

AL DE WERKEN VAN WILLIAM HUNTINGTON

PREKEN, VERHANDELINGEN EN BRIEVEN

10 VOLUMES

AL DE WERKEN VAN WILLIAM HUNTINGTON

VOLUME 8

**LEVENDE GETUIGENISSEN IN BRIEFWISSELING MET
W. HUNTINGTON**

Door

WILLIAM HUNTINGTON, SS
(SS = Saved Sinner; gezaligd zondaar)

**IN HET ENGELS UITGEGEVEN
JOHN BENETT,
LONDEN, 1835**

**STICHTING DE GIHONBRON
MIDDELBURG**

2012

NHOUD 8^e volume

LEVENDE GETUIGENISSEN

26 BRIEVEN

Over geestelijke onderwerpen geschreven door

DIVERSE PERSONEN en beantwoord door

WILLIAM HUNTINGTON SS

38 GELOOFSBRIEVEN

over onderscheiden onderwerpen uit het geestelijk leven.

De brieven werden gericht aan en beantwoord door

WILLIAM HUNTINGTON SS

40 BRIEVEN

Over geestelijke onderwerpen, geschreven door

JENKIN JENKINS en beantwoord door

WILLIAM HUNTINGTON SS

1 BRIEF AAN MR. DAVIDSON

ROOFGOED gehaald uit de Staatsgevangenis te Londen, zonder belegering, geweld, bloedstorting of enige schade voor de eigenaars.

LEVENDE GETUIGENISSEN

30 BRIEVEN

Over geestelijke onderwerpen

geschreven door

DIVERSE PERSONEN

en beantwoord door

WILLIAM HUNTINGTON SS

In leven Bedienaar des Evangelies

in Providence Chapel,

Little Titchfieldstreet en in Monkwelldstreet Chapel

te Londen

Deze briefwisseling is eerder in het Nederlands verschenen.

Het is de vertaling van een aantal brieven uit Living Testimonies, opgenomen in de delen XIII en XIV van “The Works of the reverend William Huntington s.s.”, uitgave T. Bensley, Londen 1811.

Waarde lezer

De volgende brieven, welke verschillende gevallen der consciëntie bevatten, zijn mij op verschillende tijden toegezonden, en door mij beantwoord zoals het de God aller genade behaagd heeft mij tot schrijven te bekwamen.

Mijn voornemen was ze in handschrift na te laten, opdat na mijn overlijden anderen ze konden verbranden of uitgeven, naar het hun goed dacht. Maar daar ik door vele personen aangezocht ben om meer “de brieven over het geloof” te laten verschijnen ten einde zich daarmede in de winteravonden te vermaken, ben ik er toe overgegaan er zoveel te gelijk uit te geven als een deel van behoorlijke omvang kan bevatten. Daar de brieven over het geloof nu het eigendom zijn van de Heer Terry, heb ik deze, ter onderscheiding **“Levende Brieven”** genoemd, welke naam ik meen dat zij dragen mogen, daar het merendeel (naar mijn mening) geschreven zijn door personen die door de levende God zijn levend gemaakt.

Wanneer er een beroering is onder de dorre doodsbeenderen, een samen gebracht worden tot de Standaard, bittere klachten dat alle hoop is afgesneden; wanneer zondaren beginnen tot zichzelf te komen en de geestelijke hongersnood in het land gevoelen en klagen dat zij zullen vergaan van honger; wanneer er onder hen een komen is met een nederige belijdenis van zonden, en een vragen naar het brood des levens; wanneer de geest gewond is, en de patiënt schreiende om de goede Heelmeester; wanneer dorheid gevoeld wordt en er een dorsten is naar de levende God als een hert naar de waterstromen; wanneer de bestraffing dieper gaat in hun hart, dan de zot honderdmaal te slaan, wanneer het gevoel van de vloek der wet in de consciëntie hen doet hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; wanneer zij worden uitgedreven uit hun toevlucht der leugenen; wanneer zij niet langer op hun heffe kunnen stil liggen wanneer dit land de rust niet meer is, omdat het verontreinigd is; wanneer de ernstige begeerten hunner zielen dag en nacht uitgaande zijn naar Christus; wanneer zij de toekomstige toorn ontvlieden en zij naar Sion vragen, terwijl op de weg herwaarts hun aangezichten zijn; wanneer vreze, schuld, toorn, kwelling en dood hen achtervolgen en zij zonder toevlucht zijnde de steenrots aangrijpen; wanneer niets dan zonde en dood gezien wordt en niets dan Christus gemist wordt, ... dán, ja dan mogen wij naar het oordeel der liefde en ook der waarheid besluiten, dat zulke zielen onder de beloofde beademing van de Geest des levens zijn.

De lezer zal in deze brieven verschillende kreten horen uit verschillende plaatsen, de ganse weg langs, van de poorten der hel tot de portalen des hemels, sommigen in donkerheid en anderen in het licht, sommigen in tegenspoed en anderen in voorspoed, sommigen in de stok en anderen in de ruimte, sommigen met hun voeten bijna uitgeweken en anderen staande op een effen baan, sommigen klaagliederen zingende, en anderen op de fluit spelende. Sommigen in de gevangenis, en anderen in de eetzaal; sommigen vergaande en anderen feesthoudende; sommigen ziek en anderen gezond; sommigen in arbeid, en anderen gebaar; sommigen aan de borst, en anderen aan de tafel met vaste spijzen.

Maar indien mijn lezer de wegen van Sion bewandelt, en met haar reizigers bekend is, behoeft hij omtrent deze dingen niet onderricht te worden, want hij zal zien waar zij zijn, door het oog van zijn eigen geloof, en weten op welk pad zij zijn, wanneer hij hun voetstappen vergelijkt met zijn eigen dagboek; en dat zijn aantekeningen tot zijn eigen voldoening mogen overeenstemmen met de hunne en dat hij tot zijn eigen voordeel kennis mag nemen van hun reizen.

Dit wenst en bidt

Waarde lezer

Uwe gewillige dienaar in Christus Jezus,

W. HUNTINGTON. SS

1. Aan de Eerwaarde heer HUNTINGTON

Eerwaarde en waarde heer!

Ik schreef een brief met het voornemen u die te zenden al van de 15^e april 1789. De eerwaarde heer V. van P. zou naar Londen gaan en u die overhandigen, maar hij ging niet. Nu ik echter gelegenheid heb u een paar regeltjes te doen toekomen door een vriend, heb ik de vrijheid genomen te schrijven, en hoop dat u en uw familie, deze in goede welstand zult mogen ontvangen.

Mijnheer, vanaf de tijd dat ik u te B. hoorde, heb ik zeer verlangd u daar weer te zien want het heeft de Heere behaagd u voor mij tot zegen te doen zijn, in het wegnemen van een twijfeling, welke gedurende vele jaren mijn ziel zeer neerdrukte, en oorzaak was dat ik bij tijden mijn hoofd liet neerhangen als een bieze. Welke twijfeling scheen te verdwijnen toen u preekte over deze woorden uit de profeet Jesaja, hoofdstuk 1: 27, *Sion zal door recht verlost worden en haar wederkerende door gerechtigheid.* Welke woorden u door Goddelijke bijstand in staat was te behandelen als een arbeider die niet beschaamd wordt.

Toen u de vraag deed, wie zij waren die Hij verlost? Of hij allen verlost? Toen zei u dat uw Bijbel u vertelde *dat er adders en bokken waren, die Hij niet verlost.* Welke woorden zulk een tafereel in het woord van God voor mijn gezicht opende, dat de Bijbel als een nieuw boek voor mij werd. Ik zag zulk een schoonheid in de onderscheidende liefde van een lieve Verlosser, dat ik hoop heb, enigermate door een sprankje levend geloof, tegenover alle verzoeken des Satans, tegenover alle verlokkingen der wereld en tegen al de worstelingen der gevallen natuur te kunnen zeggen, *dat Jezus de mijne is, en ik de Zijne ben.*

O mijn waarde heer, wie kan vertellen of welke tong kan uitdrukken, de schoonheid, de begeerlijkheid en de vereniging van gemoed en genegenheden die er is tussen Christus en de ziel, wanneer de Goddelijke vereniging plaats grijpt.

Maar nu, waarde heer, wenste ik u een kort verslag te doen van de wijze waarop het de Heere behaagd heeft op mij te schijnen.

Van mijn kindsheid af, had ik vele overtuigingen maar in mijn opgroeien tot de mannelijke leeftijd schenen die overtuigingen te verslijten. Hoewel niet geheel en al, want soms werd ik nog gedreven om dood, oordeel, en hel te vrezen, in die mate dat ik bevreesd was dat de duivel mij naar lichaam en ziel zou wegvoeren. Maar toen ik ongeveer 27 jaren oud was, behaagde het de Heere, in de weg van overtuiging mijn ziel zulk een gezicht te geven van de diepte van mijn gevallen natuur dat ik in een hartelijk gevoel van mijn gevaar uitroepen moest: *“o God, wees mij zondaar genadig!”* In die tijd week in een hevige mate de slaap van mijn ogen, en de sluimering van mijn oogleden. Wat weken en maanden voortduurde, zodat het scheen alsof ik mij nergens mede kon bezig houden, als hoe ik de toekomende toorn kon ontvlieden.

Maar het behaagde de Heere mij in mijn uiterste nood door het geloof op Jezus te wijzen, door Zijn eeuwige Geest mijn arme ziel openbarende, dat de wet welke ik verbroken had, vervuld was door de gehoorzaamheid van Christus, en dat door Zijn dood alle eisen der rechtvaardigheid voldaan waren. Zodat ik zag dat God rechtvaardig zijn kon en rechtvaardigende dengene, die uit de geloof van Jezus is.

Toen begon ik te onderzoeken waar ik hen vinden kon die de Heere vrezen en die aan Zijn Naam gedenken. Daar ik in die tijd te Kingswood woonde voegde ik mij bij de Wesleyaanse gemeente. Het behaagde de Heere enige tijd mijn mond onder hen te openen zodat ik bij voorkomende gelegenheden verlof kreeg op Sabbatdagen het land rond te gaan om Christus aan het volk te preken.

Maar na enige tijd werd er onder de predikers gefluisterd dat ik geen methodistenleer predikte, hetgeen eerst een verwijdering en toen enige twist veroorzaakte. Ik geloof dat het wel ongeveer twaalf jaar was voor ik van hen afgescheiden werd omdat wij het niet met elkaar eens waren. Want ik kon nooit geloven dat een kind van God dat gerechtvaardigd is ooit kon verloren gaan, maar dat hij eindelijk moest gezaligd worden. Maar de twijfel met welke ik te doen had was deze, *of iemand op zekere tijd van zijn leven geroepen kon worden, en die roeping verwerpende eenwig verloren gaan kon.* Maar ‘de adders en de bokken’ losten dit voor mij op, zodat ik als een reus die met nieuw wijn

verfrist is voortging in de kracht des Heeren om de mens neer te werpen en de Heere Jezus Christus hoog te houden als de enige Zaligmaker en het fundament van de hoop eens zondaars. Waaruit spoedig een afscheiding voortvloede.

En nu mijnheer, leid ik zelf een kleine bijeenkomst te R. en er zijn enkele verstrooiden die deze bezoeken. Mocht het de Heere ooit behagen u weer te B. te zenden, dan staat mijn hart en deur voor u open, en ik geloof dat mijn volkje dankbaar en blij zal zijn u te ontvangen en het een grote gunst zullen achten, en naar ik hoop, alle eer en lof geven aan Hem Wie het verschuldigd is.

Mijnheer, ik zal het een gunst rekenen indien u mij door de bringer van deze brief een paar regeltjes wilt doen toekomen. Wees zo goed ze te adresseren aan M. R. Winestreet, B.

Moge de Heere u zegenen in uw lichaam, in uw huisgezin en in uw kerk. Moge Hij u veel zielen geven voor uw loon, opdat u tegen alle tegenstand van belijders, welke u naar ik hoor veel hebt, *de arbeid der ziel van de lieve Verlosser zien moogt en verzadigd worden*, is het gebed van uw onwaardige zoon in het Evangelie van Jezus Christus.

R. M.

2. Aan de heer R. te B.

Waarde heer!

Ik ontving uw brief met dankbaarheid aan God, voor Zijn goedheid jegens u, en dat Hij mijn mond heeft willen kiezen, om de twijfeling op te lossen welke u zo lang ontstelde. Ik heb lang gedacht dat een blinde Papist, een zelfgenoegzame Arminiaan, en een verharde Antinomiaan de hardste zielen zijn om te bearbeiten van al diegenen welke ik ooit heb gadegeslagen, en de bearbeiding van dezulken mag waarlijk een *ploegen op rotsen* genoemd worden. *Maar zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn?* Allen die ten eeuwigen leven verordineerd zijn, moeten tot Christus komen. De kinderen der vrije moeten de waarheid ontvangen, opdat de waarheid hen vrijmake. En indien zij dwalende van geest zijn, zij zullen tot het verstand komen, en indien zij murmureren, zij zullen de lering aannemen.

Gij zijt een levende getuige van de waarheid van Gods verkiezing, die een onderwerp zijt van onderscheidende genade, en een pilaar en grondvest van deze grote en heerlijke waarheid. Want wie anders dan God heeft u onderscheiden van hen, van wie u bent afgescheiden? Die onder het bedrog gelaten zijn om zich te stoten aan de schemerende bergen en te wandelen in ruime wildernis waar geen weg is. Geen opgeworpen weg, geen geheiligde weg, geen geopende weg van toegang, maar een weg van hun eigen beraadslaging, een verkeerd pad, al wie daar op gaat die kent de vrede niet; vernieling en ellendigheid is in hun wegen, en de weg des vredes hebben zij niet gekend.

U bericht mij dat u een “wonderlijk veld geopend is.” Waarlijk, maar u zult groter dingen zien dan deze. Uw pad zal zijn voortgaande, en lichtende tot de volle dag toe en u zult vele open gezichten hebben van de heerlijkheid die binnen het voorhangsel is, hetwelk de hemelse geboren ziel lieflijk overtuigt, dat de poorten en eeuwige deuren - welke eens hun hoofden ophieven om onze Voorloper te ontvangen, - niet gesloten zijn voor Zijn trouwe volgelingen. Onze verrukkende gedachten, onze hemelse gemoederen, onze vernieuwde en Goddelijk ontvlamde genegenheden, ons geloof en onze hoop, worden dikwijls toegelaten in het Heilige der heiligen, opklimmende (gelijk de engelen) en nederdalende op de Zoon des mensen, die gedurig met veel geestesgenot terugkeren. *Ja, wij zijn mede opgewekt en mede gezet in de hemel in Christus Jezus.*

En gelijk u Christus hebt aangenomen, wandelt also in Hem. Maakt rechte paden voor uw voeten; en houdt uw pad zuiver, dat houdende naar Zijn woord. Zijt aangaande elke waarheid in uw eigen gemoed ten volle verzekerd, en houdt het voorbeeld der gezonde woorden, en de leer die daarin vervat is. En zie dat u Gods onvoorwaardelijk *ja en amen* hebt om elke zaak te ondersteunen die u omhelst en voorstelt. Richt uw merktekenen op terwijl u voortgaat, want dan zult u weten waar u naar zien moet en waar u op te beroepen hebt in elk dispuut en geschil. Want al bent u ontkomen uit de strik des vogelvangers echter zal de vogelvanger trachten u opnieuw te verstrikken. Hij heeft meer dan één val. Hij kan komen als een aanvallende met een leger van verschrikkingen, en hij kan komen als een bezoeker om de profeet te spelen. Hij kon Eva onderwijzen hoe wijsheid te

verkrijgen en de Joden aanzetten om te lasteren en de Naam van de Heere Jezus te misbruiken, en dan zijn eigen onderdanen slaan, en ze gewond en naakt het huis uitdrijven, omdat zij dat gedaan hebben. Hij kan de dienstknechten van de Allerhoogsten God, die de weg der zaligheid verkondigen naropen, wanneer hij denkt dat het de overheid zal verbitteren, en dan de regeerders aanzetten om ze te geselen, wanneer hij het gedaan heeft, Hand. 16: 17- 23. Hij kan met een valse licht schijnen in het hoofd van Judas, en zijn licht tot duisternis maken. Hij kan zich terugtrekken van het hart dat in zijn eigen bezit is, en de zondaar de prediking des Woords laten bijwonen, tot zijn natuurlijke genegenheden er door bewogen worden, in zover dat hij het woord met vreugde ontvangt. Om dan terug te komen en ieder woord dat hij gehoord heeft uit zijn geheugen wegnemen, en hem zo onvruchtbaar maken als tevoren. Twee duivels kunnen samenspannen, de een om de hoogmoed te prikkelen van een genadeloos zondaar en hem veranderen in de gelijkenis van een dienaar van Christus (2 Kor. 11 :14, 15) tot hij zichzelf een apostel gaat noemen, - een valse apostel, een bedrieglijke arbeider, 2 Kor. 11:14; - de andere duivel zal (onder Goddelijke toelating) de een of andere arme zondaar kwellen met krankzinnigheid. Deze gekke duivel zal andere zondaren aanflitsen om die valse apostel in te roepen om hem in de Naam van Jezus te komen uitwerpen. En hij komt en beveelt de duivel op zijn bevel te vertrekken. En hij gaat, en beiden hebben hun eigen doel gediend en hun eigen einden bereikt. De valse apostel gaat zich inbeelden dat hij meer is dan een gewoon mens, en wint het vertrouwen bij de heiligen, hetgeen de weg baant voor verder onheil. En die bezeten geweest is, houdt het voor zeker, dat hij bekeerd is, en hij schaart zich onder de bediening van de valse apostel. Dit is helse politiek, en is de kriegslist van de duivelse raad, genoemd *de poorten der hel*, welke Christus aldus aan het licht brengt: “Velen zullen ten dien dage tot Mij zeggen: Heere, Heere! Hebben wij niet in Uw naam geprofiteerd, en in Uw Naam duivelen uitgeworpen?” Hoewel hij hen gebiedt weg te gaan, en hen *werkers der ongerechtigheid* noemt. Nu, indien dit het werk van de Heilige Geest was, zou het nooit zo genoemd worden. Maar deze hele zaak wordt een *werken van ongerechtigheid* genoemd, omdat het alleen het werk des duivels was om de mensen te bedriegen, en de kerken te verontrusten door onkruid onder de tarwe te zaaien. *De tarwe zijn de kinderen des Koninkrijks, en het onkruid zijn de kinderen des bozen.*

Nooit echter gaat de duivel bedrieglijker te werk, als wanneer hij zich voordoeft als hervormer. Om een van zijn dienaren tot dit werk uit te rusten, zendt hij hen in het algemeen eerst uit met een gezonde geloofsbelijdenis op zijn lippen, ten einde zijn weg te bereiden in de genegenheden van hen die orthodoxe woorden hebben, wat hem als een herder over hen bevestigt. Hij bezoekt hen nu gedurig, tot hun genegenheden op hem gevestigd zijn. Dit is, over hen te ijveren, maar niet recht. Hij brengt langzamerhand iets voort van het bederf zijns harten, en bedekt het met ijver voor de wet en practicale heiligheid. Dit wandelen in arglistigheid maakt dat men hem als een Godvruchtig man bewondert. De consciëntie klaagt hem soms aan als een bedrieger, wat dikwijls in de predikstoel de tranen uit zijn ogen perst, en hetgeen dan doorgaat voor teerheid des harten en evangelische zachtmoedigheid: “zalig zijn de zachtmoedigen”. Hij schenkt een buitengewone aandacht aan arme zondaren, en gebruikt de meest dringende nodigheden om ze allen tot Christus te brengen. Hij deelt nu en dan harde slagen uit aan hen, die de poort des levens te nauw, en de weg te eng maken, door met Gods besluit van de verkiezing in hun mond te lopen, en waarschuwt zijn gehoor tegen liefdeloosheid. Hetwelk dan doorgaat voor Godvruchtige ijver en oprechtheid. Maar God noemt zulk een leer, *een bedroefd maken van het hart der rechtvaardigen, en een sterken van de handen der boosdoeners*. Het is voorzeker een voeden van de huichelaar en een doen verhongeren van de heilige.

Om kort te gaan, de leer van Gods soevereiniteit en onderscheidene genade, getrouw behandeld, zijn voor zo iemand de grootste pest, en een levendig gezond Christen is zijn felste vijand, maar de huichelaar in Sion is zijn beste vriend en grootste gunsteling. Zo doet de duivel zich voor als hervormer. Maar ik vertrouw dat de listen des duivels u niet onbekend zijn. Indien gij u tegen deze dingen stelt, zult u een goed dienstknecht van Jezus Christus zijn.

Vaarwel. WILLIAM HUNTINGTON S. S.

3. Aan de eerwaarde heer W. HUNTINGTON

Mijnheer!

Ik gevoelde mij onvoldaan, zolang ik u niet geschreven had, dat de Heere het woord onder uw bediening aan mij gezegend heeft. Daar ik in de week geen tijd heb om met u te spreken (en ik meen dat dit de beste tijd was) ben ik zo vrij u te schrijven.

Gedurende zes jaren heb ik in volslagen duisternis verkeerd, onder wettische dienstbaarheid, en ben keer op keer ter kerk geweest, waar ik de tien geboden hoorde lezen. Dood en veroordeling staarden mij in het aangezicht, mijn consciëntie vertelde mij dat ik de ganse wet verbroken had en dat ik een snood, zondig ellendeling was. Hier hielden de overtuigingen mij vast, tot nu twaalf maanden geleden. Ik kwam geregeld met mijn vader in uw kapel, en hoorde preek op preek met vreugde, welke mij een korte tijd bijbleef. Mijn vader had mij echter dikwijls gesproken over de belangen van mijn ziel, en van het geloof in Christus, en Zijn volbracht werk tot mijn zaligheid. Maar dit alles was slechts een zwak licht van de heerlijkheid die in mij geopenbaard zou worden. Want ik was toen nog niet geheel in Christus bevestigd en de tijd van mijn bekering was nog niet ten volle gekomen.

Ik had zulk een voorbeeld van de Almachtige God, waardoor ik overtuigd werd dat het Zijn werk was. Want omtrent 4 jaar geleden, ontsliep een broer van mij, op 16 en een half jarige leeftijd in Christus. De Heere gaf mij deze gedachte, ik zei bij mezelf (ik was toen 13 jaar oud): “Het kan zijn, wanneer ik 16 en een half jaar word, dat de Heere ook mij roept uit de duisternis tot het licht.” Want ik wist dat ik in duisternis was, daar ik nog onder overtuigingen verkeerde. Want de Heere had toen noch de heerlijkheid van Zijn gezegend Woord, noch Zijn Zoon, aan mij geopenbaard. Maar, ere zij Zijn grote Naam! Hij heeft mij nu, door Zijn oneindige goedheid, rijke en vrije genade geroepen uit de duisternis tot het licht, en heeft mij de grote noodzakelijkheid getoond van een Zaligmaker, en van Zijn kostbare dood. Nu kan ik door Zijn Woord en beloften zien dat ik vrij ben (door het geloof) hoewel ik op het ogenblik maar een van Zijn zuigelingen in de genade ben. Hem komt alle eer toe, want het is Zijn Eigen werk, daar Hij mij uitverkoren heeft in Hem voor de grondlegging der wereld.

Op Zondag, de 16^e maart preekte u ‘s morgens over de wet en haar nuttigheid, over de schuldenaar en de schuldeiser, en over zondaren die een Borg nodig hebben. Ik voelde zulk een vertroosting onder die preek, als niemand kan weten dan zij die dezelfde vreugde en vrede gevoeld hebben. En de Heere gaf mij een sterke hoop dat ik Hem meer en meer zou kennen, en dat Hij het goede werk der genade dat Hij in mijn hart begonnen had, en daar ik toen zeer zwak om bad, zou voortzetten in de Naam van en om Jezus Christus wil. En nu weet ik, dat de Heere het gebed in Zijn Naam hoort en beantwoordt.

Deze preek kwam in de loop van de week dikwijls in mijn gedachten, en de duivel wist (zou ik denken) dat de Heere een werk der genade in mijn hart begon.

Eerst werd ik aangezet tot de atheïstische gedachte dat er geen God, noch duivel is en wel door middel van een Godloochenaar.

Ten tweede door een ander, dat ik tegen de Heilige Geest gezondigd had.

Ten derde, door de zelfde persoon tot het verachten van Gods eigen wil des besluits, raad en heerlijke predestinatie.

Ten vierde, door een ander tot Arminianisme.

Ten vijfde, door een ander, tot de Vrije wil en algemene verlossing.

En ten zesde, door een ander, dat iemand de gehele wet kan houden als hij wil, hoewel ik, bij eigen ervaring wist, dat ik haar dagelijks verbroken had en grote behoefte had aan een Zaligmaker.

Maar door de genade Gods en een paar preken die ik hoorde preken, en het lezen van de Bijbel, hoewel ik toen nog onbekeerd was, weerlegde ik al hun redeneringen. En zo verstrikte mij de Satan. Ik beschouw het zo, dat God dit alles deed, om mij te versterken en op te bouwen in Zijn waarachtig Woord. En ik kan nu met de Apostel zeggen *dat de listen des Satans mij niet onbekend zijn*. En zo werkte alles voor mij mede ten goede. Want hoewel ik maar een zeer kleine liefde en een zwak geloof in Christus Jezus had, toch overwon het gebed dit alles. Want ik ging tot de troon

van genade, en de Heere zei mij, *dat alles wat ik gehoord had vals was, dat alle mensen leugenachtig waren en Hij waarachtig, dat ik ter verlossing op moest zien tot Hem als gekruisigd en tot Zijn dierbaar bloed, en dat ik mijn kruis op moest nemen en Hem volgen in de wedergeboorte.*

En laatstleden vrijdag, de 21ste maart, openbaarde de Heere Zich aan mij, door Zijn genade als algenoezaam voor mij, anders zou Zijn genade mij niet genoeg geweest zijn. Gerechtigheid was voldaan door de dood van Christus als mijn rantsoen. Ik had onder de wet geleden en was vrij, en bevond uit zijn gezegend Woord en uit hetgeen ik gevoelde, dat ik niet langer onder de wet was, maar onder de genade. Maar toch is de wet heilig, rechtvaardig en goed, Hij heeft haar verheerlijkt en maakte haar heerlijk. Door het oog des geloofs zag ik de Zaligmaker op het kruis en daarna in heerlijkheid, wat mij een levendige hoop gaf, dat ik zou gezaligd worden. Ik ging dadelijk tot mijn Bijbel, en vond in de Psalmen vertroosting voor mijn ziel. En hier zag ik meer van Zijn heerlijk licht, dan ik ooit in mijn leven van tevoren aanschouwde. Nu kan ik bij tijden bidden met een levendige hoop.

Maar nu, na al die goedheid mij door de Heere betoond, moet ik een dapper krijgsknecht zijn, daar ik nu te strijden heb tegen drie moeilijke zaken, en dat zijn de wereld, het vlees en de duivel, welke ik alle door de genade Gods hoop te overwinnen.

De preek, welke u laatstleden zondagavond predikte vertroostte mij zeer, en gaf mij te kennen dat ik niet hoogmoedig moet zijn op mijn roeping, nog ijdel opgeblazen worden, dat er geen kroon is zonder kruis, en dat ik niet vergeten moet God te bidden en Hem te laten weten wanneer het geloof aan het afnemen is. Satan werkt soms in mij, maar ik bid dat de Heere mij bekwaam wil maken om al Zijn verzoeken, plannen en listen te weerstaan. En daar Hij beloofd heeft mij nooit meer te verlaten tot aan het einde der wereld, zou ik wel een ondankbare ellendeling zijn, indien ik twijfelde aan Zijn heerlijke beloften, want bij tijden geeft Hij mij zulk een heerlijke meditatie en beschouwing, dat ik bijna wens deze tabernakel te verlaten en met Hem te zijn. Want ik overweeg dat als Hij lust gehad had mij te verdoemen, dan zou Hij zulk een ellendeling nooit zoveel getoond hebben van Zijn heerlijke genade, maar mij al jaren geleden hebben afgesneden, toen ik zonder Hem, en zonder Zijn genade in de wereld was. Maar geloofd zij Zijn Naam, ik zal Hem loven voor Zijn goedheid zolang ik op aarde ben, en wanneer ik dat gedaan heb, ben ik maar een onnutte dienstknecht.

Toen ik in duisternis was, en nooit mijn hart tot de Heere ophief, zelfs niet om te zeggen: “o God, wees mij zondaar genadig,” bad mijn vader altijd of de Heere mijn verstand wilde verlichten en mij genade schenken. En nu kan ik met een vast geloof zeggen, dat Hij zijn gebed verhoord heeft.

Als ik iets verkeerd geschreven heb, moge dan de Heere mij vergeven. En de Heere make u voorspoedig, en zegene u in het heerlijke werk der bediening, en make u een werktuig in Zijn gezegende handen, om meerdere zielen tot het licht en de vrijheid des Evangelies te brengen tot heil van hun zielen, hier en hiernamaals, is de hartelijke bede van

Uw oprechte vriend

R. P.

Oud 16 jaar, 8 maanden en 15 dagen.

Geboren 13 Juli 1777.

4. Aan R. P.

Ik ontving de brief van deze kleine: *God zij u genadig, mijn zoon!*

De Heere blijkt u met een zegening begunstigd te hebben, welke ik dikwijls gewenst heb dat mij te beurt gevallen mocht zijn, namelijk, een bevinding van de genade Gods in mijn jongere jaren, vóór ik de diepten des Satans kende, of ingewikkeld was in de werken der duisternis, daar ik door een droevige ervaring, de berispingen, kastijdingen, geselingen en slagen ken, welke een verhard zondaar moet ondergaan om zijn juk te verbreken en zijn banden te verscheuren. O, de ellende, de alsem en gal! *Mijn ziel gedenkt er wel terdege aan en zij bukt haar neder in mij.*

Maar is het gegeven uw Schepper te gedenken in de dagen uwer jongelingschap, eer dat de kwade dagen komen en de jaren naderen, van welke gij zeggen zult: *Ik heb geen lust in dezelve.* Jozef,

Samuel, des Heeren voorloper en Timothéüs, waren allen zo begunstigd, en er zijn maar weinig zwarte vlekken in hun wapenschilden.

Jezus laat de kinderkens nog tot Hem, komen, en verhindert ze niet. Hij leert nog de kennis der gespeenden van de melk en de afgetrokkenenen van de borsten. , en zij zullen haar hebben, gebod op gebod, regel op regel, hier een weinig en daar een weinig ; en dat, opdat uit de mond der kinderkens en der zuigelingen Hij sterkte mocht grondvesten om Zich lof toe te bereiden. Hij die eens op een ezel naar Jeruzalem reed, maar nu in Zijn zegewagen tot de heidenen, heeft een straal van Zijn heerlijkheid en majesteit in je tentoongespreid, opdat je mag lopen onder de getrouwen, roepende: *Hosanna, de Zone Davids; gezegend is Hij die daar komt in de Naam des Heeren; Hij die is de Koning Israëls; Hosanna, in de hoogste hemelen! Och Heere, geef nu heil, och Heere, geef nu voorspoed!*

Je vader heeft je te Silo gebracht, met de ernstige begeerte, dat je zou zijn een kind geleend aan de Heere. En de Heere heeft Zich verwaardigd het kind te roepen, en Zich te Silo aan hem te openbaren door het Woord des Heeren. Welk woord in onze dagen weinigen dierbaar is, daar er maar weinig openbaar gezicht is.

Nu, mijn ernstige wens is, mijn zoon, dat je voor het aangezicht des Heeren mag blijven tot in eeuwigheid om, al ben je nog een jongeling, dienende te zijn voor Hem, met geestelijke offeranden, en omgord met de linnen lijfrok. En indien Hanna je moeder was, dan zou zij een kleine rok voor je maken en die brengen van jaar tot jaar, als zij kwam om het jaarlijks offer te offeren. Nu, indien je de gerechtigheid van Christus gekregen hebt, en het gewaad des lofs, dan heb je een kleed gekregen zonder naad, zowel als de kleine rok en de lijfrok. Dan ben je zowel een priester als een leviet. En de Heere neemt aan elk nederig gebed, elke schatting van lof, ieder dankoffer, elke boetvaardige traan, elke diepe zucht, elke Godvruchtige klacht, elke eerlijke belijdenis, elk heilig verlangen, elk blij hosanna, elke ernstige begeerte en ieder verzoek van je lippen, aan Hem bekend gemaakt in oprechtheid en waarheid.

Jozef heeft al zijn broederen lief, maar hij gaf Benjamin vijf wisselklederen. Toegerekende gerechtigheid, de mantel der nederigheid, het gewaad des lofs, de heiligende bedekking van des Heeren Geest, de inwendige versiering met genade en de geestelijke wapenrusting Gods, is de beste klederbewaarder welke ik je kan aanbevelen, mijn zoon.

Benamins portie was vijfmaal groter als dat van een der overigen. Het gemeste kalf, het lam en bittere kruiden, het verborgen manna, het zoete koren der evangeliebeloften, goed gewannen met de schop en wan, en honig uit de Rotssteen is het heerlijkste gerecht dat ik ooit proefde. En jij, mijn zoon, zult aan deze zijde van het paradijs, buiten dit, nooit iets vinden dat voldoet. En er is geen andere weg, waarin het verkregen wordt, als door vlijt. *De ziel des vlijtigen zal vet gemaakt worden.* Verzuim het eenzame bidden niet, houd je bezig met het lezen der Schriften en gezonde schrijvers, voeg n vlijtig onder de prediking des Woords. Kies de meest bevindelijke, de gezondste en nederigste Christenen tot je metgezellen, laat je lust zijn in de heerlijken die op de aarde zijn en dezulken die uitmunten in de deugd. Ontvlied toejuiching, en keer je af van hen die je zouden willen doen geloven dat je iets bent, want je bent minder dan niets en minder dan ijdelheid.

Geef Gode al de eer van je zaligheid en schrijf ieder goed woord en goed werk aan de genade Gods toe. Geef acht op de hand des Heeren in alle Zijn bedoelingen met je en zegen en dank Hem voor elk liefdeteken, voor elke bevrijding, voor elke belofte, voor elke bemoediging en voor elke verkwikkende weldaad. Zijt ras om te horen en traag om te spreken. Boven alles, kleef nauw de Heere aan, en strijdt en bid tegen alles dat er toe leiden kan om scheiding te maken tussen God en je ziel. Leg alle kracht des gebeds aan tegen die zonden welke je lichtelijk omringen, en zorg ervoor dat je er tegen roept, voor zij kwaad doen.

Mijn zoon, heb niets te doen niet Delia - je weet hoe zij Simson beloonde, - noch ook met de Kanaänitische vrouw onder welke wij wonen, want dat zou een verdriet zijn zowel voor Izak als voor Rebecca, noch ook met de dochteren van Moab, want wij lezen slechts van één begenadigde onder hen allen. Om je genegenheden in te laten met één van deze, zal de eerste strik zijn, die in je weg zal gevonden werden. Want de vogelvanger is niet bij machte er één op te zetten, die hem meer kans geeft om zijn doel te bereiken dan deze. Een man die een vrouw neemt welke het evangelie van Christus haat, ligt evenals Issaschar neder tussen twee pakken; een oude mens en een kromme rib; en lichaam der zonde en een dochter Satans; verderf in zijn hart en verrotting in zijn beenderen.

De trippelende voet, het hoerachtig hart, de uitgestrekte hals, en het wellustig oog hebben vele gewonden neergeveld. De stem der wijsheid beschrijft deze in het boek der Spreuken in het brede, en raadt en waarschuwt al haar zonen daartegen. En gij doet wel zo gij daarop acht geeft als op een licht schijnende in een duistere plaats.

Nu, moge de Heere deze zwakke maken als David en het huis Davids als de Engel des Heeren voor zijn aangezicht! Gewis, een zoogkind zal zich vermaken over het hol van een adder en een gespeend kind zal zijn hand uitsteken in de kuil van een basilisk; en men zal nergens leed doen of verderven op de gansen berg Mijner heiligheid, zegt de Heere. Hij die het beloofd heeft is getrouw, die het ook doen zal.

Genade en vrede zij met u.

Uw dienstwillige in Christus

Wm. Huntington S. S.

Paddington 1794.

5. Aan de heer W. HUNTINGTON.

Eerwaarde en waarde heer.

Ik ben zo vrij u het volgende verhaal tot uw bemoediging te zenden, opdat u terwijl een dwalende wereld u miskent, in staat gesteld mag worden te bidden, te preken en te schrijven, tot welzijn van hen die God vernederd heeft, en dat u het zo met blijdschap mag ontvangen, als betreffende het welzijn van hun ziel.

Mijn vrouw heeft nu haar zevende kind ter wereld gebracht. Een paar maanden geleden er over denkende, wat zij in zulke tijden nodig heeft, vertelde zij het aan een buurvrouw, die naar haar gedachte in staat was een kleinigheid voor die gelegenheid af te staan. Maar in plaats daarvan zei ze tot mijn vrouw. "Heb je Huntingtons *Geloofsbank* wel eens gelezen? Mijn vrouw, zei: "nee", Wel, zei onze buurvrouw, "ik zal het je lenen, en, hoewel er veel dingen in staan, welke ik geloof dat verkeerd zijn, wil ik er toch je mening wel eens over horen."

Mijn vrouw bracht het thuis, en las het, en eerwaarde heer, wij kunnen u zeggen, dat God met het boek tot ons overkwam, in zo ver dat mijn vrouw en ik beiden in staat te zijn met meer vrijmoedigheid en meer gedurig onszelf aan Hem op te dragen.

Waarlijk, mijnheer, wij hebben hiertoe te veel verwaarloosd onze zaken voor de Heere te brengen, daar wij onze behoeften eerst voor de mensen brachten, die soms onze verzoeken in ons gezicht geworpen hebben.

Het heeft de alwijze God behaagd, ons vrijwel in dezelfde wegen te brengen als Hij u deed. Wij hebben gedurende jaren geweten wat broodgebrek is, hoewel het Hem behaagd heeft, het deze twee laatste jaren iets beter te maken. Dikwijls hebben wij ervaren, hoe de hand des Heeren ons langs ongedachte wegen kwam verlossen. Soms, wanneer wij niets voor onze kinderen te eten hadden, hebben wij opgemerkt dat zij er niet om gevraagd hebben.

Wat zou het een voorrecht geweest zijn, indien wij ons zelf zo volkomen aan de alwijze Beschikker hadden kunnen opdragen, als u in staat was te doen! Maar, geloofd zij God, wij vinden daartoe nu meer kracht. Moge de Heere ons meer geven van dit vertrouwen, en daarmee voortgaan, zolang als wij hier beneden zullen hebben te worstelen.

Wij kunnen van het boek dat in onze handen kwam in waarheid zeggen, dat de Heere er mee overkwam. Waardoor elke regel met ons schijnt overeen te komen: "dit is hetzelfde wat wij ondergingen." Zeker kunnen wij er van zeggen: "God gaf u, het voor ons aan de pers toe te vertrouwen, en voor anderen vóór ons, als ook voor anderen die het na ons in handen zullen krijgen!"

Wij moesten het boek terug geven, maar hopen dat de Heere ons in staat zal stellen het te kopen opdat wij het voortdurend in ons bezit mogen hebben, en het ook uitlenen aan anderen, voor wie wij denken dat het ook ten zegen zijn kan. Want waarde heer, er zijn duizenden in de wereld wie het beter zou zijn dan een geschenk van tien pond (f 120). Al zouden zij het in het eerst niet met zoveel blijdschap ontvangen, echter zouden zij het daarna waarderen, en in staat gesteld worden de Heere te danken.

Ik zei in het begin van deze brief, dat ik vermoedde dat het u tot bemoediging zijn kon. Maar ach mijnheer, hoe zwak is zulk een stut! God, die u zeer wonderlijk tot hiertoe gebracht heeft, kan u helpen, richten, u ondersteunen, en tot een zegen stellen, waar, hoe en aan wie het Zijn wijsheid goed dunkt.

Maar verontschuldig mij, mijnheer, dat ik in de blijdschap mijns harten u bekend gemaakt heb, dat het de Heere behaagd heeft u voor mij en de mijnen tot een zegen te stellen.

De Heere behoeft u, is de bede, waarde en eerwaarde heer, van uw zeer geringe dienstknechten F. en M. W.

6. Aan de heer en mej. W.

Mijn waarde vrienden in de Heere Jezus!

Genade, barmhartigheid en vrede zij met u!

Ik ontving uw vriendelijke brief, en ben verblijd te vernemen, dat u aangemoedigd bent gebruik te maken van de “Geloofsbank” der arme heiligen, en op te zien tot God als de God der voorzienigheid.

Uw Bijbel vloeit over van banknoten, als u maar de hand des geloofs hebt om ze aan te nemen, de geest des gebeds om ze af te smeken, en wijsheid om de vele voorbeelden na te schrijven, welke God ons voorgeschreven heeft.

Er zijn mensen die zeggen, dat God Zich niet bemoeit met de buik, maar enkel met het hart, dat wij het koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid zullen zoeken en alle andere dingen zullen ons toegeworpen worden, en dat dit er aan toegevoegd is, om alle gebed voor dagelijks voedsel af te snijden, omdat wij geen recht hebben om tijdelijke zaken te bidden. Dit is de leer van hen die meer dan één God hebben, maar wat zullen u en ik doen, die maar één God hebben? Toen God Mozes zond om Israël uit Egypte te verlossen, vertelde Hij hem dat Zijn Naam was: *Ik ben die Ik ben*. Op het eerste gezicht mocht dit een nietszeggend iets schijnen, maar Mozes leerde er spoedig de waarde van kennen, want zo dikwijls hij er gebruik van maakte, en in welke weg ook, het bracht altijd een beloning mee.

Mozes had behoefte aan een Verlosser in Egypte en God was dat. Hij had behoefte aan barmhartigheid en oordeel, aan goedertierenheid en gestrengheid, toen hij aan de Rode Zee stond, en God was dat. Toen zij te Mara kwamen, hadden zij behoefte aan een voorzienigheid of een wonder, en het antwoord Gods was: *Ik ben die Ik ben*. Zij hadden behoefte aan een Gids bij dag en een Bewaarder hij nacht, en God was beiden. In hun oorlogen met Amelek, Og en Sihon, hadden zij behoefte aan een Overste en God was dat. In hun honger hadden zij behoefte aan brood, in hun dorst aan water, en in hun lust aan vlees; en zij kregen het.

Het is waar, zij durfden de Almachtige niet om deze dingen te bidden, maar zij verzochten Hem, zij rebelleerden en murmureerden, en trokken Zijn almacht in twijfel: *zou God een tafel kunnen toerichten in de woestijn?* Ik zou denken dat dit slechter klank is, dan een nederig gebed, en luide roept om een lijdzaam, lankmoedig, barmhartig, zondevergevend God, ... en Hij was dat alles. En deze Jezus is dezelfde, gisteren en heden en tot in eeuwigheid.

Wanneer Christus kwant om Zijn geestelijk Israël te verlossen van een ergere dienstbaarheid dan die van Egypte, zegt Hij hen, dat zij zouden bidden: *Geef ons beden ons dagelijks brood*. Hij leerde hen aan de zee van Tiberias vanwaar het te verwachten, want daar vroeg Hij hoe het met hun voedsel stond: *Kinderen, hebt gij niet enige toespis?* Zij antwoordden Hem, *neen*. En zij kwamen niet zodra aan land, als zij *neen* geantwoord hadden of zij zagen een koolvuur liggen, en vis daarop liggen, en brood. En Jezus zeide tot hen: *komt herwaarts en houdt het middagmaal*. Hij geeft ons niet alleen recht om deze zaken te bidden, belovende ze te geven, maar Hij is zo laag neergebukt om ze te koken. O, de goedheid, de nederbuigendheid van deze eeuwig gezegende Jehovah, Jireh!

Ga dan, en doet gelijk u bevolen is. Laat ten allen tijde uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God. En die God die de raven bevel gaf Elia tweemaal daags voedsel te brengen, en daarna een weduwe beval hem te onderhouden, en die daartoe twaalf maanden achtereen een dagelijks wonder werkte, zal ook u voeden, o, gij kleingelovige! *Armoede noch rijkdom geeft mij niet, voedt mij met het brood mijns bescheiden deels* (zegt iemand) *opdat ik zat zijnde U dan niet verloochene, of dat ik verarmd zijnde, dan niet stele*. Maar als wij voedsel en deksel hebben, wij zullen daarmee vergenoegd zijn, want wij hebben een Verbonds-God die voor ons zorgt.

U vindt een volledig verslag van het Verbond der genade in Ezechiël. Het laatste gedeelte van dit nieuwe verbond verzekert tijdelijke zaken, hetgeen de heilige bladen aldus melden: *En ik zal u verlossen van alle uw onreinigheden, en ik zal roepen tot het koren en zal dat vermenigvuldigen, en ik zal geen honger op u leggen. Alzo zegt de Heere HEERE; daarenboven zal Ik hierom van den huize Israëls verzocht worden, dat Ik het ben doe*, Ezech. 36: 29, 37. Hieruit blijkt duidelijk dat zij die ons vertellen dat Christus geen recht geeft om tijdelijke zaken te bidden, een gezicht van hun eigen hart spreken en op hun eigen beurs leven, in plaats van op Gods beloften; en dat zij het Verbondshoofd de Verbondsmaker tegenspreken, in plaats van in de wereld te komen om te doen de wil Desgenen die Hem gezonden heeft.

Het geringe boekje, waarover u spreekt, gaat evenals ik, door kwaad gerucht en goed gerucht. Sommigen vervloeken het en anderen zegenen het, sommigen lachen er om en anderen schreien er over, sommigen geloven dat het waar is, en anderen verklaren het voor een leugen; sommigen vinden het belachelijk en anderen zijn er door bemoedigd, sommigen smaden mij

omdat ik het de wereld ingezonden heb en anderen danken God dat het ooit geschreven was. Niemand kan twee heren dienen. Het boek is nooit voor de wijzen der wereld bedoeld, want hij rookt aan zijn eigen garen, en het is ook niet bedoeld voor de gierigaard, want bij hem is een vogel in de hand beter dan tien in de lucht; want hij heeft goederen die opgelegd zijn voor vele jaren. Ook past het niet bij de op zichzelf steunende belijder. Van een Geloofsbank zal nooit door een ongelovig mens gebruik gemaakt worden, hij is beter bekend met de effecten als met een alzegenende Voorzienigheid.

Het boek was bestemd voor arme gelovigen, die erfgenamen zijn der belofte, van de belofte des tegenwoordigen en des toekomstigen levens, en die een arm en veracht volk genoemd worden, die op de Naam des Heeren vertrouwen. Welke God veel te lief heeft om ze een voorraad tot hun beschikking toe te vertrouwen, opdat zij niet evenals de verloren zoon, onafhankelijk van Hem worden, en verre van Hem af raken door een ongebonden leven.

Het ware geloof zal de wereld en haar volheid aanschouwen in de hand van Christus, want Hij is de Erfgenaam van alles. Het goud en het zilver, het koren, de wijn, de wol en het vlas zijn Zijne, zowel als de vogels des hemels, de beesten des wouds en het vee op duizend bergen. Deze dingen worden dikwijls in overvloed toegeworpen aan hen welker deel in dit leven is. Zulke wordt het gegeven te vergaderen en opeen te hopen maar geen hart om er goed mee te doen. Maar het vermogen des zondaars is voor de rechtvaardige weggelegd. *Die zijn goed vermeerderd met werken en met overwinst, vergadert dat voor dengene die zich des armen ontfermt, Spr. 28 :8.*

De gierigaard durft dikwijls zijn testament niet te maken uit vrees dat de dood er op volgen zal, en de dood volgt dikwijls waar het verzuimd is, en zo sterft hij zonder testament, door welke middelen de Voorzienigheid teniet maakt de gedachte des arglistigen, dat hun handen niet één ding uitrichten. Dit is een herhaling van de oude vraag: *en hetgeen gij bereid hebt, wiens zal het zijn?* Welke ook de toestand van een waar Christen in dit leven is, ik ben er zeker van, dat het beste voor hem is. Wanneer hij zelf de keuze doen mocht, hij zou het nooit verbeteren, of een el toedoen tot de lengte die God hem gegeven heeft. De slaap is zoeter met een hongerige buik dan met een volle. Het is beter arm en mild te zijn, dan rijk en gierig. Een heilige met een lege maag is dikwijls waakzaam, werkzaam, levendig en kan aangenaam gevoed worden onder een preek, terwijl een volle buik de hoorder in slaap doet vallen. Een overvoerde eetlust is hetzelfde voor de ziel wat een koppig paard is voor zijn berijder, het brengt hem waarheen het wil. Ik weet niet wat het ergste is, een flinke trek en geen eten, of overvloed van spijs en geen eetlust. Ik heb beiden ondervonden.

De Heere heeft onze erfenis voor ons uitgekozen en hoe weinig ook van 's werlds goed ons ten deel valt, Hij zal het in Zijn eigen handen houden, en laten *de morgen voor het zijne zorgen*. Wij hebben vlijtig te zijn in ons beroep en vurig van geest en het gebed des geloofs zal alles uithalen wat nuttig is, tot vervulling van ons gebrek. De Egyptenaars brachten al hun klachten tot Jozef. En Israël in de woestijn bracht de hunne tot Mozes. Maar wij moeten opzien tot Jezus en wij zullen zien dat Hij al Zijn goedigheid voorbij ons aangezicht laat gaan. Het geloof zal op Zijn hand letten en de dankbaarheid Zijn goedertierenheden erkennen. Hij die deze dingen waarneemt zal verstandig letten op de goedertierenheden des Heeren.

De uwe, in het geloof des Evangelies,

W. HUNTINGTON.

7. Aan W. HUNTINGTON.

Eerwaarde en waarde heer!

Ik hoop dat u mij wilt verontschuldigen dat ik u te dezer tijd schrijf. Ik weet dat u veel werk hebt, en dat uw tijd zeer bezet is met het voeden van de huisgenoten des geloofs. Door Gods zegen een bete ontvangen hebbende door middel van uw boeken en prediking kan ik haar niet alleen opeten, of het nog langer verbergen, maar ik ben gedwongen deze te zenden als een penning van des Heeren munt, opdat om mijnentwille God van u de lof moge ontvangen.

Ongeveer vijf jaar geleden op een dorsvloer bezig zijnde met koren dorsen, werd een gevoel van schuld met kracht op mijn gemoed gedrukt, en kwamen deze woorden mij voor: *Doe dat en gij zult leven. Doe dat en gij zult leven!* Dit werd telkens herhaald en dat vele dagen lang. Daar ik niets van Gods woord afwist, (ik was nauwelijks in staat één woord er in te lezen) en zo vijandig was tegen alles wat de naam had van Dissenters, - maar een broeder had die gedeeltelijk een Dissenter en gedeeltelijk een lid van de Engelse kerk was, - wendde ik mij tot hem met de vraag, of er ook ergens zulke woorden voorkwamen in de Bijbel of in een ander boek dat hij gelezen had. Hij vertelde mij dat hij meende dat zij in Genesis 42 stonden. Dit maakte dat ik de Bijbel begon door te lezen, waaronder het God behaagde mij te bepalen bij het 5^e hoofdstuk van Amos, het 6^e vers, *Zoekt den Heere en leeft, opdat Hij niet doorbreke in het huis van Jozef als een vuur dat verteert, zodat er niemand zij die het blusse in Bethel.* Maar ik wist niet hoe de Heere te zoeken terwijl de vrees voor dat doorbrekende vuur mij met grote verschrikking vervulde. Dit dreef mij er toe om een Babtistenleraar van C. te gaan horen, welke mij, - daar hij er op aandrong dat de Heere gezocht moest worden in alle aangewezen middelen, - vlijtig maakte om te horen. Nu begon ik zijn volgelingen te beschouwen als engelen, maar ik vond in mij zelf niets dan zonde. Ik verlangde om bij hen te zijn, maar helaas, ik beschouwde mijzelf daartoe als veel te slecht, *en het gelaat mijns aangezicht getuigde tegen mij.* Zo ging ik gedurende zes maanden door, in welke tijd velen van zijn volk dikwijls met mij spraken. Voornamelijk J. Thurgood, die dikwijls tot mij zei: “kom, vertel nu eens wat God aan u gedaan heeft.” Dat deed hij gewoonlijk wanneer nieuwe leden bij de kerk aansloten.

Maar ik had behoefte om te weten of het God of de duivel was die mij onder de belijdenis gebracht had. Mij dacht, als ik maar wist dat het de Heere was, ik kon des Heeren gramschap dragen, omdat ik tegen Hem gezondigd had. De leraar zei dikwijls, hieraan kunt ge uzelf beproeven, indien u afstand gedaan hebt van sabbatschending, dronkenschap, zweren, liegen en dergelijke, indien u de wegen en het volk van God lief hebt, dan is ongetwijfeld het oude voorbijgegaan en het is alles nieuw geworden.

Eens predikte hij uit de Klaagliederen: *Hij zitte eenzaam, bij steke zijn mond in het stof, misschien is er verwachting.* Waarbij hij deze woorden bezigde: “indien u niet in het gezelschap der wereld kunt gaan, en uzelf ongeschikt acht voor het gezelschap van Gods volk, zit u waarlijk alleen, en heb dus reden van verwachting.” Hier begon ik voor het eerst te hopen. Daarop predikte hij over deze woorden: *Dan zullen wij kennen, wij zullen vervolgen, om den Heere te kennen.* Dit moest, zei hij, gedaan worden in de wegen Gods, en in de ordonnantiën van Zijn huis. Ik, vol van ijver als ik was om de Heere te kennen en te vervolgen Hem te kennen, zat spoedig in het doopwater, in de hoop mijn last te verliezen op de bodem der poel, daar de leraar dikwijls zei: “kom tot Zijn ordonnantiën, en u zult troost vinden. Maar ik bracht helaas, mijn last weer met mij uit het water, welke spoedig te zwaar voor mij werd om te dragen. Toen dit het geval was, stortte ik dikwijls mijn hart uit voor vriend Thurgood, (die ik nog steeds als een engel beschouwde) en daar mijn bevinding overeen kwam met de zijne, vertrouwde ik mij aan hem toe als aan een gids. Maar toen uw brief aan ds. Caleb Evans uitkwam, was deze een middel waardoor hij al zijn godsdienst kwijt raakte en neerkwam; hij en ik met hem. Nu dacht ik dat mijn gids bedrogen was door het lezen van uw boeken omdat hij ontevreden begon te worden met de bediening daar wij onder zaten, zoals onze leraar zei, dat het geval was. Nu, *ik slecht zijnde, geloofde alle woord* dat de predikant zei, zoals mij geleerd was, dat elk woord dat hij van de kansel sprak, geloofd moest worden alsof Christus Zelf daar stond.

Daar dit het geval was, bracht ik onze predikant een wapen tegen Thurgood, namelijk dit, *die de valse ijdelheden onderhouden, verlaten hunlieder weldadigheid.* (Jona 2) Ik verzocht de leraar hierover te preken, zo dwaas was ik. Maar zo is het, een kind der dienstbaarheid kan geen vrije zoon liefhebben, maar geloofd zij God, wij waren toen broederen naar het voornemen Gods. Hieruit

vloeide het voort, dat hij dikwijls kwam om met mij te spreken, hoewel hij scheen afgesneden te zijn van onze gemeenschap, en ik was vol ijver om hem te kastijden. Ik deed dit in onwetendheid en ongelooft, maar mijn last bleef steeds op mijn rug en werd hoe langer hoe zwaarder, tot ik ten slotte met Petrus uitriep: *Heere, behoudt mij, ik verga!* Zo ging ik al treurende voort, tot deze woorden met kracht op mijn gemoed kwamen: *Zalig zijn die treuren, want zij zullen vertroost worden. Zegt de onbedachtzamen van hart: wees sterk.* Voordat deze woorden mij voorkwamen werd ik hevig beproefd en verzocht met Godslasterlijke gedachten, tot ik niet wist of ik ze uitte of niet. Dit deed mij hevig treuren, maar God zij geloofd, de bovengenoemde woorden namen de verzoeking, de last en alles weg. Op de volgende dag des Heeren wachtte ik onze herder af, op de weg naar C. om hem mijn verlossing te vertellen. Er was nog een andere tekst die mij voorkwam, en wel deze: *Indien iemand gezondigd heeft, wij hebben een Voorspraak bij de Vader.* Wat ik hem ook tegelijkertijd vertelde, met de vreugde en vrede welke ik ondervond in het geloof dezer dierbare woorden. Ik vertelde hem, waaruit mijn treuren voortvloeide, namelijk dat ik zo belast was met zonde en die verzoeken; en verder waar mijn troost uit ontsprong, namelijk dat ik een Voorspraak had bij de Vader. Waarop hij antwoordde, dat de satan kon verzoeken, beschuldigen, veroordelen, maar ook vertroosten.

Dan, zei ik, *moet de Satan tegen zichzelf verdeeld zijn.*

Hij zei, hij wenste zijn hoorders tussen Antinomianisme en Arminianisme door te sturen, maar hij beschreef nooit de weg. Dit beroofde mij van al mijn troost, en hield mij treurende, tot u uw Tweede deel van *de Barbier* uitkwan, hetwelk mij bevrijdde van mijn last. Waarvan ik de bijzonderheden langzamerhand zal meedelen. Sinds dien tijd heb ik bemerkt wat hij bedoelde met zijn doorsturen tussen Antinomianisme en Arminianisme; dit was, om vooral het lezen van uw boeken te vermijden en u niet te horen preken. Want hij verklaarde publiek van de preekstoel, dat hij vast besloten was al uw boeken te verbranden zodra hij er afkwam, want die waren het die alle verdeeldheid onder ons gebracht hadden. Want Thurgood had uw boeken zeer onder ons in omloop gebracht, en ik had er verscheidene van gelezen, welke mij vertroostten en mij deden verlangen u eens te horen.

Eindelijk nam Thurgood mij mee naar Londen om u te horen preken. En geloofd zij God, nooit heb ik van mijn reis berouw gehad. Uw tekst was in de morgen uit Lukas; ik herinner mij de woorden zeer goed, en ik denk dat zal wel altijd zo blijven: *En deze, die een dochter Abrahams is, welke de satan, ziet, nu achttien jaren gebonden had, moest die niet los gemaakt worden van dezen band, op de dag des Sabbats?* Bij het beschrijven van de overeenkomst tussen Abraham en zijn zaad, haalde u deze tekst aan: *Abraham is uitgegaan niet wetende waar hij komen zou.* Dit paste u toe op iedere zondaar die eerst op de weg komt, dat indien hij iemand ontmoette, hij niet kan vertellen waar hij komen zou. Dit kwam met veel kracht tot mij, en daar het zo overeenkwam met mijn geval werd ik er zeer door vertroost, want ik ging uit zonder een voetstap van de weg te kennen. Maar zegt u, hij ging uit naar het land Kanaän, en hij kwam het land Kanaän binnen. Waarop ik dacht, ik ben zeker uitgegaan om de Heere te vinden, en vinden zal ik Hem. Ik ging in de kracht van deze spijze vele dagen. Hoewel mijn broeder stierf terwijl ik in Londen was, had het geen uitwerking op mij toen ik thuis kwam, zo groot was de vertroosting die ik ontving. Zo, mijnheer, bent u in mijn consciëntie openbaar geworden, en kreeg u een grote plaats in mijn genegenheden.

Deze reis maakte mij als een gesprenkelde vogel onder mijn vorige broederen, en wanneer zij tegen uw boeken, of uw volgelingen spraken, ging het als een dolk door mijn hart. Echter zij begonnen mij eerst met deze tekst te geselen: *Wee hem, door wien de ergernis komt.* Dit had eerst een gewicht op mijn gemoed, tot ik overwoog dat indien ik ergernis gegeven had, het om der waarheidswil was, terwijl mijn consciëntie mij getuigenis gaf in de Geest, dat het de waarheid was, die ik van u gehoord had.

Omtrent deze tijd behaagde het God het Evangelie te zenden te Wellwijn. De eerste maal dat ik daar opging om onze lieve herder Mr. Oxenham te horen, sprak hij over de woorden uit Efëze 2: 13, 14, 15. Deze leer hadden wij hier van tevoren niet gehoord. Hier werd ik overtuigd dat de wet niet der gelovigen regel des levens was, en dat God dat afscheidel kende, hetwelk stond tussen Hem en mijn ziel. Om kort te gaan, ik besloot hem weer te gaan horen, wanneer hij kwam. Zo, mijnheer, bleef ik te Wellwijn opgaan tot de leraar mij kwam bezoeken om mij te berispen dat ik mijn plaats in zijn bijeenkomst leeg gelaten had. Ik ging bevende uit omdat ik mijn eigen zwakheid kende, en vreesde dat ik losgelaten zou worden om een verbintenis te zeggen, door met hem te spreken tegen u en uw boeken, daar mijn consciëntie mij getuigenis gaf, dat het waarheid was. Niet wetende wat hem te zeggen, vroeg ik eerst *of hij niet dacht dat u een*

goed man was. Waarop hij antwoordde: ja. Daarop hij mij in vertrouw meedeelde, dat u van een slechte geest was. Wat mij tot op deze dag nog een raadsel is, hoe iemand een goed man kan zijn zonder de geest van Christus. Maar ik zal dat, evenals in vele andere zaken, aan hun blindheid overlaten, want zij weten niet wat zij zeggen, noch wat zij bevestigen.

Maar, mijnheer, ik zal hiervan afstappen en verder gaan. Ik vroeg de leraar een week om deze zaak te overwegen. Terwijl ik de volgende dag, zijnde maandag, bezig was om takkenbossen te maken, kwamen deze schriftuurplaatsen mij voor, welke ik echter niet wist te vinden. De een was: *daarom al wat zij u zeggen dat gij houden zult houdt dat en doet het, maar doet niet naar haar werken, want zij zeggen het en doen het niet.* De andere was: *Oordeelt gij, of het recht is voor God, ulieden meer te horen dan God?* Het was juist alsof iemand ze telkens en telkens weer herhaalde, en dit scheen een overreding in mijn gemoed te werken, dat het aangaande het punt in kwestie was. Dit bleef zo op mijn gemoed de ganse week door, en op de dag des Heeren ging ik naar C. toe en vertelde de leraar dat ik niet kon instemmen met de uitdrukkingen die hij bezigde. Hij trachtte mij over te halen, maar ik kon niet en ik durfde niet, zodat ik weg liep uit vrees van te zullen vallen. Want naar mijn mening was het vanwege de schijn des kwaads.

Nu lag gedurende al die tijd mijn bevinding in verwarring en als begraven. Wanneer mijn belofte mij maar enigermate met kracht voorkwam, zodat er vertroosting uit voortvloeide, kwam dit mij dadelijk weer te binnen: “Ach, de Satan kan ook troost geven,” en dan ging ik weer de laagte in. Zo mijnheer, ging menige dag treurende voorbij. Soms kwamen deze woorden in mijn gemoed, uit Dr. Watts: *“Waarom zouden de koningskinderen al hun dagen treuren?”* Wat mij met verwondering deed overdenken wat dit toch betekende. Ik had uw verhaal van Klein Geloof gelezen, en dacht daaronder dikwijls dat u iets van mijn geval weten moest. Maar het is mij onmogelijk u mijn gevoelens daaronder volkomen uit te drukken. Zo mijnheer, ging ik al treurende, twijfelmoedig en vol bekommer op en neer, tot de Voorzienigheid het zo bestuurde dat uw Tweede deel van *de Barbier* mij in handen kwam. Onder het lezen had ik, naar het toescheen, een gevoel als een gevangene die in nederige hoop verkeerde, iemand het woord te horen spreken, waarop ik mocht uitgaan.

Terwijl ik uw antwoord las, op de aanhaling pag. 10, waar T. Priestly zegt: “de waardigste Christenen, die met de grootste openbaringen van Goddelijke liefde verwaardigd zijn, kunnen daarin geen voldoening vinden,” beschrijft u, in uw antwoord hierop, waar u de gevoelens van een ziel in zijn eerste liefde uiteenzet, de eerste belofte welke met kracht wordt toegepast, en zegt, naar het woord van God, *dat dit der heiligen eerste landpaal is, en dat in liefde te wandelen, de nog uitnemender weg is.*

Ach mijnheer, dit kwam met zulk een kracht tot mij, als ik onmogelijk vertellen kan. Ogenblikkelijk kwamen mij al de vorige schriftuurplaatsen te binnen waarvan ik geplunderd was, en waarbij ik uitgetogen en gewond en half dood was blijven liggen. Onder de vreugde en vrede welke ontsprong onder het geloof, barstte ik in tranen los, en zei in deze woorden tot mijn vrouw: “Dat heb ik gevoeld, toen ik over dat stuk land ging.” En geloofd zij God, van die tijd af, waren mijn ogen geopend. Zeker, *het licht is voor de rechtvaardige gezaaid en vrolijkheid voor de oprechte van hart.* Zo bevond ik, mijnheer, *dat de Heere op deze berg verslinden zal het bewindsel des aangezihts waarmede alle volkeren bewonden zijn.*

Eens op een morgen, terwijl ik bij het vuur zat, mediterende over de goedheid Gods, werd mijn hart overstelpt met een gevoel van de liefde Gods. Ik meende waarlijk dat ik met mijn natuurlijke ogen zag, alsof een stuk papier voor mij gehouden werd, waarop deze woorden, naar ik dacht, geschreven waren: *Dien gij niet gezien hebt en nochtans liefhebt.* Maar niet wetende, waar deze woorden stonden, noch de betekenis ervan, ging ik naar mijn vriend Bunker, die mij verwees naar dat gedeelte uit de zendbrief van Petrus. Zo vond ik, *dat het geloof is uit het gehoor, en het gehoor uit het woord Gods.*

Zo mijnheer, zijn uw boeken en uw preken voor mijn ziel gezegend. Daar de Heere beloofd heeft, dat Zijn verborgenheid is voor de rechtvaardige, en Zijn verbond om hen die bekend te maken, is mijn begeerte om gedurig Zijn heilige Naam te loven en te prijzen voor alle middelen Zijner weergaloze genade, om zulke trouwe dienstknechten te verwekken om Zijn waarheid te verklaren, en ons zo iemand te zenden als wij bij ons te Wellwijn gekregen hebben. Daar wij reden hebben om te geloven dat hij naar Gods eigen hart is, die Zijn volk weidt met wetenschap en verstand. *Terwijl de arbeid der zotten een iegelijk van hen moede maakt, dewijl zij niet weten naar de stad te gaan.*

Ik heb tot dus ver getracht u een kort verslag te geven van de weinige ondervinding, welke door u en uw boeken, als middel in de hand Gods, in mijn ziel tot het licht gebracht is. Daarom verzoek ik u verontschuldiging voor mijn onwetendheid en dat ik mij zo slecht weet uit te drukken.

Ik hoor, mijnheer, dat elke dag u nieuwe moeiten brengt, maar geloofd zij God, die beloofd heeft dat zo onze dag is, ook onze sterkte zijn zal. Moge Hij ons maar geloof schenken om Zijn eigen woord te beoefenen, en wij zullen in Hem bekwaam zijn om te staan en te wederstaan. U hebt vele vijanden en zij zijn machtig, maar moge de Heere u licht en vrijheid geven, opdat u in staat mag zijn *elke tong te verdoemen die opstaat tegen u en Zijn waarheid*.

Ik zal het voor ditmaal hierbij laten, alleen verzoek ik een aandeel in uw smekingen, wanneer het wel met u is. En moge de Heere u zegenen en behoeden, en allen die Jezus Christus liefhebben in oprechtheid en in waarheid, is de begeerte en hartelijke bede van

Uw onwaardige dienaar,

Wm. W-n.

Wellwijn.

8. De KOLENDRAGER

aan zijn lieve broeder HEGGEMAKER en SLOOTGRAVER. Groetenis!

Geliefde, voor alle dingen wens ik dat gij welvaart en gezond zijt, gelijk uw ziel welvaart.

Ik las uw brief met tranen van vreugde, daar ik in mijn hart mocht geloven dat hij in elk opzicht oorspronkelijk is. De stijl, de manier van uit te drukken, de ongekunstelde slagen en eenvoudige versieringen, openbaarden de schrijver in mijn consciëntie als iemand die van God geleerd is, zodat ik u in mijn hart gekregen heb om met u te leven en te sterven.

Liefelijk zijn op de bergen Sions de voeten desgenen die mij zulke goede boodschappen brengt. Dat God het zwakke en het verachte uitverkoren heeft, om het sterke en het wijze te beschamen, is openbaar zowel in u als in mij. En zolang wij een van beiden leven, zal de aarde niet zonder getuige van die waarheid zijn.

Uw brief kwam juist op tijd. Ik was onlangs zeer bangst door menigerlei verzoeken, *doch God die de nederigen vertroost, heeft mij getroost door de komst van Titus*. Sla geen acht op enige smaad die op mij geworpen wordt; ik verwacht kwaad gerucht en goed gerucht, dat is altijd het lot van Gods dienstknechten geweest, en dat zal ook altijd zo blijven. Want het tweesnijdende zwaard des geestes snijdt nog steeds naar twee kanten; het werkt de dood in sommigen, maar het leven in ulieden.

O, die nederbuiging van de Koning der koningen! Die Zich niet alleen vernedert om de dingen in de hemel te aanschouwen, maar ook om te bezoeken de dingen die op aarde zijn! Mozes vond Hem in een braambos, de herders vonden Hem in een kribbe, ik vond Hem in een bergplaats, en u vond Hem op een dorsvloer.

Zo heeft Hij machtigen van de tronen afgetrokken, en nederigen heeft Hij verhoogd. Hoedanig huis zult gij Mij bouwen, en waar is de plaats Mijner rust? Salomo had knechten te paard gezien, en vorsten gaande als knechten op de aarde. Maar ik heb misdadigers in koetsen gezien, en koningen en priesters dorsende op de dorsvloer.

Ga voort, mijn zoon, nooit zal de vlegel zo vlug om uw hoofd gaan, of zo hard neervallen, als wanneer u begunstigd zijt met de tegenwoordigheid des Heeren.

Ik ben een dorser en een dorswerktuig met tanden; ik werk op de dorsvloer zowel als gij. Laat ons zo schoon dorsen als wij kunnen, en het kaf van de tarwe scheiden, en de Meester bidden, om de wan te gebruiken en de dorsvloer te doorzuiveren. En terwijl wij bezig zijn om het koren te ziften, hebben wij nodig te waken en te bidden dat wij zelf niet in de zeef des Satans vallen, zoals die arme Petrus overkwam.

Zij vertellen u, dat de Satan kan veroordelen, beschuldigen, vertroosten enz. Dat hij kan veroordelen en beschuldigen geloof ik, maar hij moet een ellendig vertrooster zijn, daar zijn troost gewoonlijk uit wraak voortvloeit, evenals die van Ezau, toen de moordenaar hem bezielde. *Zie, uw broeder Ezau troost zich over u, dat hij u doden zal.* Maar de uitverkorenen zullen allen van God geleerd zijn, *en zij zullen Hem allen kennen van de kleinste af tot de grootsten toe, en de vrede harer kinderen zal groot zijn.* Zodat zij niet vergeten kunnen worden, ook al zou er een van hen verstoken zijn van de openbare middelen, of wanneer zij in de handen van een blinde leidsman vallen, zij kunnen niet tot de einde bedrogen of misleid worden. God zal ze óf tot de middelen brengen, óf hen (gelijk Hij mij deed) zonder middelen roepen. Ik heb twee personen gehad, die het lieflijke geklank onder mij gehoord hebben uit Denemarken, vier uit Duitsland en verscheidene uit Ierland.

Ik ken Mijn schapen (zegt de Herder) en word van de Mijnen gekend, en zij zullen Mijn stem horen. Wie is een Leraar gelijk Hij? God doet ons de indrukken van Zijn eigen volmaaktheden, en de gezegende kracht van Zijn eigen waarheid gevoelen. Onder de diepe indrukken van heiligheid en rechtvaardigheid zinken wij bevende weg, onder Zijn levendigmakende bewerkingen gevoelen wij onder de hevigste angst, Zijn toorn, Zijn bedreigingen, en onze eigene schuld en schande. Maar onder de indrukken van Zijn goedertierenheden en tedere barmhartigheden in Christus Jezus bukken en buigen wij. Wij geven ons over, wij smelten weg, wij onderwerpen ons, wij berusten, wij keuren goed wat God doet, verwonderen ons, aanbidden, wenen, hebben berouw, verfoeien ons in stof en as en hebben Hem lief met onze ganse ziel. Hier zijn wij minder dan niets, en Hij is alles in allen. Op deze berg der verheerlijking wordt de voorhang der bedekking vernietigd, hier wordt ons aandeel aan Hem duidelijk gemaakt, en verzoening grijpt plaats. De oude dingen zijn voorbij gegaan; *ziet het is alles nieuw geworden.* Op deze berg wordt een vette maaltijd gemaakt, de bewijzen onzer aanneming worden geopenbaard, een gevoelige vereniging grijpt plaats, jaloersheden zakken weg, en eeuwig licht en liefde ontdekt de dag der bruiloft, en knoopt de huwelijksband samen.

Voorwaar, er was blijdschap in de hemel voor de engelen Gods, toen mijn arme broeder Heggemaker weende, verheugd was en takkenbossen maakte. Ach, zegt u, zeker nooit sneed het snoeïmes zo goed, noch ging het er ooit zo gemakkelijk door. Ja, al waren de tenen een maand lang gedroogd en over het vuur gewarmd geweest, zij konden nooit leniger geweest zijn, nog beter gebogen hebben, dan in die tijd *toen ik mijn ziel ingebonden vond in het bundeltje der levendigen bij de Heere mijn God.* 1 Sam. 25: 29. *Gelijke gij Hem aangenomen hebt wandelt also in Hem.*

Wacht u voor verslapping in het bidden, of in de waarneming der middelen, wat leidt tot afkerigheid. Want afkering leidt dikwijls tot wettische dienstbaarheid, en indien u het oude juk weer op uw nek krijgt, zullen alle dingen u tegen zijn. Het snoeïmes zal niet willen snijden, de tenen zullen breken, de palen willen niet in de grond, en u zult dikwijls met de hamer op uw handen slaan in plaats van op de paal. De witte hagedoorn zal door de mouw steken, indien niet door de laarzen, en u zult de knapzak of andere benodigdheden vergeten, terwijl de spade op sommige plaatsen aan de slootkant te diep ingegaan zal zijn, en op andere plaatsen niet diep genoeg. De steek wil niet blijven liggen, noch houden, maar weer in de sloot rollen, verscheidene ellen bij elkaar. En wanneer u zaterdagavond komt om het uit te stappen of uit te meten, zal het niet meer belopen als drie roeden per dag en u zult murmurerende naar huis gaan, en zeggen: Dertig cent per roede is te weinig, wat is f 5.40 per week om een vrouw en huisgezin te onderhouden?

U leest in de Bijbel van sommigen die veel zaaiden maar weinig inbrachten, omdat God er in blies. Anderen plantten wijngaarden, maar dronken er de wijn niet van; anderen hadden olijfbomen, maar zij zouden zich met olie niet zalven. *Tien bunderen wijngaard zullen een enig bath geven: en een homer zaads zal een efa geven.* Jes. 5: 10. Het gaat de boer evenals de arbeider, wanneer zij afwijken. Dit alles overkomt ons, omdat wij verkeerde wegen bewandelen, en daarom wandelt God in tegenheid met ons. Des Heeren dienstknechten zullen sommigen van de wegen en heggen halen tot de bruiloft, ja, de armen, de kreupelen, de lammen, de verminkten en de blinden, opdat het huis des Heeren vol mocht worden met gasten. Maar wie zou er ooit aan gedacht hebben, dat aan de kolenzak en het lederen buis gedacht zou zijn, en dat zulken als u en ik zouden ingebracht worden, niet door middel van de dienstknechten, maar door de Meester Zelf?

Waarlijk dit is van den Heere geschied, en het is wonderlijk in onze ogen. De eerste hemelse bezoeken die God mij gaf, waren voornamelijk in een tuin, en mijn studie en bekwaamheid voor de bediening

werden voltooid in de praam en op de kaai. Gideon ging van de dorsvloer en de vlegel evenals gij; Eliza van de ploeg; David van de ooien en lammeren, en Amos van de kudden. Gewis, *God heeft wat beters over ons voorzien, opdat zij zonder ons niet zouden volmaakt worden.* Zij zagen de dingen van verre, en voorzegden wat gebeuren zou. Maar wij zien ze allen vervuld, en Christus die te voren voor de ogen geschilderd is geweest, onder ons gekruist. Zalig zijn onze ogen, omdat zij zien en onze oren, omdat zij horen. Zij arbeidden om de verlossing uit te vinden en reisden om haar vervulling te zien, en wij zijn in haar arbeid ingegaan, en maaien er de vruchten van, also vrucht vergaderende ten eeuwigen leven. Wij leven in een troostrijke hoop op de oogsttijd, *wanneer de Meester Zich omgorden zal, en bijkomende zal Hij haar dienen, opdat hen tesamen verblijden, beide die zaait en die maait.*

Geve de Heere dat wij met lijdzaamheid lopen mogen de loopbaan die ons voorgesteld is, vooral wanneer wij zien welke hoop, uitzichten en verwachtingen wij hebben. Tot het Gode behaagt, Die Zijn engelen zond om Lazarus de bedelaar van de poort weg te halen, zich te verwaardigen om mijn broeder weg te halen van de takkenbossen en mij van de gesel der tong. Dán zullen zij, die tussen twee rijen van stenen gelegen hebben, en die in de bossen gewerkt hebben, worden als vleugelen ener duif. Achtbare, geëerde en hoog begenadigde broeder in de Heere, Vaarwel!

De Kolendrager wenst u alle vrede.

Vergeet niet zijn liefdegroeten over te brengen aan allen in Wellwijn, van elke sekte, naam, titel en partij, die onze Heere Jezus Christus liefhebben in oprechtheid en waarheid.

W. Huntington S. S.

9. Aan de eerwaarde heer HUNTINGTON.

Mijn zeer geliefde en zeer gewaardeerde heer!

Dat ik geen antwoord op mijn brief ontving heeft mij niet weinig verontrust, maar geloofd zij God, het heeft mij opgebeurd dat ik vanmorgen de uwe ontving. Mijn levensgezellin stond bevende naar de inhoud te luisteren, en toen ik aan uw vriendelijke uitnodiging kwam, brak haar hart van dankbaarheid, terwijl zij verklaarde dat uw goedwilligheid jegens ons, de grootste aardse troost is die zij geniet. Moge de Heere u naar het lichaam gezond houden, en u voortdurend Zijn tegenwoordigheid doen genieten, opdat gij, in de hand des Heeren, voor duizenden tot een zegen moogt gemaakt worden.

Ik heb reden om de ure te zegenen, waarin ik u leerde kennen, en moge een gevoel van dankbaarheid in mijn ziel blijven, voor de goedheid Gods om mij met u in kennis te brengen, en voor de vele dierbare gelegenheden waarin ik het voorrecht had u te horen prediken en met u te kunnen spreken. Te B-k B-s, waar ik u voor het eerst hoorde preken, begon de Heere met het woord, dat ik nooit van mijn leven zal vergeten, hoewel de duivel beproefde mij mijn troost te ontnemen, maar zij was te diep ingegrift, dan dat hij ze uit kon wissen.

De heer Jenkins is deze beide laatste dagen bij mij geweest, en wij zijn zeer gezegend te samen geweest, hij is een Godzalig, oprecht man, en zeer geacht hij hen, die de plaag hunner harten gevoeld hebben, en neergebogen werden door een gevoel van hun eigen onwaardigheid, en onder de verbergingen van Gods aangezicht; die verzocht, beproefd, bedroefd, benauwd, met smarten bezocht en onbekwaam zijn om er uit te geraken, tevens het schrikkelijk vonnis van Gods vloek in de consciëntie omdragen. Wanneer hij deze dingen predikt en de noodzakelijkheid aandringt dat ieder zondarshart dit min of meer moet gevoelen, kunnen velen het niet dragen, daar zij vreemdelingen zijn van al deze beroeringen, en sommigen hunner beweren altijd zalig en altijd goed gesteld te zijn en de belofte te kunnen toepassen wanneer het haar goeddunkt; zij hebben geloof, en wat zou dan hun zaligheid verhinderen? Dit is maar al te veel de taal, en vele predikers vertellen ons dat het een ieders plicht is te geloven.

Deze zijn het die de naam hebben van Evangeliedienaars en Christelijke belijders, maar indien zij het wel hebben, ben ik tot op deze dag mis. Onze streek loopt over van dezulken; in plaats van het ware, echte geloof te hebben, dat een gave Gods is, en door de liefde werkt in de harten zijner heiligen, wagen zij het op de barmhartigheid Gods, daar zij niets zien dan de letter, want zij zijn vreemdelingen van de kracht des Woords. Dit zijn de grootste vijanden met welke de heer Jenkins onder ons te doen heeft.

Ik twijfel niet of God zal hem te Lewes houden, voor grote en wijze einden, tot vertroosting van de Godzaligen en tot verwarring van zijn vijanden. Wat dunkt mij duidelijk te zien is in twee bijzondere belijders, die in hoge achting stonden bij de belijdende wereld, waarvan de een rondging en het volk waarschuwde om Jenkins niet te heren, terwijl de andere van huis tot huis ging om het volk te verbieden, zulk een gevaarlijk mens te gaan horen, daar hij zeker gek was. God heeft deze mensen beiden met werkelijke krankzinnigheid geslagen, en zij zijn op dit ogenblik in een krankzinnigengesticht. Een ander onttrok zich van zijn bediening die hetzelfde verklaarde, hij is onlangs razend gek gestorven, na vele jaren de Godsdienst beleden te hebben. Zo wordt de goede hand Gods bekend over zijn dienstknechten, terwijl zijn gramschap uitgestort wordt over zijn vijanden.

Verontschuldig mijn lange brief, maar ik kon het niet nalaten. Ik weet dat uw goedheid mijn zwakheid verdragen zal, en ik verzoek een aandeel in uw gebeden ten mijnen behoeve, terwijl ik in mijn arme onvolmaakte smekingen, altijd hoop op te dragen aan de troon der genade dat de Heere u nog lang nuttig moge doen zijn.

Ik ben u ten eerste verplicht voor uw uitnodiging, en hoop u na Kerstmis te zien. Ik heb u vele dingen mede te deden, die ik nu niet kan schrijven.

Misschien zou de buitenlucht wel nuttig voor u zijn, meer dan enig geneesmiddel. Indien u dit ook dunkt, is mijn huis en alles wat ik heb, tot uw dienst. En geloof mij, dat er niemand in de wereld is, die ik zo graag ontvangen zou als u. Verleen mij de gunst van een regeltje of twee, wanneer u daartoe tijd en gelegenheid vindt.

Moge genade en vrede op u en de uwen rusten, en de God Israëls zij met u, is de bede van uw onwaardige dienstknecht in de dierbare Heere Jezus Christus.

F. S. M.

10. Aan de heer T. M.

Waarde heer!

Genade, barmhartigheid en vrede zij u vermenigvuldigd.

Van het eerste ogenblik af, dat ik de heer Jenkins aan uw huis ontmoette, heb ik een volle overtuiging gekoesterd dat hij een uitverkoren vat is. Satan zelf schijnt er van bewust te zijn. Personen die door mensen voor de bediening zijn geschikt gemaakt, ontmoeten slechts weinig tegenstand. De wereld bemint het zijne en de wereld wil horen naar hen die van de wereld zijn. Het is ook niet in des Satans belang om een vervolging te verwekken tegen dezulken, van wie hij geen letsel, en de zondaar geen nut ontvangt. Hij, die allen behaagt, doet niemand voordeel. God heeft nu de arme Jenkins onder handen genomen, en ik twijfel niet of Hij zal hem nuttig maken, nadat Hij hem voor het werk bekwaamd heeft. Al Gods kinderen zullen van Hem geleerd zijn, zoveel te meer die welke Hij aanwijst om als Zijn mond tot anderen te zijn. En, inderdaad, een waar uitverkoren vat heeft niet weinig smarten, kruis, beproevingen, vernederende bedenkingen en vernederende genade mondig, om hem staande te houden. Voornamelijk iemand in een publieke werkkring, opdat hij ballast hebben moge, en niet onderstboven geworpen worde, of schipbreuk leide van zijn geloof. *Geen nieuwelings* zegt de Geest, *opdat hij niet opgeblazen worde, en in het oordeel des duivels valle*. Indien die tekst eens met kracht toegepast werd aan iedereen die nu in het ambt der bediening is, mochten wij de orde van de volgende tekst wel omkeren en zeggen, *de Heere gaf te spreken, der boodschappers van goede tijdingen waren weinige*. Het vereist te veel geduld om in Jeruzalem te vertoeven tot men aangedaan wordt met kracht uit de Hoogte, voornamelijk voor hen die zichzelf niet kennen, noch hun eigen ongenoegzaamheid, de Majesteit des Heeren, of het gewicht van het werk.

De hand Gods op deze drie mensen is waarlijk ontzaglijk, en dient om ons te tonen dat een langdurige en ledige belijdenis, hersenbegrippen en een ijdel vertrouwen, geen wapenrusting zijn ter verdediging tegen de aanvallen van de Satan. Jenkins is naar mijn oordeel, een arm zondaar en verbroken van hart en God heeft beloofd op dezulke te zien en bij hen te wonen, en niemand kan voorspoedig zijn, die strijdt tegen Gods tempelen.

Hij is een heer D. die te B. C. preekt, dezelfde die onlangs naar Lewes ging, om droefenis aan zijn dienstbaarheid toe te voegen, welke, naar ik hoor, nog tegen hem preekt. Indien hij zo verdergaat zal ik zijn ledigheid ten toon stellen, want hij is niets dan een houten vat. Zalig zijn zij, die de schrik des Heeren gevoelende, vlieden van de toekomstige toorn, en zonder toevlucht zijnde, de steenrots omhelzen! Zulke zielen zijn niet zonder sterkte in de dag der benauwdheid, en God kent die, die op Hem betrouwen.

Ik vrees zeer, dat er maar al te veel zijn, niet alleen te Lewes, naar in de gehele natie die neergezet zijn in het gemis van de beloofde rust, en opgebouwd worden, maar niet op het fundament, dat God in Sion gelegd heeft. Het is ook niet anders te verwachten, wanneer wij zien op de werklieden die onder hen gearbeid hebben. Wie kan de baan verhogen die er zelf nooit in liep? Hoe kunnen zij met vrucht arbeiden, die nooit deel hadden aan de vruchten? Ik denk dat God te Lewes zijn wan in handen genomen heeft, Hij zal Zijn dorsvloer doorzuiveren en het kaf van de tarwe, en het kostelijke van het snode scheiden.

Wanneer Gods oordelen vallen op de vijanden zijner dienstknechten kan dat dienen om hen met ontzag te vervullen, die er voor zijn om de wonde op het lichtst te genezen; met loze kalk te pleisteren, en “vrede te roepen”, waar het bloed der besprenging nooit gesproken heeft. Gods oordelen kwamen zowel over de tovenaars in Egypte als over hun leerlingen. De woorden *gek en kwade geest*, worden zeer algemeen gebruikt in onze dagen en overvloedig uitgestort over allen die kennis hebben aan de plaag hunner harten en de kracht der verzoening, en die aandringen en staan op wedergeboorte als wezenlijk ter verlossing en om iemand geschikt te maken voor de hemel. Het preken van overtuiging, bekering, geloof, berouw, en een kennis van verlossing door

de vergeving der zonden, wordt een verstoren van de vrede der kerken genoemd. Bij vele predikanten bestaat de bekering in niets dan een hervorming van zeden, uitwendige overeenstemming niet de ritus der kerk, en een fatsoenlijk gedrag. Een natuurlijke toestemming van wat zulke predikanten zeggen heet dan *geloof*, de consciëntie in slaap gesust met enige dode werken, gaat door voor *de vrede Gods*, en ingenomen te zijn met en verrukt door het onzeker geluid van zulk een bazuin, gaat voor *Godvruchtige ijver, levendige gestaltenis en de vreugde des Heeren*. Een stemming of glimlachend gelaat onder het Woord wordt genoemd, *een aangezicht waar de genade op uitgedrukt ligt*, het kittelen van de verbeelding en een in beweging brengen der harts-tochten gaat door voor *de bewerking des Heiligen Geestes*, en voor *een kostelijke gelegenheid*, terwijl de eerlijke berispingen en verborgen slagen der consciëntie, de vuistslagen des Satans, *de werkingen dan de oude mens en de beproeving des geloofs* heten. En wanneer de consciëntie door de valse kentekens van de predikant overschreeuwd, neergedrukt en tot zwijgen gebracht is, dan heeft zo iemand *een zegen gehad en hij is in vrijheid gezet onder het woord*. Zulke kostbare zielen zijn dan de zegelen op de bediening van de predikant, welke zijn handen versterken, en dienstig om hem aan te moedigen *altijd overvloedig te zijn in het werk des Heeren*, zoals dit dan heet.

Dit in de lucht slaan, dit lopen in het onzekere en te vergeefs arbeiden, is tegenwoordig bijna algemeen. Het is niet zeer waarschijnlijk dat deze bouwlieden ooit gebrek aan bouwstoffen zullen hebben, die hooi, stro en stoppelen kunnen gebruiken, omdat zij niet zozeer zien op de hoedanigheid als op de hoeveelheid. Wanneer deze vergadering bijeengezameld is, is de eerst volgende slap van zulk een bedrieger, om zich in hun natuurlijke genegenheden in te dringen door ze niet volharding gedurig te bezoeken, hen op te binden en vast te houden in de samentrokken banden van blinde ijver, om ze met vooroordeel te wapenen tegen iedere bevindelijke prediker, om de kracht Gods in minachting te brengen onder de naam van geestdrijverij, om alle overtuiging krankzinnigheid, en elke evangelische leerstelling antinomianisme te noemen. Dit heet dan een waken over de kudde, en ze bewaren voor de wolven in schaapsklederen. Een dichtgeschroeide consciëntie gaat door voor een bestendige vrede, vermetelheid voor de volle verzekering des geloofs. En wanneer men geen inwendige vrezen of uitwendige strijd heeft, dan wandelt men zijn weg met blijdschap. Gevoelige zondaars, die met overtuiging te kampen hebben, die voldaan zijn met de predikanten daar zij onder zitten, worden verstoorders van de rust der kerken genoemd. Terwijl een stil zitten in vleselijke zekerheid gehouden wordt voor *het behouden van de enigheid des Geestes in de band des vredes*.

Dagelijks maakt God zulke predikanten en belijders als deze openbaar, waarvan de mensen welke u meldt getuigen zijn. Ik weet dat een iegelijks werk met vuur beproefd zal worden, de dag zal het verklaren, want het zal door vuur ontdekt worden. En hoedanig een iegelijks werk is, zal het vuur beproeven. *Want met vuur, en met Zijn zwaard zal de Heere in het recht treden met alle vlees, en de verslagenen des Heeren zullen vermenigvuldigd zijn*.

Geloofd zij God voor elke nieuwe nederbuiging om ons te onderwijzen hoe weinig wij weten.

Mijn vriendelijke groeten aan uw echtgenote, en aan de heer Jenkins wanneer u hem ziet. Genade en vrede zij met u, Amen. Terwijl ik blijf,

De uwe in Christus Jezus,

W. HUNTINGTON SS.

11. Aan de eerwaarde heer HUNTINGTON.

Eerwaarde en waarde heer!

Ik ben zo vrij u te schrijven, hoewel ik nooit het geluk had u in het vlees te zien. Ik ben echter niet helemaal zonder hoop, of dit zal in 's Heeren goede tijd nog wel gebeuren. Al ben ik u onbekend in persoon, echter niet in de geest, want ik vind een vereniging met u in deze heerlijke leer, welke u predikt uit de Bijbel der Goddelijke waarheid, terwijl ik in zekere mate hetzelfde ondervind in mijn ziel. Hartelijk bid ik de Heere dat Hij mij meer en meer mag leren door Zijn Heilige Geest, want niemand leert gelijk Hij. Ik ben overtuigd dat u iemand zijt, die barmhartigheid van de Heere verkregen hebt, daarom wil ik u iets vertellen van des Heeren bedelingen met mij. En, daar de Heere u een geest des onderscheids gegeven heeft, bid ik dat Hij u bekwamen mag om mijn bevinding klaar te kunnen bezien, en mij een getrouw antwoord te zenden op deze brief.

Ik was al vroeg onder overtuigingen van zonde, en deze, mij bijblijvende, maakten mij begerig het Woord te horen, hetwelk ik met grote vreugde ontving. Ik heb nu ongeveer zes jaren het Evangelie beleden, maar eerst kort geleden vrijheid, genoten door het bloed en de gerechtigheid van Christus, door de Geest aan mijn ziel toegepast.

In de loop van bovengenoemde tijd, was ik weken en maanden aaneen onder grote gemoedsbenauwdheden en zeer hevige verzoeken van Satan, met een last van schuld en toorn op mijn consciëntie, terwijl angsten der hel mij getroffen hadden, en ik verwachtte dat dit mijn deel zou zijn. De duivel verzocht mij op allerlei wijze tot zelfmoord, nu eens, om mij in het water te werpen, dan weer om de strop te gebruiken, en dergelijke. Tegelijkertijd aangegrepen zijnde door de wanhoop, en dikwijls ten einde raad zijnde, was ik onbekwaam mijn wettelijk beroep waar te nemen. Indien ik het Woord Gods las, scheen dit overal tegen mij te getuigen, hoewel ik bij tijden begunstigd werd met een hoop, dat de Heere mij verlossen zou. Dan werd ik een weinig verkwikt, hoewel mijn gedaante dikwijls nergens meer op geleek, als op iemand die in wanhoop is. Ik trachtte dikwijls te bidden maar scheen niet gehoord te worden, en omdat ik niet verlost werd, veronderstelde ik dat op mij geen acht geslagen werd. Maar de Heere bewaarde mij, zodat ik mijn vijanden niet ten prooi werd, zoals ik vreesde dat mij overkomen zou, want ik gevoelde mijzelf soms door vele duivelen tegelijk omringd.

Op zekere dag in het bijzonder gevoelde ik mijn ziel, dunkt mij, meer benauwd dan ooit, en was het mij alsof ik inderdaad in de bodemlozen put neerzonk, toen plotseling deze woorden met verbazende kracht tot mij kwamen: *Ik heb u gezegd, en gij zult gezegd zijn*. Ik voelde al mijn schuld en ellende in een ogenblik verdwijnen, en tot mijn grote verwondering, was ik zeer verkwikt zodat ik de Heere kon danken en loven. Mijn benauwdheid keerde echter terug, maar niet met zoveel kracht als tevoren, en al was ik niet verlost door het bloed der besprenging ik werd er door in staat gesteld om te zeggen, dat, indien ik om moest komen, het zou aan de voeten van de Heere Jezus zijn.

Ik zat onder een leraar met name *Algemene Liefde*, hoewel ik dat toen nog niet wist maar sinds heeft hij het openlijk beleden. Hier kreeg ik vreugde noch vertroosting, buiten die welke in het vlees begon en eindigde. Ik vreesde dikwijls dat alles niet goed was, dat ik een huichelaar was, en een naam had van te leven, maar dood was; waarom ik de Heere smeekte mij te doorgronden en te proeven, en te zien welke schadelijke weg er bij mij was, om die uit te rukken, en mij te leiden op de eeuwige weg.

Mijn vrouw hoorde, in de weg van Gods voorzienigheid, dat de Heer Huntington een boek had uitgegeven, getiteld: "Het geschrei van klein geloof", waarnaar wij onderzochten onder enkele belijders, die het met verachting behandelden, en over het algemeen noch het boek noch de schrijver ervan schenen goed te keuren, zeggende "dat hij iemand van een zeer slechte geest was," enz.

Echter, iemand in onze buurt, een Godvrezend man en een liefhebber van uw werken, leende ons "de Geloofsbank" welk wij mee naar huis namen en lazen, God dankende dat het ons afgestaan was. Want, daar wij vele beproevingen hadden ondervonden zowel in de voorzienigheid als in de genade, en bemerkten hoe de Heere uw gebeden gehoord en beantwoord had, schepten wij moed om tot de troon der genade te gaan, waar wij ook verlossing vonden. Wij kregen nu meer van uw geschriften, welke het de Heere behaagde aan mij te zege-

nen, door ze met kracht aan mijn hart toe te passen. Ik was zo zeer verzekerd dat zij overeenkwamen met de Schrift en de Christelijke bevinding, dat elke zaak in mijn ziel er voor vallen moest, en ik in staat gesteld werd dezelve te ontvangen in de liefde welke er in doorstraalde.

Nu stelde de Heere mij in slaat met meer ernst te bidden, dat Hij mij waarlijk een Christen wilde maken door de kracht des Heiligen Geestes, want ik zag dat niets minder dan dat voldoende was. Ik gevoelde mij zelf een verloren, geruïneerd, vervloekt, de helverdienend zondaar, die Zijn heilige wet verbroken had, waarvan de Heere mij de geestelijkheid dagelijks meer en meer toonde, welke mij vervloekte, maar van geen vrede noch vergeving kon spreken, noch leven geven. Alle hoop om er door gezaligd te worden, werd nu afgesneden. Ik was hulpeloos, krachteloos en Goddeloos, niets dan zonde in mijzelf, overtuigd, dat niemand buiten Jezus zulk een zondaar kon helpen. Ik gevoelde hoe ik gans Zijn Heilige Geest nodig had om mij een nieuw schepsel te maken. Waarom ik hartelijk bad dat het gebeuren mocht, en dat niets dan het bloed en de gerechtigheid van Christus door de Heilige Geest mijn ziel toegepast, mij kon vergeven, rechtvaardigen en behoeden tegen de toorn en vloek van God, welke ik zo rechtvaardig verdiende, en dat tot in alle eeuwigheid.

In de weg der Voorzienigheid, ging ik omtrent acht maanden geleden met mijn te voren genoemde vriend de heer Jenkins horen, wiens prediking ik bevond overeen te komen met de Schrift, de Christelijke bevinding en uw geschriften. Hierop werd ik in staat gesteld te bidden om geloof (want ik had geen geloof van mijzelf) wetende dat het een gave Gods is, en van de werking des Heiligen Geestes, en dat buiten dat niets van enige waarde was.

Enkelen van ons, die van gebrek vergingen, kwamen overeen om de heer Jenkins uit te nodigen te Ninfield te preken, waar geen andere prediking was dan wettische leerstellingen en algemene herstelling, waaraan wij niets hadden die het brood des levens misten. De heer Jenkins stemde er in toe te komen, hoewel vele belijders even weinig met hem op hebben als met u. Maar wij trokken ons dat niet aan, aanmerkende dat zij welkom waren bij de schaduw, indien wij maar het wezen hadden, namelijk Christus Jezus in onze harten de Hoop der heerlijkheid. Ik en enige anderen keurden zijn prediking goed, wetende dat zij Schriftuurlijk en bevindelijk was, en ik werd wederom in staat gesteld te bidden dat de Heere mij mocht onderwijzen door Zijn Heilige Geest, dat hij Zijn Zoon in mijn hart mocht openbaren, en dat Hij mij een waarachtige bevindelijke kennis mocht geven van het bloed en de gerechtigheid van de Zaligmaker. De Heere paste in antwoord deze Schriftuurplaats mijn ziel toe uit Zach. 3: 4: *Ziet, ik heb uw ongerechtigheid van u weggenomen, en ik zal u wisselklederen aandoen.* Aldus zegende de Heere Zijn woord, en gaf mij geloof in het bloed en de gerechtigheid van Jezus Christus en zette mijn ziel erdoor in vrijheid, zodat ik toen ondervond dat Jezus alleen de wettige gevangene in vrijheid kan stellen. Zo heb ik u een kort verslag gegeven van des Heeren bedelingen met mij, en nederig verzoek ik mij een getrouw antwoord te zenden.

Nu een enkel woord aangaande mijn vrouw, die gedurende ongeveer zeven jaren onder dezelfde onderwijzer gezeten heeft als ik. Zij was nog zeer jong toen zij onder overtuiging kwam, en toen zij voor het eerst het woord hoorde, ontving zij het met vreugde, werd gedoopt, en zat neder als een Christin. Maar kort daarop keerde schuld weder, zielsbenauwdheid greep haar aan, en zij begon zich af te vragen of het werk echt was of niet. Zij placht met belijders te spreken over het werk des Geestes, hen vertellende, dat naar haar mening een echt kind van God ondervond wat zij nooit had, want zij was er goed van overtuigd dat elk waar gelovige vroeger of later deelachtig wordt, dat de Geest van God getuigt met hun geest dat zij kinderen Gods zijn, hetwelk zij nog miste. En hoewel zij die leerstelling nooit had horen aandringen of preken, toch behaagde het de Heere haar te ontdekken dat het niet te vertrouwd was waarin dit gemist wordt. Ik heb dikwijls getracht haar te troosten uit deze schriftuurplaatsen: *Zalig zijn die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid. Zalig zijn die treuren, enz.* maar alles te vergeefs. Zij placht te antwoorden, dat zij nooit verzadigd of vertroost was, en daarom kon het haar niet tot troost verstrekken.

Toen zij uw “Geschiedenis van Kleingeloof” las dacht zij daarin iemand te zien, die meer op haar geleek dan wie ook, welke zij van tevoren gezien had. Ze schept nu zoveel behagen in uw werken, dat zij buiten de Bijbel niet gemakkelijk enig ander in haar handen zal nemen.

Kort hierop hoorde zij de heer Jenkins te Ninfield, die handelde over het werk des Geestes, wat zij al zolang begeerd had te ondervinden. Zij had nog nooit in haar leven een preek met zoveel voldoening gehoord. Hoewel zij geen vrijheid ondervond, of nadien ondervonden heeft en zij

nog in vrees verkeert dat dit haar nooit te beurt zal vallen. Zij weet dat niemand gevangen zielen in vrijheid stelt dan Jezus, en roept nog tot Hem, maar vreest dat de Heere haar gebed niet hoort, omdat zij geen antwoord of toepassing van een Schriftuurplaats ontvangt. Zij klaagt dat zij geen geloof heeft, maar voelt dat zij een arm, ellendig ongelovig zondaar is, en vreest, dat zij niet is uitverkoren. En dan zegt zij, als zij dat niet is, zal zij nooit zalig worden. Zij heeft een grote begeerte om u te horen preken, en treurt en weent er dikwijls over dat dit misschien nooit gebeuren zal. Was het in mijn macht geweest de onkosten te betalen, zij zou u allang tevoren gehoord hebben. De belijders versmaden haar zeer, omdat zij zoveel op heeft met u en hen die dezelfde leer prediken. De heer Jenkins heeft haar zeer bemoedigd, haar vertellende dat hij u te Sussex verwacht, en hoop heeft dat u ook te Ninfield zult komen; en zo hopen wij ook, daar er enge weinigen zijn die verlangen u te zien en te horen.

Ik heb lang begeerd u te schrijven, maar heb het tot hiertoe nagelaten, omdat ik mezelf onwaardig keur briefwisseling te houden met een dienstknecht van de Heere Jezus Christus. Maar mijn vrouw liet mij geen rust tot ik er toe overging. Mijn zwakheid bewust, hoop ik dat u mij zult verontschuldigen in hetgeen verkeerd is, en alle fouten verbeteren. Ik moet nu eindigen, anders vertrekt de post. Wij beiden verzoeken u spoedig een getrouw antwoord, en zullen met vurig verlangen met elke post ernaar uitzien. Wij zijn beiden jong in jaren, maar oud in de zonde, en verzoeken u dringend ons bericht te zenden, wanneer u in Sussex komt, en dat u ook te Ninfield zult komen. Hoop dat u en Mej. Huntington en de familie welvaren, en besluiten biddende dat elke barmhartigheid en zegening van het eeuwig Verbond u moge vergezellen.

Uw onwaardige dienaren maar gevoelige zondaren,

W. en H. MERCER.

12. Aan de heer en Mej. MERCER.

Geliefde Vrienden in de Heere!

Genade, barmhartigheid en vrede worde u vermenigvuldigd door Jezus Christus onzen Heere.

Uw brief heb ik ontvangen en overwogen, en naar een oordeel der liefde en waarheid, geloof ik dat het goede werk in u begonnen is. Het komt mij gepast voor dit van u beiden te denken. Maar indien wij het getuigenis der mensen aannemen, het getuigenis Gods is meerder. Het eerste mag falen in een ure van beproeving, maar het getuigenis Gods én der consciëntie kan nimmer falen. Hij die gelooft heeft het getuigenis in zichzelf. Niettemin, er zijn sommigen die in hun laatste uren zullen zalig gemaakt worden, want Christus kwam om te verlossen alle diegene die met vreze des doods door al haar leven der dienstbaarheid onderworpen waren.

Het werk der genade wordt soms afgesneden in rechtvaardigheid, zoals met de moordenaar op het kruis; en soms wordt het langzaam voortgezet, als in sommigen die wachten op de vertroosting Israëls. Zulke gaan zachtjes aan in de voetstappen der schapen, en nemen trapsgewijs toe van plaats tot plaats, en gaan voort van kracht tot kracht. Zij zien uit de donkerheid en uit de duisternis, dan komen zij uit de gevangenis en vertonen zich in een belijdenis. En hoewel maar bijziende of slecht van gezicht, geven zij acht op het licht dat schijnt in een duistere plaats, totdat de dag aanlicht en de Morgenster opgaat in hun harten. En daarna gaat de Zon der Gerechtigheid over hen op met genezing in Zijn stralen. Dan zullen zij oprijzen als de morgenstond, en hun pad zal zijn *gelijk een schijnend licht voortgaande en lichtende tot de volle dag toe*.

Wanneer het oog van God door de wolk der overtredingen in een zondaars ziel, en de wet op zijn consciëntie weerkaatst, dan doet dit hem ontstellen en zijn gevaar gevoelig beseffen. Vrees grijpt hem aan en hij heeft vanwege Zijn oordelen. Daar de Geest des levens van God in hem komt, op hem blaast en hem levend maakt, opdat hij gevoelen zal, zijn schuld en het juk zijner overtredingen, de heerschappij der zonde over hem, de wapenrusting van de sterk gewapende daar hij onder ligt, de dienstbaarheid der wet, het ongenoegen Gods over zijn zonde, en zijn eigen zwakheid. Zulk een ziel heeft leven, al heeft hij geen troost. De apostelen waren allen onder des Zaligmakers bediening levend gemaakt, en hadden de Geest Gods, hoewel zij niet wisten van hoedanige geest zij waren. Maar hij werkte niet zo krachtig in hen als een Geest der liefde, der blijdschap en der kracht als op de Pinksterdag. Vandaar de belofte: *Ik zal u de Trooster zenden*.

Wij moeten de dag der kleine dingen niet verachten. God heeft beloofd, dat Hij zeggen zal: *Het is Mijn volk, en zij zullen zeggen, de Heere is mijn God.* De dag zal komen voor al Gods heiligen, dat de tong der stamelenden zal vaardig zijn, de nieuwe wijn van het Koninkrijk zal uitgestort worden, en zij zullen drinken zodat zij hun armoede vergeten, en hun moeite niet meer gedenken. Hun twijfelingen vrezen zullen zó bedaren, dat zij zichzelf voor een poosje zullen vergeten, en zeggen: “Mijn Heere en mijn God,” en dat met het getuigenis des Geestes, zonder tegenspraak van het ongelooft, en zonder weersproken te worden door de Schrift of de consciëntie. Een greintje geloof in volle oefening, een drop van de vreugde-olie, een vernederende indruk van stervende liefde, zal een mens aanmoedigen om daarop aanspraak te maken. En ik ben er zeker van dat de ijver des Heeren der Heirscharen zulks doen zal

U zegt, dat u de heer Jenkins uitgenodigd hebt, om bij u te preken. Daar hebt u goed aan gedaan, want ik vertrouw dat hij een man Gods is, en het werk des Heeren werkt, gelijk als ik. Mocht u dezulke in waarde houden, en hen hoogachten in liefde om hun werks wil, en u zult de weldaad van hun arbeid inoogsten.

De leer van algemene herstelling is de hel van de paus, of het vagevuur, een in de verbeelding bestaand gewest, hetwelk de papisten hebben uitgevonden, ten einde een ankerplaats of een grond van hoop te vinden voor een ziel die God gevloekt heeft. En het dient als een vogelverschrikker, om de mensen uit hun geld op te schrikken. Maar zo zij het.

De Arminiaan die nooit zijn roeping en verkiezing vast kon maken, ontkent de leer der verkiezing, en brengt een tweede soort in om gezaligd te worden, en daar hij zich bewust is, dat geen gerechtigheid hem ooit werd toegerekend, heeft hij er een van zichzelf verzonnen. En daar hij niet volmaakt in de Heere is, is hij volmaakt in zichzelf, en omdat hij weet dat hij niet van onder de mensen verlost is, predikt hij een algemene verlossing, opdat hij er zelf inbegrepen zou zijn. Maar in welk een gevaarlijke staat moet die ellendige predikant zijn, die geen hoop heeft dan in de gewesten der verdoemden, en geen genoden dan in de diepten der hel! Hoe moet de toorn Gods en een schuldige consciëntie zulk een predikant verlagen, die zich op één lijn stelt met de duivels en herstelling predikt voor de verdoemden!

Zulk een verdoemelijke leer heeft geen schijn van grond in Gods Boek. De Bijbel onderricht ons dat God de gevallen engelen vervloekt heeft en dat hij ze in ketenen bewaart tot het toekomstig oordeel, maar geen ademtocht van genade, geen woord evangelie, werd ooit tot hen gesproken. God roept mensen, en Zijn stem is tot de mensenkinderen. Christus nam de natuur der engelen niet aan; voor gevallen engelen werd nooit een Plaatsvervanger aangesteld, voor hen werd nooit een koop of verbond gesloten, noch werd voor hen ooit enigerlei voorziening gemaakt. Nee, evenmin voor de verworpenen onder de mensen. Het werpt een smaad op elke eigenschap Gods, en op Zijn ganse geopenbaarde wil, besluiten en voornemen. Het is een liegen van de waarheid des Allerhoogsten en een weerspreken van de schriften der waarheid welke verklaren: het graf zal U niet loven, de dood zal U niet prijzen, die in de kuil nederdalen zullen op Uw waarheid niet hopen. Jes. 38 : 18.

Degenen die ontslapen zijn in Jezus, zal God met Hem wederbrengen. *Maar zal Hij wonder doen aan de doden? Zal de dode in zonden opstaan en U loven? Zal Uw goedertierenheid in het graf verteld worden? Uw getrouwheid in het verderf? Zullen uw wonderen bekend worden in de duisternis? En Uw gerechtigheid in het land der vergetelheid?* Ps. 88 : 11-13. Nee, geen gerechtigheid zal ooit worden toegerekend aan de rebel in het graf, noch zullen de wonderen van verlossing ooit bekend worden in de buitenste duisternis. De dode in zonde zal God nooit loven, noch de erfgenamen des doods Hem ooit prijzen, noch die in de kuil nederdalen ooit op Zijn waarheid hopen.

Zulk een verdoemelijke leer tast de heiligheid der wet aan, alsof het zien en vloeken op zijn koning en zijn God door kon gaan voor volmaakte gehoorzaamheid aan haar geboden. Zij maakt Christus en Zijn woord tot een leugenaar, die verklaart: *Indien gij in uw zonden sterft, daar ik beenga, kunt gij niet komen, en wederom de wereld zal Mij niet meer zien;* niet meer als een Zaligmaker, hoewel alle oog der goddelozen Hem zien zal als Rechter. Zij tast de rechtvaardigheid Gods aan als of er een verlossing uit de gevangenis zal uitgeroepen worden, zonder dat ooit door de zondaar of de borg een penning van de schuld der gehoorzaamheid betaald werd, want Christus heeft zijn leven afgelegd voor de schapen, niet voor de bokken. Het tast de eeuwigheid en onveranderlijkheid Gods aan, welke verklaart *dat Israël verlost wordt met een eeuwige verlossing, dat zij niet zullen beschaamd noch te schande worden tot in alle eeuwigheid,* en dat de Goddelozen zullen ontwaken tot versmaadheden en tot eeuwigte afgrijzing. Hun worm zal niet sterven en hun vuur zal niet

uitgeblust worden, en Israëls eeuwige verlossing zal even spoedig plaats grijpen als de eeuwige afgrijzing der Goddelozen. De kloof die door Gods besluit gevestigd is, zal nooit overschreden worden. Die leer is strijdig tegen het gezond verstand, want wij allen weten dat het liggen verrotten of te liggen sterven in een gevangenis nooit de schuld kan afbetalen.

Van al zulke blinde leidlieden, van zulke bedienaars des Satans, van zulke bedriegelijke arbeiders, van zulke verwoesters van Gods erfdeel, die ons op leugen willen doen vertrouwen, welke prediking ijdel is, - en het geloof van hun volgelingen ook; die nog in hun zonden zijn, - goede Heere verlos ons!

God zegene u beiden,

W. HUNTINGTON. SS

13. Aan de eerwaarde heer HUNTINGTON.

Waarde en gezegende herder!

Vergun een van de geringste uwer hoorders, in de Naam van de eeuwig aanbiddelijke Jezus, een paar minuten van uw tijd af te nemen, om u te vertellen welk een bron van vreugde het de Heere behaagde de 8^e dezer door uw bediening aan mij mede te delen, toen het Gode behaagde Zijn Zoon in mij te openbaren, door mij te doen gevoelen dat Christus de hoop der heerlijkheid een gestalte in mijn hart kreeg. Het krachtige gevoel was bijna te veel voor mijn verbrijzeld gestel om te dragen. Wat!? Christus in mij leven, in zulk een onwaardig schepsel als ik ben! Hoewel ik lang deze zegen begeerd heb, komt het mij nu te groot voor.

Ik ging naar huis, niet in staat zijnde met iemand te spreken, maar wandelde de hof op en neer, wensende afgezonderd te zijn van alles buiten God, en opwaarts ziende, alsof ik door de sterrenhemel wilde doordringen, om mijn Jezus te aanschouwen. Het was alsof tot mij gezegd werd, “Gij behoeft daar niet naar Hem te zien, ziet in uw eigen hart, want Hij is daar”. Dit overwon alle tegenspraak, zodat ik alleen kon gaan naar mijn kamer, om mijn hart te luchten in tranen. Eindelijk ging ik ter rust, liefelijk veilig in de armen van mijn Heere, en viel in slaap, waaruit ik, na drie uren, ontwaakte door de ondragelijkste lichamelijke pijn. Niet wensende het gezin te verstoren (hoewel ik niemand had om mee te spreken) bleef ik mij in angst omdraaien tot de vermoeide natuur weer in slaap viel. Deze ontsteking veroorzakende ongesteldheid duurde drie dagen, gedurende welke ik een Goddelijke hulp voelde, welke zulk een zielskalmt veroorzaakte dat de dood, al was hij nabij, geen verschrikking voor mij had. God geve dat wanneer Hij mij komt oproepen, ik zo onderworpen mag wezen.

Zo verlost de Heere mij op Zijn eigen goede tijden van vrezen, waarmee mijn gemoed tot onlangs bevangen was, voor welke tijd ik echter, onder uw bediening vele zielvertroostende hartsterkingen ontvangen had. *Zingt met vreugde gij hemelen!* Was een vertederende preek voor mij. Die uit 2 Cor. 10 : 4 was mij zeer tot versterking, van de vier bewijzen welke u aanvoerde dat de sterkten der zonde waren neergehaald, kon ik door de genade Gods zeggen, dat zij dat in mij waren. Zie ik op gierigheid in het rechte oogpunt, dan was het nooit een deel van mijn natuurlijke geaardheid, want ik kan waarlijk zeggen, dat ik meer behagen vond in te geven dan in te ontvangen. Maar wat mijn gerechtigheid betreft, ik wilde die niet loslaten, tot de Heere mij ten volle overtuigde, dat ik ze niet had. Mijn vooroordeel was zo groot, tegen wat men gewoonlijk Methodisme noemt, dat ik verscheiden mijlen ging om een lieve zuster te vervolgen, zodra ik iets van haar nieuwe beginselen hoorde. Ik volgde wat de wereld vermaak noemt met zoveel gretigheid als iemand, hoewel ik, lof zij de Allerhoogste, niet toegelaten werd in misdadige afschuwelijkheden te vallen. Dus gierigheid, eigen gerechtigheid, vooroordeel en wereldse vermaelikheden, hebben Gode zij dank hun sterkten in mij verloren.

De preek uit Jesaja 54 was inderdaad treffend, want het zesde vers, in de letterlijke zin, drukt mijn geval uit. Maar die uit Openb. 12 : 10, 11 ging met zulke krachtige vertroosting gepaard, dat ik zeide: “Nu is de zaligheid inderdaad gekomen.” Mijn ogen dankten u met een blik van dankbare liefde, en ik kon naar u toe gelopen zijn om u te vertellen welke vertroosting ik ondervond, maar daar ik een vreemdeling was, durfde ik het niet wagen. Ik keerde zo gelukkig naar huis terug, mijn God dankende voor zo onverdiende vriendelijkheid, dat de boosaardige behandeling welke ik bij mijn thuiskomst te verduren had niet in staat was om mijn gemoedsrust te verstoren, maar ik kon weggelopen en de Heere bidden om mijn hart van mijn vervolger te bekeren. Ik bleef in deze kalme staat tot ik een van uw boeken, getiteld “*De rechtvaardigmaking eens zondaars*” aandachtig las, waar Prodigalis staat voor de rechterstoel van God, bevende onder de bevattingen van toorn over een verbroken wet, en onder zelfveroordeling voor de overtreding zijner geboden, samen met de beschuldigingen des satans, daar voorkomende in de angsten der wanhoop. Mijn consciëntie, of iets anders, stelde mij deze vraag: “Hebt u ooit al deze verschrikking gevoeld?” Waarop de waarheid ontkennend moest antwoorden.

Nu verging alle hoop van de veiligheid mijner staat, en ik dacht dat ik een schaduw had aangegrepen, en dat alles bedrog was, want indien dit de enige weg tot de stal der schapen was, was ik een dief of een moordenaar. Hoewel ik de tijd wanneer, de plaats waar, en de wijze hoe mijn vleselijke vijandschap werd ten onder gebracht kan herinneren. Hoe meer ik het overwoog, hoe meer ik in de wat raakte, en ik kon het ook niet uit mijn gedachten verdrijven. Hoewel ik de dienst van God bleef bijwonen, en bij tijden daarin Goddelijke blijdschap vond, echter wanneer u

maar iets aanvoerde van de uitwerking der wet op de consciëntie van een zondaar, ving mijn oor de klank op, en sombere overleggingen overstelpten mijn gemoed. Zo zei u in het begin van uw preek, in uw uitbreiding over: *Ik ben met Christus gekruist*, dat God meestal in Zijn kinderen begint te werken door de wet, op gelijke wijze voortgaande als tevoren. Toen voelde ik mijn geest wegwijnen, en zei bij mijzelf: *belaas hier is geen vertroosting voor mij*. Maar toen u die woorden verklaarde: *“Doch niet ik maar Christus leeft in mij,”* kwam de onverwachte zegen en vaagde alle mijn vrezende weg.

O, mijn ziel, loof de Heere voor Zijn goedheid en verhef Zijn heilige Naam voor elke onverdiende gunst aan mij bewezen! En al ebt de stroom van schepselvertroosting laag af, moge ik immer Jezus meer dan allen voor mij bevinden. Maar soms denk ik dat mijn kruis zwaarder is, dan enig ander. Sla ik echter een terugblik op de dierbare Zaligmaker van Gethsémané tot het hout op Calvarië en zie ik wat de Heere van leven en heerlijkheid onderging voor goddeloze zondaren gelijk ik er een ben, dan zwijg ik en zeg: “Zal ik weigeren de bittere drank met u te delen?” Maar zonder de Heere kan ik niets doen, want op andere tijden is mij het juk van de vijand zo kwellende dat ik denk te vergaan. In het bijzonder wanneer een instrument des doods tegen mij opgeheven wordt, gepaard met de verschrikkelijkste vervloeking.

Vergeef mij, waarde heer, dat ik u moeite aandoe met mijn verdriet, waaruit de Heere mij naar ik hoop verlossen zal, wanneer Hij mij uitgezuiverd heeft in de smeltkroes der ellende. Maar voor ik dit aardse verblijf verlaat, hoop ik mij te voegen bij de kerk van Christus, en een deelgenote te zijn van Sions liefdefeesten. En bij niemand kan mijn hart zich voegen als bij u, en ik vertrouw daar de Heere met mij is, dat geen tijdelijke voordelen mij van uw bediening kunnen aftrekken.

Mag ik hopen met een antwoord begunstigd te worden wanneer het u gelegen komt? Ondertussen vraag ik een aandeel in uw gebeden, dat de God aller genade mij beware van elke strik des vijands, en mij in nauwe vereniging houde met de gezegende Jezus. Dat ik in alle dingen Zijn leer versiere en eer brengen moge over Zijn zaak, is de vurige begeerte van, waarde heer.

De uwe met hoogachting,

E. M.

14. Aan Mej. E. M.

Geliefde van God!

De uwe heb ik ontvangen, en ik twijfel niet of u zult mij en mijn leer gelijk die u ten dele erkend hebt tot het einde toe erkennen. Diegene welke God in elkanders hart en consciëntie openbaart zijn mede-erfgenamen van de genade des levens. En zij die elkaar ontmoeten in de enigheid des geloofs in hun Verbondshoofd, zullen elkaar ontmoeten in het beeld van Christus en in God de Fontein des levens en de Vader der heerlijkheid in het koninkrijk der zaligheid. De armzalige lompen, het vijgenbladkleed, het onnutte web van menselijke gerechtigheid is een droeve sluitboom, een groot beletsel, en een diep geworteld bedrog in het menselijk hart, hetwelk is als een middelmuur des afscheidsels tussen de Goddelijke Vrijer en de gevrijde. God zal Zijn begenadigde Hefsibah, (*Mijn lust is in haar*, Jes. 62:4.) tot de tweede Adam trekken en ze Hem schenken in een bruiloftskleed van Zijn eigen toerekening. In geschikte klederen zal zij tot de Koning geleid worden, geheel pasklaar gemaakt, en bereid zonder haar hulp, en waarmede niets gemengd mag worden. Als Adam en Eva gevallen zijn, moeten beiden door de Heere Zelf worden ontkleed en gekleed, voor er enige vereniging kon plaats grijpen tussen Hem die de eeuwigheid woont en hen in hun nederigheid. Ps. 136 :23.

Uw huwelijk is gesloten en de dag uwer bruiloft is gekomen. De Heere Jezus is de uwe, en gij zijt de Zijne, voor altijd verbonden, onder alle omstandigheden door rijkdom en armoede, in ziekte en gezondheid, in leven en dood, voor tijd en eeuwigheid. Niemand dan God en de gehuwde ziel, weten of kunnen weten, wat gemeenschap met de Vader en de Zoon, en de gezegende vruchten daarvan betekent. *Geen oog heeft het gezien, geen oor heeft het gehoord, en in het hart der mensen is het niet opgekomen, doch God heeft het geopenbaard door Zijn Geest.*

U zult bevinden dat uw tegenwoordig huwelijk met de Zone Davids gepaard zal gaan met dezelfde reeks wisselingen, welke over het algemeen, jong gehuwden te wachten staan. Er zullen vele liefdetekenen zijn en evenveel onttrekkingen; warme omhelzingen en koude terughoudingen; ongedwongen omgang en stille koelheid; aan beide zijden verwekking van jaloersheid en

hernieuwingen van liefde; twijfelachtige verdenkingen en wederkerige voldoening; weergaloze toegevendheid en zielverwondende minachting en verwaarlozing; vele hemelse glimlachen en vele sombere fronsels; de vriendelijke hoogachting en de vreemdste schuwheid; de zoetste vereniging en de grootste verwijtingen; gedurige bezoeken en betreurende afwezigheid; banketten van wijn en wateren van Mara; de grootste overvloed en het ergste vasten; de hoogste vreugde en de diepste smaden de zoetste eensgezindheid en de hevigste twisten. Dit geldt voor goede en slechte tijden.

De kuisheid zal tot de bodem geërf worden, en elke ontrouwe gedachte, zwervende begeerte en verraderlijke genegenheid zal uitgezocht en aan het licht gebracht worden. Zijn Naam is IJveraar, Exod. 34: 14 en u zult Hem dikwijls tergen opdat Hij Zijn Naam zal uitoefenen.

Wat uw tegenwoordig kruis ook zij, u zult het in de wet der vergelding vinden. God hangt de weegschaal van het heiligdom in het oordeel van al Zijn kinderen; en op de balans staat geschreven: "Doet gij u dit niet zelf aan?" U hebt maar tot overdenking en tot een onpartijdig onderzoek te komen en de oorzaak is spoedig ontdekt. Mijn oude vriend consciëntie zal het u in uw eigen taal vertellen, dat het maar een wedermeter aan u is van hetgeen u eertijds aan anderen gedaan hebt. Daarom is er geen ruimte om te klagen, want God slaat niet, tenzij de rug van de zot erom roept. Niettemin, zal Hij u heen en weer in de hof doen lopen, en telkens weer opwaarts doen zien naar de hemel, want Hij is zo barmhartig als gestreng, en zo goed als Hij verschrikkelijk is.

Schepsel vertroosting is niets dan een dode vlieg in de zalf van de goede apotheker, een druppel gal in de honingpot. U zult met mij ervaren, hoe minder ijdelheid, hoe meer Goddelijkheid. Die de levende Fontein gekregen hebben, zullen niet smachten naar de gebroken bak. Het brood des levens zal voldoende zijn, zonder geld uit te geven voor hetgeen dat geen brood is, of te arbeiden voor hetgeen niet verzadigen kan. De heerlijkheid des Heeren vervulde de tabernakel en de tempel zo, dat er geen plaats overbleef voor de Leviet om te bedienen. En wanneer Zijn kracht en tegenwoordigheid het hart des zondaars vervult, is er geen plaats voor een tweede die maar op zijn best een mededinger kan wezen, want de Heere vraagt het gehele hart, en liefde met de gehele ziel.

Kleef die Vriend nauw aan die altijd lief heeft, en wees altijd verrukt met Zijn liefde, en dan zult u altijd thuis zijn, en altijd genoeg hebben, want Hij is onze woonplaats en ons loon zeer groot.

Onbekende vriendin, vaarwel! De Heere geve u de zegen van Sara, de wijsheid van Hanna, en de liefde van Maria. Ik blijf ondertussen,

Uw dienstwillige in de huishouding des geloofs

W. HUNTINGTON. SS

15. Aan de eerwaarde heer HUNTINGTON.

Eerwaarde heer,

Die ik zeer acht in de Heere om uws werks wil en van wie gevoeglijk gezegd mag worden evenals van Lemuëls deugdzame vrouw, dat zijn werken hem prijzen in de poorten, of in de gerechtshoven, welke oudtijds gehouden werden in de poorten der steden, zo ook in de gerechtshoven die opgericht zijn in de vernieuwde consciëntie en het verlicht verstand der gelovige, die poorten van ingang in Gods Sion, de stad onzer bijeenkomsten geopend door de Goddelijke en neerbuigende deurwachter Immanuël, opdat het door bloed gekochte rechtvaardige volk daardoor inga.

Ik zeg, eerwaarde heer in oprechtheid mijns harten, dat uw werken u in deze poorten zullen prijzen tot in vele geslachten, en door de zegen des Allerhoogsten op uw arbeid, vruchtbaar zullen zijn in Gods wijngaard wanneer u uw vlucht zult genomen hebben ver boven het bereik van ondermaanse zorg en arbeid. Aangezien de vrucht hiervan als een schat opgelegd is door Hem, Wie als Middelaar alle macht gegeven is in hemel en op aarde, zal Hij ter bestemder tijd uw slapend stof vergaderen, en deze schat voortbrengen, als een deel van die werken welke de rechtvaardigen zullen volgen, die in de Heere sterven.

Door de onfeilbare Voorzienigheid, Die alle dingen werkt naar de raad Zijns willens, kreeg ik laatstleden zomer kennis aan een waardig lid uwer kudde. Bij zijn terugkomst begonnen wij een briefwisseling, waarvan ik mij bediende om uit uw mond de verklaring te vernemen van een gewichtige passage in het laatste deel van Hebreëen 4: 15, *Die in alle dingen gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde*. Deze woorden haalde ik niet aan, maar ik verwees er slechts naar, en als een reden van mijn beroep op u, deze woorden uit Maléachi bijvoegende: *want de lippen des priesters zullen de wetenschap bewaren, en men zal uit zijn mond de wet zoeken, want hij is een boodschapper des Heeren der Heerscharen*. Mal. 2 : 7.

Nu eerwaarde heer, daar ik u als een boodschapper des Heeren beschouw, en als een door hem verkoren priester, om de geestelijke offerande van gebed en lof op te offeren in Zijn heiligdom, moet ik bij gevolg tot de gevolgtrekking komen dat uw lippen de wetenschap bewaren, en dat ik mij strikt aan mijn plicht houd wanneer ik daar onderzoek doe, voornamelijk daar ik, om naar de taal der mensen te spreken, geen steen op zijn plaats gelaten heb; maar tot nog toe zonder gevolg, wat betreft mijn voldoening in het onderzoek.

Hef komt mij voor, indien ik niet misleid word door het overblijfsel van de sluier der onwetendheid welke op mijn gemoed rust, dat er vele punten zijn, waarin wij verzocht kunnen worden, in welke Hij nooit kon worden aangevallen, en dat er vele toestanden en verbanden zijn welke de verzoeken onvermijdelijk na zich slepen, waaraan Hij niet kon worden blootgesteld.

Daar u mij in zo ver begunstigd hebt dat u mij tot briefwisseling hebt uitgenodigd, zo neem ik die met dankbaarheid aan. Uw gedachten te vernemen over de boven aangehaalde schriftuurplaats; - alsmede over de geestelijke betekenis hiervan, dat David het water uit de bron van Bethlehem, hetwelk zijn helden hem ten koste van hun leven brachten, op de grond uitstortte, - zal mij ten zeerste verplichten. Deze tekst sloeg mij geweldig, toen ik die eerst las; maar daar ik toen bijzonder in verlegenheid zat in mijn tijdelijke aangelegenheden, ontsnapte het mijn geheugen. Ik denk dat het voorkwam in de eerste uitgave van Satans rechtsgeding. (Huntingtons boek over de Rechtvaardigmaking) Sedert heb ik dat boek tweemaal gelezen, maar aangezien ik het aldaar niet vond, denk ik dat het een vroegere uitgave moet geweest zijn, en dat u om de een of andere reden beter geacht hebt deze plaats in de latere uitgave weg te laten.

U zult mogelijk, uit deze gebroken aanhalingen in staat zijn, mij ook hier terecht te brengen.

U elke persoonlijke en huiselijke zegen, en elke ambtelijke voorspoed in de ware wijngaard toewensende, blijf ik,

Eerwaarde heer, de uwe in enigheid des Geestes en in de band van Evangelievrede.

M. O.

16. Aan mej. M. O.

Waarde moeder in Christus!

Zij de Vader der vaderloze, de Man der weduwe, de Zaligmaker van de verlorene, en de Hope van degenen die geen helper hebben, uw bestendige Gast, uw tegenwoordige Helper, uw Vriend in nood, uw milddadige Weldoener, het schild van uw geloof, de helm uwer hoop, de God uws levens, de verlustiging uwer ziele, de lengte uwer dagen, de sterkte van uw hart, en uw Deel in eeuwigheid, amen, ja, amen.

Wanneer het de Heere behaagt een of ander van mijn gering gekrabbel dienstbaar te maken tot nuttigheid van u of iemand anders van Zijn huisgezin, dan is dit geen geringe oorzaak van vreugde voor mij, die de voornaamste der zondaren ben en minder dan de minste aller heiligen.

Mijn moeder komt mij met zware vragen beproeven, en ik moet tot haar zeggen: gelijk Jozef tot de Koning van Egypte: "God zal haar een antwoord des vredes geven". (Gen. 41:16, Engelse vertaling)

Bethlehem die kleine verachte plaats, die zo klein was onder de duizenden van Juda, was de bestemde plaats waaruit de Heerser van Israël naar zijn vleeswording zou voortkomen, wiens uitgangen (als God, en in een weg van barmhartigheid) waren vanouds van de dagen der eeuwigheid. De bornput van Bethlehem kan de overvloed voorbeelden van de Geest en genade die in God is, welke genoemd wordt, een Fontein van levende wateren. En gelijk David, die een type van Christus was, het water op de aarde uitstortte, zo stort de Zaligmaker Zijn Geest en genade uit op onvruchtbare zielen. "Ik zal water gieten op de dorstigen, en stromen op het droge." Bovendien, daar Christus in de vele verbondseigenschappen die Hij draagt, genoemd wordt, de Fonteynen des heils, waaruit de dorstige ziel, door verzoeken en smekingen, water schept met vreugde, zo kan zij de Zaligmaker voorstellen. Terwijl de bedienaars des Woords, als goede krijgsknechten van Christus, evenals Davids helden, doorbreken door alle gelederen van tegenstaande duivels, van inwendig verderf en zondaren, om het water des levens uit Christus te halen, en dat vervolgens uitstorten op dode zondaren en levende heiligen; om de eerste levend te maken en de laatste te verkwikken. *Het is Paulus die plant, en Apollos die nat maakt, maar God die de wasdom geeft.* Het opspringen van het water in die bron is een type van de gezegende Geest aller genade welke volgens des Verlossers zeggen, in de gelovige zijn zal, niet als een dode of stilstaande poel, *maar als een fontein van levend water opspringende tot in het eeuwige leven.* Vele mensen verkwikken zich aan die bron, hetwelk het opspringen weer aanvulde, evenzo is *de raad in het hart van een evangeliedienaar als diepe wateren, en de woorden der wijsheid als een uitstortende beek; ja, het hart der wijze is een springbron des levens en een man van verstand zal die uithalen.* Terwijl het kenmerk van een valse, geesteloze prediker is, dat hij een waterloze fontein en een wolk zonder regen is.

Uw andere vraag, waarde moeder, is tamelijk moeilijk, daar ik niet wijs durf te zijn boven hetgeen geschreven is, en wat u betreft, u moet geen oren hebben waar de Bijbel geen mond heeft. Dat de lieve Verlosser volslagen zonder zonde, en zondige zwakheden was, is allerzekerst, maar niet zonder onzondige zwakheden, als hongerig bij de vijgenboom, vermoeid en dorstig hij de put van Samaria, smarten onderhevig en verzocht in krankheid, vreze onderhevig en verhoord in de vreze. Hij werd versterkt door een engel, en gekruisigd door zwakheid. Hetwelk alle de wezenlijkheid van Zijn menselijke natuur aantoonde, en dat het de tabernakel was waarin de Godheid woonde, dat Hij het vlees en bloed der kinderen deelachtig was, en dat hij ten opzichte van Zijn mensheid een ellendig en nooddruftig man was.

Maar om tot de vraag te komen, alle zonden worden onder deze drie hoofden gerangschikt, *de begeerlijkheid des vleses, de begeerlijkheid der ogen en de grootsheid des levens*, deze zijn al dat in de wereld is, en zijn niet uit God, maar uit de wereld. Door deze drie werden onze eerste ouders verwoest. De begeerlijkheid des vleses, *zij zag dat de vrucht goed was tot wijze*; de begeerlijkheid der ogen, *zij zag dat het een boom was die begeerlijk was om verstandig te maken*; de grootsheid des levens, *gij zult als God wezen kennende het goed en het kwaad*. Met deze alle drie werd Christus verzocht. Met de begeerlijkheid des vleses, *indien Gij de Zone Gods zijt, zegt tot deze steen dat hij brood worde*; met de begeerlijkheid der ogen, *de duivel toonde hem alle de koninkrijken der wereld in een ogenblik tijds*; en de grootheid des levens, *indien Gij mij wilt aanbidden zal het alles Uwe zijn*. En, voeg bij dit alles, dat de Heere verzocht werd tot zelfmoord en vermetelheid, om Zich van de tempel af te werpen, met de belofte *dat de engelen Hem op de handen zouden dragen*. Welke vermetelheid volgens het zeggen van de Zaligmaker, niets minder was dan een verzoeken van God.

Dit zijn de ergste verzoeken die over een mens kunnen komen. En ik denk dat des Heeren verzoeken veel erger waren dan de onze, want wij, omdat wij van nature zondig en van praktijk zondaren zijn, zuigen dikwijls een ingebeelde zoetheid uit zondige gedachten, hetwelk de Zaligmaker niet doen kon; *want de overste der wereld had aan Hem niets*, gelijk hij aan ons heeft. De Zaligmaker was heilig, onnozel, en onbesmet, en hoe heiliger iemand is, hoe bitterder de goddeloze inblazingen des Satans zijn. Des Zaligmakers inwendige reinheid en heiligheid en zijn in- en uitwendige gerechtigheid, waren pantsers welke de Satan en al zijn geschut terug dreven en verijdelden. De slang kon slechts over die Rots kruipen, hij liet geen weg, noch teken, noch spoor achter zich. Spr. 30: 19.

Moge deze gezegende Jezus, deze barmhartige Hogepriester u bewaren en onderschragen in al uw verzoeken, en u bewaren tot zijn hemels koninkrijk, is de bede, waarde moeder,

Van de uwe in de Heere Jezus,

W. HUNTINGTON. SS

17. Aan de eerwaarde heer HUNTINGTON.

Waarde heer!

Op mijn verlangen bezocht u mijn zwager Dinsdagavond in de consistoriekamer in Monkwelstraat om de gunst van een bezoek van u te vragen. Maar daar de afstand zo groot is, en u naar ik hoor, geen tijd over hebt, zal een enkel regeltje van u, nadat ik mijn geval heb blootgelegd, voor het ogenblik genoegzaam zijn. En indien God mij weer belooft op te richten, zal ik mij verstouten zelf eens bij u te komen.

Ik heb een Godsdienstige opvoeding gehad, en daardoor heb ik vroegtijdig de grondbeginselen der Christelijke Godsdienst met haar uitwendige vormen ingezogen. Maar genade is geen erfgoed. Ik ben wel overtuigd indien het dat ware, dat mijn ouders het mij graag zouden hebben meegedeeld, want ik heb alle reden om te geloven, dat zij er beiden door leefden en in stierven.

Nadat ik vele stelsels van Godsdienst beproefd had, en terwijl ik mij op dezelfde tijd aan alle soorten van goddeloosheid overgaf, hoewel onopgemerkt voor de mensen, dreef de nieuwsgierigheid mij, nu ongeveer zeven jaar geleden om u te komen horen. Ik was toen ter tijd een hartstochtelijk Arminiaan, en een sterk bepleiter van de vrije wil. Ik beleed verkiezing, maar niet uw verkiezing, daarom kwam ik er als Simeï vloekende vandaan, en in deze toestand kwam en ging ik gedurende vier of vijf jaar. En hoewel ik tegen uw leer krachtig opkwam, waar ik ook kwam, echter kon ik om mijn ziel te redden, niet geheel van onder uw gehoor wegblijven, want indien ik dat zes of twaalf maanden achtereen deed, hetwelk soms het geval was, dan kon ik er zeker van zijn dat u mij alles vertelde wat er in die tijd gebeurd was. Dit vermeerde de kwelling die ik toen gevoelde, en maakte een hel vanbinnen.

Een boekdeel zou te klein zijn om de zielsangst te beschrijven welk ik gevoelde, vanaf de eerste preek die ik van u hoorde, tot nu toe. Al mijn begrip godsdienst raakte in verwarring, en niets dan een raad van duivelen en verdoemde geesten kon ooit de verschrikkelijke verzoeken uitvinden daar ik onder arbeidde. Van mij kon met waarheid gezegd worden, dat mijn naam *Legio* was. Ik trachtte langs vele wegen zelfmoord te begaan, ten einde vadermoord te voorkomen, maar het gelukte mij nooit. Buiten u heb ik nog nooit iemand gevonden met wie ik sprak, die desgelijks doorgegaan is. Bij deze verzoeken kan ik nog de verschrikkelijkste lasteringen voegen tegen God en Christus, met alle vuile gedachten die ik opgaarde door het lezen van slechte boeken, te schandelijk om te melden, en dat min of meer gedurende maanden achtereen.

Wanneer ik uw bevinding las, ging mijn hart er in mee, en sommigen van de verzoeken gingen weg. En indien het verhaal van de mijne voor enig arme ziel die daaronder zwoegt een middel wezen kon om haar kracht te verbreken, zou ik het met genoegen willen vertellen. Ik geloof niet dat ik zoveel gevoeld zou hebben, als nu het geval is, wanneer ik in de wegen des Godsdienst onwetend opgebracht was. Want wanneer er een belofte in mijn gemoed viel om mij een weinig hoop te geven, zo wierp ik ze spoedig van mij door de veronderstelling dat zij niet van de Geest Gods kwam, maar dat het een gevolg was van een Godsdienstige opvoeding. Dan verviel ik weer in mijn vorige twijfelmoedigheid of erger, waarbij nog kwam dat mijn uitzichten voor de tijd werden afgesneden, daar ik van overvloed in zekere mate tot armoede verviel.

Mijn vrienden stonden van verre, mijn lichaam als dat van Paulus zwak en verachtelijk, mijn beroep gering (een schoenmaker) en slechts met grote moeite voldoende om mij van dag tot dag een bete broods te verschaffen, en een weinigje geld om mijzelf uit de schuld te houden, en mijn kleren niet te verpanden. U ziet dat ik slechts enigmate, al is het gering, de last beschrijven kan, welke ik twee jaar geleden gevoelde.

Maar ik ben als de bokken, ik word hoe langer hoe erger, want nu ben ik geheel en al besloten, waar ik mij ook heen wend, ik vind geen weg ter ontkoming. Als ik tot God de Vader opzie, dan verschrikt Mij Zijn majesteit in Zijn rechtvaardige wet, uit een gevoelige bevatting van mijn goddeloosheid. Ik durf tot Hem niet naderen, veel minder hem mijn God en Vader noemen. Ik weet dat ik de wet verbroken heb, ik weet dat ik er niet door zalig gemaakt kan worden, ik lig onder haar vloek, ik gevoel dagelijks haar toorn op mijn consciëntie, daarom is er voor mij daar geen schuilplaats. Denk ik vooruit om graf, dood, oordeel en hel met al haar verschrikkingen, dan verstijft mij het bloed in de aderen. Gaan mijn gedachten terug, dan kan ik geen daad, veel minder een gedachte bijbrengen, die mijn hoop enigszins kan verlevendigen, of mij een vaste vrede verschaffen.

Om naar geluk in de wereld uit te zien, weet ik dat een vruchteloze poging is. Ik heb mensen en zaken bedriegelijk en kwaadaardig bevonden, en zo onbestendig als de golven, zowel de belijders als de spotters. Zie ik binnen in mijn hart, het is een gehele massa ongerechtigheid. De hel zelf kan geen vuiler samenstelsel voortbrengen als het mijne. Alleen een onzichtbare hand bewaart mij, dat de vuilste gedachten niet in daden uitbreken; en ik heb dikwijls mijn lot vervloekt dat ik het niet doen kon, en daarom heb ik geen vertrouwen in het vlees.

De Bijbel is verzegeld voor zover de beloften betreft, want ik heb geen geloof om ze toe te passen. De duivel haat ik, daarom ben ik niet gediend van zijn raad en bijstand, hoewel hij als vele zich opdringende bezoekers, komt zonder zich aan te melden.

Maar wat erger is dan dit alles, een achter een sluier verborgen Zaligmaker - dit, mijnheer is de hel op aarde. Te zeggen dat ik Hem niet lief heb, is een leugen. Ik heb beproefd Hem te schuwen, maar ik kan niet, en ik kan het ook niet laten voor Zijn naam en zaak te pleiten, hoewel ik geen deel aan Hem heb. Herhaaldelijk roep ik tot Hem, maar ik krijg geen antwoord. Ik verlang Hem te zien, en ben niet bevreesd. Ik zucht, klaag en ben gemelijk, wanneer ik anderen over Hem hoor spreken, en Zijn schoonheid beschrijven, alsook de waardij en kracht van Zijn bloed en gerechtigheid. Ik heb enig denkbeeld van hun waarde uit de kennis van het gemis, en dat door smartelijke ervaring. O, mijnheer, van alle lasten daar ik ooit onder gebukt ging, is dit de ergste, al mijn andere smart is niets bij deze vergeleken.

Waarom ik zo ellendig gehouden word of zo verschillend van de Meester, geleid ben, weet ik niet, ik wenste wel dat ik het wist. Ik loop altijd bij mijzelf te klagen, ik houd van geen gezelschap, zij doen mij dikwijls smart aan maar verlichten nooit mijn benauwdheid.

Waarde heer, als u mij half zoveel liefhebt als ik u, dan zult u mijn geval, juist zo het is (want ik heb u de waarheid verteld) voor de Troon van genade brengen, en voor mij pleiten, en wanneer u beantwoord wordt, laat het mij dan met een paar regeltjes weten, het zij goed of kwaad, wanneer het u het beste past.

En moge die Zaligmaker, die ik als de Mijnen verlang te aanschouwen, u en de uwen eeuwig zegenen,

Uw bedroefde dienaar, (ik zou graag zeggen, zoon in het geloof)

J. E.

18. Aan J. E.

Waarde vriend!

Ik ontving de uwe, gedateerd van Sions oven. Met de taal ben ik wel bekend, zij wordt bijna in elke zaal gehoord door hen die in Sions hospitalen wandelen. Het is niet het huilen van een hond, *maar het kirren van een duif, en het piepen van een zwalm*, Jes. 38 : 14.

U zijt geenszins uit mijn gezicht, in uw diepte kan ik je gemakkelijk volgen, ja, u hebt nog op geen vaders na de bodem bereikt; als u daar was, dan kon u zulk een brief niet geschreven hebben, zelfs geen regel ervan; ja, dan zou u hem zelfs niet kunnen lezen, wanneer een ander hem geschreven had. Het is God die u neder geworpen heeft en geen mens of duivel, en ik ben er zeker van, dat zulk een bekering als in onze dagen gangbaar is, ja, geen duizend zulke bekeringen, voldoende zouden zijn om zulk een zondaar als u zijt aan de voeten van Jezus te doen zitten, gekleed en wel bij zijn verstand.

Uw rug roept luide om slagen, en u moet de schrikkelijke majesteit Gods, Zijn sterke hand, en de macht Zijner vreselijke daden kennen. Het zwaard van Jehovah moet uw ziel bereiken, en u moet de gal en alsem proeven, en dit alles, tegelijk met een gevoelig besef van de vergevende liefde Gods in Christus Jezus, zal in de toekomst nog weinig genoeg blijken te zijn, om u te houden waar God u hebben wil, namelijk, *nederig aan des Zaligmakers voeten*, met een verbroken en verslagen geest, een offerande welke de Heere onze God niet verachten zal. Vernedert u onder de krachtige hand Gods, verklaar u schuldig, pleit op de verdiensten van Jezus Christus en smee om genade in Zijn Naam, gedenkende *dat goedertierenheid en waarheid elkander ontmoeten en gerechtigheid en vrede elkander gekust hebben*. De waarheid bemoedigt hen die goedertierenheid in Christus zoeken, en God is getrouw en rechtvaardig dat Hij onze zonden vergeve, en ons reinige van alle ongerechtigheid door het bloed van Jezus. De grote Heelmeester krijgt de meeste ere, wanneer hij het wanhopigste geval in handen neemt. De plaag des harten, de melaatsheid, verslagen

geesten, wrede jaloersheid en liefdesziekten, moeten allen geheeld worden volgens de belofte. En ik geloof dat deze krankheid niet is tot de dood, maar tot heerlijkheid Gods, opdat de Zone Gods door dezelfde verheerlijkt worde.

Wanneer God, de beste der Vaders, u berispt en gekastijd heeft volgens Zijn eigen woord; wanneer Hij uw zonden met de roede bezocht heeft en uw ongerechtigheid met plagen; wanneer Hij uw hoogmoedig hart vernederd heeft, en Hij het voor uw oren openbaart ter tucht; wanneer Hij uw hart doorzocht en uw nieren beproefd heeft en u bekend gemaakt heeft uw gedachten; wanneer Hij uw zonden in orde voor u gesteld heeft en als een snelle getuige tegen u zal geweest zijn; wanneer Hij u bekend gemaakt heeft met Zijn rechtvaardig oordeel en schrikkelijke Majesteit; wanneer Hij u de geestelijkheid getoond heeft van Zijn vurige wet, en het dodelijk kwaad der zonde; wanneer Hij u schuldenaar voor Hem gemaakt, u voor Zijn rechterstoel geroepen, u veroordeeld, uw murmureringen tot zwijgen gebracht en uw mond gestopt heeft van te roemen, ... dan zal Hij u bij de hand nemen, en u leiden tot de Rots die hoger is dan gij, en u met blijdschap en genot beschijnen in het aangezicht van Jezus Christus. *Daarom acht niet klein de kastijding des Heeren, noch bezwijkt niet als gij van Hem bestraft wordt, want dien de Heere liefheeft kastijdt hij, en Hij geselt een iegelijken Zoon, dien Hij aanneemt. Indien gij zonder kastijding zijt, welke allen deelachtig zijn geworden, dan zijt gij een bastaard en niet een zoon.* U bent nog niet slecht genoeg voor de grote Heelmeester. Elke eerezucht is u nog niet afgesneden.

U zegt: “Gaan mijn gedachten terug, dan kan ik geen daad, veel minder een gedachte bijbrengen, die mijn hoop enigszins kan verlevendigen of mij een vaste vrede verschaffen.” Dit is het slechtste gedeelte uit uw gehele brief; daar is niet weinig van de oude, eigengerechtigde zuurdesem in. Geen zuurdeeg moet in het ganse huis gevonden worden op het Pascha, wanneer God om Christus’ wil al onze ongerechtigheden en de straf dit wij verdiend hebben voorbij ziet. Dit is geen komen tot de wateren zonder geld en zonder prijs. God neemt geen geschenken noch loon aan, noch zal Hij onze genade aan ons verkopen.

Deze uw weg achter u, is niet volkomen niet doornen omtuind. Wij moeten onze wegen gedenken die niet goed zijn, en van onszelf walgen vanwege onze ongerechtigheden. Dit is één ding; maar om achteruit te zien naar een daad om de hoop te verlevendigen, en vrede te verschaffen, is een ander. Dit is niet, onszelf verloochenen, maar een trachten om de buik te vullen met draf. Een Goddelijke Middelaar, soevereine genade, en een volbrachte verlossing, zijn allen gereed, en algenoegzaam, zonder enige daad van u. Uw rekeningen zijn ingebracht, maar u bent nog niet in staat van onvermogen, want, wanneer zij niets hadden om te betalen schold hij het hen beiden kwijt. Zolang er één zulke ijdele gedachte als die in u huisvest, zult u uw eigen last dragen. Er is niets in Gods beter verbond dat vijandig staat tegenover een gevoelig, omkomend, verloren zondaar. U wanhoopt aan Gods barmhartigheid in Christus Jezus, hetwelk uw zonde is, maar wanhoopt nog niet geheel aan uw eigen bekwaamheden, hetwelk uw hoogmoed is.

Het was dat beginsel wat mij zolang aan de enge poort hield, en dat mij zolang in de kindergeboorte deed staan. Ik wist niet dat Zijn genade genoeg is en dat Zijn kracht in onze zwakheid volbracht wordt. Het is de arme, ellendige, blinde en naakte, die de lieve Verlosser raadt tot Hem te komen, om goud, om zalving en om witte klederen; welke allen moeten gekocht worden, zonder geld en zonder prijs. Het was dit beginsel van vrije wil en eigengerechtigheid dat mij eerst zo verachtelijk in uw ogen deed voorkomen, en dat u vloekende wegzond van onder mijn bediening. Want als u niets in uzelf geweest was, zou ik u niet geërgerd hebben, dat ik Christus predikte als des zondaars Vriend, en als alles in allen. God zal u hiervan uitzuiveren als hij de oven zevenmaal heter stookt dan Hij gewoonlijk gestookt wordt.

Daarom, blijf niet staande in een kwade zaak. Leg lijdelijk, weet dat God veel minder van u eist dan uw ongerechtigheid verdient, want Hij heeft nog nooit met u gedaan naar uw zonden, noch u vergolden naar uw ongerechtigheden. Onze lichte verdrukkingen zijn maar voor een ogenblik, vergeleken bij de eeuwige pijn. Ik ben overtuigd dat er goede dingen in u zijn voor de Heere de God Israëls, en dingen die met de zaligheid gevoegd zijn; daarom wacht lijdzaam, en hoop in stilheid op het heil des Heeren.

Ik zal hier niet meer aan toevoegen, dan de arme smekingen van een gezaligd zondaar en een schuldenaar aan genade,

W. HUNTINGTON. SS

19. Aan de eerwaarde heer HUNTINGTON.

Waarde, hoewel onbekende vriend!

U zult het mij, hoop ik niet ten kwade duiden, dat ik de vrijheid genomen heb, u een paar regeltjes te schrijven. Zij komen van iemand die (indien ik mij niet bedrieg) ernstig aangedaan is omtrent de zaligheid van zijn ziel. Om u een rechte bevatting over mij te doen vormen, zal ik trachten (en moge de Heere mij verlichten) u iets van mijn bevinding te schetsen, opdat ik weten moge of het de Heere genadig behaagd heeft een goed werk in mijn arme wankelende ziel te beginnen of niet. Want ik verkeer op dit ogenblik in zeer grote duisternis, hardigheid des harten en ongeloof, welke ik evenmin kan wegnemen als dat ik een wereld kan scheppen.

De reden waarom ik u schrijf is voornamelijk deze, dat ik enige uwer boeken gelezen heb, en ik dank de Heere voor de getrouwheid en ijver waarmede zij geschreven zijn. Ik zie dat de Heere u in Zijn grote goedheid verwekt heeft, omdat hij een groot werk voor u te doen had, namelijk om de wereld - de gelovige wereld - licht te geven in de dwalingen der tijden, en ter vertroosting en bevestiging van vele arme zielen tot wie ge u wilde verwaardigen te schrijven. Zielen die in dezelfde omstandigheden waren als ik, en voor wie u tot een zegen gesteld werd! Daarom heb ik het gewaagd u te schrijven, hopende ook een zegen te mogen ontvangen. Maar ter zake.

Ik herinner mij, dat ik toen ik een jongen was van veertien jaar en mijn consciëntie ontrust werd over zonde, dood, hel, enz., maar een keer, in het bijzonder kan ik mij herinneren, dat ik zo benauwd was, dat ik bang was om te gaan slapen of alleen te wandelen, uit vrees voor dood en oordeel. Dikwijls heb ik in mijn goddeloos leven scherpe overtuigingen gehad na het begaan der zonde, maar deze zakten altijd weer af, wanneer ik weer in gezelschap kwam van mijn oude makkers. Ik heb soms ijdel gewenst, dat ik maar in een afgezonderde plaats van de wereld kon bewaard blijven, want ik bevond dat ik het niet kon verhinderen om door elke verzoeking te worden weggevoerd, welke zich aanbood, die maar overeenkwam met mijn verdorven neigingen. Op deze wijze hield ik aan met te zondigen en daarover berouw te hebben tot nu ongeveer acht of negen jaar geleden.

Ik hield toen een kroeg, en werd gewoonlijk droevig vervoerd door drinken en andere uitspattingen, maar nu en dan deed de consciëntie haar werk, zodat ik niet lang achtereen gerust kon zijn. Ik herinner mij dat ik eens tot de Heere bad (want ik bad toen soms wel eens) dat het Hem behagen mocht mij te vergunnen om in dit leven gestraft te worden. Ik weet niet hoe lang het daarna was, maar ik denk niet lang, want ik had dit gebed niet vergeten, - hoewel ik niet weet dat ik ooit de vervulling er van verwachtte, - maar ik herinner mij dat ik op een echt allervreselijkste wijze met grote smart bezocht werd, en dat ik het van 's morgens tot 's avonds (enkele kleine tussenpozen uitgezonderd) pleegde uit te schreeuw door ondragelijke pijnen. Dat duurde bijna drie weken aaneen, zodat de mensen mij konden horen wanneer zij over straat voorbij gingen. Het is onmogelijk om de angst welke ik gevoelde in woorden uit te drukken, terwijl de dokter die mij bezocht mij geen verlichting kon geven. Ik was ook allerijds opgezwollen, zodat ik het niet uithouden kon van de pijn als ik mij in bed omkeerde. Ook kon ik geen voet op de grond zetten, maar ik moest de kamer rondgedragen worden als de gelegenheid het vereiste.

Ik herinner mij, dat ik in deze ziekte of liever pijn, deze gedachte had: "Kon niet de Heere, die dit over mij laat komen, zulke pijn in eindeloze eeuwigheid doen voortduren?" Dit leed bij mij geen twijfel. Deze gedachte ging mij door merg en been, en deed mij smeken dat het Hem behagen mocht mij van de tegenwoordige vreselijke ramp te verlossen, met de belofte hoe ik in de toekomst leven zou. Maar hoe leeg en ijdel dit was zult u spoedig zien. Ten einde van drie weken of daaromtrent (het ligt nog vers in mijn geheugen) kreeg ik een pijn, zo aanmerkelijk vreselijk en uitputtend, dat het mij zeker voorkwam, dat indien er nog één zo bijkwam, het een einde zou brengen aan mijn bestaan in de wereld, hetwelk mij deed beven. Maar de Heere die alle dingen goed doet, liet niet toe dat er nog een andere pijn kwam. En wat mij Zijn opmerkelijke macht ontdekte, was dat ik in drie of vier dagen of een week, zo gezond was als ooit te voren, tot verwondering zowel van mijzelf als van hen die bij mij waren. Het had er inderdaad veel van dat ik uit de dode was opgestaan; ik gevoelde mij zo gemakkelijk naar het lichaam, en zo hartelijk dankbaar jegens God voor mijn verlossing.

Nu begon ik met vermaak de Schriften te lezen, en dit scheen met een soort van vreugde gepaard te gaan, en mij dacht dat ik de Heere liefhad. Ik bestrafte nu de zondaren in mijn eigen huis, want wij hadden allerlei soort gezelschap daar wij een herberg hadden, en ik dacht (zo een ijver gevoelde ik) dat ik, indien ik er toe geroepen werd, voor de zaak van Christus zou kunnen lijden, en ik beschouwde mijzelf als bestand tegen alle strikken der wereld,

In deze staat ging ik enige tijd voort, zonder gevaar te zien in mijn omgang met de lieden van de wereld; mijn berg scheen vast genoeg te staan. Ik herinner mij, dat er eens toen ik over straat ging, een gedachte in mij opkwam, om zekere plaats te bezoeken, een plaats waar ik wel bekend geweest was, maar die slecht bekend stond. En zover ik mij kan herinneren, had ik een afrading van binnen, maar ik ging toch, en het gevolg was, dat ik in een poel van jammer en ellende werd ingedompeld. De vertroosting welke ik scheen te genieten verwelkten van die tijd aan ogenschijnlijk langzamerhand, tot alles voorbij was, en ik verviel in vele buitensporigheden te afschuwelijk om te verhalen.

Ik werd ook jaloers op mijn vrouw, hoewel ik nu vast geloof zonder de minste grond, ja, zó jaloers was ik, dat ik niet verdragen kon, dat iemand naar haar keek. Deze jaloersheid scheurde mij in stukken en ik kon het niet laten. Wat zou ik blij geweest zijn, als ik mij er van had kunnen ontslaan! Maar dat ging niet, want de duivel leidde mij gevangen naar zijn wil, hetwelk ik mij bewust was, hoewel ik niet kan zeggen, dat ik zijn gewillige slaaf was. Dit maakte mij gevoelig omtrent mijn eigen zwakheid. Ik placht de Heere te bidden mij te vergeven en te bevrijden, want ik bevond dat een groter kracht dan mijn eigen mij verlossen moest, indien ik ooit bevrijd zou worden. Met droefheid des harten gedacht ik soms de vertroosting, welke ik genoten had, maar indien zich enige verzoeking aanbood, was ik zeker er door weggevoerd te worden, hetgeen inderdaad een verschrikkelijk geval was.

Nu eens placht ik op mijn borst te slaan, dan eens te bidden, maar de duivel trok zich daarvan niets aan, want er was geen geloof. In deze staat ging ik gedurende vier of vijf jaren verder totdat ik door die kwellende pijnbank van jaloersheid en andere uitpattingen, naar het lichaam in zeer ellendige staat gebracht werd. Mijn vlees verteerde van mijn beenderen, en ik zag er bijna uit als een lijk, ja kon ternauwernood alleen gaan.

In deze staat heb ik lang verkeerd, maar op zekeren dag vond ik bij het lezen van de Bijbel deze plaats (Hebr. 11: 26, *Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben* (welke ik meende dat ik eens ontvangen had) *zo blijft er geen slachtoffer meer over voor de zonde*; ook Hebr. 6: 4. 5; Hebr. 12 : 17 en 2 Petrus 2: 20. Deze teksten waren zwaarder voor mijn ziele. Ik wist niet wat te doen, want ik dacht dat ik de onvergeeflijke zonde begaan had. Ik placht de Schriften te doorzoeken als iemand die bijna buiten zijn zinnen is, in zulk een haast en verwarring, dat ik nauwelijks wist wat ik deed en waardoor ik aan de rand der zwarte wanhoop gebracht werd. De zonde werd waarlijk weer levendig, en ik stierf. Ik geloof niet dat ik ooit te voren het gewicht van een schriftuurplaats gevoelde, ook had ik nooit tevoren de zonde gezien als bovenmate zondigende.

Wanneer ik bad durfde ik mijzelf niet uit te drukken met die kracht welke ik van binnen gevoelde uit vrees van te sterven, daar mijn lichaam zo uitermate zwak was, en deze tekst met betrekking tot Ezaü, *hoewel hij dezelfde met tranen zocht*, doorpriemde mij met vele smarten.

Ik herinner mij, dat ik eens voor mijn bed gaande liggen om te bidden, weer zeer verontrust werd dat ik zou sterven wanneer ik mij te veel inspande, tevens bedenkende, dat mijn geval hopeloos was, indien ik de onvergeeflijke zonde begaan had. Tenslotte besloot ik toch maar te bidden, en als ik dan stierf dan zou het biddende zijn, maar tot mijn verrassing verkreeg ik sterkte en gevoelde ik mij gemakkelijk, maar het was spoedig voorbij en ik verkeerde weer in dezelfde staat als gewoonlijk, zo niet erger. Ik zag dat God mij niet zalig maken kon, als ik die zonde begaan had, want ik geloofde zeker dat Zijn woord waarachtig was. In dezelfde tijd gevoelde ik, dat ik het getuigenis er van, binnen in mij had want mijn hart was zo hard als een steen, en voor mij zelf geloven kon ik niet, behalve die schriftuurplaatsen die tegen mij waren, ja, ik kon het niet zien, dat er één voor mij was. En nu kon ik uit oprechte bevinding uitroepen: *o God zijt mij zondaar genadig*.

Lange tijd heb ik in die staat verkeerd. Ik had geen Christenvriend om met te spreken, dan een oude Arminiaan in onze stad, die naar ik later bemerkte een Arminiaan was, en die ik, naar hij zeide, schrik placht aan te jagen. Hij vermeederde eens mijn benauwdheid door te zeggen, dat als ik gelijk had, hij verkeerd was. Ik vond echter dat hij mij nergens toe van nut was. Hij was naar

zijn zeggen door liefde getrokken, maar ik heb sinds bij droevige ervaring bevonden, dat hij geheel van liefde verstoken is (ten minste tot mij).

Hierna kwam ik in een bijeenkomst te G. waarvan ik gehoord had, en zat onder een baptisten leraar die zo nu en dan kwam, omdat er toen ter tijd geen vaste leraar was, maar mijn benauwdheid bleef mij bij, want daar was voor mij niets. Eens vertelde hij ons *dat de doop wezenlijk was tot zaligheid*, wat mij enige ongerustheid veroorzaakte. Omtrent deze tijd hoorde ik ook van twee dominees in de kerk als ernstige mensen. Ik vatte het plan op om met hem te gaan spreken, wat ik dan ook deed. Toen ik op weg ging, verwachtte ik niets anders dan een bevestiging van mijn veroordeling, maar het gebeurde, toen ik voor hen kwam, dat ik tot geen van beiden kon spreken over mijn benauwdheid, terwijl zij ook tot mij niet veel zeiden. Ik heb later gezien, wat een grote goedertierenheid dit was, want de een was een Arminiaan en de andere een bastaard Calvinist.

Hierna kwam ik in een vergadering te S. een stad ongeveer negen of tien mijlen van ons af gelegen, en hoorde een van Gravin Lady Huntingdon predikers, maar tevergeefs.

Het was naar ik meen dezelfde dag, 27 April 1792, dat ik aan het praten geweest was niet een begenadigde vrouw te S. en nadat ik haar verlaten had en onderweg was, bevond ik mij op de een of andere wijze, (maar ik kan het niet juist beschrijven) zo vol liefde, als ik maar houden kon. Dadelijk begon ik het te verdenken, omdat het niet voortspoot uit een gepredikt of toegepast woord. Ogenblikkelijk kwam deze waarheid mij met kracht voor: *onuitsprekelijke en heerlijke vreugde!* Ik wist dat het schriftuur was, en ik had de bevinding er van in mijn eigen ziel hetgeen ongeloof en Satan beiden die hele het zwijgen oplegde. Nooit in mijn leven kreeg ik zulk een omzetting tot een dag van liefde, lof en dankzegging. *Ik wist dat mijn Liefste de mijne en ik de Zijne was.*

Nu kon ik God niet aanzien als een verterend Vuur, maar als een verzoend God in Christus Jezus. Naar mijn gedachte, was ik zo veilig en zo op mijn gemak als ik maar begeren kon. Ik had geen behoefte aan gezelschap, ook ontbrak mij geen geloof om iets anders. Ik herinner mij, dat ik om gezelschap te ontvliden, mijzelf in een bijgebouw terugtrok om mijn hart voor de Heere te ontlasten, en het was een aangenaam ogenblik. Maar het ligt boven mijn vermogen om het u te beschrijven; de Schrift is waar; het was inderdaad *onuitsprekelijk*.

Maar o, hoe is het goud zo verdonkerd! Het goede fijne goud zo veranderd! Want van toen af heb ik weinig vertroosting, zowel onder het gepredikte woord, als bij het lezen van mijn Bijbel, of onder andere middelen, hetgeen mij ten eerste mijn staat doet verdenken. Bovendien de onrust die ik inwendig gevoel, zoals hardheid des harten, hoogmoed, ongeloof, sufheid, lichtvaardigheid van geest bij tijden gepaard gaande met grote zwakheid des lichaams, door een zenuwachtig gestel dat ik omdraag, deze allen zijn strekkende om mijn vrezen te bevestigen en mijn verdenken te versterken.

Maar ik kan u onmogelijk alle omstandigheden verhalen binnen de grenzen van een vel schrijfpapier. Alles samen genomen, ben ik zo vast gebonden, dat ik niet kan uitkomen. Ik denk wel eens, dat de predikers die ik gehoord heb over het algemeen (als ik mij zo uitdrukken mag) schijnen te zwemmen op de oppervlakte van het Woord, zonder in staat te zijn in de diepte ervan af te dalen. Hoe dan ook, ik kan niet vinden dat mijn bevinding blootgelegd wordt, (indien ik ten minste enige bevinding heb); ook kan ik geen zalving vinden onder de prediking, behalve eens te S... (de stad die ik te voren meldde) onder zekere Mr. T. die over deze woorden preekte: *En ik zal de blinden leiden door de weg dien zij niet geweten hebben. Ik zal ze doen treden door de paden die zij niet geweten hebben. Ik zal de duisternis voor hun aangezicht tot licht maken, en het kromme tot recht: deze dingen zal Ik hen doen en ik zal ze niet verlaten.* Wel een troostrijke tekst! Ik herinner mij hoe hij wat van mijn bevinding bloot legde als bestaanbaar met de bedelingen Gods met sommigen Zijner kinderen. Het was mij tot een zegel, en het werd mij wat gemakkelijker, maar deze gestalte ging weer weg, en ik blijf zo duister als ooit.

Maar, gelooft zij God, één ding kan ik zeggen, dat de zonde welke over mij placht te heersen, nu niet met die tiranniserende kracht als van tevoren regeert, hoewel ik dikwijls zijn krachtige worstelingen gevoel, zodat ik het wel moet uitschreeuwen. Deze dingen hebben mij bij de bevinding de betekenis van die tekst geleerd: *Zonder Mij kunt u niets doen.* En dat ik in het Goddelijk leven geen voet kan verzetten zonder de krachtige levend makende invloed van de gezegende Geest van God. Ook kan ik niet tevreden wezen zonder een toepassing van het bloed van Jezus Christus aan mijn eigen ziel (hoewel ik bevreesd ben dat ik het wel kan). Maar het

uitstellen hiervan maakt mij neergebogen, en soms ben ik benauwd omdat ik niet benauwd ben; het is een paradox, en ik denk dat ik zelf niet anders ben.

Soms heb ik verlangd naar mijn vorige benauwdheden, liever dan in deze dode en levenloze staat te moeten verkeren, maar ik kan die niet meer hebben als vroeger, hetgeen misschien door mijn zwakheid is. Zo ook, wanneer ik in het gezelschap van een Godvrezend mens geweest ben, en mijn hart, naar ik meen enigszins verwarmd werd door de goede oude wijn van het koninkrijk, dan kan ik er bijna zeker van zijn, dat ik wanneer ik naar huis ga, in benauwdheid kom, doordat er zulke vragen in mij opkomen als deze: of ik zeker ben, dat wat ik gezegd heb de waarheid was? Of ik ze ondervonden heb? Of het geen vermetelheid was? En dergelijke meer, tot ik totaal in de war raakte, en ik de grootste spijt kreeg, dat ik in hun gezelschap geweest was, menende, dat ik ook hen tot benauwdheid geweest moest zijn. En dit kan ik niet verklaren.

Wees zo goed mij te verdragen, vriend, en ik zal u nog een omstandigheid meedeelen. Ik heb een vrouw die mij bij tijden hevig vervolgde, en de Heere heeft mij als een werktuig in Zijn hand gebruikt om haar te brengen tot de kennis der waarheid gelijk zij in Jezus is, en zij is zeer versterkt en bevestigd door het lezen van sommige uwer werken. Zij zegt, dat zij niets kan vinden daar zij zoveel aan heeft als aan die en de Bijbel. Haar bekering is mij even helder uit het Woord van God, als dat ik ooit de stralen der zon zag. Als ik op haar zie, word ik soms met benauwdheid aangevallen denkende, dat de Heere mij verwekt heeft om voor haar tot nut te zijn, en mij misschien zal afhouden als een onvruchtbare tak. Ik weet dat Hij het in rechtvaardigheid doen kan, want ik ben de minste Zijner barmhertigheden niet waardig.

Ik twijfel er niet aan, waarde vriend, of ik heb veel van uw geduld gevergd, maar hoop dat u het mij zult vergeven en verontschuldigen. Ik zou vele zaken kunnen bijbrengen omtrent Gods bijzondere voorzienigheden tot ons in de grootste moeilijkheden. Wij zijn er nu onder een, maar ik vertrouw dat de Heere gelijk Hij ons verlost heeft ons nog verlossen zal.

Laatstleden rustdag had ik een vriend in mijn huis die van mij verlangde, dat ik hem bij u gedenken zou, en u in kennis stellen, dat uw Arminiaanse Geraamte hem zeer tot nuttigheid geweest was, en hem uit de kaken van het Arminiaanse gerukt had. Hij wenste dat ik u dit zou melden, opdat ge u met hem in de goedheid des Heeren verblijden mocht.

Wees om 's Heeren wil, zo goed mijn vriend, om mij een enkel lettertje van u te doen toekomen zodra uw verscheiden werkzaamheden u dit zullen veroorloven. Intussen zal ik trachten de Heere te bidden dat hij u geleide.

Ik was allang van plan geweest u te schrijven, waar kon er niet eerder dan nu toe besluiten.

Om te eindigen, mijn vrouw verenigt zich met mij in liefde tot u en moge de Heere u en de uwen kronen met de beste Zijner zegeningen en u getrouw maken tot de einde toe. Amen.

Dit is de bede van uw toegenegen vriend en dienaar, R. A.

20. Aan de heer R. A.

Waarde heer

Genade en vrede zij a vermenigvuldigd door onze Heere Jezus Christus.

Veel arbeid is de oorzaak geweest van mijn lang stilzwijgen. Duisternis, hardigheid des harten en ongelooft, mijn vriend, behoren tot de oude mens, en zullen in elke heilige Gods min of meer gevoeld worden zolang hij in deze staat van beproeving is; van daar de klachten: *Gij hebt mij geleid en gevoerd in de duisternis en niet in het licht: Waarom hebt Gij ons hart verhardt dat wij U niet vrezen? Heeft de Heere vergeten genadig te zijn? De Heere heeft mij verlaten en de Heere heeft mijner vergeten.* Ik heb al die dingen doorgemaakt en heb al die bovengenoemde uitdrukkingen in mijn klachten tot de mijne gemaakt, maar telkens als de Heere verscheen bewees Hij in alles het tegendeel. Hij toonde mij, dat het mijn eigen zwakheid was, niet de taal des geloofs noch de waarheid in het verbond der genade.

Er blijft geen twijfel bij mij over, of het werk aan uw ziel, is van het begin af van God, en een zaligmakend werk. Alles waar de duivel het op gemunt heeft is om God te beroven van de lof die Hem toekomt, opdat ondankbaarheid in plaats van dankzegging en murmurering in plaats van de verheerlijking Gods, overvloedig moge zijn tot oneer van de Almachtige. Door deze dingen

behaalt de Satan een voordeel over ons, want dit ons gedrag *bedroeft de Heilige Geest, door Wie wij vergezeld zijn*, zodat Hij ophoudt als een vertrooster te werken. Dit is niet het weerstaan van de duivel maar hem plaats geven, niet onszelf te verdedigen met het zwaard des geestes, maar onze vrijmoedigheid wegwerpen. Wat wij bevolen worden niet te doen, omdat zij een grote vergelding des loons heeft. Onze ijver in een jeugdige belijdenis voert ons dikwijls boven de kracht van ons geloof, tot struikelingen, vallen en geestelijke verlatingen ons onze zwakheid doen gevoelen, de vrees in onze harten aanmoedigen, en ons onderwijzen om tot de bergen om hulp op te zien. Petrus moet zijn zelfvertrouwen verliezen door het vreselijke middel van zijn Heere te verloochen. Indien Job volmaakt wil zijn in zijn eigen gerechtigheid, moet hij in de gracht ingedoken worden tot zijn klederen van hem gruwen. God zal zijn geliefden van alle vertrouw in hun eigen hart, en van alle verwachting van hun eigene sterkte afstoten; ja, al is het dan door vreselijke middelen.

God doet soms Zijn volk gebonden zijn door de Geest om hen voorzichtig te maken, legt hun voeten in de stok, voor het misbruiken van hun vrijheid, en doet ze Hem in boeien volgen, opdat zij niet tot kwaad zullen lopen.

De geest der jaloersheid wordt door God zelf gezonden om aan verschillende doeleinden te beantwoorden.

Ten eerste wordt hij gezonden over een man die door zijn vrouw beledigd is (hoewel hij het niet weet) of tot iemand die een geschikte getuige van de misdaad kon zijn. Num. 5 : 12, 13, 14. Dit wordt genoemd de ongerechtigheid in gedachtenis of tot het licht brengen. Num. 5 : 14. Soms wordt deze jaloersheid gezonden om het kwaad te voorkomen dat uitgebroed wordt of al in het hart ontvangen is, om de achterdocht van een echtgenoot op te wekken, om de ongerechtigheid in het eerste ontkiemen te doden. Of, anders om het karakter van een onrechtvaardig verdacht persoon te zuiveren ten einde elke slagboom tussen hen weg te nemen, en hun genegenheden te nauwer aan elkaar te verbinden. Ik heb hier iets van leren kennen, en ben met anderen dikwijls in dezelfde zaak betrokken geweest; en ik heb opgemerkt dat deze geest nooit gezonden werd, zonder aan één of ander goed doel te beantwoorden.

Wij moeten allen onder de roede doorgaan en gebracht worden onder de band des Verbonds. U kunt er op rekenen, dat de liefde Gods welke u voelde en die u met onuitsprekelijke vreugde vervulde, de openbaring aan u was van de band des Verbonds, en de vrede welke u toen genoot is een van Zijn eeuwige zegeningen. En u bent een zoon des vredes of zij zou u nooit zijn toegepast. Liefde en vrede zijn de vruchten des Geestes, en vruchten van het nieuwe Verbond, welk Verbond niet verbroken kan worden, noch zal het Verbond des vredes ooit wankelen. Het was niet de vreugde van een bij-den-weg-hoorder, welke maar een beroering is van de natuurlijke genegenheden; maar de liefde Gods, en die liefde welke nimmermeer vergaat, wat u ook vroeger of later zult bevinden.

Wanneer de Zon der gerechtigheid over een ziel opgaat en gevoelige liefde en vertroosting haar eeuwige gezegende stralen vergezelschappen, is de Heere het eeuwige licht van die zondaar en zijn Zon zal niet meer ondergaan en hij heeft een Trooster gekregen, die bij hem blijven zal tot in eeuwigheid. Licht, leven, blijdschap, liefde en vrede zijn eeuwige zegeningen en kunnen nimmer verloren worden.

Gij hebt gesmaakt dat de Heere goedertieren is, u hebt die Rechtvaardige gezien. In Zijn licht zien wij het licht. Christus is het licht, en het geloof ziet de Onzienlijke. *De wereld zal Mij niet meer zien*, zegt de Zaligmaker, *maar gij zult Mij zien, want Ik zal Mijzelf aan hen openbaren die de Vader mij gegeven heeft*. U hebt een zaligmakende openbaring gehad en de Trooster en de consciëntie beiden hebben getuigenis gegeven, en u hebt nu dit getuigenis in uw eigen hart. U durft niet tot God opzien, en Hem vertellen, dat u een vreemdeling zijt van de kracht van Zijn genade in de heerlijkheid van Zijn Koninkrijk. De Geest, de Schrift en de consciëntie zouden u in uw aangezicht tegenspreken en wat is dit anders dan het getuigenis in uzelf? Dat getuigenis, dat de gelovige bijzonder eigen is, en *dat waarachtig is, en geen leugen, en u zult in Hem blijven, en die zalving zal met u blijven*.

God spot niet met Zijn arme kinderen; indien Hij zijn aangezicht over een ziel doet lichten, en haar zegent met een gevoel van Zijn tegenwoordigheid, en haar Zijn goedgunstigheid toont, dan is er leven in Zijn goedgunstigheid. Die mens is verzoend en Hij is een Vriend in alle opzichten, en hij is geheel in de verborgenheden van Zijn koninkrijk, die slaven en vijanden alleen in de letter kennen. *Voortaan*, zegt de lieve Verlosser, *heet ik u niet meer dienstknechten, maar vrienden, want*

de dienstknecht weet niet wat zijn heer doet, maar al wat ik van Mijn Vader geboord hebt, dat heb Ik u bekend gemaakt. U bent in de verborgenheid, een van de geheime raad, en onder de vrienden van de Bruidegom, en als zodanig zult u erkend en geëerd worden zelfs in dit leven.

Ik vrees, dat u onder een oppervlakkige of wettische bediening opgaat; indien dit zo is, dan zal het oude deksel over al het werk Gods in u gehaald worden, en evenals de Galatiërs zult u weer in dienstbaarheid gebracht worden. Een dode prediker deelt de dood mee, een wettische prediker dienstbaarheid, en een oppervlakkig prediker doet de ziel verhongeren en verduistert de genade Gods. Maar bij het verbroken en verslagen hart zal God wonen tot in eeuwigheid. Wanneer de armen en nooddruftigen water zoeken en er is geen, zal de Heere hen horen, en de God Jacobs zal hen niet verlaten, noch de ziel des rechtvaardigen laten verhongeren.

Bang te zijn om in gezelschap over de dingen Gods te spreken en er daarna over gekweld te worden is niets dan het werk des Satans, werkende door een wettische consciëntie. Sla hierop geen acht, maar op de waarheid: *die de Heere vrezen spreken dikwijls een ieder tot zijn naasten. Die Mij belijdt dien zal ik ook belijden.* Vertel allen die God vrezen, wat hij aan uw ziek gedaan heeft. Maakt evenals de krankzinnige Gaderenen in de gehele stad bekend, wat grote dingen Jezus voor u gedaan heeft, en hoe Hij u genadig geweest is.

Ik vertrouw en hoop dat God u in de smeltkroes houdt tot wijze einden, misschien wel om u bekwaam te maken om in de toekomst nuttig te zijn. U zult langzamerhand wederkeren in de kracht des Geestes, en bekwaam gemaakt worden om te spreken tot vertroosting van velen. Want bevindelijke predikers zijn er weinig, één getrouwe uit duizend, ja, één uitlegger, één uit duizend, om te zeggen: *verlos hem, dat hij in het verderf niet nederdale, Ik heb verzoening gevonden.*

Ik vertrouw, dat hij u een visser van mensen maken zal, als u wat meer met het net gearbeid en gesleept hebt.

De Heere zegene u en beboede u, en doe Zijn aangezicht over u lichten. Doe mijn hartelijke groeten aan uw echtgenote en aan de twee andere vrienden, en aan allen die mijn Vader en uw Vader, mijn God en uw God liefhebben, *Amen, ja, amen,* zegt

Uw vriend en broeder in Christus Jezus

W. HUNTINGTON. SS

21. Aan de eerwaarde heer Huntington

Al lange tijd had ik mij voorgenomen u mee te delen de leidingen, welke God met mijn ziel gehouden heeft en welke ik u verzoek nauwkeurig te lezen.

Ik werd geboren uit arme, maar zeer arbeidzame ouders in de stad Tewksbury in Gloucestershire.

Mijn vader stierf, toen ik nog zeer jong was en mijn moeder moest hard werken om de kost voor ons te verdienen. Toen ik ongeveer zeven of acht jaar oud was, werd ik op een zogenaamde vrije school gedaan om lezen en schrijven te leren en ik bleef daar tot mijn dertiende jaar. Wij werden nauw aan de kerk gehouden, waarin wij op bijzondere tijden moesten opstaan, terwijl ons dan door de leraar uit de catechismus gevraagd werd. Ik vertel dit slechts om zo op een droom te komen, welke ik ook omstreeks die tijd had; evenals Elihu tot Job zegt: “Maar God spreekt eens of tweemaal, doch men let niet daarop. In de droom, door het gezicht des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt; in de sluimering op het leger”, Job 33:75.

Ik droomde dan, dat al onze schooljongens, even als tevoren, in een rij stonden en dat God de Almachtige kwam en er hier en daar één uitnam. Ik beefde zeer van vrees, dat Hij mij niet nemen zou. Maar uiteindelijk kwam Hij, nam mij bij de hand en zette mij bij de anderen van Zijn keuze. Dikwijls heb ik, toen ik nog in de staat der natuur was, over deze droom nagedacht, ofschoon ik van Gods keuze of verkiezende liefde in het geheel geen kennis had.

Maar om voort te gaan. Toen ik ongeveer mijn dertiende levensjaar bereikt had, werd ik bij een wagenmaker in de leer gedaan. Doch van een wispelturige aard zijnde en mijn behandeling veel te wensen overlatende, liep ik weg en kwam zo te Londen. Hier had ik verscheiden ambachten bij de hand, als tuinknecht, boodschaploper, enzovoort, tot ik eindelijk naar zee ging. Voor zover God de Heilige Geest mij erin terug zal leiden, wil ik u iets van mijn zeereis medelen, daar mijn wederwaardigheden toen begonnen.

Bij het begin van de Amerikaanse oorlog trad ik aan boord van het Carisfort fregat, in dienst van hare Majesteit; welke fregat gecommandeerd werd door kapitein Fanshaw. Van Chatam zeilden wij naar Quebec, van waar wij, na er enige tijd gelegen te hebben, naar New York koers zeilen. Toen wij daar aankwamen, zou onze vloot de stad juist belegeren. De admiraal zond ons schip, met nog twee anderen om hogerop de rivier troepen aan land te zetten.

Terwijl wij de stad passeerden, hadden wij het aanhoudende vuur van vijf of zes forten te verduren. Mijn gemoed was hieronder zeer bevreesd, daar ik nooit eerder zoiets bijgewoond had. Echter koesterde ik deze gedachte, dat, zo ik in de strijd gedood werd, ik wel naar de hemel zou gaan. Maar deze gedachte was ijdel, hoewel de Heere mij bewaarde voor de slagen waar anderen vielen.

Daar onze kapitein een zeer gestreng man was, had hij zes man voor een geringe misslag af laten ranselen, waarop de gedachte hij mij opkwam, bij de eerste de beste gelegenheid weg te lopen. Ik vervulde mijn voornemen met nog twee anderen enige maanden nadat de stad New York ingenomen was. Met grote moeite bereikten wij de stad, daar wij verscheiden malen staande gehouden werden om mee te delen wie wij waren; daar wij meer dan dertig mijlen landinwaarts in waren, toen wij vertrokken.

Wij kwamen echter veilig aan en gingen aan boord van een koopvaardijship. Het schip, waar ik op terecht kwam, moest naar Londen. Hier veranderde ik mijn naam in Hodges, omdat dit mijn moeders geboortenaam was. Ik deed dit natuurlijk uit vrees van ontdekt te zullen worden, daar de oorlogsschepen alle koopvaarders, die om deserteurs uitgingen, doorzochten.

Ik kwam hier veilig vandaan en was nu bestemd naar Londen. In een hevige windvlaag kregen wij echter een lek, zodat wij verplicht waren te zien om zo spoedig mogelijk in West-Indië te komen. Dag en nacht waren wij bij de pompen om het schip boven water te houden. Eindelijk bereikten wij St. Johannes in Antigua.

Hier begon mijn ellende. Daar onze kapitein zijn belofte om ons loon te betalen niet vervulde, verliet ik hem met nog een paar anderen. Maar daar het een zeer stille tijd van het jaar was, waren er nog geen schepen aangekomen en waren wij verplicht, hoewel met grote tegenzin, weer op een oorlogsschip dienst te nemen. Ik zou dit ook in geen geval gedaan hebben, als ik maar enige gelegenheid gezien had iets anders te vinden.

Eindelijk was ik genoodzaakt aan boord van de Portland, onder leiding van admiraal Young, te gaan. Wij deden een kruistocht en kwamen in de haai van Prince Rupert, bij het eiland Dominica om daar hout en water voor de tocht in te nemen. Ik met nog twee anderen kwamen overeen om op de dag, eer wij vertrekken zouden, weg te lopen. Op de bepaalde dag klommen wij alle drie in een boom, totdat de nacht viel. John Moor en Thomas Jones, mijn twee makkers, waren wel eens naar de stad Roseau, op dit eiland gelegen, geweest; hetwelk de plaats was waar de schepen samen kwamen. Daar wij daarheen moesten, moesten wij ongeveer veertig mijlen het land doortrekken. Gedurende deze tijd werd ik zeer verhard in de zonde en de Heere weet, dat, had Hij ons aan onszelf overgelaten, wij spoedig in het verderf gestort zouden zijn. Maar om voort te gaan, wij moesten over een rivier en op de brug, die wij over moesten, daar wij geen andere weg langs konden, was door het schip een schildwacht geplaatst om deserteurs op te vangen. Toen de nacht aanbrak, klommen wij uit de boom en liepen op de brug aan, ieder gewapend met een dikke knuppel. Wij hadden afgesproken elkaar trouw bij te staan en op de schildwacht aan te vallen. Wij zouden trachten hem neer te slaan en mocht hij al vuren, dan zou hij toch nooit meer dan één onzer doden. Maar, als had de Heere dat zo beschikt, er was niemand en dus konden wij er ongehinderd overkomen. Wij liepen door tot de volgende morgen, toen wij in een vallei een paar kleine huisjes ontdekten. Hier gebruikten wij enige verversingen en betaalden ze, hoewel wij de lieden niet verstonden, daar het Fransen waren.

Wij kwamen overeen er te vertoeven, tot de hitte van de dag over was, wat wij deden. Toen wij om vier uur weer op reis zouden gaan, werden wij door vijf of zes man aangehouden, die ons aan het verstand brachten, dat zij vermoedden, dat wij deserteurs waren van een oorlogsschip. Zij wilden ons gevangen nemen, daar zij wel wisten, dat zij voor ieder onzer vierentwintig gulden zouden krijgen. Met onze knuppels hielden wij hen echter voor enige tijd van ons lijf; doch zij alarmeerden de plaats, zodat wij spoedig in een gehele kring ingesloten waren. Eerst later heb ik vernomen, hoe het met mijn makkers gegaan is. Er kwam nu een groot aantal zwarten om hen bij te staan, die met stenen begonnen te gooien. Eindelijk sloeg iemand mij op mijn voorhoofd, zodat ik ter aarde stortte. Zij vielen op mij aan en bonden mij de handen op de rug. Ook sloegen ze mij onbarmhartig, evenals men koren dorst.

Ik kan mij nog juist herinneren, dat, toen zij mij verlaten hadden, naar ik veronderstel om mijn beide makkers op dezelfde manier te behandelen, er een vrouw naar mij toekwam met een steen, die ze naar het scheen maar juist tillen kon, die ze op mij wierp, zodat ik mij daarna niets meer herinner. Toen ik weer een weinig hij kwam (ik denk dat het omtrent twee uur in de morgen geweest is) hoorde ik iemand kreunen en ik voelde, dat ik met touwen gebonden was. Ik dacht, wat dat toch wezen kon. Mijn makkers bemerkende, dat ik mij bewoog, vroegen of ik nog leefde. Ik antwoordde bevestigend, maar dat ik niet staan kon en het was zo donker, dat wij elkaar ook niet konden zien. Ze hadden ons op het strand gelegd opdat de golven ons mee zou slepen, menende dat wij dood waren. Mijn vrienden vertelden mij, dat zij eveneens gebonden geweest waren, maar er was juist een klein kind gekomen, dat hen losgesneden had.

O, tedere barmhartigheid en beminlijke goedheid van de Heere God! Wat het kind betreft, dat hen losgesneden had, ik ben er nooit achter kunnen komen wie het was, daar het, zoals zij zeiden, nooit boven de vijf jaren zijn kon. Ik geloof, dat wij nagenoeg een mijl van enig huis af waren. De Heere weet het best; zij waren echter los en met zeer veel moeite vanwege hun zwakheid, ontbonden zij mij ook. Wij kropen op handen en voeten om zover mogelijk van die plaats weg te komen, uit vrees dat zij terug zouden komen en ons in de zee werpen.

Het duurde lang eer wij weer in staat waren te lopen en toen ons dit gelukte, konden wij ons zelfs niet bukken om het bloed van elkaar af te wassen, uit vrees dat wij zouden vallen. Men had ons alles ontnomen, ja, zelfs onze schoenen en hoeden, ons niets latende behouden dan onze hemden en kousen. In deze allertreurigste toestand bedelden wij, maar niemand gaf ons enige verlichting, daar wij hen en zij ons niet verstaan konden.

Door Gods beschermende hand kwamen wij in deze toestand te Roseau en hoewel wij in zulk een ellendige toestand verkeerden, dachten wij die tijd geheel niet aan God, daar onze harten verhard waren. Er was daar een huis voor vluchtelingen geopend en men kon daar geld krijgen op voorwaarde, dat men zich voor twee maanden verbond om naar zee te gaan. Daar wij nu zonder kleren waren, hadden wij geld nodig en gingen daarom aan boord. Ik geloof, dat dat een hel op zee was, want de schepelingen geleken veel op duivels, daar zij er niets om gegeven zouden hebben iemand met hun zwaarden neer te slaan, als zij kwaad waren; de kapitein evengoed als de manschappen. Wij waren omstreeks een maand of vijf weken weggeweest en hadden een prijs

bemachtigd. Ik werd toen in zeer hevige mate aangetast door de rode loop en had geen hoop op herstel. Maar spoedig daarna deden wij Montserrat aan om onze buit te verkopen aan de kapitein, wetend dat ik ziek was, om dan met hem naar een dokter zou gaan, wat ik deed.

Maar daar hij hier en daar staan bleef, ging ik alleen door. Toen ik een dokter gevonden had, verzocht ik hem, dat hij mij zou aderen. Hij vroeg mij, wat ik mankeerde. Nadat hij mij adergelaten had, vertelde ik hem dit, waarop hij zeide, dat ik nooit minder had kunnen doen, maar hij zou mij iets geven, dat de zaak zou beslissen (hij bedoelde herstellen of sterven), wat ik toestemde mee te nemen, want in deze streken geeft men weinig om een leven van een mens. Ik kreeg de poeder, gaf hem al het geld dat ik bezat en ging naar boord, waar ik er een weinig van innam.

De uitwerking was zo hevig, dat mijn scheepsmaat mij vast moest houden en mij na een paar uren op bed hielp. Ofschoon ik een paar nachten tevoren niet geslapen had, viel ik nu in slaap. Degenen, die onder mijn hangmat zaten te drinken, voelden iets op hen druppelen, wat zij bevonden bloed te zijn, wat uit mijn arm kwam, die door hevige inspanning nu opnieuw begon te bloeden. Van deze tijd af ben ik gaan herstellen. Dit is de tweede maal, dat de Heere door Zijn oneindige barmhartigheid mij van de dood redde en mij om mijn zonden niet afsneed.

En nu zal ik meedelen, hoe het de derde maal ging. Eer wij deze plaats verlieten, liep één van mijn makkers, Tom Jones, weg en naderhand zag ik hem nooit meer, zodat John Moor en ik de enige deserteurs van de Portland waren, die na afloop van onze kruistocht naar Roseau terugkeerden.

Van mijn ziekte hersteld zijnde en de koopvaardischepen weer gereed liggende om naar verscheiden streken van Engeland te gaan, bedachten John en ik ons niet lang wat wij zouden kiezen, daar zij alle gebrek aan volk hadden.

Zo ging ik dan aan boord van een schip, waarmee ik hoopte thuis te komen. Toen ik de volgende morgen mijn makker in zijn logies op ging zoeken, werd mij meegedeeld, dat er de vorige dag een oorlogsschip in de baai gekomen was en men vreesde, dat hij geprest was. Op die tijd kwamen de pressersgroep en pakten mij en anderen. Ik smeekte hen dat zij mij zouden laten gaan, maar tevergeefs. Ik trachtte hen te ontlopen, maar zij sloegen mij ter aarde en brachten mij aan boord van het fregat.

Zodra ik aan boord kwam, begroette een officier mij, die vroeger op de Portland gediend had, met de woorden: "Hoe gaat het met je, Mr. S. T." Diezelfde tijd de kapitein meedelende, dat ik enige maanden geleden van de Portland weggelopen was. Ik dacht, dat ik op die groet zou bezwijmen, maar ik kon het niet ontkennen. Men beval, dat men mij bij John Moor in de boeien zou zetten. Toen ik alleen was, kon ik het wenen niet nalaten, denkende hoe hard mijn lot was. Ik had vreemde beschouwingen van God. Ofschoon mijn gemoed in mijn ellende naar Hem uitging, zo had ik toch geen hoop, dat Hij mij zou verlossen en mijn gevolgtrekking was, dat ik overal zelf de oorzaak van was en dat ik er nu ook voor lijden moest.

De volgende dag werden wij op het achterschip geroepen om voor de kapitein te verschijnen, die ons meedeelde, dat het enige maanden zou duren eer zij naar Antigua gingen, want daar lag het schip waarvan wij weggelopen waren. Nu stelde hij ons de vraag of wij op het dek onze plicht doen wilden of in de boeien blijven tot wij daar heen gingen. Wij kozen het eerste en daar ik jong en nogal bedreven was, geraakte ik bij de kapitein in de gunst. Hij liet mij roepen en vroeg of ik bij hem blijven wilde. Ik antwoordde, dat ik erin toestemde, wanneer hij ervoor zorgen wilde, dat ik niet gezeseld werd, wanneer ik weer op het schip, waarvan ik weggelopen was, terugkwam. Hij antwoordde, dat hij doen zou wat hij kon, maar ik was ervan overtuigd, dat hij mij er niet van ontslaan kon. Nochtans beurde hij mij dikwijls op en zei, dat ik niet bang moest zijn. Dit belette niet, dat ik er in mijn gemoed ten volle van overtuigd was, dat ik het niet ontgaan zou, wanneer ik er terugkeerde.

Gedurende onze tocht naar Barbados bemachtigden wij een schip, dat wij verkochten, terwijl het geld onder ons verdeeld werd. Wij lagen te midden van een aantal koopvaarders met bestemming naar Engeland en ik begon te denken hoe ik de geseling ontgaan zou, wetende dat wij vandaar naar Antigua zouden gaan.

Ik bedacht het volgende plan: ik zou een gallon rum kopen, waarmee ik 's nachts de schildwachten dronken zou maken. Vervolgens zou ik een touw vastmaken aan een zich daar

bevindende lege wapenkist, die ik bij de steven neer zou laten zakken en ik zou mij dan zo naar een der koopvaardijschepen laten drijven.

Dit plannetje was niet in mijn hoofd gekomen of ik bracht het de volgende nacht ten uitvoer en het scheen ook wel of het mij gelukken zou, maar toen ik alles klaar had, begon de wind op te steken en tevens te regenen. De zee werd ook zo onstuimig, dat ik bang was het te wagen, waarop ik het touw doorsneed en de kist weg liet drijven.

De volgende nacht beproefde ik het nogmaals, maar ook tevergeefs en ik geloof, dat wij de volgende dag naar Antigua koers zetten.

Toen begon ik bang te worden, daar ik geen God had om op te vertrouwen en geloofde, dat ik onder de geseling zou sterven. Ik wenste, dat God mij mijn zonden vergeven mocht en mij dan uit mijn ellende nemen. Maar dit was slechts uit vrees voor de straf. Eindelijk kwamen wij in de Engelse haven, waar de Portland lag, aan. Toen vermeerderden mijn vrezen, zodat ik geheel terneergeslagen was. Het is onmogelijk om mijn gewaarwordingen uit te drukken. Er werd een boot uitgezonden om ons te halen, waarna wij direct in de boeien gezet werden en een paar dagen later werd ons aangezegd, dat wij voor een krijgsraad verschijnen moesten. Hierdoor werden wij veroordeeld om ieder honderdvijftig zweepslagen te ontvangen. Toen ik mijn vonnis hoorde, vroeg ik of men mij een gunst wilde toestaan. Gevraagd zijnde, welke? Antwoorde ik, dat men mij op zou hangen. Hierop beval men, dat ik met beide voeten in de ijzers gezet zou worden, terwijl er een schildwacht met een uitgetrokken hartsvanger bij mij geplaatst werd en tevens mocht mij, zolang de straf niet voltrokken was, niets dan water gegeven worden.

De dag brak aan. John Moor, mijn oude makker, werd ziek en daarom tot herstel naar het hospitaal gebracht, toen hij zijn straf zou ontvangen. Mijn scheepskameraden gaven mij een grote hoeveelheid rum met buskruit vermengd, wat, zoals zij zeiden, tot doding van het vlees was. Dit nam niet weg, dat ik het goed genoeg voelde, want toen ik honderd slagen ontvangen had, viel ik in zwijm; daar ik zó afgeranseld was, dat zelfs de dokter dacht, dat ik dood was.

Toen ik bij kwam, was ik ontkleed en lag in een tobbe met warm water. Hoe wonderlijk werd ik hier door de Heere gespaard om Zijn heilige Naam te loven, want als ik eens terugzie op datgene, waar de Heere mij van verlost heeft, dan smelt mijn hart in liefde lot Hem. Hoe weinig dacht ik, toen ik Zijn Naam lasterde, dat Hij een verbondsbetrekking op mij had. Maar ik loof Zijn heilige Naam, Die mij mijzelf om mijn ongerechtigheden heeft doen verfoeien.

Het zou u vervelen, als ik al de gevechten vertelde, die ik bijgewoond heb; velen heb ik zien vallen, ja, vlak bij mij, in verscheiden gevechten, maar de Heere heeft nooit gewild, dat zelfs een kogel mij verwondde, hoewel ik de gehele Amerikaanse oorlog meegemaakt heb, die, naar ik geloof, bijna tien jaar duurde. O, Gods getrouwheid aan Zijn uitverkorenen! Ik heb dikwijls gedacht, dat, wanneer ik dit om Christus' wil geleden had, evenals de apostel Paulus, ik dan iets gehad zou hebben, waarin ik mij voor de Heere beroemen kon, dat ik waardig gerekend was voor Hem te lijden. Maar deze woorden stoppen mij de mond: "Hebt gij uzelf deze dingen niet berokkend?" *Ja, Heere, dit beken ik met schaamte.*

Voor zover God de Heilige Geest het mij in mijn herinnering zal terugbrengen, zal ik u nu op een eenvoudige wijze mijn roeping en bekering vertellen, daar ik van geen enkele godsdienst iets afwist, noch wist wat de naam Jezus Christus betekende. Maar God had in Zijn oneindige barmhartigheid besloten, dat ik Hem, Die ik zo grotelijks veracht had, zou leren kennen. De eerste overtuiging die ik in zover ik mij kan herinneren, over mijn zielsstaat gehad heb, was gedurende mijn laatste zeereis, welke mij een terugblik gaf op mijn goddeloos leven, dat ik geleid had en waarin ik nog voortging. Dit bracht mij voor God op de knieën, belovende, dat, indien het Hem mocht behagen mij behouden thuis te brengen en mij aan wal aan een kostwinning te helpen, ik dan mijn leven verbeteren zou en ter kerk gaan.

Ik hoopte, dat Hij dit doen zou, omdat ik erom bad. Binnen de tijd van een jaar bracht Hij mij aan de wal en ook vond ik overeenkomstig mijn bede een betrekking. Ik was nu van plan mijn belofte om naar de kerk te gaan te vervullen, maar de duivel was mij te sterk. Want spoedig maakte ik mij weer aan sabbatsschending en andere zonden schuldig en ik ging hier zover in door, als ik ooit gedaan had.

De Heere duldde, dat ik hier enige tijd in doorging om me te doen zien, wat de mens van nature is maar ik merkte er niet op. Naar ik geloof, ging ik in deze oude weg van zondigen gedurende

twee jaar door en als de knagingen van mijn geweten mij soms beangstigden, probeerde ik ze te smoren door naar gezelschappen te gaan, waar ik ging drinken en zingen.

Mij heugt, dat ik bezig was enige nieuwe liederen te leren, toen het de Heem behaagde; mij al mijn zonden thuis te brengen, wat mijn gehele zingen bedierf. Want dit greep mij zó aan, dat ik er zeker van was, dat ik verdoemd zou worden, als ik geboren was. Dit hield aan en ook kon ik er mij niet van ontdoen. Mijn makkers kwamen, maar dat hielp niet, want ik kon niet meer met hen gaan. Mijn vrouw, toen onbekeerd zijnde, ziende dat ik in mijn gemoed verslagen was, weende om mij, mij smekende haar mee te delen, wat de oorzaak was. Ja, zelfs zei zij, dat ze voor mij op de knieën wilde gaan liggen, als ik slechts meedeelde, wat er aan haperde.

Ik antwoordde, dat ik haar de zaak niet mee kon delen, maar dat ik geloofde, dat ik naar de hel moest. Deze woorden vielen in mijn gemoed waarvan ik mij niet ontdoen kon: “Of wat vrouw, hebbende tien penningen, indien zij één penning verliest, ontsteekt niet een kaars en keert het huis met bezemen en zoekt naarstig, totdat ze die vindt?” Ik dacht, dat dit iets uit de Heilige Schrift zou zijn. Want de Bijbel was een boek, waar ik gedurende verscheiden jaren geen oog in geslagen had, maar nu wel. Dit bracht mij op mijn knieën voor God, hopende dat Hij, wanneer ik tot Hem bad en mijn zonden beleet, mijn Bijbel las en naar de kerk ging, mij genadig zou zijn. Echter nam ik het besluit mijn schuld niet groter te maken, maar indien mogelijk iets van mijn oude rekening af te betalen.

Ik won inlichtingen in omtrent deze lieden, die zich Methodisten noemden, want daar ik zoveel jaren afwezig geweest was, wist ik niet, wat dit woord betekende. Men deelde mij mee, dat het een goed slag volk was, zulken als Wesleyanen en volgelingen van Whitefield. De eersten die ik ontmoette waren Wesleyanen in de Churchstreet. Ik dacht zeker dat het engelen waren, die uit de hemel waren neergekomen en ik begon te denken, dat indien ik volgens mijn besluit deed, God mijn vorige zonden wel over het hoofd zou zien en ik spoedig voor de hemel geschikt zou zijn.

Maar, o, Gods goedheid, barmhartigheid en goedertierenheid! Hij gaf mij hier geen rust, want toen ik tot dat toppunt gestegen was, wierp Hij er mij af en brak al mijn beenderen, door Zijn heilige Wet in mijn hart thuis te brengen.

Toen zag ik in welk een verschrikkelijke toestand ik was; niet slechts dat ik vroeger een zondaar geweest was, maar dat ik er nu een was en ook geen goed doen kon. In het lezen van de Bijbel wekte dit mijn grootste aandacht, hoe God tegen de zonde toornde en dat liet Zijn gebod was, dat ik mijzelf de Heere heiligen moest.

Daarom begon ik te onderzoeken, hoe een mens zichzelf de Heere heiligen kon en ik vernam, dat lieden die de tabernakel bezochten, daar ‘s zaterdagsavonds heengingen om zich tegen de zondag te heiligen. Toen de zaterdagavond kwam, ging ik erheen. Maar toen ik terugkwam, bevond ik, dat ik meer op een duivel leek dan op een heilige. Ik was totaal onwetend van de weg der zaligheid door Jezus Christus.

Ik zeg dit, daar er velen zijn, die nooit een hartsverandering ondervonden en nochtans weten, dat zij door Christus’ verdiensten gezaligd moeten worden. Maar dan zeggen zij: “Jezus Christus is voor allen gestorven.” Maar zelfs de Naam Jezus Christus was mij onbekend. Deze werkheiligen gaven mij veel werk te doen. Ik begon de Bijbel te lezen en tot God te bidden, zoals ik het noemde en werkte ook hard, tot ik ten laatste zulk een vijandschap in mijn hart op voelde komen, dat ik zeide: “God is zekerlijk een hard God, want Hij geeft de mens meer te doen dan hij doen kan.” “Waarom zou Hij zo hard zijn tegen een schepsel, dat Hij gemaakt heeft?” Een geruime tijd had ik met deze gedachten te doen, nochtans durfde ik deze harde gedachten en mijn vijandschap tegen God niet uit te spreken.

In het bijzonder werd ik bekend met één man. En ik zou wel de gehele wereld willen geven, als ik zo goed als hij was. Ik dacht, als ik die man meedeel, wat ik gevoel, dan zal hij mij zonder twijfel veroordelen en dan geef ik alles op. Toen wij elkaar weer ontmoetten, vertelde ik hem wat ik gevoelde; welke vijandschap ik tegen God en Zijn Woord had. Hij scheen verbaasd. Toen ik hem vroeg of hij ooit iets dergelijks ondervinden had, antwoordde hij mij zeer ruw: “Nee! God verhoedde, dat ik ooit vijandschap tegen Hem of Zijn Woord gevoelde!”

Hij liet mij gewond liggen. Wel, dacht ik: verdoemd zal ik worden, laat ik doen wat ik wil. Toen begon ik met mijzelf te twisten, dat ik zulk een goddeloos leven leidde en met mijn moeder, dat zij mij niet vermaand had, toen ik bij mijn meester wegliep. Want was ik bij hem gebleven, dan

zou ik waarschijnlijk naar de kerk gegaan zijn en een beter leven geleid hebben. Maar dit was nu te laat.

“Ik zal verdoemd worden! Ik kan mij niet bekeren. Ik zal alles maar opgeven en er niet meer aan denken”, dacht ik. Eens ging ik heen om mij dronken te drinken, maar diezelfde tijd voelde ik een hel in mijn consciëntie.

Een geruime tijd bezocht ik een kapel in de Nightingsgalestreet, Oost Smithfield, door de Gravin van Huntingdon gesticht; en zo onwetende was ik in die tijd, dat ik niet eens wist, of ze mij wel een kaart voor een plaats zouden willen geven, waarom ik er als dief bleef rondsluipen.

In die tijd preekten daar de heer Jenkins. Maar ik durfde met niemand over mijn staat te spreken. Echter op zekere avond, die ik nooit vergeten zal, sprak een vrouw die daar ook heenging, mij aan en ontlokte mij vele zaken, die op mijn ellende betrekking hadden, waarover ik niet dacht te zullen spreken. Maar ik had ze nog maar juist verlaten of ik werd door zulke verschrikkelijke verzoeken aangevallen, als ik nimmer ondervonden had, namelijk dat ik zo recht op de Theems aan moest lopen en mijzelf verdrinken.

Ik dacht werkelijk dat de duivel met mij wegliep, want ik liep verscheiden mensen tegen het lijf. En ik twijfel er niet aan, dat ik ze ook ondersteboven liep. De plaats waar ik staan bleef, heb ik later dikwijls bekeken. Ik liep tegen een grote paal en hield mij daar stevig aan vast, juist of iemand mij dreef en ik geloof vrij, dat het schuim mij evenals een dolle hond op de bek stond. Toen ik een weinig tot mijzelf kwam, barstte ik in tranen uit. Ik liep een soort steegje in, waar ik ongeveer een kwartier lang weende, waarna ik enige verlichting kreeg.

Daarna ging ik weer verder, mijn treurige toestand overdenkende, nadat ik eerst mijn gezicht onder een pomp gewassen had, opdat mijn vrouw niet zien zou, dat ik gehuild had. Want op deze tijd porde de satan haar aan mij te vervolgen, waarom wij dikwijls twistten, ja, zelfs vochten.

Niettemin waren er, terwijl ik in deze toestand verkeerde, tijden dat ik haar nauwkeurig meedeelde wat ik ondervond. Ik las haar uit de Bijbel voor en ook uit het Gebedenboek. Hoewel ik niet geloofde dat zij zo slecht was als ik, kon ik haar toch nooit zover krijgen de knieën voor God te buigen. Maar de Heere zij tot in der eeuwigheid geloofd, dat Hij mij als een middel gebruikte om haar weinige maanden later op haar knieën te krijgen, toen zij bevond, dat zij in een even slechte toestand als ik verkeerde.

Ongetwijfeld nam de duivel van de gelegenheid gebruik om mij te verzoeken. Slechts de Heere weet welke strikken en lagen hij ons legde. Hier verkeerde ik een geruime tijd onder de Wet, zonder het minste gezicht op Jezus Christus te hebben.

Daarna leidde de Heere mij in de overpeinzing Wie Jezus was. Als ik in de kapel was, lette ik nauwkeurig op wat aangaande Hem werd meegedeeld en waar ik Zijn Naam in de Bijbel aan kon treffen.

Ik overdacht dit, want het scheen iets nieuws voor mij. Daarna werd ik stap voor stap geleid om te zien, dat Hij kwam om zondaars te zaligen. Daarop dacht ik: ‘Ik ben een zondaar, maar ik zal wel te slecht zijn’. Na hier lang over getobd te hebben, hoorde ik iemand over een nieuwe geboorte spreken. Hier kon ik niets van maken, denkende dat wij zo door de Heilige Geest veranderd moesten worden, dat wij volmaakt in gedachten, woorden en werken waren.

Op een zekere zomeravond echter liep ik in Moorfields waar een man gepreekt had en horende, dat twee lieden met elkaar in druk gesprek waren, kwam ik wat dichterbij, evenals een veroordeeld misdadiger om te horen of zij ook iets over mijn toestand bespraken. Een van hen merkte op: “Indien wij zeggen, dat wij geen zonde hebben, zo verleiden wij onszelf en de waarheid is in ons niet”, waarop de ander antwoordde: “Indien wij zeggen dat wij niet gezondigd hebben, zo maken wij Hem tot een leugenaar en Zijn Woord is niet in ons.”

Zij deelden elkaar in vertrouwen mee, dat zij zondaars geweest waren, maar nu bevrijd waren van de zonde in het vlees en dat zij, die de genade Gods ontvangen hadden, volmaakt heilig waren. Hierdoor maakten zij mijn lasten groter, overeenkomstig des Heeren woorden: “Want gij belast de mensen met lasten zwaar om te dragen.”

Ik dacht: ‘Is het de mens mogelijk de staat der volmaaktheid te bereiken, dan zijn zij zekerlijk het volk en ben ik er zeer ver af’. Ik begon nu harder te werken, meer te bidden, ging vaker naar de kapel, las meer in de Bijbel en dacht: ‘Wanneer dit mij niet helpt, dan geef het op.’ Maar ik verklaar, dat ik al de tijd die ik hier in doorbracht, vijandschap in mijn hart vond en kort tegen

God en Zijn volk. Ik viel in de een of andere zonde en kwam dan tot mijn oude gevolgtrekking, dat ik na dit alles toch verdoemd zou worden.

Dikwijls ben ik gewoon te zeggen: Wat is het toch een bijzondere zegen Gods onder een leraar geplaatst te zijn, die de weg der zaligheid aan een arm, verstrikt schepsel aan kan wijzen. Maar de Heere weet, dat ik nooit iemand ontmoet had, die mijn gevoelens besprak, eer Hij mij onder uw gehoor bracht, want zo zij het al eens aanroerden, zo trokken ze alles weer stuk eer ze geëindigd waren.

De Heere ging echter met Zijn werk door en na dit zwoegen en klagen behaagde het de Heilige Geest de ogen van mijn verstand te openen, zodat ik enigermate de weg der zaligheid door Jezus Christus kon onderscheiden en dat Hij gekomen was om zondaars te zoeken en te zaligen. En ik gevoelde, dat ik een van de slechtste was. Maar dan was het: "Hij die gelooft, zal zalig worden, maar die niet gelooft, zal verdoemd worden."

Maar ik kon niet geloven, dat Christus mij zou zaligen. Dat Hij mij zou verdoemen, ja, dat kon ik wel geloven. Het algemeen geroep onder mijn metgezellen was: Waarom gelooft gij niet? Geloof slechts en het werk is gedaan. Ik probeerde nu om te geloven en wat zou ik dan gaarne gedaan hebben. En als ik dan zag dat ik het niet kon, kwam de vijandschap weer opnieuw boven.

Nadat de Heere mij hierin een weinig geoefend had, leerde ik, dat het geloof in Jezus Christus een Gave van God was en dat Hij het slechts gaf aan een volk van Zijn keuze. Dat Hij een volk voor Zichzelf gevormd had. De bitterheid die hierop in mijn hart opborrelde, is buiten bevattig. Wel, zei ik, 'dit behoort niet gepredikt te worden.'

Maar geloofd zij God, dat het nu mijn liefste bete is, wanneer ik Zijn grote liefde gevoel, die Hij van eeuwigheid tot mij had.

Hier bleef ik bijna vier jaar staan, waarna het de Heere behaagde mij meer en meer de gepastheid van Jezus Christus te doen zien; dat God heilig en ik onheilig was en dat de gerechtigheid, óf van mij als zondaar óf van Jezus als Borg voldoening moest hebben. Ik kon zien, dat Hij de hemel verliet uit liefde tot Zijn volk, onze Borg voor schuldigen, dat Hij rechtvaardig stierf voor de onrechtvaardigen, opdat door Zijn voldoening een zondaar met God verzoend mocht worden.

Mijn gebeden werden toen veranderd en mijn beschouwingen werden geheel verschillend van wat zij eertijds waren. Er was toen een soort aankleven achter Hem. Het gaf toen niets om mij aan het werk te zetten, daar mijn geroep was: "O, dat ik Hem eens voor mijzelf kennen mocht?" En er werd zulk een verlangen in mijn ziel geboren dat mijn taal dag en nacht was: "O, dat Hij Zijn liefde eens aan mij bekend mocht maken!"

Zo verlangde ik in die tijd naar Hem. Want daar ik zag dat ik op de rand van de hel stond, zo had ik de behoefte, dat Hij Zich aan mij openbaarde, opdat ik mocht weten of Hij mij van eeuwigheid bemind had. En daar ik ervan overtuigd was, dat tenzij ik in Hem geloofde en Hem met mijn gehele hart en ziel beminde, niets mij baten zou, zocht ik hiernaar en bad hierom, ja, dit was de gehele inhoud van mijn gebeden.

Maar daar het scheen, dat de Heere Zijn komst vertraagde, zo werd ik weerbarstig. Het ongeloof begon te werken en ik kwam weer tot mijn oude gevolgtrekking, dat alles wel misleiding zijn zou. Ik heb voor enige tijd een klein hoopje gehad, maar ik heb mijzelf bedrogen. Indien Hij mij ooit bemind had, dan zou Hij mij dat wel laten weten.

Op mijn welbesteed leven kan ik ook nier terug zien, want van alle zondaars ben ik de slechtste. Ik weet, dat ik de hel verdien en Hij zou rechtvaardig zijn als Hij er mij heen zond. Maar ik moest weten waar ik toe behoor en zal ook niet rusten voor dat ik het weet. Dit waren mijn overpeinzingen.

Maar, loof Hem voor eeuwig, toen ik op zekere morgen op mijn knieën voor mijn bed lag, ondervond ik iets, dat ik niet beschrijven kan. Maar ik geloof, dat door het zweet en de tranen en de zielsangst waar ik in was, de haren mij onder het bidden ten berge rezen. In deze toestand kwamen deze woorden als een stem in mijn ziel: "*Heb goede moed, uw zonden zijn u vergeven.*" Ik keerde mij om alsof de Heere achter mij gestaan had en zei: "Heere! Wat, mijn zonden, zijn die voorbij? Ik ben nog een zondaar!"

Dadelijk werden deze woorden aan mijn ziel toegepast: "Het bloed van Jezus Christus Gods Zoon reinigt ons van alle zonden." Wat ik toen gevoelde, kan niemand met de tong uitdrukken.

Maar o, die vreugde, liefde en vrede, die in mijn ziel vloeiden! Ik kon nauwelijks geloven, dat ik dezelfde mens was en kon ook niets voortbrengen dan lof en dankzeggingen aan Jezus. Want ik geloofde toen zeker dat Hij mij van eeuwigheid had liefgehad en al mijn zonden in Zijn eigen lichaam aan het kruis gedragen had. Ik kreeg toen des daags en des nachts belofte op belofte en zowel in mijn slapen als in mijn waken was mijn ziel bij Hem. Ja, op iedere belofte in de Bijbel maakte ik aanspraak.

Vreze had ik niet en ik gaf ook nergens om, dan om de Heere Jezus Christus, Hij was mijn lied des daags en des nachts. Op sommige tijden zegende de Heere mijn ziel zo overvloedig, dat ik, hoewel in onwetendheid, tot Hem zei: “Heere, dit is meer dan ik ooit om vroeg en ooit verwachtte. Dit is voldoende en ik zal nooit meer twijfelen, want dit is boven het bereik van ‘s mensen verwachten of verlangen.”

De Heere nam dit echter nog niet weg, want ik geloof, dat ik bijna twaalf maanden in deze toestand verkeerd heb en ik loofde Heere tot in eeuwigheid, want tot op deze dag toe heeft Hij mij niet zonder een klaar gevoel daarvan gelaten. Want als het God de Heilige Geest behaagt mij in Christus’ verzoening in te leiden, is mijn hart gebroken en kan ik niet nalaten mij er dikwijls over te verwonderen, hetzij onder het gepredikte Woord, hetzij bij het lezen van de Bijbel of het buigen van mijn knieën of onder mijn werk.

Maar als ik overdenk waar Hij mij, de goddelooste van allen, van gered heeft, o, dan zou ik wensen, dat ik altijd tot eer en heerlijkheid van Zijn gezegende Naam mocht leven!

Enige tijd vóór het de Heere behaagde, mij in de beproeving des geloofs, welke Hij mij gegeven had, te brengen, had ik een gezicht dat ik, zolang ik in het vlees ben, nooit zal vergeten. En ik zal trachten, als de Heere er mij toe bekwaamt, het op te schrijven.

Op zekere morgen ging ik naar gewoonte op mijn knieën voordat ik aan mijn dagelijkse arbeid ging en ik vond een grote toenadering tot de Heere in het gebed. Maar plotseling werd ik in mijn geest opgenomen, zodat ik vergat dat ik op mijn knieën lag. Ik zag mijzelf in een helder schijnende wolk, waar de zon op het punt stond door te breken. Ik lag op mijn zijde in de wolk, terwijl ik mijn ogen gevestigd had op een geschrift, dat op de bodem van de wolk lag. Op dat ogenblik pleitte ik de Heere op Zijn beloften, Hem zeggende van Zijn beloofde zegeningen, Zijn getrouwheid, goedheid, genade, barmhartigheid en liefde. Mijn ogen waren op het schrift gevestigd, alsof zij deze woorden toepasten: “Geloofst gij dat?” Ik brak uit en zei: “Ja, Heere, ik geloof, dal Gij aan allen, die Gij het beloofd hebt, Uw trouw zult houden.” Ik begon weer te pleiten. Dezelfde woorden kwamen weer in mijn gemoed: “Geloofst gij dat?” Weer zei ik, dat ik het geloofde. Dit werd verscheiden malen toegepast.

Toen kreeg ik mijn goddeloosheid te zien en deze schriftuurplaats kwam in mijn gemoed: “Wee mij, want ik verga! Dewijl ik een man van onreine lippen ben, en ik woon in het midden eens volks, dat onrein van lippen is; want mijn ogen hebben den Koning, den HEERE der heirscharen gezien.” Jes. 6:5. Toen ik tot mijzelf kwam, was ik in een belachelijke houding, want mijn hoofd was omgedraaid en ik was zeer nat, ik denk van tranen. Maar dit werkte geen slaafse vrees in mijn hart, want mijn ziel was nog werkzaam met de Heere Jezus.

Ik overdacht wat dit alles kon beduiden. En spoedig hierna begon de Heere Zijn troostrijke tegenwoordigheid langzamerhand te onttrekken. Ik kon, zoals gewoonlijk, geen gemeenschap meer met Hem oefenen. Ik zocht Hem niet mijn gehele ziel maar kon Zijn troostrijke tegenwoordigheid niet ontwaren. Toen begonnen er zulke godslasterlijke gedachten in mijn hart te verrijzen en ook kwamen de verdorvenheden van mijn hart in werking. En daar God Zich blijkbaar onttrokken had en het ongeloof binnenkwam, begon ik alles in twijfel te trekken of het Zijn werk wel geweest was. Want dit dacht ik, nooit meer te zullen vinden. Ik zat toen onder Mr. W., wiens kapel in de straat, Lincolns Innfields is. Toen ik de Heere niet vinden kon, zocht ik naar mijn mening bevestigde christenen die tot die kerk behoorden. Enigen zeiden, dat zij, welke die liefde ondervonden waarvan ik sprak, nooit in die staat zouden zijn. Weer anderen zeiden, dat ik hun gezelschap verlaten had en zeker met slecht gezelschap verkeerde.

Ik ging toen naar Mr. W., de leraar, die mij werkelijk uitlechte en zei, dat ik op Jezus moest zien. Ik deelde hem mee, dat ik Hem niet kon vinden en, zeide ik, had ik slechts een gezicht van Hem, dan zou ik niet tot u komen.

Naar ik geloof, verkeerde ik in deze toestand bijna zes maanden en niemand behalve God en ikzelf weet wat ik toen leed, als ook degenen die hetzelfde ondervonden hebben. Bij tijden kwam

ik zo in opstand, dat ik heimelijke wenste, als ik over straat liep, dat iemand mij doorsteken zou, opdat ik uit mijn lijden zou zijn.

's Nachts als de godslasterlijke gedachten in mij opkwamen, ben ik dikwijls uit het bed gesprongen en heb God op mijn knieën gebeden, dat indien ik niet in het genadeverbond begrepen was, Hij dan niet zou dulden dat ik van mijn knieën opstond, maar mij naar mijn verdiende plaats, de hel, zou zenden. Maar ik kreeg geen antwoord.

Op een andere tijd ging ik weer met een vernederd hart in het verborgen op mijn knieën en riep aldus: "Heere, beslis de zaak nog eens tussen de satan en mij?" Ook brak ik wel eens uit: "Ik ken de Heere, ja ik ben er zeker van."

Soms heb ik met de duivel meer dan twee uren geredetwist. Mijn gehele ondervinding heb ik hem overgegeven, tot ik aan mijn verlossing toekwam, waar de Heere tot mijn ziel van vrede sprak. Dit kon ik nooit opgeven, de Heere zij geloofd, want Hij bewaarde mij. Anders zou de satan het gewonnen hebben.

Ten laatste kwam ik tot dit besluit: tot niemand zal ik ooit meer over mijn ondervinding spreken, want ik geloof, dat er niemand in de wereld is, die er iets van weet. "Nee", zei de duivel, "je bent niet verlost en je kunt ook niemand vinden die van de dienstbaarheid van de Wet verlost is, die ooit in een toestand zoals jouw gebracht werd."

Waarop ik deze gevolgtrekking maakte, dat, indien ik God toebehoorde, Hij mij van dit kwaad bewaren zou. Maar zo niet, dan zou de duivel het winnen, want mijzelf kon ik niet bewaren. In deze ongelukkige staat ging ik voort. Mijn hart was soms zo hard als een keisteen en vol van de woede van de duivel. Bij tussenpozen had ik enige vernederingen, waarin ik mijn hart enigermate voor de Heere uit kon storten. Dan werd ik weer besloten en mijn hart zo hard als een steen. Wel, dacht ik: 'Ik zal mijn gehele leven wel klagende door moeten brengen'.

Maar op zekere zondagmorgen toen ik op weg naar de kapel was (want ik kon er niet weg blijven, hoewel ik er hevig toe verzocht werd), overdacht ik mijn toestand. Ik dacht: 'Is er nu niemand die met mij meevoelen kan, is er niemand die mijn staat beschrijven kan?'

Deze woorden werden toen met kracht aan mijn ziel toegepast: En Ik zal ulieden herders geven naar Mijn hart; die zullen u weiden met wetenschap en verstand." Ik was in mijn gemoed overtuigd, dat dit van de Heere kwam en riep uit: "Heere, waar zijn deze? Ik kan niemand vinden, die iets van mijn ondervinding kent." Deze woorden werden op mijn gemoed gebonden en ik was dikwijls gewoon te zeggen: "Heere, waar zijn zij?"

Kort daarop zag ik een man en een vrouw, met wie ik in kennis geweest was, uit uw kapel in de Tichfieldstreet komen. Ik was van plan hen te mijden, maar zij riepen mij. Ik dacht: 'Zij zullen niets uit in mij krijgen'. Zij vroegen mij hoe ik het maakte, waarop ik antwoordde: "Dat gaat nogal." Maar aan mijn gezicht moeten zij gezien hebben, hoe ik gesteld was.

"Waarom ga je Mr. Huntington niet horen?" vroegen zij verder, waarop ik antwoordde, dat ik niet wist wie te gaan horen of waar heen te gaan.

Zij zeiden mij waar u preekte, waarop ik niet veel zei.

Maar de gehele week lag dit zeer op mijn gemoed en 's zondagsmorgens ging ik van huis en vond uw kapel. Ik herinner mij dat ik op een van de vrije plaatsen als een dief in een hoek kroop, opdat niemand mij kennen zou.

De tekst waaruit u preekte, herinner ik mij niet meer, maar ik luisterde zo aandachtig, dat ik gedurende een geruime tijd niet gedaan had. Zodra u uitgesproken was, ging ik weg opdat niemand, die mij kende, mij zien zou. Want ik had veel boze zaken over u horen vertellen, waarvan ik spoedig achter kwam, dat men ze niet bewijzen kon.

Toen ik op weg naar huis uw preek overdacht, zei ik: "Deze man schijnt iets van wat ik gevoel te kennen; ik zal hem nogmaals gaan horen."

Thuiskomende zei ik tot mijn vrouw: "Ik geloof, dat de Heere mij een man gewezen heeft, die iets van mijn ellende kent, want hij scheen er iets van aan te roeren." Zij vroeg waar dat was en wie die persoon was, waarop ik antwoordde: "Zijn naam is Huntington en het is bij de Oxford Market en dat ik van plan was er 's avonds weer heen te gaan."

Zij geraakte hierover in een boze stemming en zei, dat ik haar zover niet zou krijgen om iedereen maar te gaan horen. Ik was echter besloten te gaan en kwam ook, haar meebrengende. En,

geloofd zij de Heere, Die ons nooit terug doet gaan. Het behaagde Hem mij een horend oor te geven, zodat ik niet als gewoonlijk met mijn oude verzoeken onder de prediking van het Woord aangevallen werd.

Gedurende enige weken, dacht ik, dat u slechts voor mij preekte, daar u mijn staat zo juist beschreef als het eindelijk geheel uitkwam. De Heere zegende het aan mijn ziel. Ik werd weer in vrijheid gezet, de vrede werd uitgeroepen, u werd in mijn consciëntie geopenbaard en ik verheugde mij weer in het licht van Gods aanschijn. Ik loofde de Heere, dat Hij mij onder uw bediening gebracht had, ik dankte Hem dag en nacht. Toen kon ik zien, dat u de leraar was, die de Heere mij beloofd had te geven.

Nu kwam er vervolging, maar de Heere zij geloofd, in deze zaak heb ik Zijn tedere goedheid dikwijls bewonderd. Hij duldde niet dat ze tot mij spraken, eer het Hem behaagde weer tot mijn ziel van vrede te spreken. Niet slechts werd ik door de lieden van de kapel van Mr. W. vervolgd, maar zij verzonnen ook leugens in hun hart. Want zij zeiden, dat ik hen verlaten had om in de zonde te kunnen leven.

Mr. W. deelde mij zelf mee, dat ik *in de gemaksstoel van Huntington* gekomen was, maar op mijn doodsbed zou ik het wel anders leren. Ik deed hen weten, dat ik ten allen tijde bereid was voor de kerk te bewijzen, dat hetgeen zij zeiden vals was. Maar zij zonden nooit om mij, maar gaven mij op, op mijn val blijvende wachten.

De Heere alleen zij de eer, dat Hij mij tot op deze stonde door Zijn machtige arm staande gehouden heeft en mij heeft laten zien, dat enige, die als pilaren onder hen gerekend werden, Jezus hun rug toekeerden. Maar ik weet, dat het door Zijn genade is, dat ik tot op deze ogenblikken sta als een van de geringste onder de arme, verlore zondaars. Deze beproeving leerde mij Gods getrouwheid aan Zijn uitverkorenen kennen. Want dit leerde ik in deze smeltkroes.

Kort hierop verkilde mijn liefde en begon ik naar aardse goederen te hunkeren. Ik dacht, dat het niet meer dan billijk was, als ik door eerlijke handel iets over kon sparen. Zoals ik dacht, begon ik hieraan met een gewillig gemoed en ook niet zonder gebed tot God. Ik keek of er iets te vinden was en zag, dat er een kaarsenmakerswinkel aangeboden werd en ik kon geld lenen om te beginnen. Dit zou ik zeer graag hebben. Ik ging naar de Heere en bad, indien het Zijn wil niet was, Hij het mij niet zou laten hebben, ja, dat bad ik zeer dikwijls. Maar ik moet bekennen, dat, hoewel ik ertegen bad, als het Zijn wil niet was, mijn hart er nochtans vóór was en de Heere, Die de Doorzoeker des harten is, wist dat ik het graag hebben wilde en tot mijn smart gaf Hij het mij ook. Hoewel ik hard zwoegde en het goed meende, was 's Heeren hand in alles wat ik ondernam tegen mij. Hierover verwonderde ik mij, want ik zag toen de strik nog niet. Maar door ondervinding leren wij die kennen. En ik dank mijn dierbare Verlosser, dat Hij mij ooit in een weg van beproeving bracht om de sluwheid van de satan en de geneigdheid van mijn hart om van de Beste van alle vrienden af te wijken, enigermate te leren kennen.

Hier ging ik voort, hopende dat de zaken een wending zouden nemen. Maar ik had mijn God verloren. Er was geen gemeenschapsoefening en de zaken werden al slechter en slechter. In deze zin waren mijn gebeden buitengesloten. Op mijn smekingen kreeg ik geen antwoord en alle dingen werkten mij tegen. Soms twistte ik er met mijn vrouw over wiens schuld het was, dat wij daar waren, want wij waren beiden in de war. Dan beknorden wij elkaar en dan baden wij weer, waar het hielp allemaal niets. En hier hield de Heere ons tot wij er zo gevoelig ziek van waren, als er ooit een arm schepsel in de wereld van geweest was. Toen behaagde het Hem ons tot in het stof te vernederen en toonde ons, dat wij door begeerlijkheid en de verleiding van de rijkdom van deze wereld van Hem afgeweken waren, want mijn hart joeg die na. Maar Zijn tedere liefde tot ons wilde ons niet laten gaan. Ofschoon Hij mij een geruime tijd dicht aan Zijn voetbank hield om te belijden en om verlossing te smeken, eer die kwam, was het gewoonlijk in mijn ziel: "Hebt gij uzelf deze dingen niet berokkend?" Waarop ik uitriep: 'Ja, Heere! Dat heb ik en wij smeken als arme wormen om Uw vergevende liefde en om verlossing uit deze plaats?' Ik was gereed te zeggen, dat ik nooit weer in deze weg verstrikt zou raken. Maar de Heere weet hoe zwak wij zijn en ik zie, dat Hij het ons ook zal laten weten. Want in minder dan een jaar was ik weer in dezelfde weg verstrikt. Maar na deze verlossing liep ik mijn weg voor enige tijd met blijdschap. De Heere zegende mij dikwijls onder het Woord en het behaagde Hem mij vele dierbare beloften te geven.

Omtrent deze tijd waren er drie of vier vrienden, zoals zij zich noemden, uit de kapel in Mulbury-gardens naar mij toegekomen om een avondje bij mij door te brengen om mijn belijdenis te onderzoeken en welke leerstellingen ik erop na hield, sinds ik ging horen. Zij schenen mij zeer te beklagen en stelden mij vele vragen, welke ik door 's Heeren bijstand enigermate beantwoordde.

Ik drong op de werkingen des Geestes aan, terwijl zij de vrije wil voorstonden. Ik deelde hen mee, hoe God Zijn uitverkorenen met een eeuwigdurende liefde bemint en hoe zij door Zijn almacht staande gehouden werden. Zij zeiden, *dat ik de Wet, namelijk de Tien Geboden, als een regel des levens moest houden*, al was ik ook door genade geroepen of anders was ik een Antinomiaan (ik wist toen niet, wat dit woord betekende).

Hierop vroeg ik, hoe ik dan verder moest handelen. Waarop zij antwoordden, dat ik zoveel mogelijk in de voetstappen van de Heere Jezus wandelen moest. Ik antwoordde, dat de mens louter een machine was. Want slechts zolang als hij door de Heilige Geest bewerkt werd, kon hij doen wat God welbehagelijk was. "Want het is God, Die in u werkt, beide het willen en het werken, naar Zijn welbehagen", Filip. 2:13.

Dit vertoornde mijn gasten en zij vervolgden mij hevig en één van hun bondgenoten plaagde mij fel, tot ik haar haatte. Zij was gewoon mij 's avonds, als ik van mijn werk thuiskwam, op straat op te wachten, tot ik ten laatste uitzag of zij er ook aankwam en dan wilde ik liever een omweg maken dan haar te ontmoeten. Deze woorden kwamen in mijn gemoed: "De Wet werkt toorn."

"Och Heere", riep ik uit, "daar is geen liefde, wij kunnen niet samengaan." Maar de duivel, die er altijd op uit is het arme schepsel dat in Gods wegen wenst te gaan, in ellende te brengen, wilde mij graag wijs maken, dat deze lieden van God geleerd waren. Ik dacht, als zij gelijk hebben, dan ben ik op een dwaalweg. Maar de Heere zij geloofd, dat Hij mij bekwaam maakte het alles aan Hem te vertellen. En spoedig daarna liet Hij er u uit preken, waardoor ik zag, dat ik gelijk had. Het behaagde de Heere zeer troostrijk tot mijn ziel te spreken, eer Hij mij in de smeltkroes bracht en daar toonde Hij mij wat de Wet was.

Op zekere dag aan het werk zijnde, behaagde het Hem mij in te leiden in hetgeen waarover u de vorige zondag gepreekt had. De Heere brak in mijn ziel door en wierp er zoveel licht over, dat ik zag, *dat al degenen, die de Wet voorstonden als een regel des levens voor de gelovige, er in dienstbaarheid onder waren.*

En de Heere zeide tot mij: "Zo de leraars, zo het volk." Ik dankte Hem, dat Hij de ogen van mijn verstand geopend had om het zo duidelijk te zien. Mijn ziel was zo vol, dat ik verplicht was mijn werk te verlaten. Ik ging in een steenkolenhok van mijn meester waar ik mijn ziel in lofzangen en dankzeggingen tot de Heere uitstortte voor Zijn genadige goedheid. Toen ik bezig was Hem te loven, kwamen deze woorden met kracht tot mij: "*Gij zult niet meer genoemd worden de verlatene, want de Heere heeft lust aan u.*"

Ik dacht, dat ik neer zou vallen. Ik riep uit: "Heere! Dat aan mij, de onwaardigste onder alle zondaren!" Maar God de Heilige Geest gaf mij ogenblikkelijk een gezicht op de Heere Jezus, Die voor al mijn zonden verzoening gevonden had. Hier werd ik door iemand gestoord, die deze weg uitkwam, waarop ik naar een andere plaats ging. Hier sloot ik mij op en bad de Heere mij staande te houden, Hem meedelende hoe zwak en hulpeloos ik was. Toen kwamen deze woorden met kracht in mijn gemoed: "Indien Ik u vergeet, o Jeruzalem! zo vergete Mijn rechterhand zichzelf! Mijn tong kleve aan Mijn gehemelte, zo ik u niet gedenke."

Ik zeide toen, dit is dan mijn belofte aan de Heere: "Moge mijn rechterhand zichzelf vergeten en mijn tong aan mijn gehemelte kleven, als ik ooit vergete Uw heilige Naam te loven." Hiervoor vroeg ik de Heere naderhand duizendmaal vergiffenis, maar het kon niet herroepen worden. Want ik wist dat Hij het alleen was, Die in mij moest werken het willen en het werken. Maar dikwijls denk ik nog aan mijn belofte.

Op deze tijd had mijn vrouw een andere winkel gehuurd, waar zij groente verkocht en het scheen, dat zij goed vooruit ging. Maar ik wilde mijn hand hier niet in hebben, daar ik met het andere al genoeg geleerd had. Daarom bestuurde zij de zaak geheel alleen en was in haar ziel ook zo dor als maar mogelijk was.

Kort hierop legde de Heere mij op het ziekbed, waar ik het gebruik van al mijn ledematen verloor. En wat nog erger was, ook verloor ik de Beste van alle vrienden, de Heere Jezus. Ik begon toen te murmureren en in opstand te komen, totdat mijn oude weerstrevigheid zich begon

te vertonen. Want ik kan in waarheid zeggen, dat deze schriftuurplaats op die tijd aan mij vervuld werd: “Bij de verkeerde bewijst Gij U een Worstelaar.” Ik had grote lichamelijke smart en kreeg van verscheiden dokters medicijnen. Maar het baatte niets, want ik verkeerde ongeveer een maand of vijf weken in deze toestand. Waarna de Heere mijn pijn verlichtte en ik wat beter scheen te worden, waarmee mijn oude mens zeer wel ingenomen was. Maar de Heere zij geloofd, dat Hij mij deze weg zo niet wilde doen verlaten, wat ik nu van achteren zie. Want Hij deed mij weer instorten, maakte het heter dan te voren. Hij vernederde mijn hart eronder en maakte er mij onderworpen onder.

Toen kwam mijn dierbare Verlosser weer tot mij, mij koesterende met de zoete openbaringen van Zijn eeuwige liefde en mij gewillig makende deze zondige wereld te verlaten. Toen Hij aldus mijn stenen hart door Zijn kracht vernederd had, heelde Hij mijn lichaam en bracht mij weer op de been. O, welke moeite doet de Heere aan zulke zondige ellendelingen als wij!

Hierop zond de Heere ons uit deze winkel van afhankelijkheid en toen ontkwam mijn vrouw het niet. Want Hij wierp haar op dezelfde wijze neer. En dit ging zover, tot ik nauwelijks iets in huis overgehouden had. Des Heeren hand scheen in alles wat ik ondernam tegen mij te zijn. Ik bad en riep tot de Heere en had ook dikwijls gemeenschap met Hem en ook kreeg ik vele dierbare beloften.

Ik gaf acht op Zijn hand, uitredding verwachtende, maar er kwam geen antwoord. Echter greep ik naar alles, dat mij in de weg kwam. Dan dacht ik weer, dit is de Heere, dit is Zijn weg. Maar nee, nog niet. Ook zwoegde ik zeer hard, maar het hielp allemaal niets. De Heere hield mij hier en mijn vrouw bleef ziek, elke dag verwachtende, dat ik haar bij mijn thuiskomst niet meer levend zou vinden. Tot ik nauwelijks meer in staat was in ons levensonderhoud te voorzien.

Ik dacht, het is moeilijk om zo op God te vertrouwen. Maar Hem zij de lof tot in eeuwigheid, dat Hij mij naderhand toonde, wat het was op Hem te vertrouwen in al mijn behoeften. Mijn gezegende Vader was genoodzaakt mij zwaar te tuchtigen eer Hij mijn wederstrevige wil in tijdelijke behoeften onder de Zijne bracht. Ja, Hij stond zelf niet toe dat ik bij de vereniging voor de armenzorg bleef (waar ik vóór mijn roeping aan verbonden was). Met veel weerzin gaf ik dit eindelijk op. Maar de Heere had besloten, dat ik alleen op Hem mijn betrouwen zou stellen. En wat is dit een gezegend leven om uit de hand des Heeren te leven. Het houdt onze vreze in oefening, zodat ik bang ben Hem te beledigen, Die in al onze noden voorziet.

Ik ben niet zonder vreze, twijfelingen en beproevingen in mijn weg, want ik draag een lichaam der zonde om, wat de zwaarste last is, die ik te torsen heb. En in werkelijkheid is het voor al Gods kinderen, die de zonde hebben leren haten, een zware last. Wanneer de Heere Jezus Zijn aangezicht verbergt, bevind ik, dat het zwaar werk is om tegen de wereld, de zonde en de satan te vechten. Van de wereld ondervind ik veel verdrukking. Want terwille van mijn brood moet ik met vele vijanden samen werken. Velen letten erop of ik eens mocht vallen. De duivel legt mij vele lagen en strikken, maar de Heere heeft mij daaruit verlost. En ik vertrouw dat Hij mij verder ook verlossen zal. Van de wereld heeft Hij mij volkomen ziek gemaakt; ik verlang ernaar om bij Hem te zijn. Hier is niets wat mijn ziel bevredigen kan, als de Heere Jezus afwezig is.

U, als een gezonden leraar van God, zijt tot grote zegen voor mijn ziel geweest. Want dikwijls, als ik voor mijzelf niet bidden kan, kan ik dit voor u en ben dan enigszins voldaan, dat de Heere mij verhoord heeft.

Dat de Heere u zegene en u beware en het licht Zijns aanschijns over u doe lichten om Zijns Naams wil, door Jezus Christus en om Zijn lieve kinderen wil, is de bede van een arme, gezaligde worm.

U alle goeds toewensende en getrouwe zoon in het geloof,

T. S.

22. Aan de heer T. S.

Geliefde van God!

Vrede en waarheid zij met u!

Uw eenvoudig verhaal kwam behouden in mijn bezit en na nauwkeurige lezing vond ik er veel liefelijks in en in mijn ziel vele gevoelens, die het lezen ervan vergezelden. Ik was verbaasd, ik

bewonderde, ik had medelijden, ik weende en bij tijden lachte ik hardop. In mijn hart zei ik: “Dit schip heeft vele wendingen gemaakt, vrij wat afgezeild en is in tien jaar geen knoop naar de gewenste haven gevorderd, die toch zo geriefelijk is om in te overwinteren.”

Echter verblijden wij ons te zien, dat Jona behouden aan land gekomen is. U en ik, mijn zoon, zijn aan vele algemeen heersende ongemakken onderworpen, welke vele bittere dranken en vele geneesmiddelen vereisen. Stijve halzen en stenen harten, onbuigzame willen en halsstarrige gemoederen, de melaatsheid in het bloed en de plaag in het hart, deze allen vereisen veel onderzoek en zeer vele geneesmiddelen en allen zijn ze weinig genoeg om onze gezondheid terug te geven en ons in het leven te behouden.

U hebt een grote loopbaan gekregen om eens op terug te zien, overvloed van ruimte tot overdenking en een groot gedeelte van deze wereld tot onderzoek. Een aanhoudend toneel van bewaringen en ontelbare uitreddingen door een onbekende God moet bij tijden wel een zielsvernederende overweging voor u zijn en bevestigt ook deze wonderbare tekst “Bewaard door Christus Jezus en geroepen.”

Echter zal ik zo vrij zijn te zeggen, dat u aan land harder behandeld bent dan ooit op zee. Geen kapitein, bij wie u ooit zeilde, heeft u met die wreedheid behandeld, die u van uw oude meester, de duivel, ondervonden hebt. Alle slagen met de zweep waren slechts muggenbeten vergeleken met de kastijdingen en de roede Gods. Ook waren geen gevaren ter zee zo gevaarlijk als het zweven boven de bodemloze put, met een schuldige consciëntie onder de vloek van God.

Ik weet, dat gij mij hierin zult toestemmen. Welke bemoeiingen, welk een geduld en welk een tedere zorg oefent de Almachtige ten bate van arme, kruipende aardwormen, die zulke vijanden van Hem en zulke onbeschaamde opstandelingen tegen Hem zijn! Maar Zijn besluit is vast, Zijn eeuwige liefde onveranderd en de prijs van onze verlossing is betaald en dit moeten wij weten, gevoelen en genieten, zal het ons doen versmelten, ons vernederen en reinigen, opdat God verheerlijkt wordt.

Het is waar dat, had al uw lijden in verdediging van het Evangelie geweest, dit een eer geweest was en dan zou gij zelfs op uw rug de littekenen van de Heere Jezus gedragen hebben. Maar helaas, je werd om uw zonden gekastijd, maar zelfs dit heeft ten goede gewerkt. Want aldus hebben wij onze bekomst van deze ijdele en ellendige wereld gekregen en ik geloof, dat welke gelegenheid er zich ook voordeed, wij niet zouden verlangen ertoe terug te keren.

Wereldse voorspoed is zelden tot bevordering van het goede werk inwendig. Indien het dit wel was, dan zou God Zijn volk gewoonlijk niet zo arm houden. Een staat van volstrekte afhankelijkheid tot Hem is de beste voor ons, ofschoon onze trotse natuur er zich niet aan wenst te onderwerpen. Het maakt ons arbeidzaam, waakzaam en voorziet ons van vele smekingen aan de troon der genade. Zijn barmhartigheden maken het zoet en het verwekt dankbaarheid voor de minste gunst. En als de Almachtige Zijn goedheid voorbij ons doet gaan, zien wij onze tekenen en vele herinneringen tot ons nut, welke het geloof verlevendigen en onze hoop vermeerderen. En daar Hij ons alle noodzakelijke behoeften beloofd heeft en er zowel tijdelijke als geestelijke zegeningen in Zijn verbond en belofte beloofd zijn en Christus verordend heeft als Erfgenaam van alle dingen, die tot dit en het toekomstige leven behoren, zo is ons deel het veiligste in Zijn handen en Hij zal onze erfenis voor ons uitkiezen.

Hij heeft niet besloten ons onze goederen in dit leven te geven. Voor ons heeft Hij iets beters beschikt, een schat in de hemelen, waar geen mot verderft, noch dief inkomt. Wees daarom tevreden als u voedsel en kleding hebt. Want wij hebben niets in de wereld gebracht en het is zeker, dat wij er ook niets uit zullen dragen.

Laat u door bekenden niet verschrikken en duldt ook niet, dat gij door iemand, die een belijdenis van godsdienst maakt, u in dienstbaarheid laat brengen; laat hij zijn wie hij wil. Er zijn slechts weinigen, vergelijkenderwijze gesproken, die zowel de Wet als het Evangelie in hun kracht kennen. Deze kennen nóch de goedheid, nóch de gestrengheid van God. Ook kunnen zij niet van genade of recht zingen.

Het heeft mij dikwijls gesmart, als ik zag, dat een jong gelovige, die pas uit de duisternis getrokken was, iedereen naliep die hij vond, die er maar een belijdenis op nahield. De ene berooft hem, een ander wondt hem en weer een ander ergert hem. Indien dezulken zich stil en rustig hielden en zich niet met een ander bemoeiden, maar op des Heeren werk aan hen en hetgeen tussen hun ziel en hem voorviel, letten, acht gaven op Zijn stem en wachtende waren op Zijn

bezoeken, geestelijke zaken met geestelijke vergelijkende, Zijn Woord met Zijn werk en zich beijverden hun roeping en verkiezing vast te maken, dan zouden er niet zoveel hinkende en twijfelende gelovigen zijn, als nu het geval is. Maar zij laten de beste gelegenheden voorbijgaan *en dan zullen er dagen komen, wanneer gij zult begeren eender dagen van de Zoon des mensen te zien en gij zult die niet zien.*

Zulke eenvoudige zielen worden dikwijls verstrikt door de laagste huichelaars. Zij zien hoog op bij iemand, die een groot licht schijnt te zijn en dan zien ze hem wandelen in zijn licht en geloven zeker, dat hetgeen hij zegt het Evangelie is.

Een ander schijnt niets dan geloof en vuur te zijn en dan rusten zij op zijn arm. Langzamerhand valt dit schijnende licht in dwalingen en de vermeende sterke gelovige ontdekt niets dan onbezonnen vermetelheid. Dan moeten hun rechterogen uitgestoken en hun rechterhanden afgehouden worden en hoe kreupel en verminkt voelt zulk een arme ziel zich dan? Dan wankelt en struikelt hij. Dan is hij verzwakt en verootmoedigd en hoe schudden zijn natuurlijke aandoeningen hem dan aan de satan overgegeven werd en Paulus toen Alexander en Demas hem de rug toekeerden. Maar God verliet hen nooit. *“Zo is dan onze gemeenschap met de Vader en met Zijn Zoon Jezus Christus.”* Hij zal met ons zijn door goed gerucht en kwaad gerucht en in onze grijze haren en hoge ouderdom zal Hij ons dragen.

Ach, dat wij in nederigheid met Hem mochten wandelen. Wandel met Hem in vrede en rechtvaardigheid en Hij zal op ons pad schijnen, onze voet richten en ze uit elk net voeren. *“Niemand is er gelijk God, o Jeschurun, Die op de hemel vaart tot uw hulp en met Zijn hoogheid op de bovenste wolken. De eenige God zij u een woning en van onder eenige armen en Hij verdrijve de vijand voor uw aangezicht en zegge: verdelg!”* Deuk 33:26-27. Onder Zijn hoede beveel ik u aan en onder Zijn schaduw moge uw vertrouwen zijn, tot alle ellende doorgeworsteld is.

Amen, ja amen, zegt uw gewillige dienstknecht in Christus Jezus.

William Huntington SS

23. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Eerwaarde en hooggeachte heer!

Daar ik bij u kwam toen ik in de bodemloze put neerzonk, dacht ik het niet meer dan gepast en recht te zijn u mee te delen, hoe de Heere mij nu in vrijheid gesteld heeft. En daar ik ervan overtuigd ben, dat u er behagen in schept van de werken des Heeren te horen en van de kracht en de heerlijkheid van Zijn Koninkrijk, zo bemoedigt mij dit u het volgende te schrijven.

Ik werd geboren uit ouders, die zich van de Staatskerk afgescheiden hadden en werd, zoals men het gemeenlijk noemt, op godsdienstige wijze opgevoed, waarom ik mij van mijn jeugd af aan nauw aan onze bijeenkomst hield. Toen ik mijn achttiende jaar bereikt had, begon ik zeer te verlangen om de leerstellingen, welke ik, nog op het land zijnde, had horen preken, te verstaan.

En daar ik toen als leerjongen in Londen verkeerde, was ik in de gelegenheid verschillende predikers te horen. Gewoonlijk ging ik deze horen, die men gezonde Calvinisten noemde, gelovende, dat dit de leraars waren door Christus aangesteld. Ik was echter dikwijls in mijn oordeel verward door sommigen, die niet duidelijk waren, want ik kon geen overeenstemming in hun leerstelsels zien.

Het is nu ongeveer drie jaar geleden, dat ik door des Heeren goede voorzienigheid onder uw gehoor kwam, waar ik spoedig klare beschouwingen van de leer van het Evangelie kreeg. Ik bevond echter, dat uw prediking geheel tegenstrijdig was met vlees en bloed. Maar daar ze in overeenstemming was met de Goddelijke openbaring, wist ik, dat zij de waarheid was.

Omtrent deze tijd behaagde het de Heere een volle overtuiging in mijn gemoed in te drukken, dat ik wedergeboren moest worden en dat ik, zo in mijn tegenwoordige staat stierf, niet zalig zou worden. Dit bracht teweeg, dat ik God veel in het gebed ging zoeken, dat Hij dit goede werk in mij mocht werken.

Ik werd ook overtuigd van de ijdelheid van mijn natuurlijke vormendienst en gevoelig gemaakt over mijn blindheid en onwetendheid en leerde ook, dat al mijn kennis van de leerstellingen van het Evangelie, zonder de kracht ervan, ijdel was. Ik wenste, dat ik een vermoeide en belaste zondaar was, want, dacht ik, dan zou er veel hoop voor mijn zaligheid zijn. Maar in mijn dwaasheid dacht ik, dat ik niet goddeloos genoeg geweest was om ooit zo met schuld en dienstbaarheid beladen te worden als sommigen.

Door uw prediking leerde ik verstaan, dat ik onder de roede door moest gaan, eer ik onder de band des Verbonds gebracht kon worden. Waarom ik verwachtte, dat ik een zware lichamelijke bezoeking zou ondergaan en dat ik mijzelf ook verloren zou zien, waarna God Zijn Zoon aan mij zou openbaren en dan zou alles goed zijn. Daarom was ik een geruime tijd onder uw bediening, de Heere ernstig smekende Zijn Woord met kracht aan mij toe te passen.

Bemoedigde u de zoekende zielen, dan was ik zeer gelukkig, daar ik geloofde, dat ik er ook een was. Maar helaas! ik was nog een vreemdeling aan de opstand van mijn natuur en ook kon ik niet geloven, dat ik zulk een vijand van God was, als u verklaarde, dat wij allen waren. Totdat het de Heere, in de vorige maand april, behaagde een diep werk aan mijn ziel te beginnen.

In het begin werd ik des daags door zulk een donkerheid in mijn gemoed en des nachts met zulk een vreze en beving aangegrepen, dat het dikwijls drie of vier uur duurde eer ik de slaap kon vatten. De Heere begon de gedachten van mijn hart te openbaren om mijn geheime zonden mij in orde voor ogen te stellen. Ik had nog niet lang in deze toestand verkeerd, toen er een man, die vroeger gedurende vele jaren een belijdenis van godsdienst gemaakt had, in de kamer kwam, waar ik aan het werk was en die nu krankzinnig was en in uiterste wanhoop verkeerde.

Dit akelig gezicht verhoogde mijn diepgaande bezoeking niet weinig. De bedreigingen en vloeken in de Bijbel begonnen mij diep te verwonden en mijn zonden schenen uitermate zondig. Daar ik *“Het leven des geloofs”* van Mr. W. Romaine die tijd bij mij had las ik er veel in. Mij trof in bijzonder één zin zeer diep, waar hij vele karakters opsomt, die geen geloof bezitten en over de laatsten zegt hij: “Ook de vormelijke belijder, met evangelische begrippen in zijn hoofd, maar geen genade in het hart.”

En hij zegt ervan, dat dit een gevaarlijke staat is, wat hij niet deze schriftuurplaats bevestigt: “Want zo wij willens zondigen, nadat wij de kennis der waarheid ontvangen hebben, zo blijft er

geen slachtoffer meer over voor de zonden.” Waaruit ik besloot, dat ik de onvergeeflijke zonde gedaan.

Op zekere maandagavond omtrent die tijd, sprak u over geestelijke en formuliergebeden, waarvan u onder andere zei, dat iemand een formuliergebed kon nemen en lezen, terwijl hij in de uiterste wanhoop verkeerde. Maar het zou niets helpen, want, zei u, “daar is een zonde tot de dood” en daar kan geen gebed voor helpen. Deze woorden: “een zonde tot de dood” sloegen mij met zulk een verschrikking, dat ik de kapel uitging, schuddende als een blad.

Op de volgende donderdagmorgen, eer ik opgestaan was, dacht ik in waarheid, dat ik in de hel was. Ik was volkomen in wanhoop. Ik riep voortdurend uit: “Is er geen hoop? Is er geen hoop?” Iemand in mij antwoordde even hard: “Nee, nee, geen hoop.” Hoelang ik in deze toestand was, kan ik niet zeggen, maar in de weg van mijn overtuiging herhaalde het zich vier of vijf maal, welke echter niet met de eerste te vergelijken waren.

Inderdaad geloof ik, dat dit de banden des doods en angsten der hel waren. Toen geloofde ik, dat ik tot de donkerheid der duisternis tot op het oordeel van de grote dag bewaard werd. De satan wierp mij in, dat, indien ik u ooit weer ging horen, het vonnis der verdoemenis in die mate op mijn consciëntie verzegeld zou worden, dat ik onmiddellijk gek zou worden.

De volgende morgen kwam ik bij u en toen vertelde u mij, dat ik in de sterke hand van God was en ook haalde u vele schriftuurplaatsen aan, die op mijn toestand toepasselijk waren. U zei, dat het nog dieper met mij gaan zou en dat de Heere mij op Zijn eigen tijd verlossen zou. Voor het tegenwoordige bemoedigde mij dat een weinig, maar spoedig dacht ik dat ik mij bedrogen had, want de last van mijn schuld en dienstbaarheid werd al zwaarder en zwaarder.

Ook begon de satan mij tegen te staan en mij op een wrede wijze te beschuldigen. Hij overtuigde mij, dat ik u vele leugens verteld had en geen zegen onder uw bediening kon verwachten, in die mate, dat ik beschaamd was naar uw kapel te gaan. Als ik er was, was ik zo met verschrikkingen bevangen, dat ik gedwongen was mij aan de zitplaats vast te houden, opdat ik eer niet radeloos uitgedreven werd.

Mijn lichaam werd soms door zulke vreemde gevoelens bevangen, alsof het barsten zou. Dan dacht ik weer, dat ik stom was en wenste, dat de preek geëindigd was, opdat ik beproeven mocht of ik niet of wel spreken kon. Het gebeurde ook wel, dat mijn nek zo stijf scheen, dat ik mijn hoofd niet om kon wenden en dikwijls had ik een gevoel alsof het gebruik van mijn ledematen weggenomen was. Ik vreesde inderdaad, dat ik geheel aan de duivel overgegeven was. Want uit uw mond kon ik niets dan mijn doemvonnis ontvangen. Ik zag mijzelf als een van de vuilste zondaars, die ooit op deze aarde gekropen hadden.

En daar ik al zolang onder het Evangelie verkeerd had, beschouwde ik mijzelf ten volle rijp voor ondergang en verderf en verzonk al dieper en dieper in de wanhoop.

Op zekere zondagmorgen maakte ik een wandeling en terwijl ik liep en over mijn treurige toestand nadacht, niet verwachtende dat het ooit iets beter worden zou, dacht ik bij mijzelf: ‘Ik ga u nooit meer horen, maar zal de gehele dag rond blijven dwalen.’ Toen deze woorden met kracht in mijn hart kwamen: “En indien iemand zich onttrekt, Mijn ziel heeft in hem geen behagen.” Ik wist niet wat te doen, want ik verwachtte, als ik u ging horen, dat het nog slechter met mij worden zou. Ik werd echter gedwongen te gaan en in uw preek sprak u over ‘de kracht, die God ten toon spreidt door alle dingen in wezen te houden en dat de duivelen en verdoemde zielen in hun ellende besloten waren, terwijl Zijn beledigde gerechtigheid op hen brandende, de vlammen aanwakkerde.’ Ik kreeg zulk een gezicht van hun staat dat ik bijna buiten mijn zinnen geraakte. Mijn keel werd zo heet door de angsten, die ik gevoelde, dat ik dadelijk na de preek wat bier ging drinken om ze te verkoelen. Mijn verwachting was, dat ik spoedig daar zou zijn, waar mij geen druppel water vergund zou worden.

Mijn vrienden trachtten mij te troosten, maar ik was wanhopig en hoorde naar hen niet. ‘s Avonds kwam ik u echter weer horen en na lang met God geworsteld te hebben om Zijn zegen, hoorde ik u uit deze woorden uit Romeinen: “Want de Geest Zelve komt onze zwakheden te hulp.”

U sprak hieruit van het verschil, dat er was tussen iemand die, evenals Judas, aan de duivel overgegeven was en iemand, die onder de overtuigingen van Gods Geest lag. Eer de preek geëindigd was, verloor ik mijn ganse last en ging heen, mijzelf in hoop verheugende. O, wat was dat een verandering! Het duurde echter slechts voor een korte tijd, want ‘s maandagsavonds sloeg u mij weer neer. Dinsdagsavonds kreeg ik weer een weinig troost maar ‘s woensdags ging ik de

laagte weer in, want de woorden kwamen soms met zulk een verbazende kracht uit uw mond, dat mijn hart als een steen zonk.

In de tijd van vijf of zes maanden kreeg ik geen vertroosting meer, waarop ik dacht dat ik aan verharding van het hart overgegeven was. Gedurende deze tijd was de slaap bijna geheel van mij geweken, zodat ik tamelijk wel tevreden was als ik van de drie nachten er één sliep. Maar het gebeurde wel, dat ik in drie dagen en drie nachten geen oog sloot, wat mijn hoofd zo overstuur maakte, dat ik dacht mijn zinnen te zullen verliezen. En daar ik van beroep een reizend schoenmaker was, kostte het mij moeite de kost te verdienen. Gedurende vele maanden deed ik dan ook geen dagwerk in de week. Ja, het gebeurde eenmaal, dat ik in twee weken niets deed. Maar mijn goede en genadige God deed mij niet van gebrek omkomen.

Terwijl ik in deze toestand verkeerde, preekte u op zekere avond uit deze woorden: “Wij moeten allen voor de rechterstoel van Christus geopenbaard worden.” O, wat was dit een avond voor mij! Ik dacht, dat de Heere u gezonden had hieruit te preken, om eerst uit uw mond mijn doodvonnis te vernemen en ik verwachtte, dat mijn ziel daarna spoedig van mijn lichaam gescheiden zou worden om hetzelfde van een verterend Vuur of wat niet minder is, van een vertoornd Rechter te ontvangen.

U scheen mij de ergste vijand te zijn, die ik in de wereld had omdat ik dacht, dat uw bediening een reuk des doods voor mij gemaakt werd. Ook dacht ik, dat ieder die dit aan mij zag, als een getuige tegen mij op zou treden. De daarop volgende nacht genoot ik in het geheel geen rust, daar ik verwachtte ieder ogenblik afgesneden te zullen worden en de hel scheen geopend om mij te ontvangen. Ook waren de angsten van mijn gemoed zo groot en dermate werd de vijandschap van mijn hart opgewekt, dat ik gelijk was “aan een wilde os in het net en vol der grimmigheid des Heeren en der scheiding Gods.” Jes. 51:20. Gods toom werd dermate op mij uitgestort, dat ik meende, dat ik de satan achter de bedschutting hoorde om mijn ziel te grijpen.

Gewoonlijk waren vier van de zeven nachten als deze en ik zou wel een wereld gegeven willen hebben, als ik deze bezeten had voor één uurtje rust, eer ik in de eindeloze rampzaligheid neerzonk. Soms probeerde ik mij ertegen te verharderen, maar hoe meer ik worstelde, hoe erger het werd. Om mijn ellende nog te vermeerderen, was er naast het huis waar ik woonde een grote hond, die de ganse nacht jankte en met zijn ketting rammelde.

Dit was in waarheid “de Wet te huis gezonden” en het was goed voor mij, dat mijn vrienden Godvrezende lieden waren, want anders had men mij wel naar een krankzinnigengesticht kunnen brengen. Door deze gedurige angsten verzwakte mijn lichaam zo zeer, dat ik gedurig een gevoel had, dat ik zou sterven. ‘s Nachts ben ik wel vijf of zes maal uit bed gesprongen om zo mogelijk de dood te ontgaan. Ik liep dan naar de kamer van mijn broer, met wie ik samen woonde, hem en mijn zuster meedelende, dat ik wist dat ik bezig was te sterven, tot ik het geduld van allen die bij mij waren, uitgeput had.

Dikwijls kwam ik naast hun bed staan in al de verschrikkingen der verdoemden. Toen ik enige tijd op deze wijze voortgeleefd had, raadden zij mij aan u nog eens te gaan bezoeken. Na veel overreding stemde ik hier in toe, maar daar u het zeer druk had, had u geen gelegenheid met mij te spreken. Ik dacht daarom, dat God u op het gemoed gedrukt had, dat ik een verworping was en u daarom niet met mij spreken wilde. Ofschoon ik u gewoonlijk vijf of zes maal in de week hoorde preken, werd ik zo door de wanhoop verzwolgen, dat ze mij in het geheel geen nut deden. Eens hoorde ik u zeggen, dat een man in donkere wanhoop een hel op aarde was en ik wist ook werkelijk dat u gelijk had. Want indien er ooit een schepsel was, dat de hel met zich omdroeg, dan was ik het.

Mijn ellende veroorzaakte zulk een brandende hitte in mijn gezicht, dat ik dacht, dat vuur en zwavel al in mijn binnenste aangestoken waren. Ook was mijn opstand zo vreselijk, dat ik mijn vrienden vertelde, dat ik een einde aan mijn leven zou maken. Mijn bevatting van de verschrikkelijke godslasteringen, die er in de bodemloze put zouden zijn, waren zo groot, dat ik tot God riep, dat als ik daar kwam, Hij de satan niet zou toelaten mij te doen lasteren, maar wenste om mijn straf zonder tegenspreken te dragen.

Daar ik geen hoop had ooit zalig te zullen worden, begon ik God om gezondheid en kracht te bidden om mijn brood te kunnen verdienen. In geloof kon ik echter niet bidden, daar ik wist, dat ik in het ongeloof besloten zijnde, nog dieper in de zonde zou doorgaan dan ooit voorheen.

Op zekere nacht had ik zulk een verschrikkelijk gezicht van Gods vreselijke majesteit, dat ik een gevoel had, alsof ik in bed opgetild werd en mijn hoofd scheen tot de grootte van een korenmaat opgezwollen. Ik verwachtte elk ogenblik als een mot vermorzeld te zullen worden. Wat is er toch een verschrikkelijke afstand tussen een heilig God en gevallen zondaren, eer zij door Christus dierbaar bloed toegebracht zijn!

Mijn vrienden raadden mij aan om nog eens te proberen of ik u kon spreken. Maar ik wierp tegen, dat u mij niet van nut kon zijn omdat ik aan de wanhoop over gegeven was. Toen kon ik niet bidden en gedurende vele dagen durfde ik zelfs niet tot God op mijn knieën te naderen. En gebeurde het al, dat ik een smeking lispelde, dan was het wanneer ik mijn hoofd met lakens omwonden had. Zo spoedig als ze uit mijn mond was, verwachtte ik dan dat het zwaard der gerechtigheid mij af zou snijden.

Na veel overreding ging ik eindelijk naar uw huis, maar uw vrouw deelde mij mee, dat ik u niet spreken kon en in mijn hart verlangde ik er ook niet naar. Ik riep al mijn moed te hulp en vroeg haar, of de reden, dat u mij de laatste maal niet spreken wilde, was omdat u geen hoop voor mij had. Zij scheen zeer aangedaan en antwoordde zachtjes: “Nee”, maar ik dacht, dat zij dit zei om mij niet te doen ontstellen.

Verder vroeg ik haar of zij ooit iemand gekend had, die geen hoop had en niet bidden kon, dat hij ooit verlost werd?

Hierop antwoordde zij, dat het een treurige toestand was, maar dat ik op de Heere moest zien, want bij Hem was alleen hulp te krijgen. En inderdaad kon ik slechts zien, zuchten en klagen, want bidden of schreien kon ik niet, daar mijn hart zo hard was, dat ik geen traan storten kon, al had ik mijn ziel ermee kunnen redden. Daar mijn gedachte was, dat u geen hoop voor mij had, ging ik in de kapel op een plaats zitten, waar u mij niet kon zien, vrezende, dat u tot mij zeggen zou, dat ik daar niets te maken had, daar ik een verworping was. Kort hierop dacht ik, dat ik door de dood gegrepen werd en begon mijn zuster omtrent de staat van haar ziel aan te spreken, haar zeggende, dat zij zich beijveren moest om haar roeping en verkiezing vast te maken en te onderzoeken of zij in het geloof was. Verder deelde ik haar mee, dat ik dacht, dat ik spoedig heen zou gaan. Dat ik een zoon des verderfs was, een vat des toorns tot het verderf toebereid en dat ik naar mijn eigen plaats zou gaan, waar ik toe gesteld was.

Ook zei ik, dat zij, zolang zij leefde, aan mij zou denken en dat het haar zonder twijfel zeer zou smarten, maar dat zij zich aan de wil Gods behoorde te onderwerpen, zeggende: “En al de inwoners der aarde zijn als niets geacht; en Hij doet naar Zijn wil met het heil des hemels en de inwoners der aarde, en er is niemand, die Zijn hand afslaan, of tot Hem zeggen kan: wat doet Gij?” Dan. 4:35.

Ik nam afscheid van haar, tot haar zeggende, dat zij mij niet meer zou zien, maar dat ik nu naar mijn broeder, die in de volgende straat woonde, zou lopen om daar te sterven. Ik sprak hem op dezelfde wijze aan, denkende dat iedere minuut de laatste zijn zou, wat hem krachtig voor mij tot God deed roepen in deze tijd van ellende.

Ik was daar nog niet lang geweest of het werd beter met mij. Daar het toen woensdagavond was, ging ik naar de kapel, maar het deed mij geen nut, daar mijn gedachten geheel door de vreze voor dood en hel verzwolgen werden. Ook hoorde ik er telkens opnieuw mijn doodvonnis en denkende, dat het grote vermetelheid van mij was er toch heen te gaan, verwachtende er nog eens te zullen sterven, zo besloot ik menigmaal er niet meer heen te gaan. Ik was inderdaad het leven moe en wenste, dat ik tot niet kon worden.

Op zekere avond liep ik in de stad, maar durfde niet in de vergadering te komen. Dit was dikwijls het geval, dat ik er verscheidene malen omheen liep, eer ik er binnen durfde treden en zou misschien dikwijls niet gegaan zijn, als ik niet gedacht had, dat ik er mijn vrienden mee kwelde. Ten laatste geen hoop meer hebbende om zalig te zullen worden, begon ik te overleggen, wat de beste manier zou zijn om mijn leven te redden. De raad van de satan was om niet meer naar u te gaan horen en dan zou ik spoedig beter en sterker worden en als ik geld genoeg kon verdienen om mijzelf te onderhouden, dan al mijn godsdienstige vrienden te verlaten en op het land gaan wonen. Ik begon daarom te proberen alle gedachten van een eeuwigheid uit mijn hoofd te zetten. En daar ik de hoop, die mijn vrienden voor mij hadden, niet kon doen verdwijnen, door hun mee te delen, dat ik wist, dat ik overgegeven was tot een verschrikkelijke verwachting des oordeels, zo begon ik te lachen en te schertsen en praatte over alles, behalve over de toestand van mijn ziel.

Het is zekerlijk des Heeren barmhartigheid, dat ik niet verteerd ben. Ik had nog niet lang in deze wanhopige toestand verkeerd, toen een man bij ons in huis stierf. Dit deed mijn weerspannige ziel weer opnieuw ontwaken en de vreze des doods greep mij opnieuw aan. Ook scheen Gods toorn heter dan ooit tegen mij te ontbranden. De duivel veranderde in een beschuldiger en ik hing als het ware boven de mond der hel. Nochtans was er iets in mij, dat zich aan de Godheid van mijn Verlosser vastklemde en dit was inderdaad ook alles, wat mij het hoofd boven water hield. Want de last van mijn schuld was zo groot en mijn ongerechtigheden waren zo oneindig, dat, had ik niet in Christus' Godheid geloofd, ik tot in alle eeuwigheid moest verzonken zijn.

Ofschoon mijn hemelse Vader mij in deze tijd zwaar kastijdde met de verschrikkingen van Zijn rechtvaardige Wet, zo kwam de gezegende Geest mijn zwakheden dikwijls te hulp aan de troon der genade en in deze tijd wel in zulk een mate, als in geen maanden gebeurd was.

Plotseling sprong mijn hoop nu op en ik kreeg een sterk geloof in Gods onveranderlijkheid en in de beloften van het Evangelie. En binnen de tijd van enige weken kreeg ik licht om te zien, dat het Gods werk aan mijn ziel was. Toen u Zijn werk dan ook vanuit deze woorden beschreef: "Ziet onder de heidenen en aanschouwt en verwondert u, want Ik werk een werk in ulieder dagen, dat gij niet geloven zult, als het verteld zal worden", toen kon ik de gehele weg, die God met mij gehouden had, naspeuren.

Op andere tijden geraakte ik weer in het donker en vreesde, dat ik met dit alles nog verloren gaan zou en ging zo op en neer tot op veertien februari, hetwelk ongeveer vier maanden was, nadat er een hoop in mij verwekt was. Een dag, die ik niet licht zal vergeten.

Het was op zondagmorgen en het was in waarheid een sabbat voor mijn ziel. Het was ongeveer zes uur, toen ik uit de slaap ontwaakte en terwijl ik over mijn onzekere toestand nadacht, mijn aandeel in Christus niet duidelijk kon zien, werd ik op de volgende wijze tot God in het gebed uitgedreven: 'O, Gij almachtige en eeuwige God, Die neerkwam om mijn natuur aan te nemen, om verloren en omkomende zondaars te verlossen; ik smEEK U, dat het U moge behage, Uw zaligheid aan mijn ziel te openbaren. Dat ik met Uw goedertierenheid moge verzadigd worden, dat de tong van de stomme van vreugde moge zingen en dat deze dag een sabbat der rust voor mijn ziel moge worden, enz. Ik was nog niet lang in het gebed geweest, toen deze woorden met kracht in mijn gemoed kwamen: "*Gij zult U ontfermen over Sion, want de tijd om haar genadig te zijn, want de bestemde tijd is gekomen*", Ps. 102:14. Ik wist niet, dat het gezicht zo nabij was, echter ik verlangde zo naar Christus, dat alleen door Zijn komst kon voldaan worden. Ik begon toen met zoveel vuur en geloof te bidden, dat ik tot de Heem zeide, dat ik wist, dat Hij mij zou verhoren. Mijn hart begon te smelten en de tranen liepen als een stortvloed langs mijn gezicht. Ook kreeg ik zulk een gezicht op de gekruisigde Christus en dat voor mij, dat ik een gevoel had, alsof mijn hart van smart zou barsten. Ik riep maar uit: "*Stierf U voor mij? Bloedde U voor mij? O, maak dat ik U liefheb! Och, doe mij U eren! Laat mij nooit, nooit meer tegen U zondigen!*"

Het gezicht, dat ik van mijn stervende Verlosser had, deed mij zo luid wenen, dat twee personen die in de aangrenzende kamer sliepen, ervan ontwaakten. Toen ik ongeveer vijf minuten geweest was, terwijl ik mijn dierbare Verlosser loofde, werd ik met zulk een onuitsprekelijke liefde, vreugde en vrede vervuld door het geloof, dat ik zo luid als ik kon in het volgende gezang uitbrak:

Gij mijn Verlosser, stervend Lam!

U loof ik, mijn leven lang,

Omdat Gij voor mij Uw bloed vergoot.

Deze woorden galmde ik wel twintig malen achtereen uit, mijn ziel was zo met de heerlijkheid van de hemel vervuld, dat ik een gevoel had alsof mijn lichaam eronder bezwijken zou. Dit was een proefje "van de goede, oude wijn des Koninkrijks, hetwelk mij mijn armoede deed vergeten en mijn moeite niet meer gedenken."

Welk een almachtige kracht werkte er aan mijn ziel, toen mijn Verlosser kwam! Ik wist, dat het God was, Die de hemel en de aarde gemaakt had. En toen ik Hem door het geloof als bloedende voor mij zag hangen, toen schenen Zijn neerbuiging en liefde zo groot, dat ik het gezicht daarvan niet dragen kon. Het brak inderdaad mijn hart en kort daarop, toen ik mij begon te verheugen, kreeg ik zulk een gezegend gezicht van Hem in Zijn schoonheid en heerlijkheid en van het vergelegen land, dat ik nooit vergeten zal.

Toen ik evenals David in de ellende was, zeide ik dikwijls: “alle mensen zijn leugenaars”, maar nu: *“Wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen?”* Nadat de Heere een hoop in mij verwekt had, verwachtte ik omdat ik zolang in dienstbaarheid onder de Wet gelegen had, dat mijn uitredding duidelijk zichtbaar zou zijn. En ik dacht, dat ik niet tevreden niet mijn staat kon zijn, tenzij dat gebeurde en de Heere zij geloofd, zo gebeurde het ook. En de satan zal mij het bewustzijn er ook niet gemakkelijk van doen verliezen.

Ik hoop, mijnheer, dat u mij verschonen zult zoveel van uw tijd te vergen. Maar daar ik zulk een gezicht heb van wat de Heere aan mij bewezen heeft, kon ik niet nalaten u er iets van mee te delen.

Ik ben ongetrouwd en in mijn tweeëntwintigste levensjaar. Ik moet eindigen met u te vragen, dat u mij in uw gebeden zult gedenken, also dat, gelijk ik de Heere Jezus aangenomen heb, ik ook in Hem moge wandelen.

Intussen verblijf ik,

Uw toegenegen,

A. W.

24. Aan de heer A.W.

Beminde Gods!

“Sommigen op planken en sommigen op enige stukken van het schip. En alzo is het geschied, dat zij allen behouden aan het land gekomen zijn”, Hand. 27:44. En deze reis heeft ook geen schade of verlies berokkend. Het is goed, mijn zoon, dat een man het juk in zijn jeugd draagt, evenals Jeremia, die lang gedacht aan de alsem en de gal. En dit vernederde zijn ziel in hem.

Gij zijt tamelijk scherp behandeld, hetwelk mij zeer verheugt, daar het uw geest gebroken en gekneusd heeft, hetwelk nodig is om ze gevoelig en teer te maken. Ook zal een dagelijks kruis en een weinig daarbij gevoegde loutering ze zacht, nederig en verbroken houden. En indien u gewapend bent met een kinderlijke vreze en op deze vreze acht geeft, ze koestert en er nauwkeurig op let, dan zal het een onneembare muur zijn tegen de listen van de satan.

U zult dan beven bij de gedachte, dat ge u zou bezig houden met aan de wulpsse beten te knagen, waarmee satan deze belijders, die God overgegeven heeft om “alle onreinheid gierig te bedrijven”, bezighoudt. Deze vreze en een tedere consciëntie gaan altijd samen en zo zeker als wij deze muur beklimmen of door deze heg heenbreken, zal de slang ons bijten en zal er verharding des harten op volgen. En het is tien tegen een, dat hij zijn wapenrusting nooit meer zo goed aan zal krijgen, zolang hij hier onder de zon leeft.

U hebt gevoeld welk een boze en bittere zaak de zonde is en hoe vreselijk het is in de handen van de levende God te vallen. Ook hebt u een klaar gezicht gehad van die Rechtvaardige, in Wie God genadig zijn kan en in Wiens aangezicht gij het licht van de kennis van Zijn heerlijkheid gezien hebt. Beschouw nog steeds dit heerlijke en klare gezicht, laat uw hart daar gelegd zijn en dan zal volmaakte vrede volgen en terwijl u dus in deze spiegel ziet, ofschoon maar duister, “dan zult gij naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.” Want wij zij verordineerd om dat gezegende beeld gelijkvormig gemaakt te worden en de verrukkende geloofs-beschouwingen zullen het meer en meer uitwerken en ook zal de heerlijkheid des hemels nooit geheel aan uw gezicht ontgaan.

O, welk een neerbuiging, welk een vernedering is dit in God om aan te zien, de dingen, die op aarde geschieden! En wil God inderdaad bij de mens wonen? Ja, ofschoon Hij hoog is “nochtans ziet Hij de nederigen aan.” Want een zondaar opnieuw geschapen in Christus Jezus, is een meesterstuk van Goddelijk maaksel en van dezulken ontvangt de Koning der koningen Zijn meeste vruchten. “Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen Mijn lof vertellen.” Zij zullen de verheven volmaaktheden van Zijn natuur verheerlijken en Zijn beraadslagingen vanouds, die getrouwheid en waarheid zijn, de wonderlijke werken van Zijn handen en de menigvuldige ontvouwingen van Zijn wijsheid en de heerlijke majesteit van Zijn Koninkrijk.

Ik loof mijn God voor u, mijn zoon en van uwentwege omdat het heerlijke werk voorspoedig voort gaat in de handen van Sions Koning. “Daarom zal Ik Hem een deel geven van

velen en Hij zal de machtigen als een roof delen omdat Hij Zijn ziel uitgestort heeft in de dood.” De arbeid van Zijn ziel en de vruchten van Zijn werk komen voort “van de woningen der leeuwinen, van de bergen der luipaarden.” Door het bloed des Verbonds breken de gevangenen nog steeds uit hun cellen en degenen, die in duisternis zitten, vertonen zichzelf en schijnen onder het aanbreken van de eeuwige dag. Ook zullen eerlang de overblijfselen van de sluier, welke nu te dikwijls tussenbeide komen, weggedaan worden en *dan zullen wij kennen, zoals wij gekend zijn*. Dan zullen al deze droevige en gevaarlijke bekoringen verdwijnen, met al de aardse zaken, die wij nu nog beschouwen en wij zullen verzadigd worden niet Zijn beeld, wanneer wij zullen opwaken. “Want Gij, Die mij veel benauwdheden en kwaden hebt doen zien, zult mij weder levend maken en zult mij weder ophalen uit de afgronden der aarde. Gij zult mijn grootheid vermeerderen en mij rondom vertroosten.” *Dan zullen wij Hem zien gelijk Hij is en met al Zijn volheid vervuld worden*.

Maar ik zal u ook een weinig raad geven en u meedelen, wat u meer of minder in de loop van uw pelgrimsreis overkomen zal. Gij zijt nu in het bankethuis, in volmaakte vriendschap en in zoete gemeenschap met de Allerliefste en Zijn stem zegt op zulke tijden tot ons: “Eet, vrienden! drinkt en wordt dronken, o liefsten!” Hooglied 5:1. Dit is de taal van de hemelse Bruidegom in de dagen van Zijn bruiloft “en op de dag der vreugde Zijns harten.” Maar aanschouw en zie, wat het is, dat u boven het hoofd hangt. “De liefde is Zijn banier over mij.” In waarheid, want een banier is een oorlogsteken en “de Sulamith is als een rij van twee heiren.” In die tijd zult u leren wat dit betekent. De nieuwe wijn, waarvan u spreekt, wordt op de bruiloftsdag gewoonlijk overvloedig uitgegoten. *Maar de tijd zal komen, wanneer de Bruidegom van hen weggenomen zal worden en in die dagen zullen zij vasten*. “Daar zullen dagen komen, wanneer gij zult begeren een der dagen van de Zoon des mensen te zien en gij zult die niet zien.”

De dagen der spening zijn treurige dagen voor de kleine erfgenamen der belofte en dagen van afwezigheid en geestelijke verlating zijn niet minder treurig voor een huisvrouw der jeugd. Maar de God Israëls, de Verlosser, is in waarheid een God, Die Zichzelf verborgen houdt en als Hij dat doet, wie kan Hem dan aanschouwen? Op deze tijden zijn Zijn wonderen in het land verduisterd en Zijn geboden verborgen. Dan vloeien de heuvelen van Juda noch van wijn noch van melk. De Wijsheid weigert bij ons te vernachten of zelfs met ons te spreken. Wij zoeken Hem, maar Hij is niet te vinden; wij roepen Hem, maar Hij geeft geen antwoord. Als wij omhoog zien, geeft het ons smart. Zien wij op de vorige maanden, dan gat dit met kweeling gepaard. Van alle aardse vermaken zijn wij uitgedreven en gespeend en geheel verdiept in Goddelijke en hemelse waarheden en dan zijn wij dood aan de eerste en beroofd van de andere.

Maar het geloof moet beproefd worden. De tegenpartijder begroet ons met het oude gezegde: “Waar is nu uw God?” De oude mens van wie wij dachten dat die gekruist, gestorven en begraven en voor altijd heengegaan was, staat weer op in een nog erger gedaante dan in Samuëls mantels. Want hij verschijnt met zeven hoofden en tien hoornen en al zijn klauwen worden nu veel duidelijker en klaarder gezien dan ooit te voren en indien mogelijk, ook afschuwelijker. Allen zijn ze tegen het rijk der genade met de satan aan het hoofd. Een ware afbeelding van de Gog en Magog, met hun legers de legerplaats der heiligen omringende en wat het ergste is, dan is Jezus niet te vinden. Maar wij moeten deze strijd in deze wildernis kennen, eer wij in de kracht des Geestes wederkeren. Opdat ons zoonschap in ons bevestigd mag worden en wij door gezegende ondervinding mogen leren, dat Zijn genade ons genoeg is.

In deze proeftijden zal iedere bete, die met mogelijkheid vlees en bloed bevredigen kan, aan de haak van de satan gehangen worden en al onze vorige lievelingszonden zullen aan onze ogen voorgesteld worden. Ook wordt de natuurlijke vijandschap en opstand van ons hart in geen kleine mate opgewekt, wat voor een met God verzoende ziel een vreemde zaak schijnt. Dit is echter de tijd voor een gelovige om zich als een man te gedragen. Om volstandig in het gebed te zijn, ofschoon er geen antwoord op komt. Om vlijtig in het gebruik der middelen te zijn, ofschoon er niets door gewonnen schijnt te worden. Om veel in het verborgene te verkeren, ofschoon men daarop in het slechtste gezelschap komt. Hem voortdurend te zoeken, ofschoon het vergeefse arbeid schijnt. Om te lezen, ofschoon alles ons tegen schijnt te lopen. En op Zijn hand te wachten, ofschoon wij onze tekenen of een teken ten goede niet zien.

Wanneer wij deze vurige proef doorstaan hebben, komt het geloof er kostbaarder dan goud uit te voorschijn. Wij zien onze weg klaarder en onze voet komt op een effener baan te slaan.

Verder beveel ik u aan God en aan het Woord Zijner genade aan, hetwelk bekwaam is u op te bouwen en u een erfenis te geven onder allen, die geheiligd zijn door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.

En verblijf, in het beste der verbonden, uw vriend en dienaar om Zijnentwil.

Wm. Huntington SS

25. Aan de weleerwaarde heer Huntington (Engelse ed., letter 25)

Zeer geliefde en geëerde vader in Christus Jezus,

Als zodanig zal ik u altijd hoogachten, want u bent het alleen, die de Heere middelijkerwijze gebruikt heeft om mij te wederbaren tot een levende hoop, dat ik niet verderven zal, maar het eeuwige leven hebbe en dat ik, als er geen tijd meer zal zijn, gevonden zal worden een lid van Christus' verborgen lichaam te zijn.

Het is al lange tijd geleden, dat u als een dienstknecht des Heeren in mijn hart en consciëntie geopenbaard zijt en dat de leer, die u verkondigt, de enige ware leerstellingen van het Evangelie zijn, daar zij dezelfde zijn, die de apostelen en profeten in de dagen vanouds leerden. Namelijk om Jezus Christus en Dien gekruisigd als het enige Fundament te stellen, waarop arme zondaars hun hoop en verwachting van volkomen zaligheid en eeuwigdurende heerlijkheid mogen bouwen.

Zomin ik aan mijn persoonlijk bestaan twijfel, zo min betwijfel ik ook, dat het Woord des Heeren in uw mond de waarheid is omdat het met kracht tot mijn hart gekomen is en de Heere er een zeer wonderbare verandering door teweeggebracht heeft.

Ik zal nu proberen, als de Heere er mij bekwaamheid toe zal schenken, iets aangaande mijzelf mee te delen, namelijk de weg en de handelingen, welke de Heere met mij gehouden heeft. Ofschoon het de Heere behaagd heeft de duisternis in zekere mate licht en het kromme recht te maken, zo ben ik toch nog een raadsel en wonder voor mijzelf. Talloze malen hebt u mijn ondervindingen besproken en mij gezegd waar ik was. En dat op zulke wijze, als ik het zelf niet kon. Nauwelijks is er één gedachte, die ooit mijn gemoed doorkruiste, of ook één werk door mij in het verborgene verricht, dat u niet verklaard en geopenbaard hebt.

Vele malen heb ik verbaasd gestaan, dat u zulk een nauwe kennis van mijn persoon, van mijn vorig leven en van mijn afgelegde weg had. Dit was mij gedurende een geruime tijd een raadsel, maar de Heere zij geloofd, nu weet ik, dat Hij het is (en niet u) die de harten doorzoekt en de nieren beproeft. Dat Hij het is, Die de mens zijn zonden ordentelijk voor ogen stelt en hem doet weten, welke Zijn gedachten zijn. Want toen ik de zaak onderzocht, bevond ik, dat u niets van mij kon weten omdat ik nooit met u over mijn leven gesproken had en ook nooit aan enig levend mens mijn staat en toestand geopenbaard had. Daarom zei ik: "Ik, de Heere doorgrondt het hart en proef de nieren," en dientengevolge kan de uitnemendheid van de kracht slechts van Hem en niet van Zijn dienstknecht zijn.

Maar om voort te gaan, mijn geboorteplaats was Lazonby, gelegen aan de oever van de rivier Eden, in het graafschap Cumberland, ongeveer vijftien mijlen verwijderd van de stad Charlisle en zeven mijlen van de marktstad Penrith. Hier ging ik tot mijn twaalfde jaar naar school, waarna ik als leerling bij een lakenhandelaar te Penrith geplaatst werd, waar ik vierenhalf jaar bleef. Na verloop van die tijd behaagde het de Heere in Zijn genadige voorzienigheid mij naar Londen te brengen, waarvoor Zijn Naam geloofd zij.

Wilde ik hier eens stil blijven staan en op mijn vorig leven terugzien, terwijl ik mijzelf deze vraag stelde: "Is er ook iets goeds in?" Dan moet ik zeggen: "Nee, in het geheel niets, niets dan kwaad, niets dan zonde en dat aanhoudend. Het was slechts een voortdurende staat van opstand en vijandschap tegen de Allerhoogste." Wel mag ik met David zeggen: "Ziet, ik ben in ongerechtigheid geboren en in zonde heeft mij mijn moeder ontvangen." En weer: "De goddelozen zijn vervreemd van de baarmoeder aan, de leugensprekers dolen van moeders buik aan."

Ik heb wel eens gedacht, dat als ooit een arm schepsel de duivel trouw en niet een vol voornemen des harten gediend heeft, ik die man ben, want verderf en ellende waren op al mijn wegen, terwijl ik de weg des vredes niet kende. Ook overtrof ik het merendeel van mijn makkers in zonde en goddeloosheid.

Zo nu en dan behaagde het de Heere mij rekenschap te vragen, terwijl mijn consciëntie mij verschrikkelijk beschuldigde, maar werd het dan al te erg, dan ging ik gewoonlijk de wereld in onder mijn oude goddeloze makkers om haar zo weer het stilzwijgen op te leggen. Soms als ik het weer heel bont gemaakt had, besloot ik nimmer meer zo te handelen, indien de Heere het mij voor deze keer nog vergeven wilde.

In deze weg heb ik mij bij tijden zo gebonden, als ik liever maar niet vertel en zo ging ik vier jaren door in beloven, besluiten en strijden tegen de zonde in eigen kracht en in het bijzonder tegen een mij aanklevende zonde. Maar het was al te vergeefs. Want zo waarachtig als de Heere leeft, ik bleef nooit bij mijn besluit, noch hield ik ooit een gemaakte belofte, maar verbrak ze allen. De duivel en de zonde waren sterker dan ik en had het de Heere niet behaagd Zich met Zijn rechterhand en een uitgestrekte arm van de overwinning te verzekeren, dan zou ik tot op deze dag hun tot een slaaf en dienstknecht geweest zijn.

Ik werd in de kerk van Engeland opgevoed en volgens de leer, die ik daar hoorde verkondigen, kon ik geen hoop hebben ooit zalig te zullen worden, daar men de zaligheid door werken leerde. Ik dacht echter, dat de schuld aan mij lag en niet aan de leer. Want degenen die een heilig, goed en rechtvaardig leven leidden, zouden zalig worden, maar integendeel zij, die onheilig, boos en onrechtvaardig leefden, zouden verloren gaan. En ik dacht bij mijzelf: dit is ook zeker de waarheid.

Mijn enige troost was deze: “Wel”, zeide ik, “ik ben zeker een zondaar, ja, een zeer groot zondaar, maar er zijn er die even slecht, ja, nog slechter zijn dan ik en daar God een barmhartig God is, zo zal het mij niet minder dan hun gaan.” Maar helaas!

Toen het de Heere behaagde mij onder uw getrouwe, eerlijke bediening te brengen, toen zag ik, dat deze schuilplaats, even als alle anderen niets dan een toevlucht der leugen en was en deze werd dan ook terstond en met kracht weggevaagd.

Toen ik eerst in Londen kwam, was ik omtrent één maand bij een oom van mij in de Jacobsstreet. Dadelijk de eerste zondag nam hij mij mee naar de kapel in Oranjestreet om daar het Woord te horen verkondigen. De volgende zondag ging ik met een andere oom naar de Providence Chapel om u te horen. Maar ik ging slechts om mijn vrienden te verplichten, daar ik niet het minste plan had tot mijn nut te gaan horen.

Eer ik naar de stad ging, had ik een bijzondere last gekregen mij vooral niet met de Methodisten in te laten, ofschoon mij deze kleine vrijheid veroorloofd was, namelijk om zo nu en dan eens te gaan als ik gevraagd werd, liever dan mijn betrekkingen aanstoot te geven, daar velen onder hen van die belijdenis waren.

De verschillende gedachten, die in mij omgingen, toen ik u voor het eerst hoorde, zal ik u maar niet meedelen. Dat het niet veel goeds was, daar kunt u zeker van zijn. Ik begreep niet meer van hetgeen u zei, dan wanneer u Grieks of Hebreeuws gesproken had, zodat ik niet kon nalaten over mijn onwetendheid verbaasd te staan. Om u de waarheid te zeggen, dacht ik eigenlijk, dat het uw dwaasheid was, maar rondom mij ziende, dan moest ik bekennen, dat ik nooit eerder zulk een bijeenkomst gezien had, want in plaats van alle kanten uit te zien of te zitten slapen, scheen men geheel oog en oor, nauwkeurig acht gevende op hetgeen door u gesproken werd.

Toen ik u de derde maal kwam horen, nam ik een plaatsbewijs daar ik van plan was zo nu en dan eens te komen, maar geloofd zij des Heeren rijke genade, want spoedig werd Zijn Woord met zulk een kracht aan mijn hart toegepast, dat ik niet meer wegblijven kon. Ging ik eens een andere predikant horen (en dat gebeurde dikwijls), dan waren mijn hart en ziel bij u. Ofschoon ik afwezig was naar het lichaam, zo was ik tegenwoordig naar de geest.

Aldus vervulde de Heere deze schriftuurplaats klaar in mijn ondervinding: “Zo haast als haar oor van mij hoorde, hebben zij mij gehoorzaamd, vreemden hebben zich mij geveinsdelijk onderworpen.” Door het gehoor des Woords behaagde het Hem aldus mijn dode ziel te verlevendigen en mijn blinde ogen te verlichten, waardoor ik kreeg te zien en te gevoelen in welke toestand ik mij bevond. De Heere bracht zulk een opschudding in mijn consciëntie teweeg en stelde mij al mijn bedreven zonden van mijn kindsheid af voor ogen. Vele oude zonden, welke ik dacht, dat dood en begraven waren en niet meer zouden komen opdagen, vertoonden zich en mijn consciëntie getuigde, dat deze al mijn zonden waren. Ik zag, dat de Wet heilig was en geen overtreding toeliet, maar ik was onheilig en in een verschrikkelijke staat. Vroeger was mijn gewoonte om slechts uitwendige overtredingen zonde te noemen, maar nu zag ik zonde in de begeerten en gedachten des harten. Ook zag ik, dat degenen die de zaligheid door de werken der Wet zoeken, een volmaakte en onafgebroken gehoorzaamheid moeten bezitten, niet slechts in werken, maar in gedachten, woorden en werken, daar de Wet geen enkele overtreding toestaat.

Zij legt de ziel voor de minste zonde van doen of laten onder de vloek en het vonnis des doods en hieruit blijkt klaar, dat nooit iemand uit de werken van deze goede Wet gerechtvaardigd kan

worden. Daar ik ieder gebod van de zedelijke Wet, zowel in gedachten, als in woorden en werken verbroken had, zo geloofde ik, dat al de bedreigingen, welke de Heere tegen overtreders uitgesproken had, onvermijdelijk aan mij uitgevoerd zouden worden.

In het bijzonder stelden deze twee teksten zich tegen mij, totdat het de Heere behaagde mij te tonen, dat zij in Christus' dood beiden voor mij vervuld waren, namelijk: "Vervloekt is een iegelijk, die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der Wet om dat te doen." Maar daar ik elk gebod verbroken heb, zo ben ik de hier bedoelde man en onder de vloek Gods.

De andere tekst was: "De ziel die zondigt, zal sterven," en daar ik gezondigd heb, moet ik de man zijn. Door een onveranderlijke God zijn deze woorden gesproken en daarom staat mij slechts de eeuwige dood te wachten. Ik werd door de werking van deze zaken in mijn hart grotelijks verontrust en beangst. Daarom begon ik te verlangen, dat ik nog in mijn oude doodstaat verkeerde, want dan zou het beter met mij zijn dan nu. Ik geloofde, dat God mij niet kon zaligen, maar dat ik overeenkomstig Zijn Woord verloren zou moeten gaan. Dit alles veroorzaakte dat slaafse vrees begon te werken. Dood en oordeel kwelden mij en spoedig ondervond ik dat de zonde e schuld op mijn consciëntie een last was te zwaar voor mij om te dragen.

De Heere verscheen mij in Zijn Wet, evenals aan Bileam met een uitgetrokken zwaard in Zijn hand, als een vertoornd Rechter en als een verterend Vuur en Hij zou dit tot op de huidige dag zijn ware de dierbare Verlosser niet aan mij geopenbaard, want Hij heeft geen andere weg geopenbaard, in welke Hij rechtvaardig zijn kan en nochtans de goddelozen rechtvaardigen, dan in Zijn geliefde Zoon.

Omtrent deze tijd behaagde het de Heere mij door Zijn Geest te leren bidden. Ik was genoodzaakt mijn dagelijkse gebeden van: "*Onze Vader, Die in de hemelen zijt,*" weg te werpen en ik moest met de arme tollenaar uitroepen: "*O, God! wees mij arme zondaar genadig.*" En met de stokbewaarder: "*Wat moet ik doen om zalig te worden?*" En met Petrus: "*Heere, behoud mij of ik verga!*"

Dit werden nu mijn gebeden, welke uit een ellendig hart voortkwamen. Voor die tijd wist ik niet wat bidden was, maar nu weet ik, dat het iets anders is een gebed op te zeggen en iets anders om te bidden. Het eerste is slechts een bewegen van de lippen, maar het laatste komt voort uit een diepgevoelde behoefte van het hart.

Mijn oude wegen der zonde waren nu overal met doornen omwind, zodat ik mijn vorige paden niet kon betreden. Verderf scheen aan alle zijden en gedurende enige tijd zag ik geen weg van ontkoming, maar eindelijk behaagde het de Heere "in het dal van Achor een deur der hoop voor mij te openen."

Toen de Heere mij krachtadig overtuigde, dat ik niets bezat en dat ik ook niets doen kon om Zijn gunst te verdienen of aan mijn eigen zaligheid iets toe te brengen, noch geheel noch ten dele; dat ik vreselijk en volkomen gevallen was; dat elk vermogen van mijn ziel verkeerd en mijn hart boven alle dingen arglistig, ja dodelijk was; dat ik mij door eigen kracht niet van de overheersing der zonde, van de vloek der Wet, van de daarin geopenbaarde toorn en de tirannie van de duivel verlossen kon, ... toen behaagde het Hem mij Zijn innig geliefde Zoon te openbaren als de enige Schuilplaats tegen dit alles en als de voor de zondaar algenoegzame Verlosser.

Ik herinner mij een tijd, dat u erop aandrong, dat Christus slechts gevoelige zondaars zaligde, waartoe u deze tekst gebruikte om dat te bevestigen: "Want Ik ben niet gekomen om te roepen rechtvaardigen, maar zondaars tot bekering"; welke door de Heere Zelf gesproken werd. Nooit eerder had ik deze tijding gehoord en op dat ogenblik kon ik het ook niet geloven. Ik zei bij mijzelf: 'Dat zal hij zekerlijk wel mis hebben, maar mocht het zo zijn, dan weet God, dat ik slecht en zondig genoeg ben en wie weet of Hij mij dan ook niet kan zaligen.'

Thuisgekomen zijnde, begon ik, evenals de edele Bereërs vanouds, dadelijk het Woord te onderzoeken of deze dingen zo waren of niet en ik zag, dat het zo was als u het voorgesteld had. Nu kreeg ik een hoop, dat er betere tijden voor mij zouden aanbreken en van die tijd af kwam, de Bijbel en ik samen. En God zij geloofd voor zulk een samenkomst, daar het Woord nu mijn onderzoek, overpeinzing en zielsvermaak is.

En welk een vertroosting kreeg mijn ziel uit deze teksten! Zij volgden elkaar zo snel op, dat eer de een haar blijde boodschap voleindigd had, er weer een ander was, evenals Jobs boden, die elkaar op de hielen volgden. "Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet nodig, maar die ziek zijn": Markus 9:12.

“Vreest niet, gij klein kuddeken, want het is uws Vaders welbehagen, ulieden het Koninkrijk te geven”, Luk. 12:32.

“Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof en dat niet uit u, het is Gods gave”, Efëze 2:8.

“O, alle gij dorstigen! komt tot de wateren en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja, komt, koopt zonder geld en zonder prijs, wijn en melk”, Jes. 55:7.

“Komt herwaarts tot Mij, allen die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven”; Matth. 11:28.

Zulke teksten vloeiden in mijn gemoed van de morgen tot de avond, ja, van het begin tot aan het einde van de week. Onderzocht ik het Woord welke zondaars er zoal gezaligd waren, dan vond ik tot mijn verbazing een Maria Magdalena, een Manasse, een Paulus, enzovoort. En dit bracht tewegg, dat mijn hoop en verwachting aanzienlijk aangroeiden.

In de loop van de tijd behaagde het de Heere mij tragsgewijze klaarheid te schenken in de leerstellingen van het Evangelie zoals ze door u gepreikt worden en ik had niet de minste twijfel, dat u de waarheid verkondigde. Hij toonde mij hoe Hij in Zijn geliefde Zoon allen kon zaligen, die in Hem geloofden, zonder aan Zijn Wet en bedreiging tekort te doen, al waren het ook de voornaamste der zondaars.

Ook zag ik, dat Hij juist die Zaligmaker was, Die ik nodig had, in alle opzichten gepast en Hij overtuigde mij, dat ik buiten Hem zou moeten omkomen en verdoemd worden, daar er onder de hemel geen andere Naam gegeven was, waardoor wij moeten zalig worden, dan de Naam Jezus Christus. Ook leerde ik verstaan, dat het slechts door het geloof in Zijn bloed en door Zijn gerechtigheid is, dat wij van alle dingen om niet gerechtvaardigd worden. *Toegerekende gerechtigheid* was de eerste leerstelling van het Evangelie, welke de Heere behaagde met kracht aan mijn hart te openbaren en toe te passen. Hij toonde mij hoe Zijn geliefde Zoon “voor ons tot zonde gemaakt was” (door toerekening, daar al de zonden der uitverkorenen op Zijn rekening gesteld werden), “Die geen zonde gekend heeft,” en dit geschiedde, opdat door de toerekening van Zijn gerechtigheid (bestaande zowel uit Zijn dadelijke als lijdelijke gehoorzaamheid), “wij zouden worden rechtvaardigheid Gods in Hem.” En in Hem neemt God de Vader een welgevallen in Zijn volk. Maar dan is het geheel en alleen om Zijn gerechtigheid, ja, alleen daarom en niet om iets in hen. Want wilde Hij de ongerechtigheid in de allerbeste van hun werken opmerken, dan zou niemand voor Hem in het gericht kunnen bestaan.

Neem daarom de *toegerekende gerechtigheid* van de dierbare Verlosser weg en iedereen komt voor eigen rekening te staan en moet al zijn zonden verantwoorden. Het gevolg hiervan kan niets dan eeuwig verderf en eindeloos wee zijn.

Kort hierop kreeg ik een gezicht van de dierbare Jezus in al Zijn schoonheid en heerlijkheid als een gepast, als een algenoegzaam Zaligmaker en als de enige Verberging tegen de wind en de Schuilplaats tegen de vloed en ook twijfelde ik er niet aan, dat Hij dit was. Nochtans gaf mij dit niets, daar ik moest weten of ik ook aandeel aan Hem had of niet. Ik twijfelde er in het minst niet aan, dat allen, die in Hem als hun Zaligmaker geloofden en als zodanig in Hem hun vertrouwen stelden, volkomen en eeuwig gezaligd zouden worden, maar ik gevoelde mijzelf in het ongeloof besloten. Hij kan mij niet toebehoren. Ik kon nooit geloven, dat Hij ooit de heerlijkheid van Zijn Goddelijke natuur in een tabernakel van vlees en bloed verborg en zo Immanuël, *God met ons*, werd om zulk een monsterachtig zondaar als ik was te zaligen.

Ook versterkte mijn oude meester mij hier zoveel mogelijk in en stelde het als onmogelijk en als de hoogste graad van vermetelheid voor, om zulk een gedachte te voeden. Ik gevoelde mijn gemis aan geloof en wist ook, dat de Heere beloofd had het te zullen geven om het door de werking van de Heilige Geest in de harten van Zijn volk te werken. Daarom was mijn bede tot Hem Zijn belofte te vervullen, mij geloof te geven en een vaste overtuiging in mijn gemoed te werken, dat Jezus de mijne was en ik een aandeel in Hem had. Dat alles wat Hij deed en leed, was om een eeuwig gerechtigheid uit te werken en aan te brengen om mij te rechtvaardigen.

Hier zocht ik een lange tijd naar en God zij geloofd, niet tevergeefs, want ongeveer drie jaar geleden kreeg ik een troostrijke overtuiging, dat Christus de mijne was, dat Hij mijn Borg was. Dat Hij al mijn schulden betaald en Zijn dierbaar bloed gestort had om al mijn zonden af te wassen. Ik ontving dit geloof door het gepredikte Woord. Toen ik aldus in Hem geloofde en Hem in mijn hart ontving, ondervond ik onuitspreklijke rust en vrede en zulk een openbaring van vergevende liefde, dat ik mij verheugde met die vreugde, die onuitspreklijk en vol van

heerlijkheid is. Met Sion vanouds kon ik zeggen, dat toen het de Heere behaagde om de gevangenen Sions weder te brengen, ik gelijk was aan degenen die dromen.

En van die tijd openbaarde Zich de Heere aan mij als een liefhebbend, vriendelijk en teder Vader in Christus Jezus en volkomen verzoend en vergenoegd met mij in Hem. Jezus Christus kwam in mijn hart en genegenheden als de voornaamste onder tienduizend, ja, als de gans Begeerlijke en ik twijfel er niet aan, dat ik tot Zijn volk behoorde.

Deze dierbare bezoeken duurden enige maanden, gedurende welke tijd ik een ware hemel op aarde had, vreugde en blijdschap, dankzeggingen en de stem des gezangs waren in mijn hart. Dikwijls kwam ik uit Gods huis met nauwelijks één gedachte buiten de hemel, mij verheugende in Jezus Christus, als de God van mijn zaligheid. In plaats dat de Wet mij als gewoonlijk om mijn ongehoorzaamheid vervloekte en veroordeelde onder het lezen ervan, was Christus nu het einde der Wet geworden tot rechtvaardigheid voor mij.

In plaats dat mijn consciëntie mij vervloekte en veroordeelde, was er een zoete vrede, omdat het bloed van Jezus Christus betere dingen spreekt dan dat van Abel. In plaats dat de duivel mij om mijn zonde beschuldigde en verdoemde, was hem nu de mond gestopt, want mijn schuld was weggenomen.

In plaats dat slaafse vrees voor de dood in mijn hart werkte, werd die door volmaakte liefde buitengesloten.

In plaats dat God de Vader als voorheen als een vertoornd Rechter en verterend Vuur in Zijn Wet verscheen, was Hij nu niets dan Liefde in de gans begeerlijke Jezus en ik ben er zeker van, dat deze ondervinding het hardste en weerspanningste hart zal doen smelten. Want als ik aan de ene zijde op mijzelf zag, wat ik geweest was, de onwaardigste en de laatste die ooit naar de zaligheid omgezien of ze verwacht zou hebben en dan de andere kant de grote goedheid en liefde van Jezus, voor zulk een ellendeling te sterven en Zijn verlossende liefde in zulk een hart als het mijne te willen uitstorten, dan moest ik mijzelf verfoeien en berouw hebben in stof en as en uitroepen: *“Genade! Genade!”* en zeggen: *“Uw Naam, o Heere, zij alle lof en heerlijkheid.”* Nooit eerder had ik zoiets ondervonden.

Maar helaas! deze dingen verlieten mij weer en de duivel begon meer dan ooit te woeden. Hij was er zeker van, dat alles misleiding was. Dat ik na dit alles toch bij hem zou komen. Dat ik zijn kind was en nooit zalig zou kunnen worden, maar ten laatste omkomen. Hij bracht mij ertoe weer naar mijzelf te zien en toen ik mijn eigen verdorvenheid, de vele boze gedachten, die mijn gemoed doorkruisten, de menige wensen en vuile lusten die in mij omwoelden, gewaar werd, toen begon het ongeloof te werken en dit bracht slaafse vrees en een reeks van twijfelingen met zich mee, hetwelk opgevolgd werd door kwellende gedachten.

De duivel had nu mijn vrede verstoord, want ik trok hier vele smartelijke gevolgtrekkingen uit, als dat ik zekerlijk niet van des Heeren uitverkorenen zijn kon en ik was dikwijls op het punt alle hoop op te geven, dat ik dit niet uit zou kunnen houden. En dat ik nog eenmaal in mijn eigen verdorvenheden zou omkomen. Nochtans behaagde het de Heere mij bij tijden zulk een hemelse toespraak te zenden en al mijn twijfelingen en vrees te stillen door zulk een gevoel van Zijn liefde, dat ik vast geloofde, dat Hij nog steeds mijn verzoende Vader en Jezus Christus mijn Zaligmaker was.

Dan begonnen ongeloof, twijfelingen en vrees weer zodanig te werken, dat ik al mijn vroegere ondervinding in twijfel trok. Op deze wijze bracht ik gedurende een geruime tijd een zeer ongestadig leven door, mijn staat beoordelende naar mijn gestalten en gevoelens, alsof de Heere even dikwijls veranderde als zij.

Maar nu hen ik ervan overtuigd, dat Hij mij van eeuwigheid in Zijn zeer geliefde Zoon beminde, want anders zou Hij in de tijd nooit Zijn liefde in mijn hart uitgestort hebben.

En daar het Hem aldus behaagd heeft, mij er een voorsmaak van te geven, zo geloof ik, dat Zijn goedertierenheid nimmer van mij weggenomen zal worden, noch dat Zijn getrouwheid en waarheid in de belofte ooit zullen feilen. Daar het Hem behaagde Zijn volk om niet te verkiezen, zonder iets in hen, dat Zijn gunst zou verdienen, zo zal Hij Zijn volk ook in Christus Jezus uit genade verlossen met een eeuwige verlossing en dat zal Hij hen allen geven, niet slechts genade hier maar ook heerlijkheid hierna. Niemand van hen zal verloren gaan, nee, niet één; *noch zal iemand ze uit Zijn hand rukken.*

In des Heeren kracht zullen zij volharden en niemand uit hen zal geheel en voor altijd afvallen. Daar Jezus Christus hun Hoofd en Man is en zij de prijs van Zijn bloed, Zijn deel en Zijn erve zijn, zo zal Hij nooit, één uit hen verliezen, maar hen allen ten uiterste dage opwekken, zodat er geen klauw achter zal blijven. En daar zij verder allen bewaard worden door de band van een eeuwigdurend verbond en door de eeuwigdurende liefde van Vader, Zoon en Heilige Geest, dat drievoudige Snoer, dat niet verbroken kan worden, zo moeten zij bijgevolg gezaligd en behouden thuisgebracht worden in de heerlijkheid. Anders zou dit Koord gebroken zijn en zou de verbondsovereenkomst tussen de eeuwige gezegende Drie-eenheid van nul en generlei waarde zijn.

Al degenen, voor wie Christus stierf, moeten gezaligd worden en niemand anders, daar buiten Hem geen zaligheid is. Al behaagt het de Heere te willen, dat wij duizendmaal veranderen, nochtans is Hij Dezelfde, de onveranderlijke Jehovah, *Dezelfde gisteren en heden en in der eeuwigheid*. Hij rust in Zijn liefde tot Zijn volk en hier is het dat mijn arme ziel rust vindt en voor altijd verlangt te vinden.

Onlangs heb ik zulk een verlevendiging van het werk der genade in mijn ziel ondervonden, dat preek na preek met zulk een vertroostende en bevestigende kracht tot mij kwam dat al mijn twijfelingen en vrees gestild werden, de eeuwig gezegende Geest aan mijn hart en consciëntie getuigende, “dat mijn Getuige in de hoogte is.” Ook is Hij zo laag neder gebukt om op zulk een wijze op mijn pad te schijnen om mij in staat te stellen klaar te zien, dat Hij het was en Hij alleen, Die van mijns moeders baarmoeder met mij geweest was. Dat Hij mijn treden gericht en de bepalingen van mijn woning vastgesteld heeft. Ja, ik mag in waarheid zeggen, tot eer van Zijn gezegende Naam, dat Hij het was, Die mij in Christus Jezus bewaarde in al mijn zonden en goddeloosheid tot een toekomstige roeping. Verschonende grote barmhartigheid is mij al mijn dagen gevolgd en ofschoon de tijd voorbij is, dat ik verwachtte nimmer gezaligd te zullen worden, zo weet ik nu nochtans en ben er zeker van, dat Jezus Christus zondaars ontvangt en nog met hen eet.

En zolang ik in deze wereld leef, zal ik hier steeds op wijzen, dat van alle zondaren ik de voornaamste ben en de laatste, die ooit de zaligheid verwacht kon hebben en dat het door Gods vrije, soevereine, onverdiende, - niet naar ongeziene - en onverwachte genade is, dat ik ben die ik ben. En ook dat het dezelfde genade is, die mij tot op deze huidige dag heeft staande gehouden.

Ook heeft dezelfde almachtige Kracht, die het werk eerst begon en die mijn hart van de liefde tot de zonde tot de liefde Gods wendde, mij tot hiertoe bewaard en ik ben er ten volle van overtuigd, dat Hij mij, door het geloof in Christus Jezus, ook verder op de weg zal bewaren, tot ik ten laatste ontvang het einde mijns geloofs, ja, de eeuwigdurende zaligheid van mijn ziel, wanneer het geloof veranderd zal worden in aanschouwen en de hoop in volle genieting.

De oude dingen zijn voorbijgegaan, ziet, ze zijn alle nieuw geworden, want dezelfde werken, wegen en vermaken, waarin ik behagen schiep, die ik overdacht en welke ik volgde, daar vlied ik nu van, verafschuw en veracht ze. Jezus Christus is Alles in allen in mijn hart en ik kan mij op Hem, als de Zelf-wezende Jehovah en de alwetende God beroepen met Petrus vanouds en zeggen: “Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet, dat ik U liefheb”, en dat boven elk ander voorwerp. En ook weet ik, dat ik tot de standaard van Johannes opklimmen kan: “Wij weten dat wij overgegaan zijn uit de dood in het leven, dewijl wij de broeders liefhebben.” Want degenen, die onze Heere Jezus Christus in oprechtheid en waarheid liefhebben, die bemin ik oprecht en met mijn gehele hart en beschouw hen als de enige voortreffelijken der aarde.

Andere heren hebben over mij geheerst en regeerden en voerden heerschappij in mij en zouden, indien ik aan mijzelf overgelaten was, tot op deze dag geregeerd hebben. Maar nu begeer ik geen andere koning dan Koning Jezus om me te regeren en te besturen. *En ik wens Zijn gerechtigheid te verkondigen en slechts de Zijne.*

Ik denk, dat geen hart zo door het ongeloof gekweld is als het mijne. Dagelijks heb ik overvloedige reden om even als de discipelen vanouds te zeggen: “Heere, vermeerder mij het geloof.” De belofte is, dat de genade zal heersen en de zonde geen heerschappij zal voeren en tot eer van des Heeren gezegende Naam, kan ik zeggen, dat dit tot hier toe aan mij is vervuld, want ofschoon de zonde geregeerd en uitermate overvloedig in mij geweest is, nochtans is vrije genade veel meer overvloedig geweest.

Ik word gewaar, dat de oude mens en het nieuwe beginsel in mij werken. Een aanhoudende strijd tegen elkaar voerende, maar de belofte is: *De oudere zal de jongere dienen* en ik geloof, dat dit volgens des Heeren Woord altijd zo zal zijn.

De redenen, waarom ik dit geschreven heb, zijn in hoofdzaak twee: de ene is die van de apostel: "En die onderwezen wordt in het Woord, dele mede van alle goederen, degene die hem onderwijst." De andere is deze: Geruime tijd heb ik verlangd om uitwendig een der uwen te worden, ofschoon ik inwendig al vele jaren met u verenigd ben, maar daar ik een zeer bedeesd persoon hen, zo heb ik het tot nu toe uitgesteld om mijn wens bekend te laten worden. Ook was ik bevreesd, dat ik door de bedrieglijkheid van mijn ongelovig hart en het bederf van mijn natuur, nog eens zou vallen en dacht dat het beter was alleen te vallen, dan een schandvlek op Gods volk te brengen. Onlangs echter vele troostrijke bezoeken en vele tekenen ten goede gehad hebbende, zo is mijn verlangen toegenomen en kon ik niet nalaten het bekend te maken, daar ik zou wensen om op Christus in al de middelen van Zijn bediening te wachten, met een vast voornemen des harten, geen verzuimende, verwachtede Zijn beloofde tegenwoordigheid erin te zullen vinden en de beloofde zegeningen erdoor te zullen ontvangen.

Ik weet, dat alle middelen in zichzelf droge, dorre en ledige dingen zijn tenzij dat het de Heere behaagt die door genade aan Zijn volk te zegenen en ze tot onze opbouw en vertroosting maakt, elke zaligende genade in ons te werken en iedere waarheid, tot zaligheid nodig, door Zijn geordineerde middelen aan onze harten toe te passen.

En daar het Hem behaagd heeft mijn hart te besnijden om Hem, Zijn volk en Zijn weg lief te hebben en mij met Jezus Christus en Dien gekruisigd, als mijn Verlosser te verenigen, zo is mijn zielsverlangen om tot Zijn heerlijkheid en lof te leven om steeds voorwaarts te gaan, niet te rusten in hetgeen ik alreeds verkregen heb, maar de goede, oude weg steeds te vervolgen, in gezelschap met dat gedeelte van Zijn leger, waarover Hij u onderkapitein en aanvoerder gemaakt heeft, tot die heerlijke en grote vergelding des loons, eeuwige rust en heerlijkheid, die Hij al Zijn uitverkoren volk beloofd heeft te zullen geven.

Ik zou wensen God voor eeuwig te loven, dat Hij mij onder uw bediening gebracht heeft, dat Hij mijn blinde ogen geopend heeft om mij te doen zien hoe ik door blinde leidslieden geleid werd. Dat Hij mij licht gegeven heeft in en mij ook enigermate tot de kennis der waarheid, zoals ze in Jezus is, gebracht heeft. Dat Hij mijn hart geopend heeft om de waarheid in haar liefde te ontvangen en bovenal, dat Hij niet toegelaten heeft, dat ik over de Godheid van Jezus Christus zou struikelen, daar de kracht van iedere leerstelling van het Evangelie daarop rust. Neem die weg en beschouw Hem als een bloot schepsel, of iets minder dan de Zelfwezende, alwetende, overalomtegenwoordige en almachtige Jehovah en de enige oppermachtige God met de Vader en de Heilige Geest, dan ben ik er zeker van, dat er geen zaligheid zijn kan. Allen moeten dan verloren gaan en omkomen.

En zolang ik in deze wereld leef zal ik hierop aandringen, dat ware Hij niet in mijn hart en genegenheden als een waar Goddelijk en zelfwezend Persoon en in het bezit van iedere eigenschap en volmaaktheid der Godheid, niemand dan enig Evangelie kon verkondigen, niemand enig goed nieuws kon meedelen, niemand een blijde boodschap kon uitroepen, of een heuglijke tijding kon brengen.

Want beschouw Hem als een Mens, dat Hij in waarheid was, volmaakt heilig, ja, zo heilig als de Wet en veronderstel, dat Hij ze in alle punten hield, ja zo, dat Hij er noch in gedachten, woorden en werken ooit van afweek, wat zou mij dat baten? In het geheel niets. Een mens mag van zijn eigengerechtigheid voordeel hebben, maar dan blijft er voor mij, zijn arme nabuur, niets over. Hij heeft niets waarop hij zich zou kunnen beroemen, want hij heeft slechts gedaan wat hij schuldig was te doen en niets meer. Dit wordt door onze Zaligmaker schoon voorgesteld in Lukas 17 in de gelijkenis van de meester en de dienstknecht. En past het dan aan Zijn discipelen toe, door te zeggen: "Alzo ook gij, wanneer gij zult gedaan hebben al hetgeen u bevolen is, zo zegt: Wij zijn onnutte dienstknechten, want wij hebben maar gedaan hetgeen wij schuldig waren te doen", Lukas 17:10.

Wee dan de persoon, wiens geloof en hoop op het eeuwige leven en geluk in de hemel, niet op Immanuël, *God niet ons*, gebouwd is. Als Mens gehoorzaamde en leed Hij; als God verdiende Hij en als God-Mens, twee volmaakte naturen in de enigheid van de ene Persoon Christus, werkte Hij uit en bracht Hij een eeuwigdurende gerechtigheid aan, welke enig en alleen de gerechtigheid is, welke een zondaar van alle dingen kan rechtvaardigen en hem in de dag des oordeels zonder

enig gebrek voor de troon plaatsen. “Want Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij zonde voor ons gemaakt, opdat wij zouden worden rechtvaardigheids Gods in Hem.” Maar neem deze vereniging van de twee naturen in de Persoon van Christus weg, dan kan niemand, nee, niet één, rechtvaardig verschijnen. O, dat u altijd voort mag gaan dit zekere fundament van de christelijke godsdienst te verdedigen en op de behoefte en noodzaak om in het geloof ervan gesterkt en vastgesteld te worden aan te dringen, opdat wij erdoor gezaligd mogen worden.

Voor enige tijd behaagde het de Heere u hierover veel te laten spreken en gezegend zij Zijn dierbare Naam, dat ik hier veel voordeel en zekerheid uit kreeg. Neem dit weg, dan neemt men alles weg en er blijft niets over dat de moeite waard is te bezitten, want allen moeten dan in hun zonden sterven: “Want indien gij niet gelooft, dat Ik Die ben, (zegt de Zaligmaker) gij zult in uw zonden sterven.” Het gevolg kan dan slechts verderf zijn, daar de ongerechte het Koninkrijk Gods niet binnen zal komen en door de Wet niemand rechtvaardig is, ook niet één.

Door rijke genade ben ik bekwaam gemaakt Jezus Christus als een Goddelijk Persoon in mijn hart te ontvangen, als een Voorwerp van Goddelijke aanbidding en in alle opzichten als God te prijzen in der eeuwigheid. En daar ik Hem ontvangen heb, zo is het mijn zielsverlangen in Hem te wandelen, want niemand minder dan een Goddelijk Persoon kan mij zaligen, daar ik een zondaar ben. Indien de duivel een arme zondaar hier slechts in verstrikken en buiten houden kan, dan is hij zeker van zijn prooi en verhoedt rijke, vrije en soevereine genade het niet, dan moeten dezen in de put des verderfs neerstorten.

Ik hoop, dat u deze lange en onvolmaakte brief zult verontschuldigen. Is er iets verkeerd in, stel het dan op mijn rekening en indien iets erin niet de waarheid overeenstemt, dan zij des Heeren Naam alle lof en prijs.

Moge u nog lang onder ons bewaard blijven en steeds voortgaan klaarder en klaarder te schijnen in des Heeren licht. Moge u in Zijn raad immer vaststaan en niet mijden, voor zover ze openbaard is, ze geheel te verkondigen, getrouw, ten volle, vrij en zonder terughouding. Moge u steeds voortgaan om in de verdediging van het Evangelie als een ijzeren pilaar en koperen muur te staan. Moge u nog een middel zijn om vele zondaars van de dwalingen van hun wegen over te brengen tot de wijsheid der rechtvaardigen, ja, tot Christus Jezus.

Dit is geweest, nu en zal ook altijd zijn de oprechte en vurige bede van uw zeer toegenegen, ofschoon onwaardige zoon in het geloof van Jezus Christus. G. C.

P.S. Ik geloof niet, dat ik moed genoeg bezeten zou hebben u deze brief te zenden, ware het niet om de meesterlijke uitlegging en verklaring, die u verleden zondagavond deed over de tekst: *“Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven.”*

En gezegend zij de Heere voor eeuwig, dat ik u stap voor stap kon volgen en van onder Zijn tegenwoordigheid weg kwam, mij verheugende in mijn aandeel in Christus Jezus, terwijl ik de gehele preek *mijn eigendom* noemde. En hiervoor, zowel als voor iedere zegen aan mij ondankbare en onwaardige geschonken, zij des Heeren Naam alleen lof en prijs.

Want evenals het met het Israël vanouds betreffende het aardse Kanaän was, zo is het ook met des Heeren geestelijke Israël betreffende het hemelse land, dat vergelegen land: “Want zij hebben het land niet geërfd door hun zwaarden hun arm heeft hen geen heil gegeven, maar Uw rechterhand en Uw arm en het licht Uws aangezichts omdat Gij een welbehagen in hen had”, Psalm 44:4. En zo is het ook met het geestelijke Israël; zij kunnen niets doen om de hemel te verwerven.

Door de zonde hebben zij elk recht en elke aanspraak op iedere barmhartigheid verloren. En daarom is het ook de Heere alleen, Die het werk doet, Die hen binnen brengt door een daad van vrije en soevereine genade. Door het geloof in Christus Jezus, Die de enige Deur van toegang en Weg tot het Koninkrijk is. En geloofd zij God voor Christus Jezus, door Wie het alleen verkregen kan worden.

Op het ogenblik heb ik niets meer te zeggen, dan dat ik het als een grote gunst zou beschouwen, indien u mij aan de troon der genade wilde gedenken. De Heere moge steeds bij u zijn in uw uitgaan en inkomen en nog getuigenis geven van het Woord der genade door u gesproken, dit zal de bede zijn van

G. C.

26. Aan de heer G.C.

Mijn zeer geliefde zoon in Christus Jezus,

Barmhartigheid en waarheid zij niet u.

Uw brief werd mij in goede orde bezorgd. In mijn hart zei ik: Wie heeft mij dit kind geteeld? Ziende dat ik gehaat ben en een gevangene, die heen en weer gedreven wordt en ik ook enige onechte kinderen verloren heb, die de duivel ingepalmd heeft. Wie heeft mij deze geteeld? Deze? Waar was hij geweest? Gij zijt zekerlijk een ontijdig geborene, want eer ik barensnood had, zijt gij gebaard. Wie heeft zulk een zaak gehoord? Jesaja 66. Eer Sion in arbeid was en haar vorige misdracht begon te beklagen, wordt een ander op haar knie gevonden en ik hoop geen bastaard, niet een laag geboren zoon, geen onecht kind, dat vrij blijft van de zielsvernederende kastijdingen en bevindelijke onderwijzingen, door de roede van onze hemelse Vader gegeven.

U schijnt mij toe iemand te zijn, die door de Koning der koningen en de Heere der heren uit het leger van de satan uitgehaald zijt. Uw rug zal uw vrijmaking van die oproerige bende uitroepen. Welkom zijt gij tot des Heeren standaard, welkom onder de banier van Zijn liefde, welkom tot des Konings pardon, welkom tot de Goddelijke milddadigheid en welkom tot Zijn eeuwige gunst en al de gaven voor de wederhorigen genomen. *Moge de Heere God met u zijn!*

Maar ik moet u onderzoeken. Hoe zijt gij doorgebroken? (Peres) Op u zij de breuk en God geve, dat ze nimmer meer geheeld worde, want het is een breuk in des satans wapenrusting en niet in de landpalen van Sion. Gij zijt “een rank in de edele Wijnstok; de hemel heeft u een geheel getrouw zaad geplant; zodanig een vertrouwen heb ik bij God. Niet dat ik van mijzelf bekwaam ben iets te denken, als van mijzelf, maar mijn bekwaamheid is uit God, Die mij door Zijn genade gemaakt heeft hetgeen ik ben. Het is zeker, dat u voor de hemelse Landman nooit de verbasterde rank van een vreemde wijnstok worden kunt!

Vreemdelingen aan de Goede Herder “zullen vreemde kinderen gewinnen” en onheilige arbeiders “zullen hun grond met uitlandse ranken bezetten; ten dage als zij die geplant hebben, zullen ze die doen wassen, doch het zal maar een hoop van het gesnaaide zijn in de dag der krankheid en der pijnlijke smart”, Jes. 17:11. Maar, mijn zoon, ik verzeker mij van u betere dingen en met de zaligheid gevoegd, hoewel ik also schrijf.

De brief van mijn zoon bevat goede tijding uit een ver land; goede tijding in zijn kracht, in zijn bevinding, in zijn verlossing en in zijn gelukkige genieting van al de daarin vermelde zegeningen. De Geest van God is een springende Bron en de woorden der wijsheid zijn een stortende beek en dat sap, dat de wortel der zaak in het hart vergezelt, zal ook gepaard gaan met een rekenschap geven van de hoop, die in ons is.

U had geen roeping mij mee te delen, welk middel de Heere gebruikte uw ziel voor Zijn tempel bekwaam te maken, want de ganse afbeelding werd mij eerst op de heilige berg getoond en de uwe is er niets dan een uittreksel van. Uw gelaatstrekken, uw familieovereenkomst door geheel uw mystieke stamboom, uw maagschap en opvoeding zijn in het ooglopend genoeg.

Had ik u uw ondervinding horen vertellen, terwijl gij buiten mijn gezicht in een binnenkamer, ja, zelfs in Oost-Indië was, dan zou ik toch zo wel uw stem, als die van uw geestelijke vader gekend hebben, “want uw spraak maakt u openbaar.” Gij zijt het eigen kind van de kolendrager, door de Vader van alle genade tot een levende hoop in mijn banden geteeld; een ware afbeelding, “een levende brief bekend en gelezen van alle mensen, als die openbaar zijt geworden, dat gij een brief van Christus zijt en door onze dienst bereid, die geschreven is niet met inkt, maar door de Geest des levende Gods; niet in stenen tafelen maar in vlesens tafelen des harten”, 2 Kor. 3:3.

Toen de Almachtige mij eerst in de Egyptische duisternis opzocht “heb ik een sprake gehoord, die ik niet verstond”, Ps. 81:5, maar Hij zette mij aan Zijn voeten neer en onderwees mij uit Zijn wet. Toen Hij een nieuwe Schat in mijn hart legde, overtuigde Hij mij, dat ik een nieuwe tong nodig had om die schat voort te brengen. Toen de verdeelde tongen van vuur kwamen, sprak ik een nieuwe taal. En deze taal was het, die u zozeer in de war bracht, toen u mij eerst hoorde en dit is niet alleen met u, maar met duizenden het geval geweest.

Ik ben er echter zeker van, dat dit de tale Kanaäns is, de taal des beteren verbonds, welke gesproken werd door Melchizédek en Abraham in dat land, door alle profeten na hen, door

Christus en Zijn apostelen en eigen is zowel aan het beloofde land als aan het Israël Gods en aan niemand anders, want hoewel andere lieden er een weinig van geleerd mogen hebben, dan wordt het (door hen) toch altijd vermengd met de Asdodische spraak. Een gemengd zaad zal een onzuivere taal spreken, daar zij het met de aangeboren uitspraak van hun eigen land zal vermengen.

Ik en nog een persoon die in mijn gezelschap was, waren niet weinig verbaasd, toen wij uw brief lazen. Wij verwonderden ons in hoge mate over de zuiverheid der taal, de duidelijkheid en netheid der stijl en in het bijzonder over het gewicht der volzinnen, de bepaling der punten en de welsprekende plaatsing der tekens, wetende dat het een taal is moeilijk om te leren en zwaar om uit te spreken. *Zou iets voor de Heere te wonderlijk zijn?* Nee, er is niets, “want dan zal Ik tot de volken een reine spraak wenden, opdat zij al de Namen des Heeren aanroepen, opdat zij Hem dienen met een eenparige schouder” en wat de Goddelijke waarheid beloofd heeft, heeft de Goddelijke almacht verricht en zijt gij niet een levende getuige van deze waarheid?

Wij kunnen het *de heilige taal* noemen. En ik ben er zeker van, dat dezelve ook in de hemel gesproken zal worden, want ofschoon er gezegd is: “Hetzij talen, zij zullen ophouden”, dan betekent dit, dat de spraakverwarring zal ophouden bij de verwoesting van Babel en de Babelbouwers, maar de zuivere taal, de heilige spraak, “en de woorden, die de Heilige Geest leert”, zullen nimmer ophouden. Deze taal zal in het paradijs gesproken worden, want hoe zullen wij anders zingen: *“Halleluja, de zaligheid zij onze God, Die op de troon zit en het Lam tot in alle eeuwigheid?”*

Of hoe zullen wij in de grote dag opwaken? Hoe zal onze tong opwaken, welke onze eer is en waarin wij roemen boven alle schepselen, die God in deze wereld gemaakt heeft? Wanneer wij het einde van ons geloof ontvangen, zullen wij ook het einde van ons spreken bewonderen en zullen, evenals Paulus, toen hij in de derde hemel opgetrokken was, niet slechts onuitsprekelijke woorden horen, die een mens niet geoorloofd zijn te spreken, 2 Kor. 12:4, maar wij zullen ze ook kunnen spreken. Want als wij in dat land komen, zal het zowel mogelijk als wettig zijn, ze uit te spreken, want ofschoon hun reinheid de onze ver te boven gaat, zo is de onze toch de enige uitspraak van die moedertaal.

“Hij die een wijze toon gewint, zal zich over hem verblijden, want een wijze zoon verblijdt de vader” en ik hoop, dat ik van u ook blijdschap zal hebben. Maar er zijn valse misdachten en valse broederen en zeker ben ik ervan, “dat de vader des dwazen zich niet zal verblijden, want een zotte zoon is een verdriet voor zijn vader en bittere droefheid voor degene, die hem gebaard heeft.” Maar noch een trouw gezant, noch het onvergankelijke zaad der Goddelijke waarheid, noch Sions vruchtbare baarmoeder, kan ooit de bron of fontein van zulke monsterachtige voortbrengselen zijn. Judas is een getuige, die voortkwam onder de bediening van de eeuwige Vader Zelf en gebaard werd op de knieën van het Evangelie van Sion, ja, onder zijn eerste zaad en die een “erfdeel had onder de broederen” en deel aan de dubbele eer, verschuldigd aan haar meest vermaarde Zoon. Hij was een apostelen beursdrager van de Koning der koningen; hij bezat de gaven des gebeds, van preken, het doen van wonderen en van het uitwerpen van duivelen, maar had geen genade. Petrus zegt: “Hij was met ons gerekend en had het lot dezer bediening verkregen”, maar door overtreding is hij hiervan uitgevallen en dit zullen al degenen “wier hart niet door genade gesterkt wordt.” “Want sterke lieden zullen gewisselijk vallen”, maar die leven en een talent heeft, die zal gegeven worden en hij zal overvloedig hebben. Maar die het leven mist en geen talent heeft, van die zal genomen worden, ook dat hij heeft.

Wanneer de Vorst (des vredes) een gave zal geven aan één van Zijn (dienstbare) knechten, die zal dat hebben tot het vrijjaar toe, of zolang als de vleeselijke blijdschap van zijn natuurlijke genegenheden duurt. Maar komt hij onder de wettische slagen van de Wet en de consciëntie, hem vervloekende om zijn huichelarij, dan zal deze tot de Vorst weerkeren, evenals het talent van Judas tot Christus en van Christus tot Matthias. Geeft de Vorst des vredes echter een gave aan één van Zijn zonen, dat zullen Zijn zonen hebben, zij zullen het genieten en het zal hun bezitting zijn in erfenis, want dezulken zullen overvloediger hebben (Ezech. 46:16, 17), overvloediger leven, overvloediger genade, meer kracht, meer licht “en de veelheid van vrede, totdat de maan niet meer zij.”

Ik dankte God van harte, dat er weer een vuurbrand uit het vuur gerukt is, weer een olijfbes meer overgebleven in de top des oppersten twijgs, weer een bos druiven met een zegen erin, weer een korenaar meer in het dal Refaim, “als de eerstelingen Zijner schepselen”: ja, zelfs “eerstelingen Gode en het Lam.”

Loof God, dat gij onder de kinderen zijt, die God Sion gegeven heeft, sinds wij de anderen verloren. (Ik bedoel het gemene volk, dat met lust bevangen werd, Num. 11:4). Deze schijnen ons in de oren te fluisteren: “De plaats is mij te nauw, wijkt mij, dat ik wonen mag;” en mijn antwoord is: *“Komt in, gij gezegende des Heeren, waarom staat gij buiten? Mijn ossen en de gemeste beesten zijn geslacht en alle dingen zijn gereed, komt tot de bruiloft.”* “*De Wijsheid roept en de Verstandigheid verheft Haar stem, Zij heeft haar tafel toegericht en nodigt Haar gasten: Komt, eet van Mijn brood, drinkt van de wijn, die Ik gemengd heb.*”

Moge de Heere uw ziel verzadigen in grote droogten en uw beenderen vaardig maken, dat gij een gewaterde hof mag zijn en als een springader der wateren, welks wateren niet ontbreken, dit is, geliefde zoon, de hartelijke bede en wens van,

Uw toegenegen vader in het geloof en de liefde van het Evangelie van Jezus Christus,

William Huntington SS

27. Aan John Rusk (1772-1834)

Onderstaande brief werd, na het sterven van John Rusk, bij zijn papieren gevonden. De brief was niet van een jaartal voorzien en het poststempel onleesbaar uitgenomen 24 april. We kunnen niet precies vaststellen wanneer deze geschreven is. Maar waarschijnlijk nadat John Rusk de eerste keer W. Huntington beluisterd had en vóór zijn ziel gered werd. Aldus schrijft J.C. Philpot.

Churchstreet, Paddington, dinsdagmorgen 24 april.

Waarde heer,

Het onderwijs is goed; het is van God. U bent de beginselen van de geloofsbelijdenis aan 't leren. Het is het onderwijs van God de Vader uit Zijn wet. En wanneer u een weinig langer om de berg gegaan bent en wat meer ontbloot bent door de zwarteheid, duisternis en storm, het trompetgeschal en de stem der woorden dan zal uw aangezicht plotseling veranderen. Dan zult u komen tot „God den Rechter over allen.” En Hem - in het aangezicht van de Middelaar - zien lichten met licht en liefde, u omhelzende en aannemende in Zijn Geliefde Zoon.

De storm is bijna over; redding ligt zelfs aan uw deur. U zult wel zo'n verlossing krijgen, wanneer u het aangezicht van Die Rechter zien zult, dat u nimmer vergeten zal. Het zal u overladen met barmhartigheid en de oude mens zal omkomen in de tegenwoordigheid Gods. Noch zal deze ooit weer zover herstellen dat hij in staat is om ongehinderd te heersen en heerschappij te voeren.

Een kruis moeten we allen hebben. U wordt gekweld en ik ook. U wordt geplaagd met een hebzuchtig hart dat niets missen kan. Ik heb een vrijgevig hart maar een bedelaarszak waar niets in zit om te geven. Dit is altijd voor mij een smartend kruis geweest. En dat andere, kleeft u zoals de zweren van Egypte, dikwijls aan. Maar is er iets voor de Heere te wonderlijk? Mijn gebed voor u is: of een genadig God u moge beschijnen, hetwelk Hij binnenkort doen zal. En bidt u of een vriendelijke Voorzienigheid mij moge verschijnen. U mag zowel op donderdag- of vrijdagmorgen bij me aankomen, indien u wilt.

Vaarwel! Geloof en lijdzaamheid zij met u. Zo bidt,

W. Huntington S.S.

28. Brief van John Rusk aan zijn dochter

25 november 1833

Waarde Eliza,

Ik stuur je een paar regels om je te laten weten dat ik, sinds ik je gezien heb, ziek thuis ben, erg ziek en hevige pijn, zodat ik me nauwelijks inhouden kan om het niet uit te schreeuwen. Soms in bed dan er weer uit, maar nacht noch dag rust. De hele nacht wakker, denkende dat het nooit meer dag worden zal.

Met veel moeite ben ik die avond thuis gekomen en ben sindsdien aan huis gebonden. Er zijn zeer weinig tekenen van vooruitgang. Maar alle dingen zijn mogelijk bij God. Moeder is ook erg ziek geweest, in het bijzonder op zaterdagnacht, maar zij is beter.

Ik hoop dat je op je gemak bent en dat je alles probeert om je meester en meesteres tevreden te stellen. Ik hoop dat het met hen en hun gezin goed gaat.

O Eliza, gedenk aan je Schepper in de dagen van je jeugd. Alles, minder dan aandeel aan Christus, is ledig - ijdelheid en vermoeiing des geestes. Deze wereld najagen is het najagen van de schaduw en het wezen veronachtzamen. O, hoe werkt de duivel gedurig om de mensenkinderen te vermaken met talloze dingen om alle gedachten van God en geweten ver weg te houden, romans, speelhoeken (toneelstukken), grappenboeken enz., met alle andere onzin die hij kan uitvinden om de mens in de zonden te verharderen.

Maar God laat Zijn volk zo niet door gaan tot hun verderf Maar zal, vroeg of laat, hen doen ontwaken om hun gevaar waar te nemen en te doen beseffen. De weg waarin Hij dit doet is door hun dode zielen levend te maken, want elke ziel wordt in deze wereld geestelijk dood geboren (Efeze 2:1). Dit nieuwe leven maakt in hen een grote verandering en gaat gepaard met het ware licht.

Nu overdenken zij hun einde - de dag des oordeels, een vertoornd God en zichzelf zondaars tegen Hem. Hun overtuiging gaat nooit geheel over, maar het één of ander zal de wond openen. Nu zijn hun gedachten: "O, dat ik wist of Christus voor mij gestorven is! O, dat ik wist of ik een kind van God ben." Zulken vragen naar de weg naar Sion met hun aangezichten derwaarts. Zulken zijn van de brede weg afgebracht naar het smalle pad en van ongehoorzaamheid tot de wijsheid der rechtvaardigen.

Toen ik in 't eerst de Heere zocht bleek alles, gedurende een tijd, aangenaam. En ik verwachtte beter en beter te worden. Want ik dacht dat godsdienst anders was dan dat het werkelijk is. En als mensen mij toejuichten koesterde dit mijn hoogmoed en het stond mij goed aan. Ik kreeg een mooi gebeden- en liedboek en een Bijbel en ging regelmatig naar de kerk. Ging naar gebedsbijeenkomsten, bezocht zieken, nam deel aan 's Heeren Avondmaal en had enig vertrouwen dat het met mij wel goed stond. Maar God liet mij in deze weg niet lang doorgaan. Want bij tijden werd ik verschrikkelijk geschud.

En tenslotte, toen ik **W. Huntington** ontdekt had, brak hij mij spoedig af en keerde mij binnenste buiten. Dit ging dieper en dieper totdat ik mezelf een last werd en menigmaal wenste dat ik nooit geboren was.

Evenals de Heere mij wondde zo beliefde het Hem ook mij te helen. Nimmer rustte noch kon ik rusten, totdat ik er zeker van was dat Christus Jezus, de Zoon van God, mij liefhad en Zichzelf voor mij gegeven had. Ik had krachtige verlangens, begeerten, een dorsten en roepen naar Hem, in een zielsworstelen pleitende op de beloften. Want ik zag klaar dat er maar twee soorten mensen in de wereld waren, uitverkorenen en verworpenen. Ik wilde weten tot wie van de twee ik behoorde.

Dus ging ik in banden achter de Heere aan. Met smekingen en bitter geweent leidde Hij mij. Ik ging de enge poort binnen. Hoewel de weg erg gevaarvol leek en ik heb het aldoor een pad der verdrukking bevonden. Nochtans, geloofd zij God, het is de rechte weg en ik heb er nooit berouw van gehad. Ik kan de verschrikkelijke staat van elke ziel buiten Christus zien. Want God is onveranderlijk in al Zijn voornemen.

Doe de beleefde groeten aan je meester en meesteres. Geloof mij, het is met veel pijn geweest dat ik deze brief geschreven heb. Ik heb er meer hart voor gevoeld dan kracht. Ik hoop dat je het zorgvuldig lezen zal en bewaren. Nadat ik dood ben en gegaan, moge het niet tevergeefs zijn. Ik kan niet meer schrijven.

Dat God je moge zegenen, is het gebed van je toegenegen vader,

John Rusk.

29. BRIEF AAN W. HUNTINGTON VAN

MEVROUW MARY MARTIN

Downham, 7 augustus, 1809

Geliefde vriend,

In kan mij voorstellen dat het u niet weinig verheugen zal te vernemen, hoe God Zijn dienstknecht vereerd - en getuigenis aan het Woord Zijner genade gegeven heeft, gedurende uw laatste gezegend bezoek aan ons op het eiland Ely.

Daarom neem ik de eerste gelegenheid waar om u te berichten dat het de goedertieren Heere, door u als middel, behaagd heeft die arme man, die u in onze tuin aan 't werk gezien hebt, uit zware dienstbaarheid te verlossen. Hij kwam mij deze morgen van de heerlijke vrijheid die God hem onder het Woord bekend gemaakt heeft, in kennis stellen. Ook van de liefde en vrijheid die hij genoten heeft, sinds u ons verlaten hebt.

Hij vertelde mij dat hij er zo zeker van was zalig te worden als er een God is. Hij herhaalde het verscheiden maal en voegde er aan toe: "Noch zullen alle duivels in de hel het ooit verhinderen." Hij zei dat hij reden hebt u tot de dag van zijn dood te zegenen, laat het komen wanneer het wil. Hij is hier wel zó ten volle van overtuigd, dat hij niet twijfelt dat hij in de vreugde van een goede hoop sterven zal.

In het begin van deze bekommring, zat hij bij gelegenheid onder de bediening des Woords in Downham.

Hij zegt; dat hij onder u voor 't eerst hoop kreeg. Hij is onder het Woord herhaaldelijk gekoesterd en bemoedigd. Maar zodra u de rede beëindigd had, was alles weg. Hij vertelt mij dat hij in de laatste tijd zwaar naar de ziel geleden heeft, en had - eer u kwam - het besluit opgemaakt dat het voor God Zelf onmogelijk was om zo'n walgelijk zondaar - zoals hij zichzelf waarnam - zalig te maken. Hij zegt: dat zijn benauwdheden soms van die aard waren, dat hij dacht niet langer te kunnen leven. Hoewel hij wist, indien hij in die staat waarin hij verkeerde sterven zou, hij zeker verdoemd zou worden.

Maar zodra u de mond in gebed open deed, stroomde er zoveel troost in zijn hart dat het voor hem onbeschrijfelijk is. In het kort: u vroeg alles waar hij behoefte aan had.

En terwijl u aan 't spreken was kwam het Woord met zo'n verbazende kracht en vertroosting in zijn ziel, dat het alle vrees uitwierp en alle verschrikking. Dit gebeurde op zondagmorgen in Downham.

Terwijl ik dit schrijf zit hij bij mij. Gisteravond kwam hij naar mij toe, en vanmorgen weer tussen vijf en zes uur. Hij vraagt mij zijn vriendelijke groeten over te brengen aan zijn waarde vader in Christus Jezus, want hij weet - zegt hij - dat u dat bent. Hij vraagt om begunstigd te worden met een aandeel in uw gebeden. En indien u zo neerbuigend wilde zijn om hem met een paar regeltjes een gunst te bewijzen, zal hij dat een bijzonder voorrecht achten. Want hij zegt dat u hem in de banden des Evangelisch geteeld hebt. Hij neemt zo'n liefde tot u waar welke hij nimmer in staat zal zijn uit te drukken.

Zijn naam is **Waddelow Stevens**. Hij wenst dat ik zeg: dat hij nu in zijn dertigste levensjaar is. Vanmorgen vertelde hij mij, dat hij gisteravond een gesprek met zijn vrouw had. En hij heeft hoop dat God haar niet heeft vergeten, daar ze ver is van een der geruste in Sion te zijn.

Hij is een zeer eenvoudig, eerlijk man. Zowel ikzelf als mijnheer M. hebben lang gunstige gedachten over hem gekoesterd. Maar daar hij een man van zeer weinig woorden is, en nooit een mond over 'n godsdienstig onderwerp tegen ons open gedaan heeft, waren wij des te meer verrast dit heerlijk bericht te horen.

Hij vertelt ons, dat hij wel naar u toegekomen zou hebben eer u Downham verliet, maar wetende dat u een vrijgevig hart hebt, durfde hij niet. Hij zegt dat hij oorzaak hebt u te zegenen zolang hij in de wereld is. En laat zijn einde komen wanneer het wil, hij is ten volle overtuigd, en dat zonder twijfel, dat hij zijn dagen in vrede eindigen zal.

Hij zegt, dat hij denkt - indien mogelijk - dat zijn vertroosting, sinds u ons verlaten hebt, meer en meer toegenomen zijn. Ja, hij verklaart dat de hemel zelf niet meer vertroosting kan verschaffen dan hij nu gevoelt. Hij zegt, dat hij wenste te kunnen schrijven; hij heeft voldoende stof voor een eindeloze brief.

Gods goedheid tot deze arme man heeft sommigen tot jaloersheid verwekt. Ook kan ik niet zeggen dat ik geheel zonder warmte van dit vuur ben. Ofschoon ik weet dat een goede hoop uit genade, beter is dan het leven zelf, heb ik toch ook nodig begunstigd te worden met de volheid van die liefde die alle vrees buiten drijft. Want, laat mij onder het Woord begunstigd worden met welke bemoediging ook, ik kan het niet vast houden.

Ik herinner me, dat u twee jaar geleden mij gezegd heb, op de goede hand Gods te moeten letten. Want u zei er niet aan te twijfelen dat ik spoedig horen zou dat het Woord voor sommige arme zielen ten zegen zou worden.

Verleden jaar ontkwam mevrouw Etches aan de sombere gewesten, en mevrouw Few vond de deur der hoop. En dit jaar is deze arme man begunstigd met het zoet geklank der jubileum bazuin. Ik verblijdde mij met de eerste; noch kon ik mij van tranen weerhouden toen ik van de tweede hoorde. Maar ik laat aan u over om over mijn waarnemingen te oordelen, wanneer de begeerde prijs der boezem door een ander in het bezit genomen wordt, welke ik zo lang en zo vurig gezocht heb.

Maar hierin verzwak ik niet; ik vraag altijd aan God of Zijn Woord zijn loop mag hebben en verheerlijkt worde, wanneer u ook onder ons komt. Maar kan ik verkeerd zijn indien ik vurig de beste gave voor mijn eigen ziel begeer?

Vaarwel, mijn altijd geliefde, mijn waarde, en altijd gezegende vriend.

Ontvang zelf mijn oprechte, vurige liefde en breng hetzelfde over aan mijn geliefde Lady S. (Sanderson) en vriendelijke groeten aan alle vrienden in Cricklewood, besluitende mij in de beste banden.

Uw toegenegen Mary Martin.

30. ANTWOORD VAN WILLIAM HUNTINGTON AAN MEVROUW CHARLES MARTIN LITTLE DOWNHAM, EILAND ELY.

Mary's ongekunseld en eenvoudig bericht over de verlossing van de arme man, is mij behouden in handen gekomen.

Het is een verootmoediging en zelfvernederende beloning voor mij - daar het een ware kopie van een levende brief is - en de zoete blijk van de weergaloze neerbuigendheid en vernedering van God om het grootzegel des hemels, op de lastbrief van de verachtste en de meest verafschuwde van alle afgezanten, te zetten. Maar God, wetende dat ik zeer gehaat word, heeft mij daarom ook deze zoon gegeven.

En indien een groot aantal verschillende blikken spreken kunnen, en aangezichten te verklaren zijn, en als ik enige bekwaamheid heb in het aflezen van het rijzen en dalen, het komen en gaan, de bijval en de vrees, de glans der olie en het wenen van liefde; ik zeg, indien ik deze inwendige bewegingen van het aangezicht aflezen kan - hetwelk een ware leidraad van het hart is - zult u mij weldra in kennis stellen met de geboorte van nog een zoon, behalve wanneer hij van een afgelegen plaats komt.

Het is een arme jongeman waar ik op doel. Een gezicht dat ik dikwijls in de schuur (kerk) gezien heb. Stellig waren beide oren ontstopt. En hij hoorde de stem van de belezer, en bewoog in overeenstemming daarmee. Zijn aangezicht en mijn mond hielden gelijke tred, totdat het teleurstellend besluit van: 'ik voeg er niets meer aan toe', aan het feest een halt toe riep. Het was zo opzienbarend, dat ik het opmerkte en hij was te verbaasd om het te verbergen.

Naderhand vermeldde ik de omstandigheid aan u en mijnheer M., doch geen van u kon mij inlichten wie hij is. Maar we zullen hem in de schare niet kwijt raken. Want als tot de gebondenen gezegd wordt: 'gaat uit', dan moeten zij die in duisternis zijn te voorschijn komen, Jes. 49: 9. Hij moet verschijnen. Want al zulken zullen terug komen en God de eer geven, terwijl negen huichelaren zonder dat heengaan.

Ik was niet weinig verrast - toen we onlangs samen in de tuin liepen - over de jongeman waarover u spreekt. Zowel zijn woorden als zijn aangezicht drukten een oprecht welkom uit, en zijn hand de allerhartelijkste ontvangst. Zulke begroetingen en omhelzingen zijn niet zo kwistig voor het uitvaagsel der aarde. Ik verwacht niets minder dan om, zowel door woord als blik beschouwd te worden als een vijand, een bedrieger, een beroerder Israels, of als een spion om te zien waar het land bloot is.

Maar zoals elk goed werk toonde dat het een goede werkman was, zo wordt ook de gave van de Heilige Geest zichtbaar in de vruchten van een mans prediking. Indien het Woord als een hamer is, verbreekt het de rots; indien een vuur, het versmelt de bergen; indien een kandelaar, onderzoekt het Jeruzalem; indien een stem des donders, schrikt het de zorgelozen op. En indien het Woord als het doorboren van een zwaard wordt gebruikt; worden ingangen en inbreuken in het hart en de consciëntie gemaakt.

„De wijze”, zegt de spreuk, „beklimt de stad der geweldigen, en werpt de sterkte hun vertrouwens neer.” Want wanneer ook het Woord binnen komt, wordt de kracht des Geestes kennelijk geopenbaard, en wordt er een volledig bewijs van de bediening gegeven.

Overtuigde zielen durven niet te haten, hoewel zij niet kunnen beminnen. En indien zij niet goed kunnen keuren, verwijten durven zij niet. Want, onze roeping, opdracht en autoriteit, worden allen geopenbaard en bewezen, zelfs in hun eigen consciëntie. Want zulken geloven en beven, gevoelen en worden verschrikt.

Maar niets maakt ons zo welkom voor het zwakste van verre staande broederschap van Jesse, als de oliehoorn, wanneer wij gezonden worden om te bidden voor diegenen die ziek van de zonden zijn en van zichzelf, en om hen dan in de Naam des Heeren met verse olie te zalven.

Het is kennelijk, door de hartelijke ontvangst van de man van mijn komst, dat de Trooster hem van te voren toekomende dingen getoond had, (ofschoon zijn bevatting, op dit punt, ontoereikend zou kunnen zijn) want hij ontving ‘de spion’ met vreugde en blijdschap. En vrede volgde weldra. Want onze voeten zijn niet liefelijk op de bergen, totdat de olie de ogen der toeschouwers zalft. En zelfs dit is nog maar een zwakke ontdekking van de heerlijkheid van Zijn beeld. Die de eniggeborene des Vaders is, vol van genade en waarheid.

De arme man is een ware afdruk van de kracht des Evangelisch, en een uitstekend portret van de eenvoudigheid daarvan. Waarheid gaat vóór de belofte daarvan, en getrouwheid volgt en maakt het goed. Het Evangelie is een ten toon spreiding der eeuwige liefde van de Heilige Drieëenheid aan de zondige zonen der mensen. En deze liefde in het hart uitgestort is Gods beeld in de mens. De Heilige Geest is het zegel, en de liefde het stempel. En hij die de liefde van God gelooft zet de geloofshand op het stempel der liefde, en belijdt met de mond dat God Waarheid is.

Het is nu negen of tien jaar geleden dat ik voor 't eerst naar het eiland ging. Het werk is voornamelijk geweest, ploegen, aansporen, zaaïen en enig werk om de kluiten te breken. Maar rapen, binden, het in schoven zetten en het binnen halen, zijn de zoetste takken van 's Heeren landbouw. Want: “En die maait, ontvangt loon, en vergadert vrucht ten eeuwigen leven; opdat zich tezamen verblijden, beide, die zaait en die maait.”

Dit zien we, en dit kunnen we zeggen, dat hoewel de ergernis van het kruis niet opgehouden is, zoals onder de bediening der letter, gaat toch het welbehagen Gods gelukkig voort in de hand van de Middelaar. En Hij ziet, en wij ook, de arbeid Zijner ziel, wat voor Hem een voldoening is en voor ons een genoegen.

Het is waar, het werk onder ons is niet het voortbrengen, levendmaken, baren en voltooien van een heel gezin onder één redevoering, zoals dat onder sommigen van uw burens gaat. Toch, als de eersten de laatsten zijn, zo hopen wij dat de laatsten de eersten zullen zijn.

Oude Sara was nimmer zo vlug in haar bewegingen als Hagar, want die geloven zullen niet haasten. Noch is Sion zo vruchtbaar als Jeruzalem dat nu is; maar, wanneer de Heere wederkomt in overeenstemming met de tijd des levens, is Sion zeker van een zaad.

Als God de ellendige ziel met Zijn heil bezoekt, en met vertroosting Zijner liefde door de Geest, zijn we overtuigd dat er een aan het huisgezin toegevoegd wordt. Het groots voorbeeld hiervan voor alle opvolgende eeuwen wordt verhaald in Gen. 21:1. “En de Heere bezocht Sara, gelijk als Hij gezegd had; en de Heere deed aan Sara, gelijk als Hij gesproken had. En Sara werd bevrucht, en baarde Abraham een zoon.” Daarom was Izak een erfgenaam der belofte. God deed

zoals Hij gesproken had, en Zijn tegenwoordigheid vervult de belofte. En allen die te voorschijn komen zonder dit Goddelijk bezoek, hebben niet meer leden van de nieuwe mens noch enig ander kenmerk van Gods beeld, dan een slak.

U mag de jongeman vertellen dat het niet in mijn macht staat hem te vergeten. Want zulken zijn mijn vreugde en kroon. En zowel de zalving als de kroning zal een plaats in het harten hebben van allen die Gode tot koningen en priester gemaakt zijn. En vooral in hen die God verwaardigt om anderen te zalven.

Indien Petrus bevolen wordt op te staan en te slachten, wordt hij ook bevolen om te eten. Als God Efraïm de vertroosting wedergeeft, geeft Hij hetzelfde terug aan degenen die hem behagen.

Noch is het aannemelijk dat God en Zijn hemelse naburen zich tezamen zouden verheugen over een zondaar die zich bekeert, en al Zijn vrienden op aarde bij deze gelegenheid stil zouden zijn. Nee, zij worden beide opgeroepen, en bij elkaar geroepen in te stemmen met én zich te verheugen in deze blijde ontmoeting en eeuwige vereniging, wanneer God en de boetvaardige elkaar in Christus Jezus ontmoeten.

Niemand dan de oudste zonen, die in hun eerstgeboren staat zijn, zullen stil zijn, gemelijk, en toornig op zo'n gelegenheid. En wel in zo'n mate dat ze nimmermeer nabij God komen, bij Zijn heiligen en tot Zijn erediens: "Maar hij werd toornig, en wilde niet ingaan." Lukas 15 : 28.

De bruid mag jaloers zijn en toornig ook, als de dochters van Jeruzalem zowel de knie als de boezem in beslag nemen, zoals jaloersheid dikwijls vermoedt, maar dan is dit slechts vooroordeel en tijdelijk. Zoals de verontwaardiging van de tien discipelen tegen de twee zonen van Zebedeüs, betreffende het zitten aan de rechter- en linkerhand des Heeren, Matth. 20 : 24.

Maar dit vuur, hoewel het geweldig heet was, bleef toch niet duren. Het was niet zoals de toorn van Ezau. Het verscheurde niet voor eeuwig, nog werd hun verbolgenheid altijd behouden, Amos 1:11.

Er is voor Mary geen reden tot jaloezie, noch voor enig ander persoon die de Heere vreest en die op Hem wacht. Want zij hebben uit Zijn mond: "Zij zullen niet beschaamd worden die Mij verwachten." Mary is niet onbekend met deze gunsten. Zij is geen vreemdeling van vrijheid en gemeenzaamheid met Hem. Ze is dikwijls met vrijmoedigheid genaderd. Ze heeft dan veel zorgen en lasten achter haar gelaten, en heeft zowel geloof als hoop gekregen. Ze heeft van die beiden zo'n sterk getuigenis van de Geest en haar eigen consciëntie, dat ze geen van twee durft te loochenen.

Trouwdagen duren niet het hele jaar door. Ook is Bruidegom niet de enige hoedanigheid van Christus. Hij is Man, Vader, Meester en Heerser. En Hij verschijnt en vervult dit alles bij beurten, en u bent er zeker van Hem in een van deze hoedanigheden te hebben.

Het paasfeest werd niet het hele jaar door - slechts eenmaal in het jaar gehouden. Indien het altijd feest zou zijn, wie moest dan het kruis dragen? Wie de hitte en last des daags? Wie moesten dan de oven verduren? En wie het pad der verdrukking houden?

De laatste beschrijving die de engel van het palmdragende gezelschap geeft is: "Deze zijn het die uit de grote verdrukking komen." Dit dreef hen ertoe hun klederen te wassen en ze wit te maken in het bloed des Lams. Ik wilde wel, dat allen die aan de poort der Wijsheid wachten, net zo vooruitstrevend als Mary waren.

U herinnert zich mijn droom over de rivier, de boot, het gezelschap, het huisje, het groene grasveld en de vogel met het gouden hoofd, alsook de manier waarop ik hem ving. Sinds ik deze brief aan het schrijven ben is deze droom fris in mijn gedachten gekomen. Maar sommige stukken zijn aan mijn geheugen ontsnapt. Wees zo vriendelijk om mij die brief terug te sturen, indien u hem niet weggedaan hebt. Want hoewel ik geen vertrouwen in dromen stel, zijn nu toch blijkbaar sommige delen daarvan waargemaakt.

Mary kan de verschillende tijden - dat zij zo erg door een slaapduivel bezet was - niet vergeten. Dat het u zo plotseling overviel, en op geen andere tijden dan alleen tijdens geestelijke oefeningen, maakt openbaar waar het vandaan komt. God zegt: „Waakt en wacht”, dan moet het de duivel zijn die ons, als we in gebed zijn, in slaap wiegt. Maar er is geen gevaar voor slapen wanneer de vlammen der jaloezie ontstoken worden. Als er iets onder de hemel u wakker zal

houden, dan is het dit wel. Daarom hoort ook dit onder de alle dingen die ten goede medewerken, voor hen die God liefhebben.

Nu moet ik mijn zoon toespreken. En wat zal ik tot u zeggen, mijn zoon? Wel, ik wil zeggen zoals Jozef tegen Benjamin: „God zij u genadig, mijn zoon.” En gedenk dat God u voor Zichzelf geformeerd heeft, opdat u Zijn lof mocht verkondigen. Zulken gaan uit met blijdschap en worden voorgeleid met vrede, terwijl de Heilige Geest de baan verhoogt en het kromme recht maakt en het hobbelachtige tot een vallei. En overtuigt u door Zijn liefde van binnen, dat liefde de uitnemende weg is. Maar een broeder wordt in benauwdheid geboren.

Sommigen zullen uw geval horen, zien en het werk bewonderen, en is het een aanmoediging, om te wachten en te waken. Alsook om op dezelfde weldaad te hopen. Terwijl anderen de verandering zullen zien en het haten. Deze zullen op uw hinken wachten en u een overtreder voor een woord maken. En hoewel God u zo oprecht als een palmboom houdt, wordt u een walgelijk Antinomiaan genoemd. In onze dagen kan geen Goddelijk geboren ziel daarvan vrijgesteld worden. Want zulke lasteringen zijn voor geen ander doel bedoeld, dan om diegenen zwart te maken die God verwaardigt rein te houden.

U bent in een drukke tijd te voorschijn gekomen. Het is het begin van de tarweoogst. Uw gemoed, gedachten en genegenheden, zullen hierboven zo beziggehouden worden, dat u net zo onhandig en onbedreven met de zeis en de sikkel zult zijn, als ik was met de schoffel en de hark. Maar de oogst moet binnengehaald worden. U bent aan het werk voor hen die in dezelfde verborgenheden delen. En die het verschil kennen tussen een jubeljaar en gewone jaren, en die met zulke gelegenheden rekening kunnen houden.

God hebt u de weg des levens getoond, en u een geopende deur gegeven die niemand sluiten kan. Christus Jezus is de verse en levende Weg. En geloof en liefde zijn levende voeten die gaan zullen op elke veranderende beschouwing van de dierbare Verlosser. Wees dankbaar, staat vast, kleef nauw aan en de God des vredes zal met u zijn.

Ik dank Mary voor de welkome tijdingen. Geloofd zij mijn God Die de „antinomiaan" niet toestaat tevergeefs te arbeiden. De vriendelijke groeten aan mijnheer M. en allen die onze Heere Jezus Christus in oprechtheid liefhebben, terwijl ik verblijf in de band van het eeuwig Verbond, uw toegenegen vriend en dienstknecht.

De Kolendrager.

38 GELOOFSBRIEVEN

over onderscheiden onderwerpen uit het geestelijk leven.

De brieven werden gericht aan en beantwoord door

William Huntington

38 GELOOFSBRIEVEN

over onderscheiden onderwerpen uit het geestelijk leven.

De brieven werden gericht aan en beantwoord door

William Huntington

“Maar zonder geloof is het onmogelijk Gode te behagen.” Hebreëën 11: 6.

Vertaald uit het Engels door

J. VAN ZWEDEN

1. Geliefde Betsy

Ik heb uw brief ontvangen en ben blij met de goede berichten. De doorbrekers gaan voor uw aangezicht heen. De Heere is begonnen uw juk te verbreken, en uw banden te doen breken. Hij ontsluit de koperen poorten en verbreekt de ijzeren grendels en zegt tot de gebondenen en gevangenen: „Ga uit!” tot hen, die in duisternis zijn: “Komt te voorschijn!” “Zij zullen op de wegen weiden, en op alle hoge plaatsen zal hun weide wezen.” Jes. 49: 9.

Als u nu vervolgt om de Heere te kennen, dan zult u Zijn wegen leren kennen vanouds, ja van eeuwigheid; en zeker zal Hij tot u komen als de spade regen, en uw ziel maken als een gewaterde hof, zodat gerechtigheid, vrede en lof zullen uitspruiten, als een heerlijke oogst voor God. Dan zal de Geliefden tot Zijn hof komen om Zijn edele vruchten te eten. Zijn liefde zal uw hart maken als een fles wijn en elke belofte u toegediend zal zijn als een gouden appel in een zilveren schaal. Dan zult gij zuigen uit de borsten der vertroosting, het hemels onthaal zegenen, en groeien als een kalf in de stal.

Wees veel in het verborgen gebed met God; zondert u dikwijls af om te lezen en te mediteren. Hij die in het verborgen bidt zal het in het openbaar vergolden worden. Dit is het leven en ziel der ware godsdienst; dit is gemeenschap en deelgenootschap met de Heere en onze hoge of hoffelijke bezoeken aan Hem. En zeker, de ziel die hierin vlijtig en naarstig is, zal vet gemaakt worden. De Morgenster zal zeker opgaan in uw hart en uw pad zal meer en meer verlicht worden en hoewel de Heere soms een wolk spreidt over Zijn troon, en uw ziel brengt onder een verduistering; echter zal de dageraad u weer bezoeken en u leiden in de weg des vredes. Want de Heere is ons eeuwigdurend licht; onze God is onze heerlijkheid en zeker zal onze zon nooit meer ondergaan.

Wees een goede meid en geef acht op je boeken; ik meen de Bijbel en je consciëntie. Wellicht geeft de Heere je wel weer een andere penning voordat ik je zie, onze betaling is één penning per dag.

Doet de aanbieding van mijn welwillende liefde aan je broer en zuster. Gegroet.

Uw toegenegen,

W. H. S.S.

2. Aan de oude en verminkte soldaten, kruipende in hun winterkwartieren.

Geliefden,

Genade, vrede en barmhartigheid zij u toegewenst van de dokter.

Het is geschreven in onze wetten dat er een gebod uitging van de Koning der koningen en Heere der Heeren, ongeveer achttien honderd jaren geleden; dat de armen, kreupelen, lammen en blinden verzocht, gedwongen, ja ingebracht zouden worden om aanwezig en de gasten te zijn bij de bruiloft van het avondmaal van het Lam. Dit gebod is nooit herroepen. Deze wet is nooit afgeschaft. Maar staat nog tot op deze dag, gelijk de wetten der Meden en Perzen, die niet veranderen.

Er is ook zo vastgesteld en besloten bij een onveranderlijke instelling, dat alle oude soldaten of verminkten, die verbonden zijn geweest aan des Heeren zijde tegen de wereld, het vlees en de duivel, dat deze, nadat ze ontslagen zijn van hun dienst, een pensioen zal verordend worden en dat ze daarna voor altijd vrij zullen zijn van de krijg.

Verder is het vastgesteld, bij dezelfde autoriteit of macht hiervoren genoemd, dat in geval deze soldaten hebben volhard en dapper gestreden hebben in belang van Zijn Majesteit en niet overwonnen zijn geworden door van de Konings vijanden, namelijk de wereld, het vlees en de duivel, zodat ze zich terug getrokken zouden hebben van Zijn Majesteit's dienst en zich verbonden hebben met de oproermakers en opstandelingen tegen de Koning en Zijn sterkten als voorheen gezegd; zo is het besloten, verordend en onveranderlijk vastgesteld bij een eeuwig mandaat of opdracht, dat die overwinnaars zullen dragen *een kroon* als teken van koninklijke waardigheid, en trouw en overwinning, en *een palmtak* in hun handen als teken van eeuwige zegepraal. En zij zullen uitroepen onder al des Konings beroemde helden: *"Hem, die op de troon zit, en het Lam, zij de dankzegging, en de ere, en de heerlijkheid, en de kracht in alle, alle eeuwigheid!"*

Lang leve de Koning! Lang leve de Koning!

W. H. S.S.

3. Mijn geliefde zoon (waarschijnlijk Josef Chamberlain)

Pentonville, 12 April, 1813.

Mijn geliefde zoon; mijn dienstgezel en ik hoop mijn oprechte en ware jukgezel!

Genade en vrede zij met u.

Voordat de Heere u opgericht had, stond ik alleen, hebbende niemand die het werk Gods werkt, gelijk ik doe. Maar mijn God heeft mij bijgestaan, mij voorzien, aangemoedigd en tot mij gesproken. En overeenkomstig Zijn belofte breng ik nog vruchten voort in de ouderdom; *om te verkondigen dat de Heere recht is en in Hem is geen onrecht.*

De stad London wordt bewerkt door vierderlei soort arbeiders.

De eerste is het Arminiaans geslacht, deze verhogen het schepsel en verlagen de verdiensten van de Zaligmaker en de genade Gods in Hem.

De volgende soort zijn de verwaanden en vermetelen; deze preken een verzekering, maar hun vertrouwen is in het vlees en niet in de kracht Gods.

Daar is een derde gezelschap van mannen, die zwanger schijnen te zijn met een wettisch streven, verschrikkingen, toorn en bitterheid alsof de worm én het vuur reeds hadden begonnen. Deze doen al hun werk in een storm en onweer en preken hoofdzakelijk over hel en verdoemenis.

De vierde soort, zoals Socinianen en Arianen, zijn door de Satan aangesteld om de Koning van Sion te verlagen en gelijk te stellen met een bloot schepsel, zodat hun bedrogen volgelingen vlees tot hun arm stellen en in hun hart afwijken van God. In deze werkt de vijand krachtig, wiens kop echter verbrijzeld is, niet door een mens maar door zijn machtige Schepper, die eenmaal zijn Rechter en Vonnisser zal zijn en daarom vroeg hij Hem eenmaal, *of Hij gekomen was om hem te pijnigen voor de tijd?* Al deze zijn vijanden van God en van zijn geliefden Zoon el zijn sterk in het belang van de duivel. Niet een ziel die de waarde van Christus kent en Zijn persoon liefheeft, zal ooit licht van Hem kunnen spreken. "O, mijn ziel, komt niet in hun verborgen raad, noch in hun vergadering; mijn waarde ziel, wees niet met hen verenigt," want de Satan hitst hun aan en zij doen zijn werk, wetende de ondergang van hun allen.

Wij hebben geen taal noch wijsheid die de wereld ons leert aanzienlijk genoeg om aan de mensen de wijsheid Gods uit te drukken, daarom moeten wij woorden gebruiken die de Heilige Geest ons leert.

De vereniging der Godheid wordt bij ons voorgesteld door de vier volgende namen:

1. Wezen. "Ik zal, zijn die Ik zijn zal." Eeuwige zelfaanwezigheid is Wezen in de hoogste betekenis van het woord.
2. Natuur. "Maar toen, als gij God niet kendet, diendet gij degenen, die van nature geen Goden zijn." Gal. 4: 8. En verder, deelhebbers aan de Goddelijke *natuur*, gelijk de Heilige Geest genoemd wordt, 2 Petrus 2: 4.
3. Substantie of zelfstandigheid. God zelf is ons Deel, ons Schild en dus een allesovertreffend groot loon. "Opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven, dat bestendig is, en Ik zal hun schatkamers vervullen." Spreuk. 8: 21. Een blijvend goed in de hemelen." Hebr. 10: 34.
4. Godheid. Hand. 17: 29; Rom. 1: 20; Kol. 2: 9. Godheid of Goddelijkheid, Zelfbezitting van al de volmaaktheden die alleen eigen zijn aan de hoge God.

In dit Wezen, Zelfstandigheid of Godheid zijn drie Personen; evengelisch in heerlijkheid en majesteit. Zodat, wanneer Een een Persoon is, de andere Twee het ook moeten zijn. Een rechtvaardig Persoon, Matth. 27: 24. De Persoon van Christus, 2 Cor. 2: 10. Het uitgedrukte Beeld van des Vaders Persoon, Heb. 1: 3. U moet de Personen niet vermengen, door de één van de ander te scheiden, want niet de Eerste noch de Laatste of Derde is vlees geworden, maar de Tweede.

Ook moeten wij de Substantie of zelfstandigheid niet verdelen, want dan maken wij een meervoud van Goden. Elk Persoon is een onderscheiden Getuige. "Ik getuig van Mijzelf," en: "de Vader heeft van Mij getuigd," en: „wij zijn ook getuigen van deze dingen,” en alzo ook de Heilige Geest, die God gegeven heeft aan al degenen dié, Hem gehoorzamen. Door het geloof

komen wij tot Jezus de Middelaar, en door liefde tot God de Rechter over allen, en door het “Abba, Vader” wordt de Geest in ons gekend.

Hiertegen kan de Ariaan niets doen. Laat hen die onze Heere niet liefhebben een vervloeking zijn, Maranatha.

Vaartwel, mijn zoon Jozef. Mijn liefde aan al de Heiligen.

W. H. S.S.

4. Aan een vriend

Geliefde vriend.

Uw brief is mij behouden in handen gekomen en de inhoud beviel mij goed. God zal Zijn uitverkorenen nooit laten in de handen der blinde leidslieden of bedrieglijke arbeiders. Al Gods kinderen worden van Hem geleerd. Iedereen die het van den Vader hoort en leert komt tot Christus en God leert ons uit Zijn wet, opdat wij de behoefte en noodzakelijkheid van Christus zouden gevoelen, om tot Hem geleid te worden en onze ziel op Hem te laten rusten en Zijn grote verlossing.

Het einde en oogmerk van Gods onderwijzing is dit: *dat we Hem zouden kennen, de ware God en Jezus Christus Die Hij gezonden heeft*; Wie te kennen het eeuwige leven is. De Almachtige is nu bezig u te onderwijzen en ik weet dat niemand kan onderwijzen gelijk als Hij. Daarom hoort de roede en wie ze besteld heeft, want er is een stem in Gods roede, die luidt: “Allen die Ik liefheb kastijd en tuchtig Ik, en Ik gesel een iegelijk zoon die Ik aanneem.” Dit is de stem van Gods Vaderlijke roede. En gezegend zijn zij die er onder buigen en zich er onder vernederen. “Gezegend (zegt de Geest) is de man die Gij kastijdt en leert uit Uw wet; opdat hij rust mag ontvangen van de dagen zijns tegenspoeds, totdat de put gegraven wordt voor de goddelozen.” Psalm 94.

Als het bericht dat u mij gezonden hebt eerlijk en waar is, dan schijnt het mij toe dat de Heere het goede werk in u begonnen heeft. Het is God die onze harten opnieuw vormt in Christus Jezus en die onze harten besnijdt om Hem lief te hebben. Deze liefde zult ge gewaar worden je een gevoel krijgt van uw zondige staat en daarin verootmoedigd wordt. Onthoud het, dat de Heere wil wonen bij hen die verslagen van geest zijn en die voor Zijn Woord beven. Niets is Christus aangenamer onder de hemel dan het vinden van een verloren schaap van het huis Israëls. Hij roept hemel en aarde, vrienden en burenen, heiligen en engelen samen om zich met Hem te verenigen in de blijdschap, zeggende: “Verblijdt u met Mij, want Mijn schaap was verloren en Ik heb het gebonden.” O wat een aanmoediging is dit voor een zondaar, zijnde verbroken van hart, zoekende en inspannende om zich in ootmoedig gebed aan te bevelen aan de goede Herder, Die liefheeft en Zijn leven gegeven heeft voor Zijn schapen.

Ik weet niet of je mijn gekrabbel kan lezen; ik word oud en mijn hand begint te beven en daar ik pas verhuisd ben naar een nieuwe woning zo voel ik mij nog niet erg op mijn gemak.

Vaarwel! Barmhartigheid en waarheid zij met u.

Zo bidt uw vriend en dienaar in Christus Jezus.

W. HUNTINGTON

5. Aan de heer C.

1800

Geliefde vader C.

Enigen tijd geleden ben ik gehoord dat u maar zwakjes geweest bent; dat ook het geval met mij is geweest. Maar geloofd zij God, ik ben nu weer veel beter. Deze lange koude winter heeft mij niet weinig beproefd. Maar God komt deze arme aardse tabernakels langzamerhand en bij trappen af te breken en daar tegenover laat Hij ons weten dat wij een huis hebben in de Hemel, een gebouw niet met handen gemaakt, een meer volmaaktere tabernakel niet zijnde van dit maaksel. In deze zuchten wij, wordende verdrukt, en moeten zuchten, opdat het zou toenemen in zwakte. Maar 't geloof gelooft, de hoop verwacht en de lijdzaamheid verbeidt het betere verblijf, waar de inwoners niet meer zullen zeggen: *ik ben ziek. Want het volk dat daarin woont zal vergeving van ongerechtigheid hebben*; wat hier de oorzaak is van alle pijn en smart, verdriet en droefheid.

Maar de gezegende Verlosser heeft onze pijnen gedragen en was wel bekend met onze smarten. Hij heeft onze pijnen en smarten verdragen en om de arbeid van Zijn ziel zal Hij verzadigd worden in onze redding en in onze verheerlijking. Want Hij zal Zich verblijden in Zijn verworven erfenis, wanneer Hij de voorwerpen van Zijn Koninkrijk in vol getal de Vader zal voorstellen, allen volkomen behouden en allen volmaakt verheerlijkt, met een: “Zie hier Ik, en de kinderen die Gij Mij gegeven hebt!” Onze aardse verdrukkingen zijn maar voor een ogenblik, wanneer ze vergeleken worden bij onze eeuwige erfenis. God heeft ons gelouterd in de oven der verdrukking om ons daardoor te verootmoedigen en om ons er gepast of geschikt voor te maken. Deze verdrukkingen zijn niet aangenaam maar grievend, nochtans werpen ze een vreedzame vrucht der gerechtigheid af, namelijk voor hen die er door geoefend worden. Zij ontdekken de verdorvenheid en vijandschap van het vleselijke gemoed en de behoefte om onderworpen te zijn aan Gods wil, dat ons afbrengt van alle vertrouwen op onze eigen harten.

Beproevingen brengen deze wereld bij ons in verachting en ze maken dat er een hoop op Christus verschijnt van eindeloze waardij. En wekt het hart op tot dankbaarheid aan God, Die ons niet weggezonden heeft met een deel slechts voor dit leven, dat toch niets anders voor de ziel is, dan ijdelheid en kwelling.

Ik hoop dat wanneer het weer wat beter wordt, ik het genoeg zal hebben om u een bezoek te kunnen brengen, maar op het ogenblik kan ik de koude bijna niet verdragen. Mijn vrouw ligt er bijneer met de gout (jicht) in heide voeten; dat haar eerder in een slechtere stemming brengt dan in een betere.

Biedt uw echtgenoot mijn hoogachting en neem u die ook aan van:

W. H. SS.

6. Aan een vriend

Chricklewood, 26 februari 1811

Geliefde vriend,

De Heere God onze Zaligmaker heeft een uitverkoren volk in deze wereld, die van nature kinderen des toorns zijn gelijk de anderen, zijnde allen onder een en hetzelfde oordeel der verdoemenis. Maar de voorwerpen van zijn keuze kent Hij bij name en zal hen op Zijn tijd bij hun naam roepen hen leidende uit de wereld en van de vergaderingen der huichelaars. Want Hij die God vreest zal zich van die allen afscheiden. God, op zijn eigen tijd en wijze zondert deze af, door hen te brengen in zekere bekommering, in welke toestand een leraar van de letter geacht wordt als een ellendige vertrooster en een geneesmeester van geen waarde.

De man die naar Jericho ging viel onder de dieven. Scherpe overtuigingen en Satanische verzoekingën kwamen op hem. Hij voelde dat Satan de mens beroofd had van Gods beeld; de zonde had hem beroofd van alle ware vrede en het vonnis van de doods had hem beroofd van het leven, zodat hij halfdood werd achtergelaten, nog levende in het lichaam; de zonde herleefde in zijn ziel en hij stierf. In deze beklaaglijke toestand kon de priester en de Leviet niet helpen. Zij waren zich bewust dat noch de geboden der wet, noch het bloed van rammen hem ooit konden genezen en wetende bij hun zelf dat ze de balsem uit Gilead niet bij zich hadden, gingen zij van tegenover hem voorbij. Deze dokters zijn van nul en gener waarde, uitgezonderd voor hen die onverzwakt zijn van hart, voor de gerusten te Sion of die gevoelloos zijn in hun ziel.

Toen deze weg waren kwam de goede Samaritaan; want: “Die gezond zijn hebben de medicijnmeester niet van node, maar die ziek zijn.” Het komt tot u nadat ge geld uitgegeven hebt voor hetgeen geen brood is en uw arbeid voor hetgeen niet verzadigen kan. De verloren zoon werkte op dezelfde wijze; “hij voegde zich bij een der burgers van dat land,” een burger van “Jeruzalem dat nu is, en dienstbaar is met haar kinderen.” Dit waren de burgers die Christus haatten en Hem achterna zonden, zeggende: “We willen niet dat deze koning over ons zij.” Deze burger stuurde hem niet naar de berg Sion, de stad van de grote Koning, maar op zijn eigen land; niet naar de schapen des Heeren, maar naar zijn eigen kudden; niet om gevoed te worden maar om de dode letter te dienen, om de vergadering der doden te voeden. Maar daar kwam een grote hongersnood in dat land. God door Zijn Geest maakte de arme ziel levend en toen voelde hij zijn gebrek. Deze grote hongersnood was een geestelijke en de ziel was in gevaar om door gebrek aan het brood des levens om te komen, dat niet één mens hem gaf. Want Christus wordt niet gekend bij de zwijnen, noch wordt Hij gekend onder de dienaars der letter. Uit deze dingen kunnen wij zien, hoe God Zijn uitverkorenen komt af te sonderen en ze tot hun zelf brengt. Het gewond worden door de dieven, en de verachting van de priester en de Leviet maakten plaats voor de goede Samaritaan in de vorige gelijkenis. En de grote hongersnood baande een weg voor het Brood des levens en het geslachte kalf. Door deze dingen komt God de bedorvenen van de kostelijken af te scheiden, iets dat de dienaars der letter niet kunnen doen. Want het is hun werk om het kaf te verzamelen, maar het werk van de gezanten des Heeren is om het koren te verzamelen en het te vergaderen op Zijn dorsvloer. Dit is de huishouding van de Heere en het voorgaande dient als een wan om de dorsvloer zuiver te houden.

Wonden, hongersnoden, kruisen, teleurstellingen, dienstbaarheid en ellende zullen de uitverkorenen vergezellen en vervolgen totdat ze uitkomen vanuit de vergaderingen der huichelaars en afgescheiden zijn van de dwaze maagden. Als God u terecht gewezen heeft, terwijl anderen onder de misleiding gelaten worden; als God uw ogen verlicht heeft om u te doen zien de ledigheid der bediening terwijl anderen nog steeds blind zijn; Wie heeft dan uw ogen geopend, en Wie heeft u onderscheiden?

Geloof mij als ik u zeg, dat Christus' opdracht en aanstelling zich niet uitstrekt tot allen. Hij is niet gekomen om te genezen die gezond zijn, want die hebben de medicijnmeester niet van node; noch om de verzadigden te voeden. “Wee ulieden die verzadigd zijt”; noch om de wijzen te onderrichten, want deze dingen zijn voor de wijzen en verstandigen verborgen; noch om te roepen en te rechtvaardigen de rechtvaardigen, want zij rechtvaardigen zichzelf; maar God kent hun harten.

Al de zorg en bezigheid van Christus is omtrent de armen en behoeftigen, de zieken en de lammen, de hongerigen en dorstigen, de gewonde geest en de innerlijke overtuigde zondaars. Er is niet één woord tegen deze in Gods getuigenis, als daar zijn de armen van geest, indien het recht verstaan wordt.

Deze kenmerken beschrijft de Heilige Geest en wijst hen aan als de voorwerpen van Christus bijzondere zorg en als Zijn eigendomsschat.

Uw zeer toegenegen W. Huntington S.S.

7. Aan een collega

2 April, 1808.

De kajuit, aan boord van de Voorzienigheid, bestemd voor de Schone Havens, de kaap De Goede Hoop en Drie-eenheidbaai, in het Nieuw uitgevonden Land.

Het zeilen in stil en prachtig weer is dikwijls gevaarlijk, vooral wanneer we geneigd zijn om te zorgeloos te worden. Gisteren had ik een treurige storm en een moeilijk werk om het roer te besturen. De Satan stookte de oude mens op in een hoge mate en ze waren zo aan het razen en verdoemen beneden het dek, totdat ik van boven sidderde. Ik kon mijn scheepsjournaal niet vinden en de bezoekers drongen zo op mij aan dat ik moedeloos werd. Toen gaf Satan mij de raad, om de boot neer te laten onder de standaard (bij het roer) en zo uit het schip te vluchten; de bediening te verlaten en het scheepsvolk zo zonder stuurman achter te laten.

O, wat een schepsel is de mens! Van al de vreesachtige voorstellingen die ik ooit ontvangen heb van de dood, de koning der verschrikking, en de ergste inbeelding die ik ooit gehad heb van geesten, duivels, wilden, beren, tijgers, leeuw en wolven - neemt ze allen samen en schildert ze in het meest vreesachtigste, verschrikkelijkste of geduchtste licht - die allen hebben de dokter nooit zo erg verstrikt als een waar gezicht en gewaarwording van Willem Huntington en wat hij heeft gedaan, wanneer ik hem zag in het licht Gods. En ik geloof dat ik met eerbied kan zeggen: de Heere weet dat deze belijdenis de waarheid is. Deze gezichten, in het licht van een toornig God, schijnende in een verbroken wet, stuurt het vaartuig des toorns naar de bodem. Alle valse hoop, vals geloof, menselijke gerechtigheid, verkeerde begrippen van Gods barmhartigheid, enz.; ... ze worden allemaal verbrand bij hem die door deze struiken en doornen gaat. Dit is de laatste snik van de vrije wil en de eeuwige dood voor de wettische hoop. Maar deze dood is vergezeld met nieuw leven; wij staan op in nieuwigheid van de levens. "De doden zullen horen de stem van de Zone Gods, en die ze gehoord hebben zullen leven."

Nadat de treurige storm van gisteren voorbijgegaan en gestild was en ik geoefend was geworden in vele teksten, zo bleef het laatste vers van het 25ste hoofdstuk van Matthéüs' Evangelie mij ophouden. "En deze zullen gaan in de eeuwige pijn, maar de rechtvaardigen in het eeuwige leven." Daar werd ik lang bij bepaald en ik werd er inderdaad met een hoge Hand doorgeleid. En nu op het ogenblik ben ik tussen twee engten, niet wetende waar mij het meest over te verwonderen; over de slechtheid van des dokters hart, of over de onfeilbare goedheid van Gods lieve Zoon.

God zegene u voor eeuwig.

Uw krachteloze metgezel.

Gegroet.

W. H. S.S.

8. Aan een broeder

Paddington, 1796.

Geliefde broeder,

De brief door u mij toegezonden, is vriendelijk ontvangen te midden van deze onaangename storm; echter ben ik besloten om te staan en te weerstaan, ziende dat God mij geplaatst heeft. Waar ik nu ben en van mijn standplaats zal niemand mij neertrekken dan Hij, die mij er gezet heeft. God heeft enig koren in onze hoop en Satan is het gewaar; van hier de verdoemelijke ketterijen die hij op de dorsvloer werpt en de huichelaars en wolven die hij onder ons zendt. Christus had veel volk te Korinthe en vele valse apostelen waren daar. Ja, Satan bestookte die kerk meer dan enige andere, omdat hij wist dat hij in die stad, het grootste verlies geleden had.

Ik weet dat mijn verblijf in deze wereld niet lang meer duren zal. Zodra ik buiten schulden ben, zal ik mijn huis en aangelegenheden in orde brengen. Want ik heb sterkte indrukken dat ik nooit meer een andere May heuvel¹ beklimmen zal.

Weinig en kwaad zijn de dagen van mijn leven geweest; vele maanden verontrust door de pijnen van de hel; zeven jaren in honger, koude en naaktheid; bijna drie jaren in wettische dienstbaarheid op de kansel, zodat ik ook kan spreken tot hen die in zulk een staat verkeren.

Toen ik hier door was, werden kettters op mij losgelaten te Farnham; baptisten van de vrije wil te Woking; Burnham scheurde ons tak voor tak weg te Ditton; Arminianen te Richmond en te Londen waren Turken en duivels, Dëisten en Arianen. Toen ik van deze verlost was door het verlaten van de Margareth Street kapel, viel er een veertienjarige last van schulden op mijn rug. En zodra God mij tien pond toezond stuurde de duivel de een of ander om mij er van twintig te beroven. God moedigde John Bull² aan. Huichelaars benamen hem de moed; de een toonde hem zijn vrijzinnigheid, de andere hield hem terug; soms sloeg hij naar boven, dan weer trok hij zich terug, totdat hij een wilde stier in een net werd en zijnde koppig van natuur zo viel hij ten laatste neer in de voren. Niemand dan God en ikzelf weten hoe ze mij misbruikt, beroofd en geplunderd hebben. Maar mijn oog en mijn hart zijn nu gevestigd op Petershamskerkhof en mijn grafstede daar. En bij mijn vertrek zullen ze bedriegers, wolven en duivels genoeg hebben. Ze zijn teveel verzadigd, maar zullen moeten vasten in de dagen die komen zullen. Want de bewolkte en duistere dag is nabij. Maar God is mijn Licht; en mijn Held zal met mij gaan, en de leiding der gemeente zal het verlies van haar kandelaar missen en betreuren beide. Hen, die het woord van Zijn lijdzaamheid bewaren, die zal Hij ook bewaren uit de ure der verzoeking; terwijl de huichelaren te Sion, die groot spreken van hun geloof, kracht en wijsheid, en die het waarachtige licht en de rechtvaardigen haten, overgelaten zullen worden om de storm te doorstaan en de schok te verdragen. En dan zal het openbaar gemaakt worden wat ze zijn, want de dag zal hen en hun fundament beproeven en hun hooi, stro en stoppelen zullen verteren. En gelijk Simson met zijn afgeschoren haarlokken, zo zullen zij ook verschijnen als andere mensen.

Maar God zal, mij doen herleven. Hij zal mij voortbrengen uit het stof der aarde. Hij zal mijn grootheid vermeerderen en mij van rondom vertroosten en verkwikken. *Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb het geloof behouden.* Ik heb niets tegengestaan dan bedriegers, huichelaars, kettters, duivels en zonden; noch heb ik iets anders gepredikt dan de waarheid.

Ik dank u voor uw vele gunsten en hoop altijd te blijven, geliefde vriend,

De uwe in Christus Jezus.

W. H. s.s

¹ Een Mayfair is een deftige wijk in Londen.

² Huntington noemt ironisch zichzelf John Bull, (bull = stier)

9. Aan broeder Tommy

5 Febr. 1800.

Geliefde broeder,

Het speet mij te moeten horen van het verdrietig ongeluk dat uw vrouw trof. Maar “de mens is geboren tot moeite, gelijk de vonken geneigd zijn om omhoog te vliegen.” Ik hoop dat de Heere u door genade ondersteunt, en op Zijn goede tijd, haar weer herstelle.

Ik heb een brief geschreven aan L., waarvan ik u een kopie zal sturen. De brieven die u gezonden hebt aan Mr. O. heb ik gezien, en ik moet belijden dat ze zulk een verwarring en blindheid bevatten, als mijn ogen nooit tevoren is voorgehouden.

Ik zou u aanraden niets met hen van doen te willen hebben. En wat A. aangaat, ik zou hem op een behoorlijke afstand houden, want ik geloof dat God hem spoedig zal ontdekken. Laat ze hun gang gaan, vermengd u niet met hen en spreek ook niets over hen. Maar houd u dicht bij God; lees Zijn Woord en roep Zijn Naam aan, en je zult ze spoedig verstrooid zien in de inbeeldingen hunner harten. Ik zou niet dulden dat een enige mij moeite aan kwam doen. Ik zou ze mijn huis verbieden. Ik ben zo geërgerd aan het gedrag van Z., dat ik nooit iets meer met hen te doen wil hebben, uitgezonderd dan, wanneer het Gode mocht behagen hem terug te brengen en hem er uit te voeren; dat, zo ik geloof, je nooit zult zien. Want ze zondigen inderdaad in een zeer hoge mate.

Om het verborgen gebed *wettisch* te noemen is verschrikkelijk. “Wettisch”, overeenkomende met de gewone betekenis van het woord onder de Christenen, is de toorn van God en het vonnis der wet, werkende op een schuldige consciëntie, maar dit kan nooit de invloed zijn van de Geest der gebeden.

God maakt onderscheid tussen de dienstbaarheid van een levend gemaakte zondaar, en de Geest der gebeden die zijn werking op hem doet. “In boeien zullen zij overkomen, en zij zullen komen met gewezen en met smeking zal Ik ze voeren.” Jesaja 45: 14; vergelijk Jeremia 31: 9.

Hun profetie dat er te W. een zifting zou komen en dat ze niet teleurgesteld zouden worden in mijn sterven, overtuigt mij dat ze zeer hoog zijn geklommen. Maar ik geloof dat zij eerst eens licht nodig hebben om hun eigen onkunde te zien, voordat ze zich zouden verbeelden te kunnen bespeuren, wat er in de baarmoeder der Voorzienigheid is opgesloten. Ook geloof ik niet dat ik van slechtere huichelaars omgeven ben als zij zijn. Want ik zal nooit geloven dat een enig echt kind Gods, zich gebonden zal gevoelen met de band der geestelijke liefde aan iemand, die durft te spreken tegen de werkingen van de Heilige Geest. Het is vast en zeker dat zij de stoel der spotters beklimmen, en het is mijn vaste overtuiging, dat God hen spoedig ontkleden zal van al hun godsdienst.

Ik zou bijna net zo lief een man in mijn huis hebben besmet met de pest, als één beziel met wettische hovaardij; de eerste is niet meer dodelijk voor het vlees als de laatste is voor een Goddelijke ziel. En ik heb er nooit een meer mee vervuld gezien dan de arme H., noch is het mogelijk om blinder te zijn. Ik geloof dat Mr. L. zijn dienstbaarheid van hem gekregen heeft, want zij is aanstekend, gelijk de pestilentie; ze wandelt en werkt in de duisternis. Laat mij nu en dan weten hoe dat ze voortgaan en of dat ze niet verdorren en verزند worden. Want een rank die niet blijft in de ware Wijnstok droogt spoedig op; mensen zonder genade vergaderen hen in hun gezelschap, en ten laatste gaan zij te gronde.

Vaartwel Tommy.

Genade en vrede zij met u.

Zo bidt de uwe in Hem:

W. Huntington

10. (Ingesloten in de vorige brief)

7 maart, 1800.

Geliefde heer.

Genade en vrede zij u vermenigvuldigd door Jezus Christus, onze Heere en Zaligmaker.

Het spijt mij ten zeerste, te moeten horen dat de tegenstanders van God en mensen, zulk een voordeel op u behaald hebben. De Satan is oud in listen en u bent nog maar een jonge strijder, en ik heb geen twijfel of je zult met ter tijd wel inzien, dat het gehele rumoer te G., niets anders is als zijn werk. God is niet de Auteur van verwarring. “Deze is de wijsheid niet, die van boven afkomt, maar is aards, natuurlijk, duivels. Want waar nijd en twistgierigheid is, daar is verwarring én alle boze handel.” Jak. 3: 15, 16.

Uw gedrag met Mr. B. is onverantwoordelijk volgens het Woord Gods, en ik hoop dat de Heere het u zal laten zien. Als broeders afzonderlijk in een twist elkaar onrecht aan doen, of beledigen, dan moeten ze het ook weer afzonderlijk met elkaar goed maken. En als zij het niet kunnen dan moeten twee of drie anderen er bij geroepen worden. En als deze het niet kunnen zo moet de gemeente er mee bekend gemaakt worden, en hij die naar deze niet wil horen, zal als een heiden verworpen worden. Maar van de kansel moet niets van dat alles gedaan worden. Als een man ketterijen aankleven, zo moet hij verworpen worden na de tweede vermaning. En als een lid van de kerk openbaar zondigt, en een openbare schande over de zaak brengt, gevende de vijanden gelegenheid om lasterlijk te spreken, dan moet hij berispt worden in de tegenwoordigheid van allen, opdat de anderen zouden vrezen. Ik kan niet vinden dat Mr. B. iets verkeerd of onzedelijks ten laste gelegd kan worden. En niettemin is van de kansel op hem gewezen.

Wat Mr. A. aanbetreft, ik geloof dat het gedrag tegenover zijn vriend schandelijk is. “Hij die een vriend heeft, moet zichzelf vriendelijk gedragen, maar hij die kwaad voor goed vergeldt, het kwaad zal van zijn huis niet wijken.”

Ik denk dat Mr. B. hem zóver voor is, als dat Paulus mij voor is. Want zeker is het dat nooit een man blinder, noch vervuld was met meer wettische dienstbaarheid dan die arme A. Want hij heeft zuurdesem genoeg in zich om de gehele klomp te doorzuren, of om een gehele kerk in eeuwigdurende dienstbaarheid te brengen. Er kan geen slechtere invloed zijn dan de zure, bitter en opzwellende gisting van het Farizees zuurdeeg. Onze Heere heeft Zijn discipelen er tegen gewaarschuwd, en wel mocht Hij. Want geen vrede, rust, liefde, blijdschap, erkentelijkheid, lof en dankbaarheid aan God, kan wonen waar die geest heerst. Het is een samenhang van schuld, toorn, vrees, dienstbaarheid, dood, hardheid van hart, hoogmoed en ongeloof. En dit zijn al de bestanddelen waarmee een ziel in banden kan verkeren, en zijn alle in tegenstelling met ieder gedeelte der geestelijke bediening, die genoemd worden: “De werken des geloofs; den arbeid der liefde, en de lijdzaamheid der hoop, in onze Heere Jezus Christus”. En zonder liefdadigheid (of liefde) is een mens niets anders dan een klinkende schel.

Is het mogelijk vriend L., dat een man onder de Hemel zo verblind kan zijn door de Satan, om te zeggen: “Den oude mens bemind het verborgen gebed?”

Weet je wat de oude mens is? Adams overtreding wordt vijfmaal genoemd, “de misdaad.” Lees Romeinen 5. De mens beledigde God door zijn ongehoorzaamheid en God het kwaad wrekende, werd de mens geërgerd aan God. De vijandschap van het verstand is het voornaamste gedeelte van de oude mens. Zelfs dan als liefde het geheel van de nieuwe mens insluit. Leest 1 Korinthe 13.

En durft u of A. te zeggen, dat vijandschap de gemeenschap met God bemint?

Uw prediken en schimpen tegen het verborgen gebed, is kwaad spreken van het Verbond Gods waarin Hij beloofd vernieuwde genade en tijdelijke voorraad. Maar niet één ding door Hem beloofd, zal Hij ons schenken zonder dat het gebed gebruikt is, om het tot ons in te brengen. Lees Ezech. 36: 24 37. Om tegen het gebed te spreken is, zich tegen de Heilige Geest stellen, Die een Geest is van smekingen of ootmoedig verzoeken. Onder de wet moest er ‘s morgens en ‘s avonds onophoudelijk wierook geofferd worden. Exod. 30: 7, 8. En onder de heidenen, ten tijde van het Evangelie, zegt God: “Aan alle plaats zal Mijn Naam reukwerk toegebracht worden.” Mal. 1: 11. Niet letterlijke wierook. Want hij, die dat offert, is zo afschuwelijk als een die een afgod zegent. Het verborgen gebed wordt bedoeld.

De volgende bewering van uw eigen pen is verschrikkelijk; ik denk het grenst aan de grote overtreding. "En waarin denkt u dat de onvruchtbaarheid bestaat? Ze bestaat in al de werken en de arbeid van het vlees, zoals daar zijn: bidden, lezen, horen, spreken, denken, wensen en verlangen; dit alles is niets anders dan ledigheid en zonder enig profijt."

Ik heb meer door het gebed van God verkregen in één uur, dan u van Hem gekregen hebt in al uw dagen. Wat het lezen aangaat, het is een gebod van Christus "om de Schriften te onderzoeken"; en: "Zalig is hij die leest, en zijn zij die horen de woorden van deze profetie, en die bewaren, wat in dezelve geschreven is." Openb. 1: 3.

En wat het horen aanbetreft, die Godes zijn, horen Zijn Woord, en die het niet horen zijn niet van God. Ik ben er zeker van, dat enige honderden tot Christus gebracht zijn, wier pardon verzegeld is geworden, slechts door mij te horen; en drie duizend op eenmaal door Petrus te horen. Zodat hierin profijt is, ja, grote winst. En zij die God vrezen spreken dikwijls, de een tegen de ander; en God hoort het, en onthoudt het en zegt, dat ze de Zijnen zullen zijn, wanneer Hij Zijn juwelen zal opmaken. Mal. 3.

En zo is het ook met denken: "Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben Uw vertroosting mijn ziel verkwikt", zegt David.

En zo is het ook met wensen: Elihu was, overeenkomstig de wensen van Job, in Gods plaats. En zo is er ook een verlangen: God zal de verlangende ziel bevredigen en de treurende vervullen.

Om deze dingen op het vlees toe te passen is verschrikkelijk. U vermengt de dingen, en verdonkert de raad door woorden zonder wetenschap. Uw brieven aan juffrouw B. zijn een totale verwarring en haar aan te sporen om gelovig te zijn aan haar broeder (zoals u het noemt) is schandelijk; het is tweedracht zaaien en goede vrienden scheiden, wat God haat.

En daarbij denk ik, dat Mr. B. u vër voor is en A. ook, vergelijkende met uw tegenwoordig gedrag. Ook zal God zulke dingen niet dulden, dat ge voorgaat om de harten in te dringen van hen die God vrezen. Die geest zal nooit op een krachtige wijze werken, dan in hen die vergaan. Zij die God liefhebben zullen u spoedig gaan mijden, terwijl zulken die bedorven zijn van hart u zullen aanhangen. En het moet zo zijn, want "zij die van de weg van de verstands afdwalen, zullen in de gemeente der doden verkeren", niet der levenden.

Ik ben bang dat God u aan het ontdekken is en A. ook, en voordat ge het ooit gewaar wordt, zult ge beiden naakt gaan, en anderen zullen uw schaamte zien. "De werken des vleses nu zijn openbaar; welke zijn overspel, hoererij, onreinheid, ontuchtigheid, afgoderij, venijngeving, vijandschappen, twisten", enz., Gal. 5: 18. En niet lezen noch bidden.

Uw aandringen dat de binnenkamers het hart is, en geloof de deur, is niet de mening onzes Heeren. Een mens kan niet gaan in zijn eigen hart, het gebed komt uit het hart en door het gebed dringt de mens dicht bij God. Christus weerstaat de trotse schriftgeleerden, die op de hoeken der straten stonden te bidden, om van de mensen gezien te worden; waar Hij tegenoverstelt de verborgen binnenkamer, waar niemand kan zien dan God alleen. En waar de beloning van het eerste is de toejuiching der wereld, daar zal Gods genade het laatste belonen. Het hart wordt wel genoemd een tempel, maar nooit een binnenkamer.

Ook hebt u niet de minste grond om te zeggen, dat niet heel Mr. B.'s familie, of enige andere familie behouden zal worden. De familie van Lazarus, - en ik geloof ook die van Filippus, - waren geheel behouden. Wanneer God zegt dat Hij "een zal nemen uit een stad en twee uit een familie," dan worden de Israëlieten bedoeld en niet een huisgezin. Want een stad bestaat uit veel honderden families of huisgezinnen, maar door een familie meent Hij tien geslachten, want een geslacht had veel steden.

Uw gedrag heeft mij veel verdriet veroorzaakt, daar het de monden zal opendoen van alle vijanden van Gods macht. Ik ben ziek van predikers.

De Heere onderwijze u beter, is het gebed van,

WILLIAM HUNTINGTON.

11. Aan een vriend

23 Dec. 1803.

Groeten aan mijn geliefde vriend, met volkomen vrede en op zulk een tijd.

De Gravin van Huntington³ heeft de jicht. Haar broeder te Dorsetshire werd ziek en wenste haar te zien; zij ging, maar hij stierf een dag voordat zij aankwam. Zij verwachtte dat hij wat geld had, maar het was zo verstoken dat niemand het kon vinden. Zij ging uit met veertien pond, en zijnde verplicht om hem te begraven, kwam zij thuis met een dubbele ongesteldheid de jicht in haar voet en de jicht in haar beurs.

En ik denk, de jicht zowel als de wet werkt toorn. Ik beval geduld, maar ik heb van zo iets zelfs niets te missen; ik gaf slechts mijn raad en dat gratis.

Ik ben vanmorgen vroeg aan het ovenvegen geweest, de vele zwakheden waaraan ik onderworpen ben, en vele van de remedies die mij daarin tot nut zijn geweest.

- Voor een gezwel in het gemoed, heb ik gevonden nuttig te zijn, een doorn in het vlees, daar hij dient om de wind er uit te laten als ik opgeblazen was, en mij voedende met ijdelheid.
- En wanneer mijn maag zo mooi en lekker was, dat ik bijna op het punt stond om de honingraten te verfoeien, dan heb ik bittere aloë bevonden een voortreffelijk maagversterkend middel te zijn. Het heeft haar versterkt, eetlust bevorderd en de vertering geholpen. “Met bittere kruiden zult ge het eten.” “Al zijn klederen reken van mirre en aloë.” En ik hen er zeker van, dat het bevestigd wordt aan een hart dat zijn eigen bitterheid kent: “Een hongerige ziel, is alle bitterheid zoet.”
- Voor vleselijke gerustheid, geeft men aan de plaag des harten de voorkeur. Maar voor iedere soort jicht is niets invloedrijker dan mosterdzaad en zoete olie. Mosterdzaad is van een warme natuur, meer zelfs dan flanel. En de beste en meest bedreven Geneesmeester die ooit in de wereld geweest is, heeft verklaard *dat geloof, gelijk een mosterdzaad, een berg van deze aarde zou verzetten*, en waarom niet een gezwel van de voet? Zoete olie is goed voor lichtgeraaktheid en prikkelbaarheid, dat dikwijls bij ziekbedden tegenwoordig is, vooral als de patiënt in het eerste door pijn aangegrepen wordt. Deze medicijn is aangewezen voor de zieken en bedroefden, gelijk geschreven is: “Om hen te geven vreugdeolie voor treurigheid.”
- Tegen een rilling van het hart, of wanneer de aandoeningen koud zijn geworden en de liefde verkoeld, en vleselijke zekerheid daarop is gevolgd, dan is de meest invloedrijkste medicijn, die ooit bij mij is aangewend in dit geval geweest: de jeneverkolen of de vlammen van geestelijke jaloerse arbeid, opspringende uit de veronderstelling van gekrenkte liefde. Dit is zo invloedrijk als dat een vlieg is op een vadsige jonge stier.
- Voor de slaapzuchtigheid of een slapende duivel, die altijd om een peluw roept, heeft de oven der verdrukking of een reis naar Horeb, om de aardbeving, de stormwind en het vuur te zien, wonderen voortgebracht. Ik heb zulke patiënten gekend, die in zulk een wanorde waren, dat ze gedurende de dag hun ogen niet konden openhouden, maar daarna zo wakker geschud zijn geworden, dat ze niet in staat waren om hun ogen ‘s nachts dicht te doen.
- In dit seizoen van het jaar, gevoelen zwakke mensen de inwendige zaden van hun sterfelijkheid. Dampige misten en een scherpe vriesachtige lucht, zoeken naar de jichtige materie (etter), en roepen het op om in werking te gaan; iets dat pijn veroorzaakt en pijn roept om rust na werk. En ons opsluitende doet het onze voeten in de stok, en vastgelegd zijnde bij de hielen, worden wij teruggehouden om tot het kwaad te lopen. Wanneer het geraamte is opgesloten, dan halen wij onze gedachten, begeerten en aandoeningen thuis, om ons gezelschap te houden en ons, te onthalen in onze eenzaamheid. Dit doet ons zien wat veronachtzaamd, wat achteruitgegaan, wat uit het gewricht en wat van de kommen is. Het is tijd om voorraad te nemen, om de draden neer te nemen, om de boeken na te zien; om te zien wat er tegen ons openstaat, welke voorraad er is in de handel, hoe hoog het krediet belooft en of wij verliezen, of winst gedaan hebben met de

³ Mevr. Huntington

handel.

Al deze mijn raad is gratis, en daarom wordt het gehoopt dat er geen misnoegen zal genomen worden tegen de dokter, die zichzelf onderschrijft,

De uwe ten dienst onder elke invloed,

W. H. s.s.

12. Aan een vriend

April 1805.

Dierbare beminde in de Heere Jezus Christus.

Daar ik enig minuten te sparen heb, kom ik weer eens met een brokje tot mijn vriend, zeer wensende te weten hoe het met u gaat. De laatste maal toen ik u zag, scheen u veel veranderd te zijn in uw gelaat en niet weinig verachterd in uw lichaam. Dit is niet ontstellend, als de inwendige maar in goede orde is. “De uitwendige mens vergaat,” zegt Paulus, “maar de inwendige mens wordt vernieuwd van dag tot dag.” Het verlichtte verstand is het oog van de nieuwe mens, dat vernieuwd wordt tot kennis, en als de zon meer en meer schijnt, dan neemt dit lid van de nieuwe mens toe. De eetlust van de nieuwe mens is een beginsel van geestelijk leven in de ziel, vurig begerende het brood des levens. Wanneer dit uitroept: “Wanneer zal ik ingaan en voor Gods aangezicht verschijnen?” En: “Gelijk een hert schreeuwt naar de waterstromen, zo schreeuwt mijn ziel tot U, o God!” Dán is het goed. De voeten van de nieuwe mens zijn de geloofswerken waardoor wij wandelen en niet door aanschouwen. Wanneer deze niet belet zijn door twijfelingen en vrezen, noch geneigd zijn om te wankelen door aanvallen van het ongeloof, dan maken we rechte paden voor onze voeten.

Het geloof zuivert het hart, zodat hetgeen lam is niet uit de weg geruimd wordt, maar genezen door het Woord, in antwoord op het gelovig gebed. De medelijdende inwendige delen van de nieuwe mens zijn liefdadigheid; dit maakt de ziel teer voor Gods eer, en veroorzaakt medelijden gemengd met smart, wanneer de oude mens worstelt en de opstand oprijst. Dit is de ware bron van alle Goddelijke droefheid en echte boetedoening. Het gemoed van de nieuwe mens is vrede: “Ik zal hem de volkomen vrede bewaren, wiens gemoed op Mij gevestigd blijft.” Het werk, de zware arbeid en gedurige oefeningen van de nieuwe mens zijn: *het kruis te dragen met lijdzaamheid, en uit te zien in hoop en verwachting naar de grote beloning der erfenis*. Deze, mijn dierbare vriend, zijn enige van de leden, bewegingen en trekken van de nieuwe mens, waar veel over gesproken wordt, maar die weinig gekend worden. Als deze dingen overvloedig in ons zijn, dan zullen wij niet dor noch onvruchtbaar zijn in de kennis van Jezus Christus.

God zegene u; zo bidt de uwe in Hem,

W.H. S.S.

13. Aan Jozef (Chamberlain?)

15 April, 1805.

Geliefde in de Heere.

Genade en vrede zij met u door onze Heere Jezus Christus.

Ik moet belijden dat sinds ik u laatst gezien heb, u veel op mijn gemoed gebonden zijt geweest, daar je mij voorkwam als zijnde zeer versleten, grotelijks veranderd en in een constitutie bijna ouder als ik zelf ben, hoewel in jaren veel jonger.

God schenke, mijn dierbare en goede vriend, dat onze laatste werken meer mogen zijn dan onze eerste; dat, in plaats van onze eerste liefde te verlaten, we bekwaam mogen gemaakt worden om te streven naar liefesbeoefening en te omarmen, omhelzen, erkennen en liefkozen iedere straal, elke vonk en levende kool, die komt van het altaar des brandoffers. “Streeft ernstig naar de beste gaven”, zegt God. Leven en liefde zijn het merg en vet van onze verlossing. Een maaltijd van vette dingen is ons beloofd, en wijnen die wel gezuiverd zijn.

Niets Jozef, vervrolijkt de ziel gelijk deze dingen; zet uw hart er op en jaagt ze hard na door gedurig gebed, waarnemende en achtgevende op het werk der genade van binnen, en het werk der Voorzienigheid uitwendig. Ook lezen legt voorraad op om de werkzame geest te voeden, die zal en moet werkzaam zijn. Geef voor iedere weldaad en teken ten goede een dankoffer den Heere. U weet niet hoe Gode welbehaaglijk deze dingen zijn, als ze uit het hart voortkomen en door de handen van de Middelaar gaan. Onder de wet was de wierook samengesteld uit verschillende welriekende specerijen. “Een zuivere wierook (zegt God) zal Mijn Naam geofferd worden onder de heidenen”; menende het gebed en andere geestelijke offeranden. En ik geloof dat de geestelijke mening en evangelische zin van die specerijen deze zeven zijn:

1. Ten eerste, de genade van de levens verlevendigd ons, opdat we onze behoeften gevoelen en zo hongerende tot God naderen.
2. De genade van het licht ontdekt ons, zoals Paulus zegt, “de dingen die ons vrijelijk van God geschonken zijn.”
3. De genade van geloof maakt ons bekwaam om God in vertrouwen aan te roepen.
4. De genade der hoop, verwacht een antwoord.
5. De genade van onderwerping laat het aan Gods wil over om te schenken of te onthouden, zoals het Hem het beste schijnt.
6. De genade van geduld wacht op zijn bestemde tijd, terwijl ten
7. De genade der liefde de kool is, die al de andere aan het branden maakt, of ten minste doet roken.

Als het vuur brandt is het een brandoffer met het vet, maar als het slechts rookt, is het een vurig verlangen, maar geen blijdschap. En zelf dit moedigt de hoop aan, want “het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en de ronkende vlaswiek zal Hij niet uitblussen, totdat Hij het recht zal voortgebracht hebben tot overwinning; en de eilanden zullen naar Zijn leer wachten.” „Met al uw offeranden zult ge zout offeren”, zegt God. “Laat uw woorden niet zout besprengd zijn, opdat ze genade geven dien, die ze horen.”! “Hebt zout in uzelf, en houdt vrede onder elkander”, zegt Christus. Want “elke offerande zal met zout besprengd zijn.” Dit is het zout van het verbond onzes Gods, dat niet mag ontbreken in onze offeranden. En dit zijn de specerijen waarvan de zuivere en heilige wierook is samengesteld. Het altaar is de Godheid van Christus, dat de gave heiligt; de menselijke natuur is de offerande. Immanuël, *God met ons* in beide naturen, is de Priester. En de Geest van alle genade voorziet het huisgezin van wierook; zodat “boven de tabernakel een wolk en een rook is des daags, en de glans eens vlamvend vuurs des nachts, want over alles wat heerlijk is, zal een beschutting wezen.”

God zegene u; altijd de uwe, DE DOKTER

14. Aan een collega

10 mei 1845.

De dokter, landbouwer en veefokker zendt groeten aan de landbouwer, veefokker en slager.

Dit is mooi en regenachtig weer voor ons veefokkers, en ik heb mijn ziel bij tijden er voor dankbaar aan God gevonden. En als dit het geval is dan vermeerdert de inwendige en uitwendige oogst, en bewegen zich in overeenstemming met elkaar. Goedheid gaat voorbij ons en geloof en dankbaarheid volgen na; de eerste helpt de laatste, en de laatste wordt verlevendigd door de eerste. De handeling van het geloof is om God na te wandelen, uitzicht te houden op Zijn hand, Zijn voetstappen na te volgen, om op boodschappen uit te gaan en verse voorraad in te brengen; om bedelaars op te passen en te helpen aan de deur der hoop; om smeekschriften en andere opdrachten te dragen; om het vuur aan te steken op het altaar ten tijde van het reukwerk, en om te wachten op de antwoorden en die toe te passen.

Als het prachtig weer is, wanneer de zon schijnt en in tijden van vrede wanneer er geen strijd is, is het geloof veel buitenshuis, gaande dikwijls uit en is veel in oefening. Maar in het midden der gevaren en wanneer bezet aan elke kant, zoals het geval was met de discipelen op de zee: “Waar is uw geloof? Niet buitenshuis, niet in oefening, nee, het is van binnen werkzaam en het hart ondersteunende tegen de overweldigende vrezes. Laat een gepast woord inkomen en het hart verblijd maken, en dan zal het uitgaan. “Gelooft gij in de Zone Gods?” “Wie is Hij, Heere, opdat ik in Hem moge geloven? En Jezus zei tot hem: “En gij hebt Hem gezien, en Die met u spreekt, Dezelve is het”. En, uit gaat het geloof: “Ik geloof Heere. En hij aanbad Hem.”

Wij leven door het geloof, en dusdanig is het dat wij in- en uitgaan, en weide vinden. Dit grondbeginsel geloof genoemd, wanneer ongebruikt en als slapende, gaat naar gewoonte vergezeld met vasten, maar wanneer in werking en in oefening, dan wordt er feest gehouden. Dodigheid vergezelt het eerste, maar Hemelsgezindheid, met leven en vrede, vergezelt het laatste. Het hart wordt samengetrokken als het geloof thuis blijft, maar het verwijdt altijd als het geloof buitenshuis gaat.

Houdt goed toezicht op deze dingen en ik twijfel niet of je zult uitvinden dat het zo is. Uit al de genadegaven die de Heilige Geest plant, zijn er maar drie die hard werken op een levendige wijze, om ook bij te dragen tot het voedsel voor de ziel. *Lijdzaamheid* is er om de gewichten en lasten te dragen; *zachtmoedigheid* om de grond te verzachten, en *nederigheid* om zich te onderwerpen aan Gods wil. Maar geloof gaat uit en in; de hoop verwacht wat het geloof ontdekt en vat aan krijgt, en liefde zendt haar dankbetuigingen terug voor de zegeningen. “Nu blijft geloof, hoop en liefde, deze drie”; dit zijn de arbeiders. Daarom is het, dat men leest van de werken des geloofs, de arbeid der liefde, en de lijdzaamheid der hoop. “Ik heb gearbeid”, zegt Paulus, “meer dan zij allen, doch niet ik, maar de genade Gods die met mij is.”

Altijd de uwe,

W. Huntington s.s.

15. Aan Jenkin Jenkins

13 juni, 1805.

Zeer beminde in de Heere,

Ik weet niet of u ziek, krachteloos, zwak of kwijnende bent, of dat u in twijfelingen, vrezen, ongelovigheid of moeite der ziel leeft. Maar voor veel dagen, wanneer ik in het verborgen gebed was, bent u mij met uw gelaat ziekelijk en mager, gedurig voorgekomen. De man die aan Paulus verscheen, en hem bad zeggende: “Kom over in Macedonië en help ons”, verscheen nooit meer om hulp af te smeken, dan uw houding en gelaat het van mij gedaan heeft. U verscheen onverwachts, hebbende geen voorafgaande gedachten omtrent u. En altijd als ik in het gebed was en zelfs wanneer niet, is een vriend van Lewes, nevens een brokje van zijn Excellentie aanwezig geweest voor mijn gezicht. En uit deze dingen vermoed ik, dat enige beproeving of onaangename omstandigheid uw deel is; of dat je in moeite bent, of anders is er iets van een herstel of verlevendiging van het goede werk vanbinnen; een van deze drie dingen vermoed ik is het geval met mijn beminde vriend.

Ik ben ten volste overtuigd dat het gebed nooit te vergeefs opgezonden wordt, want alle gebed gaat op tot God door de handen van onze Hogepriester. En wanneer gebeurd met Zijn genade en verdiensten, en vergezeld met Zijn verschijning in de tegenwoordigheid Gods voor ons, geen verdorvenheid van binnen, nee, niet de ongerechtigheid van onze Heilige dingen, kunnen opstijgen met onze gebeden door de handen van de Middelaar. En daar ieder antwoord door hetzelfde kanaal vloeit, kan geen toorn noch vonnis van God door de Middelaar tot ons komen. Vandaar de vriendelijke raad en raadgeving: “Al wat gij vraagt, vraagt dat in Mijn Naam, en Ik zal het doen.” O, de wondervolle raad, de verbazende wijsheid van God om ons twee voorspraken aan te wijzen! De Heilige Geest doet voorspraak voor ons en helpt onze zwakheden met onuitsprekelijke zuchtingen. En de Heere Jezus Christus leeft altijd om voorspraak voor ons te doen. Wat een aanmoediging is dit voor het gebed!

Verleden donderdag en vrijdag morde ik, omdat het weer zo droog was, toen deze woorden op mijn gemoed kwamen: “Vraagt van de Heere regen, ten tijde des spaden regens; zo zal de Heere u regen zenden, tot iedereen kruid op het veld.”

Voordat ik begon, zette de duivel in: zal de Almachtige zo'n bedorven worm zoals u bent, horen, door de wolken te gebieden dat ze regen brengen?

Toen kwamen deze woorden: “Elias was een mens van gelijke bewegingen als wij, en hij bad een gebed, dat het niet zou regenen. En het regende niet op de aarde in drie jaren en zes maanden. En hij bad wederom, en de hemel gaf regen, en de aarde bracht haar vrucht voort.” En hoe werd ik bekwaam gemaakt om er in te volharden! En hoe blij was ik 's zondagmorgens toen ik zag dat het kwam. Dit past ons, veefokkers.

Vaarwel, mijn beminde vriend!

De dokter, de kolendrager bidt u Gods voorspoed toe.

W. H. s.s.

16. Aan Jenkin Jenkins(?)

25 oktober, 1805.

Des dokters verering aan zijn oude kameraad, die in arbeid is.

Hoe gaat het met mijn medeburger, in geen geringe stad? Christus is de Weg des Levens, en de Poort des levens. En de voornaamste zegening die beloofd is in het Hemelse Jeruzalem is deze: “Zalig zijn zij, die Zijn geboden doen, opdat hun macht zij aan de boom van de levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad.” Hier zijn Zijn geboden. En wat zijn zij? Wel, zij zijn niet verdrietend maar verblijdend: namelijk, *dat wij geloven in Zijn Zoon Jezus Christus, en elkaar liefhebben, gelijk Hij ons een gebod gegeven heeft.* Zalig zijn zij die ze doen. En wat is Gods zaligheid?

Leven voor altijd en eeuwig. En hij die gelooft, heeft het eeuwige leven. En hij is van de dood overgegaan tot het leven, die de broeders liefheeft. Daar is leven in de zegening, leven in het geloof, en leven in de liefde.

En wat is de Boom des levens? Christus is de Hoop der heerlijkheid. „De uitgestelde hoop krenkt het hart. Maar de begeerte die komt is een boom des levens.” Hij die gelooft, neemt *Christus gekruist* met zich mee in de hemel; want Christus gekruist is de Boom des Levens voor het geloof in deze wereld. Maar *Christus verheerlijkt* is de Boom des levens in de Hemel.

Een andere zegening van het Hemels Jeruzalem is vrijheid. “Jeruzalem dat boven is, is vrij, en zij is ons aller moeder. Zo zijn wij dan niet kinderen der dienstbare (vrouw), maar der vrije.” “Doet de poorten wijd open, opdat het rechtvaardige volk daar doorga, hetwelk de getrouwigheden bewaard.” “Ontvangt de waarheid”, zegt Christus, en de waarheid zal u vrij maken. En als de Zoon u zal vrijgemaakt hebben, zo zult gij waarlijk vrij zijn.” En Christus zegt: “Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven”. En iedereen die niet is in de waarheid, noch van de waarheid, is zonder de poorten, door welke niets zal ingaan die de leugen liefheeft en doet.

Het derde van deze vererende stad, is rechtvaardigheid. Deze Heilige stad die de bruid is, “de vrouw des Lams, is gekleed in fijn wit lijnwaad, zijnde de rechtvaardigmaking der heiligen.” God heeft haar vergund om versierd te zijn met witte kleding, opdat zij haar Bruidegom gelijkvormig zou zijn.

En welke zijn de poorten die leiden tot de vreugde van deze rechtvaardigheid? “Doet mij de poorten der gerechtigheid open; ik zal daardoor ingaan; ik zal den Heere loven. Dit is de poort des Heeren, door welke de rechtvaardigen zullen ingaan.”

Deze rechtvaardigheid is Christus. “Hij is het einde der wet tot rechtvaardigheid voor een iegelijk die gelooft.” Als onze Middelaar, zo is Hij de Poort des levens, die leidt tot de Boom des levens. Hij is de Poort der waarheid, die leidt tot de vrijheid van die stad. En Hij is de Poort der gerechtigheid, die leidt tot de vreugde van het witte lijnwaad, dat het eigendom is van de burgers van die vrije stad. Deze drie poorten zijn open, aan het Oosten, Westen, Noorden en Zuiden, en maken alzo twaalf. “Gaaf door, gaaf door de poorten; verhoogt, verhoogt de verhevene baan; heft de standaard (vaandel) omhoog”, enz.

Ik heb enig vermoeden dat mijn vriend neergeslagen, duister of in verwarring is. Daarom denk ik, en zo geloof ik, dat deze brokjes u ter gepaster tijd zullen toekomen, wat ik moet overlaten aan uw mening.

De dokter.

17. Aan Jenkin Jenkins(?)

28 november 1806.

De kolendrager zendt de groeten aan zijn oude kameraad in zielarbeid, en teer beminde in de Heere.

De jicht in het lichaam, en dat ook eigen is aan de beurs, bewerken verschillende dingen. En wat goed is voor het eerste, is minder goed voor het laatste. Ik ben een hele winter van die aanstekende kwaal vrij geweest, hoewel ik niet geloof een nadere bloedverwant in het vlees te hebben die er ooit vrij van is, hetzij ‘s winters of ‘s zomers; zijnde een huiselijke wanorde, lichaamsongesteldheid en ziekelijk. Maar de uwe ligt in de vitale delen, de mijne in de uitwendige leden.

Er is evenwel een uitnemende remedie, die door geen koude noch hitte, rilling noch koorts, huiverende dampen, noch verzengende winden, ooit kan weerstaan worden; en dat is geloof in en gebed tot de ALwijze, geestelijk Kundige, en almachtige Redder van hulpeloze zondaars.

En ik heb tijden gedacht, dat, als er één onwaardige worm op de Britse eilanden is, die dat met vertrouwen kan beweren, *de verwaande rebel* (zo ik dikwijls genoemd wordt) en *de verachtelijkste, stinkende Antinomiaan* (zoals sommigen mij noemen), dan kan ik dat onverschrokken bevestigen. Geen ongesteldheid of kwaal, geen vijand van buiten, geen vijand van binnen, geen geestelijke of stoffelijke zwakheden kunnen ooit weerstaan, veel minder teruggedrijven de kracht van het geloof en het standvastige gebed, dat opgezonden wordt tot de grote Heelmeester, of tot de Vader van alle barmhartigheid in des groten Heelmeesters Naam. En hoe meer deze heilige Weg tot de troon betreden wordt, hoe meer effen en gemakkelijker ze zal worden; hoe meer geloof aan het werk is in deze Weg, te sterkere en onverschrokkener het worden zal. En hoe meer onze arme

smeekschriften herhaald worden, te groter zijn haar terugzendingen, ja, deze handelwijze verzekeren ons van Goddelijke verhooring, van oplettendheid en herstel.

Dit is de nieuwe scheepvaart, geopend voor vaartuigen der barmhartigheid, waar alle wijze handelaars hun schone paarden zoeken.

De ergste kwalen in deze wereld zijn de melaatsheid, de plaag des harten, de dodelijke verlamming, en die van blindgeboren te zijn. Het bloed der besprenging geneest de eerste, soevereine, vrije genade de tweede, de belofte van leven de derde. En Hij geeft ons de raad om van Hem ogenzalf te kopen, om te verdrijven de dodelijke en treurige duisterheid van het gemoed en verstand.

Ik wens dat u zo vrij was van uw jichtige kleding, als ik van de mijne, opdat ik u geluk kon wensen met uw gelukkig herstel. Echter, de nieuwe mens is ongeschikt voor de aanhang van al deze kwalen, en de besmettingen van de oude mens. “Dat uit de Geest geboren is, is geest.” En wij weten dat geestelijk licht en leven, geloof en hoop, liefde en blijdschap, vrede en vertroosting van God zijn; niets kan daar aan toegedaan, noch kan er iets van afgenomen worden. “En God doet dit werk opdat de mens zou vrezen voor Zijn aangezicht. En de vreze des Heeren is zijn schat. Maar hoewel deze dingen begonnen worden, zijn ze toch niet volmaakt. Er is plaats voor meer liefde, meer blijdschap, meer licht, meer leven en meer vrede. Maar Christus is opgevaren in de hoogte; opdat Hij alle dingen vervullen zou. Dat is, dat elke schatkamer der genade vervuld mag worden met heerlijkheid. Dat beloofd Hij te doen: “Ik doe wandelen op de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts; opdat ik Mijn liefhebbers doe beërven, dat bestendig is, en Ik zal hun schatkamers vervullen.” Dit zal de voortzetting zijn van het goede werk dat begonnen is. En als dit in ons plaats heeft, dan zal er begeerte zijn naar meer. Want ik, geloof dat begeren, verlangen en verzoeken, nooit zullen ophouden daar waar de Heilige Geest eens Zijn geestelijke invloed door de ziel heeft laten gaan, totdat we zullen vervuld worden met al de volheid Gods.

Vele, vele bevindingen, onderpanden, tekenen voorsmaken, eerstelingen, enz., worden aan de weg gegeven, om ons te verzekeren van dit toegankelijke en alles bevredigende banket, waarna wij dan niet meer behoeven te hongeren en te dorsten.

Vaarwel.

De dokter.

18. Aan Nancy

10 juni, 1807.

Nancy,

Wat voer je zoal uit? Waar ben je? Wat is het waar je op tuurt en tegen in klaagt? Waarom ben je zo neergeslagen en verschrikt? Je hart zal nooit beter worden; de Hemel zelf verklaart het te zijn dodelijk meer dan enig ding, en geheel boos, en dat iedere verbeelding ervan kwaad is, en alléén kwaad.

O dwaze meid, God heeft Zijn Geliefde Zoon niet gezonden, om zo'n slecht, zo'n onrein, zo'n vuil en verachtelijk ding als dit is te verbeteren en op te lappen. Hij heeft het opengelegd en tentoon gesteld, en heeft haar slechte werken en valse gedachten geopenbaard, opdat je er van walgen mocht en afgedreven worden van alle vertrouwen in het vlees.

God, mijn beminde meid, heeft ons een nieuwe schepping beloofd; Hij schept in ons een rein hart, en vernieuwt in het binnenste van ons een vasten geest. "Dit volk heb Ik Mij geformeerd; zij zullen Mijn lof verkondigen." Ik zal hen een nieuw hart geven, en een nieuwen geest in het binnenste van hen;" enz. Liefde is het, wat God uitstort in het hart door de Heilige Geest. Deze liefde is het nieuwe hart, of nieuwe aandoeningen, gezet op nieuwe onderwerpen namelijk Christus, Zijn waarheid, en Zijn kinderen.

Maar dan blijven nog steeds de slechte, bedorvene en vleselijke aandoeningen. Maar deze worden gevoegd bij de oude mens; want deze liefde is nieuw en maakt de eerste oud. Wederom, met een nieuw hart wordt bedoeld een gezuiverde, tere, vrolijke, oprechte, goede, stille en vreedzame consciëntie. Een stenen hart is een kwaad; een verharde consciëntie wordt gezegd *toegeschroeid te zijn met een brandijzer*. Een vrolijk hart is een eerlijke consciëntie, die zijn plicht doet, getrouw in zijn dienst is, geeft acht op zijn toevertrouwd goed, handelt met geestelijke macht, wendt een doof oor aan alle vleselijke verdediging of verontschuldiging, veracht alle dode werken, neemt geen geschenken ter omkoping, vermijdt verdeeldheden en haat huichelarij. Zij moet een *nieuwe* consciëntie zijn, en wanneer die voorzien is met vrede, licht en het getuigenis van de Geest, dan is zij een bron van onze vreugde. "Mijn blijdschap is dit, het getuigenis van een goede consciëntie; gevende mij getuigenis door de Heilige Geest." Dit deel van het nieuwe hart is het vreedzame getuigenis van des mensen consciëntie, die verkeerd onder de invloed en indruk van de Heilige Geest des Almachtigen. Deze dingen, mijn geliefde, zijn ons beloofd in Christus, en God maakt ons tot nieuwe schepselen in Hem.

En, daar er naar deze dingen gezocht moet worden, en God er om gevraagd wil zijn, dat Hij deze dingen voor ons doe, zo zet uw hart er op, en kijkt, waakt, bidt en wacht op dezelve. God heeft door kruisiging, teleurstellingen, beledigingen en het in beweging brengen van kwade verbeeldingen, verdenkingen en jaloersheden, uw hart week, zachtmoedig, ootmoedig en nederig gemaakt. En uw consciëntie levendig, teer en gevoelig, die haar smart, kwelling bitterheid en verdriet, zowel bij dag als hij nacht, ontvlucht en ontlast. Maar dit is niet alles wat God in Zijn voorraadschuur voor ons heeft. Nee, geloofd zij Zijn Naam, er zijn betere uitzichten achter het gordijn verborgen, een betere schat in de liefde van de Heiligen Geestes, betere tijdingen in de mond van de grote Herder, betere vruchten aan de Boom des levens, en een meer gunstiger gelaat kijkende door de traliën.

Schept moed, mijn dierbare beminde naar wie ik verlang om te zien, mijn blijdschap en mijn kroon, wees blij en vrolijk. Terneer met uzelf; kom uit dat hok der draken en uit die hof der uilen, en zie dan op Jezus, en laten we dan eens zien wat dat zal uitwerken. Hij zegt: "Komt tot Mij en wordt behouden, o alle einden der aarde, want Ik ben God; en behalve Mij is er geen Heiland." Ik ben er zeker van, dat Hij de verlangende ziel nooit teleurstelt met een leeg en onbetekenend bezoek. Mijn gebeden heb ik tot God opgezonden om dat te zegenen.

Vriendelijke groeten aan je vader en moeder.

Q in de hoek.

19. Aan Mary

19 september 1801

Beminde juffrouw Mary,

Genade en vrede zij met u, door onze Heere Jezus Christus.

Ik hoop dat u en uw disgenoot, bij deze tijd bekomen zult zijn van uw ongesteldheid, en zo dit het geval is, het zal niet lang duren, of een andere onaangename omstandigheid zal volgen. De mens is geboren tot moeite. Deze wereld is onze rustplaats niet, zij is onrein. God heeft wat beters voor ons voorzien. Ons vleselijk deel, de oude mens, zou zijn verblijf hier graag houden, maar het betere deel wil zich omhoog verheffen, stijgende en reikhalzende naar een beter Vaderland; dat is het Hemelse. Hierdoor komt een Christen tussen twee engten. “Wanneer ik het goede wil doen, dan ligt het kwade mij bij.” Wat God van komt, leidt weer tot Hem. De Geest kweekt een klein leger van genaden op, zoals leven, geloof, hoop, vrees, liefde, zachtmoedigheid, lijdzaamheid, ijver voor God en trouw aan Hem. En de oude bewoners van de ziel, zoals ongevoeligheid, ongelovigheid, vleselijke gerustheid, hardheid des harten, vijandschap en opstand. Deze stellen zich tegen de volmaakte giften die afdalen van den Vader der lichten; vandaar de klaagtoon: „Ik voel een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de Wet mijns gemoeds, en mij gevangen neemt onder de Wet der zonde, die in mijn leden is. Ik ellendig mens! Wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?” Om deze oude bewoners te verzwakken, worden er bekommelingen, kruisen, beproevingen, verzoeken en lichamelijke: zwakheden gezonden, opdat de nieuwe mens zou toenemen. “Heere! Bij deze dingen leeft men, en in dit alles is het leven van mijn geest.” Jesaja 38. De beproevingen van de ziel zijn de verzwakkingen voor de menselijke verdorvenheid. En de bezoeken, verlevendigen en verkwikkingen, waarmee God ons begunstigt, zijn de bemoedigingen voor de nieuwe mens der genade; “ofschoon onze uitwendige mens verdorven wordt (zegt Paulus), de nieuwe mens wordt vernieuwd van dag tot dag.” In deze strijd moet u geen aflossing, ontslag noch lange wapenstilstand verwachten, totdat de dood komt, welke de laatste vijand is die overwonnen moet worden. “Zijt getrouw tot de dood, en Ik zal u de kroon des levens geven”, dat niets minder is dan een eeuwig pensioen.

Mijn hartelijke liefdegroet aan de Kapitein, en ontvangt u dezelve ook van uw vriend en broeder in moeilijkheid.

W. HUNTINGTON

20. Aan een vriend

Mei 1812.

Genade, barmhartigheid en vrede zij met u, mijn zoon, en mocht u de getrouwheid Gods ondervinden, gelijk ik ondervonden heb.

Hier ben ik in mijn ouderdom en toch nog niet heel en al dor. De olie uit de fles heeft niet ontbroken, noch is het meel uit de kruik verteerd. Het oliesel en de drie maten meel, waarbij het koninkrijk Gods vergeleken wordt, vervolgen nog steeds, namelijk *gerechtigheid, vrede en blijdschap*. En de gezegende Geest werkt in al deze, als het nieuw en geheiligde zuurdeeg, dat ten laatste al het oude zuurdeeg van boosheid en snoodheid eruit zal werken.

Onnoembare keren heb ik opgemaakt dat mijn springbron opgedroogd was, mijn voorraad uitgeput, en dat het met alle nieuwe dingen gedaan was; geen voortbrenging meer van oude en nieuw dingen uit de schat des harten. Dan plaatste de duivel sommige van zijn brandende en schijnende lichten voor mij, en vertelde mij welk een gerucht zij maakten, welke legioenen zij na hun trokken, welk een vooruitgang zij maakten, ... en wat was ik als ik met hen vergeleken werd? Met deze droge bronwel en met deze vogelverschrikkers, heeft de Satan mij voor jaren ontmoedigd en bespot. Maar nu geloof ik, dat zij nooit de fontein des levens gehad hebben, de opborrelende bron, noch de stromen die de stad Gods verblijden. Zij die ingeënt zijn in de goede Olijfboom, hebben ook deel aan deszelfs goedheid en vettigheid, en zulken dragen niet de wortel, maar de wortel draagt hen. Zij zijn overgoten met verse olie en worden daarom genoemd olijftakken of spruiten der olie (ook wel: zonen der olie). Zeven gouden pijpen reikten van deze zonen der olie, tot de gouden kandelaar.

De eerste is de prediking. God bedient ons Met Zijn Geest bij de prediking des geloofs.

De tweede, het gebed. "De Apostelen baden voor hen, en zij ontvingen de Heilige Geest."

De derde, getrouwe berisping. "De rechtvaardige sla mij, het zal weldadigheid zijn, en hij bestraffe mij, het zal olie des hoofds zijn."

De vierde, zich te oefenen om een goede consciëntie te houden. "Laat uw klederen altijd wit zijn, en laat uw hoofd geen olie ontbreken."

De vijfde, overdenking. "Als mijn gedachten binnen in mij vermenigvuldigd werden, hebben Uw vertroosting mijn ziel verkwikt."

De zesde, gemeenschap der Heiligen. De broeders kwamen Paulus tegemoet, tot Appiusmarkt en de Drie tabernen; welke Paulus ziende, dankte hij God, en greep moed." Hand. 28: 15.

De zevende, briefwisselend verkeer. „En de menigte vergaderd hebbende, gaven zij de brief over. En zij die gelezen hebbende, verblijdden zich over de vertroosting." Hand. 15: 30, 31.

De gouden olie, mijn zoon, heeft gevloeid in al deze zeven pijpen, hoewel de olijftakken en de hoofdpijpen maar twee waren, zoals u kan zien in Zach. 2 en 12. Vaarwel, mijn zoon!

Uw meest toegenegen:

W. H. S.S.

God is nog steeds met de dokter.

21. Aan Mr. John Chapman,

Hounslow Heath.

Thames Ditton, dinsdagmorgen.

Geliefde broeder in de Heere.

Ik was verrast over uw goedheid, door de aanbieding om mij morgen een bijeenkomst te geven te Kingston. Ik heb mij nooit zulk een gunst van uw hand verdienstelijk gemaakt. Maar de Heere is goed, en ik vertrouw, dat Hij mij enigmate gedrenkt heeft met eenzelfde Geest, hoewel ik weet dat ik het minste aandeel heb. Want zeker ik zie mijzelf slechter en slechter, en indien Gods willen en zullen mij niet staande hielden. Mijn *indiens en maars* zouden mij doen zinken in een onherstelbaar ondergang. God heeft tot nu toe, en zal ook nog mij keuren in de oven der verdrukking. En ik weet het wel dat hij zijn zevenvoudige hitte moet hebben, voordat ik mijzelf zal achterlaten. Als ik maar één week uit het vuur ben, dan gaat Christus naar beneden en ik zelf kom naar boven. En ik weet, ik weet zeer wel, de mening van deze woorden: “Een kind dat zichzelf gelaten is, zal vallen.” Ik ga nooit tweemaal naar een kansel zonder banden, en ik zou spoedig de bovenste en laagste molensteen tot pand leggen, indien God niet deed, zoals ons spreekwoord zegt: “Leg meer zakken op de molen!”

Geliefde broeder, ik heb gevonden dat de Heere in de laatste tijd zeer vreemde wegen met mijn ziel houdt, veel ingewikkeld werk. En inderdaad, indien God mij niet een bijzondere roeping had gegeven, en bekwaam gemaakt om klaar te beproeven, en mijn roeping en verkiezing vast te maken, dan zou ik bijna getwijfeld hebben aan het aandeel van mijn ziel in het Verbond van vrije, zelfvernederende en Godverhogende genade.

Het volk te Richmond, zó dood zijnde, en zo weinig die ooit leven gehad hebben, verzwaart mijn lasten nog. Eens predikte ik tot hen over de gouden en zilveren vaten, en die van hout en aarde, en daar zijn, zo ik vrees, het minste van de eerste. Te arbeiden voor materie in het vuur, en na alles nóg tevergeefs prediken; te preken over bevrijding aan gevangenen, totdat ze met hun banden neerstorten in de hel, is waarlijk de zware last van het Woord van de Heere.

En toch schijnt het alsof de Heere mijn arbeid hier te Ditton zegent. En de duivel is er altijd mee bezig om er tegen te twisten, en om oorlog te willen hebben, want hij weet wel, tot mijn schaamte zeg ik het, dat ik een getrouw dienaar was van de onrechtvaardige Mammon. Toen hij mij verloor, verloor hij een dapper vriend, zijnde een aanvoerder. En nu ben ik een zwakke verwoester, of tenminste een verstrooier van zijn koninkrijk. Maar, geloofd zij God ervoor! Ik verlang nooit stilstand van wapenen, noch bij enige omstandigheden voorwaarden van vrede. En ik geloof dat ik veel zal moeten lijden om de zaak van Christus, en dat wij iedere stap van onze weg zullen moeten bestrijden. Wel, laat het zo zijn, daar ‘het wee’ het deel is van de gerusten te Sion.

U zult zeggen: *het is hard werk om te lopen en te strijden daarbij*. Het is waar. Maar het is nog harder werk om te lopen, te strijden, en daarbij nog het kruis te dragen. Maar we zijn dikwijls het meeste gezond onder de roede en het sterkste als we goed beladen zijn. Ik ben zeker dat elke Heilige in mijn ogen er uitziet als een engel behalve ikzelf. Zeker zal ik altijd werk genoeg hebben om een enige van deze vier Schriftuurplaatsen te gehoorzamen: “Uw wil geschiede.” “Geef mij uw hart.” “Verloochen uzelf.” “Geloof alleenlijk.” Helaas, wie kan dit doen, die zo arm is in genade, en toch zo trots van geest!

Mijn geliefde broeder, het is een grote zaak om een Christen te zijn. De weg is nauw, en hoeveel streven er naar om door de rechte poort in te gaan, zonder de sleutel van proefondervindelijke wetenschap. Mocht Hij Die de sleutel Davids houdt ons wijs maken tot zaligheid, en deze drie poorten voor ons ontsluiten: Davids poort van rechtvaardigheid, die wij ingaan door rechtvaardigmaking; Jesaja's poort van vrijheid, om de waarheid te weten en te houden. En de poort of deur der barmhartigheid, door Christus te kennen en te weten dat wij in Hem gerechtvaardigd en vrijgemaakt zijn. Dan zijn wij vrije mensen van Salems stad en zijn in het Verbond des vredes, en medeburgers met de heiligen en van het huisgezin Gods. En uit die stad zullen we niet meer uitgaan; daar zullen we geen vervloeking meer lijden. Daar zien we ook niet meer de zee van Gods toorn, en daar zullen we ook geen nacht meer hebben. Dit is in waarheid de ervaring van mijn ziel geweest, en ik schrei dagelijks voor God om de gedurige genieting ervan, of anders om thuis te komen tot de volle genieting of vreugde, waarvan dit een handgeld is. O, des Heeren goedheid aan zulk een ellendige!

Iemand kon denken dat ik geheel en al gehoorzaamheid, nederigheid en liefde zou zijn. Maar helaas, ik ben er zo ver vandaan als dat het vreselijke verderf is van de troon Gods. Maar, ik kan de hoop niet opgeven.

Ik geloof, het plan van mijn vijanden, om te proberen mij naar huis te dragen tot mijn eigen parochie, als een zwerveling, zal het zekere middel zijn dat God wil gebruiken, om mij hier als een gemeentelid neder te zetten. Zeker! Van het eerste tot het laatste ben ik een mirakel, maar toch nog een opstandeling. O Heere, vergeef!

Mijn beste liefde aan uw vrouw en jukdienaar. Ik wens u de genieting van de dierbaarste van alle vrienden, en de zoetste van alle namen, benevens dat u en de uwen mocht behouden worden. Amen, ja amen!

W. H.

BRIEVEN AAN EN VAN HUNTINGTON

22. Van de heer A. B. Sen, aan W. Huntington

Aan Rev. Mr. Huntington.

Geliefde mijnheer, en hartelijke beminde des Heeren; die u een hart gegeven heeft om de geestelijke betekenis van Zijn Woord te verstaan, door de gezegende bewerking van de Heilige Geest der kracht in uw ziel.

Met alle onderwerping, neem ik de vrijheid om u enige letteren te schrijven, om u bekend te maken dat ik reden heb om de Almachtige dankbaar te zijn, voor de wijsheid door Hem aan u gegeven, die u meegedeeld hebt aan de wereld, door uw publiceren. Ik woon in een kleine plattelandsgemeente, waar het Evangelie maar gebrekkig gepredikt wordt; hoewel in weinig landkerken nog zó wel, geloof ik. Laat dit zijn zoals het wil, ik heb grote oorzaak om dankbaar te zijn tegenover mijn dierbare Verlosser, die gemaakt heeft dat ik verschil, ik denk van allen die in de parochie zijn. Want er is niet een die ik vinden kan, die van hetzelfde gemoed is, uitgezonderd twee of drie die hier onlangs zijn komen wonen.

Om alle bijzonderheden te vertellen hoe het kwam dat ik van hen ben gaan verschillen, zou teveel zijn om hier, op deze tijd, in te voegen; maar ik heb begeerte dat u het zou weten, want ik verlang naar uw gedachte van het geheel, omdat ik weet dat u mij niet zult vleien. Ik heb mijn ervaring aan enige andersdenkende dienaren verhaald, en een ieder van hen vertroostte mij, door niet te twijfelen of het werk der genade was in mijn hart begonnen. Met deze, noch met enige andere andersdenkende mannen die van een andere kerk waren dan waar hij is, ben ik bekend geweest, boven de vier jaren. Maar de Heere is mij genadig geweest, elf jaren voordat die bekendmaking plaats greep. En niet dan in deze drie laatste jaren was er een andersdenkende vergadering binnen acht mijlen van mij. Maar nu is er een twee mijlen van mij vandaan, waar ik dikwijls naar toe geweest ben, en heb op verschillende tijden, veel dienaren gehoord, wier leer zowat dezelfde was, als waarin de Heere mij reeds lang tevoren had bevestigd, dat gewis een grote vertroosting voor mij was.

Maar over één ding heb ik dikwijls mijn beklag bij hen gedaan, namelijk, *dat ik niet de gave van het onvoorbereide gebed had.*

Zij gaven mij enige geringe vertroosting, door mij te vertellen, dat ze enige mannen wisten, die verdrietig in hun gemoed waren omtrent dezelfde zaak, van wie zij niet de minste twijfel hadden, of ze waren zeer begenadigde mannen. Maar ik denk vaak dat het eigen is aan de boosheid van mijn hart. Want ik word veel gekweld met zwervende gedachten, omdat ik een formuliergebed gebruik in mijn familie, dat ik al de tijd tweemaal 's daags gedaan heb, nadat ik voor het eerst overtuigd ben welk een slechte ellendeling ik van nature ben; en ook nog eens per dag voor mijzelf, wanneer ik zulke vormen gebruikt heb, uit de boeken, als ik dacht het best gepast te zijn op mijn geval. Maar voor veel jaren geleden, heb ik die gewoonte nagelaten wanneer ik alleen was. En heb getracht om mijn noden bekend te maken, en dank te geven voor de vele barmhertigheden die ik ontvangen heb, door het onvoorbereid gebed te doen. Maar mijn behoeften waren dikwijls dezelfde; zoals, ootmoedige smekingen om de zegeningen en vruchten van de Geest, om een levendig geloof dat door de zuiverste liefde is werkende, enz. Zodat die zo ook weer bijna een vorm werden. Maar ik zeg niet altijd, want soms gaf de Heere mij kracht om uit te breiden, en dan had ik grote vertroosting. Maar tot mijn smart moet ik zeggen met Job: "Och! dat het met mij was, als in de dagen van ouds."

Nu kom ik er toe om u dit mee te delen: omgang hebbend met Mr. Millage van Woking in Surry, wiens vrouws zuster dicht bij deze stad woont, die hij kwam bezoeken, kwamen wij in een gesprek over de godsdienst, en wij kwamen zeer wel overeen, uitgezonderd omtrent de kerkdienst. Onze opvattingen van het Evangelie en onze hoop in de Zaligmaker waren dezelfde. Omtrent diezelfde tijd had ik iets omtrent u gehoord, mijnheer, en vermeldde uw naam aan hem, die u zeer goed kende, en vertelde mij iets u betreffende, maar ik ben vergeten wat. Want u moet begrijpen dat mijn memorie zeer slecht is, zijnde zeer verzwakt door een zenuwzwakte die ik veel

jaren gehad heb. Maar wat toen gezegd werd maakte mij begerig om enige van uw geschriften te zien. En ik geloof dat het bijna een jaar geleden is dat ik uw "Tijdingen uit Wallingford" gelezen heb, waarvan ik moet getuigen, dat ze mij niet erg bevielen, denkende dat u te scherp was.

Maar toen ondervroeg ik meer naar u, en sommigen zeiden dit, anderen weer wat anders. Enige maanden na deze, kwam ik er toe om wat meer van uw geschriften te lezen, en hoe meer ik er van las, hoe beter ze mij bevielen. Maar een van die lezende, waar u spreekt over een kind Gods, haalt u aan, dat hij zeker kan zijn van de Geest des gebeds, gelijk ik het opvatte, dat mij deed trillen. En op een andere plaats, zegt u tot een zeker persoon, dat hij niet volmaakt kan zijn, omdat hij zegt boze gedachten te hebben. Dit is ook het geval met mij, er is iets dat mij grote onrust veroorzaakt. En daar ik in de laatste tijd een boek gelezen had, geschreven door een zekere Hetcher, die over de volmaaktheid handelt, heeft dit mij veel moeite en ellende veroorzaakt; hoewel ik door genade, over deze verzoeking ben heengekomen.

Maar dit zo spoedig daarop volgende, heeft mij grote bekommering dan ooit veroorzaakt, in zover dat ik verzocht werd te geloven, voor twee of drie dagen, dat al mijn vorige ervaring niets was dan bedrog. En als een bewijs daarvan was, dat ik niet de kracht des gebeds had. Want indien ik die had, zou ik meer uitgebreidheid hebben in mijn onvoorbereid gebed. Maar in diezelfde nacht ontwaakte ik. En zulk een straal van licht schoot in mijn ziel, dat mij noodzaakte om te danken, en te bidden met zulk een vurigheid en vrijheid als ik nooit voorheen ervaren had. En de volgende dag, een van uw boeken opnemende, want het gehele stel lag voor mij, - en ik kan niet zeggen welk het was, maar ik weet het was het laatste gedeelte ervan, - legde ik het weer neer, waarop ik zulk een vloed van Goddelijke droefheid ondervond, en stortte zo'n overvloed van vreugdetranen, als ik nooit tevoren gevoeld heb. Mijn ziel bij vernieuwing in vrijheid gezet zijnde van deze kommervolle gedachten, veroorzaakte mij om te zingen, te bidden en mij te verblijden met onuitsprekelijke blijdschap, het overige van de dag, zonder ophouden. En te verlangen naar de avond omdat ik wist, dat er dan een gezellige vergadering zou zijn in een afzonderlijk huis in de stad, waar ik van plan was tegenwoordig te zijn.

Ik moet besluiten; wensende u alle tijdelijke zegeningen die u nodig mocht hebben. Maar bovenal, dat de Heere voortga om Zijn Heilige Geest over u uit te storten, en u een instrument te maken, om duizenden arme zielen af te brengen van de dwaling huns wegs, en des Heeren volk op te wekken om er meer naar te staan om hun roeping en verkiezing vast te maken.

Wat mij betreft, ik dank u hartelijk, omdat u het middel geweest zijt om mij te verlevendigen, en te maken dat ik er naar stond, om de middelen meer te gebruiken, dan ooit tevoren.

Ik ben, mijnheer, met grote achting,

Uw nederige dienaar, hoewel onbekend.

En o, dat ik met zekerheid kon zeggen:

Uw broeder, in de Heere Jezus Christus.

A. B. SEN.

23. Aan Mr. A. B. Sen.

Genade, barmhartigheid en vrede, zij met u, door onze Heere Jezus Christus.

Mijn antwoord gelijk Sisera's wagen, heeft lang geduurd te komen. Maar ik ben zomin meester van mijn tijd, als van mijn talent. Ik vind dikwijls een bron voor een zendbrief, maar heb er geen tijd voor. En menigmaal tijd voorhanden, maar geen bron voor een zendbrief; wanneer beiden samen komen, is het genoeglijk.

Ik ben overtuigd dat alle gelovigen in Christus onder de hemel, die van de huisgenoten van de geloofs en burgers van Sion zijn, blijde deelgenoten zijn van de Geest der genade en der gebeden. Want Hij is aan hen allen beloofd, en zij zijn mede-erfgenamen van de belofte. De Geest waardoor zij herschapen, vernieuwd of wederom geboren worden, is een Geest der gebeden. En is er om hun zwakheden te hulp te komen, en voorspraak voor hen te doen; opdat zij mogen bidden met de geest, en eveneens met het verstand. En God dienen in geest en in waarheid, want God zoekt allen die Hem zo dienen. Maar de bereiding van 's mensen hart dan is één ding, maar het antwoord der tong is een ander. Met het hart gelooft de mens. Maar met de mond wordt de belijdenis uitgesproken. God besnijdt het hart, en Hij schept de vrucht der lippen. De Geest des

gebeds kan er zijn, waar de gave van uit te spreken gemist wordt. En de gave des gebeds kan er zijn, waar de Geest der gebeden nooit geweest is. De vruchten van de Geestes en de vruchten der lippen, zijn twee zaken. Daar zijn zowel gebeden in de geest, als toenaderingen tot God met de mond. Er zijn zowel stille zielsgebeden, als hoorbare mondgebeden. En de eersten ontdekken zich in een hongeren en dorsten naar de gerechtigheid; in een dorsten naar de levende God; in heilige verlangens; in ernstige begeerten; in diepe verzuchtingen om bevrijding; in bitter gewezen; in droefheid naar een Goddelijke vereniging; in op Hem te zien die zij doorstoken hebben, en over Hem te rouwklagen. Dus maakt de Geest voorspraak voor ons, met onuitsprekelijke zuchtingen. En deze gebeden zullen spoediger invloed hebben bij God, dan al de hoogdravende welsprekendheid; lege redenen, en menselijke samenstellingen in de wereld. Het hart zal invloed uitoefenen zonder de mond. Maar de mond zal nooit invloed hebben zonder het hart. Indien de Geest der genade en der gebeden over een mens komt, en hem terzelfder tijd de gave der uitspraak geeft, dan is dit een grote zegen, omdat het een grote gemakkelijheid is voor een belast gemoed. Zulk een spreekt opdat hij verlicht worde, want hij kan zijn ziel niet uitstorten voor de Heere, dan door weining of uitdrukkingen. En waar zulk een gave van uiting is geschonken, daar moet zij gebruikt worden, ten einde haar meer te doen schitteren. Timothéüs moest de gave die in hem was opwekken. Want indien de gave niet opgewekt wordt en gedurig gebruikt, zo zal zij na verloop van tijd vergaan. Davids tong was zijn heerlijke arbeid, en hij gebiedt *dat zijn heerlijkeheid te ontwaken*, ons God te prijzen. (*Waak op mijn eer*, Psalm 108) God vraagt zowel naar de vrucht der lippen, dan naar de buiging der ziel. Met onze tong moeten wij God loven. Efraïm beloofde, wanneer zijn ongerechtigheid vergeven, en het goede zou geschonken zijn, zij dan betalen zouden de varren hunner lippen. Hoséa 14:3. Onze mond moet van Zijn lof voortbrengen. Hanna sprak in haar hart; David sprak met zijn mond en beiden, zowel als de Apostelen, spraken zoals dé Geest hen gaf uit te spreken.

Deze gave der uitspraak wordt dikwijls begraven door een voorliefde voor, of een ingewortelde gewoonte aan een menselijke vorm. En soms wordt zij uitgeblust door een zich niet te verlaten op de Heilige Geest voor bijstand in het gebed. Vurigheid, ernst, een gevoel der behoefte, een kennis van wat ons vrijelijk van God gegeven is, een verstaan van de genegenheid en wil van God, zowel als geloof en de oefening daarvan, zijn geheel en al gaven van de Geestes, en Hij deelt ze uit gelijk Hij wil. Als die wind de hof niet doorwaait, vloeien de specerijen niet uit. Daarom, wij moeten van de Geestes hulp en bijstand zoeken en men moet zich daarop verlaten: “Ontwaak, noordenwind! en kom, gij zuidenwind! doorwaai mijn hof, dat zijn specerijen uitvloeien. O, dat mijn Liefste tot Zijn hof kwame, en ate Zijn edele vruchten.” Dat zijn de vruchten der lippen, zowel, als de vruchten van de Geest, want beiden zijn het Zijn eigendom.

Dat het de wil Gods is, dat we zullen spreken zoals ons de Geest geeft uit te spreken, is klaar in de Schrift: “Laat Mij uw stem horen, toon Mij uw gedaante. Want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk.” Het is niet slechts duidelijk uit de Schrift maar ook uit de ervaring; omdat de nieuw geboren ziel geen menselijke samenstellingen kan vinden, die juist gepast zijn voor zijn gewaarwordingen. De vorm en zijn gevoelens houden nooit gelijke tred. Zijn tong gaat de ene weg, en zijn hart de andere; terwijl de tong wegloopt met de vorm, is het gemoed onwerkzaam, het verstand is onvruchtbaar, en de gedachten van de harten weigeren zich te verbinden in het werk. Ook wordt de bijstand van de Geest niet ingeroepen, noch verwacht, noch verlaat men zich daarop. En toch het vereist geestelijke kracht, om de gedachten gevangen te leiden, tot de gehoorzaamheid van Christus. De meeste formuliergebeden zijn verzameld door biddeloze mannen. Zij die in de Schrift veel lange gebeden maakten, hebben geheel nooit gebeden. Paulus wist niet te bidden zoals het behoort zonder hulp en voorspraak van de Geest. Daarom maakte hij zelf geen samenstellingen, noch beval hij enige gezette formulieren aan voor anderen, dat voor de Geest zal gelaten worden. Hij zegt ons inderdaad dat er in de laatste dagen, zich mannen zullen afscheiden van het geloof, die een gedaante van Godzaligheid zullen vertonen, maar de kracht daar van verloochenen. En hij gebiedt ons van die soort ons terug te trekken.

Petrus en de andere discipelen begeerden dat de Zaligmaker hen zou onderwijzen hoe te bidden. En de Heere legde een wonderlijk voorschrift neer, bevattende de hoofdinhoud van alle waar gebed.

Maar toen het Zijn voornemen was, om Petrus plotseling te leren bidden, liet Hij hem in de zee zinken, en toen bad hij als een smekeling, die de hemel neemt met geweld: “Heere, behoud, want ik verga!” Wanneer de zaken haast vereisen, en als het leven in gevaar is, of de ziel staat op het spel, dan zijn de mensen wel geneigd om hun formulieren en ceremoniën te vergeten. Vuur en

water zijn vreselijke dingen, en wanneer arme zondaren daarin komen, dan zijn zij duidelijk genoeg om God te laten weten waar of ze zijn, of ze dan toevallig hun gebedenboek bij zich hebben of niet. God brengt hen dikwijls in het vuur, opdat zij één van beide, hun vormen mochten vergeten, of gereinigd worden van hun formaliteit. “En Ik zal het derde deel in het vuur brengen, en Ik zal het louteren, gelijk men zilver loutert, en Ik zal het beproeven gelijk men goud beproeft; het zal Mijn Naam aanroepen. En Ik zal het verhoren; Ik zal zeggen het is Mijn volk; en het zal zeggen: de Heere is mijn God.” Zach. 13:9.

Dit zal een mens beter leren bidden dan Dr. Watt's, *Kunde des gebeds*, of de een of andere kunde wat die ook zij. Want uit de overvloed van de harten spreekt de mond. Een hart dat overstelpt is door de moeite zal de lippen aan het werk zetten.

“Het hart des wijzen onderwijst zijn mond, en voegt lering toe aan zijn lippen.” De moordenaar aan het kruis, en de tollenaar in de tempel, werden gedreven om te klagen uit de bitterheid van hun ziel. Maar beiden hadden beter geluk dan de Farizeeër, hoewel zij niet zoveel woorden gebruikten. Hagar en Ismaël in de wildernis, maakten beweging genoeg om de oren te bereiken van de Heere God van Sebaoth; God hoorde de stem van de jongen en toonde hen een waterput, dat alles was wat zij behoefden.

De gestrengheid van de Egyptische drijvers, maakte dat Israël schreeuwde tot God, totdat Hij neerkwam om hen te verlossen. Exod. 3: 7. Een gevoel van een afwezig God, lichamelijke verdrukking en Jesaja's aankondiging van de dood deden Hiskia kirren als een duif, piepen als een kraan bidden als een evangelist. “Ik word onderdrukt, wees Gij mijn Borg.” Jes. 38.

Het waren de banden van de dood en de angsten der hel, die de Psalmist er toe dreven: “Toen riep ik de Naam des Heeren aan, zeggende: Och, Heere! bevrijd mijn ziel.” En van die tijd vervolgde hij gelijk hij begon: “Want hij neigt Zijn oor tot mij; dies zal ik Hem in mijn dagen aanroepen.” Psalm 116: 2 4. De zelfgenoegzamen zijn tevreden met wat zij zelf zeggen. Maar de armen van geest kunnen niet tevreden zijn, dan alleen met wat God doet. De eerste is voldaan met zijn eigen woorden, de laatste met des Heeren werken. Niets maakt meer een ongeveinsde bedelaar aan de genade deur, een voortreffelijke smekeling, een welsprekende pleiter, een sterk aanhoudende verzoeker, als een hongerig gemoed, of een stervende ziel; die niet wil tevreden zijn met verontschuldigen of complimenten, noch met iets minder dan het brood des eeuwigen levens.

- Het gebed, mijn broeder, is een uitstorting van iemands ziel voor de Heere; Hem tonende iemands moeite of kommer. Het is een ontlasting van de gemoeds van het verdriet, en onze zorgen werpen op de Heere, Die voor ons zorgt. Het is een naar zich toe trekken in het geloof van een algenoegzame Zaligmaker, en dat met onverschrokkenheid opheffende heilige handen, zonder toorn of twijfeling. Het is zijn verzoeken bekend laten worden bij God met heilige gemeenzaamheid en vrijheid, zijnde daartoe aangemoedigd door een Troon der genade, een levendige Weg van toegang, een Middelaar, door de bijstand van de Geestes, en de onvoorwaardelijke belofte van audiëntie en verlichting, en dat door een verzoend God, die de Vader is van alle barmhartigheid, en de God aller vertroosting.
- Het gebed zal vergezeld gaan met ootmoedige belijdenissen van wat verkeerd is; dankbare erkenningen voor verleden weldaden ontvangen, en ernstige smekingen om wat men behoeft zover als Gods belofte in Christus, die de waarborg van de geloofs is, ons toestaat te gaan.
- Het gebed zal gepaard gaan met een aantonen van onze lage oorsprong, onze totale onwaardigheid, met een pleiten op de onwaardeerbare verdiensten van Christus, het verbond, de belofte, barmhartigheid en getrouwheid Gods. Het zal gepaard gaan met een hunkering naar die dingen die zullen strekken tot Gods eer en het heil onzer ziel; met een erkenning van Zijn rechtvaardigheid, indien Hij gestreng zou zijn in aan te merken wat verkeerd wordt gedaan; met een erkenning van Zijn genade, barmhartigheid en waarheid, en van Zijn Goddelijke Soevereiniteit, die ons geheel onderscheiden maakt van de ergste der mensen.
- Het gebed zal voortgebracht worden met vurigheid, ernst en aanhouding. Het wordt genoemd worstelen, streven, smeken, verzoeken en schreien dag en nacht. En zal besloten worden met overlating, berusting en onderwerping aan de wil van God in Christus Jezus, als de meest bekwame Beoordeler van wat het best voor ons is.

- Het gebed zal achtervolgd worden met opmerkzaamheid, vertrouwen door Christus, hoop en verwachting van gehoord, waargenomen en geantwoord te worden. En dat om Christus' wil, die alleen de waardige is, en in wiens Naam alle gebeden zullen opgezonden worden, en om wiens zaak alleen antwoord verwacht zal worden. En in al onze toenaderingen en aanspraken, zullen wij de hoedanigheden van het Nieuwe Verbond van God in Christus overwegen; als van een Verbondsgod; als een Vriend, een aanwezige Hulp, rijkelijk in verlossing; overvloedig in goedheid en waarheid; Die de ongerechtigheden, overtredingen en zonde vergeeft; die de toorn niet eeuwig zal behouden, omdat Hij een behagen heeft in genade. Dagelijkse waarnemingen van de oordelen Gods verspreid over de aarde; van Zijn dagelijkse zorg voor Zijn kinderen; van de liefderijke Voorzienigheid Gods ontrold; van verschillende kruisen en beproevingen en gedurige bevrijding daarvan; en van de verscheidene gestalten en veranderingen, die er over een Hemelsgeborene ziel gaan; ... die alle voorzien het hart met stof voor belijdenis, gebed en lof. Zodat, indien wij deze dingen waarnemen, we niet alleen verstaan zullen de liefderijke goedheid des Heeren, maar wij zullen opmerkingen genoeg vinden om ons hart te voorzien van gedachten, en onze mond te vullen met beweegreden.

Uw tweede brief aankomende voordat ik deze klaar had. Verplicht mij om het verzoek te doen van de onvermogen schuldenaar: "Wees lankmoedig over mij, en ik zal u alles betalen." *Ondertussen zegene de Heere u, en behoede u; de Heere verheffe het licht Zijns aangezihts over u, en zij u genadig. En de Heere geve u vrede.*

Zo bidt, geliefde broeder,

De uwe in de Heere Jezus Christus.

W. H.

24. Van de heer P. J.

Aan W. Huntington

Aan Rev. Mr. Huntington.

Mijnheer,

Ik heb dikwijls een groot verlangen gehad om eens een gesprek met u te hebben, dat evenwel nog wel kan gebeuren, maar de weinige tijd die u hebt, en de afstand tussen u en mij, heeft een verhindering geweest; daarbij is het niet erg gepast dat uw tijd zou bezet zijn met het aanhoren van het gepraat van een dwaas, en het geraas van een zot.

Ik weet dat alle menselijke hulp aan mij tevergeefs is; toch kan er wellicht nog iets zijn als een steun voor mijn geduld, indien ik iets over heb. Uit wat ik gelezen heb in Luther en ik van u gehoord heb, zie ik, dat beiden geproefd hebben uit mijn bittere beker, dat een deur der hoop ontsluit, indien er nog enige hoop over is. Wat Job uitwendig was, ben ik inwendig.

Mijn geval is gelijksoortig aan dat van Franciscus Spira, de oorzaak uitgezonderd. Ik ben verontrust, bijna dood, en op de rand der wanhoop. Mijn hart is verbroken, niet slechts verbroken, maar verbrijzeld. Mijn geheugen is bijna weg, de uitvoerende macht bijna vernietigd, en mijn consciëntie een wild beest, een brullende leeuw. Herhaalde malen aan de poort van de dood, toch nog levend. Vol van moord, diefstal en alle boze wellusten; ik kan niet één goede gedachte denken, noch (zoals ik nu vind) heb dat ooit gedaan. Hier voren heb ik geworsteld met Atheïsme, Deïsme en Sadducëïsme.

Nu wacht mij nog een meer bitterder ervaring. Geestelijke mensen verdelen Gods straffen in Rechterlijke en verbeterende. Vraag: *Welke is de mijne?*

Het is mijn voornemen op een zekere tijd tot u te komen; dit is gedaan om tijd te sparen. Dat uw moed en nuttigheid verdubbeld mogen worden (deze tijden vereisen het) is de wens van,

Uw onbekende, nederige dienaar,

7 Juni 1788.

P. J.

25. Aan mijn onbekende correspondent, P.J.

Mijnheer,

Ge zijt welkom te eniger tijd om een klein onderhoud met mij te hebben, als ik ontslagen ben van het prediken; indien ge er mij tijdig notitie van geeft.

Ik zie niets in uw brief dan dat wat gemeen is met Gods uitverkorenen, wanneer zij voor het eerst aangegrepen worden door de geestelijke Rechter. Wanneer de wet thuisgebracht wordt aan het hart, de zonde zal oorzaak nemen door het gebod, om in de ontstelde ziel te werken alle soorten van wellusten. "Want zonder de wet is de zonde dood." Rom. 7: 8. Wanneer de Rechter de zondaar arresteert en de wet toepast, dan wekken de verschrikkingen der wet de sluimerende vijandschap en onverdachte verdorvenheden op. "Zonder de wet zo leefde ik eertijds. Maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weer levend geworden, doch ik ben gestorven." Onze geestelijke vijand is ook zeker bezig met zulk een geval; hij kan daar nooit bezit houden van zijn paleis en zijn goederen in vrede houden, maar alleen daar waar het verstand is omsluiert, de consciëntie geschroeid of onderdrukt met dode werken, de verdorvenheden van de zondaar vallen in slaap, en zijn ziel in vleselijke gerustheid en verzekerdheid. Als het oog van de Rechter overtuigingen inwerpt, dan wordt de tegenstander ontdekt; als de verschrikkingen der wet de razende vijandschap en boosheid van het hart opschudden en ontdekken, dan is zijn bezitting verstoord; valse vrede en vleselijke gerustheid zijn zeker om verdrongen te worden. Iedere zondaar onder de Hemel zal zeer zeker door zo'n vurige beproeving moeten gaan; indien het niet gedaan wordt in deze wereld, het zal gedaan worden in de volgende.

Zij die niet ontsteld en wakker geschud worden in het land der levenden, zijn zeker dat ze hun ogen zullen opslaan in de hel, waar de Rechter, de wet, verschrikkingen, schuld, verderf, en vurige pijlen, hen niet slechts zullen aangrijpen, maar hen vast zullen houden tot in eeuwigheid.

Om welke oorzaak de Psalmist de eerste verschrikkingen van zijn gemoed noemt, ‘de pijnen der hel’, aanduidende dat zij ook eigen zijn, en het eeuwigdurende aandeel van de ziel aldaar.

Maar de uitverkorenen hebben het in deze wereld, opdat zij het in de volgende zouden ontkomen. “Wanneer wij geoordeeld worden, zo worden wij door de Heere gekastijd, opdat wij met de wereld niet veroordeeld zouden worden.”

Ik heb te kampen gehad met al die kwaden die uw brief inhoud. En ze kunnen allen gevonden worden hier en daar verspreid, in de Schriften der waarheid, als sommige van de meest gevaarlijke voetstappen der kudde, en ter herinnering overgelaten, tot bemoediging van zulken als wij zijn. Ja, zegt de Apostel: “Maar daarom is mij barmhartigheid geschied, opdat Jezus Christus in mij, die de voornaamste, ben, al Zijn lankmoedigheid zou betonen, tot een voorbeeld dergenen, die in Hem geloven zullen ten eeuwigten leven.” 1 Tim.1: 16. Naar uw dagen zal uw sterkte zijn. Het oordeel zal wederkeren tot gerechtigheid, en gij zult dat navolgen. Ook Mozes zelf was geen vreemdeling van die vreselijke put; hij is er ingedompeld en riep er van uit: “Gij doet de mens wederkeren tot verbrijzeling, en zegt: Keert weder gij mensenkinderen!” Psalm 90: 3. Gedenkt: “Het koninkrijk der hemelen wordt geweld aangedaan, en de geweldhebbers nemen het met geweld.”

Het drie en dertigste hoofdstuk van Job behelst zowat geheel uw geval; waarin God het uitwijst, er over spreekt, en onderricht omtrent geeft, en een fundament der hoop legt van bevrijding. Wees sterk, en kwijt uzelf als een zondaar in ernstig gebed. Wees zo sterk aanhoudend als de weduwe bij de onrechtvaardige rechter, die hem volkomen afmatte. Laat de tollenaars smeekbede uw gedurige klacht zijn. “En zal God geen recht doen Zijn uitverkorenen, die dag en nacht tot Hem roepen? Ik zeg u, dat Hij hen haastelijk recht doen zal.” Beschouw ook zo, dat onze zonden veroordeeld zijn in Christus’ vlees; onze oude mens werd met Hem gekruisigd. Hiervan komt het, dat zonde een veroordeelde misdadiger is; de oude mens is door de dood van Christus dood. En wat de duivel aangaat, hij is niet slechts vervloekt, maar gebonden aan handen en voeten. Al deze kunnen niets doen zonder des Heeren toelating.

Ook kunnen zij niet bewijzen dat uw kwaal ongeneeslijk is. Het is de Heere Zelf Die wondt, maar ook Hem weer die heelt; Zijn bloed reinigt van alle zonden. Hij is tot het uiterste toe machtig om te behouden allen die tot God komen door Hem.

Zit onder de meest geestelijke en ervarenste predikers die je kunt vinden. Leg je consciëntie en zonden beide open voor hun zwaard, gelijk de Psalmist, die het ergste wenste te weten, en niet verlangde bedrogen te zijn, maar zei: “Doorgrond mij, o God, en beproef mij.” “Daar is een”, zegt de wijze man, “die woorden als een zwaard onbedachtelijk uitspreekt. Maar de tong der wijzen is medicijn.”

Ik zal er niet meer aan toevoegen, behalve mijn smekingen in uw ellende, en op Gods bestemde tijd zul je zien wat het gebed vermag.

Uw gewillige dienaar in het Evangelium van Christus.

W. H.

Winchester Row; Paddington.

26. Aan Rev. W. Huntington, van een arm discipel.

Eerwaarde en geliefde herder.

Nog niet lang geleden verlangde ik eens een man, te horen prediken, die door velen gehouden wordt voor een evangelie dienaar. Spoedig deed zich een gelegenheid op, en ik beluisterde hem, maar zijn redevoering was geheel niet tot mijn stichting of vertroosting, het was onbereide mortel, ongeschikt om een geestelijk huis op te bouwen, dat nooit een levende steen aan de hoeksteen, kan vastmaken. Zijn leerstellingen waren alleen geboden van mensen. In kort, zijn gangen waren voorwaarts en achterwaarts op de aarde; terwijl ik geen rust kon vinden voor het hol van mijn voet. Hoe zijn naam is, komt er niet op aan. Ik veronderstel dat ge zult zeggen: *het is Legio*. Want er zijn veel zulken zich veranderende in dienstknechten der gerechtigheid, wie de Apostel noemt: dienstknechten van de Satans, welker einde is het verderf.

Echter achter de dienst, werd mij gevraagd, op de gewone wijze: “Wel, hoe is hij bij je bevallen?”

Ik antwoordde: “In het geheel niet”; mijn gemoed vrij uit sprekende, betreffende hem en zijn onvruchtbaar zwoegen. Want hij wist niet hoe naar de stad te gaan. Dit gaf grote ergernis, want zij antwoordden; dat ik de redevoering niet gehoord had, noch hen geantwoord met die oprechtheid een Christen betamelijk. “Oordeelt niet,” zeiden zij, “opdat gij niet geoordeeld wordt.”

Dit verwijt, in woorden die de Heere Zelf eenmaal sprak, heeft de Satan niet weinig aanleiding gegeven om mij aan te vallen, en sinds die tijd ben ik altijd heen en weer geslingerd geworden. Maar hierin ben ik niet alleen; anderen zijn op die zelfde manier geoefend, omdat zij evenals ik de mening van de Zaligmaker niet verstonden.

Voor zoveel dan, als God u voorzien heeft met een voortreffelijke geest om harde zinnen te ontbinden en twijfelingen op te lossen, laat mij u verzoeken deze woorden eens naarstig te beschouwen, en duidelijk aan te tonen wat Jezus met deze Zijn vermaning, en in welke betekenis zij niet en wel mogen toegepast worden op zulk een geval als ik aangemerkt heb. Want ik ben er van overtuigd dat er velen zijn die deze Schriftplaats bijbrengen en gebruiken om iemand het zwijgen op te leggen, die strijd en ijvert voor het geloof van Gods uitverkorenen, en om zo plaats te laten voor huichelaren en bedriegelijke arbeiders om ongestoord voor te gaan.

Als onze hemelse Vader, naar Zijn eigen welbehagen, u een woord zou te spreken geven ter rechter tijd, om de ontmoedigen te leiden tot een recht begrip en hen te onderwijzen in de weg die tot het koninkrijk leidt, zal dit een vertroosting zijn voor een op het pad van vele bezwaren, en kon dienen om de vijanden der waarheid, die mijn ziel haten en vervolgen te beschamen en te verwarren.

De uwe in het geloof en de liefde van Jezus Christus.

Een arme discipel.

10 Juli 1790.

27. Mr. Huntingtons antwoord aan een arm discipel.

Geliefde vriend,

Ik ben er niet erg voor om mijn gedachten voor te stellen van een openbare kansel, over iedere tekst van de Schrift, die tot mij gezonden wordt. Ik ben in geen opzicht meester van de Schrift. Ook kan ik geen van beide, het Goddelijk boek verzegelen of ontzegelen: Christus is de voorraadschuur, en de Heilige Geest is de sleutel. Maar ik kan geen schatten voortbrengen van de Ene, noch de Andere gebieden; zij doen hun eigen welbehagen, en handelen op een soevereine wijze. “De woorden der wijzen zijn als nagelen, die gegeven worden van de enigen Herder.” Als er enig goed gedaan wordt, dan zijn, zij vastgemaakt door de Meester der verzamelingen. Ik ben geboden om tot Hem op te zien voor hulp, en om een voorraad voor de kansel, die een mond en wijsheid beloofd heeft, opdat al onze tegenstanders nooit bekwaam zouden zijn om ons tegen te spreken of te weerstaan. Ik twijfel niet, of het is in de macht van een biddend volk om een tekst in Zijn mond te doen door het gelovig gebed, en om van God te krijgen bij hem

verstaanbaarheid en voldoening beide. Personen die aldus tot God gaan, in plaats van tot de prediker; die Hem het geheim hebben meegedeeld, maar de leraar daaromtrent in het duister gelaten, weten voor zichzelf wanneer het werk gedaan is, dat de hand van God er in geweest is. Het dient om hen te overtuigen dat de Heere de arbeider gezonden heeft, en dat Hij met hem werkt.

Ik heb het gehad dat een tekst mij soms toegezonden werd, waarin de Heere mij licht gaf, en als zij tot mij kwam als ik nog onvoorzien was, en geen andere gezonden werd om deszelfs plaats te vervangen, dan heb ik geoordeeld het van Hem te zijn, en de vrijheid ervaren in het uitspreken of leveren ervan, dient om het te bevestigen. Maar het bevalt mij niet om mijn gemoed te beperken of te prediken tot een gehele vergadering over een tekst, die juist op zulk een tijd, slechts één afzonderlijk aangaat en betreft. Noch kon ik ooit verdragen, dat mij iemand vertelde, dat een zondaar van zulk een aard, of een dwalend persoon van zulk een sekte, komende of gekomen was, om mij te horen. Juist alsof ik mijn onderwerp zou verlaten, verzuimen om het huisgezin te voeden, en heengaan om de paarden voor de zwijnen te werpen.

De pijl vliegt dikwijls het beste, en doet de meeste vervolging, als de boog ondernemender wijze gespannen wordt. Daarenboven, persoonlijke behandelingen zijn waarneembaar voor een gewaarwordende kudde, en doet hen dikwijls aan het onderzoeken gaan, op wie de prediker aan het schelden was. Zulke beschuldigers zijn zeer hinderlijk en ergerlijk voor leraars. Zij ontdekken grote zwakheid en onkunde, en gaan te vrij om met de Bondkist (Ark), vergetende dat de waardigheid en macht zijn van Hem, die de mens bekend maakt welke zijn gedachten zijn. Als God iets tot een zondaar te zeggen heeft, zo zal Hij zeker tot hem spreken, hetzij in een rechterlijke weg of in een weg van barmhartigheid, zonder des predikers wetenschap of van hen die tegenwoordig zijn, en dan wordt het duidelijk zichtbaar van Hem te zijn, en niet van de mens.

Evenwel heb ik er niets op tegen om mijn oordeel te geven over een Schriftuurtekst, hetzij in een afzonderlijke vergadering, of als een antwoord op een brief, als het onderwerp belangrijk is, en het verzoek bescheiden. De woorden die u aanhaalde: *“Oordeelt niet, opdat gij niet geoordeeld wordt,”* zijn in de mond van legioenen, en worden gewoonlijk door hen gebruikt om de mond te stoppen van een getrouw gezant, of een oprechte berisping, die beide in de Schrift hogelijk aanbevolen worden. In die tekst, meent de Heere niet, dat ik geen gebruik mag maken van mijn oordeel, om hen te beproeven die ik hoor, want ik word geboden dat ik er acht op zal geven *hoe* ik hoor. Ik moet de geesten beproeven of zij uit God zijn. De eerste leraars beproefden ze, die zeiden dat zij apostelen waren, en bevonden hen leugenaars te zijn, en hun oordeel was recht en zij werden geprezen voor zo te doen. Ja, de Wijsheid Zelf, in haar eigen afgezanten, veroorloofd zich om gedagvaard te worden voor het oordeel van haar familie, en is gerechtvaardigd van haar kinderen. *“Aan hun vruchten,”* zegt de Zaligmaker, *“zult gij ze kennen.”* Niet slechts bij hun uitwendige wandel en leven. Want de Farizeeën bedrogen hef grootste gedeelte van de Joodse natie, door uitwendig rechtvaardig te verschijnen voor de mensen, die inwendig razende wolven waren. En met deze hun misleiding wonnen en maakten zij vele proselieten die, wanneer gemaakt, tweemaal meer kinderen der hel waren dan zij zelf.

- De vruchten daarom, waaraan men hen kennen zal, zijn: ten eerste, de vruchten van de Geestes; liefde, blijdschap, vrede, lijdzaamheid, goedheid, geloof, enz. Want als ik de geesten zal beproeven of ze uit God zijn, dan moet ik oordelen of de persoon die ik hoor een geestelijk mens is of een vleselijke die de Geest niet heeft. En alzo of de Geest der waarheid in hem geopenbaard is of de geest der dwaling.
- Ten tweede, moet ik beproeven de vruchten van zijn lippen, en mijn oordeel laten gaan over de schat en de grond zijns harten uit de gezondheid van zijn leer. Indien hij de Apostolische leer niet brengt, zal ik hem in mijn huis niet ontvangen, noch hem Gods zegen toewensen, want dit doende zo zijn wij in gevaar om een deelnemer te zijn aan zijn boze daden. Mijn oordeel daarom, van hem moet zijn overeenkomstig de waarheid, wat duidelijk is in dit: *“Een iegelijk, die overtreedt, en niet blijft in de leer van Christus, die heeft God niet; die in de leer van Christus blijft, deze heeft Beiden de Vader en de Zoon.”* 2 Joh. 9.
- Ten derde, ik mag een rekenschap van zijn hoop eisen, als ik twijfelachtig omtrent hem ben, en hij wordt geboden die te geven, en als hij het doet, moet hij mij onderrichten van de werken in hem van de Almachtige, door de Heilige Geest bij zijn bekering. Een verandering van hart door de Geest is een Evangelische bevinding, en het is bevinding die hoop werkt. Dus zal ik niet slechts zijn woorden weten, maar de kracht daarvan:

“Want het Koninkrijk Gods is niet gelegen in woorden, maar in kracht,” 1 Kor. 4: 19.

- Ten vierde, als ik zowel de kracht als de rede van de prediker zal kennen, zal ik ook onderzoeken naar de vruchten van zijn bediening; of dat God het als het Zijne erkent en het zegent, door Zijn woord te bekleden met kracht tot bekering van zielen, dat vruchten voortbrengen tot eer van God. Bekeringen worden genoemd de eerste vruchten van Zijn schepselen. Als bekering en stichtelijke werken door zijn handen voortgaat en zijn bekeerlingen openbaren zich als behoorlijke kinderen, geboren door de Heilige Geest, van een welriekende bevinding en grondig in het geloof, dán heeft God Zijn zegel gezet op Zijn zending en opdracht. Het is klaar dat Hij in Gods raad staat, en zondaren aanleiding geeft om het woord uit zijn mond te horen, omdat zij zich afkeren van de weg hunner dwaling en van de boosheid van hun handelingen, en dat God medewerkt met de arbeider. En zo moet mijn oordeel zijn dat hij behoort tot des Heeren vijgenboom, die goede vruchten voortbrengt en in vereniging is met de levende Wijnstok. Want mensen bij de bekering, vergaderen geen druiven van doornen, noch vijgen van distelen. Maar als hij een vreemdeling is van de kracht Gods aan zijn eigen ziel, en hij geen kracht van God heeft bij het geloof en gebed, en geen kracht heeft van zijn bediening vergezeld; dan is het helder dat God zijn ziel niet verzegeld heeft, noch zijn zegel gezet heeft op zijn bediening. Hij is een misleider en een prediker van de letter hij is geen heilige Gods, noch een gezant Gods, en zijn onprofijtelijkheid is voor mij een bewijs, dat hij nooit door Hem gezonden was. Mijn oordeel daarom, om mij te leiden is dit: “Hij liep, en Ik heb hem niet gezonden, zegt de Heere.” Daaraan zal ik hem kennen en niet slechts aan een uitwendige reformatie.

Ik ben gehouden om te richten en te spreken overeenkomstig de Uitspraken Gods, mijn eigen ervaring en het getuigenis van mijn consciëntie; zodat ik de goddelozen niet rechtvaardigen zal en de rechtvaardigen verdoemen. En dan handel ik overeenkomstig het uitdrukkelijk gebod van de Zaligmaker: “Oordeelt niet naar het aanzien, maar oordeelt een rechtvaardig oordeel.” Joh. 7: 24.

Ik moet ook zo oordelen over zijn leven en wandel, of zijn gesprekken waardig zijn het Evangelium van Christus, of hij zijn licht laat schijnen voor de mensen, dat zij zijn goede werken mogen zien, en of hij zijn Vader verheerlijkt die in de hemelen is. Aan deze vruchten zullen wij hem kennen, en in deze dingen moeten wij hem oordelen, maar niet in het eten van vlees of dranken, noch in de verering van een Heilige dag. Ook moet ik hem niet oordelen in zijn twijfelachtige gedachten: “Laat niemand u in deze dingen oordelen,” zegt Paulus. Maar over de voorheen genoemde dingen moeten wij oordelen en spreken overeenkomstig de Heilige Schrift en onze consciëntie, zonder partijdigheid en huichelarij. En niet gelijk die geveinsden, die wel konden onderscheiden het aanschijn van de Hemel en dat der aarde, maar niet konden onderscheiden de tekenen der tijden, noch over zichzelf konden oordelen wat recht was. Lukas 12: 56, 57.

Het genoemde recht om te oordelen is een geestelijk voorrecht van elk kind Gods, laat de prediker zich noemen wat hij wil: Bisschop of Pastoor; Deken of Doctor. Onze onderwijzers zullen niet meer in een hoek weggestoken zijn; onze ogen zullen hen zien. “En dat twee of drie profeten spreken, en dat de anderen oordelen”; 1 Kor. 14: 29, hetzij hij spreekt volgens de uitspraken Gods of niet, en zijn woord moet aangenomen of verworpen worden overeenkomstig die regel, zonder zijn ouderdom, geleerdheid of rang gade te slaan. Want er zijn vervloekte zondaren van honderd jaar oud, en vele lettergeleerde dwazen en verleiders, en er zijn valse apostelen geweest. De prediker die dit verwerpt, en ons dit recht wilde betwisten, of ons berispt indien wij het gebruiken, moet verdacht gehouden worden, als zijnde ontbloot van de Geest, want de geesten der profeten zijn de profeten onderworpen. 1 Kor. 14: 32. Dus moeten wij oordelen over der predikers ervaring, leer, kracht, nuttigheid, gesprekken, leven en wandel. Want: “De geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen, maar hijzelf wordt van niemand onderscheiden.” 1 Kor. 2: 15. “Als tot verstandigen spreek ik; oordeelt gij hetgeen ik zeg.” 1 Kor. 10: 15.

Wij moeten ook gelijkerwijs oordelen over de bekering de grondigheid in het geloof, en de reformatie van ieder die zichzelf aanbiedt als lid der kerk, en hen aannemen of verwerpen overeenkomstig de regel van Gods Woord en het beste van ons oordeel. En wij moeten hen ook zo beoordelen nadat zij in de kerk zijn. “Want wat heb ik ook die buiten zijn te oordelen (buiten

de palen van de kerk)? Oordeelt gijlieden niet, die binnen zijn? Maar die buiten zijn oordeelt God." 1 Kor. 5: 12, 13.

Wij moeten ook een afzonderlijk oordeel vellen over hen die wij bezoeken en waarmee wij verkeren, opdat wij niet weiden en samengaan met ongelovigen. "Indien gij hebt geoordeeld, dat ik de Heere getrouw ben," zei Lydia tot Paulus," zo komt in mijn huis, en blijft er." Hand. 16: 15.

Vanhier komt het dat herders genoegzaam beproefd moeten worden en niet haastelijk geroepen, en het oordeel van een aantal dienaren ingeroepen worden als een toevoeging bij het oordeel van de kerk. Noch moet iemand haastiglijk de handen opgelegd worden; ook moet een onervaren discipel of een monnik geheel niet aangesteld worden, noch een dwaas in het geheel niet gehoord worden. Zo ver, volgens het beste van mijn oordeel is het kind van God geoorloofd te oordelen.

Daarom blijft er over, dat niets van het voornoemde de meningen zijn van onze Heere in de tekst, want de een tekst is nooit tegenstrijdig met de andere. Het schijnt eerder dat onvoorzichtig oordelen bedoeld wordt, rakende de beslissende staat van een persoon, uitgesproken op een toornige manier, zonder behoorlijk behoed te zijn met indiens, en maars, indien niet, uitgezonderd en zonder twijfel of toevalligerwijze. God alleen is de Rechter van levenden en doden, en het komt Hem alleen toe om de rechtvaardigen te rechtvaardigen en de goddelozen te veroordelen.

Vals of verkeerd oordelen, moet ook zo bedoeld zijn. "Die tot de goddeloze zegt: "Gij zijt rechtvaardig; die zullen de volkeren vervloeken, de natiën zullen hem gram zijn." Spreuk. 24: 24. Dit is de goddeloze rechtvaardigen, dat de Heere afschuwelijk is.

Oordelen overeenkomstig een uiterlijk voordoen, zonder waar te nemen of er een verandering des harten is, of een grondigheid in de waarheid, wordt ook bedoeld. "Oordeelt niet volgens het uiterlijk aanzien," zegt de Heere.

Oordelende eens zondaars staat goed te zijn omdat hij menselijke overleveringen en de geboden van mensen aanhangt, of een Heilige te oordelen in vlees eten, dranken, heilige dagen, feesten en vasten, is ook in het Boek Gods verboden.

Toe te geven aan natuurlijke aandoeningen, zijnde met ijver aangedaan voor een persoon, maar niet wel, zoals om door de aandoeningen der natuur een persoon weg te laten voeren van de waarheid en de consciëntie, wordt genoemd *oordelen naar het vlees*. Joh. 7: 5.

Maar wat hoofdzakelijk bedoeld wordt in de tekst komt mij voor te zijn, de goddelozen oordelende de rechtvaardigen, waar zij altijd voorbarig in geweest zijn om dat te doen, gelijk de Joden, die Christus *Beëlzebub* noemden, die Zijn belijders in de ban deden, en hen verklaarden vervloekt te zijn en onkundig van de wet, die Hem volgden. Zulke personen oordelen naar het vlees, en in de boosheid van de Satan. Zij vervloekten hen, die de Heere gezegend had; oordeelden hen die geestelijk waren, die niet van iemand konden geoordeeld worden, en veroordelden hen die de Heere gerechtvaardigd had.

Dezen moeten een afschuwelijkheid zijn voor God, en met welke maat zij meten, zal hen weder toegemeten worden. En met welk oordeel zij oordelen, zullen zij geoordeeld worden. De vervloeking der wet is een geestelijk vonnis op de lippen van de Koning, Wiens mond niet overtreedt in het oordelen. Maar dit vonnis komt ten onrechte over de lippen der dwazen.

En wat de kinderen Gods betreft, hun wordt geboden om te zegenen en niet te vervloeken. De Rechter van 'Hemel en aarde, heeft dat Zelf gedaan en zal het nog doen. En Hij verkondigt ons, dat zij die de werken der wet doen onder de vloek zijn. En zij die een andere leer predikten dan Paulus predikte, alreeds vervloekt waren; en zij die de heiligen vervloeken, door de Heere vervloekt zullen worden. Het voornoemde schijnt mij toe, te zijn de mening der Schriften, rakende zulk een oordelen, wat streng verboden is.

Nu, om een afzonderlijk oordeel te vellen, of mijn oordeel uit te spreken van een prediker, of hij van God gezonden is of niet. En van zijn geest, of het de Geest der waarheid is of die der dwaling. En van zijn leer, of die van Christus is of van mensen. En of hij een waar gezant is of een misleider; een dienaar van de Geest of van de letter; een grondige onderwijzer of een verleider; een die vergadert of een eerstrooier; een heilige of een zondaar; een kind van God of van de Satan; ... is een geestelijke vergunning aan ieder discipel van Christus, opdat hij niet bedrogen zal worden, noch afgetrokken van de eenvoudigheid die in Christus is, noch van de

waarheid van de Evangelie. En tot dat einde moet de Heilige Geest ons leiden in al de waarheid, opdat wij niet bedrogen worden. “Geliefden, geloof niet een iegelijken geest, maar beproeft de geesten, of zij uit God zijn. Want vele valse profeten zijn uitgegaan in de wereld.” Wees op uw hoede, dat geen vooroordeel of haat in het verborgen toegelaten wordt tegen een dienaar of belijder, en ge spreekt tot kwetsing van zijn eer en aanzien door haat, zonder acht te geven op de waarheid en uw consciëntie; want geen Christen, noch karakter kan bestaan voor nijdigheid.

Ook moeten we een man niet beledigen om een woord, veel minder, hen haten en bespieden die ons berispen in de poort. Een man kan in zijn rede dwalen, zonder te dwalen in zijn oordeel. Een dwalend man kan soms een grondige rede doen. Wij moeten de eerste niet verdoemen om een woord, noch de laatste rechtvaardigen om zijn rede. Aaron sprak verkeerd, als hij Israël vertelde, dat het gouden kalf hen uit Egypte had geleid. En de Satan sprak de waarheid als hij Christus een *Heilige Gods* noemde. Echter was Aaron een heilige, en de duivel een leugenaar. Maar Satans rede moest niet verworpen worden, noch Aärons woorden geloof geschonken worden. De schrik voor Christus ontwong waarheid aan Satan, en de vrees voor een oproerende schare, bracht een valsheid voort uit Aärons mond.

Vervolgens, gedenk ieder waar dienaar van Christus in uw gebeden, en acht ze in liefde om huns werks wil. Wees ook niet opgeblazen de een tegen de anderen; dit is geboden en aanbevolen. En aan de andere kant ontvang geen mens in uw toegenegenheid, noch ontvang Hem in uw huis, die niet de leer van Christus brengt; noch wenst hem Gods zegen toe. Want zij die dat doen zijn mededeelhebbers aan al de ongerechtigheid en ondeugd die hij begaat. Wees geen deelnemer aan de zonden van anderen. Houdt uzelf rein. Vaarwel.

De uwe ten dienste in het Evangelie van Christus,

W. H.

28. Aan Mr. Ringer en zijn gezelschap,

Silverstreet, Soutwark

Mijnheer,

U behoeft helemaal geen moeite te doen om mij dat boek te bezorgen waar van u gesproken hebt; al de geschriften van die twee valse getuigen zijn in mijn bezit.

Het is ongetwijfeld mijn plicht om de bedrogene beter te onderrichten, en de zondaar te bekeren van de dwaling zijns wegs. En mijn pogingen te onderwerpen aan God en het over te laten aan Zijn Souvereine wil en welbehagen, of Hij Zijn eigen woord wil doen zijn *een reuk van de levens ten leven of van de doods ten dode*. Ik ben ten volle overtuigd, dat, indien God een sterke misleiding zendt, een mens de leugen kan geloven, en alle ondernemingen om hen te ontdekken zullen zonder invloed blijken te zijn; niettegenstaande dit, ik zal zowel voor God zijn een aangename reuk van Christus in hen die verloren gaan, als in hen die behouden worden. Het is niet een zaak van onverschilligheid of een mens de waarheid of valsheid gelooft, ziende dat Christus verklaart, dat niets het hemelse Jeruzalem zal ingaan dat de leugen liefheeft en doet. “Gij voedt u met as, het bedrogen hart heeft u terzijden afgeleid; zodat ge uw ziel niet redden kunt, noch zeggen; is er niet een leugen in mijn rechterhand?” Jes. 44: 20. De nooit dwalende Geest van God en de Schriften der waarheid, zijn onze onfeilbare leidlieden. Hij, die niet spreekt overeenkomstig het Woord Gods, heeft geen licht in zich. En hij die een ander Evangelie leert, dan dat ons is geopenbaard in de Schriften, moet voor vervloekt gehouden worden, hetzij mens of engel.

De leerstellingen van Muggleton en Reeve zijn, in Schriftuurlijke stijl, doemwaardige bedriegerijen, en dat over de sterfelijkheid van de ziel, en de dood van de ziel van Christus is een helse leugen. Ik zal een volle weerlegging omtrent dit punt beproeven, en bewijzen dat deze twee getuigen verbonden leugenaars zijn van hun boek getiteld: “Verblijdend nieuws van de Hemel”; of “De laatste mededeling”; hopende dat de titel de waarheid behelst, en dat wij zulke valse mededelingen niet meer verkondigd zullen krijgen, in de Naam van de God des Hemels.

Bewijst het gezegde van Christus: ***“Ik leg Mijn leven af, opdat Ik hetzelfde wederom neme”***; de sterfelijkheid of de dood van Zijn ziel, gelijk deze mannen beweerd hebben op de eerste bladzijde? “Bovendien; omdat velen van de gelukzaligen niet volkomen tevreden zijn, wat het sterven van Christus’ ziel met Zijn lichaam betreft, daarom zal ik iets schrijven van Zijn eigen gesproken woorden die hierop betrekking hebben. In het 12de hoofdstuk van Johannes is aldus geschreven: “Indien het tarwegraan in de aarde niet valt, en sterft, zo blijft hetzelfde alleen. Maar indien het sterft, zo brengt het veel vrucht voort.”

De tweede bladzijde: “En zo op gelijke wijze, had niet het geestelijk leven van Christus ganselijk dood geweest en begraven in het hart van de grafs met het lichaam Zijns vleses, welk een geestelijk gewin van een heerlijke vergroting voor Hemzelf, door de geesten van uitverkorene mensen en engelen, kon in het minst bekomen zijn geworden?”

Hoe kan een van Gods gelukzaligen geloof geven, of tevreden zijn, met leugen en gelijk deze zijn? Vervat het gezegde van Christus “Ik leg Mijn leven af”; een uitblussing of vernietiging van Zijn ziel, zodat zij ontbonden, in slaap vallen of sterven zou, opdat zij alzo met Zijn lichaam begraven kon worden in het hart der aarde? In geen betekenis, welke dan ook! De ziel is een geest en is geestelijk. En daarom kan zij niet sterfelijk zijn. Ook is de dood geen uitblussing of ontbinding van de ziel tot niets, maar zij is een ontbinding van de vereniging tussen het lichaam en de ziel, gelijk geschreven is: “Het lichaam, zonder de geest, is dood.” Bij de dood gaat het lichaam de een weg, en de ziel een andere. De ziel van Christus ging over in de handen van Zijn Vader, terwijl Zijn lichaam aan het kruis hing. “Vader in Uw handen beveel ik Mijn geest.” En dit gezegd hebbende, gaf Hij de geest aan Zijn Vader, terwijl Zijn lichaam overging in de handen van Jozef van Arimáthéa, die het lichaam van Jezus begeerde, en het legde in zijn eigen graf. Lukas 23: 52. Bij des Heeren opstanding, vond er een vereniging plaats; het lichaam dat zonder de geest dood was, zijnde gedood in het vlees werd levend door de Geest, en herenigd met de ziel van Christus. Het lichaam levend gemaakt zijnde, stond op, en verenigd met de ziel, zo verscheen de gehele menselijke natuur, bestaande uit lichaam en ziel, in vereniging met de Persoon van de Zoon van God. “Die krachtiglijk bewezen is te zijn de Zoon Gods, (volgens het getuigenis van) de Geest der heiligmaking, uit de opstanding der doden.” Rom. 1: 4.

En wat Christus' *geestelijk leven* betreft, als zijnde geheel dood en begraven in het hart van het graf, enz.; dat is de meest vreselijkste ongerijmdheid. Christus, gelijk God, is het eeuwige Leven in het afgetrokkene. Hij zei tot Mozes, dat Hij Zijn hand opheft en zegt: Ik leef eeuwiglijk! Hij is de levendmakende Geest, de Heere van de hemel. Dezelfde Goddelijke Persoon Die zei: "Gij hebt Mij het lichaam toebereid", Die zegt ook: "Ik leg Mijn leven af en neem hetzelfde wederom aan." Het Goddelijk "Ik ben" eindigde niet met het lichaam, ofschoon het lichaam eindigde in vereniging met Hem; noch ging Zijn menselijke ziel in het graf, maar in de handen van God de Vader. Hij was gedood in het vlees, niet in Zijn Goddelijke natuur. En levendgemaakt door de Geest, die nooit kan sterven.

Om te spreken van *geestelijk, eeuwig of eeuwigdurend leven, eindigende of stervende* is de grootste tegenstrijdigheid in bewoording. Want hoewel Hij de Heere van de levens en der heerlijkheid was toen Hij ter dood gebracht werd, echter stierf het onsterfelijke leven en de heerlijkheid niet. Die tekst bewijst de vereniging tussen de Godheid en mensheid van Christus, welke vereniging vaststond in de dood. Hij was niet minder Gods Heilige toen Hij in het graf lag. De Alomtegenwoordigheid verliet het lichaam niet, noch liet Almacht het toe dat het verderving zag, hoewel de vereniging van lichaam en ziel voor drie dagen ontbonden was.

Ook sterft de ziel van een mens niet, hetzij hij een heilige of een zondaar is, gelijk alsof zij uitgeblust, ontbonden werd tot niets, of te slapen werd gelegd met het lichaam in het graf. De geest van Adam was een onsterfelijke adem in de mond van de Allerhoogsten, voordat hij uitgeademd werd, als een levendige ziel, in zijn lichaam. Zijn lichaam werd geformeerd uit het stof der aarde, maar de adem van de levens werd uit de mond God in zijn neusgaten geblazen. Gen. 2: 7. De een is geopenbaard om te zijn van Hemelse afkomst, terwijl de andere geheel en al aards is. En bij de ontbinding door de dood, keert het stof weder tot de aarde als het geweest is, en de geest keert weder tot God die hem heeft gegeven. Pred. 11: 7. De ziel van Adam had leven in de mond van zijn Maker, voordat zijn lichaam genomen was van het stof, en de onsterfelijke ziel zal van het zelfde gescheiden bestaan, hetzij in hemel of hel, wanneer het lichaam wederkeren zal tot haar stof.

Stefanus gaf zijn geest over in de handen van de Heere Jezus, voordat Godvruchtige mannen zijn lichaam ten grave droegen. Hand. 7: 59 en 8: 2. En ik neem het voor aangenomen, dat ge toch niet zult trachten te beweren, dat de Heere Jezus het graf of de begraafplaats van Stefanus' lichaam was. De ziel van de boetvaardige Moordenaar zou op de dag van Christus' dood, met Christus in het Paradijs zijn. Lukas 23: 43. Het is zeker dat de moordenaar zijn dode ziel, met het dode lichaam, hangende aan het vervloekte hout, nooit kon gezegd worden te zijn met Christus in het Paradijs.

Als u vraagt: *Wat is het Paradijs, waar de moordenaar met Christus op die dag zou inkomen?*

Dan zegt de Heilige Geest ons, dat het de derde hemel is, waar God verblijft. Tot bevestiging daarvan: "Ik zal komen tot gezichten en openbaringen des Heeren. Ik ken een mens in Christus, voor veertien jaren (of het geschied zij in het lichaam, weet ik niet; God weet het), dat de zodanige opgetrokken is geweest tot in den derden hemel. En ik ken een zodanig mens (of het in het lichaam, of buiten het lichaam geschied zij, weet ik niet; God weet het) dat hij opgetrokken is geweest in het Paradijs, en gehoord heeft onuitsprekelijke woorden, die het een mens niet geoorloofd is uit te spreken. Van de zodanige zal ik roemen." 2 Kor 12: 1 5. Hier hebben wij een gezicht en openbaring van God, aan ons overgelaten door de Heilige Geest, van een man die opgetrokken werd in de derde hemel. Maar of dat de ziel van Paulus alleen naar het Paradijs ging, of in het lichaam kon hij niet zeggen. Hier van wordt het verklaard, dat het Paradijs de derde Hemel is. En Christus beloofde, dat de moordenaar aan het kruis, op de dag van zijn kruisiging, met Hem zou zijn in de derde hemel. Indien des Zaligmaker geestelijk leven en Zijn menselijke ziel, en de ziel van de moordenaar allen stierven, en begraven werden in het hart van het graf, zou ik verblijd zijn te weten, wat van de Zaligmaker en van de moordenaar, op die dag samen zou zijn in de derde hemel, waarvan de Heilige Geest zegt, dat het het Paradijs is. We zijn wel verzekerd dat de derde hemel en het graf, twee onderscheiden plaatsen zijn. En de derde hemel zal blijven, wanneer de sterrenhemel en elementaire hemelen met de aarde en haar werken zullen verbranden.

God zegt tot Mozes: "Ik ben de God van Abraham, Izak en Jakob." De Zaligmaker die plaats aanhalende zegt: "Hij is niet een God der doden, maar een God der levenden." Indien, daarom, de zielen van die drie patriarchen met hun lichamen dood zijn, moet Hij dan geen God der

doden zijn? Maar de Zaligmaker zegt dat Hij zulks niet is. Indien Hij de God der levenden is en niet der doden, moeten dan hun zielen niet ergens hier of daar levend zijn, daar Hij de God is van die drie mannen, en de God der levenden alleen? Het Paradijs is de derde Hemel, waarheen iedere overwinnende ziel zal ingaan als zij scheidt van het lichaam, en zal eten van de Boom des Levens, die in het midden van het Paradijs Gods is. Openb. 2: 7.

In dit Paradijs ging de ziel van de Zaligmaker in vereniging van Zijn Godheid, en de ziel van de moordenaar, op de dag van des Heeren kruisiging. In dit Paradijs zijn de geesten van Abraham, Izak en Jakob, van welker levendige zielen, Hij de levende God is. In dit Paradijs ging ook de geest van Stefanus, en de veranderde lichamen en zielen van Henoch en Elia. Want niet hun lichamen, noch hun zielen stierven, noch was er enig deel van hen begraven in het hart der aarde.

Toen Lazarus stierf, werd zijn ziel door de Engelen gedragen in Abrahams schoot. Het graf wordt niet genoemd de schoot van de eeuwigdurende vader der gelovigen, noch de armen der Engelen. Maar een plaats van dode mensen beenderen en van alle onreinheid; niet een verblijfplaats voor zielen. Het zou, inderdaad, een vreemd Paradijs zijn.

De zielen van al de overleden heiligen zijn in de derde Hemel gegaan, waar de ziel van de moordenaar ging. Hun zielen zijn niet vergaderd met de verworpenen, noch gelegd in het graf; ze zijn allen vergaderd tot hun eigen volk, en worden genoemd de *geesten der volmaakte rechtvaardigen*. Maar indien zij allen dood zijn, en begraven met hun lichamen, zo zijn ze ver genoeg van de volmaaktheid.

Bij de ontbinding van de dood ging de ziel van Rachel uit; zij stierf niet met haar lichaam noch sliep daarmee in het stof der aarde. Simeons ziel vertrok in vrede, overeenkomstig Gods woord. Want indien zij was gestorven in of met het lichaam, het kon niet gezegd worden zijn, dat zij vertrok of heenging. Want naar Muggleton's mening is er geen scheiding of vaneenscheiding. Ook kon Paulus vertrek hem dan niet brengen om met Christus te zijn, waaraan hij zozeer de voorkeur gaf, daar hij reeds over achttienhonderd jaren gestorven was. Elia bad *dat de ziel van het kind weer in hem mocht komen*. 1 Kon. 17: 21. Indien de ziel in het lichaam gestorven was, dan was zij er niet uitgegaan. En indien de onsterfelijke ziel niet van het lichaam was gescheiden en een andere weg was gegaan, zo kon het niet verwacht worden, dat zij weer in hem zou komen.

De ziel is de zitplaats van het geloof. Het geloof te oefenen, is eigen aan de ziel. 't Geloof is een overtuiging in het gemoed, gewerkt door de Heilige Geest; de handeling daar van is om uit zichzelf te gaan tot Christus, en om Christus tot ons in te brengen. "Geloof," zegt de Heere, "dat Ik in u ben, en gij in Mij." Zulk een ziel gaat over van de dodelijke vloek der wet, tot de zaligheid van het leven; hij gaat over van de dood tot het leven; hij heeft het altijdurende leven; *hij zal leven in der eeuwigheid*, Joh. 6: 58. Hij zal niet sterven in der eeuwigheid, Joh. 11: 26. De Geest zal in hem zijn een Fontein springende in het eeuwige leven; de zegening des levens is tot in der eeuwigheid, Psalm 133: 3. Al deze teksten hebben betrekking op de ziel, want de dood van het lichaam, door de scheiding der ziel daarvan is verordend: "Het is alle mensen eenmaal gezet te sterven." Nu, de ziel oefent geloof, zelfs bij het werk der scheiding. "Deze allen zijn in het geloof gestorven." "Door geloof en lankmoedigheid beërven zij de beloftenissen." Hebr. 6: 12. Maar indien dood, dan kunnen zij die niet beërven. Zij ontvangen het einde van hun geloof, namelijk de zaligheid hunner zielen, niet de dood daarvan; zij zijn gered van de dood, niet er door overvallen. De zielen der overledenen ontvangen een erfenis onder hen die alreeds geheiligd zijn, Hand. 26: 18. Maar indien zij dood zijn, zo ontvangen zij niets. Zij gaan tot de heiligen in het licht Col. 1: 12; niet in de dood, noch in de duisternis.

Wanneer de hemelen Christus zullen openbaren dan zal Hij de heiligen met Hem meebrengen 1 Thess. 3: 13; niet hen opbrengen uit het graf. De Trooster blijft eeuwig in de ziel; Hij scheidt nooit van Christus, noch van Zijn zaad. Maar als de *ziel* sterft, kan Hij haar niet tot een eeuwige Trooster zijn; ook kunnen wij geen eeuwige vertroosting hebben, als ook geen goede hoop, ziende dat met de dood alles ophoudt. Als de Geest de ziel nimmer verlaat, dan kan zij niet sterven; *want het graf is niet de tempel van de Heilige Geest*. De Geest die in de Heiligen woont, zal in de grote dag, hun sterfelijke lichamen levend maken, niet hun onsterfelijke zielen. Want zij waren levend gemaakt en opgewekt van de dood der zonden tot een leven van de geloofs, bij de bekering. En gebracht van onder de bediening van de dood tot onvergankelijkheid, en het eeuwige leven in Christus Jezus.

Het tarwegraan dat in de aarde viel stierf. Het *lichaam* van de Zaligmaker was zonder de geest dood, en het graan dat in de aarde gezaaid was kon niet levend gemaakt zijn, tenzij het eerst

stierf. 1 Cor. 15: 36. Was Hij niet gestorven, Hij zou alleen gebleven zijn. Zonder vrijkoping door Zijn dood, konden wij geen deel met Hem gehad hebben. Maar daar Hij stierf, zo bracht Hij veel vrucht voort. Zijn eigen lichaam opgestaan zijnde, zo werd Hij de eersteling van hen die ontslapen zijn.

En de opstanding van onze lichamen aan het einde der wereld, zal de volle oogst zijn. Zijn opstanding is een onderpand en bewijs voor de onze.

Ook sterven de *zielen der goddelozen* niet, of worden opgelost met hun lichamen noch worden daarmee begraven; ze sterven alleen in een geoorloofde betekenis, in hun zonden, onder de toorn en vloek Gods, onder het vonnis van de doods en der verdoemenis, en sterven weg in een eeuwige scheiding van de levende God, en gaan levend ter hel. “De rijke man stierf en werd begraven”. Maar Zijn ziel werd niet in hem opgelost, noch werd zij met hem begraven, want zijn ziel sloeg haar ogen op in de hel; zijn consciëntie ontwaakte, en de ogen van zijn verstand werden geopend, na de begrafenis van het lichaam, en hij zag Abraham van ver en Lazarus in zijn schoot.

Farao en zijn ganse menigte, Ezech. 31: 16 - 18; Mesech en Tubal met haar ganse menigte Ezech. 32: 26, 27; zijn reeds in de hel. En de hel heeft haar mond boven mate opengedaan, om gehele scharen te ontvangen, met al hun heerlijkheid en luister, sinds hun val. Welker zielen niet zijn vernietigd, noch begraven in hun graven, maar in de hel, die iedere tiran die daar komt zal zien en hem oplettende beschouwend, zal zeggen: “Is dit de man die de aarde beroerde, die de koninkrijken deed beven?” Jes. 15: 16.

Indien Reeve en Muggleton twee onfeilbare getuigen zijn, dan weet ik niet waar we nog twee van die soort zullen vinden, of het moet de duivel en de Paus zijn, want zij hebben het woord der waarheid en de God der waarheid tegengesproken, en zijn openbare leugenaars en valse getuigen van God.

Als de Heeren Ringer en Harrauld en hun gezelschap, al de Schriftplaatsen zullen weerlegd en omvergeworpen hebben die ik voortgebracht heb, dat zij nooit zullen doen, dan mogen zij weer van mij horen. Hij, die van de woorden van Christus afdoet, hetzij van de letter of van de betekenis, zal geen deel hebben in het boek des levens, en hij die er aan toedoet, zal een erfgenaam worden van al de vloeken die dit boek inhoud.

Er moeten ketterijen zijn, opdat de tegenovergestelde partij openbaar zal worden. Wij zijn vooraf gewaarschuwd voor valse Christussen en valse Profeten, die, indien het mogelijk ware, zelfs de uitverkorenen zouden verleiden. En indien mensen niet tevreden zijn met de waarheid, dan zendt God hen een sterke misleiding, die hen gewoonlijk beter behaagt; opdat zij die met Christus zijn, tegen hen zullen zijn. Maar zij die niet met Hem vergaderen, verstrooien. Geen belijder zal hier onzijdig staan; de zon zal zowel het onkruid als de tarwe rijp maken, en het onkruid groeit gewoonlijk vlugger dan het koren.

Juffrouw M. van Holywell Mount, die gewoon was te schrijven in de Maandschriften, onder de naam van “Magdalena”, heeft Muggleton's leugens geslokt, en zijn vreemde begrippen betreffende Kaïn en zijn zaad aangenomen; ja dat ze mij vertelde dat zij de val der engelen en het zijn der duivelen ontkende. Maar God heeft haar de Satan overgegeven, en na veel maanden gelegen te hebben in het St. Lukas, was zij overtuigd zowel als veel anderen, dat er zulke schepselen als duivelen zijn.

En ik zou niet verwonderd zijn, indien Mr. Ringer in hetzelfde lot zou moeten delen. Ik dacht dat ik er een verschijning van zag, toen ik en Mr. Best hem bezocht. Als ge Christus verzoekt door de waarheid te verlaten, is het geen wonder dat Hij de duivel toelaat u te verzoeken. Het zijn alleen zij die het woord van Christus' lijdzaamheid bewaren, die Hij bewaren zal uit de ure der verzoeking.

Sterk vertrouwen in valse leerstellingen is een van Satans sterkste vestingen. Zulk een bedrogen zondaar is inderdaad opgesloten, en niemand dan God alleen kan hem uitbrengen. Een wijs man let wel op zijn wegen. Maar het is een zot die raast en die alle woord vertrouwd.

Ik wil niet uw rede of woorden weten, maar uw kracht. Het zijn niet de begrippen van Muggleton, ook evenmin ieder woord van Gods eigen Boek, ontvangen in het hoofd, die u een onderwerp maken van Christus' Koninkrijk. Zijn Koninkrijk bestaat niet in woorden, maar in kracht; in gerechtigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest. Gedenk dat ik u op deze dag vermaand heb.

Vaarwel! W. H.

29. Brief van W. Huntington aan John Rusk (1772-1834)

Churchstreet, Paddington, dinsdagmorgen 24 april.

Waarde heer,

Het onderwijs is goed; het is van God. U bent de beginselen van de geloofsbelijdenis aan het leren. Het is het onderwijs van God de Vader uit Zijn wet. En wanneer u een weinig langer om de berg gegaan zijt en wat meer ontbloot bent door de zwarteheid, duisternis en storm, het trompetgeschal en de stem der woorden dan zal uw aangezicht plotseling veranderen. Dan zult gij komen tot „God den Rechter over allen." En Hem - in het aangezicht van de Middelaar - zien lichten met licht en liefde, u omhelzende en aannemende in Zijn geliefde Zoon.

De storm is bijna over; redding ligt zelfs aan uw deur. U zult wel zo'n verlossing krijgen, wanneer gij het aangezicht van Die Rechter zien zult, dat u nimmer vergeten zal. Het zal u overladen met barmhartigheid en de oude mens zal omkomen in de tegenwoordigheid Gods. Noch zal deze ooit weer zover herstellen dat hij in staat is om ongehinderd te heersen en heerschappij te voeren.

Een kruis moeten we allen hebben. U wordt gekweld en ik ook. U wordt geplaagd met een hebzuchtig hart dat niets missen kan. Ik heb een vrijgevig hart maar een bedelaarszak waar niets in zit om te geven. Dit is altijd voor mij een smartend kruis geweest. En dat andere, kleeft u zoals de zweren van Egypte, dikwijls aan. Maar is er iets voor de Heere te wonderlijk?

Mijn gebed voor u is, of een genadig God u moge beschijnen, hetwelk Hij binnenkort doen zal. En bidt u of een vriendelijke Voorzienigheid mij moge verschijnen. U mag zowel op donderdag- of vrijdagmorgen bij me aankomen, indien u wilt.

Vaarwel! Geloof en lijdzaamheid zij met u. Zo bidt,

W. Huntington.

30. Brief aan een zuster

Waarde zuster in Christus.

Uw brief ontvangen en ik heb deze overwogen. Ik wil in geen geval zeggen dat de Heere God van Israël geen hand gehad heeft in het werk waar u verslag van geeft. Maar, dit moet ik wel bekennen dat evangelisch berouw, hetwelk naar mijn gevoelen onontbeerlijk is tot zaligheid, niet in de brief voorkomt. De nieuwe wijn werd in een oude lederzak gedaan. En waar dit het geval is, zal hoogmoed de lederzak doen bersten en de wijn wordt uitgestort en de oude lederzak vergaat. Ik bedoel dat uw vreugde niet in een nederig en verbrijzeld hart ontvangen is. God heeft beloofd ons zowel een nieuw hart als een nieuwe geest te geven. Als de nieuwe wijn in een nieuwe lederzak gedaan wordt worden beiden behouden. Het stenen hart zal echter weggenomen en te niet gemaakt worden evenals andere delen van de mens der zonde. Want onze oude mens is met Christus gekruisigd. En door de werkingen van de vernieuwde kracht van de Geest zal het lichaam der zonden afgelegd worden. Berouw is tweeledig, *wettisch en evangelisch*. Het eerste wordt door vrezen, verschrikkingen en kwelling afgedwongen en gaat altijd gepaard met harde gedachten van God en zelfbeklag. Dit is al het berouw dat onder de wet in ons teweeg gebracht kan worden. Daar hebben we niets voor ogen dan onze zonde en een zonde wrekend God.

Evangelisch berouw komt tevoorschijn en vloeit voort onder de zoete werkingen van vergevende liefde en gaat gepaard met een gelovig gezicht van Hem Wie wij doorstoken hebben. Alsook met een treuren over Hem. Dit gaat vergezeld met een rechtvaardigen van God en medelijden met een lijdende Heiland. Men verfoeit daar zichzelf, zo staat het ook geschreven; *“van al uw onenigheden en van al uw drekgoden zal Ik u reinigen. En Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwen geest geven in het binnenste van u. Dan zult gij gedenken aan uw boze wegen, die niet goed waren. En gij zult een walging van uzelf hebben over uw ongerechtigheden. Wanneer Ik over u verzoening doen zal.”* Dan is God verzoend en wij vervuld met een walg over onszelf; dat is het voltooiende werk.

Als God met een ziel een verbond aangaat, neemt Hij ons aan in de Geliefde. De toegepaste verzoening reinigt ons van onze drekgoden. En God verschijnt, gestild, verzoend en bevredigd, in het aangezicht van Jezus Christus. Dit is een onberouwelijke bekering. Want Christus is verhoogd om Zijn volk Israël kennis der zaligheid te geven tot vergeving der zonden. Dit berouw is ten leven en gaat gepaard met louterend geloof.

De tekst die naar u toegestuurd werd deelde u mede dat de verootmoedigende roede en de band des verbonds in uw bevinding gemist werd. De roede Gods kastijdt ons met vervaarnissen, verschrikkingen, vlammen van Goddelijke toorn, bestraffingen, terechtwijzingen, aantijgingen der consciëntie, bittere verwijten en kwelt ons met dreigingen en veroordeling van een verbroken wet. Alsook met de hevige vuistslagen des satans en de dodende, door wroeging gekwelde, schuld.

Om onder de band des verbonds te komen is het nodig dat de liefde Gods in onze harten uitgestort wordt door de Heilige Geest. Het werk in u schijnt veel weg te hebben met dat van Hiskia, veel blijdschap en vertrouwen. En geen wonder want op die tijd kende hij niets van de plaag van zijn hart. Toen God hem dit toonde bezweek zijn blijdschap, vertrouwen en hoop met elkaar. “Ik zeide: ik zal den Heere niet meer zien Heere, in het land der levenden; ik zal de mensen niet meer aanschouwen met de inwoners der wereld. Hij zal mij afsnijden van den drom: van den dag tot den nacht zult Gij mij ten einde gebracht hebben, Jes. 38 : 11, 12.

Niets zal van ons de hovaardij verbergen dan een bijblijvend gevoel van onze verdorvenheid, en de overvloeiende genade Gods in Christus Jezus tegenover ons. Moge u en ik immer in deze godsdienst ons vertrouwen stellen.

Zo bidt uw vriend en dienstknecht in Christus Jezus,

Wm. Huntington

31. Aan Huntington van Ben Cort

Leicester, 1 oktober 1800.

Mijn geliefde vriend,

Wij zijn in de volle verwachting geweest dat u ons dit najaar bezoeken zou en dat wij al eerder van u zouden gehoord hebben. Maar misschien kan het zijn dat het aanhoudende slechte weer u weerhield, om zo'n lange reis te ondernemen. Echter, het weer begint zich nu gunstiger te vertonen, en we zijn verlangend om u te zien zo spoedig als de weg open is, en voordat de dagen te kort worden. Wij zijn bewust van uw onwilligheid om uw eigen gemeente te verlaten, en dat zij net zo onwillig is om u afwezig te hebben; niettemin, daar de zegeningen Gods uw arbeid hier in het Noorden vergezeld hebben, zowel als in het Zuiden, kan ik niet zien dat u nog langer kunt weigeren, overeenkomstig de mate van de regels die God u toebedeeld heeft. 2 Kor. 10 :13.

En het kan zijn dat uw afwezigheid bewezen wordt nuttig geweest te zijn op het einde, omdat uw volk daardoor honger zal krijgen. En het is bekend dat een scherpe honger aangenaam is, als er goed voeder is om te eten.

Onze vriendin, Juffrouw Chamberlain heeft voor enige tijd zeer verlangend geweest u nog eens te mogen zien te Leicester, daar zij weet dat haar einde vlug nadert. Zij is zeer veel veranderd in haar voorkomen deze laatste vijf dagen; ik meen in het verachten van haar lichaam, zoals misschien Mr. B. of Mr. M. u al meegedeeld hebben. Zeer vlug haast zij naar het graf. Maar hoewel de uitwendige mens verdorven wordt, de inwendige wordt vernieuwd van dag tot dag. Ik en enige andere vrienden hebben nauwelijks het huis verlaten sinds de laatste donderdag. En hoewel we niet anders kunnen dan treuren, bij de verwachting dat wij zo'n aangebonden vriendin zullen verliezen, toch is er overvloedige reden om dankbaar te zijn, daar zij tot de eeuwigdurende rust zal overgaan en verlost wordt van dat lichaam der zonde, waar wij hier nog ingesloten zijn.

Ik heb voorheen nooit getuige geweest van zulk een aandoenlijk gezicht. Ik geloof niet dat er een vriend is die haar bezocht, die een schaduw van twijfel heeft omtrent haar eeuwige blijdschap. Het is waarlijk een vermaak om bij haar te zijn, om te zien dat zij in het gezicht van de dood, zulk een kalmte van gemoed bezit. Zij spreekt omtrent haar einde met zulk een bevrediging, en haar gelaat verkondigt zulk een gerustheid en vrede van het gemoed, dat ik het niet kan beschrijven. Zij is zeer opgewekt en levendig in haar gesprekken, meer zelfs dan toen ze deelde in volkomen gezondheid, uitgezonderd bij tussenpozen, wanneer de pijn zeer hevig optreedt. Ieder uur werd haar vertrek verwacht op donderdag, maar zij herstelde weer, en 's vrijdagmorgens was zij veeleer beter. Toen besprak zij, wat zij gedaan wenste te hebben na haar dood, en zo ook van de goedheid en vriendelijkheid Gods gedurende haar pelgrimsreis, tevens van het uitzicht dat voor haar lag in de wereld die komende was. Waarvan ik alle bijzonderheden nu niet kan vertellen, maar u zult spoedig meer van mij horen. Zij draagt een zeer getrouw getuigenis omtrent de waarheid die zij omhelsd heeft, omtrent de kracht Gods door haar staande te houden en haar te ondersteunen tot dusver, en omtrent de werkende kracht van het bloed en de gerechtigheid van Jezus Christus tot reiniging en rechtvaardigmaking. Dat, waarvan ik overtuigd ben, een blijvende indruk zal nalaten op de aanschouwer.

Ik ben uw toegenegen,

B. CORT.

P.S.

Ik wenste dat u haar kon zien. Zij is inderdaad zeer zwak, maar zeer getroost en opgewekt; verzoekt haar liefde aan u, en zou blij zijn om per ommekeer van u te horen.

32. Aan Mr. B. Cort.

Leicester.

Geliefde Ben,

De uwe kwam mij behouden in de hand. U wil mij naar het Noorden hebben, niet overwegende dat ik laatst in het Oosten geweest ben, en dat ik nog gebonden ben naar het Zuiden te gaan, naar Cranook en Rutherford.

Ik ben verblijd dat Juffrouw Chamberlain zo opgewekt is in haar laatste ogenblikken. Zeg haar van mij dat ik een aanklacht tegen haar heb, voor ongepaste geheimhouding. Wat gesproken en aan haar werd bekend gemaakt in het verborgen, zou moeten bekend gemaakt en verspreid worden, ja, gepredikt op de daken. Was zij beschaamd voor haar vader dat zij haar verwantschap zo verborg?

Zij sloot zich in met de aanbidding, en maakte een overeenkomst met de hemelse Bruidegom, terwijl ik de bannen bekend maakte. Maar zij verloor het gezicht van des Bruidegoms vrienden, hoewel zij wist dat ik zaakwaarnemer was. Zeg haar, dat indien ik een zoon der edelen was geweest, het dan niet het geval zou geweest zijn. Mijn koolzak berooft mij hiervan. Maar welk goed een man doet, van de Heere zal hij zijn loon ontvangen. Zij moet en zal mijn vreugde zijn, en de kroon van mijn blijdschap, in die dag wanneer ieder deel van de koolhandel zal zijn vergeten. En gelijk de dood dan zal verslonden zijn tot overwinning, zal de slavernij verslonden worden tot Koninklijke waardigheid.

Zij kwam het laatste in, en toch wordt zij het eerste betaald. Zij werkte slechts één uur, en werd toch evenredig gemaakt met ons die de lasten en hitte van de dag gedragen hebben. De Meester is goed, maar mijn oog is boos. Wij zijn in het eerst overeengekomen voor één penning per dag, want de taal van ieder overtuigde ziel is: *ik geef er niet om wat ik lijden moet, als ik maar slechts geloof had, om te geloven dat Christus voor mij gestorven is*. De Heere neemt ons naar ons woord, en komt overeen voor één penning per dag. Hier wordt het zichtbaar dat het geloof die penning is, want wij hebben geen ware rijkdommen dan door het geloof, noch voedsel en kleding zonder hetzelfde. Want wij leven door het geloof. En het beste kleed is alleen voor hen die gelooft. En als het geloof recht en onvervalst is, werkt het door de liefde.

Ik twijfel niet of er zal heel wat murmurering zijn tegen de goede man van het huis. Ik hoor, dat Tom Barston reeds begonnen heeft. Maar is het niet recht dat de Meester met de Zijne zou doen zoals het Hem behaagt? Daaraan kunnen wij niet twijfelen. De beloning is voor allen die Zijn verschijning liefhebben; noch zal zij volmaakt zijn zonder ons.

Geef mijn welwillende liefde aan haar. Zeg haar dat ik haar een goede reis toewens, en dat zij in kort zal genieten, wat wij geloven en voor haar hopen: “Kostelijk is in de ogen des Heeren, de dood Zijner gunstgenoten.”

De uwe in de beste banden,

4 oktober, 1809.

W. H. S.S.

33. Aan Rev. W. Huntington van Jozef Chamberlain

Leicester, 5 oktober 1809.

Rev. en beminde mijnheer,

Gisteren om 1 uur, blies mijn geliefde zuster haar laatste adem uit, en ging om te rusten in de schoot van haar hemelse Vader. Ik heb een edele zuster verloren, en een onwaardeerbare huishoudster. Maar mijn verlies is haar eeuwige winst. Bij tijden voel ik mij zeer ongelukkig door haar te verliezen, maar ik treur niet als hen die geen hoop hebben, zijnde ten volste overtuigd dat zij in Jezus ontslapen is. "Zalig zijn de doden die in den Heere sterven." Haar einde was heerlijk, en waarlijk, de gedachtenis der rechtvaardigen zal tot zegening zijn." Slechts zelden verliet ik de kamer gedurende haar laatste dagen. Zij sprak dikwijls tot mij en andere vrienden rond haar, van wat zij genoot. Het behaagde de goede Heere om haar te sterken op het bed van haar wegwijnen, door het alles goed te maken gedurende haar ziekte, en haar overvloedig te zegenen met Zijn tegenwoordigheid. Haar uitwendige mens werd verdorven, maar de inwendige mens werd dagelijks vernieuwd. Want het scheen dat haar sterkte in de Heere iedere dag toenam, hoewel haar lichamelijke sterkte geheel weg was. Want ze kon zichzelf in het geringste ding niet meer helpen. Maar God was de Sterkte van haar hart, en zij wist dat Hij haar Deel voor eeuwig zou zijn, en haar ziel verblijde zich grotelijks in Hem.

Ik heb haar nooit met zulk een gezicht gezien terwijl zij gezond was, als zij had gedurende haar ziekte. Ik kan zeggen, zonder overdrijving, *dat haar aangezicht scheen als het aangezicht eens engels*, want, waarlijk de Heere was het welzijn van haar gelaat. Hoe blij is het volk dat in zulk een toestand mag verkeren. Ja, "zalig is het volk wiens God de Heere is"

Vele keren sprak zij zeer liefderijk van u, een groot verlangen uitdrukkende om u nog eens te zien, en verzocht haar welwillende liefde. Zij zei vele aangename dingen, op verschillende tijden, tot mij en mijn waarde vriend Mr. Ben Cort. die met mij was, en zo tot Juffrouw Sheasburg, een bijzondere vriendin van mijn zuster, die met haar was de laatst tien dagen. Ik heb een memorandum gemaakt van sommige dingen die zij gesproken heeft. Ik denk dat wij drieën samen het in het geheugen kunnen terugroepen wat zij gezegd heeft, dat ik van voornemen ben u te geven, zo spoedig als wij het genoeg hebben om u te Leicester te zien; voordat de dagen kort worden. Velen zullen blij zijn om u te zien. De Heere heeft uw arbeid dikwijls onder ons gezegend, en ik hoop dat we u spoedig zullen zien, opdat wij weer nieuwe troost mogen ontvangen. Hoe verheugd zou ik zijn indien u hier was om tot ons te spreken, en aan het publiek te verklaren, welke grote dingen de Heere gedaan heeft voor mijn zuster.

De laatste vrijdag sprak zij meer dan drie uren tot haar vrienden die rondom haar stonden. Er waren velen in de kamer, en onder de vele dingen die zij aanhaalde, die de grenzen van een brief ver te buiten gaan, vertelde zij ons wederom van haar verlossing, onder een verhandeling die u predikte te Newark over deze woorden: "Het is een getrouw woord, en aller aanneming waardig, dat Jezus Christus in de wereld gekomen is om zondaren zalig te maken, waar van ik de voornaamste ben." Het was toen, dat de Heere haar bracht uit haar ellende in een staat van vriendschap en verzoening met Zichzelf, en gaf haar de genieting van het pardon (de vrijspraak) en vrede. Zij betuigde voor allen die rondom haar waren, dat zij die vrede bezat die alle verstand te boven gaat. Ik zou zeer blij zijn een regel van u te ontvangen.

Dat de Heere met mijn altijd beminde en onwaardeerbare vriend mocht zijn, en de arbeid van zijn laatste dagen kronen met een overvloedige zegen, is de ernstige bede mijns harten.

JOZEF CHAMBERLAIN.

34. Aan Rev. W. Huntington van J. Chamberlain

Leicester, 10 oktober 1809.

Weleerwaarde en beminde mijnheer.

Ik zei in mijn laatste brief dat ik u enige van de bijzonderheden zou geven, omtrent het verkeer van mijn zuster haar vertrek voorafgaande; dat, waarvan ik zeker ben, u blij zult zijn om te horen. Want hoewel ik bevredigd ben geweest in mijn eigen gemoed en enige anderen ook zo, betreffende haar eeuwige staat, reeds voor enige tijd geleden; toch komt het voor meer bevestigend te zijn wanneer zij zulke taal gebruikte, en zulk een ondersteuning vond bij de nadering van de dood, door de zoete genieting die zij had van des Heeren liefde en gunst jegens haar.

Een paar dagen voor haar verbinding aan het ziekbed, vertelde zij mij veel van haar ervaring, en hoe scherp zij bij tijden geoefend was geworden; welke vreselijke dingen er door haar gemoed gingen. Zulke waarover zij zelfs niet durfde spreken. Zij zei: “Als ik des Heeren tegenwoordigheid niet geniet, gevoel ik vele vrez en twijfelingen des harten. Maar waarom zou ik verwachten die te ontgaan, als Christus zelf uit moest roepen: *“Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?”* Die overweging is dikwijls een grote vertroosting en ondersteuning voor mijn gemoed.”

De vrede der ziel die zij genoot voor de laatste zes dagen was zeer groot, en haar gesprekken waren bemoedigend en vertroostend voor allen die kwamen om haar te zien. Zij zei: *“Gij zult allerlei vrede bewaren, want men heeft op U vertrouwd.* En zo bevind ik het, want voor zover God mij het geloof gegeven heeft om op Hem te vertrouwen, heb ik vrede. Ik kan niet zeggen dat ik enige vreeze van de dood heb. Volmaakte liefde heeft alle vrees uitgedreven. Ook heb ik geen slingeren in het gemoed, noch voel ik die scherpe oefeningen die ik wel gehad heb. Ik heb die vrede in mijn consciëntie die alle verstand te boven gaat, waar van deze wereld niets weet. *De prikkel des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft, door onze Heere Jezus Christus!”*

Mr. B. Cort zei tot haar: “Je herinnert nog wel het zeggen van Mr. Huntington van de kansel”: “Indien de volmaakte liefde alle vrees uitgedreven heeft, zo zou je niet meer bevreesd zijn van de dood dan ik van u ben.”

“Ja”, zei zij: “ik doe, en ik geloof dat sommigen die niet zo sterk in het geloof zijn dan Mr. Huntington, hetzelfde kunnen zegen. Ik gevoel geen vrees, de dood zal verslonden worden tot overwinning. Voor deze had ik soms grote verschrikkingen. En werd zo beziggehouden met de vreeze van de dood, dat vaak het zweet van mij afdroop. Eén nacht in 't bijzonder, onder de vele anderen, was ik in grote vrees en verlegenheid. Ik stond op en bad ernstig tot God om mijn vrez en van mij weg te nemen, en Zichzelf aan mij te ontdekken, en indien Hij enige barmhartigheid voor mij had, om mij barmhartigheid te bewijzen. De Heere hoorde mij toen in mijn moeite, en verlost mij, zodat mijn ziel wegsmolte onder een gevoelige aandoening van Zijn goedheid, en die Schriftplaats kwam met kracht: “De vrijgekochten des Heeren zullen wederkeren en tot Sion komen met gejuich, en eeuwige blijdschap zal op hun hoofd wezen, vrolijkheid en blijdschap zullen zij verkrijgen, maar droefenis en zuchting zullen wegvlieden.” En terstond hierna, kwam dit versje uit Hart's gezangen op in mijn gemoed:

*“Ik leg mij neer ter zoete slaap,
Want ik heb vree met God;
En word ik wakker, zo houdt Hij mij,
Door 't geloof in Jezus bloed.”*

Ik lag mij toen neer in vrede, en toen ik ontwaakte hield de Heere mij nog door het geloof in Zijn bloed. Hij heeft mij gehouden tot op deze dag, en nu heb ik vrede.

Toen ik te Matlock was waren mijn gevoelens zeer verschillend bij tijden; ik werd ziek op woensdag, en van toen af de voelde ik erg dodig in mijn ziel, en duister betreffende mijn eeuwige staat, dat mij er toe bracht om sterk te schreien tot God. Ik mag zeggen, *voor een klein ogenblik verlaat de Heere, en in een kleine toorn verbergt Hij Zijn aangezicht, maar met eeuwige goedertierenbeden ontfermt Hij Zich over mij.* Jesaja 54. Ik las: “Het koninkrijk der hemelen ingenomen door gebed” van Mr. Huntington, en weende dikwijls terwijl ik het las, het was zo gepast op mijn gevoelens, en zo gezegend voor mijn ziel, terwijl ik er in las. Op sabbat bevond ik mij zo vrolijk, en mijn ziel smolt zo weg onder de goedheid des Heeren, dat ik wist, *hetzij ik leefde of stierf, ik was des Heeren.* Ik prees Zijn Naam, en gevoelde meer dan ik kan uitdrukken. O!O, als ik maar kon maken dat de belijdende wereld het wist wat ik gevoelde, zij zouden Mr. Huntington nimmer meer tegenspreken, ook niet meer tegen zijn leer. O, hoe graag zou ik hem nog eens willen zien in het vlees.”

Toen haar gezegd werd dat haar tijd hier maar kort meer zou zijn, zei zij: “Ik weet het wel, maar ik ben het beste af van u allen. *De rechtvaardige komt om, en er is niemand die het ter hart neemt. En de weldadige lieden worden weggeraapt, zonder dat er iemand op let, dat de rechtvaardige weggeraapt wordt voor het, kwaad.* Ik heb genieting inwendig, en wat ik gevoel dat mij ondersteunt en troost is, dat mijn genieting voortkomt uit mijn vertrouwen in God. Bij tijden gevoel ik meer dan ik kan uiten, en dan denk ik bij mijzelf: o, wat zal ik genieten, zodra ik weggegaan ben! *Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklimmen, hetgeen God i heeft dien,*

die Hem liefhebben. Maar het is aan ons geopenbaard door Zijn Geest. Ja, mijns inziens is het hetzelfde wat ik nu geniet, alleen zal ik het in een overvloediger vermeerdering hebben. Nu blijft geloof, hoop en liefde, maar de meeste van die is liefde. De liefde die ik nu gevoel zal voor eeuwig blijven, en groter worden.”

Ben Cort zei tot haar “Wij kennen maar ten dele, en wij profeteren maar ten dele.”

Toen sprak zij verder: “Maar wanneer het volmaakte zal gekomen zijn, dan zal hetgeen ten dele was teniet gedaan worden. Nu zien wij door een duistere spiegel, maar dan aangezicht tot aangezicht. Nu ken ik ten dele, maar dan zal ik kennen, gelijk ik gekend ben, en vervuld worden met al de volheid Gods. Hier vind ik veel verdorvenheden, en als ik zulke genietingen heb, zijn er veel dingen die ik wenste achter te laten, en weg te zijn. Het einde van de volmaakte mens is vred^{4e}. In Christus vinden de vermoeiden en zwaar beladenen rust voor hun zielen. Ik zal spoedig weg zijn, en voor eeuwig in de rust zijn.”

Ik zei tot haar: “Christus zal ten anderen male zonder zonde gezien worden van degenen, die Hem verwachten tot zaligheid.”

Naderhand had zij een gesprek met allen die tegenwoordig waren, en toen zei zij: “O, de kracht van het ongeloof! Hoe heeft de Satan mijn gemoed dikwijls vervuld met twijfelingen en vrez^{en}! Ik heb de dood dikwijls tegemoet gezien met verschrikking, vrezende dat ik ten laatste verlaten zou zijn. Maar het is niet zo, geloofd zij de Heere voor eeuwig. Hij heeft mijn verwachtingen ver overtroffen. Ik dank Hem voor Zijn barmhartigheid en goedheid aan mij, en hoop dat het zij tot vertroosting en bemoediging van hen die achterblijven, die mogen bevangen worden met dezelfde vrez^{en}, gelijk ik gedaan ben. Ik ben een getuige van Zijn getrouwheid en waarheid, en bewijs nu de wezenlijkheid van de religie en gevoel Zijn kracht om mij te ondersteunen in dit beproevingsuur; wanneer mijn kracht vergaat, zo vertroost Zijn tegenwoordigheid mijn ziel. Hoewel het een scherpe doortocht is door de vallei van de schaduw van de dood; toch ervaar ik de vervulling van Zijn belofte: “Ik zal u nooit verlaten en Ik zal u niet begeven.”

Op de vrijdag die haar dood voorafging, zei de geneesheer tot haar: “Ik ben blij om u zo opgewekt te zien.”

Zij zei tot hem: “Ja, ik ben verkwikt, ik ben zeer verheugd; ik wil liever sterven dan leven.”

Hij antwoordde: “Ik heb nooit zo iets gehoord, ik kan het niet geloven.”

Zij antwoordde hem wederom: „Wel mijnheer, indien ik niet liever stierf dan leefde, hoe kan ik dan zo opgewekt zijn?”

De grootste kalmte en bedaardheid was op haar gezicht, dat voor allen bewees die haar zagen, dat zij verheugd in haar hart was. De Heere overgoot haar hoofd met olie, en Zijn Naam was als een olie die uitgestort wordt. Het huis werd vervuld met de geur daarvan, want de zoete reuk scheen te rusten op allen die rondom haar waren.

De dag voor haar vertrek, verliet ik haar nimmer voor vele minuten tegelijk; vele keren sprak zij lieflijk tot mij over de goedheid des Heeren. Ik las menige Psalm van David voor haar, inzonderheid de 107de. Zij onderbrak mij veel keren, en maakte enige zeer schone opmerkingen. Ze zei: “De taal van mijn hart is met David: “Laat ze voor de Heere Zijn goedertierenheid loven, en Zijn wonderwerken voor de kinderen der mensen!” Zij sprak op het laatste vers: “Wie is wijs? die neme deze dingen waar, en dat zij verstandiglijk letten op de goedertierenheden des Heeren.” Toen haalde zij aan hoe dikwijls zij vertroost was geworden door het lezen van de brief van Jacobus, inzonderheid het laatste hoofdstuk, sprekende erover *dat het gebed van de rechtvaardigen veel bij God vermag*.

Het laatste dat zij vroeg was, of ik voor haar op wilde zoeken, dat kapittel waar staat: “*Deze allen zijn in het geloof gestorven*”; enz. Ik las het haar voor, en terwijl ik bij haar stond te spreken over de woorden: “Deze allen zijn in het geloof gestorven”, werd zij veel erger naar het lichaam, en sprak daarna slechts weinig.

Op een morgen toen ik en Mr. Cort in gesprek met haar waren, kwam Mr. Lockwood binnen, en nadat hij een kleine tijd gestaan had om haar te horen spreken, zei hij: „Ik ben blijde om uw gesprek te horen, en u zo opgewekt te vinden.”

Zij antwoordde: “ja Mr. Lockwood, ik ben zeer verheugd.”

Hij zei tot haar als een levendig gezicht een ware aanwijzing is van het hart, dan bent u inderdaad verheugd.” Bij zijn vertrek zei hij: “Vaarwel en, indien ik u niet meer zie in deze wereld, hoop ik u te volgen naar een betere.”

Zij zei: “Ja, ik geloof dat u zulks krijgt, en veel anderen meer, die gekomen zijn om mij te zien gedurende mijn ziekte; “Zalig zijn de doden die in de Heere sterven, van nu aan”, antwoordde zij: “Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hun arbeid. En hun werken volgen met hen.”

Het gezang dat zij uitkoos om gezongen te worden bij haar begrafenis, is op bladzij *189 van Hart's gezangen*.

Zij is nu gegaan om zich te verenigen met de geesten der volmaakte rechtvaardigen. “Kostelijk is in de ogen des Heeren, de dood van Zijn gunstgenoten.” Haar geest is wedergekeerd tot God, die haar heeft gegeven. Met vele andere vrienden volgde ik haar overblijfsel naar de aarde laatstleden sabbat, waar nu haar vlees rust in zekere en gewisse hoop, van de opstanding ten eeuwigen leven.

Ik en veel anderen hopen u spoedig te Leicester te zien, en ik zal zeer blij zijn, enige regelen van u te ontvangen.

God almachtig zegene mijn geliefde vriend, en krone zijn arbeid meer en meer. En dat hij nog lang moge blijven verkeren op deze aarde, tot welzijn van de kerk, is het gebed des harten van hem, die zichzelf onderschrijft te zijn, in de beste banden,

Uw zeer toegenegen,

JOZEF CHAMBERLAIN.

35. Aan Mr. Chamberlain,

Leicester.

Mijn beminde zoon in het geloof van onze gemeenschappelijke Heere, *genade en vrede zij met u door Hem.*

Ik ben van huis vertrokken om naar Kent te gaan op de 4de dag van deze maand, en ben niet teruggekomen voor gisteren, de 12^e en zag daarom geen van uw brieven voordat ik thuis kwam. De eerste die ik opende vermeldde mij het vertrek van uw zuster, dat niet anders was dan ik verwacht had. Toch was het nog zeer aangrijpend voor mij, en zo voor allen die in mijn huis waren, die de brieven hoorden lezen.

Maar ik moet u vertellen, dat de zalfolie die haar gezalfd heeft tot haar begrafenis, haar geur verspreid heeft ver van Leicester. Want Mr. Cort. die vermeld heeft dat de verheuging van uw zuster sommigen tot jaloersheid had verwekt, en dat J. Barston heengegaan was in die vlammen naar Grantham; en ik dat daarop lezende, kwamen deze woorden op mijn gemoed: *“Doch Hij, antwoordende, zeide tot een van hen: Vriend! Ik doe u geen onrecht; zijt gij niet met mij eens geworden voor één penning?”* Matth. 20: 13. Vanaf die tijd drukte de gelijkenis van de wijngaard op mijn gemoed, en hoewel ik (zo ik dacht) met een boodschap voorzien was voor 's Heeren dag te Cranbrook, nochtans deze bij voortduur zich meer en meer ontsluitend voor mijn gezicht, trok mijn andere tekst zich terug naar de achtergrond, verdween en ging uit mijn gezicht. De gelijkenis kreeg de bovenste plaats op mijn gemoed, het naaste aan mijn hart, en scheen steeds meer klaarder voor mijn verstand, zodat ik er de eerste maal over sprak te Cranbrook. En ik denk dat ik recht was zo te doen, want Zijn tegenwoordigheid was met mij. Ik geloof dat ik een weinig minder dan drie uren op de kansel was, en daar ik vond dat mijn beker nog niet leeg was, nam ik hem in de namiddag weer, en was op de kansel voor nog twee volle uren. Ik zal niet meer over dit onderwerp zeggen, daar velen van de broeders te Cranbrook wensen dat ik de redevoeringen zal laten drukken, en indien God het toelaat en mij bekwaamheid geeft, dan ben ik van voornemen om aan hun verzoek te voldoen.

Mijn beminde vriend is niet onwetende omtrent die arme man, die het middel was om die plaats te bouwen te Newark, en van het treurige einde dat hij maakte. En niettemin, u en uw beminde zuster die heengegaan is, zijn beiden voortgebracht tot een levendige hoop, en ontvingen op die plaats de eerste levende kool van het brandofferaltaar. Ook heb ik geen enkele twijfeling, of het zal gezegd worden, wanneer de Heere de volkeren opschrijft, dat Jozef en Maria Chamberlain daar geboren zijn. Psalm 87: 5, 6. God zal werken en wie zal het keren?

Den inhoud van uw brief vervulde mij met droefheid vermengd met blijdschap; ik was verheugd daar ik zag de geestelijke vaardigheid die zij openbaarde om de draad van het gesprek voort te dragen, en hoe zij haar verbonden schakels toevoegde aan de gouden keten, op iedere aanwijzing neerkomende. Dat vertoonde hoe rijkelijk het Woord Gods in haar woonde; in alle kennis, in alle uitdrukking en geestelijk verstand. Uit de mond der kinderkens en der zuigelingen grondvest God Zijn sterkte, om Zijn lof volmaakt te verkondigen, ter oorzaak van de wederpartijders, opdat Hij de vijand en wraakgierige mocht stillen.

Want wanneer de Geest Zijn getuigenis draagt, wordt de Satan gestild, zijnde berispt door des zondaars Advocaat (verdediger), als het brandhout uit het vuur gerukt wordt. De bediening van de Geest is nog niet opgehouden; het Evangelie is nog altijd een kracht Gods tot zaligheid.

Mijn beminde zoon heeft in zijn zuster gezien, zelfs wanneer de oude mens half dood was, het leven, de wakkerheid, de levendigheid en de geestelijkheid van de verborgen mens des harten; hoe behendig, hoe engelachtig zelfs, wanneer op de rand der eeuwigheid, de ziel gevoelt de stralen en vreugden der eeuwigheid. En indien het onvervalste zaad zo zwanger schijnt met hemelse schatten en geestelijke volheid wanneer slechts naderende tot de volmaaktheid, en voordat het ontkleed is van het lichaam des doods, wat moet het dan zijn, en wat moet het gevoelen, wanneer de lijkkleren, de bedeksels en de sluiers, worden afgedaan voor goed en altijd! De Heilige Geest en Zijn aanhang van genaden, het hemelse licht en leven, is het merg van het geloof. En heerlijkheid, die is de ziel der hoop. En de Goddelijke kracht die onze ondersteuning is geweest in veel lijdzaamheid en liefde; die onze heiligheid is. En blijdschap, die de vlam is van het vuur der liefde. En vrede, die de kalmte van de Hemels is. Die vrede is nu het einde van alle

strijd, en zal zijn in de toekomst het einde van alle moeite. En de rust is het huis van de arbeider; het is zijn leger, zijn paradijs.

En het beste kleed, Sions bruidgewaad, en de volheid Gods, de kennis Gods en de verheuging in Hem, dat een einde maakt aan de onverzadelijke honger, zodat er niet meer zal zijn verlangen, begeren, hongeren en dorsten, en vanzelf geen bedelen, droefenis en geschrei meer. De vruchten van de Geest zijn der gelovigen verborgen schat, de, goede en volmaakte giften van de Vader der lichten, het onvervalste zaad van de tweede Adam, de zegeningen van het betere verbond, het rijk van de allesoverwinnende genade, en het Koninkrijk Gods in 't verborgene. Al deze schatten heeft uw zuster met zich mee genomen; zij heeft niets achtergelaten dan het lichaam, bestaande uit aarde en water. Toen de ziel daar van scheidde, verstijfde het bloed, en de gehele onderaardse oogst van lusten en verdorvenheden stierf op dat ogenblik, en iedere boze gedachte omtrent hetzelfde, en kwade gedachte van hetzelfde, verging op diezelfde dag. U hoorde de Heilige Geest door haar spreken; u gevoelde de kracht en rook de zoete geuren van de Hemelse welsprekendheid, die de taal is van het Paradijs. Iedere genade had een stem, maar verzekering en liefde waren de hoofdsprekers.

Al de krachten der ziel, herboren en vernieuwd, verkondigden hun blijde staat, gezegende vaardigheid en ontwijfelbare verwachting. De wil in zoete onderwerping; het werkzame gemoed levendig en hemels; het verstand lieflijk verlicht, de visie helder, grondig en met beslistheid; de consciëntie zachtvaardig, helder en rustig; de aandoeningen gloeiende en vlamme met het heilige vuur afstralende van de Zon der Gerechtigheid, terwijl de dienende Engelen stonden, te luisteren, en leerden van de vertrekkende ziel de menigvuldige wijsheid van God, Efëze 1: 10. En zij zien toe en wachten op de Heilige Geest en Zijn bezitting, om de ziel te dragen in de zalige genieting van Gods eeuwige liefde; die de schoot Abrahams is, en van al zijn zaad. Aldus vertrekt de hemelsgeborene ziel, ontkleedt met haar huwelijkskleed; voorzien met alle grondige waarheid, gezalfd met de olie der vreugde, en begeurd met de geur der voortreffelijke offerande. Dit is de dood van de rechtvaardige en dit is de Bruid voorbereid voor haar Bruidegom.

Als mijn beminde vriend deze enkele brokjes overweegt die ik geschreven heb; de ziel vertrokken in haar wedergeboren en vernieuwde staat, met al de geestelijke begiften van haar zielvermogens; het huwelijkskleed van de Zaligmaker er om, en de Heilige Geest en Zijn werk er in. En het bedeksel van verzoenend bloed er over, en iedere genade in wakkerheid en levendige oefening, heersende door rechtvaardigheid tot het eeuwige leven, en nu gereed om voort te onthalen in eeuwige heerlijkheid; zo is er weinig plaats meer over voor smart en leed.

Uw zuster kan nu lachen, denken, spreken, zingen zich verheugen, juichen en triomferen, beter dan zij ooit tevoren kon. Mozes kon op de berg der verheerlijking spreken, hoewel zonder lichaam; zowel als Elia die er wel een had, zodat Petrus en Johannes hen konden horen en verstaan wat zij zeiden. Want zij spraken van Christus' uitgang, die Hij zou volbrengen te Jeruzalem, Lukas 9: 31. Wij zullen zijn als de Engelen Gods, en hoewel zij geesten zijn, toch spreken en zingen zij ook, Lukas 2.

Het overblijfsel van uw zuster is nog steeds met ons, en het is maar een klein gedeelte dat zij achtergelaten heeft, en het is de wil Gods dat geen deel van Gods heiligen, die het werk van Zijn eigen handen zijn, verloren zal gaan. Nee, er zal niet één haar van hun hoofden vergaan, want zij zijn alle geteld. De zonde, die het werk van de duivels is, zal vernietigd worden, want Christus is in het vlees geopenbaard om dit te doen. Maar wat het lichaam aangaat, dat is gelaten om te rusten in hoop in het graf tot de bazuin van de engel en de stem van de Zoon van God het zal opwekken. Dan zal het weer levend gemaakt worden, en weer opgebracht worden vanuit de diepten der aarde. Psalm 71: 20. Dezelfde Geest die haar vertroost heeft bij haar heengaan, zal haar sterfelijk lichaam weer levend maken, en het veranderen, en het gelijkvormig maken aan het heerlijk lichaam van Christus, en zo wordt het weer verenigen met de vertrokken ziel. Zodat Christus geen deel zal verliezen van Zijn duurgekochte bezitting. De Heere is opgevaren ver boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou. Efëze 4: 10.

Genade is onze rijkdom. Maar in dit leven is er niet een genade die een volmaakte volheid in zich heeft; er is een onvoldaanheid, een zekere behoefte naar iets in allen. En hier van ontstaat onze honger en dorst naar meer licht, meer leven, meer kennis, meer liefde, meer blijdschap, enz. Want niet een van deze is vol in onze tegenwoordige staat. Maar, "De reinen van hart zullen God zien." Dit zal het volzalige hemelse gezicht zijn, en het zal een gelijkmakend gezicht zijn, ons

veranderende van gedaante naar het beeld van de Tweeden Adam. En dan zullen wij belijden de volgende zowel als iedere andere waarheid vastgesteld is in de Hemel. "Ik doe wandelen op de weg der gerechtigheid, in het midden van de paden des rechts; opdat Ik Mijn liefhebbers doe beërven, dat bestendig is, en Ik zal hun schatkamers vervullen." En dit gevoelt iedere hemels geborene ziel, die zijn weg met blijdschap voleind, want God beschijnt haar luisterrijk. Dat is: "De verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus." 2 Cor. 4: 6. Onbewolkt licht, onveranderlijke liefde, en de volheid van vreugde in haar volmaaktheid, zijn eigen aan de hogere wereld. Hiervandaan is het, dat wanneer de ziel begunstigd wordt met Gods liefelijke tegenwoordigheid bij haar vertrek, zij worstelt om ontslagen te zijn van het lichaam van de dood, en verduisterende sluier der onkunde, vrezende de treurige somberheid, en de terugkerende werken en krijgsvoeringen der ingeboren verdorvenheden. En als onze genaden van liefde, hoop en vreugde zelfs in dit leven worden toegelaten binnen de omsluiting, dan behoeven wij ons niet te verwonderen bij hun grote overvloed van leven en ijver, als ze zijn op de grens van hun geboorteland, en wanneer beziel met de heerlijkheden van hun eigen klimaat.

Vaarwel! Mijn geliefde vriend. De goedertieren Heere voorzie u met lijdzaamheid en onderwerping aan Zijn soevereine wil met genoegen in deze scheiding. En oprecht moet ik het meest loven, prijzen en aanbidden, mijn meest weldadige, eerwaardige en geëerbiedigde Vader in Christus, voor Zijn grote inschikkelijkheid door gebruik te maken van zo'n gemeen en verachtelijk instrument als ik ben. Ja, om een afgezant te zijn van zaligheid en vrede, voor haar en u beide.

God de alleen Wijze, zij de heerlijkheid in de Kerk door Jezus Christus, door alle eeuwen, tot in alle eeuwigheden. Amen, ja Amen.

W. H. S.S.

**36. Aan Rev. Mr. Huntington,
van J. Chamberlain.**

Ik dank mijn geliefde vriend voor zijn vriendelijke brief die ik laatstleden vrijdag mocht ontvangen. Ik was blijde te horen dat u het verslag van mijn zuster, haar doodsbed ervaring en uw antwoord daarbij gaat publiceren, waarvan ik oprecht hoop dat het nog van nut mag zijn voor velen in wier handen het mocht vallen. Hoe aanmoedigend, bezielend en vertroostend is het om iemand in stervende omstandigheden te zien zo zalig als zij was, met de tegenwoordigheid en gunst des Heeren, en zo bekwaam gemaakt om te getuigen van Gods goedheid, trouw en waarheid. *“Loof de Heere, mijn ziel! En vergeet geen van zijn weldaden; die uw leven verlost van het verderf, die u kroont met goedertierenheid en barmhartigheden.”*

“De gedachtenis van de rechtvaardigen zal tot zegening zijn”. En zo ondervind ik het dagelijks, want ik kan niet over haar denken, spreken of schrijven of ik voel een zoetheid in mijn geest, en dikwijls looft mijn ziel de Heere met tranen van dankbaarheid en blijdschap, als vele dingen die zij gesproken heeft vers op mijn gemoed komen. En als ik herdenk welke zoetheid en troost ik genoten heb en veel van onze vrienden met haar, beide in gesprekken, het gebed en het prijzen; ik geloof dat velen onzer het nooit zullen vergeten. Vaak zie ik terug op die dagen van genot, en terwijl ik mediteer over dat leven, die macht, die zalving en geur die op haar en op ons allen rustte, dan gevoel ik dikwijls iets van diezelfde mededeling tot op deze dag. Deze Schriftplaats komt vaak op mijn gemoed: “Uw oliën zijn goed tot reuk, Uw naam is een olie die uitgestort wordt. Daarom hebben U de maagden lief.” “O, hoe groot is het goed, dat Gij weggelegd hebt voor degenen, die U vrezen; dat Gij gewrocht hebt voor degenen, die op U betrouwen, in de tegenwoordigheid der mensenkinderen! Gij verbergt ze in het verborgene Uws aangezichts, voor de hoogmoedigheden des mans; Gij versteekt ze in een hut, voor de twist der tongen.” Psalm 31: 20, 21.

Dit brengt vers op mijn gemoed, welk een twist J. onder ons veroorzaakt heeft, toen hij kwam met zijn luchtige visioenen, en velen van ons wegnam die van hetzelfde stempel waren als hijzelf. Hij verzamelde het slechtste deel, en zijn ketterij nam alleen hen van onder ons weg, die niet van ons waren; dit maakte hen openbaar. En aan de andere kant maakte God hen openbaar die van Hem goedgekeurd waren geworden. Niemand anders dan de duivel alleen kon ooit een man aanstellen, om te spreken tegen wat dat God heeft erkend en gezegend voor duizenden en duizenden, n.l. de prediking van Zijn Woord. In zulk een dwalende ster als hij is, wordt deze Schriftplaats vervuld: „Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid”. En zij die hem gevolgd zijn. Dat zijn deze die zichzelf leermeesters vergaderen die kittelachtig van gehoor zijn. En beiden, hij en zijn volgelingen hebben altijd geleerd, maar ik ben ten volste overtuigd dat zij nooit hebben kunnen komen tot de kennis der waarheid. Zij zijn wijs in hun eigen begrip, maar God toont aan de kinderen der Wijsheid, welke dwazen zij zijn in de godsdienst.

Ze zijn nu verdeeld in drie afdelingen. Ik ontmoet nooit een enige van hen, maar ik denk om deze woorden: “Hij die van de weg van de verstands afdwaalt, zal in de gemeente der doden rusten.” Ik weet dat God hen spoedig of later naar alle winden zal verstrooien, Zijn hand zal bekend worden aan Zijn knechten, en Zijn verbolgenheid aan Zijn vijanden.

J. kwam schreeuwende tegen het prediken en getuigde tegen het lezen van ieders geschriften, uitgezonderd de zijne. Maar mijn zuster heeft een eervol getuigenis achtergelaten ten opzichte van beiden, en haar gezegend einde strekt tot een bewijs dat de weg waarin wij elkaar samen hebben ontmoet van God bevestigd is. Ik geloof dat de Schriften waar van hij zoveel gezegd heeft, tot op deze dag een verzegeld boek voor hem zijn.

Ik herinner mij dat ik hem eens vroeg omtrent deze woorden: “Tenzij dat gij het vlees van de Zoons van de mensen eet, en Zijn bloed drinkt, zo hebt gij geen leven in u zelve.” “Zo die Mij eet, dezelve zal leven door Mij.” Ik was verbaasd over het arme, lege antwoord dat hij mij gaf. Deze sekte en vele anderen hebben tegen onze godsdienst gesproken. Maar iemand zou denken, waren ze toch inderdaad niet verhard daar toch het uiteinde van mijn zuster, al onze tegenstanders zou moeten gestild hebben? Nu, onze Heere zegt: “Maar het is u gegeven te verstaan de verborgenheden van het Koninkrijk Gods. Maar degenen die buiten zijn, geschieden al deze dingen door gelijkenissen.” En daarin verblijde Hij Zich, dat ze voor de wijzen en verstandigen verborgen waren, maar de kinderkens geopenbaard.

Mijn vader en onze gehele familie zijn overtuigd van haar behoudenis, en tevreden met haar zalig einde. Herhaalde malen kwamen zij om mijn geliefde zuster te zien; zij zagen haar blijdschap, en zijn volkomen overreed dat zij tot in eeuwigheid gezegend. is. En het maakte hen zo eens met haar dood, dat het scheen alsof zij het niet veel gevoelden.

Ik dank mijn geliefde vriend voor zijn vriendelijk onderzoek naar mijn welvaart en zijn vriendelijke uitnodiging; zo spoedig als mijn zaak het toelaat ben ik van voornemen een paar weken naar de stad te komen, wanneer ik ook enige tijd te Cricklewood hoop door te brengen.

De Heere, God de Almachtige zegene u meer en meer, en belone u voor uw vriendelijkheid aan mij onwaardige.

Uw zeer toegenegen,

JOZEF CHAMBERLAIN.

37. Brief van Huntington in het laatst van zijn leven aan een vriend.

Mijn waarde broeder in Christus Jezus.

Genade vrede en barmhartigheid zij met u!

Ik ben al vele dagen erg beproefd door de mogelijkheid van een naderende hongersnood. De lange vervelende oorlog, mijn eigen ongesteldheid en niemand om mij op te volgen: De gedachten aan een gezin zonder vader, en een kudde zonder herder achter te laten, heeft mij zeer beproefd.

Ik heb lang in 't gebed geworsteld tegen dit gure weer; verleden maandag heb ik mezelf de hele dag in de kapel opgesloten, teneinde de Heere hieromtrent te smeken. Maar, ik zie dat mij geen verhooring vergund wordt. Daarom maak ik het besluit op dat het zo bepaald is. Ofschoon ik moet bekennen dat Hij mij veel vrijheid in 't gebed tot Hem gaf.

Het was alsof de zorg en leiding van zowel de wereld als de kerk op mijn schouders lagen. Als ik dwazen hoorde praten over het grote aantal Evangeliedienaars, alsmede over de bloei in Gods Kerk, heeft dit mij bijna waanzinnig gemaakt. De duivel heeft zo'n vat op mij gehad en zo'n macht over mijn verdorvenheden, zodat hij mij enkele gewaarwordingen, - eigen aan zijn duister verblijf - deed gevoelen. Uitgenomen de prikkel des doods, de vloek der wet, en de onbevredigde toorn Gods. Hij kwam inderdaad in grote toorn op mij af. En hij trof genoeg verwanten in mij aan - opstand, vijandschap, wraakzucht, harde gedachten, verdorvenheid, hardheid des harten, ongeloof, wederspanning, stijfhoofdigheid, eigenwilligheid en vermetelheid.

Terecht mocht Paulus zeggen: "Dat in mijn vlees geen goed woont". Het is 'een woning der draken'. Het is wonderlijk dat genade en verdorvenheid zó dicht bij elkaar verblijven. En nog wondelijker dat de duivel zo'n toegang vindt in een hart waar, - ik weet het, - de Heilige Geest dikwijls waarneembaar woont.

Gisteren begon ik mijn hoofd te verheffen en mij weer te verheugen in de geest. De duivel is voor een korte tijd vertrokken. En al zijn verwanten hebben zich in hun holen neergelegd, totdat zij door hun overste weer ten oorlog gealarmeerd worden. Wat mij het meest verbaast, is dat de Heere mij een bezoek verwaardigt, zonder wrok te koesteren. Maar, Hij weet dat wij deze vervloekte inwoners niet uit kunnen drijven, ofschoon wij altijd met hen in oorlog zijn.

Mijn ongesteldheid is heel wat afgenomen, en ik krijg meer kracht. Nu deze beproeving afneemt, wordt mijn jeugd vernieuwd als eens arends. O, hoe dood ben ik voor deze wereld geweest onder deze vurige beproeving! Hoe vreselijk slecht en opstandig is het menselijk hart! Hoezeer weet God ons daaraan te ontdekken, en hoe hevig stelt Hij het op de proef. Welk een almachtige zaak is geloof, het ondersteunt hem vanwege de liefde zijns harten, terwijl de ziel, bewerkt door satan, ziet van haat tegen Hem vanwege Zijn scherpe leidingen.

Ik noem Hem *mijn God*, zelfs als ik denk dat de duivel en ik tegen Hem samenspannen. Hoe vast staat Zijn verbond, hoe zeker Zijn belofte en het getuigenis van Zijn Geest, en vele onveranderlijke dingen! We hebben veel kracht nodig en een bijzonder anker om ons in zulke geduchte stormen te houden, zoals mijn ziel heeft doorworsteld. Maar het is: "Bij deze dingen leeft men en is het leven mijns geestes". Want in de ergste benauwdheden is Hij krachtelijk een Hulp bevonden. Naar dat onze dagen der beproeving zijn, zo zal ook onze sterkte zijn. *Want Zijn kracht wordt in zwakheid volbracht.*

Vanaf het eerste uur dat God Zijn werk in mij begon, tot op heden, ben ik min of meer door de duivel aangevochten geworden. Zijn eerste werk was mij in wanhoop te brengen. Maar toen mijn verlossing gewrocht was, en God mij verliet om mij te beproeven trok hij heel het werk in twijfel. Niet één belofte heeft God mij gegeven, nog een teken ten goede, niet één antwoord is op mijn gebeden vergund geworden of de duivel kwam ertussen. Maar nu is zijn voornaamste werk mij tot opstandigheid aan te zetten, en te murmureren tegen de rampspoedige tijden die mij overkomen. Maar de tijd zal komen dat deze strijd beëindigd zal worden. Ondertussen is strijd met de oude mens en satan beter dan rust, want *wij moeten meer dan overwinnaars zijn door Hem Die ons liefheeft.*

Hij heeft overwonnen en de victorie is zeker de onze. Daar het pad der verdrukking de weg naar het koninkrijk is, is dit pad beter dan rust. Want, ná elke strijd bevind ik min of meer dat ik

tevoorschijn kom in de kracht des Geestes. En bij Wie geen verandering is, die vreest God niet.
Gods verkiezing van ons en de oven der verdrukking gaan samen
Waarde broeder, vaarwel! Genade en vrede zij met u en met uw gade.
De uwe om u te dienen in de Heere Jezus,
Willam Huntington, S. S.

38. Aan Mary

22 februari, 1800.

Wel Mary, hoe gaat het met u? Is het goed met u? Is het goed met uw echtgenoot? Is het goed met uw kinderen? "Zeg den rechtvaardigen dat het hem wél zal gaan."

O, het vlekkeloos kleed, de koninklijke mantel, het zielsversierend bruidsgewaad, wat de hemelse Bruidegom heeft vervaardigd voor degenen die vertrouwen op de Zoon des mensen! Hij komt voort als een bruidegom uit zijn kamer en is verheugd als een held om het pad te lopen. Psalm 19. Hij zag de beminde van Zijn ziel, in de ruïnes van de diepten der val, als een prooi in het hol van de draak, blootgesteld aan wraak des hemels, de handen gebonden als een prooi in de kettingen van schuld, en gevangen genomen door de slechtste van alle vijanden. Hij zag de luchtige hemel zwermend met duivels, en de donkere plaatsen van de aarde gevuld met geweld en met de woningen der gruwelen. Hij overzag de helse legioenen die hij moest ontmoeten, en de kwaadwillige stammen waartegen Hij zich moest verzetten. Hij zag de oneindige breuk die tussen God en de mens gevallen was. Maar in deze staat zag Hij dat er niemand was, en Hij ontzette Zich omdat er geen voorbidder was; daarom bracht Hem Zijn arm heil aan, en Zijn gerechtigheid ondersteunde Hem. Jes. 58:16.

Medelijden met Zijn Bruid bewoog Hem en grimmigheid tegen zijn vijanden wekten Hem op. De dag der wraak kwam in Zijn hart, en het jaar Mijner verlostten was gekomen, Jes. 63:5. "Hij trok gerechtigheid aan als een pantser, en de helm des heils zette Hij op Zijn hoofd; en de klederen der wraak trok Hij aan, en Hij deed de ijver aan als een mantel." Jes. 59: 17. (...)

Noch rustte Hij ooit met het uitvoeren van dit werk, totdat Satan, zonde en de dood onderworpen waren; en velen van Zijn kinderen geleid werden om het juk van hun vijanden af te werpen en te triomferen in de overwinning. Hij leidde de gevangenis gevangen en heeft gaven genomen om uit te delen aan de wederhorigen; om Zijn stadaard te planten, opdat de Heere God weer onder de mensen zou wonen.

En, geprezen zij Hij! *Hij zal ten tweeden maal verschijnen en zal ten onderbrengen alle machten van de Satan, de overste van de macht des lichts.* "De vrees, en de kuil en de strik; de toorn van de wet die vrees opwekt, de bodemloze put; en voor wie de Heere Jezus een val en een strik is, die zullen allen geopenbaard worden, en aan het licht gebracht worden; want de sluizen in de hoogte zullen geopend worden, en de fundamenten van de aarde zullen beven. "De aarde zal ganselijk verbroken worden; de aarde zal ganselijk vaneen gescheurd worden en de aarde zal ganselijk bewogen worden. De aarde zal ganselijk waggelen als een nachthut; en haar overtreding zal zwaar op haar zijn; en zij zal vallen en zal niet weder opstaan." Dan zullen alle helse potentaten gestraft worden, en slechte vorsten der aarde met hen. "En het zal geschieden te dien dage, dat de Heere der heirscharen bezoeking zal doen over de heirscharen in de hoogte." Jes. 24:17-23.

Dit oordeel is de fiool van toorn uitgegoten in de lucht, over de Overste van de macht des lichts; Openb. 17:17. ***Deze laatste fiool vernietigt de duivels, en bindt hem duizend jaren.***

"En Hij zal bezoeking doen over de koningen des aardbodems op den aardbodem", Jes. 24:21. Dit zal alle (boze) regeringen, gezag, en macht neerwerpen. "En zij zullen samen vergaderd worden gelijk gevangenen in ee put; en zij zullen besloten worden in een gevangenis, maar na vele dagen weer bezocht worden", Jes. 24:22.

Na die duizend jaar zullen zij bezocht worden en overgegeven worden tot den dag der wraak. Job 21:30.

Dan zal de glans van het uitspansel des hemels in heldere stralen schitteren als de rechtvaardigen zullen blinken als de zon in de heerlijkheid van huns Vaders koninkrijk.

Dan zullen Adam en Eva verschijnen; Noach, Abraham, Isak en Jacob, David, Salomo en alle voorvaders van Christus naar het vlees; die in een letterlijke betekenis ouder zijn dan Hijzelf.

"Ja, de maan zal schaamrood worden, en de zon beschaamd." Jes. 24: 23. Maar o, wat er dan volgt! *"Als de Heere der heirscharen regeren zal op de berg Sion, en in Jeruzalem, en voor zijn oudsten zal heerlijkheid zijn."* Lees Jesaja 24: 17-23, en vergelijk het met Openbaring 17.

Ik heb een ongebruikelijk vlucht genomen, Mary; *een vlucht die weinigen, zeer weinigen in onze dagen kunnen aanschouwen*. "De weg naar Boven is voor de verstandige, opdat wij mogen afwijken van de hel beneden."

Bezorg mijn hartelijke en vriendelijke groeten aan mijn geliefde broeder; aan broeder Thomas, zijn vrouw, en allen die de rechtvaardige zaak van de Zoon van God begunstigen.

W.H.S.S.

VEERTIG BRIEVEN

**Over geestelijke onderwerpen
geschreven door**

JENKIN JENKINS

En beantwoord door

WILLIAM HUNTINGTON SS

VEERTIG BRIEVEN

Over geestelijke onderwerpen
geschreven door

JENKIN JENKINS

En beantwoord door

WILLIAM HUNTINGTON SS

In leven Bedienaar des Evangelies
In Providence Chapel,
Little Titchfieldstreet en in Monkwellstreet Chapel

Te Londen

Deze briefwisseling is eerder in het Nederlands verschenen.

Het is de vertaling van een aantal brieven uit Living Testimonies, opgenomen in de delen XIII en XIV van “The Works of the reverent William Huntington s.s.”, uitgave T. Bensley, Londen 1811.

TOELICHTING OVER JENKIN JENKINS

Jenkin Jenkins werd omstreeks 1751 geboren. Zijn studie heeft hij gevolgd aan de school van Lady Huntingdon te Trevecca in Wales. Hier komt de titel vandaan die Huntington hem gaf: *de ambassadeur van Wales*, of afgekort W.A.

Met hulp van Huntington en anderen werd voor hem een kerk in Lewes gebouwd. Een eenvoudig stenen gebouw, met op de voorgevel de inscriptie: “*Jireh Chapel*. (Voorzienigheidskapel) Gesticht door Jenkin Jenkins W.A., met vrijwillige bijdragen van de burgers van Sion. A.D. 1802.”

De kerk werd officieel geopend door Huntington op 7 juli 1805. Jenkins was niet getrouwd. Hij was pessimistisch en had de neiging “zich op te rollen als een egel en zijn stekels uit te zetten tegen ieder die in zijn buurt kwam.” Zijn karaktereigenschappen gaven Huntington dikwijls aanleiding tal van geestige opmerkingen over hem te maken.

Huntington, die innig verbonden was aan zijn “geliefde zoon”, zoals hij hem noemde, zei dat hij als mens open en eerlijk, edel en milddadig was; een toegenegen, aanhankelijke vriend, en als predikant was hij eerlijk, eenvoudig en trouw.

Aan Jenkins schreef Huntington meer brieven dan aan welke andere correspondent ook: “Als ik aan u schrijf, blijft mijn pen nooit steken zoals de wagon van Farao”.

In 1785 gaf Huntington een gedeelte van zijn briefwisseling tussen hem en enkele leden van zijn gemeente uit, onder de titel “*Epistles of faith*” (Brieven des geloofs). In 1794 gaf hij nog meer geschriften uit: *Living Testimonies*, die brieven bevatten aan Jenkins en anderen. Een gedeelte van deze correspondentie werd in het Nederlands vertaald en in 1928 uitgegeven onder de titel *Levende getuigenissen* (Gorinchem 1928).

Het sterven van Jenkins

In 1810 werd Jenkins ernstig ziek. Een tijd lang hadden op zijn sterfbed twijfel en vrees de overhand, maar uiteindelijk verdween dat. Zijn blijdschap was onuitsprekelijk. Hij was zo vervuld met de liefde Gods, dat hij nauwelijks kon spreken.

Huntington heeft hem deze laatste maanden zo veel mogelijk bezocht, en over en weer werden veel brieven geschreven door hem en Lady Sanderson en Jenkins’ huishoudsters, Ann Jones en A.M. Diggins. Jenkins stierf op 1 september 1810, toen hij 59 jaar oud was, tot groot verdriet van Huntington, want hij was zijn meest geliefde vriend.

Achter de kerk in Lewes had Jenkins enkele jaren tevoren voor zichzelf een grafkelder laten maken. Daar wenste hij begraven te worden. Huntington wilde vanaf die tijd óók daar begraven worden. 22 december 1806 schreef Huntington aan Joseph Morris: “Het is mijn wens, als God mij een natuurlijke dood laat sterven, dat mijn beenderen naast die van zijn excellentie (Jenkins) gelegd zullen worden. (...) In Londen wonen genoeg kinderen van mij om in de grafkelder te Petersham begraven te worden; die zullen waarschijnlijk toch niet verder weg begraven kunnen worden. Ik zou daarom wel willen weten of er nog een stuk grond gekocht kan worden, en wat de kosten van zo’n grafkelder zouden zijn. Laat, als er tijd voor is, een of andere vriend dit onderzoeken en een schatting maken.”

In een brief aan Huntington schrijft Jenkins: “Morris heeft me uw brief laten lezen. De grafkelder is breed genoeg voor drie lichamen. Eén derde behoort aan T. Hooper, een derde aan Marchant en een derde aan mij.” Hij schreef ook dat het geen probleem zou zijn als Huntington naast hem begraven zou worden

In overeenstemming met zijn wens werd het graf gemaakt. Op 9 mei 1807 komt Huntington op dit onderwerp terug en schrijft: “Enige tijd geleden sprak Edward Akkidge, houthandelaar uit A Hersgate Street, de wens uit om een gedeelte van mijn graf in Lewes te mogen hebben, wat ik goedvond, daar ik hem hoogacht. Hij zei dat hij de kosten van de aanleg zou betalen. Daarom verzoek ik u hem de rekening te geven, en zeg hem dat ik dit zo wilde. Hij heeft meer “goudvinken” (geld) dan wij; hij houdt er een “broedkooi voor, wat wij ons met ons gezin niet kunnen veroorloven.”

In dit graf - zijn “bedje” in de tuin van de kerk, zoals hij dat noemde - werd het stoffelijk overschot van Jenkins gelegd. Kort voor zijn sterven had hij de wens uitgesproken dat er bij het graf niets over hem gezegd zou worden, behalve als zijn “goede oude vriend de dokter” (Huntington) daar toevallig aanwezig zou zijn en zich gedrongen voelde te spreken. Daar Huntington niet aanwezig kon zijn, werd het stoffelijk overschot in stilte begraven.

Rouwpredikatie

Veertien dagen later bezocht Huntington echter Lewes en op 23 september hield hij een rouwdienst ter gedachtenis aan zijn overleden vriend. Hij nam als tekst 1 Thessalonicenzen 4:16: **“Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels en met de bazuin Gods nederdalen van de hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan.”**

Het was voor Huntington iets heel ongewoons een rouwpredicatie te houden, en verschillende keren tijdens de preek riep hij, overmand door zijn gevoelens: “Ik houd er niet van! Ik kan er niet tegen.”

In het laatste deel van de preek gaat Huntington in op het leven van Jenkins. Hieronder wordt dit gedeelte weergegeven:

U zult nu wel verwachten dat ik iets zeg over mijn geliefde overleden vriend. Veel jaren geleden heb ik hem voor het eerst ontmoet; dat was in de plaats van samenkomst te Ashdown Forest, waar hij mij kwam beluisteren. Toen ik geëindigd had, kwam hij naar me toe, greep mijn hand net zoals een bootsman van een oorlogsschip dat zou gedaan hebben en zei: “Aangenaam kennis te maken.” Hij scheen mij zo vleselijk, ongevoelig en hard toe, dat mijn ziel hem verfoeide.

Enige tijd daarna vertelde men mij dat hij ging preken in het huis van een boer, wiens naam was Simmons, niet ver van de plaats vandaan waar ik gepreekt had. Het doel van zijn toespraak was te bewijzen dat de wet de regel des levens was voor de gelovige. Dit was de reden dat veel vrienden van mij hem gingen beluisteren, out te horen wat hij kon aanvoeren om die stelling te bevestigen.

Zijn tekst was: “Meester, wij hebben de gehele nacht over gearbeid en niets gevangen; doch op Uw woord zal ik het net uitwerpen” (Lukas 5:5). Mijn vrienden, die hem al dikwijls gehoord hadden, zeiden dat zij hem nog nooit zo slecht hadden gehoord. Dat is ook geen wonder, want alleen het bevel van Christus doet kracht en verschildt zeer veel van de dodende letter; de wet van Mozes is ook niet het vangnet voor die vissers die door de Heere tot *vissers der mensen* worden gemaakt.

Spoedig daarna hoorde ik van verscheidene personen dat hij in de laagte was gebracht, dat hij terneergeslagen was en in diepe zielsnood verkeerde, wat ik in het begin helemaal niet geloofde. Maar toen er voortdurend zulke geruchten bleven komen, begon ik het te geloven en was ik verblijd dat God begonnen was hem te tonen wat in zijn hart was,

In die zware bezoeking kwam het in zijn gedachten naar Londen te gaan en mij een bezoek te brengen, maar de vijand maakte hem wijs dat ik zon hard karakter had en zo onbarmhartig was dat ik mij zou verheugen over zijn ongeluk en dat ik er behagen in zou scheppen één van mijn mededingers te zien vallen. Dat verhinderde zijn komst en hij ging naar Wales, nadat hij veertien dagen in de stad (Londen) had vertoefd.

Zijn nare toestand werd echter erger en hij keerde terug naar Lewes. Als ik me niet vergis, hadden enkele vrienden erop aangedrongen dit te doen, Op 26 juni 1792 ging ik naar Maresfield in Sussex om daar te preken. Ik was in gezelschap van de heer Bensley en nog een andere heer. Die dag kwam Jenkins naar Maresfield, daar men hem meegedeeld had dat ik daar verwacht werd. Hij kwam om mij te spreken, wat ik verwacht had.

Zodra Jenkins daar kwam, ging de heer die mij vergezelde een wandeling maken. Ik was alleen boven, in een particulier huis in Maresfield, toen hij kwam. Hij vroeg of hij mij mocht spreken en ik gaf opdracht dat hij boven kon komen. Zijn gezicht verried zijn diepe zielenood en ik was innerlijk over hem bewogen en werd een ongewone betrekking op hem in mij gewaar, die, geloof ik, van God was en die na die tijd nooit meer is weggegaan. Hij scheen mij toe verbroken te zijn en vernederd, getuchtigd, verootmoedigd en boetvaardig in zeer grote mate. Zijn belijdenis en bekentenis kwamen uit de volheid van Zijn gemoed, zonder iets te verzwijgen of te verdraaien, zonder reserves. Hij legde al het kwaad betreffende zichzelf als persoon, belijder en als prediker open; hij was ervan overtuigd dat hij zich had bedrogen en dat hij er velen in de loop van zijn bediening, gedurende tien jaar, bedrogen had.

Mijn mond ging vrijmoedig open voor hem én mijn hart was uitgebreid; hij had mij drie maal horen preken en ik merkte dat zijn hart aan mij verkleefd was, daar hij in mij niet dat harde karakter aantrof en die ongeëvenaarde ruwheid en barsheid die hij verwacht had, tenminste op dat moment niet.

Kortom, ik merkte dat God hem had verwond, doorzocht en beproefd en de verdorvenheden van zijn hart, de dwaasheden van zijn jeugd, de ledigheid van zijn belijdenis en de vermetele aanmatiging in zijn prediking geheel had opengelegd. En, zo zei hij: “hij voelde het en eigende het zichzelf toe”.

Ik kwam werkelijk tot de conclusie, dat zo er ooit iemand het Woord in een eerlijk en goed hart had ontvangen, die goedheid en eerlijkheid in hem tot uiting kwam; zijn geweten was gezuiverd door de inkomst van des Heeren goede Geest. Als het geweten zuiver wordt, wordt het eerlijk en oordeelt het eerlijk en rekent het niet meer bitter voor zoet of zoet voor bitter, duisternis voor licht of licht voor duisternis. Met tegenzin nam hij afscheid van me, maar niet zonder enige hoop.

Naderhand kwam hij naar de stad en verbleef, als ik me niet vergis, ongeveer tien weken bij mij; in die tijd vermeerderde het licht in hem en zijn hoop werd versterkt. Hij vertelde mij toen van een eigenaardige droom die hij, enige maanden vóór hij mij de eerste maal ontmoette, gedroomd had.

Die was als volgt: Men had hem aangeklaagd dat hij de eigendommen van de koning had verduisterd, en dat deze schatten waren verborgen in zijn bureau in Wales. De koning had er gezanten heen gezonden en had het ontdekt. Men had hem gevangengenomen, verhoord; hij verloor het proces, werd veroordeeld en werd in zijn droom naar het schavot gebracht om gedood te worden. De koning stond aan het ene eind van het schavot en de misdadiger aan het andere eind met een ontelbare menigte toeschouwers aan zijn linker- en rechterhand en de hele meute riep als uit één mond: “Hang hem, hang hem op!” Tenslotte kwam er iemand uit de menigte tevoorschijn die hem verzocht zich te onderwerpen aan de wil van de koning, dan zou hij pardon krijgen. Hij volgde die raad op; hij keek op naar de koning, boog eerbiedig en zei hem dat hij hem erkende als zijn rechtmatige soeverein, smeekte om pardon. Wat hij ook ontving en dat ook gevoelde; maar spoedig daarna werd hij gewaar dat een zware last op hen drukte en daarna ontving hij een nog opzienbarender verlossing.

Nadat hij van mij vertrokken was uit Maresfield, waar ons eerste gesprek plaatsvond, kwam zijn droom hem weer helder voor de geest, en wat ik tot hem gezegd had, scheen slechts een herhaling te zijn van wat die man tot hem gezegd had in zijn droom over zijn onderwerping aan de koning. Daaruit trok hij de conclusie dat ikzelf die persoon geweest was die hem de raad had gegeven bij de galg.

De ledigheid van zijn belijdenis en de aanmatiging in zijn prediking schenen zwaarder op zijn gemoed te drukken dan al zijn andere zonden. Hij was er zich van bewust dat hij, door het prediken van zulke gewichtige Evangeliewaarheden, terwijl hij zelf ontbloot was van de genade des geloofs, er velen tot een valse waan moest hebben gebracht. Niet weinigen van hen trachtte hij van hun bedrog af te brengen en hij slaagde hierin bij sommigen. Anderen echter bleven tot zijn verdriet vast op hun gronden staan. Weer anderen, die hem - terwijl hij nog in de natuurstaat was - als hun geestelijke vader beschouwden, verachtten hem toen hij deelgenoot van de genade werd.

De satan zette een valstrik voor hem toen hij in zijn ellende liep. Hij liet het verderfelijke, helse zaad van Voltaire in hem vallen door middel van Tom Paine.

Wij hebben daarover een lang gesprek gehad, dat naar ik dacht zou eindigen in een volledige scheiding tussen ons. Maar toen hij de onvruchtbaarheid, magerheid en dodigheid bemerkte die over enige belijders kwam die ook door dezelfde zuurdesem waren beïnvloed, kwam hij tot de overtuiging dat al de ogenschijnlijk goede beginselen die in hen leken te zijn, door deze oostenwind totaal verdorven.

Hij werd op geheel wonderlijke wijze ingeleid in de val van de mens en had een helder gezicht en een diep gevoel van de menselijke verdorvenheid. Als ooit een levend iemand zo van zichzelf gewalgd heeft hij het zien van zijn eigen ongerechtigheid, dan was hij het wel, wat mij er geheel van overtuigde dat God hem had levend gemaakt, aangezien hij zeer scherp zijn ongeloof gevoelde en bewende, de vleselijke vijandschap van zijn gemoed, de hardnekkigheid en rebellie van zijn wil, de hardheid van zijn hart en de laagheid en vuilheid van zijn natuur. Dit kan door niets anders ontdekt worden dan door het licht van God, want Hij heeft het recht om de harten te onderzoeken en de nieren te proeven en te maken dat iemand de gedachten zijns harten kent (Jer. 17:10).

Velen van zijn vijanden voorspelden dat hij krankzinnig, wanhopig en afvallig zou worden. Maar hij maakte mee dat sommigen van hen zelf krankzinnig werden, dat anderen afvallig werden en weer anderen het tijdelijke met het eeuwige verwisselen wier staat hij nimmer benijdde.

Velen lieten niet weinig triomfantelijk weten dat ik mij in hem bedrogen had en hijzelf, arme ziel, kwelde zich niet weinig met de gedachte dat ik tevergeefs zou arbeiden en om zijnentwil aan verachting blootgesteld zou worden.

In één opzicht ben ik in velen bedrogen, teleurgesteld in de hoop die ik van hen had. Als ik sommigen heb gezien, dagelijks wakende aan de poorten der wijsheid en waarnemende de posten van haar deuren, dan verwachtte ik dat zulken vroeg of laat het leven zouden vinden en genade van de Heere zouden verkrijgen, daar de Heere diegenen gezegend noemt die zo wachten. Maar als ik hen deze poorten heb zien verlaten en hen gezien heb op de brede weg of gezeten bij de brede poort die letterknechten geopend hebben, toen werd alle hoop aangaande hen bij mij afgesneden en zij hebben zichzelf openbaar gemaakt.

Anderzijds, als ik anderen gezien heb in grote verschrikking door de wet en hun consciëntie, die hen ellendig heeft gemaakt, zodat zij de ganse dag treurend daarheen gingen, terwijl zij toch onder het volk Gods bleven (aangezien de Heere beloofd heeft de treurigen Sions te troosten), dan heb ik hoop gehad en heb er niet aan getwijfeld of de Heere zal, naar Zijn belofte, hen troosten die in Sion blijven. Maar als men Sion heeft verlaten en als dezulken tot Hagar zijn gegaan of tot letterknechten, dan weet ik dat zij buiten het bereik van de belofte zijn en ben tot de conclusie gekomen dat het geen waar werk kan zijn.

Maar wat betreft mijn eigen oordeel over zulken en over datgene in hen wat wezenlijk is tot zaligheid (wat aanwezig moet zijn als men zalig zal worden), over hun tegenwoordige vorderingen, of over het ontbreken bij hen van de dingen die met de zaligheid gevoegd zijn, ik weet in geen enkel geval dat de Heere mij zó aan misvatting heeft overgegeven dat ik geen sterke achterdocht gehad heb vanaf de allereerste kennismaking met hen, zodat ik hen met iets heb laten weggaan dat in strijd was met de evangelische bevinding van een kind van God. Ik zeg: *evangelische bevinding*, want de verschrikkingen van de wet en van een schuldige consciëntie zijn zowel het deel van de duivelen en zondaren als van kinderen Gods.

Mijn geliefde overleden vriend was niet werkzaam met zijn hoofd te vullen; het werk dat in hen omging, deed hem letten op de dingen die vrede aanbrengen; hij wist door droeve ondervinding wat verstandelijke kennis doen kon.

Ik heb nooit in iemand een heviger begeerte gezien naar geestelijk voedsel dan in hem en deze honger leek ook nooit gestild te kunnen worden. Hij jaagde gerechtigheid, vrede, zachtmoedigheid, liefde en geloof na en lettend op deze zaken, heb ik dikwijls gezegd, dat ik dacht dat hij meer geestelijk leven had dan wij allen. Bij tijden werd hem niet weinig geschonken; zijn vertroosting was niet weinig of klein en, over het algemeen genomen, hadden zij deze uitwerking: niet om hem te verhogen, maar om hem te vervullen met zelfwalging, Godvruchtige droefheid, boetvaardigheid en verootmoediging, beseffend zijn eigen uiterste onwaardigheid.

Zijn verzoeken waren smartelijk en lang en zijn zielsoefeningen hevig en ernstig, maar zijn hoog bleef gespannen, hoewel niet altijd. Hij had tegen Marchant en Aldridge gezegd dat hij in de slechtste tijden nooit van hem af kon zetten wat ik hem voorzegd had. “En nu (zei hij) bezit ik iets wat mij door het leven en door de dood zal dragen.”

Onze welbekende vriend Gale, uit Brighton, heeft hem twee maal bezocht toen hij op zijn uiterste lag en hij was zeer ingenomen met wat hij hem hoorde zeggen en met de kalmte en onderwerping waarmee zijn gemoed bezet bleek te zijn.

Bij tijden was hij, evenals Job, heel opstandig, wat mij bij ogenblikken zeer veel moeite gaf, en in zulke perioden spaarde ik hem nooit, hoewel ik weet dat dezelfde vijandschap menigmaal in mij opgerezen is.

Als mens was hij open, eerlijk en edelmoedig van karakter. Als vriend was hij zeer trouw en toegenegen, als prediker was hij eerlijk, eenvoudig en getrouw. Hij was een dienaar des Geestes en niet van de letter, zoals in sommigen openbaar komt, die allang belijdenis van hun geloof hebben afgelegd en die onder zijn bediening zijn verzegeld tot de dag der verlossing, waardoor God getuigenis heeft gegeven aan het woord Zijner genade en Zijn zegel gezet heeft op de roeping en zending van zijn dienstknecht. Kortom, hij diende uit kracht die God hem verleende. Om kort te zijn, als degenen die hongeren en dorsten naar de gerechtigheid zalig zijn; als God neerziet op en woont bij de nederigen en verblijzelden van hart en bij degenen die voor Zijn woord beven; als de offerande van een gebroken bad niet veracht wordt en als de liefde tot de

Zaligmaker boven elk ander voorwerp in hemel of op aarde die liefde is die nooit vergaat; als het geloof dat tien jaar lang het vuur verduurd enige kostelijkheid behelsd; als een goede hoop een anker der ziel is dat zeker en vast is; als deze dingen, al deze zaken of enkele van deze, dingen zijn die met de zaligheid gevoegd zijn, ... dán bezat mijn geliefde vriend deze én niet in geringe mate.

Ik zal het aan hen die hem lang gekend hebben, overlaten om te oordelen of ik hem overladen heb met vleierende woorden, als ik deze dingen beweerd heb of dat ik als een liefhebbende en trouwe vriend gehandeld heb door recht te doen aan zijn persoon.

Wat mij aangaat, ik heb in hem, vanaf onze eerste kennismaking, een zeer hartelijke en oprechte broeder gevonden, die aan mij verbonden was en een deel van mijn lasten in elke ongelegenheid die mij overkwam heeft helpen dragen. Zo'n trouwe jukgenoot in de bediening heb ik nooit eerder aangetroffen, en ik verwacht zijns gelijke ook niet meer. God weet dat mijn consciëntie mede getuigt in hetgeen ik gezegd heb. Amen.

Na deze dienst doopte Huntington verschillende personen, onder wie ook een arm meisje. Dit was Winifred, een nichtje van Jenkins. Toen de plechtigheid voorbij was, vroeg hij naar haar ouders. "Ik heb geen vader en geen moeder, meneer", zei ze. "Wel, beste meid", zei Huntington, "moge God je Vader zijn; en neem dit aan, je zult het wel nodig hebben", waarop hij een handvol los geld uit zijn zak haalde.

De preek is later gepubliceerd in *Last Fragment, of the Rev. Jenkin Jenkins* (De laatste brieven van ds. Jenkin Jenkins). De opbrengst was ten bate van Jenkins nichtje Winifred.

1. Aan de heer William HUNTINGTON

Waarde heer!

Ik betwijfel zeer of mijn schrijven tot iets goeds zal dienen. Uw tijd is kostbaar, en om u op te houden met het gepraat van een dwaas die nu gevallen is, zal slechts dienen om ze te verkwisten. Mijn verstand is bij tijden bijna verbijsterd door het zoeken naar rust, zonder die te vinden. Indien het huis ogenschijnlijk met bezemen gekeerd en versierd is, kan er nog een geheime lust in een afgezonderde plaats verborgen liggen, welke tenslotte te voorschijn zal komen, wanneer het oog der gerechtigheid de consciëntie in het aangezicht begint te staren. Dan zullen de verborgen duivels uit hun schuilhoeken komen, en in het licht van Gods aangezicht zich vertonen als zoveel verschrikkelijke zonden, gereed om de arme verbijsterde ziel in duizend stukken te scheuren. Dan wordt de huichelaar in Sion opgewekt en begint te roepen, „Wie is er onder ons die hij een verterend Vuur wonen kan?”

Ik ben zeer bevreesd dat dit met mij het geval is. De Heere heeft mij aan het licht gebracht. Maar, och, is het nog niet te laat? Waarom was ik zo bang losgelaten te worden en kon het zo ver met mij komen, indien ik Hem toebehoorde? En hoe komt het dat ik nu niet verlost word, nu ik tot een gevoel van mijn ellende gebracht ben, indien Hij mijn zaligheid op het oog heeft? Maar hoe durf ik zulke goddeloze vragen stellen? Hij kon mij allang naar de hel gezonden hebben. Maar zulke gedachten zijn er veel in mijn hart en ik denk, dikwijls op mijn lippen. En indien de Heere mijn mond niet met een breidel bewaart, zal er de een of andere dag nog vrij wat erger uitkomen.

Nooit te voren heeft God zulk een afschuwelijk ellendeling op de aardbodem geduld te leven, voornamelijk wanneer ik overweeg welke plaats ik vermetel durfde in te nemen in Zijn huis! Ik had eens een geringe mate van natuurlijke en verkregen bekwaamheden, en daardoor werden mijn hartstochten dikwijls gaande en opgeheven, wat ik dwaaslijk *de liefde Gods* noemde. Ik had een inzicht in het verlossingsplan volgens de letter der Schrift, wat ik voor geloof aanzag. Ik predikte de leer der genade zeer streng en dit noemde ik *het werk van een evangelist*. Maar nu schijnt alles van mij genomen te zijn, en gegeven aan dien die heeft. Matth. 25 : 28.

Geen bekwaamheden, oordeel, herinnering noch geheugen zijn mij overgelaten. Mijn uitwendig gestel is verbazend gekrenkt en ik ben overtuigd, dat ik mijn verstand verliezen zal indien de Heere niet spoedig verschijnt. Ik herinner mij iets van hetgeen u in een van uw preken zei, *wanneer de ziel in het vuur gebracht is, hij ondervinden zal dat noch zijn sterkte, noch zijn wijsheid of kennis hem zullen baten, want alles zal opgebrand zijn*. Voor een korte tijd waren die twee preken mij zeer tot ondersteuning daar ik dacht dat mijn bevinding meer omstandig daarin werd bloot gelegd dan ik in mijn tegenwoordige staat met mogelijkheid beschrijven kan, maar het zakte spoedig weer af. Het is mij dikwijls zeer tot steun wanneer ik vermeen mijn pad en bevinding te vinden in Job, David of Jeremia, maar ik begin weldra te overwegen dat er enige overeenkomst is tussen een ontwaakte huichelaar en een benauwde heilige.

Als ik voor een dag of wat de vertroosting der hoop heb, bevind ik mij zelf weer spoedig in een geruste, onverschillige gemoedsgesteldheid, nóch verlost, nóch benauwd. Dan begin ik naar mijn last te zoeken, omdat ik weet dat ik hem niet op de rechte wijze verloren heb. Want ik wil er liever onder leven en sterven, hoe ondragelijk hij ook is, dan hem verliezen zonder te weten, waardoor hij weggenomen is. Maar wanneer die terugkomt ben ik gereed om uit te roepen “Laat mij er van ontslagen worden tegen elke prijs, laat ik toch wat gemakkelijk leven hebben zolang ik hier ben, als ik ten slotte naar de hel moet.

Eens op een morgen, bij mijn ontwaken, kwam dit gedeelte uit de 18^e Psalm vers 16 mij voor: “Hij zond van de hoogte, Hij nam mij op, Hij trok mij op uit grote wateren.” Maar het was spoedig uit mijn handen gerukt, en daar er noch kracht noch vertroosting mee gepaard ging besloot ik dat het niet van God kwam. Hoewel ik het gepast vond maar het werd niet waar gemaakt, want ik ben niet opgetrokken.

Wanneer ik over bidden denk, wordt mij ingeblazen, dat God mij niet wil horen of verlossen, hoewel Hij het doen kan, en dan rijzen bittere vloeken in mij op. De duivel toont dat hij een tiran is, die mij noch vrijheid geven wil, noch dulden wil dat ik uit zijn dienst loop. Mijn verwardheid heeft mij dikwijls doen besluiten en zeggen, dat het de laatste keer is, dat ik de predikstoel betreden zal. Soms neem ik mij voor zo ver weg te rijden als mijn paard mij dragen kan, en dan in

een onbekende streek rond te dwalen tot ik sterf. In zulke tijden ben ik zeker vrijheid te hebben onder het prediken. Ik heb dit onlangs opgemerkt, maar spoedig hierop zink ik dieper dan ooit, en de volgende keer zal ik geen woorden kunnen vinden, tot ik tenslotte bemerk dat het volk het moede, is en er van walgt. Ik wenste dan wel dat ik in een wettige weg een middel van bestaan kon krijgen zonder te moeten prediken.

Ik kan niemand vinden onder alle belijders, die dit gevaarlijk pad kennen, wat mij dikwijls heeft doen besluiten dat ik verloren ben. Vele van mijn vrienden, en wel dezulken die licht in het evangelie schijnen te hebben draaien mij de rug toe, wat mij zeer smart.

Indien de Voorzienigheid mij uw geschriften niet in handen had doen komen, geloof ik dat ik allang geleden mijn verstand verloren zou hebben. Ik loof er de Heere om. Hij heeft u inderdaad geleerd een woord ter rechter tijd te spreken tot de beproefde ziel. Elk boek dat ik tot nog toe gelezen heb, heeft mij of gewond of ondersteund. Het geeft mij moed te schrijven, dat ik bemerk hoe bereidwillig u bent de bedroefden ter zijde te staan.

Indien het de Heere behagen mocht, mijn geval u op het hart te binden, en u een woordje te geven om mij mee te delen, hoop ik, er Hem voor te danken, en altijd te blijven

Uw zeer oprechte en toegenegen vriend

JENKIN JENKINS.

2. Aan de eerwaarde heer Jenkin Jenkins

Geliefde broeder!

Want zo noem ik u zonder Satan vergunning te vragen, of het ongelooft te raadplegen. Ik las uw brief met veel tranen, en vond vrijheid en opening onder het bidden om Goddelijke bijstand in het beantwoorden. Ik kan er niets in vinden, dan wat gevonden wordt in de verdrukkingsweg van de heiligen, noch een voetstap die niet betreden is door de kolendrager. Niets minder dan de uitgestrekte arm van de levenden God is het die u draagt tot op deze dag, zonder welke u allang in de stilte zou gewoond hebben. *Als zij vallen, zullen zij met een kleine hulp geholpen worden, en uw sterkte zal zijn gelijk uw dagen. Het zijn de goedertierenheden des Heeren dat mij niet vernield zijn, zij zijn alle morgen nieuw, zijn trouw is groot.*

Dienaars van Christus, moeten, indien zij ooit die naam waardig zijn, vroeger of later, onderricht worden met een sterke hand, opdat zij niet zeggen, *“Een verbintenis, van alles daar dit volk van zegt: “Het is een verbintenis”. Vreest gijlieden hun vreze niet, en verschrikt niet.* Een dienstknecht van Christus die van wapenen voorzien is om de sterkten des Satans neer te werpen, moet bij eigen ervaring weten, welke middelen hij gebruikt en waartoe hij zijn toevlucht neemt. Na dit geschikte en noodzakelijke onderwijs zult u weten hoe u de dodelijke arglistigheid van het hart open moet leggen, *door te gedenken aan de alsem en gal.* Dán zult u bekwaam zijn om de zondaar aan te tonen wat het is om onder de ongehoorzaamheid besloten te zijn alsmede de noodzakelijkheid van *het bloed des verbonds waardoor de gebondenen uit gelaten worden uit de kuil daar geen water in is*, en u zult de wet wettig hanteren. Het is de wet die u nu aangegrepen heeft. *Door de wet is de kennis der zonde.* Door de wet wordt de misdaad te meerder en wordt de zonde bovenmate zondigende. De wet is tot dienstbaarheid barend en werkt toorn. *De zonde oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid genrocht.* De wet bedient toorn, schrik, dood en verdoemenis. Hij is de eerste man en een wrede ook. Hij heeft ten doel om te doden, niet om levend te maken. En wanneer hij zijn werk gedaan heeft, zal Christus de dode ziel huw om de naam des verstorvenen te verwekken over zijn erfdeel. *Dán zult u de schaamte uwer jonkheid vergeten, en de smaad uwer wedumschap zult u niet meer gedenken.*

Uw tegenwoordige moeite zal eindigen in een daadwerkelijke scheiding van Mozes en zijn wet, en het huwelijk zal volgen. Zó wordt gij afgehouden uit de wilde olijfboom, om u in Christus in te enten. Zo moet u van de zandgrond van vlees en bloed afgeschud worden, om gebouwd te worden op de Rots. Dit zijn de weeën van wettische arbeid, die een geestelijke geboorte voorafgaan. Het is de geest der dienstbaarheid tot vreze, welke de geest der liefde vooraf gaat. Het is uw daging voor het gericht Gods, welke zal eindigen in rechtvaardigmaking. Het is het vuur en het water, daar wij uitgevoerd worden in een overvloeierende verversing. Het is het rijk der schaduw des doods waar God beloofd heeft te verschijnen. Het is de mens doen wederkeren tot

verbrijzeling, vanwaar Hij de kinderen der menen roept; het zijn de poorten des doods, vanwaar Hij uitkomsten geeft tegen de dood. Het is de smeltkroes der ellende in welke God ons gekeurd heeft. Het is de beker der zwijmeling, welke de beker der verlossing voorafgaat. Het is de overdenking der verschrikking, welke voorafgaat aan een gezicht van de Koning in Zijn schoonheid. Het zijn de schemerende bergen waar wij ons stoten, en de ruisende kuil waarin wij verzinken. Het zijn de banden des doods en de angsten der hel, de eerste zullen verbroken en de tweede zullen weggenomen worden.

O, Jenkins! Mijn mond is opengedaan tegen u, mijn hart is uitgebreid. Ik zal binnenkort een medearbeider hebben naar mijn eigen hart. Nu gevoelt u, en binnenkort zult u zien, wat een nuttigheid die leer heeft, welke de strekking heeft om de gelovige onder de wet te brengen, als zijn enige regel des levens. U bevindt nu dat de wet u geen hulp verleent, en hij zal u die ook nooit verlenen na uw verlossing. Wanneer uw zalige verlossing komt, zult u bevinden dat het geschieden zal zonder enige hulp van de wet. Leg lijdelijk in de hand van God, roep Zijn heilige Naam aan, belijdt het erge van al uw gebreken, en beween uw zonden van ongeloof en van wanhopen aan de genade Gods in Christus, welke de allergrootste zonden zijn. Wees hiervan zeker, dat elke moedgevende tekst een voorloper is van toekomstige kracht; elke lichtstraal het lichten van de toekomstige dag; elke flikkering van hoop, een eersteling van toekomstige vertroosting. En elk uitstel is een wenk van toekomstige overwinning en elk ogenblik van verruiming, een hartsterking, of een druppel die n een onderpand is van de nieuwe wijn in het koninkrijk welke n uw armoede zal doen vergeten en uw ellende niet meer zal doen gedenken.

Loop in geen geval uit het werk, houd stand, geef de duivel geen plaats. Predik de vreselijke val van de mens, predik de verdorvenheid van de menselijke natuur, predik de bedrieglijkheid van het menselijke hart, de noodzaak van de kennis der zonde, en een gevoelig besef daarvan. Predik de heiligheid Gods en de dienstbaarheid die de wet brengt, alsmede de behoefte om daarvan verlost te worden. Predik de noodzakelijkheid van Christus' bloed en beschrijf de hopeloze toestand waarin zulke zielen verkeren die Christus roept, zalig maakt en heelt. Zo zult u preken uit de overvloed uws harten. Want het schijnt mij toe, dat God er dit mee voor heeft in u te houden waar u thans in leeft. Die de schrik des Heeren gevoelt, zal de mensen bewegen; ja, blaas een gebroken geklank terwijl u onder beroering verkeert. Preek de noodzaak van de roede, terwijl u onder de roede leeft. Toon de helse gevangenschap daar de zondaren in verkeren terwijl u onder verzoeking ligt. En daar u nu ondervindt dat vrije wil, menselijke kracht, menselijke wijsheid, eigen gerechtigheid, ja zelfs geestelijke gaven, nergens toe deugen, predik die dan als onnut voor de bedroefde ziel. Daardoor zult u velen onder de zelfde dienstbaarheid brengen waar u zelf in verkeert en wanneer God u verlost, zult u hen verlossing prediken, en velen zullen door de bewerkingen van de Geest, u volgen in de vreugde des Heeren en tot de vrijheid der heerlijkheid der kinderen Gods.

Sla geen acht op de verachting van belijders, zij moeten door uw weg komen, en enigmater uw drinkbeker drinken, indien zij ooit worden zalig gemaakt. Zulk een bediening als zij tevoren hadden is er alleen op berekend om belijders te maken. Echte heiligen en echte predikanten zijn zeldzaam.

Ik heb enige honderden onder mijn hoede gekregen, die het zelfde pad door gegaan zijn, waar u nu in leeft, en zulke zielen zullen altijd de beproefde predikers van Christus volgen. Herinnert u dat elke flikkering van hoop de zaligheid vergezelschap, *want wij zijn in hoop zalig*. Daarom verwacht het met lijdzaamheid en hoop, stil zijnde op het heil des Heeren. Er is een bestemde tijd om Sion genadig te zijn, en zij zullen zeker niet beschaamd worden die God verwachten. *De Heere vernedert, ook verhoogt Hij. Hij wondt en zijn handen helen! Welgelukzalig is de man, dien God tuchtigt, die Hij leert uit Zijn wet, om hem rust te geven van de kwade dagen.*

De Heere zij met u en sterke u, zal mijn bede zijn in uw droefheid, en geloof mij met alle mogelijke achting, geliefde broeder,

Uwe dienstwillige

W. HUNTINGTON. SS

3. Aan de Eerwaarde heer W. HUNTINGTON

Weleerwaarde heer!

Ik hoef mijn goede vriend niet te zeggen, hoe dankbaar ik mij gevoel voor het meeleven wat u mij betoont. Indien ik de Heere toebehoor zult u uw loon ontvangen, en indien niet, zo zal uw arbeid der liefde niet verloren zijn. Ik weet niet of ik iemand vader mag noemen, maar indien ik een kind ben, of maar in de kindergeboorte sta, (Hoséa 13: 13), dan bent u, onder God het middel geweest, om mijn ziel tot haar tegenwoordige hoop te brengen, of enige hoop die ik nu heb in mijn ziel te verwekken. Ik ben er zeker van, dat indien er iemand in Engeland is, die in de toekomst nuttig voor mij zijn kan, u het zijn moet, want één onder duizend heb ik niet gevonden, die op mijlen afstand zó in mijn geval komen kon.

Ik kan er moeilijk van tusschen te denken, dat mij enigen tijd geleden in een droom getoond is, wat ik sinds heb zien gebeuren. Ik stond namelijk op een schavot op het punt ter dood gebracht te worden, terwijl vele uitriepen: “Hang hem op, hang hem op, hang hem op!” Maar een man uit de menigte riep mij toe: “onderwerp u aan de koning en u zult bevrijd worden!” Ik keerde mij om en zag de koning staan in een galerij tegenover de stellage. En diep voor hem buigende zei ik, “dat ik hem als mijn vorst erkende,” waarop ik ontkwam. Maar dit gezegend gezicht heb ik nog niet aanschouwd.

Niemand behalve u, heeft mij ooit verteld, dat het de Koning was die mij had beschuldigd, verhoord, schuldig verklaard en veroordeeld, en dat ik mij aan de Koning onderwerpen moest met mijn mond in het stof gestoken, en verwachtende in hoop. Velen vertelden mij, dat ik geloven moest, en dat ik onder een verzoeking des duivels verkeerde. Ik heb lang mijn uiterste best gedaan om er van verlost te worden, en tot mijn vorige troost te geraken. Indien u weken lang bij mij geweest was zou u onmogelijk mijn geval en wat ik gevoel nauwkeuriger hebben kunnen beschrijven dan u gedaan hebt. Ik ben, naar ik geloof, daar gebracht, dat ik zeker ben van de waarheid, maar nog niet van mijn aandeel in haar. Laat T. Priestly zeggen wat hij wil, omtrent zijn bewijzen, maar ik kan in zijn spiegel niet zien, dat ik een Christen ben. Dit weet ik, dat er een groot verschil is tusschen wat ik nu ben en wat ik was, en tusschen mij en de wereld. Ik wil, ik wens, verlang en smeeke, maar wat zou dat? Ik ben zeker, *dat het niet is desgenen die wil, noch desgenen die loopt*. Indien ik niet gemaakt wordt wat ik nu niet ben, dan ben ik voor eeuwig verloren.

Ik geloof in mijn hart dat u een profeet van God bent, maar ben zeer bevreesd of uw hoop voor mij ooit vervuld zal worden. Ik ben in twijfel over mijzelf, dat ik niet, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk ben. Hevige angsten en twijfelmoedige redeneringen blijven nog steeds in mijn gemoed, of het huwelijk wel ooit zal voltrokken worden. Hiervan verstoken te zijn, zal voor mij erger zijn dan duizend hellen. En al gevoel ik op het ogenblik niet zoveel van de schrik des Heeren, en de angsten der hel als vroeger wel het geval was, ik weet toch, dat wanneer soevereine liefde mij niet bereikt en verlost, dat dáár mijn deel zal zijn. Ik word geslagen door Satan en geplaagd met de verdorvenheden mijns harten. Ik denk soms, dat ik vol duivels ben, en dat ik nooit van hen ontslagen zal worden.

Toch word ik, onder al die verwarring, dikwijls wonderlijk ondersteund in het prediken, en hoewel ik daar niet altijd dezelfde vrijheid heb, toch ben ik nooit zoveel losgelaten dat ikzelf, óf de zaak welke ik tracht te handhaven daardoor tot een schouwspel gemaakt is. Ik geloof dat de Heere krachtig mede getuigt van hetgeen ik zeg, in de consciënties van allen die mij horen. Men belijdt bijna overal, dat, indien ik de waarheid predik, wat zij niet kunnen ontkennen, en waarvan zij het tegendeel niet kunnen bewijzen, zij nog nooit iets van de Godsdienst geweten hebben. Ik geloof dat velen heel wat te stellen hebben niet hun consciëntie. Ik weet dat enigen genoodzaakt waren hun toevlucht te nemen tot de drank voor zij naar de kerk gingen, terwijl anderen verklaren dat zij maar niet langer zullen gaan, omdat zij van al hun hoop en troost beroofd worden. Maar zij komen toch, en zeer velen van ver buiten de plaats.

Hier en daar in de buurt wordt een deur geopend, en er is iets in mij dat mij er gedurig weer heen drijft, en mij geen rust geeft, hoewel ik gewoonlijk niet weet wat ik spreken zal, voor ik begin. Ik ben soms bang dat het hoogmoed en eigenwilligheid is dat mij aandrijft, en dan ga ik treurende naar huis. Soms heb ik inderdaad beproefd met hen te onderhandelen. Mijn natuurlijk medelijden werd gaande, en ik wenste naar haar hart te spreken en ze een weinig op te bouwen, maar dan voelde ik zulk een kracht op mijn verstand, en zó'n strijd in mijn gemoed, hetgeen ik met wist wat het was, tot u het aanhaalde. Zodra ik mijn mond maar opendeed, word ik weggevoerd, en

vergeet alles, behalve hun valse hoop en troost neer te halen. Ik heb het gezicht van sommigen zo zien verdonkeren, dat de duivel mij dikwijls inblaast dat ik ze tot zelfmoord zal drijven.

Ik ben meer belasterd dan ooit een zakkenroller. De een zegt, dat ik gek ben, en een ander dat ik verleid ben; deze dat ik mezelf predik, en gene dat ik het nooit zal volhouden, maar spoedig rond zal komen. En hier ben ik zelf ook het meeste bevreesd voor. Sommige predikers aarzelen niet het *een verdoemelijke leer* te noemen. Ik geloof dat bij enige hun gebouw begint te wankelen, want zij woeden geweldig. Velen zijn naar ik geloot, geschokt in hun consciëntie, maar ik kan er nog maar weinige vinden, die zover ik bezien kan, nabij de Rots zijn. Enkelen zijn geloof ik, waar ik zelf ben, en ik kan ze niet te voorschijn brengen zolang ik zelf niet uitgevoerd ben. Alles wat ik tracht te doen is de wond open te houden.

De Brighton kapel is voor mij gesloten, en velen van mijn vrienden zijn in vijanden veranderd. Maar ik trek mij geen van deze dingen aan.

Vaarwel waarde heer. Zodra de dagen wat lengen en het weer wat mooier wordt, hoop ik naar de stad te komen. Ik zal door Kent gaan, en Mr. S te L. achterlaten.

De hemel zegene u, terwijl ik blijf

Altijd de uwe

JENKIN JENKINS.

4. Aan de Eerwaarde heer JENKIN JENKINS.

Zeer geliefde!

Den uitverkorene naar de voorkennis Gods, uitverkoren in Christus Jezus, en geroepen; genade en vrede zij niet u.

Gelijk ik openbaar geworden ben in uw consciëntie, zou kan ik u verzekeren, dat u in mijn hart zijt, om tesamen te sterven en tesamen te leven. Het goede werk gaat voort van binnen, en het werk van een evangelist gaat voort van buiten. Christus Jezus spreekt door u, Hij is in Zijn wagen als de Held, en in Zijne heerlijkheid en Majesteit rijdt Hij voorspoedig. *Hij heeft nu Zijn zwaard aan de heup gegord en Zijn pijlen zijn scherp, zij treffen in het hart Zijner vijanden.* Velen zullen onder Hem vallen en zich aan hem onderwerpen, en dan zal waarheid, zachtmoedigheid en gerechtigheid bediend worden, en de rechterhand van het Verbondshoofd zal het verborgen lichaam vreselijke dingen leren.

Dit kind *wordt gezet tot een val en opstanding velen in Israel en tot een teken dat wedersproken zal worden.* Hij is gezalfd over Sion de berg Zijner heiligheid. Sommigen zullen onder hem vallen en weer opstaan, sommigen zullen zich aan hem stoten, en vallen om niet weer op te staan en dat zijn dezulken die hem tegenspreken. Want indien zij dit doen aan de groene boom des levens, wat zal aan de dorre geschieden? En aan de houten vaten, kwade hoornen, wilde olijftakken en verdorde takken, bijeen vergaderd met een belijdenis, in het gezelschap der wereld? *Wat zal aan het dorre geschieden? Daarom is Tofet van gisteren bereid, ja, hij is ook voor de koning bereid, hij heeft hem diep en wijd gemaakt, zijns brandstapels vuur en hout is veel.* Sla geen acht op dezulken; vreest hun vreze niet en verschrikt niet. God heeft n gesteld om uit te rukken en af te breken, en te verderven en te verstoren, ook om te bouw en te planten Jeremia 1 : 10.

Er ligt een majesteit op de genade, hetzij in de knop of in de bloem. Zij knopt in een verslagen geest, maar bloeit in een verwijd harte. "Israël zal bloeien en groeien als de roos, en de wereld met inkomsten vervullen." Gij zijt een vreemdeling van die kracht en majesteit, welke anderen thans in u zien en onder u gevoelen. Het is wonderlijk uitgevoerd *en gij zult het na dezen verstaan.* *Daarom werpt het brood des eeuwigen levens uit op het water* van vermengde vergaderingen, en u zult het vinden, wanneer zij tot belijdenis komen na vele dagen. *Geef een deel aan zeven, ja ook aan acht,* welke laatste niet ingesloten zijn in het volmaakte getal, en maak dus uw ziel vrij als een getrouwe wachter, *want gij weet niet wat kwaad op de aarde wezen zal.* Als de wolken der getuigen vol geworden zijn van water des levens, storten zij zulke plasregens en dauw uit, als zij opgenomen hebben; *en als de boom naar het zuiden* (wind des Evangelies) *valt of als hij naar het noorden* (wind der wet) *valt,* in de plaats waar de boom valt, daar zal hij wezen. Wie op elke wind van leer acht geeft, zal geen goed zaad zaaien, en wie op elke waterloze wolk ziet, en op elke waterloze fontein, zal niet maaïen en vruchten vergaderen ten eeuwigen leven.

Ga voort, gij strijdbare held, machtig in de kracht van uw Zaligmaker, en u zult Israël verlossen. Ploeg de ziekelijke grond om, leg de zwarte, droge, steenachtige, doornige en onvruchtbare grond bloot. Leg de bijl aan de wortel, beleger, bestorm, breek af en werp ter nee de sterkten des Satans. Wil elke toevlucht der leugenen lostornen, ten toon stellen, tot het licht brengen en teniet maken. Ondermijn hun zandgronden. En alle vleselijke banden en boeien van gemeenschap, vereniging of omgang die niet door de Geest gewrocht zijn zullen voor u breken als Simsons touwen, wanneer u juicht van de wijn. Reken hierop dat niemand u ooit zal verblijden, die niet eerst door u bedroefd is.

Het verwondert mij niet, dat het u is, alsof u vol zit met duivels. De Satan heeft zijn koninklijk fort verloren, zijn koninkrijk der duisternis is ontdekt, het voorhangsel is gescheurd en de God dezer wereld kan uw ogen niet langer meer verblinden. *Uw ogen zijn zalig omdat zij zien, en uw oren omdat zij horen.* De Satan is aangevallen op de muren van Sion, *en de zondaren te Sion verschrikt, beving heeft de huichelaren aangegrepen.* Geen wonder daarom, dat de vader van zulken als de bliksem neervalt. Dit is genoeg om hem uw huis te doen stoten aan de vier hoeken, en uw lichaam te slaan met boze zweren. Maar Hij is sterker die in ons is, dan hij die in de wereld is. Christus spreekt door u, en u hebt aan het werk niet meer te doen dan ik. Zijn woord is in uw hoorders niet zwak maar krachtig. Uw bazuin geeft niet meer een onzeker of levenloos geluid. U staat nu in de waarheid, en kunt niet doen tegen, maar alleen voor haar. U zijt en u zult altijd uzelf gelijk zijn in de leer, en in overeenstemming met de woorden Gods. U zult uw hoorders aan het licht brengen in al hun bedrieglijkheid, uw woorden zullen hun hart raken, en u zult in hun consciënties geopenbaard worden, zowel van hen af zijnde als voor hen staande, beide in waarheid en kracht. Vervaardig geen krukken, maak geen hoofddeksels, naai geen kussens, genees geen wonden op het lichtst, profeteer geen zachte dingen, zing geen lied der minne, noch speel wel op enig instrument dat God niet bespannen heeft. Hab. 3: 16.

De ongerechtigheid is in het hart des jongens gebonden, de roede der tucht zal ze verre van hem weg doen, ja gij zult hem met de roede slaan en zijn ziel van de hel redden. Ontzie zijn ziel niet als hij schreeuwt. Deze spreuken spreken tot ons als tot kinderen, ingeleid met die lieve benamingen van: *Mijn zoon*, enz. Ontsteek uzelf niet enigerwijze om kwaad te doen. Veracht de dag der kleine dingen niet. Een gerstenkoek zal beide de tenten van Midian en Kedar omverwerpen, en indien u driehonderd kruiken in stukken slaat, zullen alle fakkelen onaangeroerd blijven, en zij zullen van u in geen ding schade lijden.

Uw ongeloot brengt mijn geloof in uw toekomstige verlossing niet aan het wankelen. *Indien u gelooft dat ik een profeet ben, geloof dan in de Heere uw God, zegt de Koning van Juda, zo zult gij bevestigd worden, gelooft aan zijn profeten en gij zult voorspoedig zijn.* 2 Kron. 20 : 20. God zal het woord Zijner knechten bevestigen en de raad Zijner boden volbrengen.

U bent vervuld met angsten om u ernstig en ijverig te maken, en met twistige overdenkingen, en wel om tot omkomende zondaars te kunnen prediken, en opdat het blijken mag dat u aan hun aller staat twijfelt.

Indien u door de Satan geslagen wordt, het is opdat u niet onbekend zou zijn met zijn listen. Wanneer u met verdorvenheden geplaagd wordt, is het opdat u bewaard zou worden vast op het vlees te vertrouwen.

Door al deze middelen en in al deze dingen wordt u onderwezen, en u zult ervaren dat alle diepe en blijvende indrukken die God op uw ziel maakt, gering genoeg zijn om de hoogmoed ten onder te houden in uw toekomstige voorspoed; en om u bekwaam te maken de verschillende leden, van de oud en jong in bedwang te houden.

Dat uw oude vrienden u de rug toekeren, is om u te doen weten dat u alleen staat, en wanneer uw toekomstige vereniging niet Christus plaats grijpt, zult u wegzinken tot een stofje aan een weegschaal, of een droppel aan een emmer.

Trek het u niet aan wanneer u buiten een predikstoel gesloten wordt. Uw werk is juist uitgemeten, en niemand zal verrichten, wat God besloten heeft dat u doen zult. Niemand kan uw bediening liefhebben of die aankleven, zonder de wil van God. Hij is het die hen bestraft, welke gunst vinden zal in hun ogen. U zult uw vlieger oplaten en zij moeten het touw vasthouden. Gods verkiezing gaat ook over der mensen monden en zaken. *God heeft mijn mond verkoren, zegt Petrus. Zend mannen naar Joppe, zegt God, en ontbiedt Simon, die toegenaamd wordt Petrus, deze ligt thuis bij een Simon, van naam, lederbereider van beroep, die zijn huis heeft bij de zee.* Laat hen woeden, zij zullen nimmer Jenkins werk doen.

God maakt u bekwaam voor een groot werk, en zal u stellen tot een wachttoren, tot een vesting, opdat gij haar wegen zoudt proeven, om het snode van het kostelijke, het kaf van het koren, de wijn van het water, de bokken van de schapen, en het schuim van het zilver te scheiden; opdat er een vat voor de smelter uitkome. Vaarwel.

Uw broeder in Christus en mede arbeider

W. HUNTINGTON.

5. Aan de Eerwaarde heer W. HUNTINGTON.

Waarde heer!

Uwe geëerde brief in orde ontvangen. Mijn hart werd er door verfrist en versterkt, en ik werd er door bemoedigd om enige tijd te hopen en stil te wachten. Ik dacht dat ik uw voeten kon zegenen als zij aankwamen, maar mijn lijdzaamheid is nu bijna over. Ik heb maar weinig kracht, en ik ben zeer bang dat ik nog zal vallen en omkomen. Het lijkt er weinig naar, dat uw voorzegging ooit aan mij vervuld zal worden. Behouden te worden (hoewel also als door vuur) zou voor mij zulk een onderscheiden genade zijn, dat mijn ziel nooit zou ophouden de Heere er voor te prijzen. Het komt mij zeer onwaarschijnlijk voor, dat ik in de bediening tot een licht zal zijn, hoewel ik wens te ijveren naar die beste gave der liefde. Want van alle onbekeerde predikers die de belijdenis voorstaan (en zulken zijn er oceanen vol) is niet de helft zo goddeloos als ik in mijn ogen ben. Ik kan ook niet geloven dat er ooit een zo afschuwelijk door de duivel misleid werd. Wanneer ik op mijn gaven zie, is er niet veel vooruitzicht, want ik was nooit een man van verstand, terwijl ik niet weet dat in mijn familie of betrekkingen ooit iemand in iets uitmuntte behalve in goddeloosheid. Ik ben zowel door mensen als duivels vreselijk gekweld vanwege een zwakke rug. Ik ben tot de een of andere vreemde afwijking gekomen. Het licht en de vrijheid welke ik had in het spreken, beginnen nu af te zakken, en ik word nauw en droevig terneer geslagen in mijn gemoed. Het is mij duidelijk dat ik nog dieper zinken moet, dan ik ooit geweest ben, voor mijn ziel tot vrijheid zal komen. Maar wat zal er van mij worden, indien ik in de predikstoel in duisternis en verwarring gelaten wordt? Ik zal door mijn eigen mond verdoemd worden en mijn vijanden zullen zich verheugen en juichen. Want zij hebben voorspeld dat ik het niet lang zou volhouden, en zij hebben altijd beleden, dat zij het verlangden te zien, en hoopten dat ik mij bedroog. Want zij wisten dat zij ongelijk hadden en voor eeuwig zouden omkomen wanneer ik gelijk had. En nu wat zullen zij zeggen, wanneer ik weer gesloten en verward in mijn gemoed ben, zodat ik niet in staat ben de waarheid te verklaren? Want ik heb tegenwoordig geen goede beoordeling, geheugen of verstand tot mijn beschikking? En wat zal van hen worden die in overtuiging bleken te zijn? Zullen zij niet verhard worden door mijn boeien? Ik vrees dat ik moet weglopen en hen allen zal verlaten. Ik denk werkelijk dat alles bij elkaar genomen mij mijn verstand zal doen verliezen.

Predikers staan mij tegen, veroordelen mij, en verwerpen mij, als iemand die betoverd is. De heer Gilbert van Heathfield heeft mij in mijn gezicht gezegd dat ik een valse profeet ben. Ik werd onlangs geroepen om onder enigen van zijn volk te prediken, hij begon te spreken, en stond mij tegen voor dertig of veertig uit hen, zodra ik mijn rede geëindigd had. Ik gaf echter geen voet grond, noch gaf ik plaats aan wat hij zei, ja, niet voor een ogenblik, want ik was zeker dat wat ik gezegd had de waarheid was. Maar hoelang moet ik, zonder sterkte, met zulke wilde stieren van Basan vechten?

En zou u het willen geloven, dat de oude meester B hier keer op keer is, om de handen die neerhangen te versterken en mij tegen te staan? Dit heeft mij meer ontmoedigd dan iets anders, daar ik altijd gunstig over hem gedacht heb, maar zo zeker als ik leef, hij is niet verder dan de letter. Hij is niet in diepe wateren geweest, terwijl hij een Evangeliehuichelaar niet kent, noch kan beschrijven. Hij heeft geprobeerd met mij te redetwisten, maar alles wat hij kon zeggen was, dat ik klein geloof bedroefde. Ik vertelde hem dat hij niet één van die familie kon bijbrengen, die het niet voor mijn prediking zou opnemen, zelfs als waren zij er door bedroefd geworden. Hij vertelde mij dat ik niet predikte als u.

Waarop ik antwoordde, “dat ik geloofde, dat indien u in mijn plaats was, u evenzo zou preken als ik, en dat indien ik was, waar u bent (dat is in uw toestand) ik enigszins zou prediken als gij.” Ik

had eerbied voor zijn grijze haren, en beschouwde mijzelf maar als een jongeling. Toen ik echter op die namiddag uw “onschuldig spel” las dacht ik dat ik hem niet had moeten sparen om zijn lokken. Met boze woorden studeren zij tegen mij, en in mijn opstand heb ik de Almachtige verteld, dat ik niet langer in Zijn Naam wil spreken, indien Hij mijn ziel niet in vrijheid stelt. Ik hoop dat Hij het mij zal vergeven, en gedachtig zijn dat ik maar stof ben.

Moge de hemel u zegenen, is de oprechte en ernstige bede van

Uw zeer toegenegen vriend,

JENKIN JENKINS.

6. Aan de eerwaarde heer JENKIN JENKINS

Geliefde broeder in Christus Jezus!

Genade en vrede zij u vermenigvuldigd door de kennis van Hem, Die is, en Die was, en Die komen zal, de Almachtige.

Ik ontving uw aangename brief, en ben altijd blij te vernemen hoe het met u gaat. Ik sla geen acht op uw ontrouw. Een man in een storm zal van alles zeggen. Sion, door onweer voortgedreven en ongetroost zijnde, sprak: *de Heere heeft mij verlaten en de Heere heeft mijn vergeten*; hetgeen een echte tegenstrijdigheid is, want indien God haar begeven of verlaten had, kon hij haar God niet zijn. Deze twee woorden werden in geloof gesproken, en al de anderen is de taal van ongelooft.

God heeft Zijn heiligen verkoren in de smeltkroes der ellende, waar het vuur het waardeloze metaal ontdekt, en in de smeltkroes doet boven komen. Menselijke wijsheid, sterkte en kracht; uitwendige reformatie, zedelijke wandel en fatsoenlijk gedrag, bespiegelende kennis, blinde ijver, vals vuur en al de flikkeringen van natuurlijke vreugde bij de weg ontvangen; alle natuurlijke genegenheid voor het Woord of voor hen die het prediken of belijden, samen met alle natuurlijke en verkregen bekwaamheden, en het licht dat in het hoofd zetelt, zullen in Gods smeltkroes zeker verbranden, daar het niets is dan een vuur dat de mens zelf ontstoken heelt. En hij wandelt in zijn eigen vuur, zich omgordende met zijn eigen spranken, die hij, evenals Korach van zijn eigen haard genomen heeft, in plaats van ze van het brandofferaltaar te nemen, dat van de hemel was aangestoken en nooit uitging. Ik bedoel zulke predikers als de serafijnen, die met de tang des geloofs een kool van het Altaar Christus nam, toen hij er mee tol Jesaja vloog en er zijn lippen mee aanroerde. Dit geschiedde om hem te zuiveren door de geest des oordeels, en de geest der uitbranding. De gloeiende kool was het woord des levens in de vlamme kracht des Geestes, die een predikant maakt tot een vlamme vuur.

Uw vals vuur is bijna uit, en het waarachtige licht schijnt nu in u en God de Geest onderzoekt het binnenste des buiks; ja, Hij doorgrondt het hart en proeft de nieren, en maakt de mens bekend wat zijn gedachten zijn. Al wat openbaar maakt is licht en God is Licht. Dit is geen vals vuur noch vage straal, maar het waarachtige Licht schijnt nu in. Al de buit die Israël nam onder de wet moest gezuiverd en gereinigd worden. Wat het vuur kon doorstaan moest door het vuur gaan; en dat het vuur niet doorstaan kon moest door het water. Wanneer Christus de sterk gewapende uitwerpt, deelt Hij zijn roof uit, en al de buit welke genomen wordt door de Predikanten die ware Israëlieten zijn moet door het vuur en het water gaan, voor zij uitgevoerd worden in een overvloeijende verversing. Diepe wateren en vurige pijlen, en moedeloze gestalten onder de vurige wet, zullen allen beproeven die ooit zalig gemaakt zijn of zullen worden. *Wie is het toch die mij zal vrolijk maken, dan degene die van mij bedroefd is geworden?* Zegt Paulus.

Wat betreft, dat “u nooit een man van verstand geweest bent enz.” dat betekent niets. *God heeft het dwaze der wereld uitverkoren en het verachte, opdat Hij het wijze en voorzichtige zou beschamen.* Indien uw mond gestopt zou worden, dan is dit nog niet meer als Ezechiël ondervond, die stom zat voor al de ouderlingen van Israël. God zei dat hij hen niet langer tot een bestraffend man zijn zou. Paulus mond was opengedaan, en zijn hart was uitgebreid tegen de Korintiërs, hoewel hij bidt dat God hem een deur des woords mocht openen te Rome. Het gaat niet met een bedienaar des Geestes (zoals u nu bent) als met een bedienaar van de letter (zoals u eens was) de een is een verzegelde fontein, de ander een instrument zonder leven gevend geklank. Tenzij de engel het water beroere, tenzij de Heere de fontein ontzegele, tenzij de Geest de hof doorwaaie, zullen geen verkwikkingen ontspringen noch specerijen uitvloeien.

Mijn waarde broeder, weet niet van hoedanige geest hij is, noch kent hij de schriften welke hij reeds bezit. Ik kan duidelijk zien waar hij leert en wat hij bezit, en ik weet dat de Geest Gods in hem is, maar hij zal ervaren dat het even moeilijk is, zich zelf te ontraadselen als de ganse Bijbel uit te leggen. De Bijbel is een verzegeld boek, en zijn hart is een verzegelde fontein en die twee zullen samenwerken: als de een springt, zal de ander geopend worden. De eerste voorziet de ziel van kracht, de laatste vervult de mond met verdedigingen.

Dat u uit uw werk zou weglopen is maar praat. U hebt het niet in uw hand om weg te lopen of te blijven. Het is niet langer Mr. Jenkins wil, maar de Heere. U kunt het werk niet verhinderen noch bevorderen. U hebt er niets meer over te zeggen dan ik. Wij zijn slechts de klei, God is de Pottenbakker.

Mr. Gilbert loopt in het onzekere. Het is te vrezen dat zijn bazuin een onzeker geluid geeft. Hij is ook in geen zaak ten einde gekomen. Geef hem geen plaats. Uw bediening zal evenals de mijne geheel aangelegd zijn tegen predikers en belijders van het Evangelie.

Ik ken B. en ik heb gehoord hoe hij in de kudde kwam. Daar hij rechtzinnig in de letter was, en door mijn geschriften scheen te herleven, en dezelve ging aanbevelen, waardoor hij zich het ongenoegen van velen op de hals haalde, had ik goede hoop voor hem. Maar hij heeft zijn misslag erkend en is terug gegaan, zodat de ergernis van het kruis heeft opgehouden. Zij moeten teruggaan die in de letter zijn, en dat maakt hen openbaar. Een dubbel aangezicht is een slecht teken, hetgeen niemand kan vertonen in wie de Geest is. Ik verlang u te zien. God zegene u. Verontschuldig mij, dat ik zo haastig ben.

Altijd de uwe,

W. HUNTINGTON.

7. Aan de eerwaarde heer W. HUNTINGTON.

Waarde vriend.

Uw werkzaamheden zullen u waarschijnlijk verhinderd hebben mijn laatste schrijven, dat ik u enige weken geleden zond, met een paar lettertjes te beantwoorden. Ik weet, dat wanneer de Heere u een woordje voor mij geeft, u het mij zenden zult. Wat u mij van tijd tot tijd hebt meegedeeld, is, naar ik vertrouw onder de zegen Gods de grootste ondersteuning geweest, die mij ooit te beurt veel. Hoe waarachtig is het zeggen van de wijze man: *Beter is een geboorteland nabij is, dan een broeder die verre is.* Ik had veel broederen in een menselijke Godsdienst, maar zij stonden allen van verre. Zij stonden van tegenover mijn plaag, en zij schijnen hoe langer hoe verder van mij te gaan. God heeft mij van die melk gespeend, en mij van hun borsten afgetrokken, en nu bespotten en beledigen zij mij. Maar het ergst van alles is, *de Heere is verre van de woorden mijns zuchtens.*

Dikwijls denk ik aan de toestand van Saul toen de Heere hem niet meer wilde antwoorden, noch door dromen, noch door de Urim, noch door de profeten. Er is geen goed woord in mijn hart, noch in mijn mond. Sedert enige dagen ben ik in een staat van koude onverschilligheid, dood voor elke zaak, geen voldoening noch vermaak in iets onder de zon, noch in Hem die haar doet schijnen. Wanneer de staat van mijn ziel weer enigszins met gewicht op mijn gemoed drukt, dan word ik ontstoken en vervuld met ongeduld. Wanneer ik geen toegang tot God heb, en geen vrijheid in het gebed kan vinden, wanneer er geen woord uit mijn hart uitgaat, en de hemel als ijzer en de aarde als koper is, dan wellen opstand en lasterlijke gedachten in mijn hart op, en kan ik nauwelijks de deur van mijn mond bewaren. Waar zal dit alles op uitlopen? Ben ik levend gemaakt, wat kan dan de oorzaak zijn, dat de Almachtige mij zolang in zulk een kwijnende toestand laat? Maar dit zijn slechts verwaande redeneringen. *Hij ontfermt zich diens Hij wil, en verhardt dien Hij wil*, en dit juist maakt dat mijn goddeloos hart zich dikwijls zo tegen Hem verheft.

Hoewel u meent iets te zien in mij van een begonnen goed werk, ben ik bij tijden zeer bevreesd, dat het nog niet begonnen is. Wanneer mijn gemoed teruggeleid wordt tot een gezicht van de misdaden mijner jonkheid, zie ik iets van de zeer snode natuur in mijn zonden, voornamelijk de zonde van verwaandheid in mijn ganse belijdenis. Ik vrees dat dit kenmerken zijn van een bedrieglijk en verworpen gemoed. Ik weet, dat mijn consciëntie mij dikwijls waarschuwde en dat ik toch vol hield. Toen ik eerst opgeschrikt werd was ik dikwijls bijna buiten mijn zinnen van angst dat ik tegen de Heilige Geest gezondigd had. Maar ik kan nu inzien, dat ik die zonde nooit

begaan heb, want ik was nooit in opstand tegen Zijn licht en kracht, daar ik die niet kende. Maar ik vrees dat sommigen zich schuldig maken om die ontzaggelijke reden. Ik weet dat licht en kracht gepaard gingen met de waarheid welke ik onlangs probeerde uit te spreken, wat er ook van mij worden mag. Maar ik ben bang dat sommigen er tegenop staan met hun ganse hart. Om de smaadden en gesel dezer dingen te dragen is geen gemakkelijk werk voor vlees en bloed. Het bedroeft mijn ziel zeer en doet wij dikwijls wensen, dat ik nooit een woord gesproken had. *De tenten Edoms en der Ismaëlieten, Moab en de Hagarenen, zijn allen de kinderen Lots tot een arm.* Predikanten in Londen, hebben brieven gezonden naar Lewes, om het volk te waarschuwen tegen mijn dwaalingen, en om te trachten een vooroordeel tegen mij in hun gemoed op te wekken. Zal de Heere hen niet doen als de Midianieten, als Sisera, als Jabin? Wat heb ik gedaan? O, dat ik zeker was van mijn aandeel in de waarheden die ik zie, en enigmate in staat ben te bespreken! Dan zou ik niets om hen geven, maar dat ikzelf ten slotte verwerpelijk zou zijn, ontmoedigt mij.

De Bijbel is dikwijls alsof hij toegesloten is zonder een straal van licht ter opening, en mijn hart ontstoken tegen God, terwijl de verzoeking mij tot in de predikstoel volgt, dat ik geen woord te spreken zal hebben. En dat ik geen deel noch lot heb in dit woord. En toch heb ik over het algemeen, zodra ik mijn mond open, zulk een vrijmoedigheid in het spreken en ben met zulk een kracht aangegord, dat ik over mezelf verwonderd ben. En wanneer ik er afkwam, was ik beschaamd en wenste dat ik niet gesproken had zoals ik deed. Ik weet niet wat er van mij worden zal.

De Heere zegene uw ziel en make uw arbeid voorspoedig. Ik hoop, zou de Heere wil, u spoedig te zien. Laat mij weten of u nog denkt van huis te gaan, zodat ik u niet afwezig vind. Ik geloof dat u mij niet vergeet, en mijn oprechte en geringe wensen zijn tot uw voorspoed, terwijl ik blijf,

De uwe in alle oprechtheid,

JENKIN JENKINS.

8. Aan de eerwaarde heer JENKIN JENKINS.

Mijn zeer geliefde broeder in Christus, ware jukgenoot en medearbeider, in het Koninkrijk en de lijdzaamheid van Christus, genade en vrede zij u vermenigvuldigd.

Elk uwer brieven bevestigt wij meer en meer dat er een goed werk in u begonnen is. U zijt vol kracht van de Geest des Heeren, om Jacob te verkondigen zijn overtreding en Israël zijn zonden. U bent nu een dienstknecht van Christus, en zult nooit meer kunnen preken om mensen te behagen. De ergernis des kruises is door u niet vernietigd, maar verlevendigend.

God Almachtig zegene u, mijn geliefde broeder. Ga voort, gij strijdbare held, als een kampioen voor God, sta als een koperen muur, en een ijzeren pilaar. Uw aangezicht is als een diamant, tegen het voorhoofd van elke vermetele opstandeling. God heeft u gesteld om uit te rukken, en af te breken, en te verderven en te verstoren, ook om te bouw en te planten. U zijt het niet die spreekt, maar het is de geest uws Vaders, die in u spreekt, welke in des zondaars consciëntie niet zwak is, maar krachtig. Het woord des Heeren zal wassen met macht en de overhand nemen. *Zijn raad zal bestaan, en Hij zal al Zijn welbehagen doen.* God zal werken en wie zal het keren? U hebt nu, in de preekstoel niet meer macht over uw eigen hart of tong, als ik over de mijne. U bent nu als Gods mond, een afgezant om Hem voor te stellen. Hij is met u als een groot en vreselijk God. In Hem zijt gij een wachttoren en een vesting, onder het volk gesteld opdat u hun weg zou weten en proeven. Uw preekstoel is Gods vierschaar en door u treedt God met de zondaar in het gericht. U bent geopenbaard in de consciëntie van de zondaar, en gelijk de wachter op zijn post, vindt u de zondaar, arresteert de dief, ontdekt de ontrouwe en rebellerende, en verschrikt de zondaren in Sion, terwijl beving de huichelaren aangrijpt. Zeker, de goddelozen zullen niet bestaan in het gericht, noch de zondaars in de vergadering der rechtvaardigen, noch zal het volk van Lewes dauw of regen hebben, tenzij dan naar uw woord. Zij die niet opkomen om het loofhuttenfeest te vieren hebben geen regen. De wolk van getuigen bedauwt hen niet; welke plaag komen zal over allen die niet opkomen tot het feest der loofhutten. *De mond des Heeren heeft het gesproken.*

Wees lijdzaam, waarde broeder, en vernedert u onder de krachtige hand Gods en Hij zal u verhogen te zijner tijd. Uw geloof heeft het recht Gods, Zijn waarheid, Zijn heiligheid, Zijn onveranderlijkheid en Zijn vreselijke Majesteit aangegrepen, alleen goedertierenheid en barmhartigheid worden nog in

uw geloof gemist. U gelooft de wet, de dreigementen der wet, de vreselijke val des mensen, en alles wat de Schrift zegt van de verdorvenheid des mensen en eerlang zal het geloof de belofte en de beloofde zegeningen toe-eigenen en omhelzen. U bent nog niet tot die geheiligde plek gekomen, waar de verlossing zeker zal worden uitgewerkt. Wanneer hun sterkte vergaan is, zal Ik verschijnen; wanneer zij niets hebben om te betalen, zal alles worden kwijtgescholden; wanneer zij de laatste zijn in hun eigen ogen, zullen zij de eerste zijn; wanneer zij op het punt zijn van verloren te gaan, zullen zij tot het feest komen; wanneer hun tong versmacht van dorst, Ik, de Heere, zal ze verhoren. Hij vermenigvuldigt de sterkte dien, die geen krachten heeft. Wanneer er maar één schrede is tussen de zondaar en de dood, staat het leven te komen. Wanneer u vastgebonden bent in droefenis en boeien, komt de vrijheid. Wanneer banden des doods en angsten der hel de ziel omringen, dan verschijnt God als genadig en barmhartig. Het is een geroep uit de buik der hel, dat ingaat in de oren des Heeren Sebaoth. Wanhoop aan zichzelf is de plaats waar de afgrond roept tot de afgrond. De genadetroon en een aan zichzelf wanhopend zondaar zijn nooit ver van elkaar.

Alles wat u ondervonden hebt, of nog door te gaan hebt, zal gering genoeg blijken als tegenwicht tegen uw toekomstige voorspoed en die zult u ervaren, wanneer u zult wederkeren in de kracht des Geestes, en Jenkins ruchtbaar gemaakt wordt. De diepe insnijdingen die het zwaard des Geestes gemaakt heeft, en de velerlei breuken die in uw verbroken hart gekomen zijn, zullen alleen dienen als zovele openingen, om hierna het bederf af te voeren, dat te voorschijn zal komen onder het gezwel van hoogmoed en zelfzoeking, waarmede de Satan u dikwijls zal verstrikken. Later zult u mij ten volle verstaan. God is bezig u te onderwijzen met een sterke hand, opdat u niet zou zeggen “een verbintenis” tot ieder die de naam heeft van een predikant. Hij zelf zal u wapenen en uitrusten met genade in uw hart en waarheid in uw mond. Verloren gaande zondaren zullen u vinden zonder zich te laten verstrikken door een paapse toga of een lange bef, en zonder zich te laten bekoren of verlokken door een stel doedelzakken of een fluitdoos. U zult het even licht wagen een paaps priester te worden, als dat u deze strikken zou durven zetten in het gezicht van paradijsvogels.

Een dienaar van Jezus moet noodzakelijk goed bekend zijn met de plaag van het menselijk hart, de gestrengheid Gods, de geestelijkheid van de wet, de list des Satans, en de bedrieglijkheid der zonde; zowel als met de werkingen van het ongeloof, wettische dienstbaarheid, en de vreze en kwellingen die een ontwaakt zondaar onderhevig is. Het gevoel van deze dingen doen de zondaar zijn behoefte aan Jezus gevoelen. Een dienaar die in deze vuren geweest is kan de bekommerde ziel uitschetsen en zijn consciëntie raken, hij zal met al zijn gevoelens bekend zijn, en dit ontwaakt gemoed altijd voorkomen als een arbeider die niet beschaamd wordt, die het woord der waarheid recht snijdt.

Sla geen acht op de brieven die u door predikanten uit Londen gezonden worden. Het werk is niet het uwe, maar Godes, en wat Hij besloten heeft dat u doen moet, zult u doen en niemand anders. Uw lijn is al afgetekend, en uw strijd is voor u. Gezegend zij, die Gad ruimte maakt; en wee hem die hem benauwt!

Sta vast in de Heere, wees trouw, wees moedig in de waarheid, verklaar de ganse raad Gods, en vreest niemands aangezicht. Vaarwel.

Altijd de uwe,

W. HUNTINGTON.

9. Aan de eerwaarde heer HUNTINGTON.

Zeer geliefde en hooggeachte vader in de Heere.

Want zo geloof ik, moet ik u voortaan noemen, daar ik vertrouw dat de Heere mij, door middel van u, heeft wedergeboren tot een levende hoop, en hoewel het nog niet tot de hoogte van verzekering is gekomen, echter wordt mijn ziel er wonderlijk door onderschraagt in Heere, tijdens de worsteling met het ongeloof en de machten der duisternis. Onder uw bediening ontdekt hebbende dat de gezegende Geest een werk des geloofs in mijn hart begonnen is, doet bij ogenblikken een sterk vertrouw in mij oprijzen, dat Hij hetzelfde zal voleindigen tot op de dag van Christus.

Ik voel echter nog zulk een dienstbaarheid en duisternis welke mij ten zeerste beproeft. Wanneer ik een moeilijke en donkere tijd gehad heb, ben ik gereed alles op te geven, ik zeg dan, dat ik niet langer zal preken of wachten, en echter kan ik niet nalaten enigermate te hopen. Ik gevoel bij tijden troost en blijdschap in mijn ziel oprijzen, over wat de Heere aan mij gedaan heeft, en over hetgeen mij nog te wachten staat. Echter blijf ik toch in dienstbaarheid en neergebogen onder vreeze en twijfelingen. De Bijbel is een gesloten boek, en ik ben zo blind en onwetende dat ik niet kan zien; en mij dunkt nooit zag en gevoelde ik er zoveel van.

Ik ben, hoe dan ook, afgeleid om zo dikwijls te prediken van de wet en haar verschrikkingen, als mijn gewoonte was, zodat ik over niets kan spreken als over geloof en hoop, en ik heb geen beschikking over de Schrift, om ze duidelijk te beschrijven. Mijn hart en de Bijbel zijn nog verborgenheden voor mij, en ik weet niet wanneer ik in staat zal zijn ze te verstaan.

Het verwondert mij echter meer dan enig ding, dat de eeuwig gezegende Heere zich verwaardigd heeft op zulk een vuil beest neer te zien en daarin te werken, dat Hij mij uit zulk een ontzaglijke staat van zonde en duisternis gebracht heeft. Ja, dat Hij mij niet in de kuil heeft doen neerdalen, toen ik zo geheel overeenkwam met hen die daarheen gaan; dat Hij mij verlost heeft van de vreselijke verschrikkingen van een schuldige consciëntie en een beschuldigende wet, en ontzaglijke lastering tegen Zijn Naam, door mij te brengen tot een hopen op Zijn Woord, hetwelk Hij naar ik vertrouw, ter goeder en bestemder tijd zal vervullen. Ik hoop dat u nooit zult ophouden te bidden, dat de Heere mij de kracht van Zijn Goddelijke liefde moge doen gevoelen. Want mij dunkt wanneer dat het geval was zou ik nooit ophouden Zijn Naam te loven zolang ik adem heb, want mijn schuld is onnoemelijk.

De vrienden te Lewes groeten u zeer toegenegen en wensen boven alle dingen, u weer te zien. Hun harten waren zeer verkwikt, en wij werden allen versterkt. Zij zijn er in bevestigd geworden, dat ik gelijk had en dat mijn prediking niet tevergeefs was. En ik ben er door bevestigd dat er velen zijn, in wie de Heere werkt. Ik kon op mijn eigen inzicht niet vertrouwen, en misschien konden zij dat ook niet zo goed als op het uwe. Ik kan zien dat sommigen uit de donkerheid beginnen te zien, anderen worden versterkt in hoop; sommigen zinken dieper, en de monden onzer tegenpartijders worden in een grote mate gestopt.

Velen van hen die mij verlaten hadden, beginnen hun plaats weer in te nemen. Mevr. S. zend u haar dankbare groeten. Zij ontving licht om het werk in haar hart te zien, en begint uit haar hol te kruipen. Zij was al jaren lang een belijder. Toen ik de staat des mensen in de zonde, en de dienstbaarheid der wet begon te prediken, kon zij mij volgen, daar zij vroeger veel wettische benauwdheid had gehad. Maar toen ik er toe gebracht werd om alle valse bewijzen en alle vleselijke hoop af te snijden kwam zij in de laagte, en zij is nu gedurende ruim een jaar zeer scherp geoefend. Maar u beschreef het werk, en zij zag het, en spreekt nu vertrouwelijk, en ik kan zien dat het werk waar is.

Mijn arme vriendin, van wie ik u meldde, dat zij in vrijheid gebracht was, verzoekt mij haar liefdegroet over te brengen. Zij hoorde u te Ninfield, en kon oog aan oog met u zien. Zij verlangde ten zeerste, dat zij een kwartiertje met u spreken kon, maar door uw haast werd het haar niet gegund. Zij is een van mijn sterkste getuigenissen. Zij verklaart dat het dezelfde Geest is. Gilbert mag haar vloeken, maar hij kan niet nabij haar komen. Zij staat op de berg Sion, welke nooit zal bewogen worden.

Zij vertelde haar bevinding aan een buurvrouw, welke zo diep zonk dat zij in dienstbaarheid gebracht werd, terwijl zij haar nu voedstert. Ik vertrouw dat wij beginnen toe te nemen en te vermenigvuldigen.

De Heere zegene u, is de bede van

Uw toegenegen zoon,

JENKIN JENKINS.

10. Aan JENKIN JENKINS

Mijn zoon!

God zij u genadig mijn zoon. *Maar hoe zijt gij doorgebroken?* Ik meen te zeggen: *op u is de breuk!* Hoe is uw taal zo spoedig veranderd? De tong der stamelende begint bescheidenlijk te spreken. Uw “indiens en maars” zullen spoedig uit de mode raken, en in onbruik en verachting komen. Hef geloof begint te spreken en het zal spoedig beginnen te overwinnen. Ik heb het enige tijd geleden opgemerkt, maar het ongeloof is zo’n schimpende tegenpartijder en maakt zulke ellendige en haastige gevolgtrekkingen dat het arme geloof nauwelijks één woord in kan brengen. De gebondene zal spoedig uitgaan, en die in duisternis verkeert zal spoedig tevoorschijn komen. Wanneer deze Hebreëer uit zijn hol komt, *zal er een reine sprake zijn.*

Het goede werk is niet alleen begonnen, maar het gaat ook snel voort. Het woord zal wassen en de overhand nemen, en genade zal heersen. Maar u moet u niet verwonderen indien het eens gebeurt, dat u op de plaats zelf der kindergeboorte nu en dan zult ervaren, dat u teruggeworpen wordt in al uw vorige zware arbeid. Ook moet u niet besluiten dat het daarom een ontijdige geboorte is. Het heeft ten doel om ons diep gevoelig te maken over onze ellende en onze ballingschap, de alsem en gal, opdat onze zielen die lang gedenken mogen, en zich nederbukken in ons.

Maar u bent nog in dienstbaarheid; zij het zo. *Welgelukzalig is de man dien God tuchtigt, en dien Hij leert uit Zijn wet, om hem rust te geven van de kwade dagen.* Wanneer u uw dagtaak onder die tuchtmeester volbracht hebt, en goed geoefend bent onder de last van schuld en het juk van uw eigen overtredingen, zult u uw verruiming ten zeerste op prijs stellen, en de waarde kennen van de grote Verlosser. Het vloeit voort uit het gemis van een weinig van dit schoolonderwijs, dat wij zoveel tweeslachtige predikanten hebben. Zij hebben aanspraak gemaakt op hun verwantschap aan Sion, zonder dat zij een les leerden te Sinaï. Maar alles wat zij van Christus gekregen hebben, is het woord, niet de kracht, en alles wat Christus van hen gekregen heeft is de tong, niet het hart.

Maar u bent gereed om alles op te geven en te zeggen: “dat u niet langer prediken noch wachten wilt.” Dit is waarlijk op een punt komen. Hoewel de Godsdienst welke door genade komt, verschilt veel van die welke u vroeger had. Die belijdenis hebt u uit uzelf opgenomen, en u had haar ook weer zonder gevaar of moeite kunnen neerleggen, indien u het had gewild. Maar u bent nu in Gods hand en Zijn wil, niet de uwe moet en zal uw enige regel zijn. “Ik wil en zij zullen” is van het begin tot het einde de taal van het Nieuwe Verbond. Hieraan zult ge u onderwerpen, of u het verkiest of weigert.

Te praten van “niet langer te wachten” op Hem, die zo lang gewacht heeft om u genadig te zijn, verdient geen zachter verwijt, dan dat van: *Ga achter mij, Satan.* Wat ook iemand zij, alrede is zijn naam genoemd, en het is bekend dat hij een mens is, en dat hij niet kan rechten met dien die sterker is dan hij. Pred. 6:10. *Het zijn de lippen eens zots die in twist komen en zijn rug roept om slagen.* Deze slagen moeten gegeven worden totdat wij kunnen zeggen: *Uw wil geschiede.* En dan, en niet eerder, zal God u het woord der verzoening toevertrouwen, en u gevoegelijk in vriendschap opnemen.

De taal van het ongeloof is juist hetzelfde als wat met een plat woord genoemd wordt *Ierse stieren.* Zij spreekt steeds zichzelf tegen. De man die deze tong der arglistigheid gebruikt, blijft nooit wat hij wezenlijk gelooft, noch spreekt wat hij wezenlijk denkt, zodat de woorden van zijn mond juist het tegenovergestelde zijn van de overleggingen zijns harten. *Deze Cretenzer is altijd leugenachtig, een kwaad beest, en een luie buik en dit getuigenis is waar.*

Maar de omzwevende gevangene zal haastig losgelaten worden, en hij zal in de kuil niet sterven. Ik vrees dat hij te spoedig zou uitkomen, opdat hij niet, als het gras op de daken, verdorre eer het rijp is, en verschijne onder die van de Oostenwind verzengde aren waarmede de maaier zijn hand niet vult, noch de garvenbinder zijn arm. *Wat klaagt dan een levendig mens, een ieder klaagt vanwege zijn zonde?* Ik zeg een levendig mens, iemand die God levend gemaakt heeft toen hij dood was in misdaden en zonden. Een mens die leven heeft, en die de schrik des Heeren, de dienstbaarheid der wet en de plaag zijns harten gevoelt, die ervaart dat er een hongersnood in het land is. Hij heeft een honger heeft naar het Brood des levens, en een dorst naar de levendige God, een Goddelijke verlangen naar de Almachtige, een troostrijk oprijzen van een goede hoop en kent de

worsteling des geloofs. Die hiermee verwaardigd is heeft een verwachting die niet afgesneden zal worden.

Een goed dienstknecht van Jezus Christus, moet meer dan iemand, gelouterd worden in de smeltkroes der ellende, en geoefend en onderwezen worden in de school der tuchtiging. Het is noodzakelijk dat personen die tot dit goede werk verordineerd zijn, alles bij bevinding leren kennen, wat zij als middelen moeten ontdekken, en dat zij zelf dat voedsel proeven en eten, hetwelk zij de huishouding des geloofs moeten voorzetten. Zij die Gods mond tot een volk zijn, moeten van God Zelf geleerd worden. Hoe zult u in staat zijn de algemene overtuigingen te onderscheiden van die welke door de Geest van God geschonken worden tenzij uw eigen overtuigingen in een gezonde bekering eindigen? Niemand behalve een boetvaardig zondaar, kan waar berouw beschrijven, en zij moeten bedroefd gemaakt zijn met een Goddelijk berouw, die Goddelijke droefheid beschrijven kunnen. Een ziel die dood is in zonden en misdaden kan de levendmakende bewerkingen Gods niet preken, noch kan iemand die nooit vergeving ontving, de vergeving der zonden prediken. Hij moet wedergeboren zijn, die een geestelijke geboorte beschrijven kan, en hij moet gerechtvaardigd zijn, die een prediker der gerechtigheid is. Een opstandeling tegen God kan geen gezant des vredes zijn en een vijand is geen geschikt persoon, om hem het woord der verzoening toe te betrouwen.

Een goede bevinding van deze dingen in uw eigen ziel, zal u onder God, een bekwaam bedienaar van het Nieuwe Testament maken. Een arbeider die niet beschaamd wordt, een herder in de preekstoel, een uitlegger voor Sions vragers, en een geneesheer van grote betekenis aan een ziekbed. Maar hij die van deze dingen verstoken is, is een lege klank in de preekstoel, een droge borst voor een zuigeling in de genade, een stomme hond in geestelijk gezelschap, een blinde leidman voor een vragende ziel en een geneesheer zonder waarde voor een verslagen geest.

Maar, mijn zoon, ik verzeker mij van u betere dingen, ja de beste dingen, en met de zaligheid gevoegd. Want ik ben ten volle overtuigd dat het goede werk in u begonnen is, en dat het voortgezet zal worden, tot u volkomen voorzien zult zijn tot alle goed woord en werk.

Zou schrijf ik, en zo gelooft gij,

Altijd de uwe, in getrouwheid en waarheid.

W. HUNTINGTON.

11. Aan de eerwaarde heer HUNTINGTON

Waarde heer.

Uw gewaardeerde en zeer welkome brief, ter rechter tijd ontvangen. Het is mij niet weinig tot troost dat de Heere mijn toestand zo nauw op het hart van Zijn dienstknecht bindt, en ik vertrouw, dat Hij in Zijn eigen gezegende tijd de raad Zijner bode volbrengen zal. Voor mij is het vooruitzicht dikwijls duister genoeg, maar u kunt beter zien. Maar het getuigenis van God is nog beter, en dat is het wat ik nodig heb. Ik weet dat Hij getuigenis gegeven heeft aan het woord van Zijn genade door u gesproken en dat Hij het in zekere mate aan mij vervuld heeft. Waarom zou Hij het niet gans vervullen? Niets zal hem onmogelijk zijn die gelooft; maar ik kan niet zien, dat ik geloof heb. Het geloof verkrijgt de belofte, en overwint de wereld, maar ik kan niet rusten op de belofte, en ben een gevangene van de verdorvenheid.

Ik heb onlangs vreemde werkingen in mijn ziel bevonden. Ik denk dat er nooit een lust in enig hart, noch een verdorvenheid in de menselijke natuur was welke niet in de mijn werd geprikkeld. En wel zulke goddeloze, vuile en gruwelijke gedachten, te walgelijk om te noemen, die nooit van iemand anders dan van Satan zelf komen kunnen. Deze doen mij vrezende dat het werk niet waar is, en ik val weer in duisternis en dienstbaarheid. Ik ben in mijn hart bevreesd van in hun handen te zullen vallen. Ik bid de Heere vurig tegen hen, en soms houden zij een poosje op, maar keren weer terug. Hoewel ik ze haat, dunkt mij dat er iets in mij is, dat ze ontvangt.

God weet, ik ben duister en gebonden, en mijn voeten zijn de ganse week door in de stok. Ik ben bevreesd, dat dit niet hetzelfde is, dat u op het oog hebt. U bedoelt de oefening en de beproeving van een gebroekene van harte, maar ik ben zo bitter en weerspannig als een duivel. En kan ze wel aanvliesen die mij tegenstaan, om ze goddeloos met de vuist te slaan. De Heere alleen weet wat er van mij worden zal, en toch ben ik, te midden van al die duistere tonelen, nog bemoedigd om te hopen dat de Heere mij niet los laten zal, maar Hij mij door alle deze en nog meerdere zal

doorbrengen. Ik weet dat ik te verdragen heb, voor ik waarlijk nederig gemaakt zal zijn. De tegenstand welke ik ondervindt van predikanten en anderen, vervult mij met toorn en boosheid, en soms ben ik zo ontmoedigd dat ik op het punt ben alles op te geven, vreemde dat ik iets in mijn eigen kracht beproef en dat de Heere mij niet in gunste wil aanzien.

Zondag laatstleden verklaarde Gilbert, voor al het volk te Hailsham, dat noch ik, noch enige van mijn volgelingen weer in die plaats zouden toegelaten worden. De eerstvolgende keer dat ik er heen ging, was de kapel voor mij gesloten en werd de sleutel mij geweigerd. Ik predikte echter in het huis van iemand die zijn deur voor mij opende, en werd door een vrouw uitgenodigd om de volgende morgen met haar te ontbijten. Ik beloofde het haar niet, omdat ik zeer ontmoedigd was, denkende dat de Heere niets door mij in die plaats gedaan had, en besloot daarom dat ik er nooit weer een voet zou zetten. Maar de volgende morgen veranderde ik van gedachte, en ging naar de persoon die mij uitgenodigd had, en vond dat de Heere haar bewerkt had onder mijn bediening, en haar had bevestigd onder de uwe. Zij vertelde mij, dat zij onder elke prediking van u te Lewes iets had genoten, want zij had ze allen gehoord. Haar echtgenoot, de goede man, (hij is niet ongefortuneerd) vertelde mij, dat hij indien ik in de stad een eigen plekje krijgen kon, mij £ 50 (600 gulden) daartoe zou geven, wanneer ik het maar zou vragen; hetwelk mijn hangend hoofd nog al aardig oplichtte.

De vorige morgen had ik een andere boer gevonden welke de Heere, naar ik vertrouw, door Zijn genade geroepen heeft, en heeft hem verlost uit de klauw van Viddler, en van Mr. Winchester's leerlingen. Deze Viddler is wanhopig woedend tegen uw laatste boek, en heeft gedreigd het te beantwoorden met de titel: *"Huntington's eenzijdig durende onzin"*. Het is verschrikkelijk om hem te horen. Maar nu zegt hij, dat het niet waard is, dat hij er notitie van neemt, en wat mij betreft, ik geloof hem. Hij had nooit deel aan enige waarheid welke erin vervat is. Het verhaal van bovengenoemde boer, vergoedde enigszins de onvriendelijke behandeling van Gilbert, en de Heere belone zijn vriendelijkheid.

Ik heb bericht gezonden naar Cranbrook, dat ik, zo de Heere wil, aanstaande week daar zijn zal. Het spijt mij voor die arme Tom Smith, hij krenkte mij nooit anders dan gedeeltelijk. Maar *wien u iets vergeeft, dien vergeef ik ook*. Ik heb een brief van hem ontvangen, en heb hem verteld dat ik hem van hart vergeven, en ook voor hem bidden kan. Ik hoop dat de Heere hem moge vernederen.

Al de vrienden te Lewes en in de omtrek, gedenken u nog. Wij zijn allen blij dat u van plan bent ons nog eens te bezoeken voor de zomer voorbij is, want dit bid ik van de Heere, daar ik weg dat uw bediening onder ons gezegend was.

De eerste week dat ik mijn hoofd uit de halsband krijgen kan wil ik een uitstapje maken naar Londen. Ik verlang u te zien en te horen.

God zegene u, en doe u overvloedig welvaren; *zo bidt de uwe in de waarheid*, die ook zo graag zou zeggen, *in de band der liefde*.

JENKIN JENKINS.

12. Aan de eerwaarde heer JENKIN JENKINS

Mijn zeer geliefde broeder, oprechte metgezel en medegenoot in de verdrukking en in het koninkrijk en in de lijdzaamheid van Jezus Christus!

Ik ontving de uwe en elke regel die me onderricht hoe het met u gaat, is mij tot blijdschap. Ik sla geen acht op uw ongeloof. Dokters die gewoon zijn de hospitalen te doorwandelen horen zijn stem in elk vertrek. Lieden die een storm doormaken zullen van alles zeggen, maar hun woord houdt geen steek. De psalmist zeide "Heeft God vergeten genadig te zijn, zal hij voortaan niet meer goedgunstig zijn? Houdt Zijn goedertierenheid in eeuwigheid op? Heeft Hij zijn barmhartigheid door toorn toegesloten?" Maar hij erkende dat dit zijn zwakheid was, en niet de stem der tortelduif in de zangtijd.

God, mijn waarde broeder, heeft Zijn uitverkorenen verkoren in de smeltkroes der ellende. Het vuur der zonde ontvlammende in het ganse natuurlijk gestel, de vurige wet die vlammen van toorn in ons werkt, en de vurige pijlen des Satans op de ziel afgeschoten, onder een Goddelijke

arrestatie, ontdekken het onedel metaal, en doen het oprijzen naar de oppervlakte van het gemoed, en openbaren zich aan het verlicht verstand. De reuk die in ons is, moet veranderd worden. Wij moeten van vat in vat geledigd worden, dat wij niet op onze droesem stil zouden liggen. De gezegende verzoening zal de schuld afdrijven en de gezegende Geest zal het vuil der zonde wegnemen, wanneer eens de dag van de Zoon des Mensen (de gezette tijd om Sion te gedenken, de bestemde tijd voor elk doel) aanbreekt. Dan zal hij die weent lachen en die klaagt zal vertroost worden. Dan zal Naftali een losgelaten hinde zijn en schone woorden geven. Dan zal de woudezel vrij henen gezonden worden, *en God zal de banden des wilden ezels lossen*. Dan zal het eenvoudig en verachtelijk middel van een ezelskinnebakken de Filistijnen hij hopen slaan, en het woord der waarheid tot een reuk des levens ten leven, of des doods ten dode maken. De satan stelt zich altijd te werk, wanneer er iemand opgestaan is om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israëls. Hij ziet liefst dat de wegen onbezet zijn en dat de voorbijgangers in bijwegen wandelen, (Richteren 5 :6) dat de wegen ophouden en die op paden wandelen, kromme wegen gaan. Maar God zal u in de bres zetten, *en u maken als een die de bressen toemuurt, die de paden weer opmaakt om te bewonen*. En de fondamenten die God gelegd heeft, maar van geslacht tot geslachte verwoest zijn, zult gij weer oprichten. De Heere zal u zulk een genadige zielversmeltende blik gunnen, welke u eens zal toerusten, en u zult heengaan in Mijn kracht en Israël verlossen. Dan zal een gebroken kruik, een brandende fakkel, het zwaard des Heeren en van Gideon voldoende zijn. Koningen der heirscharen zullen wegvlieden en zij, die thuis bleef, zal de roof uitdeden. *Dan zult gij vermelden de kracht Zijner vreselijke daden, en Zijn grootheid die zult gij vertellen. Gij zult de gedachtenis der grootheid Zijner goedheid overvloedig uitstorten en Zijn gerechtigheid met gejuich verkondigen. Gij zult de heerlijkheid Zijns koninkrijks vermelden, en Zijn mogendheid zult gij uitspreken, om den mensenkinderen bekend te maken Zijn mogendheden, en de eer der heerlijkheid Zijns koninkrijks*.

Strijdt de goeden strijd des geloofs, grijpt naar het eeuwige leven. Zijt sterk en wees een man, opdat u geen dienstknecht zijt van Mozes, Satan, zonde of Filistijnen. *Werp uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft*. Volg het Lam waar het ook heen gaat, door kwaad gerucht of goed gerucht. Let op de voetstappen der schapen en vergelijk elke stap met de uwe, zoals zij in de geschiedenis vermeld staan. Een jongeling moet zijn pad zuiver houden, door dat te houden naar Gods woord. Zegt tot niemand, *een verbintenis* want het is er geen tijd naar. Durf zonderling te zijn, en u zult schijnen als een licht te midden van een krom en verdraaid geslacht. Moedig een tedere consciëntie aan en een kinderlijke vreze, en u zult ervaren dat u versterkt, gewapend en uitgerust zijt, als een goed krijgsknecht van Jezus Christus. Lijdt daarvoor verdrukkingen, en verwacht een dagelijks kruis en smarten in elke plaats, dan zult u niet verrast of dikwijls teleurgesteld worden. Sla geen acht op de woorden desgenen, die opgeblazen zijn, maar let op de kracht der Godzaligheid. Want indien zij vreemdelingen zijn van de kracht van werkzame genade, indien zij niet prediken onder de krachtige werkingen des Geestes, indien zij geen kracht bij God hebben in het gebed, indien geen kracht met hun woorden gepaard gaat om dode zondaren levend te maken, noch om de harten der levende heiligen te verkwikken, dan zijn zij levenloze instrumenten, waterloze fonteinen, en bedienaars van niets dan de letter. Benaarstigt u om uzelf Gode beproefd voor te stellen en tracht Hem te behagen die u verkoren heeft tot een krijgsknecht.

Intussen zal ik, uw toegenegen vriend en dienaar, in de loopgraven lopen en oproepen ten strijde.
W. HUNTINGTON.

13. Aan de eerwaarde heer W. HUNTINGTON

Waarde Vriend!

Ik wens dat u welvaart en gezond zijt gelijk uw ziel velvaart. Ik ontving uw vriendelijke brief door T. M. Mijn gebed is dat de Heere u belone, want hij verkwikte mijn ingewanden in de Heere, en gaf mij moed te hopen dat Hij die de sleutel Davids heeft, die opent en niemand sluit, en Hij sluit en niemand opent, nog eens tot de deur mijner gevangenis binnen zal, om te zeggen tot de gebondene: "Ga uit", en tot hem die in duisternis zit: "Kom te voorschijn". Dit te verwachten is mijn enige ondersteuning. U zegt: *wij zijn in hope zalig*. Maar het uitstel hiervan doet mij weer

zinken, en bevreesd zijnde dat dit geluk mij nooit zal overkomen, priemt mij de vrees als een tweesnijdend zwaard.

Er moet bepaald iets zonderlings in mijn geval zijn. Ik ben bang dat het die zwarte wanhoop is waarin de verwaande belijder zal vallen; die vallen om niet weer op te staan, en waarvan dagelijks voorbeelden genoeg in de wereld zijn.

U noemt wij broeder, en nodigt mij in uw huis, maar komt dit niet eerder voort uit een natuurlijk medelijden niet de bedrukte, dan uit een grond van hoop uit mijn bevinding, dat u gelooft dat ik uw Vader in Christus Jezus toebehoor?

Ik denk bij tijden, dat u wanneer u mijn geval wist, uw stem veranderen zou en over mij in twijfel zou staan. Maar ik onderwerp mij, wetende dat u een bedrukt zondaar wilt verontschuldigen. Ik kan de weg nagaan in welke u geleid bent, alsook de diepten des Satans welke u gekend, gevoeld en doorwaden hebt. Maar o mijnheer, hier in verschillen wij, u zijt een arm, eenvoudig, onwetend zondaar en God heeft u voor een groot werk bestemd. Dit is noch mijn geval, noch mijn karakter. Ik heb gezondigd tegen licht, tegen de Hemel, en in Gods aangezicht, ten onrechte aanspraak makende op grote dingen. Toen ik niets wist, ik ben gelopen zonder ooit gezonden te zijn. Ik heb mij met heilige dingen bemoeid met bevleete handen. Ik ben een dienstknecht geweest zonder ooit mijn Meester te kennen, een afgezant zonder enige last of zending, een rentmeester zonder dat mij enig vertrouwen geschonken, of enig goed aan mij opgedragen is. Ik heb de hoogste plaats ingenomen, zonder ooit tot de laagste plaats toegelaten te zijn, en wat kan de Almachtige voor mij doen? (Job 22:17) Omdat ik al die tijd wist dat ik verkeerd was en dat er iets nodig was, hetwelk ik miste, en toch verhoogde ik mij. Dit komt dicht bij de onvergefelijke zonde. O mijnheer! Is het niet in werkelijkheid de grote overtreding?

Maar dit kan ik zeggen wat er ook van mij wordt, dat ik in uw bevinding, preken en geschriften vele sporen van mijn geval gevonden heb. Ik heb nooit iets anders gehoord of gelezen dat mij zo tot ondersteuning geweest is. Ik heb vele predikers geraadpleegd en gehoord, maar zij zijn ver genoeg van mijn geval verwijderd, en dit drukte mij vroeger altijd terneer, want indien de prediking van de meesten welke ik gehoord heb, recht is, dan ben ik verkeerd, ja verloren, in alle opzichten en tot in eeuwigheid. Zij trachten vast te stellen dat zij de Bijbel en de bevinding der heiligen prediken. Maar indien dat zo is, dan raakt noch hun Bijbel, noch hun verslag van de bevinding der heiligen mijn geval. Dit moet ik belijden, hetgeen ik ook in het publiek doe, waarom sommigen mij uitlachen, anderen mij weerstaan, en enigen zelfs vervloeken mij, hetwelk een doodslaan is van de stervende.

Ik zend u een brief welke u had moeten hebben voor uw laatste geschreven was, maar welke naar ik vrees op de een of andere wijze verkeerd bezorgd is.

Vaarwel, waarde vriend, mijn gebrekkige gebeden zijn tot uw welzijn.

JENKIN JENKINS.

14. Aan de eerwaarde heer JENKIN JENKINS

Waarde heer!

Ik was blij toen ik het postmerk Lewes op uw brief zag. Ik ben altijd blij als ik van u hoor, en bepaald ongeduldig om te weten, niet of de strijd over is, maar of de lijdzaamheid zijn volmaakt werk heeft, en of berusting en onderwerping aan de wil van God in u gevonden wordt. Wanneer u deze genade ontvangen hebt, dan zal er gehoorzaamheid des geloofs zijn.

Ik geloof, dat de Heere mij gebruiken wil om uw ongeloof te beuken, tot u het niet meer wagen durft om het te verdedigen, laat staan om er voor te pleiten. Ik zal echter mijn vertrouwen niet wegwerpen op uw toekomstige verlossing. Die aan het werk meedoen, zullen de kandeel proeven. "Ik zie haar wegen, zegt Jehovah, en Ik zal hen genezen en ik zal ze geleiden en hun vertroosting en weder geven, namelijk aan haar treurigen."

Maar wat zal ik zeggen van hen die Efraïm benauwen? Zal ik ze geestelijke *Joden* noemen? *Ja, waarlijk want Efraïm zal Juda niet benijden, en Juda zal Efraïm niet benauwen.* Zij moeten vreemdelingen zijn van hun eigen ketenen die smart toegeven aan eens anders banden. Maar zo gaat het: *die*

gereed is met de voet te struikelen, is een verachte fakkel naar de mening desgenen die gerust is. Maar wee de gerusten in Sion, want zij bekommeren zich niet over de verbreking van Jozef. En wat is de verbreking van Jozef? Wel het is de afkeuring en de tuchting van Efraïm. God is een weinig misnoegd, en zulken bevorderen de droefheid. Maar wat zou dat? Ik, zegt God, ben Israël tot een vader, en Efraïm is Mijn eerstgeborene. Zulken weten de gedachten des Heeren niet, noch verstaan zij Zijn raadslagen. Ik zal niet wederkeren om Efraïm te verderven. Want ik ben God en geen mens; de Heilige in het midden van U. Efraïm zal getuchtigd worden gelijk hij gehoord heeft; maar hoewel Ik tegen hem gesproken heb, denk ik nog ernstiglijk aan hem. Ik zal mij zijner zekerlijk ontfermen, zegt de Heere.

Gedenk dat het belijders waren die Jeremia vloekten, maar een vloek die zonder oorzaak is, zal niet komen. *Ik zal zegenen die u zegent, zegt de Heere, en Ik zal vloeken die u vloekt. Laat ze vloeken, zegt de Psalmist, maar zegent Gij! Ik ben er zeker van dat u onder deze zegen zijt. Welgelukzalig is de man, o Heere, dien Gij tuchtigt, en dien Gij leert uit Uw wet.*

Het is Christus en Zijn kracht in u, welke nu door hen wordt tegen gestaan. De wereld heeft het hare lief, de wereld zal horen naar de predikers die van de wereld zijn. *Wij zijn uit God, en die van God zijn zullen naar ons horen, zolang Christus door ons spreekt. Want Zijn schapen volgen Hem overmits zij Zijn stem kennen, maar een vreemde zullen zij geenszins volgen, maar zullen van hem vlieden, overmits zij de stem der vreemde niet kennen.*

Velen zien hoe u terneer geworpen wordt, en zijn bevreesd, en daar hebben zij wel reden voor, want indien de pilaren des hemels sidderen en zich ontzetten voor Zijn schelden, hoeveel te meer de valse proleten en de vergadering der huichelaren! Echter, *het heilig Kind Jezus is gezet tot een val en opstanding veler in Israël, en tot een teken dat wedersproken zal worden. Maar, als men iemand vernederen zal en gij zeggen zult, het zij verhoging, dan zal God de nederige van ogen behouden. Dan zullen zij die nu zoals zij menen, uw schande zien, uw eer aanschouwen. Want aldus zegt de Heere, voor uw schaamte zult gij dubbel ontvangen, en voor uw schande zult gij juichen over uw deel, in dit land zult gij het dubbele bezitten, gij zult eeuwigde vreugde hebben. Maar nederigheid gaat voor deze eer. Wanneer Hij u een poosje in de laagste plaats gehouden heeft, dan zal Hij tot u zeggen: vriend, ga hoger op! Dan zullen velen met schaamte de laagste plaats innemen, wanneer zij zien zullen, dat de eersten de laatsten zijn en de laatsten de eersten. Want velen zijn geroepen, maar weinigen uitverkoren.*

U hebt veel reden tot dankbaarheid, maar niet om te klagen. God heeft uw hart voorzien met hoop en uw lippen met waarheid. U hoeft Zijn woorden niet te stelen, noch een stuk en een brok uit een boekenkast bijeen te schrapen. God heeft u overtuigd dat Hij de roof haat in het brandoffer. Hij heeft uw stenen hart veranderd in een springbron. Hoewel het bij tijden in uw bevassing als een verzegelde fontein is, echter zal het altijd opspringen en overvloeien, onder de bewerking des Geestes, die het Leven der zaak en de Opperspreker is. Hij zal u beide, mond en wijsheid geven, en u zult spreken gelijk hij te spreken geeft. Want gij zijt het niet die spreekt, maar de Geest uws Vaders spreekt in u. *God is een Geest en die Hem aanbidden, moeten Hem aanbidden in geest en waarheid.*

De Koning der koningen, en de Heere der heren, zij met u. Intussen blijf ik uw toegenegen broeder in Christus, en uw dienstwillige dienaar om Zijnentwil.

W. HUNTINGTON.

15. Aan de eerwaarde heer W. HUNTINGTON

Eerwaarde en waarde heer!

Mijn verblijf is nog in de woestijn, en het lijkt er zeer weinig op, dunkt mij dat ik er uit zal komen. De Heere weet hoe lang ik er nog in moet dwalen. Ik leef voortdurend tussen twee vrezes. Ik vrees dieper in de put te gaan, daar ik er reeds zo hevig in geleden heb, terwijl ik ook bevreesd ben, dat mijn benauwdheid weg zou gaan, vóór het bloed der besprenging krachtdadig aan mijn consciëntie is toegepast.

Deze woorden zijn dikwijls bij mij. *Indien mijn zeggen is, ik zal mijn klacht vergeten, en ik zal mijn gebaar laten varen en mij verkwikken; zo schroom ik voor al mijn smarten. Ik weet dat Gij mij niet onschuldig zult houden. Tenzij het Hem behaagt de last weg te nemen, zal ik nooit onschuldig zijn. Dikwijls vraag ik de Almachtige, waarom Hij mij zolang in deze angstige onzekerheid houdt, met de on-*

zekerheid van mijn leven voor ogen? Waarom Hij mij geen kracht geeft om te baren? Gewoonlijk krijg ik dit ten antwoord: *Maak uw roeping en verkiezing vast; strijdt om in te gaan door de enge poort.*

Ik hoop dat mijn reis naar Londen niet ongezegd voor mij geweest is. Uw bediening en onderrichtingen hebben mij zeer versterkt, en gaven mij licht over de staat van mijn ziel, hoewel ik dikwijls in mijn haasten zeg, *dat alle mensen zullen blijken leugenaars te zijn.* Ik heb zulk licht in de Schriften gekregen, en ben in teksten welke mijn geval beschrijven zó ingeleid als nog nooit in mijn leven gebeurd is. Het woord is voor mij geopend en ik kan in het geheim inzien, en met autoriteit en vrijheid spreken, als mij tevoren nooit mocht gebeuren. Ik kan de weg van de vallei klaar zien, en er met veel vrijmoedigheid over spreken, en over de volstrekte noodzakelijkheid dat elke ziel die het koninkrijk der hemelen zal ingaan die weg langs moet. Zodat ik soms over mezelf verwonderd ben. Ik vrees, of het ook vermetelheid is, of dat ik van een of andere vreemde geest bezeten ben, omdat ik aan het uitroepen ben voor ik uit het bos ben en buiten gevaar. Wanneer ik buiten de preekstoel ben, word ik aangevallen met zulke beproevingen als deze: “Nu, zo wordt mij ingeblazen, heb je verklaard dat de grote hoop van predikers en volk zich bedrogen hebben, en dat zij dezelfde weg moeten gaan dan jezelf gegaan bent, of anders omkomen? Wat zal het zijn, als jezelf nooit uitkomt? Je weet niet hoe het met je gaan zal, en tenslotte kunt je in een van de zwarte verzoekingën wel zelfmoord begaan. Je weet, hoe dicht je daar aan toe geweest bent. Wat zal er dan van die weg worden? Indien het de rechte weg is, zullen zondaren er tegen verhard worden, en hem voor altijd schuwen.” Dit maakt mij bij tijden bijna waanzinnig en ten einde raad. Maar zodra ik weer in de preekstoel sta, ben ik verplicht dezelfde dingen weer te verklaren, wat er ook over mij kome.

Ik vertel hen, dat ik ze niet meer troost kan geven, (als ik er wat aan doen kan) dan ik zelf gehad heb, wat bestond in enige hoop dat God mij te eniger tijd verlossen zou. Dit was alles wat mijn ziel bewaarde van bezwijken.

Ik ben sinds mijn thuiskomst ernstig aangevallen in een kerkelijke bijeenkomst, maar ik hoop het lijdzaam te dragen, daar ik nog denk dat God Zijn woord onder hen zal zegenen. Er zijn sommigen die zeer stil zijn en mijn leer nog goedkeuren, maar ik ben bang dat ze niet van het eigen ontdaan zijn.

Een paar nachten geleden had ik een droom, dat ik in een zeker veld was, waar een aantal kalveren op mij toeliepen, en na hen kwamen een grote menigte gehoornde beesten met woede op mij aanlopen, maar zij deden mij geen leed.

Ik ontwaakte, en had een sterke indruk op mijn gemoed, dat deze droom een betekenis had, maar de ganse volgende dag kon ik niet gissen wat het zijn kon, tot na kerktijd, toen met kracht deze woorden mij voorkwamen: *scheld het wild gedierte des riets, de vergadering der stieren met de kalveren der volken, hij heeft de volken verstrooid die lust hebben in oorlogen.* Op een andere avond riepen zij de gehele kerk bijeen, en stelden voor dat ik ze allen zou onderzoeken, en mijn oordeel zeggen over hun staat.

Ik bracht hier tegenin dat ik niet zien kon dat dit mijn roeping was, omdat ik niet over de Geest Gods te gebieden had, noch de sleutel der Schriften of de bevinding onder mijn bevel had, maar dat ik, wanneer er een ziel in haar benauwdheid tot mij kwam, verwachten mocht dat de Heilige Geest een antwoord in mijn mond zou geven. Ik wenste wel te weten, of ik hierin recht gehandeld heb. Ik geloof dat enkelen onder hen, zo ongelukkig zijn, dat zij dag noch nacht rust hebben, Zij weten niet wat zij van mij maken moeten; zij weten niet welke weg ik insla. Zij wilden wel dat ik meer troost preekte, en ik ga nog voort om ze hard te slaan en geef ze geen kwartier, hoewel zij er hard om smeken. Maar ik ben nog bang dat ik geen goed doe. Ik zie er niet velen aan des Zaligmakers voeten vallen. Ik heb veel hoop, dat een preek krachtig het hart van een arme ziel bereikt heeft. Er is van die tijd af een kermen gekomen. Velen komen standvastig onder mijn gehoor, geve God dat het nooit tevergeefs moge zijn. Schrijf mij wat de Heere u geven zal.

Ik ben uw toegenegen en veel verplichte vriend

JENKIN JENKINS.

16. Aan de eerwaarde heer J. JENKINS

Zeer geliefde en vurig begeerde vriend, mijn blijdschap en kroon; genade en vrede zij u vermenigvuldigd.

Ik ontving uw laatste brief, gedateerd uit de woestijn, maar of het de woestijn van Zin, of de woestijn van Sinai is, wordt niet gemeld, ik veronderstel van de laatste. Zij het zo, als een afgezant des vredes, moet ik u zelfs daar goede boodschap brengen. *De woestijn en de dorre plaatsen zullen hierover vrolijk zijn en de wildernis zal zich verheugen, en zal bloeien als een roos. Want de Heere zal Sion troosten, Hij zal troosten alle haar woeste plaatsen, en Hij zal haar woestijn maken als Eden en haar wildernis als de hof des Heeren. Vreugde en blijdschap zal daarin gevonden worden, dankzegging en een stem des gezangs.*

Het is waar, de ziel die God geslagen en de geest die Hij gewond heeft, is een metgezel voor niemand dan de ellendige, en wordt vergeleken hij een steenuil in de wildernis. *Maar de draken en de uilen zullen Mij eren, zegt Jehovah, want Ik zal in de woestijn wateren geven en rivieren in de wildernis, om Mijn volk, Mijn uitverkorenen, drinken te geven.*

Maar u vraagt mij hoe lang u in deze woestijn moet dwalen? Ik wil het wagen om het u te vertellen. U zult daar dwalen tot u aan de straf uwer ongerechtigheid een welgevallen zult hebben. Tot u zeggen kunt: *ik zal des Heeren gramschap dragen, omdat ik tegen Hem gezondigd heb.* Tot ge uzelf vernederen kunt onder de krachtige hand Gods. Tot u de roede kunt kussen en u onderwerpen aan Hem die ze besteld heeft. Tot u kunt zeggen: *niet mijn wil, maar Uw wil geschiede.* Dan zal het gekrookte riet een liefelijk geluid geven, dan zal de ronkende vlaswiek vlammen als een komeet, dan zal de zachtmoedige vreugde op vreugde hebben in de Heere en zich verlustigen in de Heilige Israëls. De nieuwe wijn moet in nieuwe lederzakken gedaan worden. Een onvernederd, een wederstrevig, een trots en verheven hart, met blijdschap vervuld, zou zich in hoogmoed verheffen, gelijk een lederen zak in de rook. En zwellende hoogmoed zou spoedig de lederen zak doen bersten, zodat er zelfs geen stuk over blijven zou om vuur uit de haard te nemen, of om water daarbij uit de put te halen. De wijn zou uitgestort worden en de lederzak vergaan. O, hoe dikwijls heb ik dit zien bewaarheid worden! Niet alzo, mijn broeder, onze reuk moet veranderd worden, wij moeten van vat in vat geledigd werden, opdat wij niet op onze heffe stil gaan liggen. Wij moeten gesmolten, zacht genaakt en vernederd koorden in de smeltkroes der ellende en er zal een vat voor de Smelter uitkomen. *Ik zal maken dat een man dierbaarder zal zijn dan dicht goud; en Ik zal ze louteren gelijk men zilver loutert, en ze proeven gelijk men goud beproeft.* Dit zijn de werken van de Goddelijke Louteraar met Zijn eigen dienstknechten. Anderen die lopen zonder dat zij gezonden zijn, komen van dit alles vrij, en spreken een gezicht uit haar eigen hart, omdat zij niets gezien hebben. Vandaar komt het dat er in de huishouding des geloofs, niet alleen gouden en zilveren vaten, maar ook houten en aarden vaten zijn, de eersten tot eer en de laatsten tot oneer.

Het gezegende gezicht, en de verzoening zullen beide ter rechter tijd spreken, het eeuwige leven zal de stem vergezelschappen en betere dingen dan dat van Abel zullen met het bloed der besprenging gepaard gaan. Dan zal de helse koning en zijn leger van verdorvenheden op de vlucht gaan, en de verlorene ziel die zich thuis bevindt zal de buit delen. Dan zal Naftali zijn als een losgelaten hinde, en schone woorden geven. De woudezel zal vrij heengezonden worden, want God zal de banden van de woudezel los maken, omdat de Heere hem van node heeft.

De Satan spant zich altijd in, wanneer God een mens verwekt om wat goeds te zoeken voor de kinderen Israëls. Hij houdt er van dat Sions wandelaars kromme wegen gaan en dat hun wegen ophouden. Maar God zal u in de bres doen staan, en u de breuk doen helen, en de paden weer doen opmaken om te bewonen. *Werp uw vrijmoedigheid niet weg, welke een grote vergelding des loons heeft, want Hij die te komen staat zal komen en niet vertoeven.* Volg het Lam, waar het ook heengaat en let op de voetstappen der schapen, en stap in de afdruksels van hun voeten, in het bijzonder dat gedeelte van hun weg, dat *het pad der verdrukking* genoemd wordt. Volg zo hen die door geloof en lijdzzaamheid de beloften beërven, aanschouwende het einde van hun loopbaan en de uitkomst hunner wandeling. Durf alleen te staan. Dit is niet de tijd om te zeggen, 'een verbintenis'; en dan zult u schijnen als een licht in het midden van een krom en verdraaid geslacht. Verwacht een dagelijks kruis en verdrukkingen in elke plaats, en u zult niet licht verrast, noch dikwijls teleurgesteld worden.

Sla geen acht op de woorden dergenen die opgeblazen zijn, maar op de kracht. Welke beschrijving geven zij van de uitnemende grootheid der kracht Gods in hun eigen bekering? Welk verslag geven zij van de openbaring van de arm des Heeren in hen? En welke kracht en

overmogen hebben zij met God in 't gebed? Welke kracht vergezelschap hun bediening in de levendmaking van dode zondaren en in het verkwikken van kwijnende heiligen? De uitnemendheid der kracht is Godes en niet des mensen. Indien deze kracht niet in en met hen is, staan zij alleen en zij zullen en moeten neerkomen. En wee de enen die gevallen is! Zij kennen niets van uw grond, maar u weet bij droevige ervaring waar zij staan. *De geestelijke mens onderscheidt wel alle dingen maar hijzelf wordt van niemand onderscheiden.*

Wees sterk en houdt u mannelijk, opdat u geen dienstknecht wordt van Mozes, de Satan, de zonde, het eigen en van de vrees des mensen en de luimen van belijders. Bid zonder ophouden, roep dag en nacht, belijd, bid dringend, lever uw verzoekschriften in, smEEK, val lastig. Klaag uzelf tot het laatste toe aan als schuldig; pleit op de belofte, de verzoening, het verbond, de nodigingen Gods; op de bemoedigingen die Hij zondaren gegeven heeft. Pleit op Zijn barmhartigheid in Christus Jezus, op Zijn getrouwheid en waarheid; en geef Hem geen rust tot Hij Zijn gerechtigheid voortbrengt als het licht en Zijn heil als een fakkel die brandt.

God spreekt eens of tweemaal, doch men let niet daar op, in de droom door het gezicht des nachts, als een diepe slaap op de lieden valt, in de sluimering op het leger, dan openbaart hij het voor de oren der lieden, en hij verzegelt hun kastijding, enz. Wat Hij u toonde is geschied overeenkomstig de belofte van de lieve Verlosser. *Wanneer de Geest gekomen is, zal Hij u in alle waarheid leiden, en de toekomstige dingen zal hij u verkondigen.* De gehoornde beesten en de kalveren in uw droom, kunnen behoren tot de gespikkelde kudde van onze geestelijke Jacob. U leest van sommige heiligen *die hoornen van ijzer en klaww van koper zullen hebben*, en van anderen *die zullen uitgaan en toenemen als mestkalveren*. Efraïm was een losbandige koe, die niet onder het juk wilde komen; zulke haten de prikkels, maar zij moeten gebruikt worden. *De woorden der wijzen zijn gelijk prikkelen en gelijk nagelen diep ingeslagen van de meesters der verzamelingen, die gegeven zijn van de enigen Herder.* Zij die hen bestraffen, zullen meer gunst in hun ogen vinden, dan die met de lippen vleit. Een belijder in een vals kleed haat de ontkleedkamer; de koopman wiens zaken slecht staan is bang om zijn balans op te maken. Zielen die vleselijk gerust zijn haten een alarm, en zij die in hollen verstrikt zijn haten het licht, evengoed als een kind dat aan de Engelse ziekte lijdt, haat om geschud te worden. Maar u moet als Gods mond zijn, en spreken als de woorden Gods, en Hij zij uw vreze, en Hij zij uw verschrikking. Beroep u in die weg op de consciëntie en als u hun consciëntie aan uw kant krijgt, zult u ze tot stilzwijgen brengen. Want de consciëntie zal hen van binnen erger geselen, dan u het van buiten doen kunt. En dan zullen twee tegen de zondaar bestaan, en wanneer God Zijn macht ontvouwt, zal het een voldoende strik zijn om hem vast te houden. *Want een drievoudig snoer wordt niet haast gebroken.*

Werp elke sterkte neer waarin de Satan u vroeger gevangen hield, ontdek zijn listen als een engel des lichts. Toon de zondaar zijn toevlucht der leugenen en de belijder zijn uitvluchten. Toon de wettische belijder zijn te smalle deksel en de gerusten dat zijn bed te kort is, om zich daarop uit te strekken. Zendt ze naakt tot de Heere onze Gerechtigheid, en gewond tot de grote Heelmeester, leeg tot de oneindige Volheid en tweemaal dood tot Hem, Die de Opstanding en het Leven is. Dan zult u Gode een liefelijke reuk zijn, in hen die behouden worden en in die verloren gaan. Want al zal Israël zich niet laten verzamelen, nochtans zult gij verheerlijkt worden in de ogen des Heeren, en uw werkloon zal bij uw God zijn. Ik twijfel er niet aan, of velen die u en uw harde boodschappen nu tegenstaan, zullen langzamerhand uw echt geliefde vrienden worden. Ja, de tijd zal komen dat velen van hen God zullen danken voor uw getrouwheid, en liefelijkheid zien in uw voeten, wanneer u met betere boodschap gezonden wordt. Dan zal het oog dat u ziet, u gelukzalig houden, en het oor dat u hoort zal van u getuigen, omdat u (onder God) de ellendigen die roept zult bevrijden; en de wees en die geen helper heeft. De zegen desgenen die verloren gaat zal op u komen, en u zult het hart der weduwe vrolijk doen zingen.

De Heere zegene u en die u horen.

Altijd de uwe in de lieve Verlosser,

W. HUNTINGTON.

17. Aan de weleerwaarde heer WILLIAM Huntington

Geachte heer,

Uw laatste schrijven heb ik juist op tijd ontvangen; nooit is er, dunkt mij, iets meer van pas gekomen. Enkele dagen achtereen had ik geen straaltje licht op mijn weg; geen tekst was er in de Bijbel die voor mij open scheen te gaan! Wat is het moeilijk om zó voort te gaan! De inhoud van uw brief brengt zowel hoop als verootmoediging teweeg in mijn ziel; het lezen ervan is gepaard gegaan met kracht aan mijn ziel.

Ik weet dat de begeerten van mijn hart uitgaan naar de dierbare Zaligmaker en dat ik meer naar de komst van de Heere verlang dan de wachters op de morgen.

Ik heb uw laatste uitgegeven geschrift met profijt voor mijzelf gelezen en ik kan alleen maar verwonderd zijn over de diepzinnige zaken die de Heere u doet voortbrengen uit de duisternis, terwijl er zovelen zijn die zulke zaken proberen te leren louter door middel van studie en inspanning van de natuurlijke rede, en die toch nooit tot de kennis ervan komen. Ik heb ze wel gelezen en erken en gevoel dat het alles waarheid is, maar mijn verward verstand kan deze dingen niet begrijpen en mijn geheugen kan ze niet onthouden; maar de vijftien stellingen die u laat voorafgaan vóór dat de geloofsvereniging plaatsvindt, hebben mijn hart verheugd; ik kon slechts wenen en verblijd zijn toen ik ze las.

Ik geloof dat ik de laatste tijd steeds dieper wegzink onder een geest van moedeloosheid en ik weet dat ik nog dieper moet zinken vóór dat ik tot de Rotssteen word geleid. Mijn gezondheid is gebroken en ondermijnd; jicht, reumatiek en het zwakke gezicht van mijn ogen verontrusten mij erg; maar bovenal die afschuwelijke verzoeking (die mij gewoonlijk achtervolgt) om de Heere te lasteren; dit benauwt me meer dan al het andere, en de angst die ik in deze strijd gevoel, doet me vrezen dat ik zal bezwijken, en ze zeggen vanbinnen dat ik onmogelijk veel van zulke tijden kan volhouden.

Wat mij in die ogenblikken staande houdt, is een hoop dat de Heere zal overkomen en dan val ik voor Hem neer en voel dat mijn hart week wordt om te wenen en te rouwklagen en dan overdenk ik met verontwaardiging mijn boze gedachten die tegen Hem in mij zijn opgerezen.

Waarom zou ik die goeddoende God lasteren Die mij zo lang bewaard heeft en door Wiens barmhartigheid ik nog niet in de hel lig? Dit breekt gewoonlijk de kracht van de verzoeking. Ik heb wel enkele aanwijzingen gehad dat de Heere mij eenmaal verschijnen zou en die wekten mij op om steeds weer te hopen. Maar stel dat die niet van de Heere waren, maar satans bedriegerijen? Ik weet dat die ook dromen kan ingeven en Schriftplaatsen te binnen brengen en het gewaad van een engel des lichts kan aannemen. Als dit het geval met mij zou zijn, dan zou mijn hoop beschaamd worden en ik zou eeuwig verloren zijn.

Ik weet dat u mij in het gebed gedenkt, moge de Heere verhoren. Ik hen van plan maandagavond naar de Voorzienigheidkapel te komen. De Heere zegene u zeer overvloedig.

Dit wenst uw onwaardige maar zeer liefhebbende vriend,

Jenkin Jenkins

18. Aan de eerwaarde heer Jenkin Jenkins

Mijn geliefde broeder in Christus, ik wens u *genade, barmhartigheid en vrede, door onze eeuwig aanbiddelijke Heere Jezus*.

Ik verneem dat u nog steeds in de oven vertoeft waar u bekwaam gemaakt wordt voor het gewichtige werk van de dienst des Heeren; en ik twijfel geen ogenblik of Hij zal u eruit doen komen als een waar vat ter ere, geschikt voor het gebruik door de Meester; een arbeider die niet beschaamd behoeft te zijn. Wie onderwijst als Hij? Een ziel die waarlijk van God geleerd wordt, krijgt de Goddelijke afdrukken van Zijn heerlijke volmaaktheden te gevoelen. Een glimpje van de Goddelijke heiligheid, en een diepe indruk daarvan maakt dat al onze bevalligheid in verderfenis verandert, zodat we uitroepen: "Wee mij, want ik verga".

Een gevoel van de Goddelijke rechtvaardigheid doet ons de strikken des doods en de smarten der hel gevoelen. Een gevoel van de almachtige kracht geeft ons gestadig een gezicht van de wet en een gevoel van wat wij rechtvaardig verdienen. Het doet ons uitroepen: “Vreselijk is het te vallen in de handen van den levenden God.” Terwijl het licht dat naar binnen straalt de raadslagen van het hart openbaar maakt: “Al deze dingen, van het licht bestraft zijnde, worden openbaar” (Ef. 5:13).

De Geest des levens die de ziel levend maakt, geeft haar de scherpste gevoelens, zodat zij de werkelijkheid van de vreselijke majesteit Gods grondig ervaart en de behoefte aan een Zaligmaker gevoelt. Maar onder al deze lessen worden wij ondersteund: “Zij zullen met een kleine hulp geholpen worden” (Dan. 11:34). Gods ogen zijn dan steeds over ons ten goede, want “op dezen zal Ik zien, op de arme en verslagene van geest en die voor Mijn woord beeft” (Jes. 66:2).

Dit alles, geliefde broeder, baant een weg tot de genade, en maakt die zeer welkom als zij eraan komt. Jezus staat achter de scheidsmuur, terwijl wij zwoegen onder de wet en Hij vertoont Zich door de reten van dit net van schijnbare tegenstrijdigheden en onbegrijpelijke verwarringen; als een Smelter matigt en regelt Hij de hitte, zodat de vlam ons niet aansteekt.

Maar als de bestemde tijd om Sion genadig te zijn komt, als de dag van de Zoon des mensen aanbreekt, als de dag der zaligheid verschijnt, als de dag van onze ondertrouw, onze kroningsdag ten volle is aangebroken, de dag dat onze ongerechtigheden vergeven worden, onze ziekten genezen en wij gekroond worden met tedere barmhartigheid en goedertierenheid, dan wordt Jezus onze Schuilplaats tegen de vloed, een verberging tegen de wind en de schaduw van een zware rotssteen in een dorstig land (Jes. 32:2). Dan licht de dag aan en de schaduw vlieden, het deksel van de duisternis verdwijnt en het ware licht gaat op: “Maak u op, word verlicht, want uw Licht komt en de heerlijkheid des HEEREN gaat over u op.” Dan zult u op Hem zien, Die gij doorstoken hebt en over Hem rouwklagen in bitterheid der ziel. En met het gezicht des geloofs zult u de Rechtvaardige zien en de stem van Zijn woorden horen. Dit gezicht en deze stem zullen u dieper doorwonden, lager doen buigen en u tienmaal meer walgelijk in uw ogen doen zijn dan het vreselijke zwaard der gerechtigheid, de donders van Sinai of de bliksemstralen die ooit vanaf die berg zijn geschoten.

O, mijn broeder, mijn mond is tegen u opengedaan, mijn hart is uitgebreid! Laat de lijdzaamheid haar volmaakt werk hebben. Blijf geduldig hopen en stil verwachten. “Het is goed voor een man dat hij het juk in zijn jeugd draagt.” Het stenen hart zal weldra smelten, de boeien en handen zullen welhaast breken, de grendel van het geloof zal het begeven zodra de liefde de handvatten van het slot aanroert. Bedenk en vergeet niet dat ons “Alles in allen” voor de troon is. Onze Fontein om ons te reinigen, ons kleed om ons te bedekken, ons rantsoen om voor ons te betalen. De genade die ons bekwaam moet maken voor de erfenis is nu in de tegenwoordigheid Gods voor ons. Vroeg of laat zult u de Heere Jezus Christus aandoen en in Hem wandelen.

“Houdt u niet vreemd over de hitte der verdrukking onder u”; deze wordt ook vervuld aan uw broederschap die in de wereld is. De satan verleidde Eva en door middel van haar, Adam. Hij porde David aan om het volk te tellen, hij beschuldigde Jozua de hogepriester en wederstond hem, hij verzocht de Zaligmaker, ziftte Petrus en sloeg Paulus met vuisten. De satan wordt ontdekt door het licht des Heeren. Als het zwaard des Geestes hem raakt en op hem aanlegt, verbittert dit de slang en koelt hij zijn woede op de buit die hem ontnomen wordt. Hij begeert de gevangene mee te voeren naar zijn wil, maar de Goddelijke kracht verbiedt dit; daarom verzoekt hij hem en probeert met list te doen wat hij niet met geweld kan bereiken. Besteed geen aandacht aan hem, laat hem maar vloeken; laat hem om de stad gaan al grijnzend en grommend, want hij zal nooit zijn zin krijgen. Gesel hem door gebed en belijdenis, er is niets dat hem erger steekt.

De Syro-Fenicische vrouw verdreef hem zowel uit haar dochter als uit haar huis door een drievoudige smeekbede. “Jezus is Dezelfde, gisteren, heden en tot in der eeuwigheid”, en nooit behaagt iets Hem meer dan wanneer wij, evenals die arme vrouw, ons ergeren aan de duivel en tot Jezus roepen, tegen de satan. Zijn zending in deze wereld was om de werken des duivels te verbreken door Zijn dood en ons door Zijn macht te verlossen. Dit weet de duivel en daarom begint hij te brullen zodra wij tot Jezus beginnen te roepen. O, hoeveel schone beloften staan er in het boek Gods om de komende zondaar te bemoedigen onder satans verzoeken! Het Zaad der vrouw zal de kop van de slang vermorzelen. “Hij zal verslaan degene, die het hoofd is over een groot land. Hij zal op de weg uit de beek drinken, daarom zal Hij het hoofd omhoog heffen”

(Ps. 110). “Gij toogt uit tot verlossing Uws volks, tot verlossing met Uw Gezalfde; Gij doorwonder het hoofd van het huis des Goddelozen, ontblotende de grond tot de hals toe” (Hab. 3:13). Het sluwe gedrag en de macht van deze helse slang wordt het *hoofd* genoemd; de handen der ongerechtigheid waarmee de duivel zijn slaven en vazallen vasthoudt en als gevangenen meevoert, wordt de *hals* genoemd, die de arme zondaar met dat vervloekte hoofd verbindt. De grond ontbloten is in het binnenste het licht laten schijnen om satan, en de oorsprong, de bron, het fundament van alle boosheid dat in het hart van de ongehoorzame heerst, te ontdekken. De sterk gewapende houdt zijn paleis en zijn bezittingen in vrede, maar de Heere ontnemt hem zijn wapenrusting waarop hij vertrouwt.

Ik ken geen andere wapenrusting waarop de satan steunt dan op het ongeloof, de eigengerechtigheid, het blinde verstand, de weerbarstige wil, de vleselijke vijandschap, een hard hart, een toegeschroeiende consciëntie, menselijke wijsheid, trots, de ketenen der zonde, verdorven genegenheden en vleselijke gerustheid. Die vormen samen de sterkte van de satan, dat is de volle wapenrusting van de duivel en de gevangenis van de zondaar. Christus is gezalfd om deze gevangenen vrij te laten, en de gerechtigheid stemt ermee in door het bloed des verbonds.

Nu is het duidelijk uit de brieven van mijn geliefde broeder dat er geen stuk van de bovengenoemde wapenrusting bij hem heel blijft. De pijlen van de Almachtige en het zwaard des Geestes gaan door alle verbindingsstukken van zijn harnas, zodat satans bezitting niet in rust is, maar ernstig verstoord wordt. Uw ziel verkeert niet in een valse vrede en de duivel heeft er ook geen rustig bezit en hij kan u evenmin gevangen leiden naar zijn wil, of de stem van het gebed stillen, of uw hart verharden, of uw ogen verblinden, of u trouw doen zijn aan zijn wederrechtelijke heerschappij, of, u gunstig stemmen voor zijn zaak, en nog minder uw steun vergen. Hij is *de overste der wereld!* Maar deze wereld en ook de overste ervan zijn beide tegen u; en u bent tegen hen. U staat op betere dan effen grond tegenover uw tegenstander, u hebt het voorrecht dat u de hoogten van Sion hebt ingenomen en u wordt in staat gesteld om de duivel te weerstaan en slag met slag te beantwoorden. U hebt dikwijls de beloofde hulp ingeroepen en hebt die verkregen, een verhevener kracht wordt in uw zwakheid volbracht. U zult de boze overwinnen door het bloed des Lams en door het Woord uwer getuigenis; het eerste zal u reinigen van al uw opgedane schuld en het laatste zal de vader der leugenen en zijn onrechtvaardige zaak kwetsen.

Satan is niet uw koning, maar uw vogelaar, niet uw meester, maar uw beschuldiger. U bent ook niet zijn gewillige gevangene, maar zijn vijand; niet zijn knecht maar zijn tegenstander. U zult weldra wederkeren, evenals de discipelen, en zeggen: “Heere, de duivelen zijn aan ons onderworpen in Uw Naam.” Denk niet, dat de vurige pijlen van de satan u minder zullen treffen dan uw broederen. Wie nooit ingewikkeld is geweest in de strijd des geloofs, kan geen goed soldaat van Jezus Christus zijn. Wie nooit gekastijd is geweest, kan ook niet zijn kindschap bewijzen. Wie nooit op het pad der verdrukking heeft gelopen, is ook niet op weg naar het Koninkrijk.

Veel verdrukking in de oven voorziet ons van een uitgelezen voorraad bevinding, wat van oneindig veel nut is voor degenen die het Koninkrijk Gods prediken, dat niet in woorden bestaat maar in kracht. God zal in het toekomende in uw hart Zijn licht laten schijnen en dan zult u uit de schat van genade en bevinding oude en nieuwe dingen voortbrengen. Als u verlegen zit met de betekenis van een tekst, dan zult u kunnen verwijzen naar de Geest en Zijn werk binnen in u en zó de Schriften en de kracht Gods verstaan en geestelijke dingen met geestelijke samenvoegen, geestelijke woorden met geestelijk werk. U bevindt nu al hoe stoutmoedig, hoe nadrukkelijk, vrijmoedig, beslist, hoe vol kracht en gezag u die zaken bespreekt die u gevoelt en gevoeld hebt in uw eigen ziel. Zoals u nu met de trompet het alarm blaast, zo zult u ook de harp nemen als uw hart dat nu gebroken is, weer samengevoegd zal zijn en gestemd met het drievoudige snoer van de eeuwige liefde. Dan zal het zijn: “De zangers, gelijk de speellieden, mitsgaders al mijn fonteynen zullen binnen u zijn” (Ps. 87:7).

Ga maar voort met treuren voor het tegenwoordige, en wacht tot uw verandering komt. “Zalig zijn die treuren; want zij zullen vertroost worden”. Satan is bevreesd voor u. Hij weet dat u niet onkundig bent van zijn list en dat u hem aan het licht zult brengen, zijn sterkten zult afbreken, zijn zaak zult verzwakken, en dat hij verliezen zal lijden, als de tijd komt dat u zult wederkeren in de kracht des Geestes.

Een groot aantal mensen is onder uw bediening opgeschrikt, ontwaakt en heeft de ketenen gevoeld van hun gevangenschap, van de duistere gewesten, van satans heerschappij over hen en hij kan ze niet meer inslaap wiegen. Dit maakt hem woedend en verbittert hem, net als bij de jonge discipelen toen zij het Koninkrijk Gods predikten. Zij verbitterden hem en zetten hem in vuur en vlam tot hij door de lucht wegvlood als een bliksem. “Ik”, zegt de Zaligmaker, “zag de satan als een bliksem uit de hemel vallen.”

Wij zijn in de handen van een goede bondgenoot, Christus is aan onze zijde. Waarlijk Hij nam de engelen niet aan maar het zaad Abrahams.” In onze eigen natuur stierf Christus en in onze natuur heerst Hij en heeft in dezelfde natuur die de satan heeft verwoest de duivel en zijn werken verbroken, zodat Hij de satan met zijn eigen boog heeft geschoten.

O, die menigvuldige wijsheid Gods! Satan heeft ons gekweld en nu kwelen wij hem en wij die zijn vazallen waren, zullen eens zijn rechters zijn: “Weet u niet dat wij de engelen oordelen zullen?”

Ga voort, gij strijdbaar held, die machtig zijt in de kracht van uw Zaligmaker; het zwaard hangt aan des Heeren zijde en op Zijn kleed en dij is de overwinning geschreven: *“Koning der koningen en Heere der Heeren”*

De Leviathan zal gevonnist worden, de draak zal gewond worden door de dwaasheid der prediking. Wij moeten het hol van de adder bestormen, de kuil van de basilisk belegeren, de eieren van de slang vermorzelen, de spinnenwebben verbranden, alle verbond met de dood en voorzichtig verdrag met de hel tenietdoen. En wie is tot deze dingen bekwaam? Maar onze bekwaamheid is uit God. “Ik zal u mond en wijsheid geven, zodat al uw vijanden niet zullen kunnen tegenspreken of weerstand bieden, want gij zijt het niet die spreekt, maar het is de Geest uws Vaders, Die in u spreekt.” Wij zijn derhalve niet meer dan instrumenten; het werk is des Heeren. “Hij zal werken en wie zal het keren?”

Geheel de uwe,

William Huntington SS

19. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Waarde heer,

Ik heb uw laatste schrijven ontvangen en evenals al het vorige was het een ogenblik zoet en verkwikkend; maar al het goeds dat mij geschonken wordt gaat als een morgenwolk weldra voorbij. Ik kan alleen zeggen dat ik erg gevoelig ben voor al die goedheid en ik mag er wel aan toevoegen dat ik helaas zoveel aandacht van u niet waardig ben.

Ik ben een grote rebel en een verharde zondaar, ik heb geen hart om te treuren over de zonde of om mijn dwaasheid te bewenen. Ik kan mijn toestand heel duidelijk zien liggen, maar ik heb geen kracht om te ontvlieden en ook geen gebed voor mijn verlossing. Op “t ogenblik kan ik geen tekenen van het werk van Gods Geest in mijn ziel zien; en ik ben bang dat de blijken die ik dacht te zien vals geweest zijn, want wat kan niet) anders” afleiden uit overtuigingen, gevoel van zonde, verschrikkingen Gods, moedeloosheid en wanhoop dan dat zo iets algemeen is bij huichelaars en afvalligen als die onder overtuigingen lopen? Hoevelen kan ik al hun dagen in deze draaikolken zien waden, die er door gemis aan liefde nooit uit kunnen komen.

Ik ben moedeloos vanwege de onvruchtbaarheid en hardheid van mijn eigen hart, en vanwege de verschrikkelijke rebellie die ik van binnen aantref en ook vaak vanwege de neiging tot wanhoop.

Ik betreur thans mijn vorige dwaasheid en als ik eraan denk dat ik jarenlang in een vreselijke staat van huichelarij en vermetelheid verkeerd heb, dan denk ik tevens: “Hoe is het mogelijk dat God mij zou willen hebben?” Dat het geweten uiteindelijk ontwaakt, is geen wonder. Vervolgens kan ik niet zien dat er enig werk onder mijn volk gaande is; en ofschoon er zoals in het dat een geluid kan zijn geweest, enige beroering en wat ontwaakte consciënties, er is echter maar weinig geest, leven of kracht; als er nu nog één was die hen leiding kon geven, dan denk ik dat sommigen

onder het volk wel zouden doorbreken, maar zij hebben niemand onder al de zonen die zij daartoe opgeleid hebben.

Op sommige tijden ervaar ik een zekere mate van licht en vrijmoedigheid om te spreken, maar op andere tijden ben ik geheel toegesloten. Ik ben al enige tijd in deze toestand van algemene donkerheid en ik kan niet lezen, mediteren of spreken. Soms hen ik zo opstandig als de duivel mij kan krijgen.

Wat hangt er een donkere nacht over ons land en hoe weinig brandende kaarsen zijn er. Ik ben er zeker van dat het in deze streek zo vreselijk is. Er is niemand die zich opmaakt om de geest van de mensen recht te leiden in de wezenlijke zaken betreffende het belang van hun ziel.

Wat heeft dat al harde gedachten in mij teweeggebracht ik krijg daardoor de neiging de Almachtige ronduit te zeggen *dat er hier niemand is die voor de eer Zijns Naams opkomt*, en dat Hij mij uit mijn rust gestoten heeft, mij mijn toestand bekend gemaakt heeft en ook die van anderen, en dat ik met al wat in mij is hen tracht te doen doorbreken. Toch laat Hij toe dat zij mij bijna allemaal vloeken en Hij laat mij met zoveel moeilijkheden in mijn harde dienstbaarheid verder worstelen.

Ik denk er ernstig over de zee over te steken naar Frankrijk, daar kan ik het niet veel slechter hebben dan hier.

Ik heb begrepen dat u een andere strijd te voeren hebt, ik zou verblijd zijn als ik de goede uitkomst ervan zou zien. Ik weet dat de Heere u als een ijzeren pilaar gesteld heeft tegen hen en dat Hij u op de nek van al uw vijanden zal doen treden, want u weet onder welk juk zij dienen en hoe gemakkelijk het is hen allen te vertreden. Vaarwel!

Uw oprecht liefhebbende vriend,

Jenkin Jenkins

20. Aan de eerwaarde heer Jenkin Jenkins

Zeer geliefde broeder in de Heere.

Ik heb gemerkt dat u nog steeds op school zit, waar u bekwaam gemaakt wordt voor het belangrijke werk door hevig te worstelen met de eerste beginselen en waar u verbitterd wordt onder het wettische juk. Dat zij zo; dit is noodzakelijk voor allen die God gebruikt in Zijn wijngaard. Efraïm trad met lust het koren, hij was een vaars die geleerd had dat te doen. Maar God ging over de schoonheid van zijn hals. Hij betastte zijn schouder en legde hem het juk der dienstbaarheid op, hij schreeuwde het daaronder uit: "Ik ben als een kalf dat ongewend is aan het juk, bekeer mij, zo zal ik bekeerd zijn, want Gij zijt de Heere mijn God."

De os die het koren treedt, behoort zijn bezitter te kennen en de ezel die door zijn heer bereden wordt, moet de krib zijns Heeren kennen, want last- en trekdieren hebben zowel behoefte aan kracht als aan proviand.

Maar u vraagt: "Wat kan men anders afleiden uit overtuigingen, gevoel van zonde, verschrikkingen, moedeloosheid en wanhoop dan wat algemeen voorkomt bij huichelaren en afvalligen?"

Het is goed, broeder, dat u dit van uzelf zegt, want had iemand anders dit van u gezegd, dan zou u hen in hun gezicht voor leugenaar uitgemaakt hebben en met Job gezegd hebben: "Ik ben niet minder dan gij." Ik hecht niet veel waarde aan dat gedeelte van uw brief, omdat uw eigen hart het logenstrafte toen u het schreef, want u weet net zo goed als ik dat degenen die dag en nacht tot God roepen, geen huichelaars genoemd kunnen worden. Maar dat zijn huichelaars die niet roepen als God hen bindt.

Naar de levende God dorsten gelijk het hert naar de waterstroom is niet een kenmerk van huichelaars, want die zeggen tot God: "Wijk van ons, want aan de kennis Uwer wegen hebben wij geen lust." De Heere zegt ook niet van de huichelaren: "Ik bestraf en kastijd hen en gesel iedere afvallige die Ik haat", want er staat dat de roede des Heeren niet op hen komt.

Maar u klaagt over onvruchtbaarheid. De Almachtige verwacht evenmin als wij druiven van doornen, of vijgen van distelen. Hij weet dat een wilde olijfbom wilde vruchten moet dragen; en daarom is Hij bezig u uit de oude stam te hakken teneinde u in te enten in de goede olijfbom, opdat u delen moogt in de goedheid en vettigheid van die boom. Maar u bent te ongeduldig onder Zijn hand, ofschoon het reeds in uw gemoed is ingedrukt dat al deze dingen voor u zullen medewerken ten goede. Ik zeg dat dit in uw gemoed is ingedrukt door de Geest Gods. Want als de Almachtige Zich zou terugtrekken en Zijn roede, verschrikkingen en Zijn sterke hand van u weg zou nemen en u zou overgeven aan rust en vleselijke zekerheid, dan zou u zeggen: “Nu is al mijn hoop en verwachting vergaan; dit is het slechtste teken dat ik ooit heb ervaren. Toen ik onder harde dienstbaarheid was, was er enige hoop dat ik door zou breken, maar nu is er niets meer. O, dat ik weer eens onder mijn last kon geraken!”

Wat het voortgaan van het werk onder het volk betreft, dat moet u aan de Heere overlaten; het is niet uw werk maar het Zijne. “Hij zal werken en niemand zal het keren.”

Het werk aan het huis des Heeren schijnt dikwijls stil te liggen, totdat de Heere weer de geest van de bouwers opwekt; deze wind blaast waarheen hij wil en wij moeten acht geven op zijn beweging en geluid, want het werk moet niet geschieden door menselijke kracht of geweld “maar door Mijn Geest, zegt de HEERE der heirscharen.” Het hart van de wijze is een springbron des levens en de tong van de wijze is een bazuin des Geestes. Als de Geest het hart ontsluit, zal de bron opwellen en dan zal uw hart uw mond onderwijzen en uw lippen wijsheid meedelen. “Gij zult stom worden, zegt de Heere tot de profeet, “en hun niet zijn tot een bestraffende man, maar als Ik wil dat u spreken zult, zal Ik uw mond openen.” Uw tong is lang een instrument geweest dat geluid gegeven heeft zonder leven, maar nu ligt er een toorn in uw mond en daarom moet u het spreken en zwijgen bij afwisseling verwachten, want: “Er is een tijd om te zwijgen en een tijd om te spreken” (Pred. 3:7). David deed er goed aan dat hij voornemens was de Heere een huis te bouwen, hoewel hij slechts het plan mocht maken en de materialen zou verzamelen. U doet er goed aan als u verlangt dat God verheerlijkt zal worden in de bekering van Zijn kinderen, want God neemt de wil voor de daad aan. Maar ofschoon u hun zaligheid beoogt, vloeken zij u. Wel, dat is geen slecht teken, want om een goed werk wordt iemand benijd door zijn naaste.

Maar onze briefwisseling loopt ten einde, zo het schijnt, want u gaat de zee over naar Frankrijk. Arme ziel, u weet niet waar u heengaat, want de Heere is bezig u te leiden door een weg die u niet weet en Hij voert u op paden die u niet gekend hebt. Maar dat zult u hierna verstaan, als Hij de duisternis tot licht en het kromme recht zal maken.

Arme zondaren, als zij in Gods sterke handen zijn, hebben vele vonden gezocht. David wenste vleugelen van een duif om weg te vliegen. Israël zei: “Nee, maar op paarden zullen wij rijden.” Maar Jona en Jenkins verkiezen over water te gaan.

Ik zou eerder verwacht hebben te horen dat u een reis naar Wales zou maken dan een tocht naar Frankrijk, want de golven van het Kanaal zouden wel eens groter kunnen zijn dan de verheffingen van de Severn. Als dit echter toch zou gebeuren, dan ben ik niet van plan als passagier met u mee te gaan, want ik zou niet anders verwachten dan dat u mij en de gehele bemanning aan de verdrinkingsdood zou prijsgeven.

Wat de strijd betreft waarvan u gehoord hebt, dat is niet anders dan ik verwacht had. Dathan en zijn gezelschap stonden tegen Mozes op. David onderhield op zijn kosten Achitofel, de vijand van zijn ziel. De zonen van Eli walgden van het offer des Heeren. Judas verzette zich tegen de Apostel en Hogepriester van onze belijdenis. De heer Hacker, die met mij brood gegeten heeft, heeft zijn verzenen tegen mij verheven. Maar wij moeten met onze Zaligmaker in Zijn verzoeken blijven, want het is genoeg als de discipel zij als zijn meester. “Indien zij Mij vervolgd hebben, zij zullen ook u vervolgen; indien zij Mijn Woord bewaard hebben, zullen zij ook het uwe bewaren.”

Ik weet dat ik zowel gespeend moeten worden aan de kerke Gods als aan de wereld. Zware wolven zullen binnendringen die de kudde niet zullen sparen. Ja, zegt de Geest: “En uit uzelf zullen mannen opstaan, sprekende verkeerde dingen, om de discipelen af te trekken achter zich” (Hand. 20:30).

Maar geen van deze dingen brengen mij af van het fundament, want de antwoorden die ik op het gebed ontvang, de gepaste onderwijzingen die ik genadiglijk krijg, de vertroosting die ik bij lijden ontvang, de innige toenadering die mij in ‘t verborgene verleend wordt en het getuigenis dat de Heere geeft aan het Woord Zijn HEERE der heirscharen gezonden ben tot dit werk, helpen mij

om mij tegenwicht te geven tegenover al de tegenstand die ik ontmoet van vermetele en Goddeloze mensen.

Hoewel de voornaamste der zondaren, kan ik door de rijkdom der genade zeggen: “Ik weet in Wien ik geloofd heb”, en ik weet Wie in mij afgezonderd heeft tot dit werk en Wie mij uitgezonden heeft; Wie mij gezegd heeft naar Londen te gaan; Wie het kleine overblijfsel tot mijn dienstwerk heeft bijeengebracht; Wie het huis des gebeds voor mij gebouwd heeft en Wie mij in mijn huidige standplaats heeft bevestigd. Want dit alles is beproefd geworden zowel door duivels als huichelaren, en er is hij mij geen twijfel overgebleven of de hand van God, mijn Zaligmaker is in dit alles.

Het lot is mij toebedeeld om wierook te offeren ter ere van mijn dierbare Verlosser en ik kan zeggen dat Hij eenentwintig jaar lang mijn lot heeft onderhouden (Psalm 16:5); niemand van degenen die getracht hebben mij van mijn standplaats af te halen, is ooit gezegend geweest met twee delen van Zijn Geest. “Zij zullen zich zekerlijk vergaderen, doch niet uit Mij, wie zich tegen u vergaderen zal, die zal om uwentwil vallen. Alle instrument dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong, die in het gericht tegen u opstaat, zult gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN.” Ik zal het vervuld zien, en zal op Hem betrouw tot Hij het tot stand brengt.

Kain kwelde zijn geest, woedde en raasde om een getuigenis van God. Ezau deed dit om de zegen. Dathan om het priesterschap en de dienaren van de satan om het ambt van apostel. En dit geval van mij is een herleving van de oude zaak, het ontvlammen van het vreemd vuur vanouds en het zich omgorden met enkele van de oude spranken.

Maar wij weten wie het is, die deze gewichtige beschuldiging niet van een nieuweling aanneemt; en wij weten dat men, met de goedkeuring des Heeren, niet de hoogste plaats bereikt voordat men eerst de laagste heeft ingenomen.

Mijn onderkruiper (Mr. Hacker) is de kerkbank al lang zat, en wil weer hersteld worden door op de preekstoel te komen; bij is geneigd om anderen te leren maar niet om zelf te leren; gauw gereed om te spreken maar traag om te luisteren. Maar nederigheid gaat voor de eer. Hij deed zich aan ons voor als hoorder, maar zijn voornemen was om anderen te leren; met zijn komen onder mijn gehoor bedoelde bij niet de grond te bemesten maar de loods te vullen, niet om de kelder te bevoorraden maar om de zolder vol te stouwen, en op deze manier werd hij weldra machtig in woorden dan sommigen in daden zijn.

Hij getroostte zich heel wat moeite en reisde stiekem vele mijlen om na te gaan of ik iets verkeerd had laten drukken in de brieven tegen Vessey, die al tien maanden in de handen van sommige van onze mensen waren voordat ze mij bereikten. God weet het, dat ze woordelijk gedrukt werden. Hij deed dit echter, omdat zijn hart doorzuurd was met de verdoemelijke ketterij van Vessey.

Daarna voerde hij een pennestrijd met verscheidene arme eenvoudige zielen in de stad, van wie sommigen nog aan de loopriem staan en anderen in het wandelwagentje zitten; zij klaagden veel daarover tegen mij, maar ik nam er geen notitie van, omdat ik meer dan eens gehoord heb dat een pratende dwaas zal vallen en derhalve dacht ik dat er vroeg of laat een einde moest komen aan deze strijd.

De opzet van Hacker enkele jaren geleden op een zondag was om mij te komen beluisteren en mijn feilen na te gaan, om mij waar te nemen als ik in het openbaar vermaande en mij te beschuldigen om een woord. Dus hoe meer blunders ik zou maken, hoe beter hij zich zou voelen; zo voedde hij zich met as, hetgeen de voorzegging van de profeet bevestigt, *dat de slang zich zal voeden met stof*. Het is duidelijk dat de voorvaders van dit krom en verdraaid geslacht de dierbare Zaligmaker nergens anders om volgden dan om iets uit Zijn mond te vernemen op grond waarvan zij Hem zouden kunnen beschuldigen.

Nadat Hacker dit offer van een dwaas had gebracht, ging hij gewoonlijk naar zijn huis, niet om daar persoonlijk te mediteren, maar in gezelschap van verscheidene eenvoudige zielen die hij trachtte te bekoren met de melodie van zijn vedel; en daar kleintjes over het algemeen meer houden van aangename muziek dan degenen die wat beter onderlegd zijn, begonnen zij tot hem op te zien als een of andere grootheid, terwijl hij zijn licht voor hen liet schijnen door mijn

duisternis en onwetendheid te ontdekken en zijn bekwaamheid ten toon te spreiden tegenover mijn zwakheid en ledigheid, totdat hij enkele bewonderaars had gevonden.

Gedurende deze tijd was ik in het verborgene, zonder angst of vrees dat mijn “leger” verstrooid zou worden; want ik was er ten volle van overtuigd dat degenen die benauwd waren geweest, degenen die onvergenoegd waren geweest en degenen die een schuldeiser hadden niet zichzelf zouden kunnen helpen; en over padvindders heb ik nooit verlangd leider of overste te zijn.

Aangezien hij geen hoop koesterde dat de Heere ooit een kudde aan zijn opzicht zou toevertrouwen, oordeelde hij dat dit de beste manier was om in de schaapskooi te komen. Hij dacht dat het de beste methode was te beginnen met enkelen te stelen van degenen die onder mijn hoede waren, zodat hij van zijn oom Laban alle eer zou ontvangen, zonder de hitte van de dag of de koude van de nacht te verduren.

Toen kwam er een brief, gericht aan de weleerwaarde heer Huntington, die begon met “Eerwaarde dominee”. De woorden waren zachter dan olie, maar ik wist dat er oorlog in het hart was, en daarom lag deze vriendelijke en oprechte groet niet beter in mijn maag dan het “Wees gegroet” en de liefdeskus van Judas bij mijn geliefde Meester, toen hij Zijn bloed had verkocht voor dertig zilverlingen; want de taal van mijn hart was: “Waarom verzoekt gij mij, o huichelaren?”

Echter, ik beantwoordde de brief, eerder milder geschreven dan mijn hart kon voortbrengen voor iemand van wie ik wist dat hij een spion was.

Dit hield sommigen van het complot de hele dag des Heeren bezig. Een lange lijst geleerde kritiek en een even geleerd betoog werd mij spoedig toegezonden door ene heer Priest, die vroeger vrijwillig in dienst was gegaan, de soldij had opgestreken en toen uit het korps was gedeserteerd.

Daar ik dit lange geschrift met minachting behandelde, omdat ik mijn tijd wel beter kon gebruiken, opende het voor Hacker een welkome gelegenheid om door middel van de pers zijn wijsheid, talenten en kracht ten toon te spreiden, alsof alle wijsheid met hem zou kunnen sterven.

Enkele van de ergste vijanden die ik in Londen heb, werden aangezocht dit toneelstuk te verkopen en er is enig gejuich opgegaan in het kamp van de Filistijnen. Maar alle rumoer ten spijt bestaat Grubstreet nog, want de ark is niet genomen, en de eer is van Israël nog niet geweken.

Sommigen van het complot hebben een antwoord verwacht op zijn “toneelstuk”, en hebben gemeend dat dit een middel zon zijn om hem tot de bediening te doen komen; maar aangezien dit niet de gewone weg is om predikanten aan te stellen en af te zonderen voor zulk belangrijk werk, denk ik dat hij wel een gewoon man zal blijven in Jericho tot zijn baard gegroeid is. “Beraadslaagt een raad, doch hij zal vernietigd worden; spreekt een woord, doch het zal niet bestaan; want God is met ons” (Jes. 8:10). Ik heb veel van dergelijke complotten gesmeed en ook weer ontbonden zien worden. Over het algemeen laat God een verkeerde geest onder hen komen en dan wordt het een strijd wie de meeste onder hen zal zijn, totdat zij allen elkaar haten en de banden die samenbonden, worden touw van zand. Dit moet zo zijn, tenzij de band der volmaaktheid hen verbindt met de uiterste Hoeksteen, waardoor alle vertroosting uit Christus getrokken wordt en Hem alle eer gegeven wordt; en dan acht de één de ander uitnemender dan zichzelf.

Sinds deze aanval in de pers is men geen openlijke vijandschap meer begonnen, alleen heeft mijn aanval zijn zitplaats op de galerij verlaten en staat nu recht voor mij beneden in de kerk, om te zien of een verschrikte uitdrukking op zijn gezicht mij zou beïnvloeden. Dit doet hij, zegt men, om zijn onschuld te betuigen en anderen zeggen dat hij zo zijn onbeschaamdheid wil tonen. Het is echter niet anders dan de Tahitiër die zijn tegenstander uitdaagt door een lelijk gezicht te trekken.

O, welk gezicht zou het zijn een hoop tarwe te zien zonder kaf. Toch kan dit in de huidige bedeling niet verwacht worden. Maar de Heere zal Zijn dorsvloer zuiveren, en openbaar maken wie de Zijnen zijn en dan zullen de verschillende soorten bij elkaar verzameld zijn. Ik denk dat een verrader duidelijker zijn gedaante vertoont aan het hoofd van een troep soldaten dan aan de tafel niet Sions Koning. U moet verwachten iets van dezelfde behandeling mee te maken als ik; als dat niet zo is, zullen al mijn verwachtingen van u niet uitkomen, want: “Wee u, wanneer al de mensen (in het bijzonder vermetele huichelaren) wel van u spreken”

Maar de Heere heeft u doen neerzitten om de kosten te overtekenen, of u in staat zult zijn met tienduizend tegemoet te treden degene die met twintigduizend tegen u komt; en als dat zo is, zal Hij u ervan weerhouden een gezant te zenden die vredesvoorwaarden begeert waar de Heere der heirscharen vuur en zwaard heeft gezonden.

Maar ik moet u zeggen dat dit een zaak is die met alle dingen medewerkt ten goede en waarvan de uitwerking is de bevordering van de blijdschap des geloofs. Want dit heeft niet alleen enkelen uitgezuiverd die het verdoemelijke bedrog van de Sabellianen aanhangen, maar het heeft ook een weinig zuiver voedsel teweeggebracht voor de jonge ezels die de aren van de grond lezen.

Ik hen altijd bevreesd geweest uit te weiden over het onderwerp wettische dienstbaarheid, opdat ik niet enkele van de vrije zonen daar weer in zou brengen; daarover hebben sommigen geklaagd.

B. en zijn vrouw uit Oxfordstreet, die u wel kent, hebben een paar weken geleden tegen elkaar gezegd toen zij uit de kerk kwamen: "Hij kwam er goed in vanavond." "Ja", zei de ander, "ik wou dat hij er iets meer van gezegd had."

De ander antwoordde: "Laat hem maar doen, de één of ander zal weldra tegen hem opgehitst worden en dan komt alles er wel uit. Binnen drie weken werd deze voorzegging vervuld. Nu danken zij God Die in Zijn wijsheid de boosheid van duivels en verraders bestuurt tot verheerlijking van Zijn eigen werk en tot troost en bevestiging van Zijn eigen uitverkorenen.

Ik dank God dat Hij zoveel soorten belijders doet tevoorschijn komen die beantwoorden aan de beschrijvingen die Hij in de Heilige Schrift heeft laten optekenen, zodat in al deze dingen Zijn dienstknechten en Zijn kinderen kunnen onderwezen worden. Ik heb nooit geweten wat een huichelaar was tot ik mijn oude meesteres in Ditton leerde kennen; en ook niet wat het betekent het huis met bezemen te keren en te versieren tot ik Butler leerde kennen.

In Vessey zag ik wat geveinsde liefde, voorgewend geloof en stoute vermetelheid eigenlijk inhoudt. Nu weet ik ook wat een verachter en hater van Sion betekent, wie zijn ware vrienden zijn, met wie hij verbonden is en waar hij heenvliedt om hulp te zoeken wanneer zijn wegen als verwerpelijk aan het licht komen. De wereld heeft haar eigen dienaren lief en zondaars beminnen zondaars.

Vaarwel, de Heere zij met u. Geheel de uwe,

William Huntington.

21. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Waarde heer,

Dikwijls hoop ik een goede getuigenis van mijzelf aan u te zenden, maar hoe langer ik het uitstel hoe slechter het met mij gaat. Ik kan niets anders in mij vinden dan een zondig hart, uitermate boos, vol van ongeloof en het wordt echt steeds slechter. Ik klaag niet zonder oorzaak. Ik ontdek zulke gruwelen in mijn hart, dat ik geneigd ben te besluiten dat er niets anders in mij is dan zonde; geen verborgen mens des harten, geen genade, geen woord Gods rijkelijk in mij wonende. Ook regeert de Zaligmaker daarin niet en ik kan mijn hart niet eens op Hem vestigen noch mijn genegenheden op de dingen die boven zijn. Ik strijd en worstel, maar de verdorvenheid krijgt de overhand. Niet dat ik tot enige uitwendige zonde overwonnen word of daartoe veel verzocht word, maar mijn vuile, opstandige, afschuwelijke gedachten kan ik waarlijk niet gevangen leiden tot de gehoorzaamheid van Christus.

Hoe treffend wordt mijn geval beschreven in uw laatste gedrukte preek. Ik tracht uit alle macht mijn gedachten in bedwang te houden, de zonde te onderdrukken en mijn hart te vernederen, maar alles is tevergeefs. Dan ga ik zitten murmureren en rebelleren als een tijger en ben ik zo koppig als een ezel. Ik kreun en treur over mijn harde lot, maar er is geen berouw des geestes noch enig gevoel tot de Zaligmaker. Het is voorwaar zó, dat ik dikwijls arbeid om anderen te troosten, terwijl ik op dat ogenblik geen straaltje troost voor mijzelf kan aannemen, hoewel ik het nodiger heb dan wie dan ook van mijn 'patiënten'. Maar tot dit werk voel ik mij gedrongen, aangezien ik zogenaamd de geneesheer ben, en soms ben ik heel boos op hen omdat zij de troost niet aanvaarden.

Mijn ziel kan in deze toestand alleen maar bitter zijn en gemelijk en zij kan zich met niets vergenoegen, hoewel er in allerlei opzichten veel is waarvoor ik God zou moeten danken.

En toch - kunt u zich dat indenken? - put ik soms een weinig troost, als ik erover denk dat ik in deze diepte zit en vind waarlijk nog trots in mijn hart in deze toestand.

Ik geloof dat velen van het volk erg voldaan zijn met die preek van u, aangezien zij daarin een duidelijker beschrijving hebben aangetroffen dan ik heb kunnen geven van datgene waar ik al lang de noodzaak van heb aangetoond. B. heeft ons maar vierentwintig exemplaren gezonden en ik geloof dat ze binnen enkele ogenblikken weg waren.

Ik zou blij zijn als ik in staat was u te bezoeken, maar dat is nog niet te verwachten. Ik heb, in de kracht des Heeren, voorgenomen bij de waarheid te blijven, wat er ook van mij moge komen; en bij ogenblikken ben ik bereid te zeggen dat ik met de waarheid en haar predikers in gevangenschap en in de dood zal gaan; ja, ik zou eerder mijn bestaan loochenen dan de waarheid. Als ik verzocht word om het allemaal op te geven en van de hand Gods weg te vluchten, achtervolgen mij vaak deze woorden: "Tot wie zal ik henengaan?" Ik hoop, mijn vriend, dat u niet moede wordt voor mij te bidden.

Te midden van al dit verwarde gebeuren, zijn er toch enige blijken van zegen in de kerk. Het aantal hoorders neemt toe, mensen die voor ons geheel vreemd zijn, komen herhaaldelijk hier, maar wij weten niet waarvandaan, en waarvoor zij komen kan ik niet begrijpen, want zij horen weinig anders dan hun veroordeling; en ik ben echt in en buiten de preekstoel zo onvruchtbaar als een dorre boom.

De vrouw die ik op het oog had is getrouwd, dus wat u mij eens vertelde, is zeker, namelijk dat zij niet voor mij bestemd was. Ik dank de Heere voor deze gelukkige verlossing en ik hoop dat ik weer niet verstrikt raak door iemand wier handen boeien zijn en wier hart vol strikken en netten is.

De heer S. te B. is niet meer.

Vaarwel, zeer geliefde vriend. God zegene u hij de voorduur.

Uw liefhebbende vriend,

Jenkin Jenkins

22. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Geliefde broeder.

Ik heb nogal ongeduldig gewacht op bericht uit het veld, aangezien ik begeerde te weten of er zegen zou zijn: wie er onder de koninklijke banier zijn gekomen, wie zich neergebogen hebben om de scepter aan te raken, wie het betere juk op zich genomen hebben en wie zich onderworpen hebben aan de Goddelijke openbaring; of er ook zijn die de eed van trouw hebben afgelegd, de rechtmatige erfgenaam gekust hebben en welke gaven er uitgedeeld zijn onder de wederhorigen.

U had verwacht een betere getuigenis van uzelf te kunnen zenden. Ik verwacht nog niets van dat alles, laat ik je dat zeggen. Ik zal u wel kunnen vertellen wanneer dat te verwachten is; maar de ware geestelijke barensweeën zijn nog niet over u gekomen. Dat blijkt duidelijk uit uw brief, waarin u mij mededeelt dat je steeds slechter wordt. De Heere zij daarvoor dank; ik zou wel wensen dat je al dood was. Toen het gebod tot Paulus kwam, werd de zonde levend en hij stierf, en het spijt mij dat je zo'n harde dood hebt.

"Zie, die Gij liefhebt, is krank", zei Maria. Jezus neemt daarvan weinig notitie. Maar: "Lazarus is gestorven!" Zie, dat helpt; dan gaat Jezus. En zo is het nu nog. "Doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven" Eén geloofsblik, één toeëigenende daad van het geloof in Jezus en wij worden van dood levend en zullen niet in de verdoemenis komen.

"Maar, zegt u, "er is niets anders in mijn hart dan zonde." Dit is toch goed nieuws, dit komt overeen met Gods getuigenis: "het gedichtsel van des mensen hart is te allen dage boos." Nu zult u zeker niet op uw eigen hart vertrouwen, aangezien het arglistig is meer dan enig ding. Want in

feite wil Jezus met niemand anders te doen hebben dan met zondaren. Om dezen te verlossen is Hij in de wereld gezonden, en degene die bij deze spreekwijze blijft, houdt een getrouw gezegde vast, aller aanneming waardig.

Als de arme melaatse geheel overdekt was met schilfers, moest de priester hem rein verklaren, maar één puist op het voorhoofd, een kleine verheffing van trots, was voldoende om hem totaal onrein te maken met de plaag op zijn hoofd. God zal hoge dingen, hoge gedachten en hoge blikken neerhalen; een trots hart zal Hij niet dulden. “Nederigheid gaat vóór de eer”, dat wil zeggen: vóór wij geëerd worden met de aanneming, moeten wij vernederd worden over de zonde, en wel met een Goddelijke droefheid.

U probeert met alle macht om uw gedachten in bedwang te houden, de zonde te onderdrukken en uzelf te vernederen voor God; maar alles is tevergeefs. Het spijt me heel erg dat u nog zoveel kracht over hebt, omdat de belofte bidt, dat God de zwakke kracht geeft en die geen krachten hebben zal Hij de sterkte vermeerderen. Vandaar deze vreemde uitspraken: “Dat de zwakke zegge: “Ik ben sterk.” “Want Mijn kracht wordt in zwakheid volbracht.”

Maar u deelt mij mee dat al uw geweldig worstelen en arbeiden tevergeefs is. Dat is het ook waarlijk, mijn zoon, het is hetzelfde als de moorman zijn huid kan veranderen en een luipaard zijn vlekken. “Zonder Mij”, zegt Christus, “kunt gij niets doen.” Dat is een moeilijke les en het is bijna de laatste die wij leren vóór wij tot de verlossing worden verhoogd.

Ik ben ervan overtuigd dat de Heere u niet op uw droesem zal doen rusten of op het zand zal doen bouwen.

Gij werkt om anderen te troosten en verwijt hen dat zij niet aannemen wat uzelf ook niet kunt nemen. Het is eigen aan Heeren en oversten u te berispen; dit moet geschieden om gezag te tonen, om te laten blijken of iets goed of verkeerd is. Ga voort, mijn zoon, en wees ervan verzekerd dat u uw ambt daarmee meer aanzien geeft.

Op het ogenblik gaat het hele werk door als in nevelen gehuld; de geblinddoekte leidt de blinde, de kreupele helpt de struikelende, de zwakke houdt de bezwijkende staande en de gewonde verzorgt de zieke. Nooit hebben een herder en zijn kudde, een predikant en zijn gemeente beter bij elkaar gepast dan u en de uwen. Onder uws gelijken spreekt gij verborgenheden, maar tot allen die achter het geheim gekomen zijn, spreekt u in gelijkenissen Uw redenen zijn niet zonder betekenis voor uw eigen gezelschap, maar u spreekt barbaars tot degenen die buiten u zijn. Uw taal past bijzonder bij uw eigen gemeente, u hebt hen naar uw eigen hand gezet en bedorven voor ieder ander.

Ik verbaas mij niet over de vermeerdering van het aantal toehoorders; uw woord gaat met kracht gepaard; het brood dat nu op het water geworpen wordt, zal na vele dagen gevonden worden. De mensen komen omdat zij hun gedachten en gevoelens horen verwoorden en uitleggen. God houdt uw voeten in de stok en uw hoofd omwonden opdat u niet uit hun pad zou weglopen of boven hun ervaringen zou spreken.

Zij ontvangen licht, hoewel u in het donker zijt; zij verkrijgen wijsheid uit uw vermeende onwetendheid, ja kracht uit uw zwakheid en hoop uit uw inzinkingen. Degenen die bekend gemaakt zijn met hun gevangenschap, zullen God danken dat Hij profeten in Babel voor hen heeft verwekt. Daarom is het geen wonder dat zij u komen beluisteren, daar zij moed scheppen uit uw banden. “Het leven werkt in hen, maar de dood in u.” U hoopt dat ik het niet moe word voor u te bidden. O, nee, ik ben allang bezig hospitalen door te lopen, de zuchtenden te bezoeken en kandeel te maken. Ik ben hiermee helemaal in mijn element. U kunt rekenen op al het geduld, de oprechtheid en het medelijden dat u maar kunt verwachten van iemand die bekend staat wegens een slechte geest.

Maar u wordt trots op uw huidige staat. Ik ken dat geheim ook; als u er iets verdienstelijks van maakt, zal het weggenomen worden en een gevoel van liefde zal u daarover tot berouw brengen en u uw laagheid doen ontdekken, en dit zal u dieper wonden dan alles wat u tot nu toe gezien of gevoeld hebt. Eén blik van ontferming op de arme Petrus zal daartoe genoeg zijn. Maar, degene op wie u het oog had is getrouwd; des te beter, zij is niet de Parel van grote waarde, niet het ene nodige. U zult al genoeg kwelling hebben zonder dat er iemand bijkomt. Als zij iets goeds voor u was geweest, geschikt voor een dienaar en waardig om van het heilige te eten, zou u de eerste keus gehad hebben, want “God zal het goede niet onthouden, degenen die in oprechtheid

wandelen.” Maar een weerbarstige oude mens en een kromme rib zouden er voor gezorgd hebben dat u tussen twee pakken moest neerliggen. Maar “Naftali” is “een losgelaten hinde”.

U moet bij volmacht liefhebben, niet trouwen; en u moet zielen in ondertrouw brengen met de Koning en u niet bekommeren over zaken als een vrouw. Twee blaren op één hoofd is niet half zo erg als een werkzame os en een wilde ezel onder één juk; die moeten niet samen ploegen. Veel hartewerk van binnen, veel predikwerk van buiten, een aantal zielen te voeden en te letten op de kracht en de goede hand Gods zal uw geest in beslag nemen en u tevreden doen zijn met uw tegenwoordige staat, zodat u geen andere bezigheden kunt hebben. Maar als die wegvallen en een ander gezelschap krijgt de overhand, dan zal de huwelijke staat het voornaamste zijn. God zal u niet zonder getuige laten.

U kent uw vijanden en u ziet hun val. Die de rechtvaardige haten, zullen verlaten worden.

Ik hoop u met Kerst te zien. Breng in elk geval mijn innige groeten over aan het krakkemikkige huisgezin.

De Heere zij met u.

Altijd de uwe,

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

23. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Uw onwaardeerbare brief heb ik juist op tijd ontvangen, u hebt voorzeker nooit een brief geschreven die gepaster is voor de toestand van een mens. Ik kan alleen zeggen dat ik mijn zegel aan deze waarheid gehecht heb, want ik geloof elk woord daarvan. Het is de waarheid en de ware toestand van mijn geval. U achtervolgt mij, u doorgrondt mij, u kent mijn weg; u weet waar ik mij bevind en u doorziet mij, waar ik ook heenga; ik kan u in waarheid zeggen dat ik verre van boos op u ben. Maar ik dank God veeleer dat Hij mij begunstigd heeft met zo’n gezaghebbende en trouwe vriend.

God heeft mijn hart eerlijk gemaakt, zo Hij het niet goed gemaakt heeft; ik wil het slechtste van mijzelf leren kennen. Ik ben er geheel van overtuigd, geachte heer, dat de ware barensweeën nog niet over mij gekomen zijn; ik ben me daarvan bewust. Ik gevoel mijn gebondenheid, mijn natuurlijke duisternis, opstand, wederstrevigheid en het ondragelijk juk van mijn eigen overtredingen, maar ik ben nog niet gezegend met een gebroken, nederig en boetvaardig hart. Ik heb ook geen droefheid naar God Die een onberouwelijke bekering na zaligheid werkt. De verschrikkingen van de wet werken niets van dit alles en de dienstbaarheid en de toorn die de wet werkt, doen het hart niet smelten, maar wekken er de vijandschap in op en verharderen het hart eerder, zelfs tegen God. Het is zo waar, *dat het vleselijk gemoed vijandschap is tegen God, het onderwerpt ziel der wet niet, want het kan ook niet.*

U zegt, dat het jammer is dat ik nog niet dood ben; ik wilde wel dat het zo was, want thans ben ik noch dood noch levend en nog niet buiten gevoel.

O, dat mijn hals gebogen werd onder het juk van de dierbare Verlosser! Niets anders staat er in de weg dan de weerbarstige, opstandige wil en die sluitboom is al groot genoeg. Niets dan een Goddelijke kracht kan die ten onder brengen en hij moet onderworpen worden, wil ik ooit zalig worden.

Ik geloof dat er nooit zo’n gezelschap arme zielen is geweest als wij zijn. Wij passen zeker goed bij elkaar en u zegt dat “de geblinddoekte de blinde leidt” dat is goed en wel, als het maar niet is dat “de blinde de blinde leidt.” Als ik slechts geblinddoekt ben, kunnen de overgebleven plooiën van de oude sluier worden weggedaan als Hij naderbij komt, Die de ogen van de discipelen op weg naar Emmaüs gesloten hield.

Ik heb hoop dat de goede God mij niet lang in deze toestand laat voortgaan. Ik geloof dat Hij mij nooit op mijn droesem zal laten stilliggen, en mij ook niet zal laten rusten totdat ik in de aangewezen schuilplaats ben. Hij heeft tot hiertoe vlak achterna gezeten en mij uit menige valse

toevlucht gedreven en Hij laat steeds een vrees in mijn hart blijven dat ik niet kan bouw op enig ander fundament dan op datgene wat Hij in Sion gelegd heeft; dit is alles wat ik op dit ogenblik zeggen kan.

God zegene u, moge het uw ziel steeds welgaan; dit bidt uw zeer toegenegen vriend die zeer veel aan u te danken heeft,

Jenkin Jenkins

24. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Geliefde broeder in Christus.

Ik heb uw briefje ontvangen en daaruit is duidelijk gebleken dat mijn brief juist van pas kwam. Des te beter, daar ik uit mijn schat oude dingen haal die met de nieuwe van u goed samengevoegd kunnen worden. Een bewijs dat wij schriftgeleerden zijn in het koninkrijk Gods, nieuwe en oude dingen voortbrengend.

Uw toestand, broeder, is eens ook de mijn geweest en daarom is het voor mij slechts wat teruggaan naar vorige voetpaden en daar zal ik u zeker ontmoeten, want het is de oude berg, in zwarteheid en donkerheid gehuld; maar aangezien deze in de route ligt naar het beloofde land, is het niet goed deze te ontwijken, opdat we niet bevolen worden terug te keren.

U hebt uw zegel gehecht aan de waarheid van hetgeen ik u geschreven heb. Degene die Gods getuigenis met enige kracht ontvangt, heeft een verzekering in Zijn hart van de waarheid ervan en die verzekering is er het zegel van dat hij er aan hecht alsof hij het met zijn hand geschreven heeft.

Wat betreft het uitvinden waar u gelegerd bent, dat is slechts een kwestie van het kennen van zijn eigen hart en dan kennen we het hart van alle mensenkinderen, want “gelijk in het water het aangezicht is tegen het aangezicht, also is des mensen hart tegen de mens” (Spr. 27:19). Ik weet dat uw tegenwoordige gevoelens, denkbeelden en paden eens de mijne waren; het blaten van de schapen en het loeien van de ossen is vanouds al gehoord in elke voetstap die u nu ook gaat.

“De echte geboorteweeën zijn nog niet gekomen.” Dat is waar, broeder, die zijn nog niet gekomen; wettische vrees, een gevoel van toorn, zonde en verschrikking hebben het grootste deel veroorzaakt van uw verleden arbeid en moeite die tot op heden u hebben aangegrepen; maar u zult in meerdere of mindere mate die zelfwalging en onderwerping aan en berusting in de wil Gods bij u vinden, wat er ook van u kome, eer uw gezegende verlossing komt.

De laatste weeën van een geestelijke geboorte gaan bij ogenblikken gepaard met enige vurige trekkingen van de liefde Gods; zoete lichtstralen van des Heeren gezegend opgeheven Aangezicht; blikken, vol verlangen op Hem Die we doorstoken hebben; een wenen over Hem en Zijn smartelijk lijden; intense begeerten naar verzoening en vereniging met Hem; met schuchterheid wordt elke overvloed van troost die verschijnt om het gemoed te bewerken en het te verlossen uit de donkere plaatsen van de schaduw des doods, afgeweerd. Men krimpt ineen om het licht van Zijn gezegend Aangezicht te ontwijken uit een bewustheid van zijn uiterste onwaardigheid het Woord der verzoening of enige gemeenschap of vereniging met Hem onder de bewerking van de Geest der liefde te ondervinden. Men begeert nog meer te lijden en gevoelige vergelding te ontvangen voor zijn verleden dwaasheid en vervloekte opstand tegenover de allerbeste Vader en Vriend. Men vindt een gewilligheid in zich om onder smart ten grave te dalen als dit Gods wil zou zijn, zodat de zonde en het eigen ik gewroken mogen worden. Men heeft een vast voornemen zichzelf nooit te vergeven zolang men op de wereld is, niettegenstaande het gezegend gevoel van schuldvergeving dat men van Boven ontvangen heeft. Men houdt met beide handen het zondaarsbankje vast ondanks al de vriendelijke uitdrukkingen als: “Vriend, ga hoger op!” Al deze zaken liggen in deze woorden opgesloten: “Dan zult gij gedenken aan uw eigen boze wegen die niet goed waren, en gij zult van uzelf een walging hebben vanwege uw ongerechtigheden, als Ik met u bevredigd zal Zijn.”

Maar u zult misschien vragen: wat zal dit alles in zo’n hart als het mijn uitwerken?

Ik antwoord: als de voorspraak van de Advocaat de beschuldigers in verlegenheid zal brengen. Als de stem van het bloed der besprenging al de luide beschuldigingen van het geweten tot zwijgen zal brengen. Als Goddelijke barmhartigheid en menselijke ellende elkaar van binnen ontmoeten zullen. Als soevereine liefde de strijd aanbindt met wettische vrees en deze voor haar op de vlucht doet gaan. Als de grote Geneesheer de gewonde ziel gaat behandelen; ... *dán* zal het gezegende werk zichzelf openbaren en dan zal de leeuw uit de bodemloze put naar zijn hol sluipen.

U voelt uw gebondenheid en uw duisternis. Dit zijn zaken die voorafgaan, om de weg tot ontferming te banen, zij doen ons erom roepen en zij laten ons achter als geschikte onderwerpen voor genade. Het was de wreedheid van de rovers van de arme man die het medelijden van de barmhartige Samaritaan tot die arme man opwekte. De Heere is gezalfd om de gevangenisdeuren te openen voor degenen die gebonden zijn, en om te verlichten hen die in duisternis en schaduw des doods gezeten zijn.

U bent opstandig en wederstrevig. Dit is van nature de toestand van ons allen, maar Christus heeft gaven ontvangen “om uit: te delen onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om bij U te wonen, o HEERE God!”

Wat uw natuurlijke wederstrevigheid betreft, elke straal van hoop en elke ontdekking of elk gevoel van de stervende liefde zal die doen smelten en vergaan, en onder de invloed van vernieuwende genade zal dit alles niet weinig medewerken tot zelfverfoeiing. Goddelijke droefheid en evangelisch berouw zijnde gezegende vruchten van vergevende liefde en volgen daar altijd min of meer op.

De wet werkt dit nooit en is daar ook niet voor bestemd; de wet werkt dood en toorn, zij ontdekt de zonde en wekt die op, zodat het kind des Heeren zowel de goedheid als de gestrengheid Gods kan leren kennen, *en zingen van goedertierenheid en recht*; van recht dat voldaan is en van goedertierenheid die aangebracht is. Het werk gaat door, broeder. God zal u het licht in Zijn Woord niet geven om u allerlei kennis te geven en allerlei geheimenissen te doen verstaan om daarmee niets te zijn dan een klinkend metaal, zoals dat met velen het geval is. Hij zal niet uw verstand verlichten om u gezichten te doen zien of u zich te laten beroemen op de kennis van de Almachtige terwijl de satan in het hart regeert, zoals Hij met Bileam handelde.

Maar Hij schijnt met Zijn licht in uw hart opdat u uzelf moogt leren kennen en de plaag van uw eigen hart moogt gevoelen, zodat alle roem is uitgesloten. De Heere opende het hart van Zijn discipelen bijna drie jaar vóór Hij hun verstand opende om de Schriften te verstaan. “De kennis maakt opgeblazen, maar de roede en de kastijding brengen wijsheid aan; de roede komt in liefde *en de liefde sticht*.”

Wanneer verwacht u mij een bezoek te brengen? Daarover staat geen woord in uw brief. Maar ik zal u sparen.

Ik weet dat het uitrukken en afbreken in uw ziel voortgaat; ik weer dat satan ontdekt is en dat zijn sterke vestingen wankelen. Het *eigen ik* is weinig meer dan een nul; ik bemerk dat in elke brief, uw zinsbouw en wijze van zeggen worden steeds slechter; uw geheugen is als een net, het laat er alles door rollen behalve de slechtste dingen. Maar dat is niet erg, als de Trooster komt, zal Hij ons alles indachtig maken.

Een Goddelijke kracht die ons gewillig maakt, verstand dat ons verleend wordt om Hem Die de Waarheid is te kennen, een nieuw hart dat besneden is om de Heere lief te hebben, de wet des geloofs die in ons gemoed geschreven is en een nieuwe geest in ons binnenste zullen alle dingen voor ons oplossen en alles voor ons recht zetten.

De Heere van alle Heeren zegene u,

Uw liefhebbende

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

25. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Gisterenmorgen heb ik een brief van de heer B. ontvangen die hij, naar hij mij vertelde, op uw verzoek geschreven heeft. Ik zie heel duidelijk en ook heb ik daar al eerder vele blijken van gehad dat uw zorg en goede wensen op mijn welzijn gericht zijn; maar het bericht dat thans onrust gewekt heeft in uw gemoed verbaasd mij heel erg; ik weet ook niet waar dit vandaan kan zijn gekomen.

Uw vriend is kreupel en dat in meer dan één opzicht; en er is iemand die hem heeft belastend hij de enige persoon op aarde tot wie hij, behalve in de eerste plaats tot de Heere, opziet om geestelijke raad.

Dat ik de waarheden die u preekt verloochen, is onder de huidige gemoedstoestand, dunkt mij, zeker ondenkbaar; want waar zou ik me anders moeten wenden of waar kan ik anders mee voor de dag komen, aangezien het zo helder voor mij is dat het waarheden Gods zijn? En hoewel u weet dat ik er in mijn tegenwoordige toestand geen duidelijk en zeker bewijs van heb dat ik er deel aan heb, toch denk ik dat ik liever op dit moment zou sterven, dan me ook maar van één waarheid te onttrekken; zover ik kan zien, komen ze met Gods Woord en mijn eigen ondervinding overeen.

Als iemand u heeft gezegd dat ik de waarheden niet predik met zoveel licht en kracht: zoals u dat kunt, dan is dat zeker waar; of dat ik sommige waarheden in het geheel niet preek, is dat niet minder waar. Want ik kan een waarheid waarvan ik zelf geen ondervinding heb, niet preken met overtuiging, kracht en voldoening.

De algemene strekking van mijn prediking is de mensen te tonen dat zij met enkele wettische overtuigingen gaan rusten op de letter van een belofte, zonder de kracht daarvan te gevoelen; dat zij het Evangelie met hun natuurlijk verstand aannemen en het met een menselijk geloof aanvaarden, of de waarheid ervan toestemmen zoals zovelen doen met enig ander getuigenis dat een verstandelijk bewijs van de waarheid behelst. Deze toestemming, die hun natuurlijke genegenheden raakt, geeft hun veel vrolijkheid en blijdschap, zodat zij voor een tijd geloven en zich daarin verheugen; en zó bouw zij daarop een sterke verzekering dat hun staat goed is. Zij strijden en disputeren voor hun leerstellingen en werpen zich op als kampioenen voor dit soort geloof, en dat noemen zij bekering.

Maar zij zijn, niettegenstaande dit alles, nog onder de wet en onder de heerschappij der zonde, want de begeerlijkheid en de trotsheid van het hart is nooit ten onder gebracht en zulken zijn even ver van de gerechtigheid en de ware vrede als degenen die nooit het Evangelie gehoord hebben.

Bovendien tracht ik hun aan te tonen wat het werk der wet is, als het geweten van de zondaar is ontwaakt en het de kracht van het gebod gevoelt; hoe de zondaar zijn gebondenheid gevoelt en de duisternis waarin hij verkeert en het ongeloof waaronder hij besloten is. En verder de toorn die door de wet wordt ontdekt, de verdorvenheden die erdoor worden opgewekt, de vijandschap die de wet oproept, de dood en de veroordeling waarmee zij de zondaar bedreigt.

Hier tracht ik ook het onderscheid aan te tonen tussen de overtuigingen des Geestes en die van een natuurlijke consciëntie, door te laten zien dat de Heilige Geest in de waarheid leidt, licht geeft aan de zondaar, opdat hij zijn staat leert kennen en dat onder de werkingen van de Geest berouw, droefheid naar God, boetvaardigheid des harten, ootmoed en onderwerping aan de wil van God worden en moeten worden voortgebracht, want de Geest komt de ziel, als de Geest der gebeden, te hulp om de Naam des Heeren aan te roepen en brengt de ziel door Zijn beïnvloeding tot de troon der genade en stelt ze zo in staat om toegang te krijgen tot de Zaligmaker.

Ik tracht ook uit de Schrift de noodzakelijkheid aan te tonen van een krachtdadige toepassing van het Woord des levens en van de besprenging van het bloed van Jezus aan de consciëntie, ten einde de zondaar uit zijn gevangenis te voeren. Want door het bloed des verbonds verkrijgen wij onze vrijmaking.

Ik weet dat ik zonder aanzien des persoons spreek. Ik tracht in vrede te leven met alle mensen; ik bemoei me ook niet met de zaken van andere predikanten of kerken. Ik tracht alleen de weinigen die mijn prediking wensen bij te wonen te onderwijzen en hen tot een recht inzicht van de staat

van hun ziel te brengen; dat is alles wat ik beoog; en waar ik in gebreke blijf, kan ik alleen maar zeggen dat het komt door gebrek aan licht.

Dagelijks word ik gekweld met de plaag van mijn eigen hart, de zonden van mijn natuur, de dienstbaarheid der wet, ongeloof, geestelijke duisternis en hardheid des harten. Ik geloof zeker dat, als sommige mensen van mijn strijd afwisten, zij medelijden met mij zouden hebben in plaats van verdrukking tot mijn banden toe te doen. Maar dit alles zal mij wel wat te zeggen hebben. Ik ken nog maar heel weinig van mijzelf en nog minder van de Heere en Zijn wegen.

De laatste tijd ben ik lichamelijk heet niet goed; anders zou ik u al eerder bezocht hebben; ik verwacht dat ik binnenkort toch weer in staat zal zijn naar de stad te komen.

Ondertussen hoop ik enkele regels van u te ontvangen als het u uitkomt.

Uw ziel het goede toewensend, verblijf ik,

Jenkin Jenkins

26. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Mijn beminde, en zeer gewenste broeder, mijn blijdschap en kroon, genade en vrede zij u vermenigvuldigd.

Uw brief heeft mijn hart vertroost, want inderdaad was wat men en de pijnlijk voor mij. Ik was bang dat u gezegd had: het is “een verbintenis (Jes. 8:12), of dat de sterke hand des Heeren Zich had teruggetrokken, of dat de één of andere misleidende geest u had beïnvloed, of dat u als gevolg van een verzoeking en de tegenstand vanwege het Woord geërgerd was. Maar God zij gedankt, “er is geen toverij tegen Jakob noch waarzeggerij tegen Israël.”

De kinderen Gods zullen allen van Hem geleerd worden; en er dient melding gemaakt te worden van iedere les die zij leren door de werking van de Geest, of het nu een schrikkelijk gezicht en gevoel van eigen overtredingen is, óf de verdorvenheid van de menselijke natuur, het Goddelijke ongenoegen door de wet of Zijn genade in Christus Jezus. De wachter moet verklaren wat hij ziet en geen gezicht uit zijn eigen hart spreken als hij niets gezien heeft. Het is goed dat wij anderen vertellen wat God aan onze ziel gedaan heeft; waar het hart vol van is, loopt de mond van over, of het nu gaat over de verschrikkingen des Heeren of over de vreugde in God. Want uit de overvloed des harten spreekt de mond; zo’n spreker, of hij nu vol vreugde of droefheid is, kan spreken als de Woorden Gods en dienen als uit kracht die God hem verleent, opdat “God in allen geprezen worde door Jezus Christus.” Als de Heere iemand een weinig uittilt boven het alledaagse, is dat om één of ander bijzonder werk.

Toen het Hem behaagde mij uit te zenden, bemerkte ik al spoedig dat er veel gepreekt werd in zeer algemene zin. Velen hielden zich op met een algemene roeping en een algemene nodiging tot zondaren, maar de Schriftuurlijke scheidslijn tussen de dienstbare en de vrije, de verkorene en verworpene, de gelovige en de huichelaar, de goede aarde en de doornachtige grond, de evangelische en de wettische werd maar zelden aangeroerd.

Zodra de Heere mij er dan ook toe bracht om op deze dingen de nadruk te leggen, kreeg ik van degenen die het licht haatten, hun eigen valse rust liefhadden en hun valse toevluchten koesterden, de naam een man te zijn met verkeerde bedoelingen; waar degenen die de plaag van hun eigen hart gevoeld hadden en die iets van de genade Gods hadden ondervonden, klemden zich aan mijn prediking vast en verkregen er licht, bevestiging en troost uit. Zulken blijven in de waarheid; de anderen keren er zich van af en wenden zich tot fabels.

God doet niets tevergeefs; hij liet Paulus toe heel ver te gaan in het bestrijden van de zaak van de dierbare Zaligmaker, ofschoon hij toch een uitverkoren vat was. En toen hij in de ambtelijke dienst optrad, werd hij door de heiligen beschouwd als een bijzonder voorbeeld van soevereine genade, als een ontijdig geborene, en zij verheerlijkten God in hem. En Paulus deelt ons mee dat de Heere hem in dat wrede verzet en in die vervolging liet voorthollen, opdat God in hem al Zijn lankmoedigheid zou betonen tot een voorbeeld dergenen, die daarna in Hem geloven zouden ten eeuwigen leven (I Tink 1:16).

Ik geloof dat God u, mijn broeder, heeft toegelaten het algemeen gewilde ambt van vandaag te aanvaarden, door uzelf, zoals vele anderen, in de bediening in te dringen zonder zending of opdracht van Hein, en dat Hij u thans onder handen neemt en u de ogen geopend heeft, opdat u anderen moogt ontdekken. Want wie kan beter als instrument gebruikt worden om uit te rukken en af te breken dan hij die in een ijdele en valse belijdenis is geworteld en gebouwd geweest? U kent alle verblijfplaatsen, vertrekpunten, schuilplaatsen en toevluchten der leugenen, waarin zulke arme zielen verkeren en daarom bent u, onder Gods leiding, des te beter in staat om hen eruit te jagen, hen te arresteren en voor het gerecht te brengen; en mijn innige wens, hoop en bede is, dat de Heere u nuttig moge doen zijn in deze zaak.

Wat u in uw brief vermeld hebt is waar; er zijn, naar ik geloof, een aantal van zulke belijders als u beschrijft; en de nadruk leggen op het werk des Geestes in de ziel, de kennis van het zondige eigen bestaan en de noodzakelijkheid van de besprenging van de consciëntie met het bloed is het werk van een goede dienaar van Jezus Christus; het is een zaaien in gerechtigheid, om wel of niet te maaien tot weldadigheid.

Wat betreft uw klachten over een hard, weerstrevig en bedrieglijk hart, u vergeet, geliefde broeder, dat de voorbereidingen van het hart des mensen en het antwoord der tong beide van de Heere zijn; en het is niet bij een man die wandelt, dat hij zijn gang richte (Jer. 10:23). De weg des mensen is niet bij hemzelf; God maakt Zijn volk tot nieuwe schepselen in Christus Jezus, en formeert Zich een volk om Zijn lof te vertellen; wij hebben evenmin de hand in de nieuwe schepping als in de oude. Wij zijn in beide lijdelijk en zijn slechts klei in de hand van de Pottenbakker, Die het vat der barmhartigheid voor Zichzelf formeert en de schat van genade en waarheid erin legt; derhalve is de uitnemendheid der kracht Godes en niet uit het aarden vat, want de kracht Gods wordt in de zwakheid van het schepsel volbracht.

Als een zondaar door de prediking wordt aangegrepen en zijn toestand wordt opengelegd, als de gedachten van zijn hart geopenbaard worden en God dan met hem in het gericht treedt, dan wordt hierin een almachtige kracht aangewend door middel van een worm; en eveneens als een arme zondaar wordt bestookt met dreigementen, beschuldigingen en verwoede aanvallen van de satan, die sterker is dan wij (en als toch het arme verzochte schepsel daaronder staande blijft), dan is dit weer Gods kracht die in de zwakheid van het schepsel wordt volbracht, dan is Gods genade ons genoeg, want onze kracht is geheel vergaan en ons vlees en hart bezwijken beide.

Zijn genade is genoeg om ons tegen alle verzoeken te wapenen, ja die is genoeg om ons tegen de kracht der verzoeking te bewaren. Die was genoeg om Paulus te behoeden voor het vallen in de zonde toen hij verzocht werd. Die was genoeg om Petrus weer op te richten toen hij voor de verzoeking gevallen was, en diezelfde genade is tot hertoe genoeg geweest voor u. De genade uit de volheid van Christus kan nooit uitgeput raken. En het beginsel van genade in ons kan nooit ontworteld worden; het is het werk van Gods handen en er kan niets van afgedaan worden en niets aan toegevoegd worden, God heeft het in ons gewerkt opdat wij Hem zouden vrezen.

Ik zou blij zijn als ik u enkele dagen op bezoek zou hebben als het u schikt. Breng mijn beste wensen en vriendelijke groeten over aan allen die onze Heere Jezus Christus liefhebben.

Geliefde broeder in de Heem, weet dat ik altijd de uwe ben,

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

27. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Ik verlang reeds iets van mijn geliefde vriend te horen sinds hij vertrokken is en hij verwacht misschien al eerder iets van mij te horen; dat zou ook wel gebeurd zijn, als ik niet zo traag van hart was geweest tot alles wat goed is. Dat is bij mij het geval en dat is de reden dat ik niet eerder geschreven heb.

U weet niet hoe het thans met u is; en ook niet hoe u denkt over uw laatste bezoek aan ons, maar ik geloof dat het één van de profijtelijkste bezoeken was die u ooit aan Lewes gebracht hebt. Wat mijzelf betreft, kan ik dit vooral wel zeggen. Sinds die tijd is er veel voor mij opgehelderd, mijn hart is verwijd en uitgebreid; ik heb sindsdien enkele aangename en troostvolle ogenblikken

gehad, zowel in het verborgene als in het openbaar. Ik heb ondervonden dat als wij naarstig en ernstig zijn met de Heere in de binnenkamer, Hij ons dit in het openbaar wil vergelden.

Ik had de Zaligmaker gesmeekt mij bij uw komst één of andere ze en te verlenen, en mijn gebed is niet tevergeefs geweest. Ik ben verkwikt en versterkt geworden en ik gevoel de nawerking er nog van bij mij, en ik weet zeker dat het van Hem was.

Maar wat voel ik mijzelf een samenstel van licht en duisternis, geloof en ongeloof. Soms denk ik geheel licht te zijn en kan ik diepten uit de duisternis ontdekken, en dan ben ik weer geheel duisternis en verwarring en voel ik dat ik iemand nodig heb die mij bij de hand leidt.

Bij ogenblikken sta ik zo vast, dat ik geneigd ben te denken dat niets mij meer kan neerwerpen, maar weldra lig ik weer voor de poorten des doods en kan ik nauwelijks geloven dat er een God in de hemel is, en dat alles wat ik gevoeld, gezien of gehoord heb bedrog is.

Op sommige tijden ervaar ik een zoete vertedering en ween ik in het verborgene, dan voel ik mij getroost, maar het duurt niet lang of er gebeurt iets dat mij zeer boos maakt en de zoetheit begint weer af te nemen. Dan probeer ik mijn aangename toestand weer te krijgen en vast te houden, en als ik dat niet kan, begin ik weer gemelijk te worden en dan is alles weer weg. Nadat ik enkele malen ruim gestaan heb op de preekstoel, begin ik te denken dat ik in een nieuwe toestand terecht zal komen, dat ik niet meer in die nare oorden van duisternis, gebondenheid en bitterheid zal geraken, snaar o, wat een teleurstelling voor me, en dan kom ik tot hm besluit dat het alles ijdelheid geweest is.

Maar wat mij het meest van alles ontstelt en somt, zijn de aanvallen van vuile verdorvenheden in mijn hart die plotseling in mijn gedachten kooien, alsof de duivel deze oproept; als er in mij helemaal geen genegenheid toe is, dringen die gedachten zich toch aan mij op.

Dat zijn voornamelijk de zonden waar ik vroeger aan verslaafd was; die komen nu dikwijls weer in mijn gedachten op en er is in mij iets wat daaraan wil toegeven en dat maakt mij bevreesd dat de genade in mij niet heerst, want als dat wel zo was, zou ik zo niet zijn. Dit brengt weer ergernis en opstand hij mij teweeg en dan is alle hoop en vertroosting weer weg. O, dit is de pest en de plaag van mijn ziel.

God geve dat deze dingen uitgeroeid worden, want ik wil ze niet en verlang er niet naar. Ik heb me al lang genoeg eraan overgegeven en ben er een gewillige slaaf van geweest, maar ik zou liever nog jaren lang verkeren in deze ellende, onder deze toorn, schuld en vreze dan dat ik onder de heerschappij van de zonden zou zijn; ik smee de Heere dikwijls, of Hij mij, als dat nodig is, liever terug op mijn plaats wil zetten, dan dat ik een huichelaar in Sion zou zijn.

Velen hier laten u groeten. Verschillende personen hebben mij verteld, dat zij u nooit eerder zo goed begrepen hebben, en dat geloof ik van hen; maar die verandering is iets in henzelf. Ik heb hen dikwijls met tegenzin in mijn hart door al de vunzige hopen van de duivel heen moeten jagen en u hebt ze daar aangetroffen en hebt het genoeg gehad om hen te ontdekken. Soms heb ik bij ogenblikken gezegd dat ik ermee ophoud. Ik weet heel zeker dat de Heere u tot ons afgezonden heeft, hoewel Hij “onze klederen verbrand heeft.” Ik voel daar vaak een weerstand tegen, hoewel ik niets te zeggen heb.

JENKIN JENKINS

28. Aan de eerwaarde heer Jenkin Jenkins

Eerwaarde heer,

Ik twijfel er niet aan, geliefde broeder, of de Heere gaf Zijn goedkeuring over het bezoek en heeft het gezegend. Ik geloof dat enkele arme zielen voor de eerste maal een glimp gezien hebben van het aangezicht van de Zaligmaker. Dit heeft een weinig mirre nagelaten op de handvatten van het slot en dit is een voorreken van de toekomstige heerlijke zalving.

Sinds ik uit Lewes vertrokken ben, heb ik nog een kleine rondreis op het platteland gemaakt, daar heb ik anderen aangetroffen, die besloten zijn en niet kunnen uitkomen.

Dit soort werk schijnt voor het merendeel aan mij te zijn opgedragen, nu ik er meer dan drie dienstverbanden in de (geestelijke) hospitalen heb opzitten. Maar op het ogenblik ben ik als een stomme aan huis gebonden, en geen bestraffingen zijn in mijn mond.

Dat mijn vorige bezoeken niet zo profijtelijk geweest zijn, is gemakkelijk te verklaren. U hebt hen allen zo dicht bij de Kreeftskeerkring gebracht, dat zij geheel buiten mijn tegenwoordige luchtstreek verkeerden, aangezien ik jarenlang niet op die breedte gevaren heb en ik verlang er ook niet naar om die noordelijke reizen weer te maken. Maar nu de Zon der gerechtigheid onlangs hun bevroren harten heeft ontdooit en vertederd en hun zielen heeft doen smeken, heeft de Heere hen onder deze aangename stralen dichter naar de warme luchtstreek getrokken.

Christus heeft het werk van onze verlossing niet volbracht aan de uiterste einden der aarde, hetzij noord of zuid, maar nabij het midden, opdat zondaars vanuit al de einden der aarde naar Calvarie zouden zien om gezaligd te worden.

Ik heb allang barensweeën over u mijn zoon, en ik hoop dat ik binnenkort de gezegende vruchten daarvan zal zien. Als de Heere Efraïms vertroosting zal wedergeven, zal Hij zijn treurenden niet vergeten.

Ik verwacht grote dingen in Lewes; geen vals geslacht van huichelaren, geen gemengd volk en ook niet degenen die zich met vreemde klederen kleden. De Heere heeft bij u geheel een goede planting geplant en uw nakomelingen zullen zijn als uzelf. Het zal zijn: *zo de priester, zo het volk*. Zulken alleen zijn *de gezegenden des Heeren, en hun nakomelingen met hen*. Hoe dichter zij bij de Zon komen, hoe beter zij mij zullen verstaan en als u en ik het volledig met elkaar eens zullen zijn, zullen zij bemerken dat wij over dezelfde zaken spreken en in dezelfde voetstappen wandelen.

Dit aanvankelijk werk, waarbij banden losspringen en jukken verbroken worden, zal gepaard gaan met een geest van jaloersheid en naijver onder elkaar, waardoor velen aangestoken zullen worden; velen zullen zich verzamelen rond de kinderen des lichts, om te onderzoeken en te vragen wie hun ogen geopend heeft. Velen zullen deze mensen bezien over wier lichamen het vuur geen macht heeft gehad en het gerucht van deze dingen zal overal verspreid worden, terwijl Sanballat en Tobia in zichzelf verslagen zullen zijn, als zij zien zullen *dat dit werk van de Heere geschied is*.

Die indringers waarover u klaagt, zijn enige van de oude inwoners van het land: “Juda kon hen niet uit de dalen verdrijven, omdat zij ijzeren strijdwapens hadden.” Bij ogenblikken naooft u hen ten onder brengen, en naooft u hen door het gebed uit het gezicht verdrijven en in hun hollen jagen, maar ik vrees dat na al uw arbeiden moeite deze heidenen zelfs in het heiligdom des Heeren komen: “Wat uit het vlees geboren is, is vlees en wat uit de Geest geboren is, is geest.” Dit zondige eigen vlees moet dagelijks verloochend worden; dit deel van het kruis moet opgenomen en gedragen worden: “Als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij bij.”

Als God het gebed beantwoordt tot blijdschap des harten of ons een antwoord des vredes schenkt, dan twijfelen we niet of God ons gadeslaat; maar als we naar lichaam en ziel in arbeid en moeite zijn, om Zijn Koninkrijk en het goede voor Zijn onderdanen te zoeken tot Hij de klederen van ons lichaam laat verbranden als gevolg van onze inspanningen, dan is zoiets niet gemakkelijk te verklaren.

“Ik ben nedergekomen, zegt de Heere, “om Israël te verlossen”, maar het verdubbelen van de taak stenen te bakken, de wrede bevelen van het hof, de zweepslagen van de opzichters en het inhouden van stro waren een “verlossing, die Mozes zelf niet weinig in verlegenheid bracht.

Job was een man die de Heere vreesde met geheel zijn hart en hij begeerde dit ook met zijn gehele huis te doen, en omdat zijn kinderen gezondigd mochten hebben, zond hij henen en heilige hen en offerde elke morgen brandofferen voor hen naar hun aller getal. Dit bleef hij doen tot een wind uit de woestijn het huis omstootte en hen allen tegelijk doodde. “Vreselijke dingen zult Gij ons in gerechtigheid antwoorden, o God onzes heils!” (Ps. 65:6) “Omdat de klederen verbrand werden was er in mijn hart niet weinig murmuring,”... *‘maar Aäron zweeg stil’*.

2 februari 1797

WILLIAM HUNTINGTON S.S. s.s.

29. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Vandaag moet ik u enkele regels schrijven, hoewel ik u maar weinig te vertellen heb. Ik kan geen enkel oordeel over mijzelf vormen; ik weet ook niet waar ik sta en wie of wat ik ben. Zeer zeker ben ik een verloren zondaar, maar ik weet niet of mijn hoop waar of vals is. Ik bevind in mij verschillende veranderingen: soms word ik erg gedrukt door lasten en duisternis. Ik voel een pak op mijn hart dat mij bijna weg doet zinken; de plaag van mijn hart, de verwarring in mijn gemoed, het gewicht van mijn werk en mijn onbekwaamheid daartoe en bovenal de twijfelmoedige staat van mijn ziel doen mij wel wensen dat ik nooit geboren was.

Onder deze last kan ik bij ogenblikken nauwelijks staande blijven en dan heb ik dikwijls voorgenomen overal maar mee op te houden; maar dan ben ik weer wat tot rust gekomen en dan volgen er weer enkele dagen verlichting. Dan vat ik het weer op en vind, hoe dan ook, meer kracht dan ooit. Dit geeft mij zoveel moed dat ik geneigd ben te denken dat het ergste over is, dat de Heere mij zachtjes leidt en dat Hij mij zoetjes aan in Zijn nabijheid brengt. Maar als mijn beroering weer terugkomt, dan maak ik eruit op dat de bitterheid des doods nog niet geweken is en dat het nog dieper met mij moet gaan dan tevoren; daar ben ik - lafaard - heel erg bang voor en toch wil ik met het ergste bekend worden.

Soms, en vooral de laatste tijd, ervaar ik dat mijn oude zonden (waaraan ik mij lang heb overgegeven, zelfs regen de kloppingen van mijn geweren in) weer de kop opsteken. Dan word ik er dagenlang door gekweld en achtervolgd en dan ben ik zeer bevreesd dat ik er de een of andere dag weer in zal vallen. Deze dingen zijn een bittere plaag voor mij; ik heb er tegen geroepen tot de Heere en als antwoord op deze arme smekingen heeft Hij hun kracht verminderd en heeft ze wekenlang van mij weggenomen. Maar nu en dan vertonen zij zich weer, alsof ze mij willen laten weten dat zij niet dood zijn; maar dan roep ik weer en word geholpen. Ik geloof dat wat de Heere aan Paulus beloofd heeft, in zekere mate aan mij bewaarheid is, namelijk "Zijn kracht wordt in zwakheid volbracht." Bij ogenblikken ben ik in staat gesteld de duivel te weerstaan en zeg ik hem in zijn gezicht dat zijn moeite tevergeefs is en dat ik niet zal vallen. De woorden van de Zaligmaker tot Petrus zijn mij dikwijls zoet geweest: "Ik heb voor u gebeden, dat uw geloof niet ophoude." Zoals u zich kunt herinneren, heb ik toen ik de laatste keer bij u thuis was op sommige van die zonden gezinspeeld en u hebt ze in het gebed aangehaald voordat wij van elkaar afscheid namen en God weet het, dat ik de kracht ervan niet meer zo erg ondervind sinds die tijd, terwijl ik er op weg naar de stad meer dan ooit tevoren ellendig door gekweld werd.

Er is één zaak uit een brief van u aan een jonge man, die ik evenals u dikwijls begeerd heb, namelijk dat het God had behaagd, dat Hij mij in de dagen van mijn jeugd voor de zonde had bewaard. Toen had ik een tere consciëntie; maar door slecht gezelschap en zondige praktijken verhardde ik mij. En door de Godsdienst te belijden zonder de kracht ervan te kennen, schroei de mijn geweten bijna toe, omdat die slechts als een mantel diende om vele zaken te bedekken die mijn geweten in de dagen van mijn jeugd niet kon verdragen. Ik verwacht dat ik dit mijn leven lang zal betreuren en ik vrees dat het zwaard nooit van mijn huis zal wijken.

Om mij heen hoor ik beweren dat de boeken voor velen tot zegen zijn. Ik geloof dat ze dag en nacht gelezen worden en ik ken niemand die er spijt van heeft dat hij het boek gekocht heeft.

Ik merk dat de brieven tussen u en mij nog steeds veel gelezen worden, ja het schijnt dat zij er nieuwe moed uit verkregen hebben en argumenten om hun tegenstanders van repliek te dienen. Er is één zaak die u genoemd hebt waarvan zij allen getuigen, namelijk "dat velen met jaloersheid op mij zien, vreemd dat: ik tot ruimte zal komen en zij in de handen blijven." Dat erkennen zij allen eenstemmig; als ik ook maar eens wat hoger heb mogen gaan dan gewoonlijk, dan beven zij. Is dat niet vreemd dat zij liever mij horen stamelen in mijn banden dan dat ik de vrijheid van het Evangelie preek?

Nu moet ik afbreken, daar ik vandaag weer aan het werk ga in het veld, arme arbeider inderdaad.

De God des hemels zegene u en geve voorspoed is de hartelijke bede van uw toegenegen vriend,

JENKIN JENKINS

30. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Weleerwaarde heer.

Mijn zoon is nog in leven, hoewel hij geen oordeel over zichzelf kan vormen en ofschoon hij niet weet waar hij staat. Het is het pad van Abraham, mijn zoon, die gehoorzaamde, en uittrok, niet wetende waar hij heenging. Christus zal het verloren schaap vinden als dit schaap Hem niet vinden kan. Want Hij leidt ons op paden die wij niet geweten hebben. Maar wij zullen na dezen zowel weten wat Hij doet, als waarheen Hij leidt, *als Hij de duisternis tot licht maakt en de kromme wegen recht maakt*. Als mijn zoon weet waar hij is en wat hij is, kan hij niet verloren zijn.

Vreugdeolie wordt beloofd voor treurigheid, licht voor de blinde, rust voor de belaste, een geneesheer voor de melaatse; orde voor verwarring, een mond en wijsheid voor de dienaar, en Goddelijke bekwaamheid voor degenen die weten dat zij voor deze dingen niet bekwaam zijn.

Maar deze arme zoon van mij droomt van een algehele bekwaamheid in zichzelf; opzien naar de heuvelen vanwaar onze hulp komt en tot de fleem om genade en sterkte in elke nood, schijnt voor zijn oog een te verblindend gezicht te zijn.

Besluit maar nooit om óf alles op te geven óf alles vast te houden, want u kunt geen van beide. “Ik zal hun tot een God zijn en zij zullen Mij tot een volk zijn”, is de taal van het betere verbond van het begin tot het einde, dat vast staat van eeuwigheid tot eeuwigheid, wat de besluiten van mensen ook mogen zijn.

Job, in de oven, erfde de misdaden van zijn jonkheid, net als u. Nathan zei tegen David: “De Heere heeft uw zonde weggenomen”, en toch zwoegde en schreeuwde hij lange tijd onder het gif en de schuld der zonde. Voor de Heere is het niet hetzelfde, mijn zonde te zien uitgewist door de Borg en mij dit te laten gevoelen en genieten!

De spijsoffers der ijveringen (Num. 5) waren bedoeld om de zonde aan het licht te brengen; er moeten onderzoekingen gedaan worden en de zonde moet opgespoord worden en moet als deze gevonden is, gehaat worden en we moeten onder het gevoel daarvan smart lijden, opdat we onze ballingschap en ellende, de alsem en de gal gedenken, zodat we een medegevoel met de Zaligmaker mogen hebben, ja in geringe mate iets gevoelen van Zijn ondragelijk lijden voor ons. Dit vertedert onder de invloed van genade het geweten, wekt de dankbaarheid op en vervult de ziel met Goddelijke droefheid als wij tegen Hem overtreden of als we anderen Hem horen onteren.

Er is een bijzonder beschermingsteken gezet op degenen die nichten en roepen over hun zonden en over de gruwelen die in het land geschieden en dezulken zullen niet in de algemene verwoesting omkomen. Zich te gedragen als een man, de duivel te weerstaan standvastig in het geloof, het hem niet gewonnen geven, past iedere soldaat die de Heere in dienst heeft genomen. Hem te verslaan, hem in het gezicht te vertellen dat zijn moeite tevergeefs is, is ongetwijfeld een erg heldhaftige daad in mijn zoon. “Verblijdt u daarin echter niet, maar verblijdt u veel meer dat uw naam geschreven is in de hemel.”

Het is ongetwijfeld een bijzondere gunst om evenals Jozef en Timotheüs jong geroepen te worden; hun touw en jukken zijn niet zo sterk als de onze, en hun oude ondeugden kwellen hen niet zo dikwijls en hevig als de onze. Toch zijn wij de grootste schuldenaars van genade.

Het is helemaal niet vreemd, mijn zoon, dat de kudde liever het stamelen hoort in uw banden dan de prediking van de vrijheid. Als zij vrij waren, zouden zij graag over vrijheid horen; maar Naftali te zien als een losgelaten hinde, terwijl Issaschar tussen twee pakken neerknielt, is evenals Jozefs veelvorige rok een aanleiding tot jaloezie; en wie kan rustig en tevreden zijn als hij door zo'n hete vlam geschroeid is?

Ik twijfel er niet aan of de schimp en laster die men op u werpt, zal het gerucht van de goede hand Gods over u verbreiden, terwijl de zalving van uw rechterhand zichzelf zal verraden.

Toen van de preekstoelen in Londen aanhoudend het luid gegalm klonk tegen het *antinomianisme* en tegen een *verdorven geest*, heeft dit geschal zo veel bijen naar mijn korf gedreven, zodat wij genoodzaakt waren voor twaalfhonderd pond de kerk uit te laten breiden.

Het gebouw is thans te klein voor ons; velen zijn bereid weer naar de Jordaan te gaan ten einde hout te halen, als we maar grond hadden om de snoeren te laten vallen om uit te breiden. Toch

zal Gods Woord zijn vrije loop hebben, het zal uitgaan en voorspoedig zijn en het doel bereiken waartoe het uitgezonden wordt. Wij moeten de moed hebben op onszelf te blijven en niet zeggen: “Een verbintenis”. Dit samengaan en dit verband bestaat niet uit Evangelischen maar uit spionnen. Degenen die graag oprecht geacht worden, zullen niet tegenstaan, zodat slechts weinigen bij de waarheid van het Evangelie blijven. Die andere blijven ook niet met elkaar verbonden door waarheid, liefde en eenvoud van het Evangelie, maar door politiek, en ook niet door het verdedigen van de kracht der Godzaligheid, maar door die juist tegen te staan, elke hemelse lichtstraal te verdonkeren en iedere gloeiende kool die van het brandofferaltaar afkomstig is, uit te blussen. Onze ziel kome niet in hun verborgen raad, met hun vergadering moeten wij ons niet verenigen.

Als men op zichzelf staat in deze dagen, breekt men door de palen van mensenvrees heen, die een strik over ons brengen. Wij zullen ons niet laten leiden om het een of ander systeem regen licht en beter weten in te steunen, om Alexander ‘de koperstuk’ te behagen, en ook niet om het zwaard des Geestes stomp te maken uit vrees dat wij Diotrefes beledigen, die strijdt om de eerste te zijn. Wij mogen niemand naar het vlees kennen. Het is waar dat wij niet zullen doorgaan voor mensen van gematigde opvattingen en men zal onze naam ook niet zalven met de aangename Olie van oprechtheid en mildheid. Toch zullen we de goedkeuring des Heeren verkrijgen, en de kracht des Heiligen Geestes, de zegeningen van het Evangelie des vredes, en het getuigenis van een eerlijk geweten, en we zullen geopenbaard worden in de gewetens van alle vromen, ja zelfs van Goddelozen; en dat zijn de dingen die met de zaligheid gevoegd zijn.

Mijn zoon, laat mijn blijdschap in u vervuld worden; laat uw geest bezig zijn met lezen en studeren, vertoef veel in het eenzame, let op de hand des Heeren over u en de leidingen van Zijn voorzienigheid met u. Vergelijk de inwendige, geestelijke werkzaamheden met de geestelijke woorden in de Bijbel. Geef daar acht op en zuiver uw pad overeenkomstig die regel; geef niet toe aan slaperigheid, opdat u niet tot armoede komt; open uw ogen en u zult niet brood verzadigd worden. Strijd om in te gaan door de enge poort; dit is de beste ingang, die gepaard gaat met de grootste moeilijkheden, en hetgeen het moeilijkst te gewinnen is, is het meest waardevol als men het verkregen heeft. Elke weldaad die de hand des geloofs haalt uit Zijn volheid is een onschatbare edelsteen en een teken van eeuwige overwinning.

Groet allen die onze Heere Jezus Christus liefhebben in waarheid en oprechtheid.

Bovenal moge de Heere met uw geest zijn.

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

31. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Denkt u dat ik u vergeten ben? Dit kan zeker nooit het geval zijn, alleen al niet vanwege hetgeen ik van u ontvang. Ik heb uw laaste brief juist op tijd ontvangen, hoewel ik allang in deze toestand was voor dat ik het erkende. Soms verval ik, ik weet niet waartoe. Ik raak dan in een droevig doolhof, opgesloten in een wildernis waar ik niets kan horen, niets kan zien, waar ik zit te kniezen en als een blinde naar de wand tast. Dan heb ik geen kracht om te schrijven, te denken en zelfs niet om te bidden. Dan is er niets zo naar in deze wereld of in de toekomstige of ik vrees dat het mij zal overkomen en dan kom ik tot de conclusie dat, als ik de Heere toebehoorde, zoiets mij niet kon en zou overkomen. Dan komt er weer onverwacht enige opluchting, als mij enig gebed wordt toegestaan en ik mijn klachten kan uitstorten en ik kan nadenken over mijn laagheid en vreselijke opstand; dan begin ik te denken hoe afschuwelijk vuil ik gehandeld heb; en hoe genadig de Heere geweest is. Moest ik dit alles niet verdragen van Hem en nog veel meer, zonder te murmureren en te klagen en moest ik niet toelaten dat Zijn soevereine majesteit met mij zou doen wat goed was in Zijn ogen? Ik ben me ervan bewust dat ik geen aanspraak op Hem kan maken; ik heb Zijn gunst verbeurd en dat voor eeuwig, indien blij met mij handelde naar recht.

Bij ogenblikken word ik verzocht Zijn soevereiniteit te bedillen, maar dan wordt mijn mond door de Heilige Schrift gesnoerd. Wat mij meer dan enig ding verwondert, is de onverwachte verruiming die ik soms op de preekstoel ervaar, en dat terwijl ik de hele dag in banden verkeer

heb en geen enkele opening in de Bijbel gevonden heb; dit maakt, mijn hart in zulke momenten erg teder en week, maar ik weet zeker dat er 's nachts iets op afkomt, want de duivel heeft me dan het grootste deel van de nacht wakker gehouden en bestookt mij opeen vreselijke wijze, en als ik in slaap val, verschrikt hij mij met dromen, zodat ik werkelijk weleens verzocht ben de Heere te verlaten uit angst voor de duivel. Maar de volgende keer als de Heere mij weer kracht geeft, zal ik het hem meer dan ooit betaald zetten.

Ik kan uw laatste brief duidelijk genoeg begrijpen en ik denk dat ik ook uw bedoeling van dit schrijven zie: dat was om mij te laten weten dat ik niet moet verwachten dat de oude mens gedood zal worden en ook niet zal verbeteren. Ik geloof dat hij onverbeterlijk is, en ik denk dat de duivel in hem woont; zeker, ik haat hen beide met een volkomen haat, toch verkeer ik dag en nacht in hun gezelschap, maar het is zeer tegen mijn wil.

Uw toestand mijnheer en de mijn verschillen zeer veel van elkaar: u zegt *dat de volmaakte liefde de vreze des doods uitgeworpen heeft en er ook uit houdt*. Dat geloof ik met betrekking tot u en ik kan duidelijk genoeg zien dat dit met het Woord van God overeenstemt, maar zo is het niet mij niet; als ik dit maar had, zou ik voor niets vrezen.

Ik verlang weer naar een brief van u, want die brieven zijn, onder de zegen des Heeren de middelen om mij voort te helpen, als ik ooit verder kom!

God zegene u!

Jenkin Jenkins

32. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Het is waar, mijn beste vriend, ik dacht werkelijk dat ik uit het hart en uit het oog was; of, op zijn minst, dat dezelfde duivel die u vertelde dat ik niet meer naar u zou schrijven, in Paddington hetzelfde leugenachtige getuigenis had voortgebracht.

De Heere weet hoezeer ik naar u verlang met innerlijke genegenheid in Christus, en hoe dankbaar ik ben voor elk bezoek des Heeren aan u. Ik koester allang dit vertrouwen dat de Heere een groot werk voor u heeft te doen en Hij is bezig u daarvoor pasklaar te maken.

De kennis van zonde en van de wet, van het eigen ik en van Christus, van huichelaars en van vromen, van een belijdenis en van het bezit der waarheid is absoluut noodzakelijk voor ieder die in de bediening is en het werk van een evangelist doet en die het Woord der waarheid recht snijdt en het onderscheid toont tussen het reine en het onreine, het snode en het kostelijke. Ik weet dat de Heere met u is, u wordt met een kleine hulp geholpen; de hoop strijdt tegen de wanhoop en houdt de zaak u in evenwicht, en wij zijn in hoop zalig. Het is duidelijk dat het geloof diegene vastgegrepen heeft tegen wie de zonde en de satan geweld gebruiken, maar noch het één noch de ander kan de greep van het geloof losmaken. Het geloof zal de wereld overwinnen door de bijstand van de Heilige Geest en door de hulp die het krijgt van de Zaligmaker, Die altijd het geloof zal eren omdat het geloof Hem verheerlijkt en alle roem van het schepsel uitsluit, door de zondaar alleen te laten rusten op het volbrachte werk van onze grote Verlosser.

Tegen dit geheel en alleen vertrouwen op Jezus komt de trotse natuur in het geweer en draagt haar krachtige tegenredenen aan; zij verzet zich daartegen, zij rebelleert en stelt zich te weer, tot haar kracht uitgeput is, en de ziel verbijsterd, verward en zo verlegen is, dat de zondaar een mysterie en een raadsel voor zichzelf wordt en niet meer weet wat hij zou moeten weten. Als nu deze klei geleerd wordt om lijdelijk te liggen in de hand van de Pottenbakker, dan wordt ze tot een ander vat gevormd, zoals het de Pottenbakker goeddunkt.

Ik verbaas me niet over uw onverwachte verruiming op de preekstoel. Want als we in onszelf vernederd dit werk aanvangen, zullen we zeker verhoogd worden. Als in het verborgene vele stille zuchten, tranen en smekingen zijn uitgestort, worden we in het openbaar beloond. Als we leeg in onszelf verschijnen, is Zijn volheid genoegzaam en dan ervaren we dat onze bekwaamheid uit God is; Zijn kracht wordt in onze zwakheid volbracht. Als wij als stommen aankomen, die geen verwijten in de mond nemen, dan klinkt het: "Mensenkind, als Ik u wil laten spreken, zal Ik uw mond openen." Dan wordt een open deur gegeven, de Geest van onze hemelse Vader

sprekt dan in ons en wijzelf zijn dan verwonderd over wat we spreken, alsook over de wijze waarop en de vaardigheid en kracht waarmee we dit doen. Als ons dit zó vergund wordt, en wij eindigen vol kracht en vurigheid, dan verwachten we dat we de volgende maal een nog beter figuur slaan. In dit vertrouwen zijn we geneigd er weer op uit te gaan, en als we dan voorzien zijn van een tekst met enig redelijk inzicht daarin, verhoogt dat onze ijver, wij zijn toegerust en vol moed en daar gaan we heen, vol eigen-ik, zelfvertrouw en zelfgenoegzaamheid.

In het grote gebed ervaren we dat we machtiger zijn in onszelf dan in woorden, en hoewel we de tekst en de punten met een zekere mate van vrijmoedigheid aflezen, wordt toch, als we aan de verklaring beginnen, die haarlok waarin onze kracht was gelegen, afgesneden; wij schudden ons uit, maar het is slechts schijn en scherts en de Filistijnen kunnen het zelf zien,

De hoofdzaken van onze rede zijn we half kwijt, want de satan heeft ons tweederde deel van wat we in ons geheugen geprent hadden ontstolen. Weldra verliezen we het zicht op de tekst en daarna vervliegt alles wat in ons opkomt, en terwijl we deze gedachten trachten te achterhalen, verliezen we onszelf en dan zien we, net als de huurling, verlangend uit naar de schaduw, niet om de beloning op ons werk te zien, want dat is slechts schaamte en verlegenheid des aangezichts. Dit doet ons net zo verlegen en zelfvernederd naar huis gaan als wij “s morgens er uit vertrokken. Wij zijn bekwaam voor het werk als de strijd over is dan we waren toen wede aanval begonnen, wam: ik denk vaak dat de tweede preek een voorbereiding is voor de derde, oftewel een ontleding van onszelf om een volgende voorraad te ontvangen.

Ik verlang er erg naar om u te bezoeken. U ziet de hand Gods tegen Zijn en uw vijanden, en u weet ook Wie het onderscheid tussen ons maakt.

God zegene u. Schrijf spoedig. Steeds de uwe,

Paddington,

WILLIAM HUNTINGTON

33. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Ik ben zojuist thuisgekomen van een bezoek aan de heer M., bij wie ik gisteren de maaltijd gebruikte; daar hoorde ik uw brief voorlezen en toen waagde ik het gisteravond in M. u openlijk te noemen; nu ik uw brief ontvangen heb, word ik daarin zeer versterkt en ben ik tevreden.

Men heeft, in de stad en op het platteland, grote verwachting van uw komst en ze zijn blij daarvan te horen. Ik hoop dat de buitenlucht u heel goed zal doen na uw ziekte van enige tijd geleden, zowel ter versterking van het lichaam als tot bevestiging en versterking van uw prediking in veler harten, onder de zegen des Heeren.

Mijn ziel is verblijd nu ik hoor dat de Heere u heeft willen verhoren in het geval van die arme zondaar. Wat is de Heere goed! O, wat heeft de satan vat op ons, arme stervelingen! Eerst krijgt hij ons zover dat we zondigen tegen God; hij verhardt ons hart en verblindt onze ogen en wij trachten onze overtredingen in onze boezem te verbergen en toch hopen we nog op een God van alle genade. Maar als de Heere die ankerketting door kapt, verdwijnen we in de diepte en dan weet de satan dat het zijn tijd is om ons ervan langs te geven, en het is ons verdiende loon, omdat wij gehoorgegeven hebben aan de vader der leugen. O, wat hebben wij zijn leugenachtige ijdelheden opgevolgd en de weldaden die wij verkregen hebben vergeten! O, wat heeft de Almachtige, in het bijzonder tegenover mij, de vuilste der zondaren, Zijn lankmoedigheid bewezen! Ik heb dikwijls gevreesd dat de duivel mij zou doden als ik niet mezelf zou ombrengen, maar ik heb hem meer dan eens een leugenaar bevonden.

De Heere heeft dikwijls die tekst in mijn hart ingegeven, en hoewel het een voorwaardelijke belofte is, heeft deze mij zeer versterkt: “Wie zijn zonde belijdt en laat, zal barmhartigheid geschieden.”

Ik weet dat Hij mij verhoord heeft, maar toch ben ik een raadsel voor mijzelf, ik kan mezelf niet begrijpen. Als ik een weinig uit de diepte mag opkomen, denk ik spoedig daarna dat ik lager zal

wegzinken dan ooit tevoren. Ik heb nooit zo'n tijd in mijn leven gehad als de laatste tijd en dat kwam door enkele regels in uw brief. Mijn hart is nooit zo versmolten geweest en ik heb nooit zoveel schaamte gehad als ik neerknielde en nooit zoveel verruiming en nooit zo'n geweldige opening op de preekstoel als de hele vorige zondag. Ik dacht bijna dat mijn banden gebroken waren en dat dacht het volk ook.

Maar thans ben ik duisterder en beslotener dan ooit tevoren en natuurlijk weer opstandiger en weerbarstiger. O, wanneer zal ik het ongeloof, de opstand en de satan eens kunnen overwinnen. Geve God dat ik ervan verlost zou worden en dat ik hun ondergang zou zien. Dan zou ik me meer verheugen dan alle overwinnaars van deze wereld.

God, de Almachtige, zegene u en beware u nog lang voor ons, is de oprechte begeerte en het gebed van uw vriend die zeer veel aan u te danken heeft.

Jenkin Jenkins

34. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

Het pad van mijn zoon wordt steeds lichter; hij gaat van kracht tot kracht; hij maakt rechte paden voor zijn voeten, niets kreupels schijnt meer verdraaid te zijn. De weg des Heeren, die Zijn reddend heil onder alle volken heeft, wordt meer en meer bekend.

De bedreiging van satan om mijn zoon te doden, is enigszins gelijk aan de uitdaging van Goliath aan David; die schreeuwde van verwinning op de rand van de ondergang, en satan dreigt in het binnenste der hel. Maar de Overste Leidsman van onze zaligheid heeft hem die de macht des doods had vernietigd door Zijn dood en heeft daarin over hem getriomfeerd en de gevangenis gevangen genomen. Hij heeft door een oneindige voldoening ons verlost uit de hand van die tiran en door een almachtige kracht heeft Hij die helse kop verbrijzeld en zal dat nog doen in verschillende landen.

O, Koning der koningen en Heere der heren, trek uit en rijd voorspoedig ter wille van de waarheid, de zachtmoedigheid en de rechtvaardigheid die zo zeer op aarde worden gemist!

Nee, nee, u zinkt niet lager weg dan voorheen; maar elke keer als die heerlijke Bezoeker Zich terugtrekt met deze bezoeken die onze geest opbeuren en die gepaard gaan Riet verruiming, zoetheit en een heerlijk licht, dan worden daardoor de boeien in onze gevangenschap nog meer verzwaard, de alsem en de gal beter en de duistere plaatsen nog somberder. Deze heerlijke veranderingen moeten ons niet lager doen zinken maar dienen ons hoger te doen rijzen; maar het verbazende verschil van klimaat maakt onze gevoelens des te scherper, hetgeen de gevangen balling nog meer haast doet maken om bevrijd te worden, zodat hij niet in de put behoeft te sterven en zijn spijs hem gaat ontbreken.

De laatste zondag, mijn zoon, was een goede dag, het was bijna één van de dagen van de Zoon des mensen. Deze eerstelingen, voorsmaken en zoete betes wekken onze eetlust op en doen ons hijgen naar de levende God, als een hert naar de waterbeek.

Nog enkele van deze afwisselingen en de deur der hoop vliegt open, de gevangene gaat uit en hij die in de duisternis zit, komt tevoorschijn; en dan zal ieder beginsel van hoop en verwachting, iedere uitgaande begeerte, iedere geestelijke gedachte, ieder geloof, elke hoop en elk gevoelens mogen binnengaan in het heilige der heiligen, ja tot de rechterhand Gods, waar Christus zit. Uw hart en uw schat zullen dan beide verenigd zijn en haal ze dan eens terug als u kunt. U hebt mij nog maar gedeeltelijk uw erkentelijkheid betuigd, u zult dat in de toekomst ook doen, ten einde toe, want u zult nooit uit mijn oog of uit mijn hart zijn en ook niet buiten mijn weg, waar u heengaat.

Mijn zoon, het zijn deze dingen die iemand tot een dienaar maken, zij maken van de dienaar een arbeider die niet beschaamd behoeft te zijn. U zult die zaken preken die u gezien en gevoeld hebt en u zult niet zijn als de valse profeten die het gezicht huns harten spreken, terwijl zij niets gezien hebben, Jer. 23:16, Ezech. 13:3. Gij zult blinken in het licht van uw Meester, in Zijn liefde gloeien, in Zijn kracht staande blijven, Zijn majesteit uitstallen en het gezicht Zijns mond spreken. Voor stof om te preken zult u niet afhankelijk zijn van de onvruchtbare voorstelling van een

onbetrouwbaar geheugen, maar de Fontein des levens en de opwellende bron van binnen zal u heter bevoorraden dan tienduizend hoeken van oudvaders. De redenen des Heeren zijn reine redenen, als goud zevenmaal gezuiverd, en als die met kracht uit het vat vloeien naar de gouden pijpen, zal elke arm van de kandelaar voorzien worden van licht en warmte, hetgeen tot gevolg heeft dat de maagden hun lendenen omgord houden en de kaarsen brandende. Gezegend is zulk een gezant en gezegend is die berg Sions die zo'n wachter op de muren heeft, want die kan niet zwijgen, hij moet overdag prediken en 's nachts bidden.

Satan, opstand en ongeloof zijn al overmeesterd en vernietigd. Satan, de overste van deze wereld, is zowel neergeworpen als uitgeworpen; en onze oude mens, met al zijn leden, is met Christus gekruisigd. Mijn zoon moet ook niet verwachten dat hij al de oude inwoners van het land zat kwijtraken, er moeten er wat overgelaten worden om Israel te beproeven.

Als wij met de woonstede die van boven is, overkleed zullen worden, dan zal dit gezegde, wat geschreven staat, vervuld worden: "En er zal geen Kanaäniet meer zijn in het huis des HEEREN der heirscharen, te dien dage" (Zach. 14:21).

Verder worden die nu nog overgelaten om ons te bewaren voor het vertrouwen in het vlees en voor het steunen op ons eigen hart; het moet ons steeds op Jezus doen zien, om ons en onze genade te oefenen als krijgslieden, om ons te doen waken, om ons boodschappen en smeekbeden te verschaffen voor de troon der genade, om ons te doen walgen van onszelf en onszelf te verloochenen. Om ons te doen verlangen ontkleed te worden, om ons te herinneren aan onze vroegere dwaasheid, en om ons daaronder te vernederen, om ons te leren dat hier onze rust niet is. Om ons Christus vast aan te doen kleven en van Hem afhankelijk te zijn om nieuwe weldaden. Om ons de noodzakelijkheid van een Zaligmaker te tonen en om elk ogenblik door Hem geholpen te worden. Om de kracht der genade over de verdorvenheden te bewijzen; om de satan de gelegenheid te geven de maat vol te maken door de wil van God te weerstaan en de voorwerpen val, Zijn verkiezing te kwellen.

Bovendien ziet men hierin wonderlijk het verschil tussen de twee verbonden en missen de verschillende fundamente: de rots en het zand. Adam kon niet op de grondslag van goede werken staan terwijl er geen Kanaäniet in Eden en geen verdorvenheid in zijn hart was; maar wij staan stevig op de grondslagen van genade, omringd door een legioen vijanden van buiten en bezet niet miljoenen verdorvenheden van binnen.

Hierin wordt op wonderlijke wijze de rijkdom van Gods genade tentoongespreid, want hier ziet men dat Zijn genade voor ons genoeg is en hierin wordt Zijn kracht in zwakheid volbracht. Dat Adam kon vallen terwijl hij in een staat van onschuld verkeerde en wij veranderd zijn om staande te blijven en met de meeste blijdschap te roemen in onze zwakheden, is een wonderlijk mysterie; en het kan waarlijk van Jakob en van Israël gezegd worden: *wat heeft God gewerkt?* (Num. 23:23).

Wel, Hij heeft zodanig gewerkt dat er geen toverij is tegen Jakob en geen waarzeggerij tegen Israël, niettegenstaande al de beschuldigingen, verzoeken, vurige pijlen en verschrikkingen van satan; de duivelen zijn ons nog steeds onderworpen in Zijn Naam; en wij zullen spoedig onze voet zetten op de nek van die heersers die vroeger heerschappij over ons hadden.

Wees ijverig, strijd moedig, volhard steeds in het gebed, pleit op de verzoening, de beloften, het aanbod, het verbond en op de Man aan Gods rechterhand Die Hij Zich gesterkt heeft; beken dat u schuldig zijt, en smeekt om de balsem en de hysop, gun Hem geen rust tot Hij u bevestigt en tot Hij u stelde tot een lof en een zegen op de aarde.

De genade van onze Heere Jezus Christus zij met u. Amen.

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

35. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Geachte heer.

Ik heb uw laatste brief ontvangen en ik dank u daar vriendelijk voor. Ik verzoek u wel uzelf ter wille van mij niet in ongerief te brengen, hoewel ik erg verlang u te zien, in de hoop dat ik weer een zegen zal ontvangen; ik werd echter dat des Heeren tijd de beste is. Het doet mij zeer veel genoegen als ik van u hoor, daar ik behalve u geen andere vriend of hulp in deze wereld heb. Ik

ben werkelijk verblijd als ik verneem dat u de overhand mag hebben en de macht van de vijand vertreedt. Kon ik maar net zo duidelijk zien en evenzeer ervan overtuigd zijn dat de hand des Heeren naar mij uitgestrekt was, zoals ik weet dat deze voor u werkt en tot het einde zal blijven werken, dan zou ik heel gelukkig zijn. Maar het ongeloof doet mij wankelen en als ik weer twijfel of ik het begeerde doel zal bereiken, brengt dat mij bij tijden bijna zover dat ik alles opgeef en ergens heen zal lopen, ik weet niet waar.

Maar ik ben nog steeds hier, en ik kom zo weinig vooruit dat ik niet eens kan zien of ik wel vorder; toch kan ik uit uw brieven vernemen dat ik steeds meer kennis krijg, en dat ik elke dag wat leer. Maar het is, voorwaar, licht dat gegeven wordt aan iemand wiens weg verborgen is en die de Heere heeft toegemuurd.

Ik heb heel wat van des Heeren goedheid gezien, Hij heeft veel lankmoedigheid jegens mij betoond, en ik weet dat blij mijn gebed in veel opzichten heeft verhoord. Hij heeft mij verhoord en geholpen als ik in de diepte verkeerde en niemand behalve Hij kon helpen. Hij liet mij mijn vreselijke staat van nature bij ondervinding zien en de verdorvenheid der ongerechtigheid die in mijn hart was, samen met mijn stoute, vermetele aanmatiging jegens Hem, zonder dat Hij mij daartoe recht of verlot gaf. Op dit gezicht dacht ik dat er voor mij geen genade was. Maar het behaagde Hem hoop te geven, en die hoop ondersteunde mij en heeft mij tot op heden ondersteund. Ik geloof ook dat Hij Zijn waarheid in mijn harten in mijn mond heeft gelegd, en u zou nauwelijks geloven met hoeveel gemak, licht en vrijheid ik de waarheid de laatste tijd kan uitspreken. Maar ondanks dit alles, ben ik onvruchtbaar, onvruchtbaar zijn mijn gedachten, onvruchtbaar is mijn hart, zonder vrucht en zonder goede uitwerking. Toch is er een verborgen iets in mij dat mij zegt dat het niet altijd zo zal blijven, maar ik kan dat niet geloven, omdat ik er geen uitzicht op heb en omdat het ook in het minst niet blijkt. Ik kijk uit of het Woord onder de mensen de overhand zal hebben maar er is geen teken van te zien. De inwoners der wereld worden niet overwonnen en het is niet waarschijnlijk ook, zover ik kan zien, en hoe kan ik het immers verwachten, terwijl ik zelf zo onvruchtbaar ben.

De laatste tijd word ik weer meer geplaagd door ijdele en zondige gedachten dan ik u kan zeggen. Ik heb ertegen tot de Heere geroepen en het heeft Hem behaagd ze voor een poos weg te nemen, maar ze komen weer terug. Ik weet dat satan mij tracht te verstrikken, maar hij heeft nog geen succes gehad en ik hoop dat hij het nooit krijgt. Er is zoveel ongerechtigheid in mijn hart en zulk murmureren en rebelleren bij het waarnemen daarvan, dat het mij doet vrezen dat de Heere mij nog gevoeliger plagen moet opleggen. Ik ben bevreesd dat het ergste nog moet komen; dat vrees ik en ik wil het ook weten. Ik kan echt nauwelijks geloven dat de Heere mij vrijuit laat gaan met zo'n lichte straf, want ik kan heel duidelijk zien, dat dit maar gering is in vergelijking met wat ik verdien.

De Heere zegene u en onderwijze u, opdat ik onderwezen mag worden, want ik weet dat ik het uit uw mond moet ontvangen. Ik geloof dat het de goede voorzienigheid des Heeren was die mijn oog aanvankelijk daarheen wendde, en ik heb ook niet tevergeefs gekeken, want elke stap die ik gevorderd ben en nog vorder is door het Woord uit uw mond en door uw geschriften.

Moge de Heere u zegenen en u daarvoor belonen, is de bede van,

Jenkin Jenkins

36. Aan de weleerwaarde heer Jenkin Jenkins

We zijn veilig bij het volgende stapje aangekomen, ik kan goed merken dat we terrein winnen; de uitwendige mens raakt uit de gunst en de oude mens raakt uitgerangeerd. Hij is niet meer de voornaamste die zich laat horen, het geloof en de hoop laten zich bijna even luid en duidelijk horen als de oude mens. Nu en dan is hij in uw brief nog wel aan het woord, wat mij niet eens verbaast, daar ik weet dat iedere gek wat te zeggen wil hebben, vooral als soevereine genade bezig is een einde te maken aan alle tegenstand in de hof van het geweten.

U weet, mijn zoon, dat u bij mij altijd welkom bent, totdat de olie in de fles ontbreekt en het meel in de kruik op is en dat zal niet gebeuren totdat de Heere regen zendt op de aarde. Zolang de wolk der getuigen zulke stromen van genade doet neerdalen die de aarde zullen vervullen niet de

kennis en de heerlijkheid des Heeren, gelijk de wateren de bodem der zee bedekken, zolang zullen de fles en de kruik hun inhoud meedelen aan een of ander arm zondaarshart.

Wij zijn beide in één hand, mijn zoon, dezelfde kracht die mij voort leidt, houdt u ook staande. De bekommerde, aan zichzelf wanhopende, zoekende zondaar heeft net zoveel beloften als de bevestigde gelovige.

Wat betreft uw weglopen, dat is het oude verhaal weer opnieuw. Van God vandaan lopen bestaat niet; men kan niet heengaan van Zijn Geest, en ook niet wegvlieden van Zijn Aangezicht. Als wij ten hemel zouden gaan, Hij is daar, en bedden we ons in de hel, ook daar is Hij.

Niet die het snelst loopt, wint de prijs; *de loop is niet der snellen*. Wie zich langzaam voortbeweegt, gaat dikwijls het zekerst, omdat hij overweegt op welk pad hij zijn voeten zet en daardoor minder gevaar loopt te struikelen in zijn gang. *Wie gelooft, zal niet haasten*.

De gebonden gevangene moet niet haastig uitgaan of vluchtend naar buiten komen. De overste Herder zal vóór hem heengaan en de heerlijkheid des Heeren zal zijn achterhoede zijn. In zijn gelukkige verlossing zal de heerlijkheid des Heeren uitblinken en hij zal zien dat Gods voorzienigheid hem geleid heeft en dat het licht van Zijn Aangezicht hem op zijn wegen gericht heeft. De weg van elke komende zondaar is verborgen, want hij wordt geleid langs een weg die hij niet weet en langs paden die hij niet gekend heeft. En als zijn weg met doornen betuind is, zijn deze doornen bedoeld zijn geweten te prikken opdat hij niet in de oude paden van de verderver zal voortgaan.

Als we de lankmoedigheid Gods jegens ons overdenken vanuit de beginselen van de hoop en de verwachting van ontferming, leidt dat ons tot bekering. Dan beginnen we van onszelf te walgen en medelijden te hebben met en te wenen over een Zaligmaker Die we zeer onteerd hebben. Deze uitwerkingen zijn zuiver en echt evangelisch en niet wettisch. Want wettische werkzaamheden leiden ons geheel tot zelfmedelijden en tot opstand tegen God. De eerste ontstaan uit een gelovig gezicht van een verzoend Vader, de laatste komen voort uit een bevassing van een gestreng Rechter.

Wat voor ontdekkingen u ook gehad hebt van de zondigheid van uw natuur, van uw vorig leven en van het feit dat u het ambt van predikant maar hebt aangenomen en zonder roeping, of zonder bekwaamheden, het is licht dat het openbaar gemaakt heeft, Want “alles wat openbaar maakt is licht.” Daarom zegt Hij: *Ontwaak, gij die slaapt en kom tot Christus en Hij zal over u lichten*.

De Heere heeft grote dingen bij u gedaan. Hoeveel arme, blinde, vermetele, jonge, verwaande kerels hebben het heilige ambt opgenomen, verblind en opgeblazen door de satan, terwijl zij geen andere volmacht hebben dan van oude vrouwen. Met recht mag men hen “vrouwendienaars” noemen, want van de Heere weten zij niets. Maar God heeft u staande gehouden en de ogen geopend en overtuigd van de noodzakelijkheid van een betere Begunstiger, terwijl talloze anderen worden overgegeven die misleiden en ook misleid worden en de raad verduisteren zonder wetenschap.

Alle vruchtbaarheid, mijn zoon, hangt af van de vereniging met de levende Wijnstok; God verwacht geen druiven van doornen of vijgen van distelen, evenmin als wij dit doen. Allen die door de verkiezing des Vaders in Christus zijn en die in Christus geroepen en bewaard worden, moeten gereinigd worden vóór zij vruchten kunnen voortbrengen. Elke rank in dat Verbondshoofd neemt de Vader in de hand, en u moet gereinigd worden, niet alleen van uw vorige zonden, maar ook van uw gehele vorige belijdenis, van uw vorig dienstwerk en van al het vals vertrouw dat in u is. Die purgeermiddelen zijn niet smakelijk maar wel zijn ze profijtelijk. Bittere kruiden moesten er gegeten worden bij het Pascha en wij moeten zowel drinken van de wijn die de Opperste Wijsheid gemengd heeft als van de nieuwe wijn van het Koninkrijk.

Het werk gaat zoetjes aan verder God werkt en u kunt het niet verhinderen. Hij heeft het willen al van overlang in u gewerkt en nu is Hij bezig het werken in u te volbrengen. Het geloof worstelt, de hoop wordt overvloediger, en de gebonden gevangene zal haast losgemaakt worden, opdat hij niet in de put aankome en opdat Zijn spijs hem niet ontbreke.

De Heere zegene hem.

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

37. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Ik kan niet nalaten de beste van mijn vrienden mijn zeer oprechte dank te brengen voor de smakelijke, zoete bete die Hij mij in zijn laatste brief toegezonden heeft. Ik vond die daarin, ik at haar en het was de blijdschap en vreugde mijns harten.

Enkele aanwijzingen die daarin neergeschreven staan, voerden mij in een uitgestrekt veld; de zaak was voor mijn eigen toestand zo geschikt en toepasselijk, dat ik ervan overtuigd ben dat niemand anders dan Hij Die onze gedachten en ook onze noden kent het zó kon besturen dat u die brief gezonden hebt. O, hoe zoet is het licht en hoe aangenaam is het voor de ogen de zon te aanschouwen! Maar ik ben de minste van Zijn zegeningen onwaardig. O, welk een hemel is het Zijn tegenwoordigheid te genieten, al is het nog maar in geringe mate.

Ik kan niet voor u omschrijven welk een troostrijke, aangename, heerlijke ure ik zondagavond gehad heb, toen ik sprak over dit gedeelte: "Te dien dage zal tot Jeruzalem gezegd worden: Vrees niet, o Sion, laat uw handen niet slap worden" Ik was alleen maar verbaasd over het licht dat ik kreeg en over de kracht die ik voelde, de opening waarmee ik sprak en hoe ik de consciëntie van de zondaar kon raken, om hem vervolgens een half uur lang onophoudelijk met de verschrikkingen Gods te bewerken, wat hen, geloof ik, alleen maar meer ontstelt, verduistert en verhardt.

Ik was ook niet opgetogen of door verrukking vervoerd, maar een zoete, vernederende, vertederende gestalte volgde, zoals ik op zekere tijden voel, vooral de laatste tijd in de eenzaamheid met de Heere. O, wat zijn mij zulke tijden van wenen en treuren aan Zijn voeten lief! Maar ach, wat komen die slechts zelden! Ik zou wel willen dat ik ze vaker had. Ik verheug mij er zeer in. Op het ogenblik wens ik ook niet hoger opgericht te worden en tracht ik evenmin naar hoge dingen. Het is mijn begeerte dat de Almachtige mij zo veel vernedere als Hem behaagt; en dat Zijn gezegende Geest mij veel van deze Goddelijke droefheid geve. Ik hoop althans dat het Goddelijke goedheid is, want ik gevoel dat mijn geest er zeer onder vertederd wordt, dat ik beter berust in 's Heeren wil en weg en het is mijn begeerte dat Hij mij niet meer met Hem laat twisten over mijn weg, want Hij is nog nooit ze tot mij overgekomen.

Als ik Hem gebeden heb mijn moeite, mijn ellende, mijn nood en duisternis weg te nemen en mij rust en troost te geven, is dat niet verhoord. Maar als ik gevraagd heb om lijdzaamheid om te verdragen en overgave aan Zijn wil, heeft Hij mij gehoord en ervaar ik dat Hij mij dat geeft. Waarom zou Hij het juk van de schouders van zo'n weerbarstige, ongedurige, koppige os afnemen, die er eerder nooit aan wilde wennen en afkerig was zijn hals eronder te buigen? En waarom zou Hij zo'n trotse, eierzuchtige opstandeling tot de hoogste plaats toelaten vóór hij op de laagste heeft gezeten? Dat zal Hij nooit doen!

Wij moeten eerst eenzaam zitten en stil zijn. Ik vind werkelijk de laagste plaats een zoete stand; ik heb nooit gedacht dat dit zo was. Ik had me er een voorstelling van gevormd als van een vreselijk hol. Ik verwachtte inderdaad een grotere bestraffing. Ik leefde in de veronderstelling dat nog meer toorn geopenbaard zou worden en dat mijn ketenen nog meer verzwaard zouden worden en ik kan eigenlijk nauwelijks geloven dat de Heere mij er zo gemakkelijk af laat komen. Ik vrees al lang groter plagen, maar in plaats daarvan voel ik rust en vrede, terwijl hoop en blijdschap in mij oprijzen.

Ik kan u nu niet zeggen dat ik van mijn staat verzekerd ben, maar ik kan u wel zeggen dat ik thans rust, geluk en troost heb, wat er dan ook nog van me zal worden.

O, zeer geliefde vriend, ga zo voort, geen vijand zal nooit over u heersen; ieder die u tegensprekt, zal een leugenaar bevonden worden. Wat zij zeggen of doen betekent niets, maar wat de Heere heeft gezegd houdt eeuwig stand.

Mijn verkoudheid is iets beter.

God zegene U.

Jenkin Jenkins

38. Aan de weleerwaarde heer Jenkins

Ik dank mijn God, mijn zoon, dat een bete smakelijke spijs tot u is overgebracht door middel van zo'n onwaardige dienstknecht.

Er zijner maar weinigen die God verlevendigd heeft en aan wie Hij grote trek naar geestelijk voedsel heeft gegeven, en die van mijn kooksel kunnen eten: "De verzadigde ziel vertreedt het honingzeem, maar de hongerige ziel is alle bitterzoet" Voor zo'n ziel zijn zelfs vermaningen, bestraffingen, lasten, vrezen, verschrikkingen, toorn en gebondenheid beter dan niets, en als zijn hart oprecht is gemaakt, heeft hij liever deze dingen dan dat hij een geruste te Sion is.

Ik hen zeer verblijd dat u in zo'n wijd veld bent toegelaten; ik hoop dat ik binnenkort mag vernemen dat u uit de engte in een ruime plaats gekomen bent, waar geen beslotenheid meer is, en dat de Heere uw voeten moge zetten in de ruimte. Het licht is alleen zoet voor degenen die in de duistere dalen van de schaduw des doods geweest zijn; alle anderen haren het licht en willen ook niet tot het licht komen.

De wonderen die u op de preekstoel verricht, verbazen mij in het minst niet; ik verwacht binnenkort dat het oude gerucht zich herhaalt, namelijk, dat Johannes uit de doden is opgestaan en dat machtige werken door hem gedaan worden (Matth. 14:2).

Het is waar, de verschrikkingen des Heeren en de vlammen der wraak kunnen het hart niet uitlokken of overwinnen in deze tegenwoordige staat waarin de mens door de val gekomen is. Het vleeselijk gemoed is vijandschap tegen God en de wet werkt toorn. Hoe meer de vrees van de wet in het zondaarshart zijn werk doet, hoe meer de vijandschap en de opstand van de zondaar daartegen wordt opgewekt, totdat de open afgrond zich vertoont tussen God en de ziel. Tenzij Christus verschijnt, kan er geen weg der verzoening gevonden worden, of enige hoop van toenadering en toegang, en nog minder gemeenschap en omgang en een eeuwig genieten van Zijn tegenwoordigheid in de hemel.

Het vleeselijk gemoed kan zich niet onderwerpen aan de Wet Gods, maar zal ertegen rebelleren en strijden, zolang de wet de zondaar nog van een vloek beschuldigt, zelfs al zou deze strijd tot in eeuwigheid voortduren. Want er is in de nare verblijfplaats van hopeloze gevangenen geen woord van verzoening en geen Middelaar. De meeste zoekende zondaren vergissen zich zeer in hun verwachtingen van de eerste heerlijke verschijning van Christus aan hen. Zij verwachten onderwerping, zachtmoedigheid, berouw, droefheid naar God, geduld, boetvaardigheid, ootmoed, enzovoort, enzovoort, als voorafgaande werkzaamheden van Zijn komst en nog veel meer voorbereidende werkzaamheden om óf Hem aan te nemen, Hem te nodigen, óf anderszins de weg voor Hem te banen.

Maar wat mij betreft, ik heb niet één van deze voorboden of voorlopers gehad. Er was niets in mij dan schuld, schaamte, vrees, opstand, wanhoop, de reinste dwaasheid en een vast voornemen niet meer Zijn Aangericht te zoeken en om genade te smeken. In die tijd is Hij gekomen en Hij heeft alles wat goed was niet Hem meegebracht. *Zijn loon was bij Hem en Zijn arbeidsloon was voor Zijn Aangezicht* (Jes. 40:10); en het eerste gezicht dat mijn geloof ooit van Hem had, was dat van de Eniggeborene des Vaders, vol van genade en waarheid; en uit Zijn volheid heb ik ontvangen, ook genade voor genade. Want de wet is tot mij gekomen met beschuldigingen door Mozes, maar de genade en de waarheid zijn tot mijn ziel gekomen door Jezus Christus, Die Mozes tot zwijgen heeft gebracht als mijn Voorspreker en Die aan alle eisen als mijn Borg heeft beantwoord en Hij heeft hem weggezonden van de berg der verheerlijking, terwijl Jezus met Zijn arme discipelen alleen werd gelaten, vol verwondering en aanbidding. Hij scheen voldaan dat Hij het verloren schaap aangetroffen had, en ik weende van vreugde dat ik de overste Herder gevonden had.

Ik geloof dat de gediensdige engelen mij vergezelden voor Jezus kwam, en dat zij het Woord dat de Heere tot mij sprak verstaanbaar maakten; maar ik geloof dat er niemand bij stond toen ik het eerste heerlijke bezoek kreeg en de huwelijksband gelegd werd. Het was zoiets als het huwelijk van onze eerste voorouders; God de Vader trekt ons tot de Tweede Adam zoals Eva naar de eerste Adam werd gebracht, want anders zouden wij nooit komen. De Geest openbaart het huwelijkskleed aan het geloof en het geloof trekt het aan en Christus omhelst dadelijk de ziel in Zijn eigen kleed en wordt een geest met haar en de enige en volkomen Eigenaar van haar.

De tegenwoordige gevoelens zullen onder de bediening van de Heilige Geest u meer vernederen, ontbloten, ontledigen dan alle verschrikkingen die eraan vooraf zijn gegaan. Niets is bestand tegen de ruisende, krachtige wind die het huis vervult en die de grote Verlosser aankondigt en uitroept dat het Jubeljaar aanstaande is.

De verwachting dat u meer toorn zult ondervinden, komt voort uit een bewustheid van hetgeen u rechtvaardig verdiend hebt; maar God eist van ons veel minder dan onze ongerechtigheden verdienen. Hij handelt nooit met ons naar onze zonden, en vergeldt ons niet naar onze overtredingen. Hij stilt de harde wind in de dag des oostenwinds (Jes. 27:8), opdat wij niet als Jona bezwijken en de dood verkiezen boven het leven.

De Heere zegene u, enz.,

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

39. Aan de weleerwaarde heer Huntington

Mijn waarde en geliefde vriend, Ik verwacht al lang enkele regels van u en ik vraag me soms af wat de oorzaak van het uitblijven toch mag zijn. Satan kan mij er niet van overtuigen dat u niet meer om mij geeft of dat u mij vergeet. Maar ik veronderstel dat het komt door de menigvuldige zorgen die uw tijd, hoofd en handen in beslag nemen en ik twijfel er niet aan of u bent zeer bezet. Toch zou er niemand op aarde meer verheugd zijn om van uw welstand, geluk en voorspoed te horen dan ikzelf.

Het is waar, ik ben uw lasten alweer enige tijd kwijt, misschien wel eerder dan uzelf, of minstens in dezelfde tijd. Ik heb er een poosje een gedeelte van gedragen en toen had ik ook de kracht om het te doen en om de Heere te smeken ten behoeve van de rechtvaardige zaak van Zijn dienstknecht, maar dit werd mij vergund om uwentwil; ik ben u veel meer verschuldigd dan ik ooit kan goedmaken.

Toen ik de laatste keer bij u was, zag ik duidelijk genoeg dat de Heere aan uw zijde stond en dat niemand van degenen die tegen u waren opgestaan, u zouden overmogen; dat de Heere u de hoofden van al uw vijanden had gegeven, en dat u hen in de engte zou drijven en hen zou belagen totdat zij door verwarring, verdeeldheid, innerlijke tegenstrijdigheid, radeloosheid en dwaasheid over de hele aarde verstrooid zouden worden. *Alle instrument, dat tegen u bereid wordt, zal niet gelukken, en alle tong, die in het gericht tegen u opstaat, zal gij verdoemen; dit is de erve der knechten des HEEREN en hun gerechtigheid is uit Mij, spreekt de Heere.* Jesaja 54.

God heeft u tot die reis afgezonden om de huichelaar te ontdekken, zodat hij niet langer zou heersen en het volk in de strikken zou worden gebracht. Dit is een deel van het werk waartoe de Heere u geroepen heeft en daarmee moet u tevreden zijn.

Nu, beste vriend, mijn gedachten zijn grotendeels weer tot de vorige koers teruggekeerd; ik ga weer heen als de schaduw die neigt en ik word op en neer geworpen als de sprinkhanen. Ik ben al weer sinds enkele weken zo droevig gesteld, zonder licht, leven, kracht, kniezend in de tastbare duisternis. Dikwijls besluit ik om maar alles op te geven en het niet meer op te vatten; wat mij soms ervan weerhoudt zo te doen, kan ik niet zeggen.

Vorige week liet mevr. H. mij op een dag twee brieven zien die zij onlangs van u ontvangen had. In één van die brieven haalt u de tekst aan: "Bij Mij van de Libanon af, o bruid." Zodra mijn oog erop viel, kwam er licht over en zag ik waar ikzelf was, en wat ik nodig had. Maar het raakte uit mijn gedachten en de hele zaterdag kwam het ook niet terug, ofschoon ik van plan was om erover te preken.

Ik was de hele dag bezig met een andere tekst, maar met weinig vrucht. Ik ging 's avonds naar bed, duister, gemelijk, knorrig, opstandig; en zo ellendig als een sterveling maar kon zijn en zo bleef ik de hele nacht, ook in mijn slaap. Maar nadat ik 's morgens was opgestaan en in mijn studeerkamer zat, kwam die tekst weer plotseling in mijn gedachten met zoveel aangenaamheid, licht en kracht, dat ik uitriep: "Trek mij, ik zal U nalopen." Nu had ik stof genoeg om die dag te preken en ik geloof dat ik nooit tevoren zo gepreekt heb.

Zo ben ik nu, maar ik kan dit werk niet begrijpen. Soms schijnt de Beminde te komen, maar het is slechts in een gezicht van ver en Hij is weldra weer weggegaan en als ik dan weer tot het oude nest kom, dan lijkt het, dunkt mij, duidelijk genoeg dat alles niets is, niets dan wettische pijn, wettische troost en wettische hoop. O, om altijd maar te moeten snijden, uitrusten, ontwortelen, bestraffen en de zonde te berispen is armzalig werk, en ik ben het echt beu; om altijd aan de mestpoort te verkeren en niets te eten en te drinken te hebben is maar een schrale troost.

De Heere zegene u!

Jenkin Jenkins.

40. Aan de eerwaarde heer Jenkin Jenkins

Geliefde broeder in Christus.

Ik ben vijf weken uit rijden geweest en heb de broeders bezocht in de naburige stadjes om te zien hoe zij het maken; ik heb bemerkt dat degenen die de Heere gevolgd zijn tot op heden allen in leven zijn. Ik heb kougevat; ik ben daar ook erg vatbaar voor, óf in mijn gemoed, óf in mijn hoofd. Het eerste is verreweg het ergste, daar niets anders dan een nieuwe gewaarwording van Goddelijke liefde dit slechts weg zal nemen.

Onder deze laatste last liep ik enigszins gebukt gedurende twee weken. Ik voelde het gewicht en ik was er zeker van dat deze weldra van mij zou wijken of anders zou ik er afstand van nemen. Ik zou geen moment hebben getwijfeld dat de balans naar die zijde zou zijn doorgeslagen die toont dat alle vlees ijdelheid is, ware het niet dat twee strikken vastgebonden zaten aan mijn slippen die mij in de engte brachten.

Maar hoewel dit erg zwaar woog na vurig en aanhoudend gebed, moest alles na een uur wijken en het keerde niet weer terug; sinds die dag ga ik weer rechtop!

Ik noem dit de last van het Woord des Heeren, omdat dit steevast verbonden is met datgene wat die last teweegbracht; en daar de Heere dit wist, liet Hij mij toe die op Hem te werpen en Hij ondersteunde mij. Hij doorvlocht mijn tedere gevoelens voor Zijn eer met Zijn barmhartigheid en liet Zijn verbolgenheid en Zijn dreigementen met mijn toorn tegen Zijn vijanden samengaan.

Hij liet mij weten dat mijn persoon en ook mijn zaak de Zijne waren en dat Hij die zou beslechten en Zich zou wreken aan die huichelaren En op wie die dreigementen van de Heere ooit zullen vallen, zij zullen die vijand tot stof vermalen. Ik zal het misschien niet meer zien, maar anderen wel en zij zullen bekennen *dat er een God is Die op deze aarde vonnis velt*.

Ik twijfel in het minst niet of de hand des Heeren is in dit alles, want zal er een kwaad in de stad zijn, met name in de stad van onze ordinantiën, dat de Heere niet doet?

Mijn tegenstander is de duivel zelf in het hart en in de mond van een vervloekte bedrieger; en zulke personen te toetsen en te bewijzen dat zij leugenaars zijn, is één facet van het werk van een dienaar, een werk dat door Christus Zelf zeer wordt aanbevolen. Ik weet dit ook wel, maar het is pijnlijk voor vlees en bloed, maar het eigen ik moet echter dagelijks verloochend worden door degenen die het Lam willen volgen door goed gerucht en kwaad gerucht.

Het badwater van Bethesda heeft vijf zalen.

De eerste is Gods onherroepelijk besluit.

Het tweede is de ingewanden van Zijn eeuwige liefde.

De derde is het Verbondshoofd in Wie zij verkoren waren.

De vierde is de beloften Gods waarin zij allen besloten liggen.

De vijfde is de hoede van de Goddelijke voorzienigheid waardoor zij allen in Christus Jezus bewaard worden tot zij geroepen worden.

Deze vijf zalen bij de ingang van het huis der barmhartigheid beschutten de verkorenen tegen de guurheid van het weer en tegen de verwoestende winden van de dwaling “Allen, zovelen als er vóór Mij zijn gekomen, zijn dieven en moordenaars; maar de schapen hebben hen niet gehoord.”

In deze zalen zijn ze veilig voor de vloed van verzoeking, voor de regen, de hagel en de winden van verwoestende oordelen; voor al de stormen en vloed van de berg Sinaï; en voor het verderf der zonde, het oordeel der verdoemenis en de toekomende toorn.

In deze zalen ligt een groot aantal zieken en onmachtigen, zelfs tot op de huidige dag; die hebben behoefte aan genezing en wacht en tot de Engel des verbonds neerkomt en de wateren in beroering brengt.

Met die wateren wordt niet de liefde Gods bedoeld, want dat is een rivier, niet een vijver, maar een rivier die de stad Gods verblijdt. De wateren betekenen ook niet de Geest of de genade Gods, want die worden de “springbronnen van levend water genoemd en geen vijvers. Nog minder kan er God mee bedoeld zijn Die een Fontein is van levende wateren; en ook Christus niet Die een Bron der zaligheid is. Wie kan deze wateren in beroering brengen?

De Kerk wordt echter wel een poel genoemd: “Het dorre land zal tot staand water worden” (Jes. 35:7), en: “Ik zal de woestijn tot een waterpoel zetten” (Jes. 41:18). Het is nodig dat de Kerk dikwijls in beroering gebracht wordt, vooral als zij, net als stilstaand water, te veel op haar oude aardse droesem rust.

Een weinig beroering maakt het volk bekommerd, hetgeen in de Schrift dikwijls met wateren wordt vergeleken en dan worden nieuw leven en kracht, ijver en vurigheid gevoeld. Het gebed stijgt op, leven en licht dalen neer en de kracht waarmee op zo’n ogenblik het Woord gepaard gaat, geneest de ziel vaak van elke ziekte die zij heeft.

Sinds het laatste neerdalen van de Engel zijn drie arme sukkelaars genezen en ik kan niet zeggen hoeveel er ook dezelfde krachtige uitwerking hebben ondervonden, want er worden er geen gevonden die terugkeren om God de eer te geven behalve deze vreemdelingen. Die worden heengezonden in vrede en ik weet zeker dat hun geloof hen gezond gemaakt heeft.

Ik hoor in die brief van u het luide en overheersend geroep van het ongeloof, wat sterk genoeg is om elke andere stem te smoren. Ik weet dat ongeloof een eeuwige sluitboom is, zelfs in de geest van de satan zelf; het legt iedere gedachte van die boze geest aan banden, die op enig ogenblik zou kunnen ontsnappen om tevergeefs een deur der hoop te zoeken. Op bepaalde tijden, als hem de toegang tot mijn ziel wordt verleend (dit moge misschien vreemd schijnen), kan ik zelfs voelen dat mijn eigen geest wordt beïnvloed, belemmerd en bij ogenblikken wordt besloten in ongeloof, en daarmee gaat gepaard elke opstandige, wanhopige, afgunstige en boosaardige gedachte, zoals deze ook voortwoekert in de duivel zelf.

Geschreven vanuit Mispa, de wachttorens, nabij Gilead, op weg naar Mahanaïm, waar ik het heirleger des Heeren hoop te ontmoeten en al de bijstand van Ezau en zijn hele gezelschap zal afwijzen.

Altijd de uwe,

WILLIAM HUNTINGTON S.S.

BRIEF VAN JENKINS

Bijlage 41. A.

Brief van mr. J. Jenkins, aan zijn dochter

Mailing Street, Lewis, 16 febr. 1797

God zegene u, mijn dochter en God Almachtig bevestigte het woord hetwelk Hij heeft gesproken. „En zalig is zij, die geloofd heeft; want de dingen, die haar van de Heere gezegd zijn, zullen volbracht worden.” „De Heere vergelde u uwe daad (des geloofs) en uw loon zij volkomen, van de Heere, den God Israels, onder Wiens vleugelen u gekomen zijt om toevlucht te nemen. Geloofd zij de Heere, die niet heeft nagelaten u heden een losser te geven; en zijn naam worde vermaard in Israël! Die zal u zijn tot een verkwikker der ziel en om uwen ouderdom te onderhouden”, als dat komt. Want: „En tot den ouderdom toe zal Ik dezelfde zijn, ja, tot de grijsheid toe zal Ik ulieden dragen; Ik heb het gedaan en Ik zal u opnemen en Ik zal dragen en redden.”

O, welk een wonderen heeft de Heere voor ons gedaan! “Te dezer tijd zal van Jacob gezegd worden en van Israël, wat. God gewrocht heeft.” Hij bezocht ons in Zijn toorn en heeft de ongerechtigheid Zijner knechten gevonden. Maar wij hebben het nimmer ten volle gevoeld. Hij strafte ons niet naar dat onze ongerechtigheden verdienen. Hij liet ons Zijn roede voelen en zwichten onder Zijn soevereine macht. Hij zocht de gunst van onze onwaardige genegenheden en won ze. Vaarwel afgoden, voor altijd! Naar de mollen en vledermuizen ermee! „Efraïm! wat heb ik meer met de afgoden te doen? Ik heb hem verhoord en zal op hem zien; Ik zal hem zijn als een groenende dennenboom”, zegt de Verlosser, „uw vrucht is uit Mij gevonden.” O, laten wij vooral dichtbij Hem blijven!

Ik bracht Gode veel dank toe toen ik uw brief ontving. Mijn hart werd warm voor de dierbare Verlosser van verloren zondaren. Ik weende aan Zijn voeten en was vervuld met verwondering en verbazing omdat Hij zó laag gebukt heeft om zo'n arme, onbeduidende worm te gebruiken. En dat Hij zo'n walgelijk, verachtelijk en onedel rebel, als instrument in Zijn hand genomen heeft om enig goed voor Zijn kinderen te doen. Werkelijk: „Hij verkiest het onedele dezer wereld om de wijzen te beschamen. Ja, en hetgeen niet is, opdat Hij hetgeen iets is, te niet zou maken.” Ik ben hier een levend getuige van. Onder al de wettische, ijdele, eigenwijze, hovaardige, trotse, laatlunkende, vermetele en lettergeleerden dezer eeuw, was ik wel de dwaaste, blindste, walglijkste, de meest laatlunkende en onedelste van hen allen. En de onwaarschijnlijkste onder de zon om voor God de keus op te vestigen.

Maar zo is het, het lot viel op Jona. En ik geloof dat hij het onhandelbaarste in heel het land Israël was. Aldus werkt Hij en dit is Zijn doen. En deze zijn wonderlijk in onze ogen. „De boog der sterken is gebroken; en die struikelden, zijn met sterkte omgord.”

Ik zie in uw brief dat uw slechtste dagen voorbij zijn. Schuld, toorn en de vloek zijn weg en in de diepte der zee geworpen. De geweldige stormwind van Sinai is nu achter de rug. De gezegende berg Sion is in zicht. U zult van kracht tot kracht daar aankomen en Zijn gerechtigheid zal in 't geloof geopenbaard worden. Er moet nog wat stof afgeborsteld worden. U heeft nog wat meer verootmoedigingen nodig en moet nog wat minder worden. Dan zal Hij, Die te komen staat, komen en niet achterblijven.

Verwondert u niet over de beproevingsen die komen, want de beproeving uws geloofs is „veel kostelijker dan van het goud, hetwelk vergaat.” Door het vuur wil de Heere het beproeven. Maar Hij zit Zelf bij de oven. Niet één haar van hen zal op de aarde vallen.

Ik sluit een brief van Mr. H. bij. 'k Heb deze vandaag ontvangen en was aan mij gericht, maar de inhoud is voor u.

God zegene u, mijn waarde vriendin en geve u voorspoed zowel naar lichaam als ziel en in 't gezin.

En ik verzoek u nimmer te vergeten te bidden voor:

Jenkin Jenkins W.A.

(Met W.A. bedoelde Jenkins „Wels Ambassadeur", daar hij in Wales geboren was. De bediening van W. Huntington - zijn boezemvriend en medearbeider - werd zeer aan hem gezegend. Mr. Jenkins stierf op 2 sept. 1810.)

Bijlage 42. B.

Brief van J. Keyt, persoonlijk vriend van Huntington, gericht aan John Warburton van Trowbridge, Wiltshire.

Londen, 18 mei 1835

Geliefde in de Heere om wille der Waarheid.

Uw vriendelijke ontvangst van mij - een arme vreemdeling - in de consistorie in de Gowerstraat, voor uw terugkeer naar huis op woensdagavond de 13e, maakt het voor mij onnodig enige verontschuldigen te maken om aldus een paar regels aan u te schrijven.

Verleden jaar, toen u in de stad was, had ik een vel papier beschreven met het voornemen de brief in Trowbridge te bezorgen. Maar de moed ontzonk mij daar ik nimmer met u gesproken had. Hoewel ik u vele jaren bij gelegenheid gehoord heb en hartelijk de heilige waarheden omhelsd heb, welke u verwaardigd werd uit te dragen.

Ik heb ten dele, door Goddelijk onderwijs, de onschatbare waarde van het Evangelie van Christus geleerd. En heb ervaren dat het de kracht Gods is tot zaligheid, voor mij, de onwaardigste der zondaren.

Er zijn al meer dan vijftig jaren voorbij sinds het Gode behaagd heeft bij mij voorbij te gaan en mij zag toen ik verontreinigd in mijn bloed lag en tegen mij zei: „Leef". Aldus werd mijn arme ziel door deze levengevende stem levend gemaakt toen ik dood was in zonden en misdaden. Naar de rijkdom Zijner vrije, soevereine en onderscheidene genade.

Om u een opsomming van Zijn genadig werk te geven alsmede over de weg waarlangs mijn dwalende voeten geleid zijn geworden en de veranderingen die over mij gegaan zijn, zou bijna eindeloos zijn. Op de leeftijd van 76 jaar zou dit teveel voor me zijn, hoewel een kostelijke taak.

Het is genoeg mede te delen dat, nadat het de Heere behaagd had mij van mijn zondige en verloren staat te overtuigen, ik begon te onderzoeken wie mij de weg en middelen aan kon wijzen, waardoor ik verlichting en verlossing kon verkrijgen waar ik zoveel behoefte aan had. Na veel gedraai, gekeer en afdwalingen her en derwaards, gebeurde het dat ik in het jaar 1794 over een zekere kolendrager (**W. Huntington**) gehoord had. Men zei van hem, dat hij het Evangelie predikte. Na verloop van tijd heb ik hem in de Monkwelstraat-kapel gehoord. Door de gezegende uitwerkingen, die zijn bediening vergezelden, werd ik gedwongen de kerk - waar ik toen enige jaren lid geweest was - te verlaten.

Ik mocht met een voornemen des harten deze gezegende dienstknecht van God aankleven. Zijn getuigenis en werken waren de middelen - onder de Goddelijke zegening - om mijn arme, verbijsterde ziel uit een doolhof van duisternis, dienstbaarheid en bekommring te leiden. Ik werd tot het einde van zijn pelgrimsreis onder zijn bediening gespijsd en gekoesterd.

Mijn pad is, door de alwijze voorzienigheid Gods, van begin tot eind, een afwisseling geweest van veelvuldige onderscheiden bezoeken, bestrijdingen, tegenspoeden en armoede. Dit is gepaard gegaan met Goddelijk onderricht, overvloedige vertroostingen, genadige verlossingen en sterkte naar mijn dagen. „Loof de Heere, mijn ziel en vergeet geen van Zijn weldaden."

Welnu, waarde heer, als u mijn bevinding beschouwt zal het u niet verwonderen als ik u vertel dat uw bediening en mijn bevinding een gezegende overeenkomst vertonen. Ik ben in mijn gemoed overtuigd dat het niet minder is dan „de enigheid des Geestes door den band des vredes." Dit gevoelde ik toen ik onder uw afscheidspredicatie zat over 1 Petrus 3: 12. Die preek was kostelijk voor mijn ziel.

Ik heb onlangs door enige pijnlijke bestrijdingen moeten waden. Ook ben ik smartelijk beproefd door de verdorvenheden van mijn verdorven natuur en met vele dagen van duisternis. Dit heeft me bij tijden verbazend terneergeslagen.

Vorige dinsdag, terwijl ik eenzaam en alleen zat, was ik erg neerslachtig. Tenslotte uitte zich mijn zorgen in deze woorden: „O Heere, waarom vergeet Gij mij? Waarom ga ik in het zwart, vanwege des vijands onderdrukking.” Hier versmolt ik onder en mocht de drie laatste versjes van Psalm 43 smekend uitzuchten: „Zend Uw licht en Uw waarheid, dat die mij leiden”, enz. Dit bracht gedurende enige tijd zoete kalmte en vrede mee.

Maar de volgende dag (woensdag) was ik weer zo terneergeslagen en zo dood en dom als een beest! Dit bleef - met tussenpozen - zo gedurende de meeste tijd van de dag. In de avond mocht ik mijn bezwaard hart uitstorten. Het werd mij vergund om sterk te smeken om een zegen. En of ik die avond onder uw predicatie een teken ten goede mocht ontvangen. Hoewel het hard regende, maar ik moest daar zijn. Geloofd zij de goedertieren Heere! Hij gaf mij een antwoord des vredes in de blijdschap van mijn hart. Hierdoor werd ik gedrongen naar u toe te komen en er u mede bekend te maken.

Ik geloof en ben overtuigd, dat de zaak die u op die avond uit mocht dragen de zuivere waarheid van God was en de oprechte bevinding van zijn kinderen. Maar het is onontbeerlijk deze zaken persoonlijk te leren kennen. De kostelijke leer van het eeuwig Evangelie, hoewel duidelijk beschreven, zal niet baten zonder de toepassing daarvan door de gezegende Geest aan het hart. De toegerekende gerechtigheid is dan inderdaad zoet! Dit leidt zowel de prediker als de luisteraar tot het wezen van de taal der geliefde discipel, (zie 1 Joh. 1:1-4).

Zo'n bevinding als die de apostel beschrijft bevat de inhoud van die verbondsbelofte: „De verborgenheid des Heeren is voor degenen, die Hem vrezen; en Zijn verbond, om hun die bekend te maken.” Ja en ook hun persoonlijk deel daaraan.

Niettegenstaande alles wat ik kort aangestipt heb, kan ik u toch verzekeren, mijn waarde vriend, wat mijzelf betreft gevoel ik mij tot op dit uur precies zoals u beschreef: arm, behoeftig, hulpeloos, laag, walgelijk, onwetend en in alle opzichten onwaardig, zoals ik ook was in de tijd toen het geestelijk leven voor 't eerst in mijn ziel kwam. Ik geloof dat tenzij wij eerst met tranenbrood gespijsd worden en de wijn der verbaasdheid drinken we niet echt in de bedoeling van 's Heeren verklaring kunnen komen: “Zonder Mij, kunt u niets doen.” Maar als onze dierbare Zaligmaker afdaalt om ons te zegenen met de genade van de Heilige Geest dan worden we onthaald op uitgelezen en veel rijker spijs. Zijnde geleid (overeenkomstig de mate van ons geloof) in het volle aandeel hetwelk in Jesaja 25 vervat is. Waar het Evangeliefeest op de berg Sion zo vermeld wordt en gelijkerwijs de blijde gasten aan dit hemelse banket deel mogen nemen. En deze verkoren en hoog begenadigde gasten zijn de geestelijk armen, de verminkten, de kreupelen en de blinden. Deze zijn in zichzelf zulke hulpeloze schepselen zodat ze „alle ogenblik bevochtigd” dienen te worden en bewaard, teneinde ze in het leven te behouden. En de gezegende Meester der verzamelingen heeft in getrouwheid op Zich genomen: „Deze dingen zal Ik hun doen en Ik zal hen niet verlaten.”

Ik weet niet wat mijn geliefde vriend van dit arme gekrabbel zal maken. Maar mijn oogmerk en begeerte is om u de hartelijke instemming van mijn hart mee te delen, met de Waarheden die u voortgebracht - en het getuigenis hetwelk u uitgedragen hebt onder de arme discipelen in Londen. Want in waarheid „het Woord des Heeren is dierbaar in deze bewolkte en donkere dagen.” Er is zo weinig „openbaar gezicht.”

Nu, als ik niet het genoegen mag hebben uw aangezicht weer in het vlees te zien, heb ik gewaagd u dit arme vel papier - zoals het is - te sturen. Ik besluit met de taal van de weduwe te Zarfath aan Elia, op de opstanding van haar zoon: “Nu weet ik, dat gij een man Gods zijt en dat het Woord des Heeren in uwe mond waarheid is”, 1 Kon. 17 : 24.

Mijn hartelijke groeten aan allen in Trowbridge die onze Heere Jezus Christus liefhebben.

Uw toegenegen J. Keyt.

ROOFGOED

Gehaald uit de Staatsgevangenis te Londen, zonder belegering, geweld, bloedstorting of enige schade voor de eigenaars.

Ik heb u een stuk land gegeven boven uw broederen. Gen. 48 : 22

ROOFGOED

Gehaald uit de Staatsgevangenis te Londen, zonder belegering, geweld, bloedstorting of enige schade voor de eigenaars.

Van een zeker Koningsgezinde in de brandende braambos

aan de zoon van David, anders gezegd Mr. James Davidson,

No. 7, in de Poort des rumoers, omgeven door een muur;
en die, hoewel hij zich in het gezicht van de gracht bevindt, dicht bij de toren woont.

Ik heb u een stuk land gegeven boven uw broederen. Gen. 48 : 22.

In een brief aan een vriend

Vertaald door C. W. SMIT.

Aan mijnheer en mevrouw Davidson,

Postern-Row, Tower-Hill

Geliefden in God, genade en vrede worde u vermenigvuldigd door onze Heere Jezus Christus.

De tijd is geweest dat ik een kerstlied aan uw deur gezongen kon hebben. Maar de longen die de kanalen plachten te vullen zijn, door het vele gebruik daarvan, erg in verval geraakt. Daarom heb ik al vele jaren de melodie van mijn zang op moeten geven zoals Israël oudtijds met zijn harpen deed.

Zijnde niet in staat om deze vrucht der lippen voort te brengen, zend ik u hier een kerstaanbieding, hetwelk de vrucht is van zowel het hoofd als het hart.

Dezen kwamen terloops in mijn gemoed, en hielden - toen ze kwamen - liefelijk mijn gedachten bezig. Hoewel ogenschijnlijk op zichzelf tegenstrijdig, bracht ik het toch - door de zalving des Heiligen - in overeenstemming. Ook was ik niet weinig verheugd terwijl mijn gemoed daarmede bezig was.

Ik noem het een raadsel op alles in allen. En u krijgt toestemming om deze in al de vrije Kerstdagen uit te vinden. Maar zou er enige vrucht, in deze notenhof, te hard voor de tanden zijn, zend ze dan terug naar de venter en hij belooft u het gebruik van zijn krakers.

Ontvang dit als mijn kerstgeschenk en neem goede nota van het toegevoegde, ik bedoel de complimenten van de dag welke zijn: Een vrolijk Kerstfeest, voortkomende van - een gestalte van Christus de Hoop der heerlijkheid - in het hart. Want een vrolijk hart doet, net als een medicijn, goed. Hij die een vrolijk hart heeft, heeft een gedurige maaltijd.

Ik wens u een gelukkig Nieuwjaar en de zegeningen des nieuwen verbonds tot uw bezitting; namelijk: een nieuw hart en een nieuwe geest en het gebruik der nieuwe tongen, veel bediening in nieuwigheid des Geestes en een voorspoedige wandel in nieuwigheid des levens, veel aangename teugjes van de nieuwe wijn van het Koninkrijk en vele onderpanden en voorsmaken van die nieuwe vreugde die beloofd is door dat Heilige aan de nieuwgeboren erfgenamen der belofte, in de nieuwe hemel en aarde waarop gerechtigheid woont.

Dit is de wens en welgemeende begeerte van,

Waarde vrienden, uw in het eeuwig verbond,

William Huntington S. S.

ROOFGOED

Gehaald uit de Staatsgevangenis te Londen, zonder belegering, geweld, bloedstorting of enige schade voor de eigenaars.

Waarde heer.

Ik wens dat de genade, goedertierenheid en vrede door Jezus Christus onze allergezegendste God en Zaligmaker voor eeuwig met u zij.

Op mijn weg naar huis was u zo vriendelijk mij te vergezellen, en mij al de bijzonderheden van de Staatsgevangenis te laten zien. Ik begon over die dingen na te denken, en ze op een geestelijke wijze voor mijzelf uit te leggen. Terwijl ik dus bezig was, nam mijn geneigdheid om alles op zijn plaats te brengen een hoge vlucht en toen zij weer nederdaalde waren er een menigte zaken op de drempel te zien. Mijn besluit dat ik daaruit opmaakte, was, dat *uw dienstbetrekking* wel zonderling is, maar dat u toch voorrechten ten deel zijn gevallen waarop maar weinige kunnen roemen.

U leeft in de dagelijkse aanschouwing van **de hoge toren**, Psalm 18: 2, met welke gunst de Koninklijke psalmist, hoewel hij door de Heere zeer bevoorrecht was, niet altijd verwaardigd werd. Wanneer wij ons op de hoge toren bevinden schijnt ons de wereld maar toe als een druppel van een emmer, of een stofje van de weegschaal, lichter dan niet en ijdelheid. U weet dat de heiligen de beloften hebben van *in de hoogte te zullen wonen; dat zij veilig zullen zijn in de kloven der steenrotsen; dat hun brood zal worden gegeven en dat hun wateren gewis zijn; dat zij de Koning zullen zien in Zijn schoonheid en een verafgelegen land zullen zien.*

De Koninklijke **wapenkamer** bevindt zich slechts op een boogschot van u af. *Er hangen duizend schilden, altemaal schilden der helden*, Hoogl. 4: 4. Menig goed soldaat of krijgsman in de dienst van Jezus Christus, betrokken in de strijd van de geloofs, heeft behoefte gevoeld aan *de helm der hoop, het borstwapen der gerechtigheid, het schild der hulp en dat van de geloofs, de gordel der waarheid en het zwaard van de Geestes*, maar heeft toch nooit kunnen zeggen zoals dat hij u het geval is, dat hij het hele jaar lang in de onmiddellijke nabijheid en in het volle gezicht van de Koninklijke wapenkamer woonde.

U hebt ook niets te vrezen van de wapenkamer waarin zich de paarden bevinden. Deze dieren, hun wapenrusting, hun verschrikkelijke ruiters en hun oorlogswapenen, brengen geen vrees aan. Zij staan allen vast en bevinden zich in voortdurende gevangenschap. Er bestaat niet de minste aanleiding om voor hen beducht te zijn, al *de schrik die zij in het land der levenden* verspreid hebben is nu voorbijgegaan. Wat zouden duizenden christenen er niet voor hebben over gehad als zij de Saracenen zó ingesloten hadden gezien toen zij zo vreselijk te voorschijn kwamen; zoals geschreven is: “En het getal van het leger der ruiters was tweehonderdduizend maal duizend, en ik hoorde hun getal. En ik zag in het gezicht de paarden en degenen die daar op zaten, hebbende borstwapenen van vuur en van sulfer en zwavel. En de hoofden der paarden waren als de hoofden der leeuwen, en uit hun monden ging rook, vuur en zwavel. Door deze drie werd het derde deel der mensen gedood”. Zo zijn er enige dingen in de toren die overeenkomst hebben met wat Johannes in het gezicht zag; terwijl de ijzeren borstwapenen der paarden van het Saraceense leger, levendige zinnebeelden zijn van de dichtgeschroeide consciënties van dat leger sprinkhanen, dat de leugen van de Koran der Turken verspreidt; ook de koophandel van de menigte pauselijke priesters voorstellende, die geld voor zichzelf en zielen voor de duivel winnen door de verkoop van hun bullen en aflaten.

Menig jong christen die Christus als de hoop der heerlijkheid in zich heeft, is er eerst voor bevreesd geweest met een openbare belijdenis de wereld in te gaan, zeggende met de luiaard: “Er is een leeuw buiten, ik mocht op de straat gedood worden”, Spr. 22: 13. Maar u kunt elke dag niet alleen leeuwen maar ook wolven, beren, tijgers en luipaarden zien, die in hun holen liggen opgesloten. Ja, zelfs als u te bed ligt kunt u hun verschrikkelijk gebrul horen, maar er kan er niet één in uw woning komen. De hoog begunstigde Daniël werd alleen om het aanroepen van zijn God, onder hen geworpen. Maar daar hij vast op de Leeuw uit de stam van Juda vertrouwde, konden hem de andere leeuwen geen kwaad doen. O, wat zal dat een dag zijn als de leeuw uit de bodemloze put zo vast zal liggen opgesloten, als zij die nu in de toren zijn! De Engel zal op de bepaalde tijd nederdalen met de keten in zijn hand. ***Hij zal de slang, die oude duivel aangrijpen en hem voor duizend jaren binden, hem in de put werpen en die verzegelen.***

Welk zegel vaster zal zijn dan dat wat de koning van Babel voor het leeuwenhol maakte, opdat zijn voornemen dat hij met Daniël had niet mocht vrijdeld worden. Vaster ook dan het zegel van de Joodse rabbijnen op het graf van Christus, hoewel het ten doel had de kracht der Almacht tegen te houden.

De gracht om de toren kan er toe dienen om u opmerkzaam te maken op de velen, die, de enge poort mis lopende, door blinde leidlieden er verder van afgevoerd zijn. En die langs de muur hebben gelopen totdat beiden, leider en die geleid werd, samen in de gracht zijn neergestort. In uw leeftijd zijn er twee of drie personen in de gracht van de toren gevallen, maar het is te vrezen dat er dagelijks heel wat meer in een gracht vallen die oneindig erger en dieper dan deze is. Maar tussen u en de gracht is een muur al is hij wat laag, die laatste kan u aan Sions veiligheid doen denken: “Te die dage zal dit lied gezongen worden: “wij hebben een sterke stad, God stelt heil tot haar muren en voorschansen”. De zielen die daarmee omtuind zijn, zijn goed voor de gracht beveiligd. Daar de muur aan de zijde van de heuvel zo laag en aan de kant van de gracht zo hoog is, toont zij u aan, aan welke zijde de gierigaard zijn schatten overziet, “want zijn goederen zijn als zijn sterke stad, en als een verheven muur in zijn inbeelding”. Zo vertoont zich de buitenste torenmuur aan de zijde van de gracht. Maar was hij op de heuvel van de toren, dan zou hij die muur nauwelijks zien. Laat een wereldling op Sions heuvel geplaatst worden, dan zal hij niets van Sions muur ontdekken en ze hem minder dan niets toeschijnen. Maar het werk om iemand daar te plaatsen, komt alleen Hem toe, Die tot de tollenaar zei: “Heden is dezen huize zaligheid geschied”. Op deze aankondiging viel de muur van de goeds, die het hart in bedwang had gehouden, omver, terwijl die wortel van alle kwaad niet langer een bolwerk tot zaligheid voor hem was.

Dag en nacht hebt u een aanzienlijk **aantal mannen, allen gewapend**, bij en rondom uw woning. Sion en zijn rechtvaardige Opperbestuurder hebben er ook en wellicht meer rondom hun bedstede, die steeds de wacht houden. “Aanschouwt het bed dat Salomo heeft. Er zijn zestig helden rondom, van de helden Israëls. Zij allen hebben zwaarden, zijnde geoefend ten oorlog. Ieder van hen heeft het zwaard aan de heup vanwege de schrik van de nachts”. Deze wacht kan er toe dienstbaar zijn om u te doen gedenken aan de dienaren van het Evangelie, die er toe gesteld zijn om de waarheid te verdedigen met zulke wapenen als waarmee de wapenkamer des Heeren hen voorziet, en tevens pal te staan voor de gemeente van de levendige God, die er de grond en vastigheid van is. Maar uw zeker behoud ligt in de God der legerschaar, die beide onze Verzorger en onze Beschutter is. “Zo de Heere de stad niet bewaakt, tevergeefs waakt de wachter”.

Als ik mij niet vergis ligt uw woning tussen twee heuvels; de een wordt genoemd de Grote- en de andere de Kleine heuvel van de Toren. Het is een groot geluk tussen de heuvelen te wonen, namelijk als men de oude berg van *Gods eeuwige verkiezing*, verzekerd in het hart, achter zich en *de eeuwige heuvel der heerlijkheid* in het volle gezicht vóór zich heeft. Het is geprofeteerd dat, “de bergen den volke vrede zullen dragen en de heuvelen gerechtigheid”. Op deze heeft de Heere stromen van zegeningen beloofd, die het hart verbrijzelen en doen opspringen van inwendige blijdschap. “Aldus kroont Hij het evangeliejaar met Zijn goedheid terwijl Zijn voetstappen van vettingheid druipen. Zij bedruipen de weiden der woestijn en de heuvelen springen op van vreugde”.

De Koninklijke kroon kan u doen gedenken aan de *kroon der kennis* waarmee de verstandigen gekroond worden; aan de kroon van *barmhartigheid en genade*, waarmee hij op bepaalde feestdagen te voorschijn treedt; van *de kroon van de levens*, die de gelovigen overwinnaar bij zijn dood beloofd wordt; aan *de kroon der gerechtigheid*, die door koningen en priesters moet gedragen worden als zij in de dag van de oordeels als getrouwe getuigen zullen verschijnen en aan *de onverderfelijke kroon* der heerlijkheid, die zuiver is en nooit verwelkt, daar zij in de hemel voor diegenen bewaard wordt die door de machtige hand Gods door het geloof tot de zaligheid bewaard worden. Hij, Wiens ogen zijn als vuurvlammen, en op Wiens hoofd vele Koninklijke hoeden zijn, Openb. 19: 12, zal hen de een of andere tijd in al hun Goddelijke luister te voorschijn brengen, wanneer de uitverkoren broederschap uit het stof zal verzen zijn en de bedelaars van de mesthoop verhoogd worden om te zitten bij de prinsen, en de kroon der heerlijkheid te beërven, 1 Sam. 2:8.

De koningskroon met haar talloze juwelen, deed mij gedenken aan de onbegrijpelijke schoonheid en de schitterende luister der Goddelijke majesteit, waarin de eeuwig gezegende Zaligmaker, de

Vredevorst, soms te voorschijn treedt als Hij zijn liefde bezoeken bij arme ellendige zondaren aflegt, om ze zichzelf toe te eigenen en met hem te onderhandelen. In deze bruiloftsdagen is de Heere der heirscharen een kroon der heerlijkheid en een kroon der schoonheid voor de ogen Zijns volks, Jes. 28:5. Ook is dan Sion niet minder in de ogen van haar Koninklijke Bruidegom, als Hij met al Zijn heerlijke majesteit over haar opgaat en haar beschijnt. “Zij is een Koninklijke kroon in de hand haars Gods en zal niet meer genoemd worden de verlatene, maar Hefzibah, want Mijn lust is aan haar”, Jes. 42: 3 4. Met zulk een heerlijke bevinding bevoorrecht te zijn en de zoete invloeden van de Geestes te gevoelen, zijn zoveel ankers en voorsmaken van wat te komen staat. Deze zijn de bewijzen die ons de prijs der hoge roeping Gods, in Christus Jezus, verzekeren. De ziel die deze zaken kent, ondervindt en zich daarin verheugt en in zijn eigen gemoed van de waarheid daarvan, door de Geest van de geloofs overtuigd is, en dat dit zijn lot en deel is, mag evenals Job zeggen: “Mijn oordeel is als een mantel en koninklijke hoed”.

De gouden scepter kan u doen gedenken aan de scepter der rechtmatigheid waarmee ieder onderwerp van de Koning der koningen gehoed wordt. De zegepraal over duivels, de wereld, zichzelf, de zonde en de dood, is het gezegende uitwetsel van zich onder de scepter der rechtmatigheid en de heerschappij der genade te bevinden.

Het is waar, geen van deze tegenpartijders zijn in de striktste zin van het Woord vernietigd, maar hun vernielende kracht is voor de uitverkorenen ten onder gebracht, en ter rechtertijd zullen zij onder hun voeten worden verpletterd. Ik ben er ooggetuige van dat u eens de gouden scepter hebt aangeraakt, maar dat is niet genoeg. Dagelijks moeten wij aan het hof verschijnen om onze vriendschap te vernieuwen, en bewijzen van onze Koningsgezindheid te geven. De Heere beware ons voor vadsigheid, ver afstand, lauwheid, toegeven in de zonde, zondenlust, een beschuldigende duivel; of wat het ergste van alles is, voor een beschuldigend geweten, dat tussen de Koning en ons scheiding maakt. Deze dingen verduisteren ons gezicht en brengen een wolk voor de troon der genade, die onze gebeden verhindert. Doe in de slechte tijden en in de ergste gevallen zoals sommigen in oude tijden hebben gedaan, zeggende: “Ik zal tot de Koning ingaan, kom ik dan om, zo kom ik om”. Deze werden de gouden scepter toegereikt, en het halve koninkrijk beloofd. Maar Christus geeft meer, want het gehele koninkrijk is ons.

Het stompe zwaard der genade, opgehangen tussen de twee zwaarden der gerechtigheid, het geestelijk en wereldlijk, deed mij gedenken aan de vreselijke verschijning des Heeren, wanneer Hij eerst tot de uitverkoren zondaar komt en hem wondt met het zwaard van de Geestes, dat door gaat door de samenvoegselen en het merg, en de afwijkingen van de harten openbaar maakt. Dan denkt de arme zondaar dat hij geheel zal worden uitgeroeid, doch het zwaard der genade heeft wel twee scherpten maar geen punt. De wond of liever de slag die de Zaligmaker ons daarmee geeft als Hij als overwinnaar verschijnt, veroorzaakt Hem meer werk dan een geneesheer. “Ik wond en genees”, zegt de gezegende Zaligmaker. *De Heere doodt en maakt levend*. Hij, die het zwaard aan Zijn heup heeft als de Almachtige is gezalfd om de gebrokenen van hart te verbinden en diegenen in vrijheid te stellen, die verbroken en verbrijzeld zijn, Lukas 4: 18. Ik geloof dat dit stompe zwaard datgene voorstelt, waar Mozes van spreekt: “Welgelukzalig zijt gij, o Israel, wie is u gelijk? Gij zijt een volk verlost door de Heere, een schild uwer hulp, en die het zwaard uwer hoogheid is”. Het is een uitnemend zwaard en er is geen aan hetzelfde gelijk. De wonden die men er door ontvangt zijn uitmuntend edel, Goddelijk en duurzaam. God geve dat zij gedurende ons gehele leven niet recht genezen mogen worden, ziende dat een verbroken geest een Gode aangename offerande is. Gedenk onder iedere wond dat het het zwaard der genade is. Het wordt in genade gebruikt en als zodanig schaadt het niet. De genade heeft een zachte hand, een teer hart en meelijdende ingewanden. Indien Vaderlijke strengheid ons een wond veroorzaakt past teer meelijden de balsem toe. Van een gelovige mag in een goede zin gezegd worden, wat van het pauselijke beest in een kwade zin gezegd wordt, namelijk, *dat het door een zwaard gewond werd en levend bleef*, want zijn dodelijke wonde werd genezen. En de gehele wereld zal zich eenmaal over ieder heilige verwonderen, zo goed als dat zij over het beest verwonderd waren.

Kortom, het zal voor een kind van God niet verschrikkelijk zijn, als hij sterft aan de wonden hem door het zwaard der genade toegebracht. Dit wapen wordt algemeen gebruikt voor hen, voor wie de vrede is uitgeroepen. “Daar is een die woorden als een scherp zwaard onbedacht uitspreekt, maar de tong der wijzen is medicijn”.

De ivoren scepter met de duif er op, deed mij denken aan Salomo's ivoren troon, welke die vreedzame vorst voor zichzelf maakte en die met het fijnste goud overtrokken was. “De troon had zes trappen en zij was van achteren rond. En aan haar beide zijden waren leuningen tot de zitplaats toe en twee leeuwen stonden bij die leuningen. En twaalf leeuwen stonden aan beide zijden aan de zes trappen; dergelijke was in geen koninkrijk gemaakt geweest.” Deze troon stelt de troon der genade zeer schoon voor. De lichte kleur kan van de Heilands heilige en genadige handelingen met Zijn eigen volk voorstellen. Van de twee leeuwen aan de voet van de troon stelt de een de vreselijke majesteit Van zijn Godheid voor: “De leeuw heeft gebruld, wie zou niet vrezen? De Heere HEERE heeft gesproken, wie zou niet profeteren?” Terwijl de andere de majesteit van zijn verzen, verhoogde en verheerlijkte mensheid voorstelt, daar Hij de Leeuw uit de stam van Juda is.

De zes trappen kunnen de weg van de Zaligmaker tot Zijn troon afbeelden. Hij kwam er toe, ten eerste: door Zijn nederdaling uit de hemel; ten tweede: door de aanneming van Zijn menselijke natuur; ten derde: door Zijn staat van vernedering als dienstknecht; ten vierde: door Zijn gehoorzame nederdaling in de dood en het graf; ten vijfde: door Zijn opstanding, en ten zesde: door Zijn opvaring ten hemel, waar Hij gezeten is op de troon Van zijn Majesteit in de hoogte.

De twaalf leeuwen op de trappen van de troon kunnen niet alleen de twaalf stammen afbeelden, die Salomo eerst op zijn troon verhieven, maar ook de twaalf apostelen, die als eerste Staatsministers van de verborgen raad van de grote Koning, stout te voorschijn traden. Zij waren waakzaam en dapper, gaven al het hunne over, en werden zelf overgegeven in het verdedigen van de eer, het erfelijk en verdiend recht van hun koninklijke Meester op de troon van David, en het bestuur over het huis Israëls. Dat zij op de trappen stonden, mag aanwijzen dat zij achter hun Meester aankwamen, en dat het onmogelijk was, dat iemand tot de Zaligmaker kon geraken die de leer door hen verkondigd niet gehoorzaam was. Het kan ook aanwijzen dat zij ook eenmaal bij de Heere zouden zijn in Zijn hemelvaart, waar zij eens als twaalf leeuwen inderdaad op tronen zouden zitten, de twaalf geslachten Israëls oordelende.

De ivoren scepter bracht mij de scepter te binnen, door de Heere in Zijn heerlijkheid gezwaaid. Hij is de Koning van Sion en de Koning der heerlijkheid; de Koning der heiligen en der engelen, overheden en machten. De kleur van deze scepter deed mij ook gedenken aan de heldere, heerlijke en liefelijke gangen van de grote Koning onder de geesten der volmaakt rechtvaardigen.

De duif op de top, het zinnebeeld der vrede deed mij denken aan die vreedzame verblijfplaatsen en rustige woningen hierboven, waar men zich in ongestoorde vreugde verheugen zal, omdat de bozen daar hebben opgehouden van beroering en de vermoeiden er voor eeuwig zullen rusten.

De duif bracht mij de Geest Gods in gedachten, die op ieder koninklijk onderwerp van de Zaligmaker geestelijk koninkrijk rust en waarom de gemeente door haar Koninklijke Brudegom “Mijn liefste, Mijn duive, Mijn volmaakte” genoemd wordt. “Mijn duive, zijnde in de kloze der steenrotsen, toon mij uw gedaante”, zegt de Allerbeminlijkste “doet mij uw stem horen, want uw stem is zoet en uw gedaante is liefelijk”.

De zilveren fontein die leeg is, bracht mij de leegheid van alle blijdschap, uit de beschouwing voortvloeien. de, voor de geest. In het eerst schijnt zij nog al wat te beloven, maar men heeft er niet meer aan als wij aan die fontein hadden, dat wil zeggen, wij zagen ze slechts met onze ogen en die worden toch door het zien niet voldaan of verzadigd. Een lege fontein schijnt iets te zijn dat zichzelf tegenspreekt omdat zij niets, zelfs niet voor zichzelf heeft. Men zou die dan beter een regenbak kunnen noemen, omdat het water dat er in geworpen wordt, er in blijft staan. Maar al de blijdschap die de wereld geeft, komt in een bak die geen water houden kan. “Mijn volk” zegt de Heere, “heeft twee boosheden begaan; zij hebben Mij, de Springbron des levendigen waters verlaten en hebben zichzelf bakken uitgehouwen, gebroken bakken die geen water houden”.

God is de fontein van de levenden waters, van wie door het Lam al datgene afstroomt als uit een rivier, wat de stad Gods verblijdt. Zielen, vervuld van en verzadigd met dit water, dorsten niet meer naar de ijdelheden van deze wereld; inwendig hebben zij een fontein verkregen, zoals de Wijsheid zegt: “Een goed man is verzadigd van zichzelf”, dat is, door zijn kennis die hij van zijn veiligheid en zijn geluk omdraagt. Want zijn hart is een fontein, als deelgenoot van dat water dat springt tot in het eeuwige leven. Daarom wordt de gemeente ook genoemd “een besloten hof, een verzegelde fontein en een beslotene wel”. Deze springader zal ons ten laatste in die

nooit genoeg geprezen fontein brengen vanwaar het eerst de stroom is afgedaald; dan zullen wij volmaakt verzadigd zijn met de goedheid van zijn huis en drinken uit de beek van zijn wellusten, want bij Hem is de fontein van de levens. En tot die gelukkige en gezegende tijd toe, moeten wij ons tevreden stellen met die heerlijke verklaring die de hemel aan Sion gegeven heeft: "Al Mijn fonteinën zullen binnen u zijn".

De gouden arend met zijn uitgespreide vleugels bracht mij de verwonderlijke nederdaling en de tere liefde Gods te binnen, die de gemeente levendig maakt, in liefde doet branden, en haar boven de wereld verheft. Mozes beschrijft deze vogel, dat hij zich op zijn eieren neerzet opdat zij allen tegelijk warm zouden worden; dat hij over zijn jongen waakt, ze op zijn vlerken neemt en ze omhoog heft om ze te leren hoe zij vliegen moeten, waarna hij die dingen met de tere zorg en liefde vergelijkt, die God voor Zijn volk heeft. "Gelijk een arend zijn nest opwekt, over zijn jongen zweeft, zijn vleugelen uitbreidt, neemt ze en draagt ze op zijn vlerken, zo leidde hem (Jakob) de Heere alleen en daar was geen vreemd God met hem. Hij deed hem rijden op de hoogten der aarde", Deut. 32: 11- 13.

De arend vliegt zeer hoog en is bekend om zijn vlugheid en scherpte, van gezicht, waarom ook de hemels gezinde zielen bij hem vergeleken worden. "Zij zullen opvaren met vleugelen der arenden; zij zullen lopen en niet moede worden, zij zullen wandelen en niet mat worden". Job zegt *dat de arend van ver ziet*, en ik ben er zeker van dat het oog van de geloofs verder ziet dan alle arenden ter wereld. De heiligen van de ouden tijd zagen de belofte van ver. Henoch de zevende van Adam zag de dag van de oordeels, terwijl het oog van de geloofs zelfs de hemel ingaat en de weg daarheen duidelijk ziet, zodat het oog van de geloofs het oog van de arend ver overtreft, want het is een pad hetgeen geen vogel kent en dat het oog der arenden nooit gezien heeft. Van de arend wordt gezegd dat hij in de volle stralen der zon zien kan en wanneer de zon der gerechtigheid de christen beschijnt kan hij dat ook. Dan ziet hij de Onzienlijke, en bevindt dat zijn gezicht daardoor eer versterkt dan verzwakt wordt. Dat zien veroorzaakt vreugde in plaats van smart. "Het is de ogen goed de Zon te aanschouwen".

Ons werd gezegd dat er **heilige olie** in de gouden arend is uitgestort, en dat die olie waarmee de koningen van Groot Brittanië gezalfd worden, door zijn bekenden gouden lepel wordt gegoten. Dit bracht mij te binnen dat ook de gouden pijpen de olie als vanzelf uitstorten, Zach. 4: 12. De kandelaar stelt de gemeente voor; de beker die er bovenop staat het gepredikte evangelie van Christus; de zeven lampen, de ogen des Heeren die er steeds op gevestigd zijn en zijn kostelijke verlossing daarin begrepen. De zeven pijpen stellen de beproefde gereinigde en getrouwe leraars voor, die leraars naar de geest zijn, en die zelf gezalfd met vreugdenolie ook anderen in de Naam des Heeren met dezelfde olie zalven, Jac. 5: 14. Dit alles komt van Hem van Wie gezegd wordt dat Hij Jacob als op arendsvleugelen draagt die met vreugdeolie boven zijn meegenoten gezalfd was, opdat Hij ons "sieraad voor as, vreugdeolie voor treurigheid en het gewaad van de lofs voor een benauwd geest, geven mocht", Jes. 61: 3. Deze zalving maakt ons koningen en priesters Gode. Deze olie doet het gelaat van een heilige blinken. Zij houdt de lamp van zijn verlossing brandende in liefde, licht en ijver, zodat zij noch bij avond noch ter middernacht uitgaat. "Het licht der rechtvaardigen zal zich verblijden, maar de lamp der goddelozen zal uitgeblust worden", Spr. 13: 9. "Er is een begeerlijke schat", zegt de wijze man "en die is olie in de woning der wijzen". Dit zal zeker vervuld worden, zodat de dwaze maagden tot de wijze zeggen zullen: "Geef ons van uw olie, want onze lampen gaan uit". Deze olie is niets minder dan de Heilige Geest, de geest aller genade. Jezus werd met de Heiligen Geest gezalfd. De ziel die deze zegen verkregen heeft, zal bevinden dat alle dingen hem ten goede meewerken, "De rechtvaardige sla mij en het zal weldadigheid zijn, hij bestraffe mij en het zal olie op mijn hoofd wezen". Job was er geen vreemdeling van toen hij die droeve en klagelijke woorden uitte: "Ach, dat ik was als in de vorige dagen toen God mij bewaarde, toen Hij Zijn licht op mijn hoofd deed schijnen en toen ik bij Zijn licht de duisternis doorwandelde; als ik was in de dagen mijner jeugd, toen de verborgenheid Gods over mijn tabernakel was; toen de Almachtige met mij was en mijn kinderen rondom mij, toen ik mijn voetstappen in boter wies en de rots bij mij oliebeken uitstortte".

De gouden lepel kan dienen om ons aan te sporen te velde te trekken tegen nalatigheid in onze plichten, koelheid, luiheid en onverschilligheid aangaande de wegen Gods, welke dingen een christen zwak, ziekelijk en onhandig maken in de geestelijke zaken. Lepels zijn tafelgereedschap

en worden meest gebruikt om kinderen hun voedsel toe te dienen. Wij worden er toe vermaand om in de genade op te wassen en in kennis toe te nemen, opdat wij mannen in het verstand mogen zijn. Een ziekelijk, zwak en aan de Engelse ziekte lijdend kind ligt bijna altijd in de wieg, zit in de stoel of op de schoot, in een schommel, loopt aan een leiband en in de loopwagen. Het is altijd in gevaar en nooit op zijn gemak. Paulus spreekt van de Hebreërs, die naar de tijd dat zij belijdenis der waarheid hadden gedaan, leraars behoorden te zijn, maar zij hadden zelf nog onderwijs nodig, want zij waren kinderen gebleven. Zij hadden melk in plaats van vaste spijs nodig. *Die melk nodig heeft, zegt de apostel, is onverstandig in het woord der gerechtigheid want hij is een kind.* Het is in ons eigen voordeel dat wij in kennis en bevinding toenemen. Dan zijn wij in staat rekenschap te geven van de hoop die in ons is, dan kunnen wij ons eigen getuigenis verdedigen, de mond der tegensprekers stoppen en de leegheid van een verwaand huichelaar ontdekken. Door beproevingen, waakzaamheid, ijver, overdenking, lezen, geestelijke gesprekken en gebed groeit de christen als de wijnstok, herleeft hij als winterkoren en bloeit als de palmboom. Zulke zielen zijn bekwaam om heilzame en krachtige leringen uit te geven, te ontvangen en te onderscheiden, en dat noemt de apostel, *vaste spijs*. Hij zegt daarom: “Ik heb u met melk gevoed en niet met vaste spijs, want gij vermocht toen niet en gij vermoogt nu nog niet”. Zij, die tot hun jaren gekomen zijn, hebben vaste spijs nodig en gebruiken die ook, omdat zij hun zinnen geoefend hebben tot onderscheiding beide van de goeds en van de kwaads. Indien mijn vriend zulk voedsel verdragen kan, is er weer iets anders te zien dat zijn nieuwsgierigheid zal bevredigen, en dat is:

Het gouden zoutvat, aan de staat toebehorende. Het is even als de witte vierkante toren gemaakt, en wordt op van de konings tafel, bij zijn kroning, gebruikt. Dit gouden zoutvat kan een gelovig hart voorzien van de genade Gods, daar die alleen ons tot Gods eeuwig koninkrijk nodig is: “Hebt zout in uzelf”, zegt de Zaligmaker, “en houdt vrede onder elkander”. Elke geestelijke offerande heeft dit bewarend middel nodig. De offerande van een gebroken hart, van gebed, van aalmoes geven, van lof en dankzegging, ja zelfs onze gehele persoon, als een levendige offerande Gode aangeboden, heeft dit zout nodig. “Elke koek van het spijsoffer moest met zout besprengd worden; gij zult het zout van de verbonds uws Gods van het spijsoffer niet laten afblijven; met al uw offeranden zult gij zout offeren”. “Iedere offerande zal met zout gezouten worden”. De apostelen en Joodse discipelen waren het zout van het land Kanaän. “Gij zijt het zout der aarde.” En zo bevonden de Joden het ook bij de verwoesting van Jeruzalem. Toen de christenen naar Pella in Coelo-Syrië vluchtten hadden de Joden al hun zout verloren. Zij waren ook hun bewaring kwijt en werden zo een stank in Gods neusgaten, vielen door het zwaard en lagen dus ook op de aarde te stinken.

Zout is een bewaarmiddel en heeft een mededeelzame natuur; zo wordt ook de mens door Goddelijke genade behouden en is tevens nuttig voor anderen. Zonder dat zout is de mens niets; zonder dat zout kan hij voor anderen niet van geestelijk nut of voordeel zijn. “Uw woord zij in aangenaamheid met zout besprengd, opdat u moogt wetend hoe gij een iegelijk moet antwoorden”. Dit bewaarmiddel maakt het onderscheid tussen de ware christen en de huichelaar uit. Laatst genoemde mag de taal van een christen leren, zich uitwendig evenzo gedragen, een vorm van godsdienstigheid bezitten en over een goede en kwade geest spreken, zoals velen doen die slechts de geest van sterke drank hebben, maar de huichelaar kan dat zout niet namaken noch beschrijven. Het ligt te diep voor hem, het kan alleen door ondervinding geleerd en beschreven worden. Hij die er toe gesteld was om de heerlijkheid van Christus naam in alle plaatsen bekend te maken, als een werktuig des Heeren, en Gode een goede reuk was in degenen die verloren gingen en in hen die behouden werden, kon zeggen: “Gelijk het bij mij recht is dat ik van u allen dit gevoelen, dat gij mijner genade mee deelachtig zijt.” Filipp. 1: 7. Een wolf in schaapsklederen mag prediken, spreken of schrijven, maar zouten kan hij niet. De huichelaars mogen in woorden genoeg nemen en er zich mee vermaken, omdat zij alleen met de woorden van het koninkrijk Gods bekend zijn, maar verder kunnen zij het niet brengen. Wij weten dat het zout goed is, maar bij zulken is het smakeloos geworden. Zij hebben er geen behoefte aan, waarom zouden zij er dan mee gezouten worden? Lukas 14: 34. De ware christen geeft meer acht op de kracht dan op het geluid, hij is meer voor goede spijs dan voor muziek. “Kan hetgeen smakeloos is gegeten worden zonder zout”? Zegt Job, “of is er enige smaak in het wit van een ei”? Hoe krachtig zijn wijze redenen, maar wat doet uw ijdele vermaning”? (Engelse vertaling)

De gouden armbanden brachten mij de geestelijke versierselen van de Joodse kerk in haar voorspoed voordien geest. “Ook versierde ik u met sieraad en deed armringen aan uw handen en een keten aan uwen hals. Desgelijks deed ik een voorhoofdsiersel aan uw aangezicht en oorringen aan uw oren, en een kroon der heerlijkheid op uw hoofd”, Ezech. 16: 11 12. Het beste koninklijk kleed dat ooit Sion aangedaan is, is de toegerekende gerechtigheid van Jezus Christus; wat daarop volgt is het kleed der verlossing en deze beide “het versiersel van een nederige en zachtmoedige geest die kostelijk is voor God”. De fraaiste en alleraangenaamste hand is de hand van de geloofs, waarmee de ziel het eeuwige leven aangrijpt; door deze wordt de Koning gebonden op de galerijen; met deze hield de Koninklijke prinses haar aanbiddelijke liefhebber vast. “Ik hield Hem vast en liet Hem niet gaan, totdat ik Hem in mijns moeders huis gebracht had en in de kamer desgenen die mij gebaard heeft”. Daar kwam de onderhandeling over het huwelijk tot haar beslag. “Mijn liefste is mijn en ik ben de Zijne”. De beste geestelijke armband die ik ken is de band der eeuwige liefde, zij is de band van vereniging en de band aller volmaaktheid. Zij is een ring voor de vinger, Lukas 15: 22; een keten voor de hals, Hoogl. 4: 9, en een band voor de pols, Ezech. 16. Zij is een vast, een voldoende en een eeuwig teken; zij is de vaste band van het eeuwig huwelijk en de wortel van alle blijdschap die de gelovige hier en hiernamaals te genieten krijgt. De hand van de geloofs, hoe begeerlijk ook in sommiger ogen, is niets zonder dit sieraad. “Het geloof door de liefde werkende”. Dit versiersel maakt dat de bruid een ere is voor haar man en zij een eerwaardige huisbezorgster. “Haar kinderen staan op en roemen haar welgelukzalig”. Het geloof werkt door de liefde en de liefde is een hulp voor het geloof. “De liefde gelooft alle dingen”. Met deze werkzame hand maakt de vrouw fijn linnen en verkoopt het en levert zij gordels der waarheid aan de geestelijke kooplieden; sterkte en ere zijn haar kleding en zij lacht over de nakomenden dag, Spr 31: 25.

De gouden sporen, die bij de kroning gedragen worden, kunnen dienstbaar zijn om ons voor luiheid te bewaren. Wij worden vermaand om het pad te lopen dat ons voorgesteld is, en niet ter rechter noch ter linkerhand uit te wijken en niet achterwaarts te gaan noch stil te staan op de gehele vlakte. Christenen worden niet bij olifanten en kamelen, maar wel bij paarden, herten, hinden en reeën, allemaal dieren die vlug ter been zijn, vergeleken. De sporen brachten mij de krachtige vermaningen en opwekkingen voor de geest die de levende en waarlijk begenadigden christen aan de luie, zorgeloze en slordige belijder geeft. Salomo zegt: “De bestraffing gaat dieper in de verstandige, dan de zot honderdmaal te slaan”. Een duidelijk, lichtgevend en ijverig christen is een levende bestraffing voor de goddelozen en een gouden spoor voor een trage belijder. Niets is dodender voor een paard onder een zwaar juk dan een scherp gepunt spoor. U weet dat de kudde van het huis van Juda, door de Heere bezocht, *Zijn goed paard in de strijd* genoemd wordt, Zach. 10: 3. De troepen berijden zelden hun paarden zonder een opwekkend spoor. Paulus spreekt over de vrijgevege Korintiërs en roemt over hen tegen die van Macedonië, omdat sommigen van Achaje al een jaar tevoren gereed waren en dat hun ijver er velen verwekt had, 2 Cor. 9: 2.

Het onaangenaamste gezicht voor mij in de gehelen toren, was datgene wat de verzameling van **apen** genoemd wordt. Deze apenschool zonder onderwijzer bracht mij een menigte huichelaars voor de geest die denken de hemel in te nemen, door een nagemaakte schijn en in schaapsklederen gehuld menend toegelaten te worden hoewel zij zonder Christus in de wereld zijn. Elifaz zegt: “De vergadering der huichelaars zal verlaten worden, en het vuur zal de tenten der bedriegers verteren”.

Die zeer grote aap, in de hoek aan de linkerkant, als men de kamer in komt en die de kleinere in zijn armen had, legde ze tussen zijn achterpoten, warmde ze bij het vuur en speelde ermee. Al de kleinere zaten er met angst naar te kijken en sloegen steeds zijn bewegingen gade, zodat die hele zaak mij erg vreemd toescheen. Deze mijnheer overste, die daar als een vader van het huisgezin zat, bracht mij te binnen hoe de duivel gesteld is op en speelt met degenen die tot zijn gezin behoren, wat door de Zaligmaker de *Synagoge van de satans* genoemd wordt. Christus zegt dat mammon de meester is van deze godsdienst nabootsers. Zij naderen tot God met hun mond maar hun harten houden zich ver van Hem. Ja, Hij noemt de duivel de vader der huichelaars. “Wee u, gij schriftgeleerden en farizeeën, gij geveinsden”, Lukas 11: 44. “Gij zijt uit de vader de duivel en wilt de begeerten uws vaders doen”.

Apen zijn bekend om hun nadoen en hun vlugheid. Ik heb er sommigen als een goochelaar op een stellage zien klauteren en er over heentuinelen. U weet dat het woord geveinsde in de Schrift hetzelfde betekent als goochelaar. Zo iemand verschijnt gewoonlijk in de gedaante niet van zichzelf, maar van een ander; zo ook de geveinsde in de gedaante van een heilige. Hieruit komt de bestraffing van de Zaligmaker voort: “Wacht u voor de valse profeten die in schaapsklederen tot u komen, maar van binnen zijn zij grijpende wolven”.

Ik beschouwde die apenschool als een levendig zinnebeeld van Jobs vergadering van huichelaren, om de volgende reden.

Ten eerste. Die apen komen van de dierlijke schepping het dichtst bij de mens. Van alle godsdiensten die men onder de mensen vindt, komen de huichelaars het dichtst bij de herschepping, en gelijken zij veel op die zielen die waarlijk in Christus Jezus herschapen zijn. De geveinsde heeft zijn geschreven godsdienstvorm ter zijde gelegd en bootst een geestelijk aanbieder na.

Ten tweede. Het gebruik dat de aap van zijn voorste poten, die zozeer op een mensenhand lijken, maakt, toont de uitzinnigheid van de huichelaar aan, die het spinnenweb van eigengerechtigheid kan weven en het krokodillenei van slangenbedrog zelfs in de gemeente Gods uitbroed. Daarom vergelijkt de wijsheid ook de geveinsde bij die scherpzinnige wever. Ook is er een soort apen die spinaap genoemd worden. “De spinnekop grijpt met de handen en is in de paleizen der koningen”, Spr. 30: 28. En even als de spin verwacht zich de huichelaar gewoonlijk in zijn eigen net, waarom Bildad zegt: “De verwachting van de huichelaars zal vergaan van welke zijn hoop walgen zal, en zijn vertrouwen zal zijn een huis der spinnekoppen”; Job 8: 13 14.

Ten derde. Even als de aap, die in zijn waanwijsheid alles tracht na te volgen wat hij iemand ziet doen, zo wil de huichelaar de gelovige nadoen. Tracht de gelovige naar geestelijke heiligmaking, de huichelaar doet hetzelfde, maar waartoe en waarom? Indien iemand mij het gehele jaar lang tot gehoorzaamheid aan het derde gebod aanspoorde en zelf in lastering voortleefde, zou ik hem haten, en zijn leer al wonder ligt achten als het bleek dat zij op hem zelf geen indruk maakte. Het is de huichelaars eigen, hoog over de genade Gods te spreken, en de heilige wet voor te stellen als een regel van de levens, terwijl een scherpziend oog ziet dat zij inderdaad de zaken Gods haten en zoeken te verduisteren. Zij beledigen liever Gods dienaars en aanbidder, dan dat zij er een enkel uur voor over zouden hebben om het goddeloze te verlaten. Dit bewijst hun vijandschap tegen God en het vermaak dat zij er in scheppen om de Filistijnen te doen heersen. En behalve dat, wat kan er verwacht worden van voorschriften door mensen gegeven die overgegeven zijn aan de boosheid; van hen die met geheime dronkaards leven, samen werken en er voor strijden? Als het duidelijk blijkt dat zij verstoken zijn van de genade Gods, voedsters zijn voor huichelaars, van de Godzaligheid een gewin maken, als hommels in de bijenkorf op de vlijt van anderen leven en het brood der luiheid eten. Bestraffingen of onderwijs, door zulke ellendelingen gegeven, verhardten slechts de opstandelingen in hun zonden en kunnen geen meer gewicht in de schaal leggen bij iemand die het wel meent, dan de bestraffingen van Judas, die Jezus *een duivel* noemt, over het verlies der zalf hadden, toen hij daarover de Zaligmaker en Maria zijn verwijt deed horen. Geen gelovige onder de heerschappij der genade en in vereniging met Christus, kan ooit de kracht van de Geestes minachten door het achtgeven op een verkeerd voorschrift uit de mond van een kenbaar bedrieger. Wij weten dat de genade Gods de gelovigen eerbied voor al de geboden leert hebben, zowel voor het vierde gebod als voor al de anderen. Het gebod in de mond van een opstandeling is even als de gelijkenis in de mond van een dwaas. “Zes dagen zult gij arbeiden en al uw werk doen”. Indien iemand niet wil werken, dat hij ook niet ete, 2 Thess. 3: 20. “Indien iemand zijn huisgenoten niet verzorgt, die heeft het geloof verloochend, en is erger geworden dan een ongelovige”. Zij moeten leren stil te zijn en hun eigen werk te doen en te werken met hun eigene handen, 1 Thess. 4: 22. Als nu de huichelaar het geloof verloochent, hoe kan hij dan zichzelf ophouden door een grote beweging over de wet te maken? Bij zo iemand wordt de prater en de hoorder der wet gerechtvaardigd, maar de dader niet, want dat noemt hij een Antinomiaan.

Ten vierde. De kennis die deze schepselen van de verschillende seksen van het menselijk geslacht schijnen te hebben, heeft iets zeer afschuwelijks en terugstotends in zich. Het zijn schepsels die bekend zijn om hun gauwigheid, maar altijd in de ondeugd. Altijd stelen zij en verbergen het gestolene, en het vermaak dat zij daarin schijnen te hebben is een zinnebeeld van de ontucht en verraderij der huichelaars, getuige de raad die dat aartsmonster, die gezworen vijand van het Israël Gods, namelijk Bileam, aan Balak gaf, zoals geschreven is: “En Mozes zei

tot hen, hebt gij dan alle vrouwen laten leven? Ziet deze waren door Bileams raad de kinderen Israëls, om oorzaak ter overtreding tegen de Heere te geven, in de zaak van Peor”, Num. 31: 15-16. Zo bereikte de duivel zijn doel door bewerking van de ellendeling Bileam, dat op het verderf van de vrouwen in Moab zowel als van de mannen van Israël uitliep. De uitwerking van Bileams raad blijkt uit het volgende gedeelte der Schrift: “En Israël verbleef te Sittim en het volk begon te hoereren met de dochteren Moabs. En zij nodigden het volk tot de offeranden hunner goden, en het volk at en dronk en boog zich voor hun goden. En Israël koppelde zich aan Baäl-Peor, en de toorn des Heeren ontstak tegen Israël”. Deze oude zuurdesem knaagde aan de wortel der Nicolaïten die de gemeenschap der vrouwen leerden, waarover de Zaligmaker klaagt tegen de engel der gemeente die te Pergamos was: “Gij hebt onder u die de lering van Bileam houden, die Balak leerde de kinderen Israël een aanstoot voor te werpen. Ook zijn er die de lering der Nicolaïten houden, welke Ik haat”. Wij weten dat wij alleen door de Almachtige kracht en soevereine genade Gods de verleiding die in de wereld is door de begeerlijkheid ontvlieden kunnen. Het is waar, er is een volk dat rein in zijn ogen is, maar dat zijn zij niet in de ogen Gods voordat zij van hun drek gewassen zijn.

Ten vijfde. De sluwheid, de listige handigheid, de diefachtige streken en het vermaak dat de aap er in vindt om kwaad te doen, brachten mij de listige aanslagen van die belijders te binnen die door Judas bij natuurlijke en vleselijke dieren worden vergeleken, die alleen maar geschapen zijn om gevangen en gedood te worden, en die kwaad spreken van de dingen die zij niet verstaan, Judas vers 10. Van hen wordt gezegd *dat zij in listigheid wandelen en het woord Gods bedriegelijk spreken*. Sommigen van die soort kwamen om de Zaligmaker te verraden, maar Hij doorzag hun arglistigheid, Lukas 20: 23. Deze valse belijders hebben er vermaak in om de zaak, de goede naam en het nut der gelovigen in een kwaad daglicht te stellen. Zij beledigen ze, staan de zwakken tegen, zij trappen op de hielen dergenen die naar God vragen, sterken de handen der boosdoeners, maken de verwaanden erger dan zij al zijn, versterken de dwalenden en voorzien de leugenaars van stof tegen de kinderen Gods. Sommigen in Paulus’ dagen gaven voordat zij dezelfde Heiland liefhadden, dat zij dezelfde leer predikten als Paulus en echter zeiden zij dat hij leerde: “Laat ons het kwade doen opdat het goede daaruit voortkome”. De beschrijving die de wijsheid van dat soort mensen geeft, is deze: Dat zij aan de deuren aan de straat zitten om de voorbijgangers die hun wegen recht maken, aan te roepen, dat zij hard schreeuwen en tieren, dat zij acht geven op het hinken der gelovigen, dat zij zich verheugen als de voeten der Godvrezenden uitglijden, dat zij loeren om ongerechtigheid te bedrijven en nooit gerust te zijn, voordat zij de een of ander hebben doen struikelen of een verkeerden zin hebben ingeboezemd. “Zij slapen niet zo zij geen kwaad gedaan hebben, en hun slaap wordt weggenomen zo zij niet iemand hebben doen struikelen”.

Ten zesde. De beestachtige gesteldheid van die apen bracht mij de weg voor de geest langs welke een geveinsde een eenvoudig gelovige bedriegt en uitplundert. Er is nauwelijks één oprechte ziel die in zijn eerstbeginnende genadestaat geen prooi voor zulk soort geworden is. Als zij er zin in hebben om op uw zak te lopen of winst met u te doen, nemen zij gewoonlijk een glas of twee rum of goede oude jenever en de werking van dat vocht brengt de ingewanden van liefde in beweging. Dan storten zij een ganse beek tranen uit om u in de val te lokken. Joël had verstand van zulk een weg: “Waakt op gij dronkene, en weent en huilt alle gij wijnzuipers”, Joël 1: 5. Dat blijven zij doen totdat zij hun doel bereikt hebben, even als de aap met een appel. Toen hij die in handen had liep hij weg, klom op het dak en was zeer in zijn schik, al de bewoners van het huis uitdagende. Zo doet een huichelaar ook. De menigte die de Zaligmaker over de zee van Tibérias volgde was ook van dat slag. Het was om brood en vis te doen, maar Hij zond ze weg met de vermaning dat zij Zijn vlees eten en Zijn bloed drinken moesten, of voor eeuwig omkomen.

Ten zevende. Een aap is zeer afschuwelijk en gevaarlijk voor zwangere vrouwen. Er zijn voorbeelden van, dat de schrik op het gezicht van een aap, voor dergelijke mensen zeer kwade gevolgen had.

Werkelijk, niets is gevaarlijker voor een zwangere of bevruchte kerk dan een groot huichelaar, die de kracht der godsdienst en haar belijders haat. Door hun huichelarij en hun dwalingen hebben zij Sion en zijn leraars soms zo benadeeld, dat hun ganse nakomelingschap veel op stiefkinderen geleek. Zij zijn echter duidelijk te kennen aan hun half Joodse, half Asdodische spraak, totdat verschillende vurige beproevingen hun harten verbreken en de grote Pottenbakker bij vernieuwing de hand uitstrekt naar zijn werk op de schijven, en deze mismaakte vaten in een betere vorm brengt. Want zoals het leem in de hand van de pottenbakker, zijn wij in de hand van

de Heere, en Hij doet met ons evenals de pottenbakker met het leem, makende ons tot zulke vaten als Hem welbehagelijk zijn, namelijk, vaten ter ere. Wanneer dit geschiedt, komen de dwalenden tot verstand en de murmureerders nemen de lering aan, zodat deze getekenden, die een ossens aangezicht schenen te hebben, met het aangezicht van een mens voor de dag komen, Ezech. 1: 10, *want de geest der dieren was in de raderen*, Ezech. 10: 17.

Ten achtste. Ik merkte ook in de apenschool op, dat zij alle, niettegenstaande hun gelijkenis op het menselijk geslacht, hun slimheid, hun kunst van nadoen en hun dwaze teerheid, aan de vloer waren geketend omdat zij niet te vertrouwen zijn, hoewel zij zich in de vertrekken van de Toren bevonden. Dit bracht mij de staat der geveinsden te binnen, die niettegenstaande hun overeenkomst met de ware gelovigen, hun slimheid waarmee zij bedriegen, hun gemaakte teerheid tegenover degenen die door hen gevleid worden, zich echter in ketenen bevinden. “De goddeloze wordt vast gehouden door de koorden van zijn zonden”, zegt Salomo. Sommigen van hen zijn gebonden door wellust, anderen door gierigheid, sommigen door nijd tegen Gods volk, anderen door dwalingen en weer anderen door de drankfles, zodat de puisten op hun aangezicht getuigenis geven van de geest der oprechtheid die in hun ingewanden ebt en vloeit. Het welbekende gezang van deze mensen is, neem brandewijn met suiker maar gebruik geen alsem en gal in de bediening van het Woord. Alle ijver, getrouwheid, bestraffing, waarschuwing, vermaning en berisping in de mond van deze mensen is uit de vader de duivel, zodat het schijnt alsof de satan tegen zichzelf verdeeld was. Zij, die van de Godzaligheid een gewin maken, worden gehouden voor zeer oprecht te zijn, en die door de Heere gebruikt worden om zondaren tot Christus te brengen worden voor leraars van de duivel gehouden. Zo was het ook in vroegere jaren; voor Simon de tovenaer hadden zij alle eerbied *als de grote kracht Gods*, Hand. 8. Maar Christus, Die verklaarde *dat geen geveinsde de helse verdoemenis zou ontvlieden*, noemden zij *Beëlzebul, de overste der duivelen*. Deze waren van een openhartige en oprechte geest. Zij predikten het een en leefden bij het ander, zoals Petrus van sommigen zegt, dat zij anderen vrijheid beloofden terwijl zij zelf dienstknechten der ongerechtigheid waren. Wij lezen van profeten die van wijn en sterke drank profeteerden, Micha 2, en er is geen twijfel aan of zulken vulden hun flessen met hun eigenbehaaglijke openhartige profetieën, totdat zij spotten met de profeten des Heeren. En hen dwazen, geestelijk krankzinnigen, of die met een kwade geest bezielde waren, noemden, Hos. 9: 7. David klaagt er over dat hij het lied der dronkaards was. Hoewel de geveinsden zich in de gemeente des Heeren begeven, zij zijn toch onder het oordeel Gods en onder dat van hun eigene zonden gebonden. Daarom lezen wij ook van zulken *dat zij tevoren tot dit oordeel gezet waren*, Judas vers 4. Salomo had een vloot die ééns in de drie jaren binnen kwam en apen en pauwen meebracht, 1 Kon. 10: 22. Maar onze eeuwig levende Salomo behoeft ze van zo ver niet te laten komen, want er is bijna geen paleis of logement in Groot Brittannië waar de huisverzorgers er niet over klagen dat zij meer dan genoeg van dat harige spul hebben. Ik heb zulk een afkeer van apen, dat ik liever een slang of scorpioen in huis zou hebben dan één van deze schepselen. En als bedienaar van het Woord zou ik liever voor vijftig zorgeloze ongereformeerde zondaars, die *slangen en adders* genoemd worden, prediken, dan voor duizend huichelaars die met een laag doel onder het evangelie zitten; die zich aan luiheid overgeven en door list een koopmanschap van de eenvoudigen maken, partij trekkende voor dronkaards, liever dan met hun eigen handen te werken en in stilheid hun eigen brood te eten. Deze zijn vijanden Gods, vreemdelingen van de kracht der godsdienst en de bevinding van die kracht in het hart der rechtvaardigen. De arme zoeker die zijn gebrek gevoelt, gevoelt ook behoefte aan onderwijs, wacht aan de poort der Wijsheid, heeft ontzag voor degenen die de Heere vrezen, staat zoveel in hem is de zaak van de Heilands voor, hijgt naar de openbaarwording der vergevende genade, die hij lief heeft, hard nodig heeft en er steeds om smeekt. Maar met luie, leeglopende geveinsden kan hij niet omgaan, want alles wat zij doen is er op aangelegd om de zielen der zwakken te ergeren, en de zaak van God in een kwaad daglicht te stellen. Ik voor mijzelf geloof, dat ik met zulken altijd een aanvallende en verdedigende oorlog zal voeren. Christus kwam niet om tussen ons en hen vrede te brengen, maar het zwaard, en daarom is het een rechtvaardige en heilige oorlog.

Misschien zult u mij antwoorden:

*“Uw roeping, vriend, is vrede, maar geen strijd,
Volg dan die roeping op en wees verblijd.
Maar heilige oorlog is 't, dit legt u uit,
Dat juist een man des vredes, die oorlog in zijn hart besluit.”*

De poort en de brug der verraders, door en over welke sommige opstandelingen in de toren kwamen om hun leven te verliezen, bracht mij de hoge gang in de gedachte, door welke sommigen in de kerk komen. De verraderspoort die naar de rivier leidt, toont de wijde poort aan, door welke vele geveinsden uitgaan, die, zoals Paulus zegt, in verwoesting en ondergang wegzinken. 1 Tim. 6:9. Laat deze brug en poort ons waarschuwen tegen de anti-Koninklijke gezindheid en opstand der huichelaars. Voor een echt koningsgezinde is het vreselijk, hoewel slechts voor een tijd, door de grote Koning gevangen gezet te worden. Maar heel wat vreselijker is het in de wrekende handen te vallen van de levendige God.

Wij zagen ook **de bijl** waarmee sommigen het hoofd waren afgeslagen. Maar Christus te missen, het Hoofd der gemeente kwijt te zijn, is een oneindig, onherstelbaar en eeuwig verlies. Het zwartste karakter in de Bijbel, uitgenomen de satan, de leider der zondige engelen, is wel Judas de verrader.

De kanonstukken die rondom de Toren opgesteld zijn, brachten bij sommige, hoewel valselijk zogenaamde, zonen van de donders (Boanergessen) voor de geest. Elke dienst die zij doen komt van de met vuur brandende berg, met donkerheid, duisternis en een geweldige storm, het geluid der bazuin en een stem der woorden. Hebr. 12: 18 19. De profeet Elia die zo ver wegliep om tot Horeb te komen, vond er dezelfde aardbeving, wind en vuur als Mozes. Een waarschuwing voor iedere gelovige ziel om de Koning van Sion niet te Sinaï of te Horeb te zoeken. Dicht bij deze berg legde Mozes een deksel op zijn aangezicht en Elia, die de wagen Israëls en zijn ruiters was, was verplicht zijn hoofd met zijn mantel te omwinden, toen de Heere hem vroeg: “Wat doet gij hier Elia?” 1 Kon. 19: 13. De vurige wet moet worden voorgesteld om de zorgelozen zondaar op te wekken, te beroeren en te doen verschrikken, opdat hij ontwake uit zijn doodslaap. Maar als u zijn oren alleen treft met niets anders dan onophoudelijke herhalingen van vurige pijlen, zult u spoedig zijn consciëntie als met een heet ijzer toeschroeien en zijn *hart bom- en kanonvrij* maken. Evenals het paard van Job, welks hals met donder bekleed was, zal hij in de vallei afgaan en *inplaats dat hij verschrikt of benauwd wordt, zal hij zich verheugen in zijn kracht en tegen de gewapenden ingaan.* Job 39: 19- 21.

*Een zondaar die halsstarrig zich verzet,
Hoewel bedreigd door Godes heil'ge wet,
En ingewonden in de banden van zijn zonden,
Geen leed gevoelt van zijn ontelb're wonden,
Verliest die band wanneer Gods dierbaar licht
Uit vrije gunst hem straalt in 't aangezicht.
Donder en weerlicht, 't hemelse geweld,
Wordt door d' Almachtige steeds paal en perk gesteld.
Zij doen hun werk, zolang het God behaagt,
En worden daarna lieflijk weggevaagd.
De Heere God vertoont Zich in Zijn goedheid,
In al Zijn liefde, majesteit en zoetheid.*

De oude, vervallen en verwaarloosde toren die zich op een verwijderde plaats, ver van de ingang bevindt, en die in vergelijking van de witten toren erg laag is, bracht mij onze verwonderlijke Babelbouwers te binnen, die, zoals de Zaligmaker ons zegt, het voornemen hebben een toren te bouwen wiens opperste de hemel moet bereiken. De torenbouwers van oude dagen, spottender wijze *Babelbouwers* genoemd, begonnen in de velden van Sinear ook zulk een werk. Maar de Zaligmaker zegt ons, *dat dergelijke bouwlieden niet eerst neerzaten om de kosten te over rekenen, en uit gebrek daaraan begonnen zij te bouwen, maar zij weten het niet te voleindigen.* En daarom, zegt de Zaligmaker, *begonnen allen die het zagen hen te bespotten*, zoals ook de Drie-enige God deed, nadat de bouwheren van Nimrod het plan van die toren hadden ontworpen en het koninklijk bevel tot de uitvoering ervan gegeven hadden. “Kom aan”, zeggen de bouwlieden, “laat ons tichelen strijken en die wel doorbranden en laat ons een stad en een toren bouwen wiens opperste aan de hemel reikt, opdat wij ons een naam maken en niet over de ganse aarde verspreid worden”.

De Drieënige God neemt hun taal over en zegt: “Kom aan, laat ons nedervaren en hun spraak aldaar verwarren, opdat zij de een de anderen niet verstaan mogen”, Gen. 11:7. Deze toren was

bestemd om nog hoger te reiken dan de regenboog, want laatst genoemde was niet in staat hen voor een tweede zondvloed te bewaren. Het opperste van de toren moest tot aan de hemel reiken. Zij begeerden zich een naam te maken en wilden hun verspreiding over de ganse aarde voorkomen. Maar zij voleindigden de toren niet, want de Heere belachte hen, spotte met hun verwaandheid en bespotte hen toen hun vreze kwam. Het is waar, zij verwierven zich een naam zolang als de wereld zal bestaan. Nooit zal die vergeten worden zolang als er één vals profeet of wettische werkliefhebber in de wereld zal overblijven. Ja, zelfs in de dag van de oordeels zal er een spraakverwarring onder sommige bouwlieden plaats hebben. Daarvoor echter is de ware gelovige beveiligd, *hij zal niet beschaamd noch verlaten worden in eeuwigheid*, Jes. 45: 17. Deze toren hadden zij eerst in hun verbeelding daargesteld. Niets, zegt de Heere, zal hen aftrekken van hetgeen zij in hun verbeelding voorgenomen hebben te doen; zij waren er alle op gesteld opdat zij niet van elkander verwijderd zouden worden. Maar hun ondoordachte voorzorg tegen scheiding was juist de oorzaak van hun verstrooiing. “Zo verspreide hen de Heere van daar over den gansen aardbodem, en zij hielden op de stad te bouwen”. Of zoals de Psalmist zegt: “Hij verstrooide deze hoogmoedigen in de inbeelding hunner harten”.

De stok van het vaandel op de Toren, bracht mij de roede te binnen die uit de stam van Jesse voortgekomen is. Deze roede van Jesse dient als een vaandel van het volk. “Naar Hem zullen de heidenen vragen en Zijn rust zal heerlijk zijn”. Deze staf bracht mij de vereniging voor de geest. Vóór de staf worden de troepen opgesteld en gemonsterd, terwijl zij voor de verdediging van het koninklijk vaandel allen als een éniġ man strijden. Opstandelingen worden bevolen voor het koninklijk vaandel te verschijnen zodra de Koninklijke vrijlating wordt afgekondigd.

Dit bovenstaande nu is een zinnebeeld van de eenheid der heiligen in geloof; hoop en liefde, en van verloren zondaren die komen tot dengene, die gaven genomen heeft om uit te delen aan wederhorigen, opdat de Heere God eeuwig bij hen zou wonen.

De vlag of het vaandel kan dienen om ons aan de banier te doen gedenken van de eeuwige liefde die uitgespreid is over het hoofd van een jong bekeerde, als hij zich in het wijnhuis bevindt, Hoogl. 2: 4. Ook hem wordt daar geleerd dat hij, zodra de Goddelijke goedheid een weinig wordt ingetrokken, zich tot de strijd van de geloofs heeft te bereiden.

De munt en de weegschaal door welke het geld beproefd en voor goed erkend wordt, brachten mij de nagemaakte godsdiensten in de gedachte die in onze dagen voor echt doorgaan. Van sommige dier godsdiensten kan gezegd worden, dat er een beeld ingedrukt is wat zij ook dragen, en dat door God veracht wordt, Psalm 73: 20; van anderen, dat zij het merk van het beest dragen, Openb. 13:17; van anderen, dat hun aangezicht tegen hen getuigt, Jes. 3: 9; anderen hebben een hoerenvoorhoofd, Jer. 3: 3. Maar sommigen zijn er die *het beeld van de hemelsen Adam dragen*, Rom. 8: 29. Deze laatstgenoemden alleen zullen in de grote dag voor echt erkend worden. Allen moeten in de weegschaal gelegd en beproefd worden. God slaat geen acht op de woorden der mensen. Velen spreken over hun eigen Godvrezend gemoed, maar de Heere zal hen beproeven in de weegschaal van de heiligheden. “Alle wegen van de mans zijn zuiver in zijn ogen, maar de Heere weegt de geesten”. “Zekerlijk, de gemene lieden zijn ijdelheid en de grote lieden zijn leugen; in de weegschaal opgewogen zouden zij te samen lichter zijn dan de ijdelheid”, Psalm 62: 10. Kortom, allen die Christus, de hoop der heerlijkheid, niet in zich hebben, zullen met het woord *Tekel* getekend zijn, in de weegschaal gewogen en te licht bevonden worden.

De Spaanse wapenkamer die de werktuigen der pijnbank en der wreedheid, de ijzeren armband, de ijzeren duimschroeven, de verschrikkelijke tandentrekker en de vreemde wapens die uit de vreselijke armada gehaald waren, bevatte, brachten mij het gezicht in de gedachten wat de kinderen Israëls hadden toen zij de troepen, de paarden, de oorlogswagens, de wapenen en de wapenrusting van Farao en zijn heirlegers aan de kust van de Arabische golf zagen, nadat het voorzegde goed gevolg en de ogenblikkelijke zegepraal van de koning van Egypte vernietigd waren. “Ik zal vervolgen, ik zal vermogen, ik zal de roof delen, ik zal mijn lust aan hen zien; ik zal mijn zwaard uittrekken, mijn hand zal ze verdelgen”. (Engelse vertaling) Maar de Heere blies met zijn wind en zij zonken als lood in de geweldige wateren, Ex. 15: 9- 10. Een enkele ademtocht uit Gods neusgaten bracht de overwinning aan. En het was maar een enkele rukwind van diezelfde Almachtige overwinnaar, die deze machtige, goed overlegde en wel uitgevoerde krijgstoct, gans

teniet deed. De zegeningen en kruizen van de paus kunnen de macht van Hem die in de hemelen rijdt tot onze hulp en die van de wolken zijn wagen maakt, niet weerstaan. Het is ook onmogelijk, daar het al voorzegt is, dat de paus zelf door een wind uit diezelfde hoek zal ten onder gebracht worden: “De Heere zal hem verteren door de adem zijns monds en zal hem te niet doen door de verschijning van zijn toekomst”.

Dat de poorten van de Toren, die steeds gesloten zijn, alleen door een portier geopend worden, kan ons aantonen door welken weg de zondaars de poorten van Sion ingaan. Alleen door van de konings bevel worden deze poorten voor sommigen geopend; als hij een tegenbevel uitvaardigt, wordt er niemand toegelaten. De koning van Sion doet meer. Hij laat niet alleen de poorten openen, maar opent ze zelf. Zonder Zijn stem is er geen toelating. Voor Hem alleen doet de portier open en voor niemand anders, zonder een Koninklijke toelating mag men de enge poort niet door en mag men ook niet binnen de muren van Sion komen. De huichelaar mag het beproeven, of rondom Sion gaan en haar torens tellen, haar bolwerken en haar paleizen beschouwen, maar dat is ook alles. Daarentegen kunnen de bewoners van deze sterkte juichen en zeggen: “Want deze God is onze God, eeuwiglijk en altoos; Hij zal ons geleiden ter dood toe”, Psalm 48: 14.

De wachters van de Toren, die van de konings livrei dragen, de merkwaardigheden laten zien en uitleggen en de slordige en ongeschikte personen het binnentreden beletten, brachten mij de plichten van een evangeliedienaar voor de geest, die bekleed is met de gerechtigheid van Christus, het kleed der zaligheid en de geest der heiligmaking. Deze moeten ook de koninklijke wapenkamer laten zien en uitleggen, zowel als de bijzondere schatten van de Konings voorstellen. Zij moeten een ieder de hoop onzer roeping aanwijzen en het meegenootschap aan de verborgenheid van Christus openbaren en bekend maken. Dit zijn dingen die in oude tijden meer verborgen waren, maar nu zijn geopenbaard door het evangelie en dat wel op een zeer heerlijke wijze.

Het is de plicht der evangeliedienaren de rondzwerfende afwijkers, die van hun rustplaats zijn afgedwaald, weer tot zich te trekken, hen met een koninklijke volmacht gevangen te nemen, ze voor de rechtbank van hun geweten te brengen, zich tegen hun gedrag op de waarheid te beroepen en hen door de wetten Sions te beproeven. Zo handelden tenminste de wachters met de bruid in het Hooglied: “De wachters die in de stad omgingen, vonden mij”. Zij zwierf zolang om totdat zij haar Koninklijke geleider uit het oog had verloren, Hem door haar gedrag tot jaloersheid verwekte, zodat zij Hem zocht maar niet vond, Hem riep maar Hij haar geen antwoord gaf. Zij was tot haar eerste man, de wet, wedergekeerd, Rom. 7: 3 4. Zij had het oude deksel weer op haar aangezicht en daarom vonden haar de wachters; zij sloegen haar met de staf van hun gezag, zij wonden haar met het zwaard van de geestes; de wachters op de muur namen haar sluier van haar, Hoogl. 5: 6- 7. Zij brachten haar terug met een rood aangezicht, overdekt met schaamte en verwarring, tot haar verwaarloosden Heere, van wie zij, zonder enige aanleiding van Zijn kant, verraderlijk was weggelopen.

Deze wachters nemen luie, diefstalige personen gevangen, en zo betaamt het ook de leraars, huichelaars te ontdekken, die, onder een masker van godsdienst en een vals geroep en schijn van heiligheid de eenvoudigen verleiden, en die, door de gemeente Gods te beroven, in heiligschennis voortleven en de handen en aangezichten der boosdoeners versterken. De apostel had niet weinig moeite met zulken: “Want wij horen dat sommigen onder u ongeregeld wandelen, niet werkende maar ijdele dingen doende; doch de zodanigen bevelen en vermanen wij, door onze Heere Jezus Christus, dat zij met stilheid werkende, haar eigen brood eten”, 2 Thess. 3: 11- 12.

De profeet Ezechiël, die wachter Israëls, had niet weinig last van die heiligschennende vrouwen: “U dan mensenkind, zet uw aangezicht tegen de dochteren uws volks, dewelken profeteren uit haar hart, en profeteert tegen haar en zegt: zo zegt de Heere Heere: Wee die vrouwen die kussens naaien voor alle okselen der armen, en maken hoofddeksels voor het hoofd van alle staturen om de zielen te jagen. Zult gij de zielen Mijns volks jagen en zult u uw zielen in het leven behouden? En zult gij Mij ontheiligen bij Mijn volk voor handvullen van gerst en voor stukken broods, om zielen te doden die niet zouden sterven, en om zielen in het leven te behouden die niet zouden leven door uw liegen tot Mijn volk dat de leugen hoort. Met leugens hebt gij het hart der rechtvaardigen droevig gemaakt en de handen der goddelozen gesterkt, Ezech. 13: 22- 27. Het werk van deze stoffeersters bestond in kussens te naaien voor alle okselen der armen, dat wil

zeggen, huichelaars op te kweken en lege belijders en luie personen voort te helpen, voor welke boosheid het woord of het oordeel Gods hen dikwijls sloeg. Beginnen zij onder die slagen te bezwijken dan lopen zij aanstonds naar een van deze openhartige vrouwen, en die zeggen hun dan, *dat de profeet die hen bestrafte niet van een goede maar kwade geest was, en dat men daarom op zijn spreken geen acht moet geven, want van God en van Zijn Geest komt niets dan liefde en zachtaardigheid.* De zinkende huichelaar wordt door dit kussen weer opgeholpen en versterkt tegen het zwaard van de Geestes en degenen die er mee omgaan. Hoezeer ook ter neder geslagen, voortgedreven en uitgedroogd, zijn alle bestraffingen, vermaningen en harde lessen, tegen een huichelaar te werk gesteld, voortkomende uit een kwade geest, en hij behoeft er dus geen acht op te geven. Zo is het ook met een dode belijder, een beter-weter en een van de drank opgeblazen dronkaard. Een dienaar van Christus moet geen woorden spreken als een scherp zwaard, hij moet ook niet hard zijn hij mocht de slapenden eens wakker maken of de vleselijk verzekerden verontrusten. Er moet alleen van liefde en zachtheid gesproken worden. Ijver voor God deugt niet; ongehoorzaamheid mag niet worden bestraft; geen huichelaar die binnensmonds mompelt, mag ontdekt worden. Een dienaar des Heeren moet slechts *innerlijke bewegingen van barmhartigheid* aandoen. Zo worden de huichelaars opgebouwd en versterkt tegen het woord Gods, totdat zij, *dikwijls bestraft zijnde, hun eigen nek verharden en schielijk verbroken worden dat er geen genezen aan is.* Dit is het werk van deze profetessen. Slechts de kinderen Gods zijn voorwerpen van hun haat. Van hen wordt gezegd dat zij de rechtvaardigen bedroeven, dat zij zielen doden die niet zouden sterven, door hen, tegen alle overtuigingen in, te verharden. Het doel dat zij daarmee hebben is alleen hun tijdelijk bestaan daarin te vinden. Het wordt gedaan voor stukken brood en handvollen gerst. De Naam van God wordt onteerd, de hand der boosdoeners gesterkt en de rechtvaardige tegengestaan, opdat zij zelf in luiheid mochten leven, de naam van profetessen verwerven en zich indringen mochten in de huizen, voorraadschuren en zakken, zowel als in de consciëntie van hen die als blinden een slag van hun Maker ontvingen of door Hem gewond werden.

Het geheime wachtwoord herinnerde mij aan het getuigenis van de Geest in het hart der gelovigen. Dit is een geheim alleen voor de rechtvaardigen. Niemand dan de legerschaar van de Heere der heirscharen heeft daar verstand van. Dit wachtwoord wordt door de overste Leidsman onzer zaligheid gegeven. Het wordt in het hart van ieder goed krijgsknecht van Jezus Christus ingefluisterd en in het leger der heiligen stipt geheim gehouden. Door geen enkele tegenstander of geveinsde kan het ooit verklaard of ingewilligd worden, noch de goddeloze noch de dwaas verstaat hetzelfde.

De draaibrug, als die opengedraaid is, sluit alle gemeenschap met de buitenwereld af. Dit bracht mij de Zaligmaker te binnen die de enige weg tot de Vader is. Door het op Hem alleen te wagen zijn er miljoenen veilig over de grote kloof van de bodemloze put gegaan. Ook nu nog draagt hij hen die langs die nieuwe en levendige weg gaan en brengt hen veilig over. Maar de tijd zal komen dat die brug in de hemel zal worden opgetrokken. De Meester zal opstaan en de deur sluiten, dan zal alle gemeenschap zijn afgebroken. Er zal geen genade, barmhartigheid of waarheid meer worden megedeeld, en zijn bekommernissen zal men Gode in de gebede niet meer kunnen bekend maken. De brug is opgehaald en de wateren van de toorn maken een eeuwige scheiding. “Heere, Heere, doe ons open”, zal te die dag te vergeefs zijn. “De Heere vergaf de ongerechtigheid mijner zonden, zegt de Psalmist. Daarom zal U een ieder heilige aanbidden in vindenstijd; ja in een overloop van grote wateren zullen zij hem niet aanraken, Psalm 32: 5- 6.

De vermetele aanslag van kolonel Blood (die zich verkleedde als dokter in de Godgeleerdheid met een bef voor, een preekrok aan en een kap als de geleerden op het hoofd, enz., om op die wijze in kennis te raken met de bewaarder van de zinnebeelden van de koninklijke macht, en die met zijn medeplichtigen die bewaarder met een houten hamer dood sloeg en daarna de kroon, de scepter, de duif, enz. wegnam om er mee van door te gaan, maar die ontdekt en in de Toren gevangen werd gehouden) deed mij denken aan het driest en vermetel beslag dat de verharde huichelaars op de kroon der barmhartigheid en der genade leggen. Zij begeven zich alleen in de gemeente om onze vrijheid te bespieden, de opzieners te misbruiken, de rebellen in hun boosheid aan te moedigen en zodoende alles te verwoesten. Zij kunnen het niet verdragen dat zij de dienstknechten van Sions koning met zulke waardigheden bekleed zien, zij zouden graag zelf met die dienst en de eer die er aan verbonden is, bekleed willen zijn. Maar zij hebben geen macht van de Koning en daarom haten en wederstaan zij die macht in anderen en vereren de satan, die hen

tegen degenen, die hun veinzerij ontdekt, gestadig ophitst. Zodoende werken zij de duivel in de hand en brengen er duizenden in zijn duistere verblijfplaats.

Jannes en Jambres, die Mozes tegenstonden, maakten zodoende, door zijn macht na te apen, dat hij in de ogen van Farao slechts een tovenaars was. En de wonderdaden Gods, door Mozes uitgewerkt, werden zo tot een toverkunst en een werk van de duivels verlaagd. Dit was genoeg om het hart van Farao te verstokken en zijn onderdanen tevens, totdat zijn land was verwoest, Gods strenge toorn uitgestort, kwade engelen onder hen gezonden werden, de eerstgeborenen van mens en beest werden uitgeroeid en Farao zelf met zijn ganse heirleger in de Rode zee omkwam.

De vier honderd valse profeten, door Achab in luiheid onderhouden, brachten hem juist in het verderf, hoewel zij allen in de Naam van de Heere spraken. "Jósafat zei tot de koning Israëls: vraag toch als heden naar het woord des Heeren. Toen verzamelde de koning Israëls al zijn profeten, omtrent vierhonderd man, en zeide: Zal ik naar Ramoth in Gilead optrekken ten strijde of zal ik het nalaten? En zij zeiden: trek op, want de Heere zal ze in de hand van de konings geven. En Jósafat zeide: Is hier niet nog een profeet des Heeren opdat wij hem vragen mochten? En de koning Israëls zeide tot Jósafat: daar is nog één man, Micha de zoon van Jimla, om naar het woord des Heeren te vragen, maar ik haat hem omdat hij over mij niets goed, maar kwaad profeteert. En Jósafat zeide: de koning zegge niet also. Toen zond de koning Israëls een overste en zeide: haal haastelijk Micha de zoon van Jimla. En de boodschapper sprak tot Micha, zeggende: Ziet nu, de woorden der profeten zijn als uit één mond goed voor de koning".

"Er is niemand onder hen van een kwade geest, ieders toegenegenheid is vol barmhartigheid; niemand van hen is door alsem, bitterheid of gal voortgedreven; niets dan zoetheid en goeddaardigheid komt over hun lippen. Dat de koning toch niet door bitterheid van uw kant teleurgesteld worde, en zet uw aangezicht toch niet tegen een vergadering van vier honderd profeten, die als uit één mond goed profeteren; laat u toch raden en doe afstand van uw zonderlinge aard. Ik spreek tot u als vriend. Ik weet, u bent een profeet van de Heere, maar u moet met uw profetie tegen al die goede mensen niet ingaan. Al die mensen hebben goed geprofeteerd en nu verzoek ik u ten eerste: "Laat toch uw woord zijn als het woord van één uit hen, en spreek het goede."

"En Micha zeide: zo waarachtig als de Heere leeft, wat de Heere tot mij zeggen zal dat zal ik spreken". Kan dat van de Geest des Heeren zijn? Is het niet juist andersom? "Zo kwam hij tot de koning. En de koning zeide tot hem: Micha, zullen wij tegen Ramoth in Gilead ten strijde trekken, of zullen wij het nalaten? En hij zeide tot hem: Trek op en gij zult voorspoedig zijn, want de Heere zal ze in de hand van de konings geven". Dit waren letterlijk de woorden die door de vier honderd goede profeten waren uitgesproken. Maar dat was niet naar zijn zin, de koning hield het voor een spotachtig gezegde, en zei: "Tot hoeveel reizen zal ik u bezweren, dat u tot mij niet anders dan de waarheid spreekt in de Naam des Heeren?"

De koning was daarmee van plan om Micha in de ogen van Jósafat als een leugenprofeet te doen zijn, hoewel hij niets anders gezegd had als datgene, wat die lieve profeten hadden uitgedrukt. "En Micha zei: Ik zag gans Israël verstrooid op de bergen als schapen die geen herder hebben. En de Heere zeide: Deze hebben geen heer." Dus, hun koning was gedood. "Een ieder kere weer naar zijn huis in vrede. En de koning Israëls zeide tot Jósafat: Heb ik het u niet gezegd dat hij over mij niets goeds, maar kwaads zou profeteren? En Micha zeide: Daarom hoort het woord des Heeren: Ik zag de Heere, zittende op Zijn troon, en al het hemelse heir staande rondom Hem, tot zijn rechter en tot zijn linkerhand. En de Heere zeide: Wie zal Achab overreden dat hij optrekke en vallen te Ramoth in Gilead? De een nu zeide aldus en de andere also".

Nu komen wij aan de hoofdbron der zachtmoedigheid waar alle valse profeten en profetessen hun kruiken komen vullen om aan de behoeften en begeerten van een lief en aardig volk te voldoen. "En er kwam een geest uit en stond voor het aangezicht des Heeren, en zeide: Ik zal hem overreden. En de Heere zei tot hem: waarmee? En hij zeide: Ik zal heengaan en een leugengeest zijn in de mond aller zijner profeten. En Hij zeide: gij zult hem overreden en zult vermogen, ga uit en doe also".

Dit nu was de geest die al hun ziel vervulde met barmhartigheid, en die niet alleen de koning en zijn edelen van die liefde en zachtmoedigheid voorzag, maar die ook aan al het volk meedeelde. Zij waren allen op zijn allerliefst verenigd, hun voorzeggingen waren allen hetzelfde en uit één mond profeteerden zij niets dan goed.

Maar Micha, die altijd maar boosaardig, zwaarmoedig en vol bitterheid was, volhard in zijn zonderlingheid, “Daarom nu ziet, de Heere heeft een leugengeest in de mond aller uwer profeten gegeven, en de Heere heeft kwaad over u gesproken”. Wie zou dat ook gedacht hebben dat een leugengeest tegelijk in de mond van vier honderd profeten kon zijn, die niets dan goed profeteerden? Hier ziet u Micha, van wie gezegd wordt dat hij niets dan kwaad profeteerde, vier honderd profeten tegenstaan van wie gezegd wordt dat zij als uit één mond goed profeteerden.

Hoe moet hierover nu een oprecht volk oordelen? Wel, de uitslag zal de zaak ophelderen. Zijn de goede voorzeggingen wáár, dan behaalt Achab de overwinning, en zijn de kwade profetieën van Micha waarheid dan verliest Achab zijn leven en Israël wordt verstrooid omdat zij geen heer hebben. Maar voordat de Heere soms een zaak beslist moet Micha een flink pak slaag krijgen, al was het maar om anderen daardoor te waarschuwen. “Doch Zedekia de zoon van Kenaána trad toe en sloeg Micha op het kinnebakken en zeide: Door wat weg is de Heere van mij doorgegaan om u aan te spreken”?

Volgens zijn eigen zeggen had deze man de geest des Heeren en daarom profeteerde hij goed voor een oprecht volk. Maar omdat Micha niet tot dat volk behoorde had hij ook geen deel aan die oprechtheid. Al wat hij kreeg was een klap op zijn hoofd om hem een andere belijdenis af te persen. “Door wat weg is de geest des Heeren van mij doorgegaan? En Micha zei: Ziet, u zult het zien te dien dage als gij zult gaan van kamer in kamer om u te versteken. En de koning Israëls zeide: Neemt Micha en brengt hem weder tot de overste der stad Amon en tot Joas, de zoon van de konings, en zegt: Zo zegt de koning: Zet deze in het gevangenhuis en spijzigt hem met brood der bedruktheid en met water der bedruktheid, totdat ik met vrede wederkome”.

Als Micha nu niets anders te eten had gehad dan deze bittere kruiden totdat de koning in vrede wederkeerde, dan was zijn gevangenschap maar lang en ellendig geweest. Maar de profeet wist beter. “Indien gij enigszins met vrede wederkomt, dan heeft de Heere door mij niet gesproken. Verder zei hij: Hoort gij volken, altemaal”.

Lees het twee en twintigste hoofdstuk van 1 Koningen. Micha bleef bij hetgeen hij gezegd had en de Heere bevestigde het. De uitslag ervan was de dood van Achab, van Isebel, van de gehele koninklijke familie en van al de profeten, die door het zwaard vielen, en zo kwamen zij in de plaats van hun eeuwige inwoning en in het ‘goede gezelschap’ van die geest, waarvan zij al hun oprechtheid, zachtmoedigheid en goede profetieën verkregen hadden.

Zodoende gebeurt het dikwijls dat oprechte mensen in hun zachtmoedigheid omkomen, terwijl zij, van wie gezegd wordt dat zij geen goed maar kwaad profeteren, het leven verlengen en ten laatste in vrede sterven. Wat zullen wij nu tot deze dingen zeggen? Wel, indien de Heere vóór deze bittere profeten is, wie zal dan tegen hen zijn? Zij, die niets dan goed voor de mensen profeteerden, spraken niets dan leugens en God was tegen hen. De andere profeteerde niets dan kwaad, maar toch sprak hij alleen de zuivere waarheid en God was met hem.

Daaruit besluit ik nu, dat het beter is door de Geest der waarheid het kwade te profeteren, al worden wij dan door valse profeten geslagen en door een ‘oprecht volk’ veroordeeld, dan door de geest van de duivel leugens te voorzeggen, al bewondert ook iedereen de gematigdheid, openhartigheid, zachtaardigheid, medelijdende barmhartigheid en oprechte gesteldheid van zulk een profeet.

Het is niet wat de mensen goedkeuren, want die noemen dikwijls het kwade goed, Jes. 10, maar wat God waarheid noemt, dát moet de mens vrijmaken.

De rivier de Theems, die voor de hoofdstad van onschatbare waarde is, samen met de Thame en de Isis, Pickmans Worth, de rivier Mole enz., kunnen u die rivier te binnen brengen welke wateren de stad Gods verblijden. Psalm 46: 4.

U kunt u aan de Toren inschepen, en dan zeilen langs de dokken het Kanaal in, zelfs de wereld rond, - als u maar op behoorlijke afstand van de Polen blijft - en dan hebt u geen gebrek aan licht of warmte, waar ge u ook bevindt.

Zo maakt ook ieder schip der genade, dat in de wateren van de levens vaart, een heerlijke en eeuwige reis. *Het zeilt in de Naam van zijn God en eindigt in een eeuwig, onbegrensd genot.* Niets anders dan het water der wedergeboorte brengt ons in die vloed. “Daar zal de heerlijkheid des Heeren een plaats van brede stromen en rivieren zijn. Er zal geen roeischiut doorgaan en geen treffelijk

schip zal er over varen. Daar wordt de roef eens groten buits uitgedeeld; de lammen nemen de buit. “Geen der inwoners zal zeggen: ik ben ziek; want het volk dat daarin woont, zal vergeving van ongerechtigheid hebben”.

Dit is het heerlijk einde dat wij op het oog hebben. Wij, die het bezit zijn van ons Verbondshoofd en onze Vertegenwoordiger, Die onze natuur, namen en personen in bezit heeft genomen en in de tegenwoordigheid Gods voor ons verschijnt voor de Almachtige, worden door het geloof tot de zaligheid bewaard. Dit is verzekerd door de belofte, de eed, het verbond, het bloed van de Testamentmaker, het groot zegel van de hemel en de almacht en trouw der Goddelijke, onveranderlijke en oneindige waarheid.

De eerste vruchten ervan worden door het geloof vergaderd en zijn een afdoend onderpand en zoete voorsmaak van de verwachting der hoop. Wij zijn uitverkoren en geroepen en daarom zullen wij verheerlijkt worden. Wij zijn vrijgekocht en zullen daarom met gejuich wederkeren en eeuwige blijdschap zal op ons hoofd zijn, Jes. 35: 10. Wij zijn bekwaam gemaakt om te geloven en zullen daarom in eeuwigheid niet beschaamd, noch te schande worden. De Heere heeft ons liefgehad met een eeuwige liefde. Wij zijn erfgenamen van het eeuwig leven, bekleed met een eeuwigdurende gerechtigheid; door de Heere verlost met een eeuwige verlossing. Wij schijnen in een eeuwig licht, zijn erfgenamen van een eeuwigdurende erfenis en zullen een eeuwig koninkrijk bezitten. O, wat heeft de genade voor ons gedaan! Wij zijn onderling verbonden door ondertrouw en daarom zullen wij getrouwd en verheugd worden. Wij zullen de gelijkenis en het beeld van ons Koninklijk Hoofd dragen; eeuwig een huis bewonen dat Hijzelf bereid heeft en niets minder zijn dan erfgenamen Gods en mede-erfgenamen van de Koning der koningen en de Heere der Heeren. Deze aarde is onze beproevingsplaats, de engelen onze wachtters, wedergeboorte het begin van onze loopbaan, Christus ons Einde en de hemel ons thuis.

Ik hoop dat ik u met dit openlijke geschenk geen ondienst zal gedaan hebben. Ik weet dat men aalmoezen in het verborgen geven moet, maar daar u door genade een deelgenoot der belofte bent, noem ik het liever een geschenk dan een aalmoes. U weet, ik moet altijd het een of ander doen, ik haat de luiheid. Ik was liever evenals Elia een ijverig en getrouw beroerder Israëls, dan een nog zo mooie luiaard wie het te veel moeite is zijn hand aan de mond te brengen.

U hebt mij genoeg gedaan door het laten zien van de bijzonderheden der Staatsgevangenis, en ik heb u, als een kleine beloning daarvoor, een weinig roefgoed, dat ik van daar heb meegenomen, toegezonden; de een dienst is de andere waard. Ik heb u laten zien wat u begeerd had mij voor ogen te stellen. En om nu de prijs, om de Toren te zien, wat lager te stellen, is het grootste gedeelte van zijn bijzonderheden hier voor het nieuwsgierig publiek slechts voor één schelling ten toon gesteld, en dat wel voor contant geld.

Tot algemeen bekendmaking van deze bijzonderheden verwacht ik uw vlijt, aanprijzing, belangstelling en aanbeveling. Advertenties in nieuwsbladen, voorberichten van boekverkopers, luide aanbevelingen op publieke plaatsen en de opgeschroefde praatjes van marskramers die om centen verlegen zijn, schijnen mij zoveel verdachtmakingen van de waardigheid van de handelaar alsook van waardeloosheid der producten te zijn. Stinkende vis moet men door hard schreeuwen en liegen zien te verkopen; zij moeten voor het oog van de koper haastig worden omgewend; er moet veel geld voor gevraagd worden en van afdingen is geen sprake; men moet er veel bij praten wil de koop doorgaan. En is de zaak beslecht, dan zo hard als men kan weglopen en een groot leven maken opdat men niet teruggeroepen wordt.

Toen ik hoorde dat u ziek was bracht dit mij zeer in de engte; ik dank de Heere voor uw herstel. Deze ziekte is dus niet ter dood geweest.

Zolang wij bij de handel winnen hebben wij geen reden om te klagen, hetzij ons werk in de diepte der wateren, of in de oven der verdrukking is. Iedere belijdenis, elk gebed, elke smeking en instemming of het verheffen van de lof des Heeren, heeft zijn belofte in het woord Gods, en zal ons ten laatste ten zegen bevonden worden.

Het is beter met een goede hoop door genade dicht bij de Toren te wonen, dan onze woonplaats gevestigd te hebben in het Boekverkoperhof, waar men de Formulierlaan van achteren, de Paternosterstraat van voren, de Ave Marialaan ter rechter en de Amenhoek ter linkerhand heeft.

Ik had liever de zegeningen van één kapittel uit de Bijbel in mijn hart, dan dat ik heel het Kapittelhuis in bezit had. Het is beter de God van Paulus deelachtig te zijn, dan deken van de St. Pauluskerk te wezen. Ik was liever goed gezond en welvarend, dan de wijsheid, de graad of het college der geneesheren te hebben.

Een nuttig dokter in de Godgeleerdheid is beter dan een dokter in de geneeskunde. *Eens mans geest zal zijn krankheid ondersteunen, maar wie zal een verslagen geest oprichten?*

Vaarwel! Verschoon mijn haast en geloof mij steeds uw dienstwillige dienaar te zijn, om u te dienen met hetgeen ik heb.

William Huntington S. S.

Gedateerd uit *de brandende braambos*, de 10de april 1788.

